

Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna

Sammanfattning

Riksdagen behandlar i detta betänkande – det s.k. rambetänkandet – regeringens förslag till riktlinjer, förslag till statens inkomster och utgifter 2013, förslag till fördelning av utgifterna på utgiftsområden samt förslag till utgiftstak 2013, 2014 och 2015. Också oppositionspartiernas förslag i motsvarande delar behandlas. När riksdagen behandlat detta betänkande och fattat beslut om ramar för budgetens 27 utgiftsområden är ramarna styrande för riksdagens fortsatta behandling av anslagen.

Rambeslutet

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag på utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan om statens budget på 1 095, 1 105 respektive 1 125 miljarder kronor för 2013, 2014 respektive 2015. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om fördelning av utgifter på utgiftsområden, beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet samt regeringens förslag till beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ändrade skatte- och avgiftsregler och att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Utgifterna på statens budget uppgår enligt propositionen sammanlagt till 837,2 miljarder kronor och inkomsterna till 829,6 miljarder kronor 2013. Statens budgetsaldo uppgår därmed till –7,6 miljarder kronor 2013. Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn räknat i procent av BNP uppgår till –0,6; 0,3; 1,7 respektive 2,5 procent åren 2013–2016.

Den ekonomiska utvecklingen

Enligt regeringens prognoser i propositionen bromsar tillväxten i svensk ekonomi in till följd av en svag utveckling i vår omvärld. BNP bedöms öka med 1,6 procent 2012 och med 2,7 procent 2013. För 2013 är det en nedreviderad prognos från 3,3 procent jämfört med vårpropositionen. Den utdragna skuldskrisen i euroområdet och en svagare omvärldsefterfrågan

bidrar till en svagare utveckling av bl.a. exporten. Tillväxten bedöms successivt ta fart igen och hushållens konsumtion blir en viktig drivkraft för återhämtningen 2013–2016. Stor ovisshet råder emellertid om utvecklingen av skuldkrisen i euroområdet och tillväxten i länder som USA och Kina vilket medför att riskerna för en svagare utveckling dominerar. Samtidigt har värdet av varuexporten till bl.a. euroområdet, USA och Danmark sjunkit medan exporten till tillväxtekonomierna har stigit och därmed blivit allt viktigare för svensk ekonomi. En stabil tillväxt i Asien och god konjunkturutveckling i USA är viktiga för en snabb återhämtning av den svenska ekonomin. Oron på de finansiella marknaderna har avtagit men underliggande strukturproblem återstår att lösa i ett antal euroländer. Betydande risker finns därmed för att oron på de finansiella marknaderna åter ska öka. Tillväxten återhämtar sig 2013 och bedöms öka i god takt åren 2014–2016.

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottet tillstyrker regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. De offentliga finanserna har stärkts sedan 2009, men till följd av den dämpade ekonomiska utvecklingen och de åtgärder som regeringen föreslår bedömer regeringen att det finansiella sparandet kommer att uppvisa ett underskott både 2012 och 2013. Svensk ekonomi har visat stor motståndskraft mot den negativa globala ekonomiska utvecklingen. De svenska offentliga finanserna är bland de starkaste i EU med ett sparande nära balans och en sjunkande skuldkvot, vilket få andra länder kan visa upp. Denna starka position ger förutsättningar att även i fortsättningen motverka finans- och skuldkrisens effekter på jobb och välfärd samtidigt som Sveriges långsiktiga tillväxtförmåga kan fortsätta att stärkas och fler komma i arbete.

Kombinationen av bräckliga banksystem och sköra statsfinanser i flera euroländer gör att risken för en försämrad utveckling dominerar. Mot bakgrund av att Sveriges offentliga finanser är känsliga för förändringar i omvärlden finns det fortfarande ett behov av säkerhetsmarginaler framför allt för att kunna föra en mer expansiv finanspolitik vid en fördjupad kris i euroområdet. Mot bakgrund av de offentliga finansernas utveckling, konjunkturen och behovet av säkerhetsmarginaler anser utskottet därför att ett reformutrymme på 23 miljarder kronor är väl avvägt. Detta är förenligt med utgiftstaken och förenligt med att det finansiella sparandet ska återvända till ett överskott på omkring 1 procent av BNP när resursläget normaliseras de kommande åren.

Utskottet delar regeringens bedömning att det i nuläget inte finns något behov av breda temporära efterfrågestimulerande åtgärder. De högre disponibla inkomsterna ger utrymme för hushållen att öka sin konsumtion. I

stället finns det utrymme att vidta ytterligare strukturellt angelägna åtgärder, åtgärder som bidrar till att investera Sverige ännu starkare och som samtidigt stöder konjunkturåterhämtningen.

Erfarenheterna av statsfinansiella kriser visar på vikten av att det finns tydliga budgetpolitiska mål och restriktioner och en väl utformad budgetprocess för att bevara förtroendet för de offentliga finanserna. Utskottet ser med tillfredsställelse på det målmedvetna arbete som regeringen bedrivit sedan 2006 för att förbättra det finanspolitiska ramverket och betonar vikten av den breda parlamentariska förankring som sedan mitten av 1990-talet finns när det gäller det finanspolitiska ramverket. Samtidigt kan utskottet konstatera att sedan den nuvarande budgetordningen första gången tillämpades i mitten av 1990-talet har omvärlden förändrats. Det europeiska perspektivet och EU:s roll i budgetsammanhang har förändrats, vilket aktualiserar frågan om regleringen av den svenska budgetprocessen samtidigt som det internationellt pågår en diskussion om i vilken utsträckning finanspolitiska regler ska innehålla s.k. undantagsklausuler. Utskottet noterar att regeringen mot denna bakgrund dels aviserar en översyn av budgetprocessen, dels vill undersöka om det är önskvärt att öka flexibiliteten i systemet med utgiftstak.

För att rusta Sverige att klara en allt hårdare internationell konkurrens är det enligt utskottet nödvändigt att investera för framtiden, i infrastruktur och forskning och i förbättringar av företagens villkor och bostadsmarknadens funktionssätt. Sådana investeringar behövs för att stärka människors välfärd och för att öka tillväxt och konkurrenskraft.

Utskottet välkomnar regeringens förslag om en markant ökad ekonomisk ram för infrastruktur, som ger utrymme för såväl omfattande nyinvesteringar som den största satsningen på järnvägsunderhållet någonsin. Genom den nyligen överlämnade forskningspropositionen finns förutsättningar att ta ytterligare steg för att stärka Sveriges position som ledande forskningsnation. Enligt studier från OECD är bolagsskatten den skatt som bedöms som mest skadlig för tillväxten. Som regeringen skriver i propositionen skulle en oförändrad svensk bolagsskattesats för svensk del kunna innebära att produktionen riskerar att omlokaliseras till Europas mer centralt belägna länder när den ekonomiska integrationen inom EU tilltar. Den svenska bolagsskatten är i dag högre än genomsnittet i OECD och EU. Utskottet ställer sig mot den bakgrunden bakom regeringens förslag om sänkt bolagsskattesats till 22 procent och utvidgade ränteavdragsbegränsningar. En fungerande bostadsmarknad är ytterligare en viktig grund för tillväxt och konkurrenskraft. Utskottet välkomnar regeringens föreslagna åtgärder för att dels öka nybyggnationen, dels utnyttja det befintliga bostadsbeståndet bättre. Det handlar bl.a. om sänkt fastighetsavgift för flerbostadshus samt åtgärder för att stimulera privatuthyrning av bostäder.

Det är nödvändigt att regeringen fortsätter att vidta åtgärder för att säkerställa den finansiella stabiliteten, bl.a. i form av höjda kapitaltäckningskrav på storbankerna, detta inte minst mot bakgrund av att en finansiell kris

skulle bli mycket kostsam med tanke på att Sverige har ett stort banksystem i förhållande till BNP. Att Sverige har en stor banksektor beror bl.a. på att svenska banker har en relativt omfattande verksamhet utomlands.

Trots att den ekonomiska utvecklingen varit mycket ogynnsam i omvärlden under en lång tid har den svenska arbetsmarknaden hittills klarat sig relativt väl. Antalet sysselsatta är i dag större än vid regeringsskiftet 2006 och före finanskrisens utbrott 2008. Inbromsningen i svensk ekonomi under slutet av 2011 och det svaga konjunkturläget 2012 har dock dämpat sysselsättningsökningen första halvåret i år. Dessutom tyder framåtblickande indikatorer som anställningsplaner och varsel på att arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas svagt under andra halvåret 2012. Utskottet välkomnar regeringens föreslagna åtgärder för att få fler i arbete och för att motverka arbetslösheten. Det handlar om både permanenta och temporära åtgärder för att dels förbättra arbetsmarknadens funktionssätt, dels möta den svagare konjunkturen. Utskottet delar också regeringens bedömning att särskilt fokus bör läggas på grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden, t.ex. unga och utrikes födda. Viktigt för att motverka arbetslöshet i dessa grupper är bl.a. utbildningsinsatser och den förstärkning av etableringsreformen som regeringen föreslår.

En ansvarsfull ekonomisk politik som säkrar jobb och tillväxt är nödvändig för att långsiktigt också säkra välfärden. Det faktum att regeringen prioriterat en ansvarsfull politik med sunda statsfinanser gör att Sverige kan prioritera välfärdssatsningar i tider av dämpad ekonomisk tillväxt, utan att tvingas till skatthöjningar. Som ytterligare ett led i arbetet med att stärka kvaliteten inom välfärdssektorn stöder utskottet regeringens förslag att skapa en renodlad inspektionsmyndighet för vård, omsorg och socialtjänst. I ett modernt samhälle ska det också vara möjligt att förena föräldraskap och arbete. Därför stöder utskottet att regeringen, genom riktade statsbidrag, nu stimulerar kommunerna att i ökad omfattning erbjuda förskola på obekvämt arbetstid. Utskottet stöder vidare regeringens förslag om skattesänkningar för pensionärer och höjd grundnivå i föräldraförsäkringen, åtgärder som stärker situationen för ålderspensionärer och barnfamiljer med låg ekonomisk standard och små marginaler. Utskottet står fortsatt bakom regeringens överenskommelse med Miljöpartiet om en human, rätts-säker och ordnad migrationspolitik. Detta stärks ytterligare under 2013 genom att regeringen avser att föreslå att personer som vistas i Sverige utan tillstånd får utökad tillgång till offentligt subventionerad sjukvård.

En långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv energi-, klimat- och miljöpolitik bör grundas på vetenskapliga bedömningar. Utskottet delar regeringens syn att klimatförändringarna tillhör vår tids största utmaningar. En ambitiös och kostnadseffektiv klimatpolitik förutsätter långsiktiga utsläppsminskningar både nationellt och internationellt.

Utskottet ställer sig slutligen bakom regeringens inriktning på försvarspolitikens område med bl.a. krav på ett förtroendeingivande luftförsvar.

Oppositionspartiernas alternativa riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken avstyrks.

I betänkandet finns 12 reservationer (S, MP, SD, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	10
Redogörelse för ärendet	14
Ärendet och dess beredning	14
Budgetpropositionens innehåll i korthet	15
Budgetmotionernas innehåll i korthet	16
Utskottets överväganden	19
1 Den ekonomiska utvecklingen	19
1.1 Propositionen om den ekonomiska utvecklingen	19
1.2 Motionerna om den ekonomiska utvecklingen	25
1.3 Kompletterande information	27
1.4 Finansutskottets bedömning	31
2 Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken	36
2.1 Propositionens förslag till riktlinjer	37
2.2 Socialdemokraternas förslag till riktlinjer	53
2.3 Miljöpartiets förslag till riktlinjer	62
2.4 Sverigedemokraternas förslag till riktlinjer	71
2.5 Vänsterpartiets förslag till riktlinjer	78
2.6 Kompletterande information	87
2.7 Finansutskottets ställningstagande	92
3 Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013	107
3.1 Utgiftstak för staten	108
3.2 Utgiftsramar för 2013 per utgiftsområde	109
3.3 Övriga utgifter på statens budget	115
3.4 Förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler	116
3.5 Beräkningen av inkomsterna på statens budget	140
3.6 Statens budget i sammandrag	143
3.7 Ålderspensionssystemets utgifter	144
3.8 Yttranden från andra utskott	144
3.9 Finansutskottets ställningstagande	148
4 Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016	151
4.1 Propositionen	151
4.2 Motionerna	151
4.3 Finansutskottets ställningstagande	151
5 Bemyndigande om upplåning	155
5.1 Propositionen	155
5.2 Finansutskottets ställningstagande	155
6 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar	156
6.1 Propositionen	156
6.2 Finansutskottets ställningstagande	157
7 Myndigheternas räntekontokrediter	158
7.1 Propositionen	158
7.2 Finansutskottets ställningstagande	158
8 Bemyndigande att överskrida ramanslag	160

8.1 Propositionen	160
8.2 Finansutskottets ställningstagande	161
Reservationer	162
1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (S)	162
2. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (MP)	166
3. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (SD)	170
4. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (V)	174
5. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013, punkt 2 (S)	178
6. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013, punkt 2 (MP)	180
7. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013, punkt 2 (SD)	182
8. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013, punkt 2 (V)	184
9. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016, punkt 3 (S)	186
10. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016, punkt 3 (MP)	186
11. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016, punkt 3 (SD)	187
12. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016, punkt 3 (V)	187
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	189
Propositionen	189
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	190
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	196
<i>Bilaga 3</i>	
Statsbudgetens inkomster och utgifter 2013	239
<i>Bilaga 4</i>	
Förslag till preliminär fördelning av utgifter 2014, 2015 och 2016	249
<i>Bilaga 5</i>	
Konstitutionsutskottets yttrande	252
<i>Bilaga 6</i>	
Skatteutskottets yttrande	258
<i>Bilaga 7</i>	
Skatteutskottets yttrande	350
<i>Bilaga 8</i>	
Justitieutskottets yttrande	360
<i>Bilaga 9</i>	
Civilutskottets yttrande	362

<i>Bilaga 10</i>	
Socialförsäkringsutskottets yttrande	378
<i>Bilaga 11</i>	
Socialutskottets yttrande	404
<i>Bilaga 12</i>	
Kulturutskottets yttrande	416
<i>Bilaga 13</i>	
Trafikutskottets yttrande	419
<i>Bilaga 14</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande	421
<i>Bilaga 15</i>	
Näringsutskottets yttrande	423
<i>Bilaga 16</i>	
Arbetsmarknadsutskottets yttrande	434
<i>Bilaga 17</i>	
Finansutskottets öppna utfrågning om den europeiska terminen.	462
<i>Bilaga 18</i>	
Presentationsbilder från finansutskottets öppna utfrågning om den europeiska terminen.	490

Tabeller

Tabell 1.1 Nyckeltal	20
Tabell 1.2 BNP-tillväxt i USA och i euroområdet	21
Tabell 1.3 Försörjningsbalans 2011–2016	22
Tabell 1.4 Alternativscenarier	24
Tabell 1.5 Prognosjämförelse	29
Tabell 2.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande enligt regeringen	37
Tabell 2.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande samt indikatorer för avstämning mot överskottsmålet	38
Tabell 2.3 Utgiftstak för staten enligt regeringen	40
Tabell 2.4 Statsbudgetens saldo och statsskulden enligt regeringen	41
Tabell 2.5 Statsbudgetens inkomster enligt regeringen	42
Tabell 2.6 Utgiftstak för staten (S)	55
Tabell 2.7 Statsbudgetens inkomster (S)	55
Tabell 2.8 Statsbudgetens saldo och statsskulden (S)	56
Tabell 2.9 Kommunsektorns finanser (S)	57
Tabell 2.10 Den offentliga sektorns finanser (S)	57
Tabell 2.11 Utgiftstak för staten (MP)	63
Tabell 2.12 Statsbudgetens inkomster (MP)	64
Tabell 2.13 Statsbudgetens saldo och statsskulden (MP)	64
Tabell 2.14 Kommunsektorns finanser (MP)	65
Tabell 2.15 Den offentliga sektorns finanser (MP)	65
Tabell 2.16 Utgiftstak för staten (SD)	71
Tabell 2.17 Statsbudgetens inkomster (SD)	72
Tabell 2.18 Statsbudgetens saldo och statsskulden (SD)	73
Tabell 2.19 Kommunsektorns finanser (SD)	73

Tabell 2.20 Den offentliga sektorns finanser (SD)	73
Tabell 2.21 Statsbudgetens inkomster (V)	79
Tabell 2.22 Statsbudgetens saldo och statsskulden (V)	80
Tabell 2.23 Kommunsektorns finanser (V)	80
Tabell 2.24 Den offentliga sektorns finanser (V)	81
Tabell 2.25 Aktuella prognoser för de offentliga finanserna från KI, ESV och RGK	91
Tabell 3.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftstak för staten 2013–2015	109
Tabell 3.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2013	111
Tabell 3.3 Regeringens och oppositionspartiernas beräkning av inkomsterna på statens budget 2013	140
Tabell 3.4 Statens inkomster, utgifter och saldo 2013	143
Tabell 3.5 Yttranden med anledning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning	145
Tabell 4.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2014	152
Tabell 4.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2015	153
Tabell 4.3 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2016	154

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 1 och avslår motionerna 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1, 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 9, 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1 och 9 samt 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 11.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (MP)

Reservation 3 (SD)

Reservation 4 (V)

2. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013

a) *Utgiftstak för staten*

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten till 1 095 miljarder kronor för 2013, 1 105 miljarder kronor för 2014 och 1 125 miljarder kronor för 2015. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 2 och avslår motionerna

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2 och

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 2.

b) *Utgiftsramar för 2013 per utgiftsområde*

Riksdagen beslutar om ramar för utgiftsområdena 2013 i enlighet med utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 4 och avslår motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 i denna del,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 och

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4.

c) *Övriga utgifter på statens budget*

Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2013, beräkningen av Riksgäldens nettoutlåning för 2013 samt beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2013 enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 5, 9 och 10 samt avslår motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del och

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 i denna del.

d) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
2. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
3. lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
4. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
5. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980),
6. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227),
7. lag om ändring i lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift,
8. lag om ändring i lagen (2009:1469) om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227),
9. lag om ändring i lagen (2009:1472) om ändring i lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt,
10. lag om ändring i lagen (2009:1496) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
11. lag om ändring i lagen (2009:1497) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
12. lag om ändring i skatteförarandelagen (2011:1244).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 14–25 och avslår motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del, 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 3 i denna del, 7 och 10–18,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 6–8, 10–16 och 18–22,

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 7, 9, 17, 18, 30 och 31,

2012/13:Sk231 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:U327 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 22,

2012/13:A304 av Josefin Brink m.fl. (V) yrkande 1,

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 23 och

2012/13:A396 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP) yrkande 1.

e) Beräkning av inkomsterna på statens budget

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2013 enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 3 och avslår motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3 och

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3.

f) *Ålderspensionssystemets utgifter*

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2013 till 256 933 miljoner kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 6.

Reservation 5 (S)

Reservation 6 (MP)

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (V)

3. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 enligt utskottets förslag i bilaga 4 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 7 och avslår motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 5 och

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 9 (S)

Reservation 10 (MP)

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (V)

4. Bemyndigande om upplåning

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203). Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 8.

5. Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar i statens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 36 800 miljoner kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 11.

6. Myndigheternas räntekontokrediter

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 17 650 miljoner kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 12.

7. Bemyndigande för ramanslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta om överskridande av vissa anslag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 13.

Stockholm den 8 november 2012

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Peder Wachtmeister (M), Jörgen Hellman (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Carl B Hamilton (FP), Per Åsling (C), Marie Nordén (S), Anders Sellström (KD), Erik Almqvist (SD), Ulla Andersson (V), Jörgen Andersson (M), Sven-Erik Bucht (S), Edip Noyan (M), Mats Pertoft (MP) och Adnan Dibrani (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar och beräkning av inkomsterna på statens budget. Det gäller proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 om förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor punkterna 1–25 samt motioner som väckts under allmänna motionstiden 2012 enligt förteckningen i bilaga 1.

Rambeslutet

Enligt riksdagsordningen (5 kap. 12 §) ska riksdagen i ett och samma beslut fastställa ramarna för de olika utgiftsområdena och godkänna en beräkning av inkomsterna på statens budget. De beslutade utgiftsramarna får inte överskridas i den fortsatta beredningen av anslagen. Ett förslag från ett utskott till fördelning av anslagen inom ett utgiftsområde kan inte heller behandlas av riksdagen förrän riksdagen fattat beslut om ramarna. När fackutskotten bereder och lägger fram förslag till beslut om anslagen inom respektive utgiftsområde får de inte lägga fram ett förslag som går utöver den fastställda ramen för utgiftsområdet. Inte heller får förslag som överskrider ramen läggas fram i reservationer. I beslutet om utgiftsramarna ingår också att riksdagen ska godkänna ett antal budgetpåverkande poster, som beräkningen av myndigheternas förbrukning av anslagsbehållningar och hur anslagskrediterna kommer att utnyttjas under året.

I beslutet om inkomsterna ingår att ta ställning till olika förslag till ändringar i gällande skatte- och avgiftsregler samt att beräkna effekterna av dessa ändringar. Effektberäkningarna ger ett underlag för att bedöma hur stora inkomsterna på statens budget kommer att bli.

Statens budget ska enligt budgetlagen (2011:203) förutom inkomster och utgifter även omfatta andra betalningar som påverkar statens lånebehov. För att få fram lånebehovet görs en bedömning av hur nettot av myndigheternas m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret utvecklas under budgetåret och hur stora eventuella kassamässiga korrigeringar bör vara. Efter dessa beräkningar får man fram statens budgetsaldo som en restpost som visar statens upplåningsbehov.

Mot denna bakgrund är alla förslag som avser utgiftsramar m.m. och beräkningen av inkomsterna på statens budget sammanförda i en enda beslutspunkt, det s.k. rambeslutet (punkt 2 i detta betänkande), i utskottets förslag till riksdagsbeslut. Rambeslutet behandlas i kapitel 3 Utgiftsramar och beräkning av inkomster på statens budget 2013.

Utfrågningar i samband med beredningen av rambeslutet

Den 17 september höll finansutskottet en öppen utfrågning om den europeiska planeringsterminen med EU-kommissionär Olli Rehn och statssekreterare Susanne Ackum. Den 2 oktober informerades utskottet om aktuella EU-frågor av finansminister Anders Borg.

Yttranden från andra utskott

Yttranden över budgetpropositionens förslag tillsammans med motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde har inkommit från

- konstitutionsutskottet (2012/13:KU1y)
- skatteutskottet (2012/13:SkU1y) och (2012/13:SkU2y)
- justitieutskottet (protokollsutdrag 2012/13:5)
- civilutskottet (2012/13:CU1y)
- socialförsäkringsutskottet (2012/13:SfU1y)
- socialutskottet (2012/13:SoU1y)
- kulturutskottet (protokollsutdrag 2012/13:4)
- trafikutskottet (protokollsutdrag 2012/13:5)
- miljö- och jordbruksutskottet (protokollsutdrag 2012/13:3)
- näringsutskottet (2012/13:NU1y)
- arbetsmarknadsutskottet (2012/13:AU1y).

Utrikesutskottet, försvarsutskottet och utbildningsutskottet har avstått från att yttra sig. Yttrandena presenteras i sin helhet i bilagorna 5–16 i betänkandet. En sammanställning över yttrandena finns i avsnitt 3.8. Yttrandena åberopas också i relevanta delar i finansutskottets ställningstagande till dels riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken i kapitel 2, dels rambeslutet i kapitel 3.

Budgetpropositionens innehåll i korthet

Utgifterna på statbudgeten 2013 uppgår till sammanlagt 837,2 miljarder kronor och inkomsterna till 829,6 miljarder kronor. Statens lånebehov uppgår därmed till 7,6 miljarder kronor 2013. Regeringen föreslår att utgiftstaket för staten fastställs till 1 095 miljarder kronor 2013, 1 105 miljarder kronor 2014 och 1 125 miljarder kronor 2015. Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn uppgår i regeringens förslag till -0,6 procent av BNP 2013.

Regeringens förslag i budgetpropositionen syftar till att stärka tillväxtmöjligheterna och motverka att arbetslösheten biter sig fast. Ökade investeringar föreslås i infrastruktur och i forskning och innovation. Bolagsskatten bör sänkas från 26,3 till 22 procent. Åtgärder presenteras för att öka tillgången på bostäder. Arbetsmarknadsåtgärder och utbildningsinsatser inriktas på att få främst fler unga och utrikes födda i arbete. Fortsatta åtgärder bör vidtas för att säkra den finansiella stabiliteten. Den

statliga tillsynen inom vård och omsorg bör förstärkas. Regeringen föreslår åtgärder för att stärka rättsväsendet, däribland skärpta straff och tidiga och tydliga insatser mot unga som begår brott. Åtgärder inom studiestöd, föräldraförsäkringen och bostadstillägget till pensionärer syftar till att förstärka inkomsterna bland ekonomiskt utsatta. Inkomstskatten för pensionärer bör sänkas genom en höjning av grundavdraget. Inom energi-, klimat- och miljöpolitiken föreslår regeringen bl.a. satsningar på mer effektiva tillståndprocesser och stöd till förnybara energikällor.

Budgetmotionernas innehåll i korthet

Socialdemokraterna

I Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. är utgifterna på statsbudgeten 2013 sammanlagt 29,7 miljarder kronor högre och inkomsterna 32,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Statens lånebehov är i Socialdemokraternas förslag 4,8 miljarder kronor. Utgiftstaket för staten höjs med 20 miljarder kronor 2013–2015 jämfört med regeringens förslag. Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn uppgår till –0,5 procent av BNP.

Socialdemokraterna anser att Sverige behöver en ny affärsplan för jobb och stärkt konkurrenskraft. Sverige ska ha en världsledande utbildningsnivå i hela befolkningen. Investeringar bör göras i skolan, bl.a. på att minska klasstorlekarna. Det svenska innovationsarbetet bör lyftas upp till högsta politiska nivå och resurser läggas på strategisk samverkan mellan staten och olika framtidsbranscher. Ytterligare medel bör läggas på järnvägen. Sverige behöver fler företag som växer och anställer. Staten bör ta över ansvaret från företagen för den andra sjuklöneveckan. Investeringar i utbildning krävs för att sluta rekryteringsgapet. Utbildningskontrakt, yrkesintroduktionsjobb och bristyrkesutbildning föreslås för att råda bot på ungdomsarbetslösheten. Arbetslöshetsförsäkringen bör reformeras och likaså sjukförsäkringen. Fas 3 bör avvecklas. En höjning föreslås av barnbidraget. Bolagsskatten bör sänkas till 24 procent. Jobbskatteavdraget bör trappas av för inkomster på över 60 000 kronor i månaden. Nedsättningen i socialavgifter för unga bör slopas och även halveringen av moms på restaurang- och cateringtjänster.

Miljöpartiet

I Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. är utgifterna på statsbudgeten 2013 sammanlagt 22,8 miljarder kronor högre och inkomsterna 25,8 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Statens lånebehov är i Miljöpartiets förslag 4,6 miljarder kronor. Utgiftstaket för

staten höjs med 25 miljarder kronor 2013, 30 miljarder kronor 2014 och 35 miljarder kronor 2015 jämfört med regeringens förslag. Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn uppgår till -0,5 procent av BNP.

Miljöpartiet anser att Sverige behöver satsningar på nya jobb och en ekonomisk politik som gynnar en långsiktig hållbar grön omställning. Socialavgifterna bör sänkas, i synnerhet för små företag, och sjuklöneansvaret avskaffas för de mindre företagen. Miljöpartiet vill på sikt se en samlad arbetslivstrygghet och föreslår nu reformer av arbetslöshets- och sjukförsäkringen. För att motverka arbetslösheten bland unga föreslås traineeplatser i näringslivet och välfärdssektorn. Ytterligare investeringar bör göras i järnväg, kollektivtrafik, gröna innovationer samt miljö och naturvård. En omstart behövs i klimatarbetet genom bl.a. ökat klimatbistånd och höjda miljöstyrande skatter. Ökade satsningar bör göras på skolan och på den högre utbildningen. Medel omprioriteras från försvaret till icke-militära hot. Bolagsskatten bör sänkas till 25,3 procent. Jobbskatteavdraget bör trappas av för inkomster på över 40 000 kronor i månaden. Nedsättningen i socialavgifter för unga bör slopas. Halveringen av moms på restaurang- och cateringtjänster bör utökas till att även gälla vissa reparationer.

Sverigedemokraterna

I Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. är utgifterna på statsbudgeten 2013 sammanlagt 10,9 miljarder kronor högre och inkomsterna 8,4 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Statens lånebehov uppgår i Sverigedemokraternas förslag till 0 miljarder kronor. Inga förändringar föreslås i utgiftstaket för staten jämfört med regeringens förslag. Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn uppgår till -0,6 procent av BNP.

Sverigedemokraterna vill se ökade investeringar i järnvägen och vill även återreglera densamma. Det ska löna sig att arbeta och anställa. Ett femte jobbskatteavdrag föreslås. Ett sjuklöneavdrag bör införas i syfte att sänka kostnaderna att anställa för främst de små företagen. Medel föreslås för en kvalitetshöjning i den högre utbildningen med särskilt fokus på naturvetenskap. En ny anställningsform för lärlingar bör införas för att sänka tröskeln in på arbetsmarknaden för unga. Arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen bör reformeras. Nedsättningen i socialavgifter för unga bör avskaffas och även halveringen av moms på restaurang- och cateringtjänster. Sverigedemokraterna föreslår en rad åtgärder för att stärka sjukvården samt en höjning av garantipensionerna. Omfattande satsningar föreslås på rättsväsendet. Med målet att minska asyl- och anhöriginvandringen med 90 procent föreslås kraftiga besparingar på flera utgiftsområden. Biståndsramen bör sänkas. Den svenska försvarsförmågan måste återupprättas genom bl.a. ökade förbandsanslag. Sverigedemokraterna motsätter sig en kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken och vill återföra medel från Stabilitetsfonden till statskassan.

Vänsterpartiet

I Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. är utgifterna på statsbudgeten 2013 sammanlagt 56,8 miljarder kronor högre och inkomsterna 54,5 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Statens lånebehov uppgår i Vänsterpartiets förslag till 1,5 miljarder kronor. Vänsterpartiet avslår regeringens förslag till utgiftstak för staten. Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn uppgår till -0,5 procent av BNP.

Vänsterpartiet vill genomföra en kraftfull satsning på gröna jobb för miljö och klimatet. Nya jobb i offentlig och privat verksamhet ska skapas genom investeringar i energiomställning, bostadsbyggande och infrastruktur. Järnvägen bör återregleras och betydligt större investeringar göras i järnvägen. Arbetsrätten behöver stärkas på flera områden och arbetsmarknadspolitiken understödjas av en offensiv utbildningspolitik. Lärlingsanställningar, traineeprogram och utbildningsvikariat föreslås för att motverka ungdomsarbetslösheten. Arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen ska reformeras. Omfattande investeringar bör göras inom vård, skola och omsorg. Vinstsyftande bolag ska inte få bedriva välfärdsverksamheter som finansieras med offentliga bidrag.

Bolagsskatten bör höjas till 28 procent. Jobbskatteavdraget bör trappas av för inkomster på över 30 000 kronor i månaden och på sikt avskaffas. Nedsättningen i socialavgifter för unga bör slopas och även halveringen av moms på restaurang- och cateringtjänster.

Utskottets överväganden

1 Den ekonomiska utvecklingen

Utskottets bedömning i korthet

Enligt regeringens prognoser i propositionen bromsar tillväxten i svensk ekonomi in till följd av en svag utveckling i vår omvärld. BNP bedöms öka med 1,6 procent 2012 och med 2,7 procent 2013. För 2013 är det en nedreviderad prognos från 3,3 procent jämfört med vårpropositionen. Den utdragna skuldkrisen i euroområdet och en svagare omvärldsefterfrågan bidrar till en svagare utveckling av bl.a. exporten. Tillväxten bedöms successivt ta fart igen där hushållens konsumtion blir en viktig drivkraft för återhämtningen under åren 2013–2016. Stor ovisshet råder emellertid om hur skuldkrisen i euroområdet och tillväxten i länder som USA och Kina utvecklar sig, vilket medför att riskerna för en svagare utveckling dominerar. Samtidigt har värdet av varuexporten till bl.a. euroområdet, USA och Danmark sjunkit medan exporten till tillväxtekonomierna har stigit och därmed blivit allt viktigare för svensk ekonomi. En stabil tillväxt i Asien och en god konjunkturutveckling i USA är viktiga för en snabb återhämtning av den svenska ekonomin. Oron på de finansiella marknaderna har avtagit men underliggande strukturproblem återstår att lösa i ett antal euroländer. Därmed finns det betydande risker för att oron på de finansiella marknaderna åter ska öka. Tillväxten återhämtar sig 2013 och bedöms växa i god takt under åren 2014–2016.

1.1 Propositionen om den ekonomiska utvecklingen

Osäkerheten kring den globala ekonomin bedöms vara stor även i fortsättningen, vilket framför allt förklaras av avsaknaden av långsiktigt hållbara lösningar på skuldkrisen i euroområdet. Denna osäkerhet bedöms ha en dämpande inverkan på den ekonomiska utvecklingen i Sverige under de kommande åren. Osäkerheten om det ekonomiska läget i omvärlden påverkar hushållens konsumtion och företagens investeringar negativt och dämpar hushållens konsumtion och företagens investeringar under 2012 och 2013. Som en följd av detta utvecklas också arbetsmarknaden svagt. Under 2013 bedöms emellertid tillväxten successivt ta fart och ekonomin bedöms växa i god takt åren därefter. BNP bedöms öka med 1,6 procent 2012 och 2,7 procent 2013, se tabell 1.1.

Tabell 1.1 Nyckeltal*Procentuell förändring*

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BNP	3,9	1,6	2,7	3,7	3,5	3,0
BNP-gap ¹	-0,9	-1,4	-1,7	-0,4	-0,1	0,0
Sysselsatta 15–74 år	2,1	0,4	0,4	1,3	1,7	0,8
Arbetade timmar	2,3	0,3	0,6	1,5	1,5	0,8
Produktivitet i näringslivet	2,5	2,4	2,2	2,6	1,8	2,1
Arbetslöshet ²	7,5	7,6	7,5	6,7	5,5	5,2
Löner ³	2,4	3,2	3,1	3,4	3,5	3,6
KPI, årsgenomsnitt	3,0	1,0	1,2	1,7	2,4	2,6
Reporänta vid årets slut	1,75	1,50	1,50	2,50	3,50	3,50

¹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP.

² I procent av arbetskraften, 15–74 år.

³ Timlöner mätt enligt konjunkturlönestatistiken.

Källa: Budgetpropositionen 2013.

I takt med att trovärdiga lösningar genomförs för att lösa de statsfinansiella problemen i Europa och att omvärldsefterfrågan ökar bedöms konjunkturen återhämta sig under 2014. Den minskade osäkerheten och successivt ljusare utsikter på arbetsmarknaden bedöms bidra till att hushållens konsumtion ökar i en god takt under åren 2013–2016. En långsam återhämtning i omvärlden bidrar till en ökad export. Sammantaget bedöms BNP i genomsnitt öka med 3,4 procent per år under åren 2014–2016. Jämfört med tidigare konjunkturuppgångar bedöms efterfrågan på exportvaror vara förhållandevis låg till följd av en svag internationell tillväxt. De viktigaste drivkrafterna för BNP-tillväxten bedöms vara hushållens konsumtion och de fasta bruttoinvesteringarna. Arbetslösheten bedöms successivt minska under åren 2014–2016 och uppgå till 5 procent 2016.

Internationell och finansiell ekonomi

För euroområdet bedöms tillväxten bli mycket svag under 2012 och 2013, –0,4 procent respektive +0,6 procent. De svaga statsfinanserna i många euroländer i kombination med en svag realekonomisk utveckling försvårar situationen då den kräver finanspolitiska åtstramningar för att motverka växande budgetunderskott och statsskulder. Detta riskerar att dämpa tillväxten ytterligare och leder till att fler finanspolitiska åtstramningar blir nödvändiga. Trots att åtgärder vidtagits för att motverka den statsfinansiella krisen är osäkerheten stor kring införandet av beslutade åtgärder, samt om konsolideringsprogram och strukturreformer i de krisdrabbade länderna kommer att vara tillräckliga för att leda till långsiktigt högre tillväxt och hållbara offentliga finanser. Denna osäkerhet bedöms hålla tillbaka hushållens konsumtion och företagens investeringsvilja.

Oron på de finansiella marknaderna är fortfarande hög, vilket avspeglar sig i stora skillnader i statsobligationsräntor mellan länder med goda respektive svaga offentliga finanser. De höga räntekostnaderna i länder med svaga statsfinansieringar bidrar till en ökad osäkerhet kring uthålligheten i de offentliga finanserna och ökar risken för att flera länder kan behöva söka statsfinansiellt stöd. En fortsättningsvis expansiv penningpolitik från ECB:s sida, i kombination med åtgärder för att öka bankernas utlåning bedöms dock stimulera ekonomin. Konjunkturen i euroområdet bedöms vända uppåt 2014. Återhämtningen blir utdragen och resursutnyttjandet bedöms inte normaliseras förrän efter 2016.

Även återhämtningen i USA bedöms bli utdragen. Skuldskrisen i Europa och en dämpad tillväxt i Asien medför en lägre omvärldsefterfrågan i USA. Svaga reallöneökningar och fortsatt skuldavveckling håller tillbaka hushållens konsumtion. En åtstramande finanspolitik bidrar till att utvecklingen av den offentliga konsumtionen och de offentliga investeringarna dämpas. Regeringens bedömning är emellertid att gällande regelverk, som innebär en kraftigt åtstramande finanspolitik, inte kommer att tillämpas efter 2013. Vidare konstateras att arbetslösheten fortfarande är hög och att sysselsättningstillväxten är svag. En expansiv penningpolitik bedöms stimulera ekonomin. Tillväxten bedöms bli måttlig under 2012 och 2013 för att sedan ta fart 2014. Regeringen bedömer USA:s BNP till 1,8; 2,1 respektive 2,3 procent under åren 2012–2014. Resursutnyttjandet i USA bedöms vara mycket lågt 2012 för att långsamt stiga och normaliseras 2016.

Den fortsatta oron på de finansiella marknaderna och dämpad tillväxt i euroområdet och USA bedöms tynga ned den internationella ekonomin 2012 och 2013.

Tabell 1.2 BNP-tillväxt i USA och i euroområdet

Procentuell förändring

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
USA	1,8	2,1	2,3	2,9	3,1	3,0
Euroområdet	1,5	-0,4	0,6	1,7	2,4	2,5

Källa: Budgetpropositionen för 2013.

Svensk efterfrågan

Regeringen konstaterar att svensk ekonomi har visat på en oväntat god motståndskraft mot skuldskrisen i euroområdet. En svagare tillväxt i omvärlden tyder dock på en dämpad utveckling av tillväxten under den närmaste tiden. I takt med att osäkerheten kring det statsfinansiella läget i Europa minskar under 2013 bedöms tillväxten öka snabbare. Låga nominella räntor, en initialt hög sparkvot och en successivt starkare arbetsmarknad bidrar till en stark konsumtionstillväxt under åren 2013–2016. Regeringens föreslagna skattesänkning för pensionärer bedöms även skapa utrymme för en ökad konsumtion. Den föreslagna sänkta bolagsskatten bedöms skapa

förutsättningar för en stark investeringstillväxt. Bolagsskatten bedöms också vara ett potentiellt viktigt instrument för att påverka företagen i deras lokaliseringsbeslut.

BNP-tillväxten bedöms bli som högst 2014 då även den internationella konjunkturåterhämtningen antas ha tagit fart och efterfrågan på svenska exportprodukter ökar snabbare. Jämfört med tidigare svenska konjunkturuppgångar antas efterfrågan på svenska exportprodukter vara förhållandevis låg till följd av en svag internationell tillväxt. Exporten bidrar därför mindre till BNP-tillväxten under 2014 och 2015. De viktigaste drivkrafterna för BNP-tillväxten under 2012–2016 bedöms i stället vara hushållens konsumtion och de fasta bruttoinvesteringarna, se tabell 1.3.

Tabell 1.3 Försörjningsbalans 2011–2016

	Mdkr	Procentuell förändring, fasta priser					
		2011	2011	2012	2013	2014	2015
Hushållens konsumtion	1 664	2,0	1,9	2,9	3,8	3,7	3,1
Offentlig konsumtion	928	1,8	0,8	0,4	0,5	0,3	0,4
Fasta bruttoinvesteringar	642	6,2	3,9	4,6	7,9	6,9	5,8
Lagerinvesteringar ¹	41	0,6	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	1 751	6,9	1,5	5,0	6,9	6,8	6,5
Import	1 533	6,3	0,5	5,0	7,2	7,2	7,0
BNP	3 492	3,9	1,6	2,7	3,7	3,5	3,0
BNP, kalenderkorrigerad		3,9	2,0	2,7	3,9	3,3	2,7

¹ Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter.
Källa: Budgetpropositionen 2013.

När den globala efterfrågan tar fart 2014 antas efterfrågan på svenska exportprodukter öka. Den starka kronan håller dock tillbaka efterfrågan på svenska exportvaror. Den höga efterfrågan och en stark krona bedöms leda till att importen ökar snabbare än sitt historiska genomsnitt under 2014–2016. Under samma period bedöms utrikeshandeln bidra positivt till BNP-tillväxten. Bytesbalansöverskottet antas ligga kvar på runt 7 procent av BNP. Sammantaget bedöms BNP öka med 1,6 procent 2012 och 2,7 procent 2013. Åren 2014–2016 väntas BNP öka med i genomsnitt 3,4 procent, se tabell 1.3.

Arbetsmarknaden

Regeringens bedömning är att arbetsmarknaden utvecklas svagt under 2012 och 2013. Under 2013 antas företagen kunna möta den stigande efterfrågan med att öka resursutnyttjandet i företaget. Efterfrågan på arbetskraft bedöms öka under 2014. Lediga resurser på arbetsmarknaden gör att sysselsättningen kan öka kraftigt utan att det uppstår någon generell brist på arbetskraft. Återhämtningen på arbetsmarknaden väntas därför bli stark under 2014 och 2015. Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden bedöms vara normalt 2016, vilket kan beskrivas som att den faktiska sysselsättningen

sammanfaller med den potentiella sysselsättningen. Sammantaget beräknas antalet sysselsatta stiga med ca 220 000 personer från 2011 t.o.m. 2016. Arbetslösheten väntas minska till drygt 5 procent 2016. Antalet arbetslösa uppgår då till ungefär 270 000 personer.

Produktionen av företagstjänster bedöms stiga starkt och antalet sysselsatta bedöms öka med drygt 90 000 personer under åren 2013–2016. I industrin bedöms dock den stora nedgången i sysselsättningen 2009 inte återhämtas, utan väntas till stor del bli bestående. År 2016 bedöms ungefär 100 000 färre vara sysselsatta i industrin än 2008.

I samband med konjunkturåterhämtningen bedöms medelarbetstiden öka under 2013 och 2014 då företagen inte hinner anpassa arbetsstyrkan fullt ut.

Löner och inflation

Löneökningstakten bedöms gradvis stiga under 2014–2016 i takt med att konjunkturläget förbättras och arbetslösheten sjunker. I näringslivet antas lönerna öka med i genomsnitt 3,5 procent per år under 2014–2016. Lönernas utveckling tillsammans med den låga inflationen medför att den reala löneökningstakten för 2012–2016 bedöms bli högre än genomsnittet för perioden 2006–2011. Ökningstakten är dock något lägre än genomsnittet sedan mitten av 1990-talet.

Inflationen väntas uppgå till 1,0 procent 2012. Den låga inflationen förklaras framför allt av att importpriserna har sjunkit under det första halvåret 2012, vilket har resulterat i lägre priser på varor och drivmedel. Resursutnyttjandet i ekonomin bedöms vidare vara lågt och enhetsarbetskostnaden har enligt regeringen stigit mycket långsamt under 2010–2012. Med stigande olje- och importpriser, resursutnyttjande i ekonomin, sysselsättning samt enhetsarbetskostnader väntas dock kostnadstrycket öka under 2014–2016 och KPIF-inflationen väntas stiga till 2 procent i slutet av 2016. Inflationen, mätt som KPI, väntas stiga ännu snabbare under 2014–2016 på grund av stigande bostadsräntor som en effekt av förväntade successiva höjningar av Riksbankens reporänta. Det låga resursutnyttjandet 2012 och 2013 och det låga inflationstrycket gör att Riksbanken bedöms fortsätta att föra en expansiv penningpolitik under de närmaste åren. I takt med att resursutnyttjandet och inflationen stiger påbörjas en normalisering av reporäntan. I slutet av 2015 bedöms reporäntan ha höjts till 3,50 procent.

Risker och alternativscenarier

Den framtida konjunkturutvecklingen bedöms vara mycket osäker, och sammantaget bedöms riskerna för en svagare utveckling dominera. Ovissheten om hur skuldskrisen i euroområdet kommer att utvecklas är stor och tillväxten i USA kan bli lägre än vad som förutses, bl.a. till följd av större finanspolitiska åtstramningar. Vidare finns en risk att arbetslösheten i Sverige inte minskar lika mycket som i huvudscenariot. Vidare råder osäkerhet kring utvecklingen av den svenska växelkursen. Regeringen redovisar

två alternativscenarier i förhållande till huvudscenariot. I det ena analyseras hur en kraftig men tillfällig växelkursförstärkning skulle kunna påverka den svenska ekonomins utveckling. I det andra scenariot analyseras hur svensk ekonomi skulle utveckla sig om motståndskraften mot skuldskrisen i euroområdet är starkare än vad som antagits i huvudscenariot, se tabell 1.4.

Tabell 1.4 Alternativscenarier

Procentuell förändring

	2012	2013	2014	2015	2016
BNP, procentuell förändring					
Alt. 1 Starkare växelkurs	1,4	1,8	4,2	3,8	3,1
Alt. 2 Starkare inhemsk efterfrågan	1,7	3,2	4,2	3,7	2,7
<i>Huvudscenario</i>	<i>1,6</i>	<i>2,7</i>	<i>3,7</i>	<i>3,5</i>	<i>3,0</i>
Sysselsättning, procentuell förändring					
Alt. 1 Starkare växelkurs	0,3	0,1	1,1	2,0	0,9
Alt. 2 Starkare inhemsk efterfrågan	0,4	0,6	1,8	2,0	0,6
<i>Huvudscenario</i>	<i>0,4</i>	<i>0,4</i>	<i>1,3</i>	<i>1,7</i>	<i>0,8</i>
Arbetslöshet, % av arbetskraften					
Alt. 1 Starkare växelkurs	7,7	7,9	7,3	5,8	5,4
Alt. 2 Starkare inhemsk efterfrågan	7,6	7,3	6,0	4,5	4,4
<i>Huvudscenario</i>	<i>7,6</i>	<i>7,5</i>	<i>6,7</i>	<i>5,5</i>	<i>5,2</i>
Offentligt finansiellt sparande, % av BNP					
Alt. 1 Starkare växelkurs	-0,4	-0,9	0,0	1,5	2,2
Alt. 2 Starkare inhemsk efterfrågan	-0,3	-0,4	0,7	2,2	3,0
<i>Huvudscenario</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,6</i>	<i>0,3</i>	<i>1,7</i>	<i>2,5</i>

Källa: Budgetpropositionen för 2013.

Det första scenariot med en starkare växelkurs medför bl.a. att BNP-tillväxten blir nästan 1 procentenhet lägre än i huvudscenariot och att arbetslösheten stiger till nära 8 procent 2013, se tabell 1.4. Den starkare växelkursen påverkar svensk ekonomi genom en svagare export än i huvudscenariot. Importpriserna blir lägre med den starkare växelkursen varför importutvecklingen bedöms bli starkare 2013.

I alternativscenario 2 växer konsumtionen med i genomsnitt 4,3 procent per år 2013–2015 jämfört med 3,4 procent i huvudscenariot, se tabell 1.4. Investeringarna antas öka med 7,9 procent per år under 2013–2015 jämfört med 6,4 procent i huvudscenariot. Den starkare inhemska efterfrågan bidrar till en högre produktionsutveckling 2013–2015, vilket bedöms leda till ökat resursutnyttjande och ett positivt BNP-gap 2014. Arbetslösheten bedöms bli betydligt lägre under 2013–2016 jämfört med huvudscenariot.

1.2 Motionerna om den ekonomiska utvecklingen

Socialdemokraternas motion

I partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) konstateras att världsekonomin växer i relativt god takt, runt 4 procent i genomsnitt under 2012–2014. Motionärerna anser dock att den ekonomiska utvecklingen i vår omvärld står inför flera stora utmaningar, bl.a. att USA:s ekonomi fortfarande tyngs av stora ekonomiska problem.

Utvecklingen i Europa kommer att sätta sin prägel på den internationella utvecklingen under många år framöver. Den sammantagna bilden av den europeiska ekonomin under de kommande åren bedöms som dystert med hög offentlig skuldsättning, obalanserade konkurrensförhållanden och hög arbetslöshet. Motionärernas bedömning är att lågkonjunkturen i Europa sannolikt kommer att bli djup och utdragen.

Sveriges ekonomiska utveckling är tätt sammankopplad med utvecklingen i Europa, och tillväxten bedöms bli relativt måttlig under de närmaste åren. Enligt motionärerna är det sannolikt att skuldskrisen i euroområdet kommer att få genomslag i svensk ekonomi – och att produktionen kommer att mattas av under det andra halvåret 2012. Motionärerna konstaterar att den svenska kronan har noterats till den starkaste nivån på över tio år. I ett läge med försvagad efterfrågan i vår omvärld samtidigt som Sveriges relativa konkurrenskraft försämras genom kronförstärkningen så blir de svenska hushållens konsumtion alltmer central för tillväxten.

Den höga privata skuldsättningen i Sverige utgör enligt motionärerna fortfarande en riskfaktor för utvecklingen. Motionärerna anser vidare att regeringen är mycket optimistisk om framtiden i den prognos som ligger till grund för budgetpropositionen 2013, jämfört med oberoende bedömare. Regeringen har en betydligt mer optimistisk syn på arbetsmarknadens funktionssätt än andra bedömare.

Miljöpartiets motion

Som ett resultat av efterdyningarna av finanskrisen och den nuvarande skuldskrisen i euroområdet konstateras i partimotion 2012/12:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) att den globala konjunkturutvecklingen fortfarande är svag. Enligt motionärerna är risken dessutom stor att den globala konjunkturutvecklingen blir sämre än vad som i dag prognostiseras. Den ekonomiska oron i vår omvärld måste tas på största allvar. Ett litet, mycket exportberoende land som Sverige kommer att drabbas hårt av en svagare ekonomisk utveckling i vår omvärld. Enligt motionärerna kommer utvecklingen inom eurosamarbetet under de kommande månaderna att vara viktigt för den ekonomiska utvecklingen i Europa under lång tid framöver. Motionärerna konstaterar att regeringen gör en betydligt mer optimistisk bedömning av BNP-utvecklingen och utvecklingen på arbetsmarknaden jämfört med andra bedömare. Med tanke på att nedåtriskerna i dagsläget

förefaller större än uppåtriskerna anser motionärerna att regeringens prognos är väl optimistisk. Motionärerna anser vidare att hushållens skuldsättning fortsätter att vara oroande hög och att fortsatt vaksamhet kring utvecklingen i högsta grad är befogad.

Sverigedemokraternas motion

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) framhålls skuldans utveckling och osäkerheten kring de allra mest skuldtyngda ländernas framtid som den viktigaste förklaringen till den svaga tillväxten i såväl Sverige som resten av Europa. Den svaga konjunkturen i vår omvärld bedöms innebära en rad utmaningar och direkta hot. Den svagare köpkraften i Europa påverkar svensk export negativt. Som ett resultat av en apprecierad krona blir dessutom svenska varor och tjänster dyrare. Även importen påverkas, vilket bidrar till att pressa inflationen. Enligt motionärerna kan Riksbanken därmed driva en expansiv penningpolitik utan att riskera inflationsmålet. Motionärerna noterar att sysselsättningen väntas mattas av och arbetslösheten stiga för att nå 8 procent mot slutet av 2013, vilket enligt motionärerna är en oroande utveckling. Vidare anser motionärerna att hushållens skuldsättning har ökat på ett oroväckande sätt och att det kan skapa stora störningar på samhällsnivå.

Vänsterpartiets motion

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) konstateras att den globala ekonomiska utvecklingen, under de senaste åren, har präglats av följderna av finanskrisen 2008 i form av stora produktionsbortfall och hög arbetslöshet. Finanskrisen har även resulterat i en mycket svag ekonomisk utveckling i Europa i allmänhet och inom euroområdet i synnerhet. Enligt motionärerna är skuldans i euroområdet i dagsläget fortfarande akut, och konjunkturutsikterna för euroområdet under de närmaste åren är mycket svaga. Till följd av den svaga tillväxten i euroområdet bedöms den svenska tillväxten komma att utvecklas svagt framöver, bl.a. som en följd av en svag exportutveckling. Under 2013 och 2014 beräknas hushållens konsumtion ta fart, vilket bidrar till en hygglig ekonomisk återhämtning. Utvecklingen på arbetsmarkanden går däremot trögt, enligt motionärerna. Vidare noteras i motionen att regeringen har en mer optimistisk prognos över arbetslösheten jämfört med andra bedömare. Motionärerna anser att Sveriges långsiktiga produktivitetspotential behöver stärkas. I motionen framhålls bostadsprisernas utveckling och hushållens skuldsättning som potentiella hot mot den finansiella stabiliteten.

1.3 Kompletterande information

Consensus Forecasts sammandrag av internationella prognoser

Stämningen i euroområdet fortsätter att försämrans och indikatorer pekar på att euroområdets recession blir djupare under det tredje kvartalet 2012. Konsensusprognosen för BNP-tillväxten i euroområdet 2012 och 2013 är dock oförändrad sedan föregående bedömning i september och uppgår till – 0,5 respektive +0,2 procent 2012 och 2013. Prognosen för BNP-tillväxten för USA revideras däremot ned från 2,2 respektive 2,1 procent till 2,1 respektive 2,0 procent för 2012 och 2013. (Källa: Consensus Forecasts publicerad den 8 oktober 2012.)

IMF:s senaste prognos över världsekonomin

IMF prognostiserar den globala BNP-tillväxten till 3,3 respektive 3,6 procent för åren 2012 och 2013, vilket är något svagare jämfört med prognosen i april. Prognosen bygger på stor osäkerhet vad gäller utvecklingen i euroområdet och utvecklingen av finanspolitiken i USA. (Källa: IMF, World Economic Outlook publicerad i oktober 2012.)

OECD:s senaste ekonomiska bedömning

OECD:s senaste bedömning av de kortsiktiga globala ekonomiska utsikterna är en svag global tillväxt. Den globala tillväxten 2012 bromsas av den europeiska lågkonjunkturen. En fortsatt kris i euroområdet riskerar att dämpa det globala förtroendet, försvaga handeln och sysselsättningen samt medföra en avtagande ekonomisk tillväxt för både OECD och icke OECD-länder. OECD pekar vidare på fler risker som kan hota tillväxtutsikterna, bl.a. nämns ökade oljepriser, en överdriven åtstramningspolitik i USA samt ett minskat konsumentförtroende kopplat till bestående hög arbetslöshet. I Kina väntas tillväxten för 2012 och 2013 bli under den potentiella. Den inhemska efterfrågan bedöms vara relativt motståndskraftig. Däremot bedöms handelsnettot vara ett hinder för en ökad tillväxt. BNP väntas öka från mitten av 2012 och växa med ca 10 procent 2013. Det finns dock en risk att verksamheten bromsas mer än beräknat mot bakgrund av bl.a. en åtstramning av penningpolitiken. (Källa: OECD, Interim Economic Assessment publicerad den 6 september 2012.)

Världsbankens bedömning av den ekonomiska utvecklingen i Östasien och Stillahavsområdet

En svag export och investeringstillväxt bedöms sänka Kinas BNP-tillväxt från 9,3 procent 2011 till 7,7 procent 2012. För 2013 väntas inhemska stimulansåtgärder få effekt och tillväxten väntas öka till 8,1 procent. Betydande nedåtrisker kvarstår dock. Om förhållandena i Europa försämrans kraftigt bedöms risken som stor att utvecklingsekonomierna påverkas. En

kris i euroområdet bedöms komma att påverka ekonomierna i Östasien och Stilla-havsområdet negativt främst genom handeln och via den finansiella sektorn. (Källa: Världsbanken East Asia and Pacific Economic Data Monitor publicerad den 8 oktober 2012.)

Det ekonomiska och finansiella läget i EU:s krisländer

Den 2 oktober informerade finansminister Anders Borg utskottet inför IMF:s årsmöte samt om aktuella EU-frågor, bl.a. om det ekonomiska läget i vissa euroländer. I Spanien har man bl.a. inlett ett arbete med att sanera banker, förbättra regionernas finanser samt förstärka konkurrenskraften. Stresstester av bankerna pekar på kapitaliseringsbehov på ca 60 miljarder kronor. Enligt regeringen råder därmed stor osäkerhet om utvecklingen i Spanien. För Grekland är läget fortfarande allvarligt med utdragna programförhandlingar och försämrade förutsättningar för en hållbar skuldutveckling. Italien präglas av fortsatt osäkerhet med bl.a. tecken på en tilltagande politisk osäkerhet.

Regeringens prognos över svensk ekonomi jämfört med Konjunkturinstitutet och Riksbankens prognoser

I tabell 1.5 nedan jämförs regeringens prognos över den svenska ekonomin med bedömningar från KI (Konjunkturläget augusti 2012) och Riksbanken (Penningpolitisk uppföljning september 2012). KI:s prognos är publicerad cirka tre veckor före regeringens prognos och Riksbankens cirka två veckor före. Prognosjämförelserna avser BNP, inflation, arbetslöshet och offentligt finansiellt sparande för perioden 2012–2016. Riksbankens prognos avser dock endast perioden 2012–2014, se tabell 1.5.

Som framgår av tabellen är regeringens prognos över BNP 0,3 procentenheter högre än Konjunkturinstitutets och 0,1 procentenhet högre än Riksbankens prognos 2012. För 2013 och 2014 ligger regeringens prognos cirka 0,8–1,1 procentenheter högre än både Konjunkturinstitutet och Riksbanken. Åren 2015 och 2016 minskar skillnaderna till 0,5 respektive 0,2 procentenheter jämfört med Konjunkturinstitutets prognos. Regeringens högre BNP-tillväxt förklaras framför allt av att de fasta bruttoinvesteringarna och exporten bedöms utvecklas starkare i regeringens prognos än i Konjunkturinstitutets och Riksbankens prognos. Vad gäller inflationen så prognostiserar regeringen en högre inflationstakt än Konjunkturinstitutet under åren 2013–2016. Detta förklaras bl.a. av regeringens bedömning av ekonomins återhämtning och därmed ett ökande kostnadstryck till följd av stigande olje- och importpriser, stigande resursutnyttjande, stigande sysselsättning samt stigande enhetsarbetskostnader. Riksbanken däremot prognostiserar en högre inflationstakt än regeringen framför allt under 2014. I takt med att konjunktoren förstärks och resursutnyttjandet stiger ökar lönerna snabbare, vilket medför en ökad inflation. Dessutom antas en mer expansiv politik som stimulerar ekonomin att bidra till att hålla upp prisök-

ningstakten framöver. Vidare beräknar Riksbanken att hushållens ränteutgifter ökar snabbare när Riksbanken börjar höja reporäntan. Vad avser skillnaderna i prognosen över utvecklingen av arbetslösheten förklaras de i huvudsak av olika bedömningar av i vilken utsträckning och hur snabbt regeringens tidigare genomförda reformer av bl.a. skattesystemet och arbetslöshetsförsäkringen påverkar jämviktsarbetslösheten. Konjunkturinstitutet gör en mindre optimistisk bedömning och tror att jämviktsarbetslösheten är ungefär 6,6 procent 2016 medan regeringens bedömning är 5,2 procent. Prognosskillnaderna i offentligt finansiellt sparande i procent av BNP förklaras av olika bedömningar av när tillväxten väntas ta fart. I takt med att tillväxten tar fart enligt regeringens prognos förstärks de offentliga finanserna genom att utgifterna minskar som andel av BNP.

Tabell 1.5 Prognosjämförelse

Årlig procentuell förändring

	2012	2013	2014	2015	2016
BNP, årlig procentuell förändring ¹					
Regeringen	2,0	2,7	3,9	3,3	2,7
Konjunkturinstitutet	1,7	1,8	2,8	2,8	2,8
Riksbanken	1,2	1,8	2,8		
Inflation, årsgenomsnitt					
Regeringen	1,0	1,2	1,7	2,4	2,6
Konjunkturinstitutet	1,1	0,8	1,3	2,2	2,5
Riksbanken	0,9	0,7	2,4		
Arbetslöshet, % av arbetskraften					
Regeringen	7,6	7,5	6,7	5,5	5,2
Konjunkturinstitutet ²	7,6	7,9	7,7	7,0	6,6
Riksbanken	7,7	7,9	7,4		
Reporänta ³					
Regeringen	1,50	1,50	2,50	3,50	3,50
Konjunkturinstitutet	1,00	1,00	1,50	2,00	2,75
Riksbanken	1,50	1,20	1,70	2,30	
Offentligt finansiellt sparande, % av BNP					
Regeringen	-0,3	-0,6	0,3	1,7	2,5
Konjunkturinstitutet	-0,3	-0,4	0,2	1,0	1,4
Riksbanken	-0,2	-0,5	0,5		

Anm. Regeringens prognos publicerades den 20 september, Konjunkturinstitutets den 29 augusti, Riksbankens den 6 september.

¹ Kalenderkorrigerad.

² Konjunkturinstitutets arbetslöshetssiffror avser ålderskategorin 16–64 år.

³ Regeringens och KI:s bedömningar avser ränta vid årets slut medan Riksbankens bedömning avser genomsnittet under fjärde kvartalet.

Aktuella siffror över läget i den svenska ekonomin

Nedan redovisas ett urval indikatorer över utvecklingen i den svenska ekonomin som presenterats efter det att budgetpropositionen publicerades.

Inflationstakten, dvs. förändringen i konsumentprisindex under de senaste tolv månaderna, var 0,4 procent i september. Detta är en nedgång från augusti då inflationstakten var 0,7 procent. Förändringen i måttet KPIF (som inte påverkas direkt av förändringar i bostadsräntorna) var 0,9 procent i september, vilket är samma inflationstakt som i augusti. (Källa: SCB, publicerad den 11 oktober 2012.)

Industriproduktionen ökade med 3,2 procent i augusti jämfört med motsvarande månad föregående år enligt industriproduktionsindex. Jämfört med månaden innan ökade industriproduktionen i augusti med 0,4 procent säsongsrensats. (Källa: SCB, publicerad den 10 oktober 2012.)

Tjänsteproduktionen ökade med 1,2 procent i augusti jämfört med motsvarande månad föregående år enligt tjänsteproduktionsindex. Jämfört med månaden innan ökade industriproduktionen i september med 0,3 procent säsongsrensats. (Källa: SCB, publicerad den 5 oktober 2012.)

Enligt SCB:s *småhusbarometer* steg huspriserna med 3 procent under den senaste tremånadersperioden (juni t.o.m. augusti) jämfört med föregående period (mars t.o.m. maj). Vid en jämförelse mellan senaste tremånadersperioden och motsvarande period 2011 sjönk priserna med 1 procent. (Källa: SCB:s småhusbarometer, publicerad den 11 oktober 2012.)

Försäljningsvolymen i detaljhandeln ökade med 4,6 procent i september jämfört med motsvarande månad föregående år. Dagligvaruhandeln ökade med 1,4 procent och sällanköpsvaruhandeln ökade med 7 procent. Mellan augusti och september ökade försäljningsvolymen med 1,7 procent i säsongsrensade termer. (Källa: HUI/SCB, publicerad den 29 oktober 2012.)

Orderingången till den svenska industrin minskade med 6,5 procent jämfört med motsvarande månad föregående år (kalenderkorregerat). Mellan augusti och juli minskade orderingången med 1,4 procent i säsongsrensade tal. (Källa: SCB publicerad 10 oktober 2012.)

Enligt *Konjunkturbarometern* för oktober backade barometerindikatorn, som visar det aktuella stämningläget i svensk ekonomi, med cirka 3,3 enheter i oktober. Konjunkturbarometern indikerar att tillväxten i svensk ekonomi för närvarande är påtagligt svagare än normalt. Samtliga sektorer i näringslivet bidrog negativt under oktober månad. Även konfidensindikatorn för hushållen sjönk i oktober. Hushållen anges framför allt vara pessimistiska om den svenska ekonomin och utvecklingen på arbetsmarknaden. (Källa: Konjunkturinstitutet, publicerad den 24 oktober 2012.)

Enligt *Arbetskraftsundersökningen (AKU)* var 4 680 000 individer i åldern 15–74 år sysselsatta i september 2012. Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 65,8 procent. Andelen arbetslösa var 7,4 procent, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med samma period 2011. Bland ungdomarna i åldern 15–24 år var 138 000 arbetslösa i september 2012, vilket motsvarar en arbetslöshet för denna grupp på 22,2 procent. Av de arbetslösa ungdomarna var 53 000 heltidsstuderande. Enligt AKU tyder ett

flertal indikatorer i AKU:s septemberundersökning på att arbetsmarknaden försvagats. De två senaste månaderna visar att antalet sysselsatta inte har ökat samtidigt som arbetslösheten har stigit jämfört med motsvarande månader föregående år. Antalet tidsbegränsat anställda minskade i september 2012 jämfört med samma period 2011. Vidare har antalet arbetade timmar inte visat på någon signifikant ökning sedan december 2011 när hänsyn tagits till skillnader i semesteruttag och ledigheter. Samtidigt visar säsongrensade data att den positiva trenden för antalet sysselsatta försvagats och att trenden för antalet arbetslösa är uppåtgående. (Källa: SCB, publicerad den 18 oktober 2012.)

Arbetsförmedlingens månadsstatistik för september visar på en uppgång av antalet varslade om uppsägning under månaden. Varslen har ökat trendmässigt under större delen av året, och uppgick till drygt 7 300. Men fortfarande är det många inskrivna som får någon form av arbete. Under månaden var det 46 000 personer. Det totala antalet inskrivna arbetslösa har ökat något och uppgick i slutet av september till 393 000 personer, vilket motsvarar 8,4 procent av den registerbaserade arbetskraften, vilket är 24 000 fler än för ett år sedan. Arbetsförmedlingens bedömning är att arbetsmarknaden försvagas, men att det ännu så länge inte är fråga om någon markant uppgång av arbetslösheten. De många varslen och de något fallande platssiffrorna tyder emellertid enligt Arbetsförmedlingen på en mer pessimistisk syn hos arbetsgivarna inför framtiden, vilket talar för en fortsatt försvagning av arbetsmarknaden. (Källa: Arbetsförmedlingen, publicerad den 11 oktober 2012.)

Enligt *Konjunkturinstitutets lönebildningsrapport* kommer de närmaste åren att präglas av hög arbetslöshet och låg produktivitetstillväxt i näringslivet. Löneökningar på central och lokal nivå väntas sammantaget uppgå till i genomsnitt 3 procent per år 2013–2015 och arbetslösheten minskar till 7 procent först 2015. Enligt institutets bedömning skulle konjunkturåterhämtningen snabbas på om lägre löneökningar backades upp av en sänkt styrränta. En snabbare nedgång i arbetslösheten försvåras dock av ökade problem för företaget att hitta arbetskraft med rätt kvalifikationer. (Källa: Medlingsinstitutet, publicerad den 17 oktober 2012.)

Hushållens lånetillväxt fortsatte att sjunka i september enligt finansmarknadsstatistik. Tillväxttakten var 4,5 procent i september, vilket kan jämföras med september 2011 då tillväxttakten var 5,8 procent. (Källa: Finansmarknadsstatistik, publicerad den 25 oktober 2012.)

1.4 Finansutskottets bedömning

Enligt utskottet har svensk ekonomi visat på en god motståndskraft mot skuldcrisen i euroområdet. BNP ökade snabbt under första halvåret 2012 men bromsar nu in till följd av en svag utveckling i vår omvärld. I regeringens prognos bedöms BNP öka med 1,6 procent 2012. Jämfört med den

ekonomiska vårpropositionen har regeringen i budgetpropositionen reviderat ned tillväxtprognosen för svensk ekonomi från 3,3 till 2,7 procent för 2013. Den utdragna skuldkrisen och en svagare omvärldsefterfrågan bidrar till en svagare utveckling av framför allt exporten men även av hushållens konsumtionsutgifter och företagens investeringar. Den svagare tillväxten påverkar arbetslösheten som stiger något 2012. I takt med att de statsfinansiella problemen i euroområdet klingar av och den internationella konjunkturen åter tar fart återhämtar sig svensk ekonomi. Efterfrågan på svenska exportprodukter väntas öka när den globala efterfrågan tar fart 2014. Hushållens förtroende för svensk ekonomi antas dock återvända tidigare, vilket bidrar till en ökad konsumtionstillväxt. Hushållens konsumtion blir därmed en viktig drivkraft för BNP-tillväxten under åren 2013–2016. Utskottet vill dock framhålla att riskerna för en svagare utveckling dominerar då bl.a. ovissheten om skuldkrisens utveckling är stor. I ett av regeringens alternativscenarier med en tillfällig förstärkning av kronan, som skulle medföra en svagare export än prognostiserat, blir BNP-tillväxten 0,9 procentenheter lägre än regeringens huvudscenario (se tabell 1.4).

Oron på de finansiella marknaderna och utvecklingen av skuldkrisen i euroområdet

Den ekonomiska utvecklingen i euroområdet fortsätter att tyngas av problem med bl.a. statsfinanserna och banksystemet. Utskottet kan emellertid konstatera att oron på de finansiella marknaderna avtagit något bl.a. till följd av omfattande åtgärder av centralbanker i Europa och USA. Uttalanden från politiska beslutsfattare i EU och ECB har ökat tydligheten i fråga om hur krisen i euroområdet kan hanteras, vilket också bedöms ha minskat oron på de finansiella marknaderna. Samtidigt har ett antal länder underliggande strukturproblem som svaga statsfinanser, svag konkurrenskraft och svaga banksystem. Enligt utskottet kvarstår betydande risker för att oron på de finansiella marknaderna återigen tilltar så länge dessa problem inte åtgärdas. Utskottet kan också notera att tvivel råder om de offentliga finansernas uthållighet i statsfinansiellt svaga länder. Vidare bedöms detaljerna kring olika åtgärder i krishanteringen fortfarande som osäkra, liksom utvecklingen den närmaste tiden i länder som Grekland och Spanien. Ovissheten om skuldkrisens utveckling inom euroområdet kommer sannolikt att medföra en svag tillväxt i euroområdet framöver.

Svensk ekonomi påverkas av oron i omvärlden

Som en följd av skuldkrisen i euroområdet har hela den globala konjunkturen försvagats under det första halvåret 2012. När tillväxten i Europa och i länder som Kina och USA bromsar in påverkar det exportföretagen i Sverige. Utskottet kan konstatera att Kinas BNP-tillväxt har dämpats under 2012 men att den med bl.a. stimulansåtgärder väntas öka igen 2013 och därefter växa stadigt framöver. Samtidigt kan en fördjupad kris i euroområdet komma att påverka Kinas utveckling negativt. Även tillväxten i USA

har varit svag under 2012. BNP-tillväxten ökade emellertid med 2 procent för det tredje kvartalet 2012 jämfört med motsvarande kvartal föregående år, vilket var högre siffror än förväntat. Viss osäkerhet om tillväxtutsikterna i USA råder ändå bl.a. mot bakgrund av det senaste presidentvalet i USA och därmed hur finanspolitiken kommer utformas framöver.

Tillväxtekonomiernas ökade betydelse för svensk ekonomi

Utskottet kan notera att tillväxtekonomierna har blivit en allt viktigare handelspartner för Sverige och att de utgör en växande andel av världsekonomin. Den svenska exporten går i allt större utsträckning till länder i norra Europa samt till de s.k. BRIK-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien och Kina). Av Riksbankens penningpolitiska rapport¹ framgår att exporttillväxten till flera av Sveriges traditionella handelspartner varit svag efter den finansiella krisen som bröt ut under 2008. Värdet av varuexporten till bl.a. euroområdet, USA och Danmark har sjunkit medan exporten till tillväxtekonomierna har stigit och därmed blivit allt viktigare. Som andel av Sveriges totala varuexport är exporten till tillväxtekonomier nu dubbelt så stor som exporten till traditionellt viktiga handelspartner som USA, Storbritannien och Danmark. Andelen av varuexporten som går till euroområdet har sjunkit men är fortfarande mycket viktig för svensk export. Enligt utskottet är också en stadig tillväxt i Asien och en bra konjunkturutveckling i USA viktiga för en snabb återhämtning av den ekonomiska tillväxten i svensk ekonomi.

Hushållens skuldsättning

Hushållens lånetillväxt har dämpats ytterligare under senare tid. I september var lånetillväxten 4,5 procent, vilket kan jämföras med september 2009 då den var 9,3 procent². Tillväxten av hushållens lån har således halverats sedan 2009, vilket enligt utskottet sannolikt till viss del kan förklaras av reglerna om bolånetak som infördes den 1 oktober 2010. Enligt uppgifter från Finansinspektionen har även belåningsgraden minskat för första gången på tio år och andelen hushåll med nya lån över 85 procent har mer än halverats sedan 2009. Utskottet konstaterar att skuldsättningsgraden för hushåll ligger kvar på en hög nivå. Mot bakgrund av den risk som en hög skuldsättning innebär är det enligt utskottet viktigt att kontinuerligt följa utvecklingen av hushållens skuldsättning och även utvecklingen av bostadspriserna. Inom ramen för den europeiska planeringsterminen var också rekommendationerna till Sverige bl.a. att vidta ytterligare åtgärder för att öka stabiliteten på bostads- och lånemarknaden. För att undersöka hushållens känslighet för bl.a. ränteuppgångar, inkomstbortfall och prisfall på bostäder har Finansinspektionen gjort stresstester. Slutsatsen av dessa är att hushåll som tagit ett nytt bolån har god återbetalningsförmåga och att

¹ Penningpolitisk rapport februari 2012, Riksbanken.

² SCB, Finansmarknadsstatistik, 2010-11-25.

de är motståndskraftiga mot ränteuppgångar. Riskerna med en hög skuldsättningsgrad har ändå gjort att Bankföreningen gått ut med rekommendationer om att låntagare bör amortera på den del av bolånet som ligger över 75 procent av marknadsvärdet³. Även Finansinspektionen och Riksbanken pekar på att amorteringskrav behöver utredas närmare⁴.

Oförändrad reporänta

Riksbanken lämnade reporäntan oförändrad på 1,25 procent vid det penningpolitiska mötet den 25 oktober 2012 samtidigt som prognosen över räntebanan sänktes. Den oförändrade räntan motiverades med att svensk ekonomisk tillväxt dämpas till följd av en svag utveckling i omvärlden. Arbetslösheten väntas stiga något under den närmaste tiden och inflationstrycket är lågt. Räntenivån bedöms kunna stimulera ekonomin så att inflationen stiger mot målet på 2 procent. Det bedöms vidare som mer sannolikt att räntan kommer att sänkas än höjas under vintern och att reporäntan kommer att höjas senare och i ett långsammare tempo jämfört med den bedömning som gjordes i september. Läget i euroområdet förs också fram som problematiskt för svensk ekonomi. Ett förvärrat läge skulle kunna få ytterligare negativa effekter på svensk ekonomi. I ett sådant läge skulle räntebanan behöva bli lägre, enligt Riksbanken. Utskottet kan också notera Riksbankens bedömning av räntan med avseende på hushållens skuldsättning. En hög skuldsättningsgrad gör hushållen sårbara för konjunkturedgångar, räntehöjningar eller prisfall på bostäder. Enligt Riksbanken är det därför viktigt att väga ytterligare stimulanser mot ökade risker då en ännu lägre ränta sannolikt skulle öka skuldsättningen ytterligare. Detta underströks också av riksbankschefen vid höstens två penningpolitiska utfrågningar i utskottet.

Svensk ekonomi har ett starkt utgångsläge trots osäkerhet

Trots den osäkra utvecklingen i vår omvärld har tillväxten i svensk ekonomi varit jämförelsevis god. Svenska hushåll har varit förhållandevis optimistiska, vilket enligt utskottet sannolikt kan förklaras av att deras disponibla inkomster stigit i god takt. Med en svagare arbetsmarknad växer dock konsumtionen långsammare nu än tidigare. Utskottet kan dock konstatera att hushållen har en relativt god köpkraft. Enligt finansmarknadsstatistik från september var hushållens finansiella sparande mycket högt. I september 2012 uppgick sparandet till 71 miljarder kronor, vilket kan jämföras med 25 miljarder kronor i september 2011. Ett högt sparande och stigande disponibla inkomster skapar enligt utskottet förutsättningar för en ökad konsumtionstillväxt framöver. Dessutom är ränteläget lågt, vilket skapar förutsättningar för företagen att öka investeringarna. Trots goda förutsättningar kan en omsvängning ske snabbt. Enligt utskottet beror mycket

³ Svenska Bankföreningen, pressmeddelande 2010-12-22.

⁴ Protokoll från Samverkansrådets möte den 2 oktober 2012.

på utvecklingen inom euroområdet där läget i bl.a. Spanien, Italien och Grekland behöver stabiliseras. Kombinationen av bräckliga banksystem och sköra statsfinanser i flera euroländer gör att risken för en ännu sämre utveckling dominerar i förhållande till huvudscenariot. Hanteringen av krisen och konsekvenserna av vidtagna åtgärder i vissa euroländer skapar en oro och en turbulens som riskerar att leda till en fördjupad skuld- och bankkris med spridningseffekter till övriga Europa. Oron för att krisen ska utvecklas till en mer allvarlig kris medför att konsumtionen hämmas och att investeringar skjuts på framtiden. Utskottet kan också konstatera att riskerna för en svagare utveckling bedöms dominera i regeringens prognos.

2 Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. De svenska offentliga finanserna är bland de starkaste i EU med ett sparande nära balans och en sjunkande skuld. Utskottet anser att ett reformutrymme på 23 miljarder kronor är väl avvägt. För att rusta Sverige att klara en allt hårdare internationell konkurrens är det nödvändigt att investera för framtiden. Investeringar i infrastruktur och forskning samt förbättringar av företagens villkor och bostadsmarknadens funktionssätt behövs för att stärka tillväxtförutsättningarna och öka konkurrenskraften. Fler vägar till arbete måste också skapas för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. En ansvarsfull ekonomisk politik som säkrar jobb och tillväxt är nödvändig för att långsiktigt också säkra välfärden. Utskottet stöder regeringens förslag för att stärka kvaliteten i välfärden och åtgärder som stärker situationen för ålderspensionärer och barnfamiljer med låg ekonomisk standard. En långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv energi-, klimat- och miljöpolitik bör grundas på vetenskapliga bedömningar. Utskottet delar regeringens syn på att klimatförändringarna tillhör vår tids största utmaningar. Utskottet ställer sig även bakom regeringens inriktning på försvarspolitikens område med bl.a. krav på ett förtroendeingivande luftförsvar. Oppositionspartiernas alternativa riktlinjer avslås.

Jämför reservationerna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

I detta avsnitt behandlas riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer beskrivs i avsnitt 2.1. Socialdemokraternas förslag beskrivs i avsnitt 2.2, Miljöpartiets i avsnitt 2.3, Sverigedemokraternas i avsnitt 2.4 och Vänsterpartiets i avsnitt 2.5. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till riktlinjer beskrivs under följande tematiska delrubriker: De offentliga finanserna, Tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft, Arbetsmarknad och utbildning, Välfärd, Energi-, klimat- och miljöpolitik samt Försvaret.

De förslag som behandlas är propositionens punkt 1, partimotion 2012/13: Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1 och 9, partimotion 2012/13: Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 11, partimotion 2012/13: Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 samt partimotion 2012/13: Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 9.

2.1 Propositionens förslag till riktlinjer

De offentliga finanserna

Uppföljning av överskottsmålet

De offentliga finanserna har stärkts de senaste åren. Den offentliga sektorns finansiella sparande har ökat från ett underskott på 1 procent av BNP 2009 till ett litet överskott 2011. Till följd av den dämpade ekonomiska utvecklingen och de åtgärder som föreslås i budgetpropositionen bedömer regeringen att det finansiella sparandet försvagas så att det uppvisar ett underskott både 2012 och 2013, (se tabell 2.1). Jämfört med prognosen i 2012 års ekonomiska vårproposition har regeringen reviderat ned det finansiella sparandet med drygt 1 procent av BNP per år 2013–2016. I takt med att tillväxten väntas ta fart förbättras det finansiella sparandet och för 2016 beräknas ett överskott på 2,5 procent av BNP. Förstärkningen sker genom att utgifterna minskar som andel av BNP. I tabellen redovisas utvecklingen av det finansiella sparandet fördelat på staten, ålderspensionssystemet och kommunsektorn.

Tabell 2.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande enligt regeringen

Miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016
Offentlig sektors inkomster	1 824 021	1 905 166	2 008 280	2 105 148
Offentlig sektors utgifter	1 847 502	1 891 677	1 938 135	1 996 648
Finansiellt sparande	-23 481	13 489	70 145	108 500
Staten	-8 459	20 771	75 483	114 133
Ålderspensionssystemet	-9 335	-2 830	-1 949	-3 545
Kommunsektorn	-5 687	-4 452	-3 389	-2 088
<i>Finansiellt sparande i procent av BNP</i>	-0,6 %	0,3 %	1,7 %	2,5 %

Källa: Budgetpropositionen för 2013.

Enligt regeringen måste det finansiella sparandet vara i linje med överskottsmålet för att finanspolitiken ska kunna betecknas som ansvarsfull. Överskottsmålet följs upp utifrån en analys av det genomsnittliga sparandet under de senaste tio åren. Syftet med analysen är att upptäcka eventuella systematiska fel i den tidigare finanspolitiken som kan påverka måluppfyllelsen framöver. Dessutom görs en framåtblickande analys för att fastställa storleken på ett reformutrymme eller ett besparingsbehov. De två indikatorer som används för denna uppföljning är sjuårsindikatorn och det strukturella sparandet. Vid tolkningen av sjuårsindikatorn beaktas också det genomsnittliga konjunkurläget under den period som indikatorn avser. Utifrån dessa faktorer gör regeringen sedan en samlad bedömning av reformutrymmet eller besparingsbehovet, där hänsyn även tas till osäkerheten i bedömningen, riskbilden och till vad som är en väl avvägd finanspolitik ur ett stabiliseringsperspektiv.

Tabell 2.2 Den offentliga sektorns finansiella sparande samt indikatorer för avstämning mot överskottsmålet*Procent av BNP respektive potentiell BNP*

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Finansiellt sparande	0,1	-0,3	-0,6	0,3	1,7	2,5
Bakåtblickande tioårsnitt	0,7					
Konjunkturjusterat	1,2					
Sjuårsindikatorn	0,0	0,0	0,5			
Konjunkturjusterat	1,1	1,1	1,1			
Strukturellt sparande	0,6	0,2	0,3	0,6	1,8	2,5
BNP-gap	-0,9	-1,4	-1,7	-0,4	-0,1	0,0
Sjuårsnitt	-1,9	-2,0	-1,0			
Bakåtblickande tioårsnitt	-0,9	-1,0	-1,0	-0,9	-0,9	-1,0

Källa: Budgetpropositionen för 2013.

Av tabell 2.2 framgår att det finansiella sparandet i den offentliga sektorn 2002–2012 motsvarade i genomsnitt 0,7 procent av BNP. Regeringen konstaterar att detta visserligen innebär att sparandet låg under den målsatta nivån, men att det konjunkturjusterade bakåtblickande tioårsnittet är 1,2 procent av BNP. Enligt regeringen visar den bakåtblickande analysen att det inte har förekommit några systematiska fel i bedömningen av finanspolitikens inriktning som kan förväntas påverka måluppfyllelsen framöver.

Sjuårsindikatorn uppgår till 0,5 procent av BNP 2013. Den konjunkturjusterade sjuårsindikatorn pekar dock på att sparandet ligger strax över överskottsmålet. Det strukturella sparandet bedöms uppgå till 0,2 respektive 0,3 procent av BNP 2012 och 2013 och stiger sedan successivt under prognosperioden till 2,5 procent av BNP 2016.

Reformutrymme

Utifrån sin bedömning av reformutrymme med hänsyn till konjunkturläget konstaterar regeringen att en lång period med svagt resursutnyttjande och hög arbetslöshet talar för att det är viktigt att motverka att arbetslösheten blir bestående. Regeringen bedömer att det ur ett stabiliseringspolitiskt perspektiv är motiverat att det finansiella sparandet i dagsläget ligger något under överskottsmålets nivå. En kraftigare förstärkning av det strukturella sparandet 2013 skulle riskera att fördjupa lågkonjunkturen och bromsa återhämtningen 2014.

I 2012 års ekonomiska vårproposition bedömde regeringen att finanspolitiken var långsiktigt hållbar. Regeringen bedömer alltså att finanspolitiken är hållbar efter att de reformer som föreslås och aviseras i denna proposition beaktas.

Med hänvisning till den osäkra situationen i omvärlden har regeringen vid flera tillfällen tidigare gjort bedömningen att det har varit överordnat att upprätthålla goda säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att värna förtroendet och säkra utrymme för att hantera en fördjupad och långvarig kris. Enligt regeringen dominerar fortfarande nedåtriskerna. Därför

finns det fortfarande behov av säkerhetsmarginaler i finanspolitiken. Den låga offentliga skuldsättningen, historiskt låga riskpremier på statspapper och relativt stor fallhöjd till stabilitets- och tillväxtpaktens underskottsgräns gör att det finansiella sparandet kan tillåtas sjunka ytterligare vid en betydligt svagare utveckling än den som nu förutses. I det avseendet anser regeringen att det finns säkerhetsmarginaler och utrymme att låta finanspolitiken ackommodera en mer negativ utveckling utan att förtroendet för de offentliga finanserna hotas. Regeringen konstaterar vidare att det i nuläget inte finns något behov av breda temporära efterfrågestimulerande åtgärder. I stället bedömer regeringen att det finns utrymme att vidta ytterligare strukturellt angelägna åtgärder.

Sammantaget bedöms ett reformutrymme för 2013 på ca 23 miljarder kronor vara väl avvägt. Regeringen prioriterar reformer för bättre tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft genom ökade investeringar i infrastruktur, forskning och innovation samt lägre bolagsskatt och införandet av ett investeraravdrag, att få fler i arbete med fokus på unga och utrikes födda, ett stabilt finansiellt system och stärkt konsumentskydd, välfärd för alla och jämnare fördelning samt en effektiv energi-, klimat- och miljöpolitik. Regeringen anser att ett paket av den storleksordningen och den inriktningen bidrar till att stödja konjunkturåterhämtningen, samtidigt som tillräckliga säkerhetsmarginaler upprätthålls framöver för att kunna hantera en mer besvärlig ekonomisk utveckling.

I förhållande till de riktlinjer för skattepolitiken som riksdagen antog 2008 tar regeringens förslag om sänkt bolagsskatt sikte på att förbättra villkoren för investeringar. Sänkningen möjliggörs i hög grad av förslaget om effektivare begränsningar av ränteavdragen som samtidigt ger ett mer legitimt och rättvist skattesystem för företagen. Förslagen om sänkt fastighetsavgift för hyreshusenheter, utökad nedsättning av fastighetsavgiften vid nybyggnation samt höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder förväntas öka bostadsbyggandet och uppmuntra ett effektivare utnyttjande av befintligt bostadsbestånd. Eftersom rörligheten på arbetsmarknaden är intimt förknippad med hur bostadsmarknaden fungerar, bidrar dessa förslag till att ge goda förutsättningar för en varaktigt hög sysselsättning. Slutligen förstärks den generella och rättvisa välfärden genom den utbyggda skattelättnaden för pensionärer.

Förändringen i det strukturella sparandet brukar användas som en indikator på finanspolitikens inriktning. Regeringen bedömer att förändringen i det strukturella sparandet 2013 är så liten att man kan säga att finanspolitiken är neutral. Den diskretionära finanspolitiken i statens budget lämnar ett expansivt bidrag till det strukturella sparandets förändring 2013.

Utgiftstak för staten

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande året. I 2010 års ekonomiska vårproposition förlängde regeringen tidsperspektivet med ett år och

redovisade sin bedömning av utgiftstaket för det fjärde tillkommande året. Det förlängda tidsperspektivet behövdes för att tydliggöra strategin för återgång till överskott i de offentliga finanserna.

I propositionen betonar nu regeringen att så långt fram i tiden som 2016 är bedömningarna av den ekonomiska utvecklingen mycket osäkra och att det fortfarande finns ett behov av säkerhetsmarginaler i finanspolitiken. Regeringen anser att det måste finnas utrymme för att vid en påtagligt sämre konjunkturutveckling vidta kraftfulla åtgärder på budgetens utgifts-sida för att stötta sysselsättningen och den ekonomiska utvecklingen. I enlighet med budgetlagen avser regeringen därför att föreslå utgiftstak för 2016 i budgetpropositionen för 2014. Regeringen föreslår att riksdagen till följd av tekniska justeringar fastställer utgiftstaket för staten för 2013, 2014 och 2015.

Tabell 2.3 Utgiftstak för staten enligt regeringen

Miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016
Summa utgifter exkl. statsskuld- räntor	809 299	815 399	816 592	829 481
Minskning av anslagsbehållningar	-3 004	-347	-1 973	-2 480
Utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	256 933	263 098	275 132	289 961
Takbegränsade utgifter	1 066 232	1 078 497	1 091 724	1 119 442
Budgeteringsmarginal	28 768	26 503	33 276	35 558
Utgiftstak för staten	1 095 000	1 105 000	1 125 000	1 155 000
<i>Utgiftstak för staten i procent av BNP</i>	29,3 %	28,1 %	27,2 %	26,7 %

Källa: Budgetpropositionen för 2013.

Regeringen bedömer att budgeteringsmarginalen, dvs. utrymmet mellan de takbegränsade utgifterna och utgiftstaket, är tillräcklig för att hantera den osäkerhet som finns i utgiftsutvecklingen 2012–2015. Jämfört med den bedömning som regeringen gjorde i 2012 års ekonomiska vårproposition beräknas nu budgeteringsmarginalen bli något större. År 2013–2015 beräknar regeringen att budgeteringsmarginalen blir mindre, vilket bl.a. beror på högre utgifter för integration och ohälsa samt på de reformer som regeringen föreslår i budgetpropositionen (tabell 2.3).

Under större delen av 2000-talet låg utgiftstaket på en nivå som motsvarade ungefär 31 procent av BNP. Därefter ökade kvoten i samband med den svaga konjunkturutvecklingen 2009 då nominell BNP föll. Utgiftstakets nivå som andel av BNP bedöms därefter minska 2010–2016. Regeringen räknar med att utgiftstakets nivå som andel av BNP är 26,7 procent av BNP 2016.

Regeringens riktlinje för storleken på säkerhetsmarginalen är att den bör uppgå till 1 procent av de takbegränsade utgifterna innevarande år (t), 1,5 procent år t+1, 2 procent år t+2 samt 3 procent för år t+3 och för år t

+4. Enligt regeringens beräkningar är budgeteringsmarginalen som andel av de takbegränsade utgifterna 2,7 procent 2013, 2,5 procent 2014, 3,0 procent 2015 och 3,2 procent 2016.

Statens budgetsaldo och statsskulden

Enligt budgetlagen (2011:203) ska budgeten omfatta alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. Statens budgetsaldo visar statens lånebehov med omvänt tecken och påverkar statsskulden.

Regeringen bedömer att budgetsaldot kommer att uppvisa underskott både 2012 och 2013. Budgetsaldot förstärks sedan gradvis under prognosperioden och 2016 beräknas överskottet uppgå till 131 miljarder kronor, (se tabell 2.4). År 2013–2016 beräknas de årliga större engångseffekterna förbättra budgetsaldot med mellan 9 och 16 miljarder kronor. För dessa år görs ett beräkningstekniskt antagande på 15 miljarder kronor per år om försäljningar av aktier i statliga bolag.

Tabell 2.4 Statsbudgetens saldo och statsskulden enligt regeringen

Miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016
Statsbudgetens inkomster (kassamässig)	829 578	877 754	932 907	981 938
därav inkomster av försäld egendom	15 000	15 000	15 000	15 000
Statsbudgetens utgifter	837 167	841 579	848 389	850 664
därav statsskuld räntor	22 168	23 496	31 304	19 557
Riksgäldskontorets nettoutlåning	4 949	2 684	493	1 626
Kassamässig korrigering	751	0	0	0
Statsbudgetens saldo	-7 589	36 175	84 518	131 275
Statsskuld vid årets slut	1 133 176	1 102 601	1 015 083	882 608
<i>Statsskuld i procent av BNP</i>	30,3 %	28,0 %	24,6 %	20,4 %

Källa: Budgetpropositionen för 2013.

Från och med 2014 bidrar de snabbt växande budgetöverskotten till att statsskulden minskar, både nominellt och uttryckt som andel av BNP. I slutet av 2016 beräknas skuldkvoten uppgå till 20,4 procent. Utöver konjunkturåterhämtningen bidrar även det beräkningstekniska antagandet om försäljningar av statens innehav av aktier i bolag till att statsskulden minskar. Den konsoliderade bruttoskulden, den s.k. Maastrichtskulden, minskar även den som andel av BNP under prognosperioden och uppgår till 27,1 procent av BNP 2016.

Tabell 2.5 Statsbudgetens inkomster enligt regeringen*Miljoner kronor*

	2013	2014	2015	2016
Direkta skatter på arbete	530 221	554 173	583 038	610 123
Indirekta skatter på arbete	449 239	471 609	495 565	517 455
Skatt på kapital	178 426	194 265	210 328	227 431
Skatt på konsumtion och insatsvaror	472 736	491 719	514 549	535 915
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	1 632 921	1 714 080	1 805 833	1 893 250
avgår skatter till andra sektorer	-807 636	-842 552	-882 927	-922 086
Statens skatteintäkter (periodiserat)	825 285	871 528	922 906	971 164
Periodiseringar	-9 806	774	4 049	6 156
Statens skatteintäkter (kassamässigt)	815 480	872 302	926 955	977 320
Övriga inkomster (kassamässigt)	14 099	5 452	5 952	4 618
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	829 578	877 754	932 907	981 938

Källa: Budgetpropositionen för 2013.

De reformer som föreslås i propositionen medför en ökning av de takbe-gränsade utgifterna med 16 miljarder kronor 2013. År 2014–2016 beräknas ökningen till 18 miljarder kronor, 17 miljarder kronor respektive 19 miljarder kronor. På budgetens utgiftssida prioriterar regeringen enligt propositionen bättre tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft genom ökade investeringar i infrastruktur, forskning och innovation, att få fler i arbete med fokus på unga och utrikes födda, välfärd för alla och jämnare fördelning, samt en effektiv energi-, klimat- och miljöpolitik. Regeringen föreslår att effekterna av det höjda grundavdraget och den nedsatta fastighetsavgiften för hyreshusenheter ska vara neutral för kommunsektorn och höjer de generella statsbidragen i motsvarande omfattning. De takbe-gränsade utgifterna ökas också till följd av makroekonomiska förändringar och volymförändringar. Ökningen av utgifterna till följd av makroekonomiska förändringar förklaras till största delen av att utgifterna för ålderspensionssystemet reviderats upp på grund av ett högre inkomstindex 2013–2016. Volymförändringarna beräknas öka utgifterna vilket bl.a. beror på att antalet personer som får sjukpenning och sjukersättning har reviderats upp för hela prognosperioden samt att antalet asylsökande och anhöriginvandrare har reviderats upp. Statsbudgetens utgifter framgår av tabell 2.4.

De skattesänkningar som regeringen föreslår i propositionen beräknas sammantaget medföra att skatteintäkterna brutto minskar med drygt 9 miljarder kronor. Intäkterna från skatt på arbete beräknas minska med drygt 1 miljard kronor till följd av förslaget om sänkt skatt för pensionärer. Sänkningen av bolagsskattesatsen och förändringen av reglerna för avdrag för ränteutgifter beräknas sammantaget leda till att skatteintäkterna från skatt

på kapital minskar med ca 7 miljarder kronor fr.o.m. 2013. Dessutom minskar skatteintäkterna från skatt på kapital till följd av förslagen om att sänka fastighetsavgiften för hyreshus och införa ett investeraravdrag. Förslagen med ett antal förändringar av fordonsskatten och energi- och koldioxidskatten tillsammans med förslaget om omvänd mervärdesskattskyldighet för skrot beräknas leda till att skatteintäkterna från skatt på konsumtion ökar med knappt 1 miljard kronor. För övrigt bedömer regeringen att skatteintäkterna 2013–2016 ökar i takt med att konjunkturläget förbättras.

Vidareutveckling av det finanspolitiska ramverket

Eftersom Sveriges ramverk visat sig fungera väl anser regeringen att det är centralt att hålla fast vid grundstommarna i ramverket. Samtidigt ska arbetet med att vidareutveckla ramverket fortsätta, så att det även i fortsättningen ger stöd för en hållbar ekonomisk politik för full sysselsättning. Med det stora förtroende som finns för svensk ekonomi och inriktningen på den ekonomiska politiken menar regeringen att Sverige har större frihetsgrader än andra länder att pröva utformningen av det finanspolitiska ramverket. I det fortsatta arbetet avser regeringen att dels initiera en översyn av budgetprocessen, dels pröva om det är önskvärt att öka flexibiliteten i systemet med utgiftstak.

När det gäller systemet med utgiftstak konstaterar regeringen att det sedan utgiftstaket infördes har funnits en diskussion om riskerna för att utgiftstaket i vissa lägen förhindrar en lämplig stabiliseringspolitisk inriktning. Det har bl.a. förts fram förslag om en särskild konjunkturmarginal under utgiftstaket och förslag om att utgiftstaket inte bör begränsa de offentliga utgifterna om det finns starka konjunkturskäl för att låta utgifterna öka. Det främsta skälet till att regeringen då inte ville genomföra denna förändring var att det inte ansågs behövas med hänsyn till den befintliga budgeteringsmarginalen och då den bedömda utvecklingen av inflationen förväntades hålla nere utgifterna. Dessutom ansåg regeringen att förslagsställarna underskattade den kostnad som är förknippad med att skapa osäkerhet kring utgiftstakets nivå, i synnerhet i kristider. Regeringen vidhåller i allt väsentligt sin bedömning. Detta får dock inte innebära att stabiliseringspolitiken i lägen med stora störningar blir ineffektiv, t.ex. i ett läge där de mest lämpade åtgärderna inte kan genomföras om de inte ryms under utgiftstaket även om det finns utrymme inom ramen för överskotts-målet. Samtidigt konstaterar regeringen att det inte finns några formella hinder för riksdagen att besluta om att ändra en tidigare fastställd nivå på utgiftstaket, även om en praxis utvecklats om att ett utgiftstak som föreslagits av en regering inte ändras av samma regering efter att det fastställts.

Regeringen lyfter fram två alternativ som kan övervägas för det fall flexibiliteten i systemet med utgiftstak bör ökas. Det ena handlar om att användningen av budgeteringsmarginalen kan göras något mer flexibel, samtidigt som ett överskridande av utgiftstaket undviks även framöver.

Det andra handlar om att det kan finnas anledning att pröva den praxis om att utgiftstaket normalt inte ändras när det väl fastställts. Regeringen avser att återkomma till frågan om att öka flexibiliteten i systemet med utgiftstak i 2013 års ekonomiska vårproposition.

Regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen

I budgetpropositionen ska regeringen enligt budgetlagen redovisa de resultat som uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen beslutat. Enligt propositionen arbetar regeringen kontinuerligt med att utveckla resultatstyrningen för att kunna förbättra resultatredovisningen genom att stärka kopplingen mellan resultat, analys och budgetförslagen. Med målet att förbättra resultatredovisningen i budgetpropositionen för 2014 bildades under 2012 en arbetsgrupp med tjänstemän från Regeringskansliet och Riksdagsförvaltningen. Som ett led i att förbättra resultatredovisningen till riksdagen kommer regeringen i dialog med myndigheterna och vid behov begära förbättrade resultatredovisningar i myndigheternas regleringsbrev 2013.

Tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft

Den svenska ekonomin integreras alltmer med omvärlden både till följd av den tekniska utvecklingen och den minskade regleringen på olika marknader. Sverige har ur ett historiskt perspektiv haft en god anpassningsförmåga till ändrade förutsättningar för såväl företag som arbetskraft. För att den svenska ekonomin även fortsättningsvis ska ha goda förutsättningar att möta de utmaningar som följer av internationaliseringen, krävs ett utbildningssystem som säkerställer tillgången på välutbildad arbetskraft, högkvalitativ forskning och innovation samt väl fungerande transportsystem och arbetsmarknad. Vidare utgör bra villkor för företagande och entreprenörskap grunden för ett dynamiskt näringsliv som investerar i forskning och produktion i Sverige. En väl fungerande bostadsmarknad underlättar anpassningen till följd av den pågående strukturomvandlingen.

Investeringar i infrastruktur

Regeringen föreslår stora investeringar i infrastruktur för att skapa förutsättningar för ett robust, effektivt och pålitligt transportsystem som tillgodoser medborgarnas behov av arbetspendling och näringslivets behov av transporter. För 2013 uppgår ökningen av ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer till 1,6 miljarder kronor och för åren 2014 till 2016 uppgår ökningarna till 5,2, 4,6 respektive 6,6 miljarder kronor. För 2013 består ca 70 procent av ramökningen av ökade medel till väghållning och ca 30 procent till banhållning. Åren därefter ökar andelen som går till järnväg successivt, och 2016 uppgår järnvägens andel till 75 procent av den ökade ramen på utgiftsområdet. Riksdagen har tidigare beslutat om en planeringsram för åtgärder i transportinfrastrukturen på 417 miljarder kronor för 2010–

2021. I regeringens kommande infrastrukturproposition kommer planeringsramen för 2014 till 2025 föreslås uppgå till 522 miljarder kronor. Ambitionsförhöjningarna gäller för såväl drift och underhåll som investeringar i ny infrastruktur. Därtill bedöms höjda banavgifter och effektiviseringsåtgärder leda till ytterligare ambitionsförhöjningar. Resurserna bör enligt regeringen i första hand läggas på drift och underhåll samt på trimningsåtgärder av befintlig infrastruktur. Därutöver behövs även investeringar i utökad kapacitet. En viktig del i satsningen är att inleda byggandet av en ny stambana för snabbtåg genom den s.k. Ostlänken mellan Stockholm/Järna och Linköping samt genom en utbyggnad av dubbelspår på första delen av sträckan Göteborg–Borås. För att förbättra trafiksituationen i Stockholmsregionen avser regeringen att utse förhandlare för att tillsammans med ansvariga i Stockholms län förhandla om genomförandet av en utbyggnad av tunnelbanan till Nacka och eventuella anslutande åtgärder i väg- och järnvägsinfrastrukturen. Bland annat ska en östlig vägförbindelse (Österleden) diskuteras. Förhandlingarna ska ta fram förslag till finansiering till tunnelbanoutbyggnaden, bl.a. genom höjda och bredare intäkter från trängselskatt eller olika former av medfinansiering. Därtill kommer för gruvnäringen angelägna satsningar på sträckan Pajala–Svappavaara och på Malmbanan att prioriteras.

Företagande, forskning och innovation

För att Sverige i framtiden ska kunna behålla och ytterligare förbättra sin position som en framstående forskningsnation föreslår regeringen satsningar på forskning och innovation inom ramen för den forsknings- och innovationsproposition som kommer att lämnas under hösten 2012. Sammantaget ökas resurserna för forskning och innovation med 4 miljarder 2016 jämfört med 2012 års nivå. Fokus ligger på att skapa bättre kvalitet i forskningen, säkra viktig forskningsinfrastruktur samt skapa bättre förutsättningar för nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap. Anslagen till universitet och högskolor höjs, mer resurser avsätts till forskningsfinansierarna och ett program initieras för rekrytering av internationellt framstående forskare. Vidare görs särskilda satsningar på forskning inom bl.a. livsvetenskap samt åldrande och hälsa. Regeringen vill också stärka länken mellan akademisk forskning och kommersialisering.

För att upprätthålla Sveriges konkurrenskraft krävs ett dynamiskt näringsliv i hela landet där nya företag tillkommer och växer, samtidigt som olönsamma företag struktureras om eller avvecklas. Regeringen föreslår därför en sänkning av bolagsskattesatsen från 26,3 till 22 procent, vilket innebär att den hamnar strax under genomsnittet i EU. En sänkning av bolagsskattesatsen leder enligt regeringen till ökade investeringar som i sin tur leder till ökad produktivitet, högre reallöner och en högre sysselsättning. För att bolagsskatten ska betalas på lika villkor och skattebasen värnas föreslår regeringen att de befintliga reglerna för begränsning av räntevdrag utvidgas. Bolagsskattesänkningen till 22 procent beräknas inne-

bära 16 miljarder kronor i minskade skatteintäkter. Samtidigt beräknas skatteintäkterna öka med 8,8 miljarder kronor till följd av förslaget om utvidgade ränteavdragsbegränsningar.

För att stimulera tillgången på kapital för mindre företag avser regeringen att under 2013 återkomma med förslag om ett investeraravdrag. Regeringen aviserar också åtgärder för att förstärka rättssäkerheten i skattefrågor samt åtgärder för snabbare betalningar i näringslivet. Arbetet med att utreda möjligheterna att förbättra de skattemässiga förutsättningarna för företagande fortsätter i Företagsskattekommittén (dir. 2011:1) som ska presentera sitt slutbetänkande under hösten 2013. I vårändringsbudgeten 2012 (prop. 2011/12:99) redovisade regeringen ett tillvägagångssätt för en sammanslagning av Almi Företagspartner AB och Innovationsbron AB. Ett bemyndigande begärdes också för att överföra aktier i Innovationsbron AB till Almi Företagspartner AB. Den nya aktören kommer att vara verksam fr.o.m. den 1 januari 2013. Syftet har varit att skapa en tydligare aktörsstruktur, där medlen för statliga riskkapitalinvesteringar koncentreras till färre aktörer och där ökat fokus läggs på tidiga faser av företagets utveckling.

Åtgärder på bostadsmarknaden

Tillgången på bostäder påverkar människors valfrihet i livet och möjligheterna att flytta för studier eller arbete. För att öka utbudet av bostäder behöver utnyttjandet av det befintliga bostadsbeståndet förbättras och nybyggnationen öka. I syfte att underlätta uthyrningen av privatbostäder föreslår regeringen en hyressättning som gör det möjligt för ägaren att täcka de egna kostnaderna för bostaden och förändringar som gör det lättare för bostadsrättshavare att få tillstånd till uthyrning. Regeringen bedömer att detta leder till 40 000 nya bostadstillfällen och att skatteintäkterna därmed ökar med ca 200 miljoner kronor. Vidare höjs schablonavdraget vid beskattning av inkomster för privatpersoners uthyrning av den egna bostaden från 21 000 till 40 000 kronor, vilket beräknas minska skatteintäkterna med 370 miljoner kronor. För att göra det mer attraktivt att bygga och förvalta hyresbostadsfastigheter föreslås sänkt fastighetsavgift för hyres- och bostadsrätter, vilket beräknas minska skatteintäkterna med ca 400 miljoner kronor. I syfte att öka drivkrafterna för nybyggnation förlängs perioden för undantag från fastighetsavgift till 15 år. Vidare förlängs den tillåtna tidsperioden för marknadsmässiga hyror vid nyproduktion, s.k. presumtionshyror, från dagens 10 år till 15 år. Regeringen vill också stimulera nybyggnation av studentbostäder genom att bl.a. förbättra informationen om vilka byggregler som är relevanta vid tidsbegränsade bygglov och undersöka tillgången på lämplig mark för tillfälliga studentbostäder. Vidare har regeringen tillsatt ett antal utredningar och lämnat myndighetsuppdrag som syftar till att förbättra förutsättningarna för bostadsbyggande och till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Exempelvis har

Byggkravsutredningen (dir. 2011:100) i uppdrag att analysera frågor som underlättar byggandet. Utredaren ska bl.a. kartlägga kommunernas tillämpning av bestämmelserna om tekniska egenskapskrav i plan- och bygglagen.

Åtgärder för stärkt finansiell stabilitet

Finansiell stabilitet är en förutsättning för en fungerande samhällsekonomi. Arbetet med att säkerställa ett stabilt finansiellt system i spåren av den finansiella krisen är högt prioriterat, särskilt mot bakgrund av den pågående finans- och skuldskrisen i ett antal EU-länder. Eftersom Sverige har ett stort banksystem i förhållande till BNP riskerar en finansiell kris att bli mycket kostsam. För att minska risken för att skattebetalarna ska behöva betala för oansvarigt risktagande hos bankerna, avser regeringen fortsätta att vidta åtgärder för att säkra den finansiella stabiliteten. Regeringen har tillsammans med Riksbanken och Finansinspektionen aviserat att kravet på storbankernas kärnprimärkapital ska höjas under 2013 till 10 procent av de riskvägda tillgångarna. Kravet höjs sedan till 12 procent 2015. Inom ramen för de nya kapitaltäckningsreglerna på EU-nivå har regeringen aktivt och framgångsrikt verkat för att medlemsstaterna ska få sätta högre nationella krav. Motivet till detta är Sveriges stora och starkt sammankopplade banksektor.

För att förstärka konsumentperspektivet avser regeringen att vidta åtgärder för att öka transparensen om hur bankerna finansierar sina bolån. Vidare avser regeringen att återkomma med lagförslag i syfte att skapa en enklare och rättvisare modell för att beräkna den s.k. ränteskillnadsersättningen vid förtidsinlösen av bundna bolån.

Arbetsmarknad och utbildning

Den utdragna lågkonjunkturen riskerar att förstärka de kvarvarande strukturella problem som finns på arbetsmarknaden, t.ex. att vissa unga och utrikes födda har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden och att många människor har drabbats av långtidsarbetslöshet. Mot denna bakgrund är det nödvändigt att fortsätta arbetet med att få fler i arbete. Drivkrafterna för och möjligheterna till arbete behöver stärkas ytterligare och arbetsmarknadens funktionssätt förbättras. Särskilt fokus måste läggas på grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. För att få fler i arbete föreslår regeringen permanenta och temporära åtgärder som främst syftar till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt, men också till att möta den svaga konjunkturutvecklingen.

Arbetsmarknadspolitiska insatser

Det fortsatt svaga ekonomiska läget medför ett stort behov av tidiga insatser för personer som löper hög risk att bli långtidsarbetslösa. Regeringen föreslår därför att medel tillförs för att skapa fler platser inom de arbetsmarknadspolitiska programmen. Vidare föreslås fortsatta förstärkningar av

det särskilda anställningsstödet och att möjligheten till t.ex. arbetsmarknadsutbildning i sysselsättningsfasen av jobb- och aktivitetsgarantin förlängs. Flera insatser föreslås för att förbättra förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att få ett arbete. Exempelvis föreslås att möjligheten till individuellt stöd på en ny arbetsplats förbättras.

Regeringen föreslår åtgärder för att förtydliga de krav som gäller för alla som får arbetsmarknadsrelaterade ersättningar eller försörjningsstöd. För att öka drivkrafterna för arbete för personer med ekonomiskt bistånd avser regeringen att föreslå att beräkningen av försörjningsstödet ska ändras så att endast en del av arbetsinkomsten påverkar bedömningen av rätten till bistånd.

Ungdomsarbetslösheten

Ungdomsarbetslösheten har vuxit under årtionden och har sedan 1990-talskrisen legat på höga nivåer. För att långsiktigt minska den höga ungdomsarbetslösheten föreslås utbildningsinsatser med fokus på att stärka de gymnasiala yrkesutbildningarna. Regeringen gör en satsning för att långsiktigt etablera lärlingsutbildningen genom en permanent förlängning av anordnarbidragen för lärlingar och en höjning av den del av anordnarbidraget som går till arbetsgivaren.

För att möta konjunkturförsvagningen görs satsningar på en tillfällig ökning av utbildningsplatserna inom yrkes- och lärlingsvux, yrkeshögskolan, folkhögskolor samt på universiteten och högskolorna. En permanent ökning av antalet platser på civil- och högskoleutbildningarna föreslås för att möta näringslivets efterfrågan på ingenjörer. Totalt omfattar dessa satsningar drygt 18 000 helårsplatser 2013 till en total kostnad av ca 1,8 miljarder kronor. En stor del av dessa insatser kommer att komma ungdomar till del. Inom arbetsmarknadspolitiken föreslås bl.a. en förstärkning av nystartsjobben, ökat förmedlarstöd och studiemotiverande insatser. Regeringen vill stödja ytterligare ungdomssatsningar i samverkan med fack och arbetsgivare inom ramen för en jobbakt. I en sådan jobbakt skulle parterna ansvara för att betydligt fler unga anställs genom yrkesintroduktionsavtal, medan staten skulle kunna bidra till att stödja anställningar inom ramen för dessa avtal. Samtalen med arbetsmarknadens parter fortsätter under hösten 2012.

När gymnasiereformen trädde i kraft inföll en försvagad konjunktur och elevkullarna minskade samtidigt som kommunerna inledningsvis måste upprätthålla två parallella gymnasiesystem. Regeringen föreslår att anslaget för kommunalekonomisk utjämning ökas 2013 med 895 miljoner kronor jämfört med den nivå som beräknades för samma år i budgetpropositionen för 2012. Mer tydliga effektiviseringsmöjligheter av gymnasiereformen uppkommer först 2014 då reformen får fullt genomslag.

Förstärkning av etableringsreformen

Situationen på arbetsmarknaden för utrikes födda är generellt sett sämre än för personer födda i Sverige. Inom integrationsområdet föreslås därför en förstärkning av etableringsreformen, bl.a. genom åtgärder för att stimulera ett snabbt kommunmottagande och ökade möjligheter till arbetsplatsförlagda insatser. Fler nyanlända kommer också omfattas av etableringsreformen. En förändring i föräldrapenningen föreslås för att motverka försenad etablering på arbetsmarknaden för nyanlända utrikes födda kvinnor. Regeringen föreslår också en tillfällig satsning i syfte att stimulera kommunernas arbete för att minska utanförskapet i vissa stadsdelar. Även utbildningsåtgärder riktade till utrikes födda föreslås.

Sysselsättningseffekter av regeringens politik

Föreslagna reformer, bl.a. infrastruktursatsningar, sänkt bolagsskatt, ökade forskningsanslag och satsningar inom arbetsmarknadspolitiken, bedöms leda till att BNP-tillväxten blir ca 0,4 procentenheter högre 2014 och att antalet sysselsatta blir ca 17 000 personer fler 2014 än vad som annars hade blivit fallet. Regeringens arbetsmarknadspolitik består av en kombination av åtgärder som stimulerar utbudet och efterfrågan på arbetskraft samt förbättrar matchningen mellan arbets sökande och lediga platser. Den viktigaste reformen för att stärka arbetsutbudet är jobbskatteavdraget, som har stärkt drivkrafterna till arbete genom att göra det mer lönsamt att arbeta. Regeringen bedömer att de strukturreformer som hittills har genomförts varaktigt ökar sysselsättningen med ca 223 000 personer på lång sikt och antalet arbetade timmar med ca 6 procent. Jobbskatteavdraget bedöms bidra med omkring hälften av denna ökning. Andra viktiga reformer som bidrar till sysselsättningsökningen är reformeringen av arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen, HUS-avdragen, sänkta socialavgifter och sänkt tjänstemoms. Kunskapen om effekternas storlek, och särskilt i vilken takt de slår igenom, är dock långt ifrån fullständig.

Välfärden

Regeringens välfärdspolitik är inriktad på att upprätthålla en god tillgång till vård och omsorg av hög kvalitet, ett tryggt samhälle för alla samt en jämnare inkomstfördelning

Mer tillgänglig och trygg vård och omsorg

Regeringens mål för sjukvården och omsorgen är att hela befolkningen ska erbjudas en behovsanpassad, tillgänglig och effektiv vård och omsorg av god kvalitet. För att främja bättre kvalitet inom sjukvården och omsorgen föreslår regeringen en förstärkning av tillsynen och har för avsikt att under hösten återkomma med förslag om en renodlad inspektionsmyndighet. Utformningen och bemanningen av denna nya myndighet utreds för närva-

rande (dir. 2012:67) och uppdraget ska slutredovisas senast den 31 maj 2013. Åtgärden innebär ökade utgifter på 180 miljoner kronor 2013, 180 miljoner kronor 2014 och 155 miljoner kronor 2015–2016. Regeringen föreslår vidare en satsning på s.k hälsokonton. I hälsokonton ges individen bl.a tillgång till sin vårdinformation. Syftet är att stärka den enskilda människans ställning och delaktighet i vården. Åtgärden innebär ökade utgifter på 40 miljoner kronor 2013 och 100 miljoner kronor årligen 2014–2016. Som en del av ramöverenskommelsen om migrationspolitik mellan Miljöpartiet de gröna och regeringspartierna avser regeringen att föreslå att personer som vistas i landet utan tillstånd ska ges utökad tillgång till offentligt subventionerad sjukvård fr.o.m. den 1 juli 2013. Åtgärden har inga budgeterade utgifter för 2013 men förväntas innebära ökade utgifter på 450 miljoner kronor 2014 och 300 miljoner kronor 2015–2016. Slutligen avser regeringen att utreda vilka möjliga villkor, utöver befintliga krav, som bör ställas på ägare eller företagsledning inom välfärdssektorn i samband med att tillstånd beviljas för en verksamhet. Det är dock viktigt att villkoren ställs på ett sätt som innebär att utbudet av utförare inom välfärdssektorn inte minskar.

Ökad valfrihet och trygghet för föräldrar

Målet för regeringens familjepolitik är att göra det möjligt att förena familjeliv och yrkesliv för både kvinnor och män. För att förbättra möjligheterna för bl.a. utrikes födda kvinnor att etablera sig på arbetsmarknaden avser regeringen att föreslå att högst 20 procent av de 480 föräldrapenningdagarna ska kunna sparas till efter barnets fyraårsdag. Den övre åldersgränsen för uttag av föräldrapenningen höjs från åtta till tolv år. Regeringen avser också att under 2013 lämna ytterligare förslag till förändringar av föräldraförsäkringen. Förändringarna i föräldraförsäkringen förväntas innebära minskade utgifter fr.o.m. 2014 på 68 miljoner kronor. För 2015 och 2016 är utgiftsminskningen 90 respektive 135 miljoner kronor. För att förbättra ekonomin för familjer med de lägsta inkomsterna föreslår regeringen att grundnivån i föräldraförsäkringen höjs från 180 kronor till 225 kronor per dag. Höjningen förväntas leda till ökade utgifter på 300 miljoner kronor årligen under perioden 2013–2016. RUT-avdraget utökas till att omfatta även läxhjälp vilket beräknas innebära minskade skatteintäkter på 10 miljoner kronor för 2013. För att stimulera kommunerna att i ökad omfattning erbjuda barnomsorg på kvällar, nätter och helger avser regeringen att införa ett riktat statsbidrag på 16 miljoner kronor för 2013.

Stöd till ekonomiskt utsatta

Målet med regeringens fördelningspolitik är att den ekonomiska tillväxten och välfärdsökningen i samhället ska komma alla till del. För att stärka enskildas ekonomiska förutsättningar föreslås därför vissa riktade insatser. Regeringen föreslår att barntillägget för studerande med barn höjs med 10 procent. Vidare föreslås att bostadstillägget för ålderspensionärer höjs med

170 kronor per månad. Till följd av det höjda barntillägget kommer utgifterna att öka med 47 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2013. Höjningen av bostadstillägget innebär ökade utgifter på 431 miljoner kronor årligen 2013–2016.

Stärkt rättsväsende för en tryggare vardag

Regeringen föreslår ett flertal åtgärder för att stärka rättsväsendet, bland annat utökade insatser mot seriebrottslighet, en skärpning av minimistraflet för upprepad misshandel och hot mot närstående samt en skärpt sexualbrottslagstiftning. I det förebyggande arbetet genomförs åtgärder med sociala insatsgrupper samt skapas förutsättningar för att kunna vidta fler åtgärder mot missbruk bland ungdomar. Resurser tillförs i syfte att förkorta handläggningstiderna för ärenden som gäller unga lagöverträdare. Slutligen föreslår regeringen åtgärder för att förbättra och effektivisera rättsväsendet. Ärendehantering vid rättsväsendets myndigheter ska fortsatt moderniseras genom arbetet med att införa ett enhetligt elektroniskt informationsflöde i brottmålsprocessen. Utifrån den utredning av polisorganisationen som presenterades den 30 mars 2012 (SOU 2012:13) ska Rikspolisstyrelsen och de 21 polismyndigheterna ombildas till en polismyndighet.

Sammantaget föreslås utgiftshöjningar inom utgiftsområde 4 rättsväsendet på 1,7 miljarder kronor för 2013, 1,6 miljarder kronor för 2014, 2,1 miljarder kronor för 2015 och 2,2 miljarder kronor 2016. För att möjliggöra en ombildning till en polismyndighet avsätts 50 miljoner kronor årligen för 2013 och 2014 samt 40 miljoner kronor fr.o.m. 2015. Utöver detta föreslås även en allmän anslagsförstärkning till polisorganisationen på 240 miljoner kronor årligen för 2013 och 2014, 290 miljoner kronor 2015 och 340 miljoner kronor 2016. Utgifterna fortsätter att öka mot bakgrund av ett ökat antal inkomna mål till domstolarna, och regeringen föreslår därför att anslaget Rättsliga biträden m.m. ökas med 540 miljoner kronor årligen 2013 och 2014, 700 miljoner kronor 2015 och 600 miljoner kronor 2016.

Sänkt skatt för pensionärer

För att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärerna föreslås en sänkning av inkomstskatten för dem som är 65 år eller äldre vid årets ingång med sammanlagt 1,15 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. Skattesänkningen, som berör alla inkomstnivåer, görs genom en höjning av det förhöjda grundavdraget. Regeringen avser att för 2014 återkomma med ytterligare förslag om sänkt skatt för pensionärer under förutsättning att de offentliga finanserna så tillåter.

Energi-, klimat- och miljöpolitik

Klimatförändringarna tillhör vår tids största utmaningar. Regeringens målsättning är att ha en långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv energi-, klimat- och miljöpolitik. Politiken ska grundas på vetenskapliga bedömningar och syfta till att minska skadliga utsläpp och miljöpåverkan, både nationellt och internationellt.

Regeringen föreslår förlängda och förstärkta satsningar på energiforskning inom Statens energimyndighet. Under 2013–2015 satsas ca 1,3 miljarder kronor per år på energirelaterad forskning, vilket ökar till ca 1,4 miljarder per år fr.o.m. 2016. Inriktning och mål kommer att preciseras i en särskild energiforskningsproposition under hösten 2012.

Bebyggelsen svarar för en betydande del av energianvändningen. För att på sikt bidra till ett mer energieffektivt byggande föreslår regeringen en demonstrations- och lärandesatsning inriktad på s.k. nära-nollenergibyggnader. Vidare avser regeringen att under 2013 tillsätta en oberoende utvärdering av de styrmedel som regeringen hittills använt för att effektivisera energianvändningen i Sverige. Regeringen bedömer vidare att matsvinnet i hushållen kan minska avsevärt med relativt små insatser.

För att effektivisera miljötillståndsprocessen och möjliggöra regelförenklningar som bidrar till en snabbare utbyggnad av bl.a. anläggningar för förnybar energi har regeringen under mandatperioden tagit initiativ till flera reformer. Regeringen föreslår i denna proposition att ytterligare medel avsätts till länsstyrelserna samt mark- och miljödomstolarna för att säkerställa att reformerna får avsedd effekt. Syftet är också att förbättra tillståndsprövningen för annan verksamhet som t.ex. gruvor och täkter. Regeringen föreslår vidare att stödet till forskningsprogrammet Vindval förlängs och förstärks.

Sedan det svenska utsläppsmålet beslutades 2009 har Energimyndigheten kontinuerligt införskaffat internationella utsläppskrediter för statens räkning, då uppfyllelsen av en tredjedel av utsläppsmålet till 2020 ska ske utanför Sverige. Detta innebär att Sverige genom köp av s.k. utsläppskrediter genomför utsläppsminskningar i andra länder. Regeringen bedömer att det totalt behövs krediter motsvarande ca 40 miljoner ton koldioxidekvivalenter för att denna del av utsläppsmålet ska nås, vilket innebär att det behövs ytterligare anslagsmedel. En del av dessa medel bör avsättas under perioden fram till 2016. Merparten kommer dock att behöva budgeteras i anslutning till 2020.

Den biologiska mångfalden ska värnas. Ytterligare medel avsätts bl.a. till Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen för skydd av områden i form av naturreservat, biotopskyddsområden och naturvårdsavtal.

I arbetet med att se över skatterna på klimat- och energiområdet är den framtida hanteringen av ekonomiska styrmedel för biodrivmedel viktig. Regeringen föreslår vissa ändringar av skattereglerna på biodrivmedelsområdet för 2013 och redovisar sin bedömning av hur de ekonomiska styrmedlen för sådana drivmedel bör utformas för tiden därefter. I Regeringskans-

liet bedrivs för närvarande ett utredningsarbete med målsättningen att ett kvotpliktssystem, dvs. krav på viss inblandning av biobränsle i bensin och diesel, ska börja tillämpas fr.o.m. den 1 maj 2014. Regeringen föreslår också förändringar av energibeskattningen som innebär mer likvärdiga konkurrensvillkor för kraftvärmeproduktion inom EU:s utsläppshandelssystem. Vidare föreslås att kraven för befrielse från fordonsskatt för nya bilar med bättre miljöegenskaper ska ändras genom en skärpt miljöbilsdefinition.

Försvaret

Det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld kräver att Sverige har ett försvar som är redo både för att skydda svenskt territorium och för deltagande i internationella insatser. Det ställer krav på en försvarsmakt med förmågor att möta olika typer av utmaningar och inte minst krav på ett förtroendeingivande luftförsvar.

Sverige och Schweiz är överens om förutsättningarna för en gemensam anskaffning av flygplan av den nya modellen JAS 39 Gripen E för att vidmakthålla nödvändig operativ förmåga och hög tillgänglighet fram till minst 2040. Överenskommelsen innefattar också ett fördjupat samarbete i form av ett långsiktigt strategiskt partnerskap. Det innebär att länderna delar kostnaderna för drift och underhåll, vilket möjliggör ett effektivare resursutnyttjande för båda länderna. Systemet beräknas vara operativt i Sverige fr.o.m. 2023 och under en period av minst 20 år. Regeringen föreslår att Försvarsmaktens anslag ökas med 300 miljoner kronor 2013 och 2014. För åren därefter beräknas anslagen öka med 200 miljoner kronor. Tillsammans med redan avsatta medel skapas därmed utrymme för en fullt finansierad utveckling och anskaffning av 40–60 stycken JAS 39 Gripen E till den svenska försvarsmakten. I beställningen ska en kombination av taksatta priser och riktpriiser användas. Syftet är att nå kostnadseffektivitet samtidigt som statens ekonomiska risk begränsas. Den ekonomiska risken hanteras även genom en riskreserv, som ytterligare ett sätt att undvika att budgetramarna överskrids under livscykeln. Den svenska beställningen av flygplan är avhängig av att även Schweiz beslutar om anskaffning och beställning av minst 20 flygplan av modellen JAS 39 Gripen E. Om inte Schweiz eller någon annan nation senast under 2014 har fattat ett sådant beslut, kan den svenska anskaffningen komma att avbeställas.

Vidare pågår förberedelser inför nästa försvarspolitiska inriktningsbeslut.

2.2 Socialdemokraternas förslag till riktlinjer

De offentliga finanserna

Motionärerna anser att det finanspolitiska ramverket som Socialdemokraterna lade fast efter den svenska 1990-talskrisen har tjänat Sverige väl. Den numera breda uppslutningen bakom ramverket har varit en styrka för

Sverige under finanskrisen, och ordning och reda i de offentliga finanserna är en viktig konkurrensfördel för Sverige. Grunden för detta är enligt motionärerna att de regelverk som satts upp också efterlevs.

Den bedömning av reformutrymmet som regeringen gör är alltför optimistisk anser Socialdemokraterna. Den föreslagna politiken är inte förenlig med överskottsmålet och hotar stabiliteten i svensk ekonomi och därmed framtida jobb och välfärd. Att som regeringen dra slutsatsen att den rådande regimen är förenlig med överskottsmålet utifrån den konjunkturjusterade sjuårsindikatoren anser motionärerna är en vågad slutsats, eftersom BNP-gapet i allmänhet och i genomsnitt är negativt.

Regeringen har under en lång period lagt fram prognoser som byggt på ett kraftigt genomslag för den egna politiken anser Socialdemokraterna. På det sättet har den framtidsbild mot vilken regeringen vägt av sitt reformutrymme varit jämförelsevis optimistisk. Det har i sin tur lett till att det offentliga finansiella sparandet över en flerårig period legat under den bana som på längre sikt är förenlig med överskottsmålet. Att återgå till en bana som är förenlig med överskottsmålet kräver en något mer måttfull politik, som fokuserar på att bryta den svaga utvecklingen på arbetsmarknaden. Socialdemokraterna delar inte regeringens bedömning att reformutrymmet 2013 är 23 miljarder kronor. I stället anser de att reformutrymmet är 18 miljarder. Med detta reformutrymme skapas enligt motionärerna en konjunkturbuffert i deras budgetalternativ, en konjunkturbuffert som de är beredda att nyttja för att stimulera efterfrågan och värna sysselsättningen i händelse av en oväntad och kraftig framtida nedgång.

Till skillnad från regeringens budgetförslag anser Socialdemokraterna att deras budgetalternativ ger en större impuls till efterfrågan. Eftersom efterfrågan stimuleras mest direkt genom offentlig konsumtion och sedan genom att hushållens disponibelinkomster stärks är regeringens förslag att sänka bolagsskatten ett ineffektivt sätt att stimulera efterfrågan. Även om det är ett strukturellt riktigt förslag tillåter ekonomin inte en fullt så stor skattesänkning. De effektiva efterfrågestimulanser som istället föreslås i Socialdemokraternas budgetalternativ är bl.a. en höjning av barnbidraget och underhållsstödet, en större sänkning av skatten för pensionärer, förbättringar i de allmänna försäkringarna och sänkt avgift i a-kassan. Sammanlagt föreslår Socialdemokraterna en ram på utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv som är 12 miljarder kronor högre än regeringens förslag. I denna ligger förutom förbättringar av a-kassan även förslaget om utbildningskontrakt för unga arbetslösa. Sammanlagt är utgiftsökningarna jämfört med regeringens förslag 30, 32 och 35 miljarder kronor högre respektive år.

Socialdemokraterna föreslår ett utgiftstak som är 20 miljarder kronor högre än i regeringens förslag samtliga år 2013–2016. Jämfört med regeringens förslag innebär detta en budgeteringsmarginal som är 10, 12 respektive 15 miljarder kronor lägre för dessa tre år, se tabell 2.6.

Tabell 2.6 Utgiftstak för staten (S)*Miljoner kronor – avvikelser från regeringen*

	2013	2014	2015	2016
Takbegränsade utgifter	+29 692	+32 459	+35 351	–
Budgeteringsmarginal	–9 692	–12 459	–15 351	–
Utgiftstak för staten	+20 000	+20 000	+20 000	–

Källa: Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302.

När det gäller skatter anser Socialdemokraterna att svenska hushåll ska ha stabila planeringsförutsättningar. Skatter kan bara sänkas i den takt ekonomin tillåter, och det är en riskabel strategi att låna till stora ofinansierade skattesänkningar. Därför avvisar motionärerna en ofinansierad sänkt bolagskattesats. Sverige tjänar på att ha ett skattesystem som är logiskt utan alltför stora undantag, och nedsättningen av socialavgifter för unga som redan har ett jobb avvisas. Likaså ska den nedsatta krogmomsen avskaffas. Vidare ska skatt betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Motionärerna vill höja skatten för dem som tjänar allra mest och sänka den för pensionärer. Det s.k. RUT-avdraget ska finnas kvar, men taket för köp ska halveras. Socialdemokraterna föreslår att nedsättningen av socialavgifter avskaffas, vilket enligt motionen stärker de offentliga finanserna med 14,2 miljarder kronor. Det kan enligt motionärerna finnas skäl att se över det statliga ägandet av bolag, men det ekonomiska läget är osäkert. Av den anledningen avvisar motionärerna den försäljning av statliga bolag som föreslås i budgetpropositionen.

I tabell 2.7 redovisas effekterna på statsbudgetens inkomster av Socialdemokraternas skatteförslag jämfört med regeringens förslag fördelat på inkomstgrupper. Socialdemokraterna har i sin budgetmotion endast redovisat effekter på inkomsterna för 2013.

Tabell 2.7 Statsbudgetens inkomster (S)*Miljoner kronor – avvikelser från regeringen*

	2013	2014	2015	2016
Direkta skatter på arbete	+2 650	–	–	–
Indirekta skatter på arbete	+22 550	–	–	–
Skatt på kapital	+3 600	–	–	–
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+7 970	–	–	–
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	+36 770	–	–	–
avgår skatter från andra sektorer	–2 150	–	–	–
Statens skatteintäkter (periodiserat)	+34 620	–	–	–
Periodiseringar	±0	–	–	–
Statens skatteinkomster (kassamässigt)	+34 620	–	–	–
Övriga inkomster (kassamässigt)	–2 100	–	–	–
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	+32 520	–	–	–

Källa: Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302.

Effekten på statsbudgetens saldo och statsskulden av Socialdemokraternas budgetalternativ i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 2.8.

Tabell 2.8 Statsbudgetens saldo och statsskulden (S)

Miljoner kronor – avvikelser från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Statsbudgetens inkomster	+32 520	–	–	–
därav inkomster av försåld egendom	±0	–	–	–
Statsbudgetens utgifter	+29 692	–	–	–
därav statsskuld räntor	±0	–	–	–
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	–	–	–
kassamässig korrigerings	±0	–	–	–
Statsbudgetens saldo	+2 828	–	–	–
Statsskuld vid årets slut	–2 828	–	–	–

Källa: Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302.

Flera av de reformer som presenteras för jobb och utbildning kanaliseras via kommunerna som riktade statsbidrag. Det gäller investeringen i mindre klasser i skolan, förstärkningen av förskolan och stimulansen till barnomsorg på obekvämt arbetstid. Sammanlagt innebär detta en ökning av statsbidraget med 2,2 miljarder kronor (se tabell 2.9). Kommunsektorn får också ett tillskott i jobb om man räknar med de insatser som möjliggör att fas 3 avskaffas och med satsningen på yrkesintroduktionsjobb. Enligt motionen är förslagen om förändrade skatter och förändringar i transfereringssystemen utformade så att de genomförs neutralt för kommunsektorn. Full justering genomförs i det kommunala utjämnningssystemet, både för reformer som leder till att utgifter eller intäkter ökar och sådana som leder till att de minskar. Undantaget är att minskade socialbidragsutgifter till följd av bättre försäkringar och fler insatser för jobb inte beaktas alls.

Statsbidraget minskas med 4,3 miljarder kronor till följd av förslagen om avskaffad andra sjuklönevecka samt ökade kommunala skatteintäkter till följd av förbättrad sjukförsäkring, arbetsmarknadsinsatser och förbättrad arbetslöshetsförsäkring. Det generella statsbidraget ökas med 1,2 miljarder kronor för att kompensera kommunerna för förslaget om sänkt skatt till pensionärer och med 2,5 miljarder kronor med anledning av förslaget om slopad nedsättning av arbetsgivaravgiften för unga.

Sammantaget räknar motionärerna med att den offentliga sektorns inkomster 2013 ökar med 35 miljarder kronor och utgifterna med 30 miljarder kronor. Det finansiella sparandet beräknas därmed bli –0,5 procent av BNP 2013, se tabell 2.10.

Tabell 2.9 Kommunsektorns finanser (S)*Miljoner kronor – avvikelse från regeringen*

	2013	2014	2015	2016
Kommunernas inkomster	+3 840	–	–	–
Kommunal inkomstskatt	+2 150	–	–	–
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	–	–	–
Statsbidrag under uo 25	+1 690	–	–	–
därav ekonomiska regleringar	–550	–	–	–
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	–	–	–
Utgifter	+3 840	–	–	–
Finansiellt sparande i kommunsektorn	±0	–	–	–

Källa: Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302.

Tabell 2.10 Den offentliga sektorns finanser (S)*Miljoner kronor – avvikelse från regeringen*

	2013	2014	2015	2016
Offentlig sektors inkomster	+34 670	–	–	–
Offentlig sektors utgifter	+29 742	–	–	–
Finansiellt sparande	+4 928	–	–	–
Staten	+2 828	–	–	–
Ålderspensionssystemet	+2 100	–	–	–
Kommunsektorn	±0	–	–	–
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	–0,5 %	0,4	1,8	2,6

Källa: Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302.

Tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft

Socialdemokraterna anser att hållbara transporter och infrastruktur är viktiga för sysselsättningen och välfärden och för att minska klimatutsläppen och oljeberoendet. Transportsystemet i Sverige är i behov av såväl ökad kapacitet som ökad kvalitet. Järnvägens punktlighet kan delvis förbättras med snabba åtgärder i det befintliga systemet. Socialdemokraterna föreslår därför redan 2013 400 miljoner kronor mer än regeringen i anslaget för banhållning under utgiftsområde 22 Kommunikationer. Åren därefter ökas ramen för utgiftsområdet med 2 miljarder kronor 2014 samt med 4 miljarder kronor 2015 och 2016. Dessa förslag finansieras med en vägslitageavgift. I infrastrukturmotionen kommer Socialdemokraterna att redovisa investeringar för den kommande planperioden. På vägsidan behövs främst åtgärder som ökar trafiksäkerheten, och motionärerna vill se en nystart för nollvisionen. Även åtgärder för en sund konkurrenssituation för åkerinärningen är viktiga. Det är också viktigt att Sverige har en fungerande infrastruktur för digital kommunikation och att tillgängligheten till viss grundläggande kommersiell service i gles- och landsbygd tryggas. Infrastrukturinvesteringar ska huvudsakligen finansieras via anslag i statsbudgeten, men liksom regeringen kan Socialdemokraterna tänka sig att lånefinansiera väl definierade objekt med säker intäktskälla.

Det är nödvändigt att utveckla modeller för bättre strategisk samverkan mellan det privata och det offentliga. Socialdemokraterna vill 2013 avsätta 500 miljoner mer än regeringen för uppstart av samverkansprogram mellan arbetsmarknadens parter, akademien och politiska beslutsfattare. Syftet är att stärka Sveriges konkurrenskraft inom strategiska framtidsnäringar. Många av framtidens jobb finns exempelvis där lösningarna på klimatkrisen utvecklas. Som ett led i arbetet med att bygga strategisk samverkan bör ett nationellt innovationsråd inrättas. Vidare behöver Sverige en långsiktig forsknings- och innovationspolitik som ligger fast vid regeringsskiftet. Socialdemokraterna vill se en tioårig blocköverskridande överenskommelse på detta område.

Socialdemokraterna anser också att en investeringsplan över de samlade offentliga investeringarna varje år bör biläggas budgetpropositionen. Kapitalstockens utveckling ska särskilt belysas.

Sverige behöver fler entreprenörer och fler företag som växer och anställer. För att fler företag ska våga anställa bör arbetsgivarens kostnadsansvar för den andra sjuklöneveckan slopas. Reformen beräknas försvaga de offentliga finanserna med ca 1,5 miljarder kronor per år. I syfte att främja inslaget av FoU-investeringar i små och medelstora företag bör företaget under ett uppbyggnadsskede få göra avdrag för FoU-utgifter. Vidare bör tillgången på riskkapital öka och mindre företags patentskydd stärkas. En marknadskompletterande investeringsfond bör inrättas med inriktning mot investeringar i tidiga skeden och med statlig och privat samfinansiering som grund. Det nya fondsystemet finansieras genom att tillgängliga statliga medel för riskkapitalförsörjning omdisponeras. Motionärerna vill utforma en nationell strategi för offentlig upphandling av innovationer och etablera ett nationellt kompetenscentrum för offentlig upphandling. Medel bör avsättas också för besöksnäringen och för att främja de små och medelstora företagens export till de växande marknaderna i Asien, Afrika och Sydamerika. Det krävs investeringar i forskning som ökar förädlingsvärdet inom de växande tjänstebranscherna, för att hela tjänstesektorns potential ska tas till vara. Socialdemokraterna anser att nedsättningen av krogmomsen bör avskaffas då sysselsättningseffekten sannolikt är mycket svag. Likaså bör den ineffektiva nedsättningen av socialavgifter för unga som har jobb avskaffas.

Socialdemokraterna anser att Sverige ska ha en konkurrenskraftig bolagsskatt och menar att det är motiverat att sänka bolagsskattesatsen till 24 procent år 2013, dvs. två procentenheter mindre än i regeringens förslag. Förslaget beräknas stärka de offentliga finanserna med 7,6 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag. Denna sänkning kompenserar företagen för den ökade beskattning som följer av ändrade regler för ränteavdrag. Beroende på om ekonomin utvecklas så att ett varaktigt reformutrymme uppkommer kan motionärerna tänka sig ytterligare sänkningar i bolagsskattesatsen.

Nyproduktionen av bostäder är mycket låg. Bristen på tillgängliga bostäder och det knappa bostadsbyggandet är ett allvarligt hinder för tillväxt i många av landets tillväxtorter. Den akuta bristen på bostäder gör att staten bör vidga insatserna för att stärka incitamenten för bostadsbyggande. Socialdemokraterna föreslår att det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande införs ett investeringsstöd på 1 miljard kronor riktat till studentlägenheter och små lägenheter. I stödet bör krav på klimateffektivitet ställas. Motionärerna vill också införa kreditgarantier på en total ram om 20 miljarder kronor för att underlätta renoveringar av hyresfastigheter byggda på 1960- och 70-talen. Plan- och bygglagen behöver moderniseras samtidigt som plan- och byggprocessen behöver effektiviseras och byråkratin minska. Socialdemokraterna anser att en parlamentarisk kommitté bör tillsättas med uppdrag att snabbt föreslå nödvändiga förändringar i plan- och bygglagen. Nuvarande ROT-avdrag bör behållas och på sikt vill Socialdemokraterna se över möjligheten att utöka ROT med inriktning på energieffektivisering.

Arbetsmarknad och utbildning

Matchningen på arbetsmarknaden fungerar allt sämre, vilket minskar företagens möjligheter att växa. För att sluta rekryteringsgapet behövs enligt Socialdemokraterna breda satsningar på utbildning. Bristyrkesutbildning bör utformas i nära samverkan med näringslivet och andra arbetsgivare. Motionärerna vill att resurser avsätts till ytterligare platser på yrkeshögskolan, yrkesvux, komvux, folkhögskolan och högskolan. Fas 3 bör avskaffas. Människor ska ha riktiga jobb med egen försörjning eller utbilda sig för att kunna hitta det. Personer som trots stora insatser inte kan få arbete på den ordinarie arbetsmarknaden ska ha möjlighet att få anställning med lönesubvention och avtalade villkor. Som alternativ till fas 3 föreslås nya jobb med särskilt anställningsstöd i kommuner och landsting, nya föreningsjobb samt nya platser inom intensifierad arbetsförmedling. Vidare bör deltagare i fas 3 ges möjligheten att komma vidare med bibehållen ersättning i olika former av utbildning.

Ungdomsarbetslösheten måste knäckas. Socialdemokraterna föreslår ett batteri av åtgärder som sammantaget innebär att alla unga under 25 år som varit arbetslösa i mer än sex månader anvisas antingen arbete eller utbildning. Sammantaget tillförs inom detta förslag 35 000 nya jobb och utbildningsplatser. För alla unga utan avslutad gymnasieutbildning bör ett utbildningskontrakt införas som innebär att den unga arbetslösa anvisas en individuellt utformad utbildningsplan med insatser som ska leda fram till gymnasieexamen. Olika ersättningar från det offentliga bör ges på villkor att man påbörjar och fullföljer kontraktet. Det innebär att utbildningskontraktet i praktiken kan liknas vid en ökad skolplikt. Utbildningskontraktet omfattar platser i komvux, yrkesvux och folkhögskola. Inom ramen för kontraktet ska unga också kunna kombinera deltidsjobb med deltidsstudier.

Vidare föreslås medel för yrkesintroduktionsjobb i kommuner och landsting respektive i det privata näringslivet. För kommuner och landsting som anställer unga som har varit arbetslösa sex månader föreslås att ett stöd ges som täcker hela lönekostnaden på nivån 75 procent av avtalsenlig lön. För företag som anställer unga långtidsarbetslösa bör ett stöd om 10 000 kronor i månaden utgå inom ramen för ett yrkesintroduktionsavtal. Härutöver inrättas nya platser med särskilt anställningsstöd som är tillgängliga inom alla avtalsområden.

Socialdemokraterna anser att ett sysselsättningspolitiskt ramverk bör utvecklas med ett övergripande sysselsättningsmål som tydliggör politikens inriktning. Då ökad delaktighet på arbetsmarknaden är centralt bör sysselsättningsgraden vara det övergripande måttet.

En bra arbetslöshetsförsäkring bidrar till omställning i ekonomin, lägger grunden för ordning och reda på arbetsmarknaden och är en viktig beståndsdel i ett modernt välfärdssamhälle. Socialdemokraterna vill sänka avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen så att fler skaffar sig ett försäkringskydd och vill att arbetslöshetsavgiften ska avskaffas. Taket i arbetslöshetsförsäkringen bör höjas från 680 kronor till 910 kronor per dag. Taket sänks efter 100 dagar. Ersättningsnivån föreslås höjas till 80 procent under hela ersättningsperioden. Reformen beräknas försvaga de offentliga finanserna med 5,9 miljarder kronor.

Socialdemokraterna föreslår att jobbskatteavdraget trappas av stegvis från inkomster på 60 000 kronor i månaden och uppåt. Vid en månadsinkomst på 114 200 kronor utgår inget avdrag. Det reducerade jobbskatteavdraget beräknas stärka de offentliga finanserna med 1,3 miljarder kronor.

Välfärd

Socialdemokraternas välfärdspolitik handlar om att öka människans makt över sitt eget liv. Den generella välfärden har varit en grundläggande del av den svenska modellen. Idén är att allas framgång är Sveriges framgång.

Socialdemokraterna föreslår en höjning av taket i sjukförsäkringen och ett borttagande av tidsgränsen för hur länge personer har rätt till sjukpenning. En höjning av taket i den tillfälliga föräldrapenningen föreslås också. Sammantaget beräknas kostnaderna för de offentliga finanserna för dessa förslag, enligt motionärerna, till 1,2 miljarder kronor för 2013. 60 miljoner kronor avsätts för stimulansbidrag till landsting som inför patientkontrakt som ett sätt att stärka tillgängligheten i vården. 40 miljoner kronor avsätts i förslaget för att förbättra missbruksvården och för särskilda informationsinsatser som rör hiv/aids. Regeringens stimulansbidrag till kommuner för införande av lagen om valfrihetssystem avvisas, vilket förstärker de offentliga finanserna med 100 miljoner kronor för 2013.

Motionärerna föreslår en höjning av barnbidraget på 100 kronor i månaden per barn. Studiebidraget för gymnasieungdomar höjs på samma sätt. Detta leder till ökade utgifter på 2,4 miljarder kronor för 2013. Underhålls-

stödet till ensamstående föräldrar föreslås höjas med 50 kronor per barn och månad till en kostnad av 100 miljoner kronor för 2013. Socialdemokraterna anser att regeringens förslag om att avsätta 15 miljoner kronor för barnomsorg på obekvämt arbetstid är otillräckligt och avsätter därför ytterligare 100 miljoner kronor för 2013 i sitt budgetförslag. RUT-avdraget, som övervägande används av höginkomsttagare, förändras genom att taket halveras. Åtgärden stärker de offentliga finanserna med 100 miljoner kronor för 2013.

Socialdemokraterna anser att kampen mot den organiserade brottsligheten måste prioriteras och avsätter i sin budgetmotion 70 miljoner kronor mer än i regeringens förslag till polisorganisationen för 2013. Ekobrottsmyndighetens resurser ökas med 20 miljoner kronor, utöver regeringens förslag, för 2013. En nationell samordnare för det brottsförebyggande arbetet föreslås tillsättas till en ökad utgift av 10 miljoner kronor för 2013.

Socialdemokraterna föreslår en ytterligare skattesänkning för pensionärer genom höjt grundavdrag, vilket innebär ökade utgifter i förhållande till regeringens förslag på 150 miljoner kronor för 2013. En riktad äldresatsning i vård och omsorg på totalt 300 miljoner kronor för 2013 föreslås. 200 miljoner kronor ska avsättas för kommunala stimulansbidrag för kompetensutveckling av personalen och för att stärka äldres oberoende och trygghet. 100 miljoner kronor ska avsättas för stimulansbidrag till landstingen och för att förbättra omhändertagandet av svårt sjuka äldre patienter.

En kunskapsekonomi kräver en skola där alla barn kommer till sin rätt. Nyckeln till högre skolresultat består i högre kvalitet i undervisningen. Klasserna i årskurs 1–3 samt förskoleklass föreslås minska med 4–5 elever vilket innebär att utgifterna för 2013 ökar med 2 miljarder kronor. 450 miljoner kronor föreslås för kompetensutveckling av lärare och förskolans personal för 2013. Ytterligare 605 miljoner kronor föreslås för åtgärder inom skolan för 2013, bl.a. för läxhjälp i grundskolan, fler barn i förskoleklass och sommarskola för barn som inte når målen. Regeringens föreslagna Urban-15åtgärd avvisas och de 100 miljonerna föreslås i stället gå till riktade satsningar i skolor där uppemot hälften av eleverna inte når gymnasiebehörighet.

Socialdemokraterna föreslår att fri entré återinförs på de statliga museerna, vilket beräknas leda till ökade utgifter på 80 miljoner kronor för 2013. Vidare föreslås 122 miljoner kronor för 2013 till ett nytt Access-projekt för bevarande av kulturarvet. Finansieringen sker genom att det nuvarande kulturarvslyftet läggs ner. Övriga förslag inom kulturområdet budgeteras till kostnader på 70 miljoner kronor för 2013 och omfattar bl.a. ökat stöd till internationalisering och ideella arrangörer, höjt anslag till fria grupper samt digitalisering av biografier.

Energi-, klimat- och miljöpolitik

Enligt Socialdemokraterna bör svenska företag ligga i framkant med att utveckla den fossilfria och energieffektiva teknik som hela världen efterfrågar. En viktig del i att ställa om Sverige är att bygga mer klimatsmart. Socialdemokraterna vill också anslå medel för klimatinvesteringar och klimatinnovationer. Huvudinriktningen ska vara åtgärder för energieffektivisering, ökad produktion och konsumtion av förnybar energi och minskade utsläpp, och stödformerna ska kunna sökas av kommuner, företag eller ideella organisationer. Socialdemokraterna vill också tillsammans med energi- och miljöbranschen utveckla ett särskilt samverkansprogram mellan det offentliga och det privata. 600 miljoner kronor avsätts för en miljöbilsbonus, där den som köper en bil med lägre utsläpp får en premie, och en registreringsavgift för att främja utvecklingen mot en bilpark med låga koldioxidutsläpp. Biologisk mångfald är centralt för att upprätthålla ett hållbart ekosystem, och ytterligare medel tillförs därför anslaget för skydd av värdefull natur. Åtgärder krävs också för havs- och vattenmiljön i syfte att minska övergödningen i Östersjön och Västerhavet. Socialdemokraterna föreslår sammantaget ca 1,1 miljarder kronor mer än regeringen inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård 2013 och framåt.

Flera miljöstyrande skatter har inte höjts sedan 2006. Socialdemokraterna anser att miljöstyrande skatter bör följa med den allmänna prisutvecklingen och föreslår vissa höjningar. Dessutom bör en skatt på handelsgödsel införas för att minska läckaget från jordbruket.

Försvaret

Socialdemokraterna föreslår ingen ändrad ram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Dock föreslås i kommittémotion 2012/13: Fö261 av Peter Hultqvist m.fl. (S) vissa omfördelningar mellan anslag inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Omfördelningar görs bl.a. i syfte att skapa en mer hållfast grundfinansiering av JAS.

2.3 Miljöpartiets förslag till riktlinjer

De offentliga finanserna

Miljöpartiet anser att ordning och reda i de offentliga finanserna är av mycket stor betydelse för svensk ekonomi. Miljöpartiet konstaterar att överskottsmålet har inneburit att de offentliga finanserna kunnat stärkas, vilket har varit viktigt för stabiliteten och trovärdigheten i svensk ekonomi. Med den politik som föreslås i budgetpropositionen gör regeringen själv bedömningen att överskottsmålet inte kommer att nås. Regeringens enskilt viktigaste reform är en kraftigt sänkt bolagsskatt. Miljöpartiet anser att det är bra med en konkurrenskraftig bolagsskatt, men att den stora sänkning som regeringen föreslår hotar överskottsmålet. Att i ett läge med mycket osäker

ekonomisk utveckling genomföra stora skattesänkningar på lånade pengar anser motionärerna vara tveksamt, särskilt när denna stora skattesänkning endast bidrar marginellt till att stimulera efterfrågan i ekonomin. Om konjunkturen i detta utgångsläge med underskott blir kraftigt försämrad, skatteintäkterna faller och utgifterna ökar kommer de samlade underskotten att bli större än vad som annars skulle ha varit fallet. Därmed kommer utrymmet för en offensiv finanspolitik som håller uppe efterfrågan att vara lägre.

Miljöpartiet anser att regeringens politik med fokus på kraftiga sänkningar av bolagsskatten varken möter de kortsiktiga eller de långsiktiga utmaningarna. I sin budgetmotion framhåller man i stället att Sverige behöver möta problem med hög arbetslöshet, förändrat klimat och en ekonomiskt orolig omvärld. Därför behöver Sverige satsningar på nya jobb och en ekonomisk politik som gynnar en långsiktigt hållbar grön omställning. Sverige behöver ökade gröna investeringar, företagens villkor behöver förbättras och unga människors möjligheter att få jobb och utbildning behöver underlättas. För att Sveriges ekonomi ska kunna fortsätta att utvecklas anser motionärerna att det även behövs en större trygghet på arbetsmarknaden och fungerande socialförsäkringssystem.

Sammanlagt är utgiftsökningarna jämfört med regeringens förslag 23, 28, 32 respektive 34 miljarder kronor högre för respektive år 2013–2016. De största utgiftsökningarna förklaras av förslagen om höjt tak i a-kassan, förändringar i sjukförsäkringen, slopat sjuklöneansvar, traineeplatser för unga, högre utgifter för infrastrukturinvesteringar och ett industripaket för att stärka svensk konkurrenskraft.

Miljöpartiet föreslår ett utgiftstak som är 25, 30 respektive 35 miljarder kronor högre än regeringens förslag för åren 2013–2015, se tabell 2.11. Budgeteringsmarginalen är 2–3 miljarder kronor högre jämfört med regeringens beräkning för de tre åren.

Tabell 2.11 Utgiftstak för staten (MP)

Miljoner kronor – avvikelser från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Takbegränsade utgifter	+22 842	+27 604	+32 130	+33 716
Budgeteringsmarginal	+2 158	+2 397	+2 871	+1 285
Utgiftstak för staten	+25 000	+30 000	+35 000	+35 000

Källa: Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303.

Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt som möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning anser motionärerna. Grön skatteväxling är ett viktigt och långsiktigt mål för skattepolitiken. Miljöpartiet vill att det görs en ny bred skatteöversyn och konstaterar att det har skett stora

förändringar både i samhället och skattesystemet sedan den senaste stora skatteöversynen och att det därför finns flera skäl till att en större översyn behöver göras igen.

I tabell 2.12 redovisas effekterna på statsbudgetens inkomster av Miljöpartiets skatteförslag jämfört med regeringens förslag fördelat på inkomstgrupper.

Tabell 2.12 Statsbudgetens inkomster (MP)

Miljoner kronor – avvikelser från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Direkta skatter på arbete	+3 600	+3 800	+4 100	+4 300
Indirekta skatter på arbete	-3 650	-2 850	-2 150	-1 350
Skatt på kapital	+12 100	+12 000	+11 600	+11 600
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+19 352	+22 082	+25 152	+25 452
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	+31 402	+35 032	+38 702	+40 002
avgår skatter från andra sektorer	-1 800	-2 400	-2 500	-2 400
Statens skatteintäkter (periodiserat)	+29 602	+32 632	+36 202	+37 602
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster (kassamässigt)	+29 602	+32 632	+36 202	+37 602
Övriga inkomster (kassamässigt)	-3 800	-3 800	-3 800	-3 800
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	+25 802	+28 832	+32 402	+33 802

Källa: Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303.

Effekten på statsbudgetens saldo och statsskulden av Miljöpartiets budgetalternativ i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 2.13.

Tabell 2.13 Statsbudgetens saldo och statsskulden (MP)

Miljoner kronor – avvikelser från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Statsbudgetens inkomster	+25 802	+28 832	+32 402	+33 802
däruv inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens utgifter	+22 842	+27 704	+32 130	+33 816
däruv statsskuld räntor	±0	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0	±0
kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens saldo	+2 960	+1 129	+273	-14
Statsskuld vid årets slut	-2 960	-4 089	-4 361	-4 348

Källa: Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303.

Miljöpartiet föreslår både en generell sänkning av arbetsgivaravgifterna och en särskild sänkning riktad mot de mindre företagen. Nedsättningen av arbetsgivaravgiften avvisas och i stället föreslås att arbetsgivaravgiften för arbetslösa unga helt avskaffas. Sammantaget innebär detta att de indirekta skatterna på arbete är lägre jämfört med regeringens förslag. De direkta skatterna är högre jämfört med regeringens förslag, vilket beror på bl.a. att Miljöpartiet föreslår ett avtrappat jobbskatteavdrag.

Miljöpartiet föreslår ett antal riktade statsbidrag till kommunerna, t.ex. inom skolans och äldrepolitikens områden. Dessutom föreslår man att det generella statsbidraget höjs jämfört med regeringens förslag. Kommunerna kompenseras med 2,5 miljarder kronor för förslaget om slopad nedsättning för unga. Samtidigt neutraliserar Miljöpartiet effekten av höjd a-kassa och sänkta arbetsgivaravgifter genom att sänka det generella statsbidraget med 1,2 miljarder kronor. Det finansiella sparandet i kommunsektorn är därför detsamma som i regeringens förslag, se tabell 2.14.

Tabell 2.14 Kommunsektorns finanser (MP)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Kommunernas inkomster	+6 379	+7 897	+10 049	+10 349
Kommunal inkomstskatt	+1 800	+2 400	+2 500	+2 400
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag under uo 25	+1 400	+1 300	+2 000	+2 400
därav ekonomiska regleringar	-100	-200	±0	+400
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	+3 179	+4 197	+5 549	+5 549
Utgifter	+6 379	+7 897	+10 049	+10 349
Finansiellt sparande i kommunsektorn	±0	±0	±0	±0

Källa: Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303.

Sammantaget räknar motionärerna med att den offentliga sektorns inkomster 2013 ökar med 28 miljarder kronor och utgifterna med 23 miljarder kronor. Det finansiella sparandet beräknas bli -0,5 procent av BNP 2013.

Tabell 2.15 Den offentliga sektorns finanser (MP)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Offentlig sektors inkomster	+27 602	+31 232	+34 902	+36 202
Offentlig sektors utgifter	+23 942	+28 804	+33 430	+35 016
Finansiellt sparande	+3 660	+2 429	+1 473	+1 187
Staten	+2 960	+1 129	+273	-14
Ålderspensionssystemet	+700	+1 300	+1 200	+1 200
Kommunsektorn	±0	±0	±0	±0
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	-0,5 %	0,4 %	1,7 %	2,5 %

Källa: Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303.

Tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft

Det ska vara enkelt att kombinera klimatsmarta transportslag som tåg, spårvagn, buss och cykel. Det är bra att regeringen höjer anslagen till järnvägen, men Miljöpartiet vill se större satsningar. I stället för motorvägar bör medel läggas på kollektivtrafik och cykel. Den höjning av banavgifterna som regeringen föreslår avisas. Totalt föreslår Miljöpartiet utöver regering-

ens förslag på utgiftsområde 22 Kommunikationer 2,1 miljarder kronor 2013, 2,9 miljarder kronor 2014 samt 3,7 miljarder kronor respektive år 2015 och 2016. Ännu mer tillförs järnvägar genom att anslaget för väghållning minskas med mellan 1 och 2,5 miljarder kronor åren 2014–2015. Miljöpartiets förslag innehåller satsningar inom sju områden: a) medel till underhåll, drift och reinvesteringar, b) åtgärder för flaskhalsar och upprustning av lågtrafikerade banor, c) investeringar i nya spår och höghastighetståg, d) en godspott för industrin, e) en statlig delfinansiering av spårvägar i större städer, f) statlig delfinansiering av kollektivtrafikåtgärder på lokal och regional nivå, samt g) cykelåtgärder. Hela överskottet från trängselskatten bör gå till kollektivtrafik i regionen. Miljöpartiet föreslår fr.o.m. andra halvåret 2014 en lastbilsskatt i syfte att låta den tunga vägtrafiken betala de kostnader för bl.a. vägslitage som inte täcks av koldioxidskatten. Samtidigt skulle vinjettskatten som i dag finns på lastbilstrafik avskaffas. Dessa förändringar skulle sammantaget innebära ca 4 miljarder kronor per år i ökade skatteinkomster.

Framtidens hållbara samhälle kräver ett hållbart näringsliv och därför en aktiv närings- och industripolitik. För att stärka svensk konkurrenskraft, skapa nya jobb och samtidigt ta konkreta steg mot ett hållbart samhälle föreslår Miljöpartiet ett industripaket som innehåller bl.a. en grön innovationsfond på 1 miljard kronor. Fonden ska stimulera svenska företag att utveckla nya miljöanpassade produkter, produktionstekniker eller systemlösningar. Andra delar av industripaketet är en riskkapitalsatsning och ett demonstrationsprogram för svensk miljöteknik. Sammantaget föreslår Miljöpartiet drygt 3 miljarder kronor årligen 2013–2016 utöver regeringens förslag på utgiftsområde 24 Näringsliv.

Stödet till forskning måste ske med större frihet för forskningsråden och utifrån kvalitetskriterier som bejakar forskares samverkan med regionalt näringsliv och offentlig verksamhet. Miljöpartiet vill också se bättre långsiktiga planeringsförutsättningar för lärosätena, stärkt samband mellan utbildning och forskning och därmed höjd kvalitet i hela den högre utbildningen.

Småföretagen är en viktig grundpelare i Sveriges ekonomi och dessa företag har en stor potential i omställningen till ett grönare samhälle. Miljöpartiet vill sänka företagens kostnader, minska regelkrånglet och stärka företagarnas trygghetssystem. Dels föreslås sänkta arbetsgivaravgifter generellt, dels sänkningar inriktade mot små företag. Den generella nedsättningen av socialavgifter för unga bör slopas och i stället bör arbetsgivaravgiften för arbetslösa unga helt avskaffas. Vidare bör sjuklöneansvaret avskaffas för företag med tio eller färre anställda. Regelrådet bör permanentas, ett regelkravsregister inrättas och regelförenklingsarbetet spridas till kommuner och landsting. Miljöpartiet ställer sig positivt till den halverade momsen för restaurang- och cateringtjänster och vill att reformen breddas till att även omfatta reparation av cyklar, kläder och skor.

Miljöpartiet anser att dagens nivå på bolagsskatten kan vara skadlig för industrins konkurrenskraft, men att Sverige inte behöver ha Europas lägsta bolagsskatt. Miljöpartiet föreslår att sänkningen av begränsas till 1 procentenhet och att bolagsskattesatsen därmed hamnar på 25,3 procent. Förslaget innebär ca 12,3 miljarder kronor i högre skatteinkomster jämfört med regeringens förslag.

Miljöpartiet vill inrätta ett nationellt kunskapscentrum inriktat på att möjliggöra en ökad byggnadstakt av hyresbostäder för unga och studenter. Vidare bör lärosäten tillåtas att investera i studentbostadsfastigheter och fastighetsskatt på studentkorridorer sänkas. Motionärerna vill se en smidigare plan- och byggprocess. Kommunerna bör tilldela mark och planera på ett sätt som främjar konkurrens och inte missgynnar mindre byggföretag. Det bör i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar anges att kommunerna ska ha en planberedskap baserad på lokala behov och förutsättningar. Boverket ges i uppdrag att genomföra satsningar på kompetensförsörjning genom upphandling av utbildningsinsatser för fler samhällsplanerare, bygglövshandläggare och planarkitekter. Nuvarande ROT-avdrag bör utvidgas och energianpassas, vilket beräknas minska skatteintäkterna med ca 1 miljard kronor. Dessutom föreslås ett energismart ROT-avdrag för ägare av flerfamiljshus.

Mer heltäckande måttstockar behöver lyftas fram för att mäta välfärd och hållbarhet vid sidan av gängse indikatorer som BNP och arbetslöshet. Miljöpartiet har gjort ett urval av indikatorer som pekar ut tio områden och intentionen är att följa indikatorernas utveckling årligen och redovisa dem i samband med budgetarbetet som ett underlag för den ekonomiska politiken.

Arbetsmarknad och utbildning

Miljöpartiet vill ge människor större möjlighet att påverka sitt arbetsliv och sin arbetstid. Medel föreslås till en statlig stimulanspott för jämställda löner. Arbetet med validering av utländsk utbildning och arbetslivserfarenhet samt förebyggande insatser mot ohälsa och arbetsskador bör förstärkas. Fler aktörer med specifik kompetens bör kunna bedriva verksamhet på samma villkor som Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingens regelsystem bör bli mer flexibelt och öppet för lokala lösningar.

Unga människors möjligheter att få jobb och utbildning behöver underlättas så att deras chanser på arbetsmarknaden stärks. Avståndet mellan utbildning och arbetsliv bör minskas, bl.a. genom förbättrad studie- och yrkesvägledning och genom garanterat sommarjobb och utvecklad prao åt unga. Ökat stöd föreslås till kommunerna för detta ändamål. Övergången från högskola till arbetsliv ska underlättas genom praktik för studenter under utbildning och akademikerpraktik. Medel avsätts till s.k. navigatorcentrum, där Arbetsförmedling och kommun samverkar för att få unga i arbete. Genom ökad samverkan bör unga slippa bollas mellan olika insat-

ser samtidigt som matchning till jobb förbättras. Miljöpartiet vill slopa arbetsgivaravgiften i ett år för den som anställer en ung arbetslös. Vidare föreslås resurser för 15 000 traineeplatser i näringslivet och välfärden. Reformen ska ge arbetsgivarna ett verktyg att klara av den stora generationsväxling som behöver ske de närmaste åren.

Miljöpartiet vill se en samlad arbetslivstrygghet, en gemensam försäkring där både allmän sjukförsäkring och allmän arbetslöshetsförsäkring ingår, liksom en lägsta ersättning. Som steg på vägen mot arbetslivstrygghet bör taket höjas och ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen och de differentierade avgifterna jämnas ut. Reformen beräknas kosta ca 2,3 miljarder kronor 2013. Varje försäkring måste innebära en avvägning mellan inkomsttrygghet och drivkrafter för arbete. Därför föreslås ytterligare ett steg i ersättningstrappan, så att den får fyra steg i stället för tre som i dag.

Miljöpartiet föreslår att jobbskatteavdraget trappas av stegvis från inkomster på 40 000 kronor i månaden. Vid en månadsinkomst på 117 000 kronor utgår inget avdrag. Det reducerade jobbskatteavdraget beräknas öka skatteinkomsterna med 2,7 miljarder kronor 2013.

Välfärd

Centralt i Miljöpartiets välfärdspolitik är att det behövs större trygghet på arbetsmarknaden och fungerande socialförsäkringssystem. Politiken ska präglas av humanism och öppenhet mot andra människor.

Enligt motionärerna ska alla kunna lita på omsorgen i Sverige, oavsett vem som utför den. Därför föreslår Miljöpartiet 500 miljoner kronor årligen 2013–2016 för att öka bemanningen inom äldreomsorgen. Dessutom bör 500 miljoner kronor årligen 2013–2016 placeras i en pott från vilken kommunerna kan ansöka för att förkorta arbetstiden för personal i äldreomsorgen. Miljöpartiet vill skapa en gemensam försäkring för arbetslivstrygghet där allmän sjukförsäkring och arbetslöshetsförsäkring ingår liksom en lägsta ersättning som omfattar alla. Sammantaget innebär Miljöpartiets förslag höjda utgifter inom utgiftsområde 10 (Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning) med 2,6 miljarder kronor 2013. Regeringens kömiljard avskaffas och föreslås bli ersatt med en hälsomiljard från vilken landstingen kan söka anslag. Motionen föreslår att fri tandvård införs för unga upp till 23 år till en kostnad av 100 miljoner kronor 2013. Regeringens föreslagna höjning av högsta egenavgift för slutenvårdsplatser avvisas.

En särskild satsning för att minska barnfattigdomen föreslås också. Höjt underhållsstöd beräknas leda till ökade utgifter på 600 miljoner kronor årligen 2013–2016. Barns rätt till eget offentligt biträde i vårdnadstvister innebär en utgift på 70 miljoner kronor årligen 2013–2016. Skattereduktion för ensamstående föräldrar med försörjningsansvar beräknas leda till minskade skatteintäkter på 1 miljard kronor för 2013.

Alla som vistas i Sverige har rätt att känna sig trygga och säkra. Miljöpartiet föreslår åtgärder för att öka tryggheten, bl.a. genom en förbättring av arbetet mot illegala vapen och ammunition genom hårdare straff samt en tillfällig vapenamnesti. Totalt leder Miljöpartiets förslag inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet till högre utgifter på 196 miljoner kronor årligen för perioden 2013–2016, i förhållande till regeringens förslag. Genom effektiviseringar inom polisen beräknar motionärerna att besparingar om 300 miljoner kronor årligen kan göras. Kriminalvården å andra sidan bör anslås 250 miljoner kronor mer, utöver regeringens förslag, för perioden 2013–2016 för bl.a. arbete med individuella handlingsplaner, vård och behandling samt ett nytt häkte i Östersund.

Totalt föreslår Miljöpartiet ökade utgifter inom skolan på drygt fem miljarder kronor för åren 2013–2015. För 2013 föreslås ökade utgifter på 993 miljoner kronor, 2014 1,6 miljarder kronor och 2015 2,6 miljarder kronor. Motionärerna menar att framgångsrika skolsystem kräver välutbildade lärare, och delar av de ökade utgifterna läggs på lärarnas kompetensutveckling. Resterande del går till en samlad satsning för en mer jämlik skola som omfattar bl.a. minskade barngrupper och fler behöriga fritidspedagoger inom fritidshemsverksamheten, ökad modersmålsundervisning, bidrag till barnomsorg på obekvämt arbetstid samt fler specialpedagoger. Regeringens förslag om att utvidga RUT-avdraget till att även omfatta läxhjälp avvisas. Motionärerna är positiva till friskolor men vill begränsa möjligheten att dela ut vinst till skolornas ägare. Därför föreslås att Skolinspektionen ges i uppdrag att certifiera revisorer med särskild kompetens att granska skolverksamheter och att skolhuvudmäns revisorer måste ha sådan kunskap.

Miljöpartiet föreslår att föräldraförsäkringen förändras och delas i tre delar med en del till vardera föräldern och en del som fritt kan överlåtas, även till närstående. Jämställdhetsbonusen och vårdnadsbidraget avskaffas. Sfi-bonusen avskaffas och ersätts med resurser direkt till verksamheten.

Energi-, klimat och miljöpolitik

Miljöpartiet vill se en omstart i klimatarbetet. EU-målet om utsläppsminskningar bör höjas till 40 procent, vilket Sverige ska driva inom EU. Som en övergripande åtgärd för att få långsiktighet, målstyrning och transparens i den svenska klimatpolitiken behövs ett klimatpolitiskt ramverk enligt samma modell som det finanspolitiska ramverket – med strikt budgetkontroll, långsiktiga mål, utsläppstak, budgetperioder och budgeteringsmarginal.

Totalt föreslår Miljöpartiet på utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård utöver regeringens förslag ca 3,7 miljarder kronor 2013, 4 miljarder kronor 2014 samt 4,4 miljarder kronor respektive år 2015 och 2016. På utgiftsområde 21 Energi tillförs ca 0,5 miljarder kronor 2013 och 2014 samt 0,9 miljarder kronor 2015 och 2016.

Miljöpartiet vill införa ett ekonomiskt stöd till klimatarbete i fattiga länder. Stödet omfattar 1,3 miljarder kronor 2013. För att anpassa Sverige till det nya klimat som håller på att uppstå bör alla kommuner åläggas att ha beredningsplaner och staten bör ge stöd till anpassningsåtgärder. Ökade medel bör tillföras internationella klimatinvesteringar, inledningsvis motsvarande det Sverige beräknas få in genom auktioneringen av utsläppsrätter. Vidare bör Sverige verka för att få till stånd nya medel och finansieringsformer. Resurser kan komma från klimatavgifter på internationell flyg- och sjöfart, en internationell koldioxidskatt eller en skatt på finansiella transaktioner. Miljöpartiet föreslår en flygskatt som ska kompensera för den del av flygets klimatpåverkan som inte täcks av utsläppshandeln.

Miljöpartiet vill se kraftigt utökade medel till åtgärder för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Medel bör också tillföras sanering och återställning av förorenade områden och till åtgärder för havs- och vattenmiljö. Satsningar bör göras för att minska utsläppen i jordbrukssektorn.

Det samhällsekonomiskt mest effektiva styrmedlet i klimatpolitiken är koldioxidskatten. Skatten bör användas mer aktivt för att minska utsläppen och därmed skapa möjligheter för Sverige att nå klimatmålen och begränsa den globala uppvärmningen. Även andra klimat-, miljö- och energiskatter ska användas på ett klokt sätt.

Miljöpartiet vill genomföra en rad nya åtgärder för att minska energislöseriet och därmed användningen av energi. Energi- och koldioxidskatter är bärande delar av denna strategi, liksom stöd till energieffektivisering i bostäder och fastigheter. Vita certifikat bör införas i syfte att öka de privata investeringarna i hållbar energiförsörjning. Miljöpartiet vill behålla eller öka stöden inom flera av de områden där regeringen nu skär ned och fasar ut. Alla ska kunna bli elproducenter och producera sin egen el. Stöd bör utgå för utbyte av direktverkande elvärme mot fjärrvärme eller förnybara energikällor. Ett fastprissystem föreslås som stimulerar produktionen av förnybar energi. Ett annat förslag är den s.k. snålbilstrappan som bygger på att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. För att underlätta för dem som redan har en bensinbil föreslås en konverteringspremie.

Försvaret

Sveriges säkerhet måste ses i ett bredare perspektiv än enbart rent militärt. Hoten är inte i första hand av militär natur utan kan handla om miljö- och klimatkatastrofer, grov brottslighet och terrorism. Miljöpartiet är emot beslutet att satsa på vidareutveckling av JAS 39 Gripen E. Det är också enligt motionärerna nödvändigt att omfördela medel från Försvarmakten till andra sektorer för att möta de reella hoten mot vårt samhälle. Sammantaget föreslås en sänkt ram för utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap med ca 2,2 miljarder kronor årligen 2013–2016 jämfört med regeringens förslag.

2.4 Sverigedemokraternas förslag till riktlinjer

De offentliga finanserna

Enligt Sverigedemokraterna framstår de svenska statsfinanserna alltjämt som goda och i ett europeiskt perspektiv som stabila. Vikten av att hålla statsskulden på en låg nivå kan inte nog betonas och således bör överskotts-målet vara vägledande tills vidare. Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna om överskottsmål, utgiftstak och krav på kommuner och landsting om god ekonomisk hushållning. Enligt motionärerna finns det anledning att betvivla regeringens beräkning av storleken på reformutrymmet. Därför garderar man sig för en sämre utveckling genom att amortera på statsskulden.

Sverigedemokraterna gör i sitt budgetalternativ andra prioriteringar än vad regeringen gör och skapar därigenom enligt motionärerna ett unikt budgetutrymme. Jämfört med regeringens förslag till budget har Sverigedemokraterna i sitt budgetalternativ förslag till sju huvudsakliga besparingsposter: invandring och integration, bistånd, slopad ungdomsrabatt, återställd generell sänkning av arbetsgivaravgiften, återställd restaurang- och cateringoms, återföring av medel från Stabilitetsfonden samt att man motsätter sig kapitalhöjningen i Europeiska investeringsbanken.

Enligt motionärerna visas i budgetalternativet att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra. Förslag om förstärkt sjukvård, äldrevård och samhällsvård tillsammans med ett återställt högkostnadsskydd beräknas till drygt 3 miljarder kronor. Sverigedemokraterna anser att dagens a-kassa inte fungerar tillfredsställande och vill därför reformera den bl.a. genom att höja taket i försäkringen. Detta beräknar motionärerna till ca 6 miljarder kronor. En höjning av garantipensionerna föreslås, vilket beräknas till nästan 5 miljarder kronor, och anslagen till försvaret och rättsväsendet ökas med sammanlagt 4 miljarder kronor. Sverigedemokraterna anser att det är mer effektivt att hjälpa flyktingar på plats och avsätter medel till UNHCR, samtidigt som man vill renodla biståndsramen för att inte som regeringen betrakta flyktingmottagande i Sverige som bistånd.

Sammanlagt är utgiftsökningarna jämfört med regeringens förslag 10, 6, 4 och 4 miljarder kronor högre respektive år 2013–2016. Eftersom Sverigedemokraterna inte föreslår något annat utgiftstak än regeringen blir budgeteringsmarginalen mindre med motsvarande belopp.

Tabell 2.16 Utgiftstak för staten (SD)

Miljoner kronor – avvikelser från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Takbegränsade utgifter	+10 907	+6 419	+4 721	+3 868
Budgeteringsmarginal	-10 907	-6 419	-4 721	-3 868
Utgiftstak för staten	±0	±0	±0	±0

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219.

Bland de viktigaste förslagen till satsningar nämns ett nytt jobbskatteavdrag och ett generellt grundavdrag för företagen på de sociala avgifterna. Sverigedemokraterna presenterar ett budgetalternativ som innebär högre skatteinkomster på statens budget. Framför allt förklaras detta av att de vill slopa nedsättningen i de sociala avgifterna för unga, återställa den generella sänkningen av arbetsgivaravgiften och även återställa restaurang- och cateringmomsen. Förslaget om ett femte jobbskatteavdrag minskar skatteinkomsterna med 16 miljarder kronor. Det socialavgiftsavdrag som motionärerna vill införa minskar skatteinkomsterna med 15 miljarder kronor.

I tabell 2.17 redovisas effekterna på statsbudgetens inkomster av Sverigedemokraternas skatteförslag jämfört med regeringens förslag fördelat på inkomstgrupper.

Tabell 2.17 Statsbudgetens inkomster (SD)

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Direkta skatter på arbete	-16 110	-18 960	-21 390	-23 530
Indirekta skatter på arbete	+18 955	+19 320	+19 940	+20 760
Skatt på kapital	-2 200	-2 200	-2 300	-2 500
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+5 175	+4 260	+3 270	-2 720
Offentliga sektorns skatteintäkter	+5 820	+2 420	-480	-7 990
(periodiserat)				
avgår skatter från andra sektorer	+2 600	+5 300	+8 000	+10 500
Statens skatteintäkter (periodiserat)	+8 420	+7 720	+7 520	+2 510
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster (kassamässigt)	+8 420	+7 720	+7 520	+2 510
Övriga inkomster (kassamässigt)	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	+8 420	+7 720	+7 520	+2 510

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219.

Effekten på statsbudgetens saldo och statsskulden av Sverigedemokraternas budgetalternativ i förhållande till regeringens redovisas i tabell 2.18. Jämfört med regeringens förslag är budgetsaldot endast 13 miljoner kronor starkare. Budgetsaldot förstärks fr.o.m. 2014, vilket beror på besparingarna på utgiftsområdena 7 Internationellt bistånd, 8 Migration och 13 Integration och jämställdhet. Det förslag Sverigedemokraterna har om att bankernas avgift till Stabilitetsfonden bör fördubblas för att påskynda återbetalningen av de medel som staten skjutit till redovisas i tabellen nedan som en minskning av Riksgäldskontorets nettoutlåning med 2,5 miljarder kronor.

Den sammanlagda effekten av Sverigedemokraternas förslag om återställd generell sänkning av arbetsgivaravgifter, lärlingsjobb befriade från arbetsgivaravgift, förhöjt grundavdrag för personer 65 år och äldre, höjd garanti-pension med 10 procent och höjt tak i a-kassan innebär att kommunernas skatteinkomster är lägre jämfört med regeringens förslag, se tabell 2.19.

Tabell 2.18 Statsbudgetens saldo och statsskulden (SD)*Miljoner kronor – avvikelse från regeringen*

	2013	2014	2015	2016
Statsbudgetens inkomster	+8 420	+7 720	+7 520	+2 510
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens utgifter	+8 407	+3 319	+1 921	+1 368
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens saldo	+13	+4 401	+5 599	+1 142
Statsskuld vid årets slut	-13	-4 413	-10 012	-11 155

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219.

Tabell 2.19 Kommunsektorns finanser (SD)*Miljoner kronor – avvikelse från regeringen*

	2013	2014	2015	2016
Kommunernas inkomster	+1 763	-4 091	-9 355	-14 454
Kommunal inkomstskatt	-2 600	-5 300	-8 000	-10 500
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag under uo 25	+4 363	+1 209	-1 355	-3 954
därav ekonomiska regleringar	+6 500	-7 391	-12 455	-17 554
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0	±0
Utgifter	+1 763	-4 091	-9 355	-14 454
Finansiellt sparande i kommunsektorn	±0	±0	±0	±0

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219.

Enligt motionen kompenserar motionärerna kommunerna med 6,5 miljarder kronor för de minskade skatteinkomsterna 2013. Samtidigt minskar statsbidragen till följd av minskad invandring och ett förslag om avskaffad lag om modersmålsundervisning.

Sammantaget räknar motionärerna med att den offentliga sektorns inkomster 2013 ökar med 6 miljarder kronor och utgifterna med 5 miljarder kronor. Det finansiella sparandet beräknas bli -0,6 procent av BNP 2013.

Tabell 2.20 Den offentliga sektorns finanser (SD)*Miljoner kronor – avvikelse från regeringen*

	2013	2014	2015	2016
Offentlig sektors inkomster	+5 820	+2 420	-480	-7 990
Offentlig sektors utgifter	+5 272	-1 723	-6 022	-9 176
Finansiellt sparande	+548	+4 143	+5 542	+1 186
Staten	+13	+4 401	+5 599	+1 142
Ålderspensionssystemet	+535	-258	-57	+44
Kommunsektorn	±0	±0	±0	±0
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	-0,6 %	0,4 %	1,8 %	2,5 %

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219.

Tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft

Järnvägen är fortfarande det mest energieffektiva transportmedlet på land. Sverigedemokraterna vill öka anslagen för att dels minska funktionsstörningarna, dels öka kapaciteten där bristerna är som störst. Utöver regeringens förslag vill motionärerna avsätta 1 miljard kronor 2013 samt 2, 3 och 4 miljarder kronor för åren 2014–2016 under utgiftsområde 22 Kommunikationer. Hela ökningen läggs på anslaget för banhållning. Vidare bör Trafikverket ges uppdraget att beakta, analysera och prioritera gruvnäringens behov. Banavgifterna bör inte höjas då det skulle leda till prisökningar och minskat utnyttjande. Sverigedemokraterna vill se en återreglerad järnväg. Återregleringen ska dock genomföras under tillräckligt lång tid för att berörda avtal ska löpa ut. Efter att de första avtalen löpt ut bör regeringen tillsätta en statlig utredning som får visa avregleringens konsekvenser. En fortsatt statlig styrning av den svenska järnvägen kan, för att bevara linjer som är viktiga för glesbygden, tillåta ett fåtal mindre lönsamma nät.

Sverigedemokraterna vill ge ökade medel till forskning och utveckling och underlätta för innovatörer att få tillgång till riskkapital. Motionärerna ser också ett behov av en marknadskompletterande riskkapitalfond. Medel till fonden föreslås komma från en extra vinstutdelning från Vattenfall på upp till 5 miljarder kronor årligen. Fokus bör ligga på kunskapsintensiva branscher. Sverige ska vara en framträdande kunskapsnation och ligga i framkant i områden som kärnfysik, genteknik, nanoteknik, informationsteknik, rymdteknik, mineralogi och geovetenskap.

Sverigedemokraterna vill återställa den generella sänkningen av arbetsgivaravgiften och likaså nedsättningen av socialavgifter för unga. I stället bör resurserna fokuseras på småföretagen. Riktade sänkningar av socialavgifterna föreslås för små och medelstora företag. För att undvika tröskeleffekter när företag växer föreslås ett socialavgiftsavdrag, inte helt olik jobbskatteavdraget, som gäller lika för alla företag. Genom konstruktionen kommer de mindre företagen att få den relativt största vinsten av reformen. Företagens sjuklöneansvar bör reformeras så att småföretagens börda lindras avsevärt. Avdrag bör få göras för sjuklönekostnader motsvarande sjuklönekostnaden för en genomsnittlig anställd upp till ett maximitak på tio anställda. Förslaget beräknas sänka inkomsterna med sammanlagt 1,5 miljarder kronor.

Nedsättningen av moms på restaurang- och cateringtjänster bör återställas.

Sverigedemokraterna vill skapa förutsättningar för välplanerat, energieffektivt och hållbart bostadsbyggande. Det bör vara skattefritt att hyra ut i andra hand och även att hyra ut en del av bostaden. Reglerna för denna typ av uthyrning bör också göras mer flexibla. Förslaget att underlätta andrahandsuthyrning beräknas leda till ca 200 miljoner kronor i minskade skatteinkomster årligen jämfört med regeringens förslag. Motionärerna vill också avskaffa den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder. Ett nytt anslag på 140 miljoner kronor årligen föreslås i syfte att rusta upp husen i miljonprogramsområdena.

Sverigedemokraterna anser att EBO-lagen bör rivas upp så att asylsökande ska kunna anvisas lämplig bostadsort för att inte öka belastningen i redan utsatta områden. Den kommunala bostadsplaneringen bör vidare samordnas på regional nivå och möjligheten för kommunerna att upprätta egna byggnormer tas bort.

Arbetsmarknadspolitik och utbildning

Sveriges möjligheter att också i framtiden kunna konkurrera i en alltmer globaliserad värld är beroende av förbättringar i utbildningssystemet i allmänhet och inom den högre utbildningen i synnerhet. Sverigedemokraterna vill se en allmän effektivisering av högskolorna och att de bättre matchar sitt utbildningsutbud mot näringslivets behov av kompetens. Med särskilt fokus på de naturvetenskapliga ämnena bör medel tillföras för att höja kvaliteten inom den högre utbildningen. Därutöver föreslås medel till yrkeshögskolan för ytterligare platser utöver regeringens förslag. För att ytterligare förbättra matchningen på arbetsmarknaden föreslås också fler platser i komvux.

Turordningsreglerna i LAS bör utökas i syfte att anpassa regelverket efter dagens arbetsmarknad. Dagens regelverk leder framför allt till att ungdomar åsidosätts. Instegsjobben bör avskaffas då de strider mot principen om en rättvis arbetsmarknad där alla medborgare har samma rättigheter och skyldigheter oavsett bakgrund.

Sverigedemokraterna menar att den fria arbetskraftsinvandring som infördes 2008 har inneburit stora påfrestningar på arbetsmarknaden. Istället förespråkar motionärerna ett gästarbetarsystem där tillfälliga luckor på den svenska arbetsmarknaden kan täppas till genom tillfälliga arbetstillstånd. På sikt måste dock ambitionen enligt motionärerna vara att den arbetskraft som finns i landet utbildas för att kunna ta de arbetstillfällen som erbjuds.

Sverigedemokraterna föreslår en ny anställningsform för lärlingar för att minska tröskeln in på arbetsmarknaden för framför allt ungdomar. Under en provperiod på tolv månader ska arbetsgivaren kunna anställa unga lärlingar. Upplärningsmomenten kompenseras genom att anställningen helt befrias från arbetsgivaravgifter. Motionärerna föreslår att 800 miljoner kronor avsätts årligen från 2013 på denna reform. Sverigedemokraterna anser att också unga arbetslösa ska ha rätt att söka starta-eget-bidrag och föreslår därför en 20-årsgräns samt en förlängning av den tid under vilket stödet utbetalas till nio månader.

Arbetslöshetsförsäkringen bör vara garanterad samtliga medborgare som uppfyller kraven för ersättning och den ska vara solidariskt finansierad. Taket i försäkringen bör höjas till 900 kronor per dag. Initialt under 100 dagar bör det vara möjligt att endast söka arbeten i sin hemregion och inom sitt kompetensområde. Antalet dagar som deltidsarbetslösa kan få ersättning bör utökas. Cirka 4,3 miljoner kronor avsätts för denna reform

2013. På sikt vill Sverigedemokraterna se en sammanslagning av Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan till en myndighet som prövar individers arbetsförmåga.

Sverigedemokraterna förordar en utveckling av jobbskatteavdraget i form av ett femte steg. Denna utökning av jobbskatteavdraget beräknas sänka skatteinkomsterna med ca 12 miljarder kronor från 2013 och åtgärden bedöms skapa ca 10 000 nya jobb.

Välfärd

Sverigedemokraternas vision är ett återupprättat folkhem, där samhörigheten är baserad på nationstillhörighet. Motionärerna strävar efter att fokusera på vad de anser vara välfärdens kärna – skolan, vården och omsorgen.

Sverigedemokraternas målsättning är att hälso- och sjukvården ska hålla en hög internationell kvalitet och vara tillgänglig för alla. För 2013 innebär det att 3,4 miljarder kronor föreslås för att stärka sjukvården. En miljard föreslås under 2013 för att öka tillgängligheten inom sjukvården. Ett förslag om återställning av högkostnadsskydden för öppenvårdsbesök och läkemedel innebär ökade utgifter på 980 miljoner kronor för 2013. Övriga reformer omfattar bl.a. psykisk ohälsa, mobila vårdenheter, medicinsk vårdgaranti, obligatorisk hälsoundersökning för nyanlända och vård i livets slutskede.

För 2013 föreslår Sverigedemokraterna 405 miljoner kronor för att stärka den ekonomiska tryggheten för familjer och barn. Jämställdhetsbonusen avskaffas. Bostadsbidraget föreslås bli höjt med ca 5 procent, underhållsstödet med 10 procent. I motionen föreslås vidare att graviditetspenningen stärks och föräldrapenningen höjs.

Motionärerna anser att grov brottslighet ska straffas hårt och rättvist och föreslår flera reformer inom rättsväsendet. Sverigedemokraterna föreslår 2 miljarder kronor, utöver regeringens förslag, till de brottsbekämpande myndigheterna för 2013. Av dessa bör 776 miljoner kronor anslås till polisen, 472 miljoner kronor till domstolarna, 323 miljoner kronor till Åklagarmyndigheten, 166 miljoner kronor till Kriminalvården, 150 miljoner till stärkt gränskontroll och 115 miljoner kronor till en statlig garanti för skadestånd till brottsoffer.

Motionärerna anser att äldre har fått uppleva en stadig försämring av sina levnadsvillkor och därför presenteras flera åtgärder riktade mot denna grupp. Under 2013 föreslås 3 miljarder kronor för att sänka pensionärernas skatter. Ytterligare skattesänkningar föreslås för perioden 2014–2016. Garantipensionerna bör enligt förslaget höjas, vilket innebär ökade utgifter för 2013 på 2,6 miljarder kronor. RUT-avdraget ska utvecklas och 500 miljoner kronor föreslås under 2013 för att stärka avdraget för personer som fyllt 65 år. Totalt föreslås ytterligare 660 miljoner kronor för 2013 för

åtgärder som t.ex. att förbättra maten inom äldreomsorgen, motverka brott mot äldre, stärka anhörigstöd och inrätta kategoriboende med husdjursprofil.

Sverigedemokraterna föreslår att skolan åter förstatiseras. För 2013 bör 325 miljoner kronor avsättas vilka i huvudsak utgörs av extra anslag till gymnasieskolan för att motverka besparingar som regeringen föreslagit. Anslagen bör därefter successivt öka under perioden 2014–2016. Motionärerna vill förbjuda friskolor att ta ut vinster ur skolverksamheten. Skollagens krav på att kommuner måste erbjuda modersmålsundervisning föreslås bli avskaffat.

Sverigedemokraterna föreslår 120 miljoner kronor under 2013 för att stärka kvaliteten i vårdnadsutredningarna samt för att bekämpa missbruket.

Energi-, klimat- och miljöpolitik

För att Sverige ska kunna upprätthålla en hög internationell konkurrenskraft och levnadsstandard vill Sverigedemokraterna föra en energipolitik som säkerställer en prisvärd och tillförlitlig energiförsörjning för såväl hushåll som företag.

Energieffektivisering har en betydande potential och den offentliga sektorn kan bidra genom upphandling av ny och innovativ energieffektiv teknik. Vattenfall bör ändra fokus från expansion i utlandet till att värna den svenska elförsörjningen. Sverigedemokraterna arbetar för att överbrygga politisk oenighet med målet att marknaden ska vilja investera i långsiktigt hållbara energilösningar. Motionärerna vill satsa på kärnkraft i den omfattning som krävs för att upprätthålla och säkerställa en trygg elförsörjning. Effektskatten på kärnkraft bör slopas. Sverigedemokraterna anser också att det finns oerhörda värden i en eventuell framtida brytning av uran i Sverige. Vindkraftverk bör företrädesvis placeras i glesbefolkade delar av landet. Det finns en viss potential i effektivisering av befintliga vattenkraftsanläggningar. Vid modernisering bör stor hänsyn tas till närmiljö och den biologiska mångfalden. Som ett led i ambitionen att ta Sverige ur oljeberoendet bör medel avsättas till forskning och utveckling av biobränslen. Också forskning och utveckling av vågkraft bör stötta. Vidare anser motionärerna att elpriserna bör sänkas så att hushållen kan hålla boendekostnaderna på en rimlig nivå.

Sverigedemokraterna anser att Östersjöproblematiken måste ges hög prioritet. Motionärerna vill också se kraftigt skärpta straff för fartyg som sköljer ut avfall i havet.

Sverigedemokraterna ser stora egenvärden i inhemsk livsmedelsproduktion och vill anslå medel för att öka näringens lönsamhet. Konkreta förslag är bl.a. djurvälståndssättning och höjd återbetalning av koldioxidskatten för diesel för skogs- och jordbruksmaskiner.

Försvaret

Enligt Sverigedemokraterna kan den svenska förmågan till territoriellt försvar i dag på allvar ifrågasättas. Detta mot bakgrund av de i relation till BNP successivt minskade försvarsanslagen i kombination med stora omställningskostnader och en ensidig inriktning på ett renodlat insatsförsvar. För att garantera rikets säkerhet måste nedrustningspolitiken få ett slut samtidigt som Sveriges försvarspolitik bör fokusera på försvaret av Sverige. I motionärernas förslag ingår bl.a. att återinföra värnplikten och uppgradera JAS Gripen-modellen. Sammantaget föreslås ramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap höjas med 2, 4, 6 och 8 miljarder kronor under åren 2013–2016 jämfört med regeringens förslag.

2.5 Vänsterpartiets förslag till riktlinjer

De offentliga finanserna

För ett litet exportberoende land som Sverige är starka offentliga finanser en förutsättning för en stabil makroekonomisk utveckling. De offentliga finanserna ska vara i balans över en konjunkturcykel. Vänsterpartiet anser att penningpolitiken bör kompletteras med ett sysselsättningsmål för att främja stabiliseringspolitiken och understödja den ekonomiska politiken för full sysselsättning. Enligt motionärerna har Vänsterpartiet länge drivit kravet att överskottsmålet borde ersättas med ett mål om balans över en konjunkturcykel. Mot den bakgrunden välkomnar man regeringens mer expansiva finanspolitik. Däremot betonar man att den mer expansiva politiken hade behövts i samband med finanskrisen och före den enligt motionärerna mycket kraftiga ökningen av antalet långtidsarbetslösa. Samtidigt som motionärerna välkomnar regeringens mer expansiva finanspolitik anser man att förslaget om den sänkta bolagsskatten torde ha högst marginella effekter på arbetslösheten.

För Vänsterpartiet är full sysselsättning det överordnade målet för den ekonomiska politiken. Prioriteringen i det budgetalternativ som presenteras är att investera i fler jobb i både offentlig och privat sektor. Nya jobb skapas genom satsningar på energiomställning, bostadsbyggande och infrastruktur för att Sverige ska gå före i klimatarbetet. Motionärerna satsar på fler anställda i välfärden för att stärka kvaliteten i stället för att låta pengarna gå till vinster. Förslag om en reformerad arbetslöshetsförsäkring och satsningar på fler platser i arbetsmarknadsutbildning innebär ökade utgifter jämfört med regeringens förslag. Anslagen för aktivitetsstöd minskas genom förslagen om att avveckla fas 3 och garantiprogrammen. Den samlade effekten av dessa förslag är utgiftsökningar på nästan 12 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag. Motionärerna föreslår att ersättningsnivåerna höjs i både sjuk- och föräldraförsäkringen och garantipensionen.

Dessutom görs omfattande satsningar på utbildningsplatser och arbetsmarknadsåtgärder. Genom en engångsskatt på de fyra storbankerna finansieras en satsning för att minska ungdomsarbetslösheten.

Vänsterpartiets budgetalternativ avser treårsperioden 2013–2015. Sammanlagt är utgiftsökningarna jämfört med regeringens förslag 57, 70 och 81 miljarder kronor högre för respektive år 2013–2015. Vänsterpartiet föreslår att regeringens förslag till utgiftstak avslås. Vänsterpartiet lämnar inte något förslag på utgiftstak.

I tabell 2.21 redovisas effekterna på statsbudgetens inkomster av Vänsterpartiets skatteförslag jämfört med regeringens förslag fördelat på inkomstgrupper.

Tabell 2.21 Statsbudgetens inkomster (V)

Miljoner kronor – avvikelser från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Direkta skatter på arbete	+24 770	+33 770	+35 970	–
Indirekta skatter på arbete	+25 500	+25 700	+26 400	–
Skatt på kapital	+18 270	+22 760	+22 560	–
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+8 950	+12 675	+14 875	–
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	+77 490	+94 905	+99 805	–
avgår skatter från andra sektorer	–6 010	–5 910	–6 110	–
Statens skatteintäkter (periodiserat)	+71 480	+88 995	+93 695	–
Periodiseringar	±0	±0	±0	–
Statens skatteinkomster (kassamässigt)	+71 480	+88 995	+93 695	–
Övriga inkomster (kassamässigt)	–16 980	–16 339	–16 329	–
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	+54 500	+72 656	+77 366	–

Källa: Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250.

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden, skapa förutsättningar för en hållbar utveckling och utjämna inkomstskillnaderna. Motionärerna anser att med denna målsättning behövs det större skatteintäkter än i dag. När det finns en tydlig koppling till satsningar på t.ex. sjukvård, skola och äldreomsorg är viljan att betala skatt god. Vänsterpartiet anser att regeringen genom en rad beslut som jobbskatteavdrag, avdrag för hushållsnära tjänster, nedsatta arbetsgivaravgifter för unga och äldre m.m. allvarligt urholkat skattesystemets grunder och principen om skatt efter bärkraft. Därför anser motionärerna att skattesystemet behöver ses över i en parlamentarisk utredning. Förutom att Vänsterpartiet föreslår att jobbskatteavdraget stegvis avskaffas och att det s.k. RUT-avdraget rivs upp, föreslår man att bolagsskatten höjs till 28 procent. Vänsterpartiet anser också att det ska tas ut en engångsskatt på vinsterna för landets fyra största banker. Denna skatt beräknas

öka statens skatteintäkter med 1,8 miljarder kronor 2013. Enligt motionärerna bör storbankernas övervinster sättas i produktiv användning i syfte att motverka arbetslösheten.

Förslag om upprustningsstöd för välfärdslokaler, ombyggnation för ökad tillgänglighet, kollektivtrafik i glesbygd och utbildningsvikariat, övergångsjobb, lärlingar samt traineer lämnas som förslag till skattekontokrediteringar på sammanlagt ca 15 miljarder kronor.

Effekten på statsbudgetens saldo och statsskulden av Vänsterpartiets budgetalternativ i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 2.22.

Tabell 2.22 Statsbudgetens saldo och statsskulden (V)

Miljoner kronor – avvikelser från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Statsbudgetens inkomster	+54 500	+72 656	+77 366	–
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0	–
Statsbudgetens utgifter	+55 999	+68 213	+78 895	–
därav statsskulsräntor	±0	+22	–43	–
Riksgäldskontorets nettoutlåning	–874	–1 332	–1 776	–
kassamässig korrigerig	±0	±0	±0	–
Statsbudgetens saldo	–1 499	+4 443	–1 529	–
Statsskuld vid årets slut	+1 499	–2 945	–1 416	–

Källa: Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250.

Den kommunala sysselsättningen har utvecklats mycket svagt under de fem senaste åren, skriver motionärerna. Behoven av fler anställda och ökade resurser till kommuner och landsting är stort, varför Vänsterpartiet i motionen avsätter betydande medel till kommunsektorn och föreslår att de generella statsbidragen till kommunerna värdesäkras. Effekterna på kommunsektorns finanser av Vänsterpartiets förslag jämfört med regeringens förslag redovisas i tabell 2.23.

Tabell 2.23 Kommunsektorns finanser (V)

Miljoner kronor – avvikelser från regeringen

	2013	2014	2015	2016
Kommunernas inkomster	+26 551	+33 519	+40 525	–
Kommunal inkomstskatt	+6 010	+5 910	+6 110	–
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	–
Statsbidrag under uo 25	+1 277	+5 092	+8 757	–
därav ekonomiska regleringar	–2 810	–2 610	–2 610	–
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	+19 264	+22 517	+25 658	–
Utgifter	+26 551	+33 519	+40 525	–
Finansiellt sparande i kommunsektorn	±0	±0	±0	–

Källa: Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250.

Tabell 2.24 Den offentliga sektorns finanser (V)*Miljarder kronor – avvikelse från regeringen*

	2013	2014	2015	2016
Offentlig sektors inkomster	+60 510	+78 566	+83 476	–
Offentlig sektors utgifter	+56 918	+68 544	+78 720	–
Finansiellt sparande	+3 592	+10 022	+4 756	–
Staten	–608	+5 801	+281	–
Ålderspensionssystemet	+4 200	+4 221	+4 475	–
Kommunsektorn	±0	±0	±0	–
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	–0,5 %	0,6 %	1,8 %	–

Källa: Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250.

Sammantaget räknar motionärerna med att den offentliga sektorns inkomster 2013 ökar med 61 miljarder kronor och utgifterna med 57 miljarder kronor. Det finansiella sparandet beräknas bli –0,5 procent av BNP 2013.

Tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft

Enligt Vänsterpartiet bör människor kunna färdas med hållbara transporter och företag kunna frakta sina varor med en godstrafik som minimerar utsläppen och ger svensk industri ökad konkurrenskraft med snabba, leveranssäkra transporter. Järnvägen bör återregleras och samhället ta ett helhetsansvar för järnvägssystemet. En viktig förutsättning för att gynna investeringar är att budgetlagen ändras så att lånefinansiering utgör huvudprincipen för finansiering av infrastruktur. Vänsterpartiet vill kraftigt öka kapaciteten på järnvägen. Banunderhållet bör höjas kontinuerligt, de lågtrafikerade banorna upprustas och ökade investeringar görs i nya järnvägar. För investeringar i närtid krävs ett särskilt fokus på att bygga bort flaskhalsar. Det finns också ett ökat behov av hållbara transporter för den kraftigt expanderande gruvnäringen och för skogsnäringen. Det krävs också framtida investeringar i höghastighetsbanor och högre banhastigheter. Om tåget ska kunna konkurrera med flyget krävs avsevärt kortare restider längs de stora stråken. Sammantaget föreslår Vänsterpartiet utökade ramar för utgiftsområde 22 Kommunikationer med ca 7 miljarder kronor 2013, 8,9 miljarder kronor 2014 och 11 miljarder kronor 2015. Huvuddelen av ramökningen läggs på anslaget för banhållning medan anslaget för vägghållning ökas 2013 för att åren därefter minska jämfört med regeringens förslag. Omfattande medel läggs också på statlig medfinansiering av kollektivtrafik. Målet bör vara att andelen resor med kollektivtrafiken fördubblas fram till 2020. Vänsterpartiet vill se en satsning på utbyggd tunnelbana i Stockholm. Privatbilismens ökningstakt bör avstanna och helst minska, inte minst i våra tätorter.

Sverige behöver snabbt ställa om till innovationsdriven tillväxt. Det andra gör billigare och ibland bättre ska mötas med högre kunskapsinnehåll och en resurseffektivare produktion. Samverkan mellan företag, universitet, forskningsinstitut och myndigheter är av yttersta vikt för att få en verksamhet som inte bara styrs av kortsiktiga vinstmotiv. De strategiska innovationsprogrammen bör inriktas mot övergripande samhällsutmaningar inom områden som klimat, åldrande befolkning och globalisering.

Vänsterpartiet vill avsätta 1,4 miljarder kronor per år i syfte stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag. Också industriforskningsinstitutens verksamhet ska stärkas, särskilt med inriktning mot miljöteknik och innovation.

För ett dynamiskt näringsliv är en väl fungerande kapitalförsörjning av avgörande betydelse. Det behövs mer av samordning och renodling av de statliga myndigheternas och bolagens verksamheter. Vänsterpartiet vill att Innovationsbron, Almi Företagspartner AB och Inlandsinnovation förs ihop till en ny organisation med uppgift att stimulera kapitalförsörjningen i de riktigt tidiga faserna. För att stärka sparbankernas möjligheter att konkurrera med storbankerna och bidra till utvecklingen av det lokala näringslivet föreslår motionärerna att s.k. egenkapitalbevis införs enligt norsk modell. AP-fondernas placeringsregler bör ändras så att AP-fonderna kan användas för strategiska investeringar i syfte att stärka Sveriges långsiktiga tillväxtförutsättningar.

Mindre företag med upp till 10 anställda bör helt slippa betala sjuklönen. Därefter föreslås en avtrappning i företag med 11–15 anställda. Vänsterpartiet vill slopa den ineffektiva nedsättningen i socialavgifter för företag som anställer unga. Också nedsättningen av den särskilda löneskatten för äldre bör slopas då det bidrar till orättvisa mellan olika grupper av äldre. Restaurang- och cateringmomsen bör återställas då sysselsättningseffekterna är närmast obefintliga.

Vänsterpartiet bedömer att nivån på den svenska bolagsskatten är konkurrenskraftig och att det finns utrymme att höja den ytterligare, till 28 procent. Enligt motionärerna skulle den effektiva bolagsskatten (den skatt som faktiskt betalas in efter olika avdrag) då hamna på drygt 17 procent. Dessa förändringar innebär 22,7 miljarder kronor högre skatteinkomster 2013 jämfört med regeringens förslag. Vänsterpartiet står bakom regeringens förslag om effektivare begränsningar av ränteavdrag.

Sverige behöver en ny bostadspolitik. Vänsterpartiets mål är att det ska byggas 40 000 nya bostäder om året varav en majoritet ska vara hyresrätter. Motionärerna vill införa ett statligt investeringsstöd för att stimulera till ökat bostadsbyggande med inriktning mot hyresrätter till rimliga priser och med bästa möjliga miljöhänsyn. Investeringsstödet föreslås omfatta 1 miljard kronor 2013, 2 miljarder kronor 2014 och 3 miljarder kronor 2015. För att komma till rätta med den akuta bristen på bostäder föreslås därutöver medel för ombyggnadsstöd för att göra om befintliga kontorslokaler m.m. till hyresrätter. Stora upprustningsbehov finns i lägenheterna i

de s.k. miljonprogrammen. Vänsterpartiet föreslår ett nytt upprustningsstöd för flerfamiljshus som omfattar 1,5 miljarder kronor 2013 och 3 miljarder kronor 2014 och 2015.

Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas. Marknadsvärdet bör tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder än vad som är fallet i dag. Villor med ett taxeringsvärde på 3 miljoner kronor eller mer bör förutom fastighetsavgiften även beskattas med 1 procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Samtidigt bör begränsningsregeln i fastighetsskatten finnas kvar och utvidgas till att omfatta alla. Ingen kommer därmed att betala mer än 4 procent av sin inkomst i fastighetsskatt. Förslaget beräknas öka skatteintäkterna med ca 2 miljarder kronor. Möjligheten till uppskov med reavinsten vid försäljning av bostad bör på sikt tas bort. I ett första steg föreslås att taket sänks till 1 miljon kronor. Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag om att sänka fastighetsskatten på hyresrätter men vill gå längre och anser att skatten helt ska slopas. Förslaget inkluderar studentlägenheter. Regeringens förslag om att höja schablonavdraget för att hyra ut i andra hand avvisas, vilket beräknas öka skatteinkomsterna med drygt 200 miljoner kronor. Vänsterpartiet anser att nuvarande ROT-avdrag bör tidsbestämmas. Den maximala skattereduktionen bör sänkas till 15 000 kronor 2013 och avskaffas helt 2014. Förslaget ökar skatteintäkterna med ca 6 miljarder kronor 2013 och med ca 12 miljarder kronor 2014 och 2015. I syfte att minska hushållens skuldsättning anser Vänsterpartiet att det bör införas ett amorteringskrav på alla nya bostadslån med en belåningsgrad som överstiger 75 procent.

Arbetsmarknad och utbildning

Vänsterpartiets politik syftar till att understödja målet om arbete åt alla och att skapa ett arbetsliv präglat av goda arbetsvillkor. Arbetsrätten behöver stärkas på flera områden, bl.a. genom rätt till fasta jobb på heltid, bättre skydd för utstationerade arbetstagare och skärpta krav på dem som vill anställa arbetskraftsinvandrare. Kraven på arbetsgivare att bedriva aktivt jämställdhetsarbete bör skärpas. Vidare behövs ett systematiskt förebyggande arbete för att minska ohälsan i arbetslivet. Arbetsmarknadspolitik bör understödjas av en offensiv utbildningspolitik. Trots en hög arbetslöshet saknas yrkesarbetare inom flera branscher och yrken. Antalet platser i komvux och yrkesvux bör utökas, likaså antalet platser i yrkeshögskolan och arbetsmarknadsutbildningen. Vidare bör fler högskoleplatser införas och anslagen höjas till forskning och forskarutbildning. I syfte att öka kvaliteten på utbildningen föreslås medel till utökad undervisningstid inom humaniora och samhällsvetenskap.

En sammanhållen statlig arbetsförmedling med nationell överblick är enligt motionärerna en förutsättning för en väl fungerande arbetsmarknad. Vänsterpartiet vill avveckla systemet med s.k. kompletterande aktörer och

privata jobbcoacher. I stället bör medel läggas på Arbetsförmedlingens egen verksamhet som går att kontrollera och utvärdera. Garantiprogrammen bör slopas och resurser i stället läggas på aktiva åtgärder med högre kvalitet. De som redan är placerade i fas 3 ska erbjudas alternativa insatser i form av anställning till avtalsenliga villkor eller utbildning. Reglerna för nystartsjobben bör ändras. Vänsterpartiet vill även införa företagsvikariat.

Vänsterpartiets utbildningspaket innehåller 23 000 utbildningsplatser för unga inom ramen för arbetsmarknadsutbildningen, yrkesvux och yrkeshögskolan. I paketet ingår drygt 8 000 platser reserverade för att unga arbetslösa ska kunna läsa in gymnasiekompetens med ett särskilt studiestöd som motsvarar studiemedelsbeloppet. Medel bör avsättas till ett stimulansbidrag så att fler kommuner, landsting och ideella föreningar kan anordna sommarjobb för skolelever. Motionärerna vill genomföra ett treårigt generationsväxlingsprogram i arbetslivet med trainee- och lärlingsanställningar samt utbildningsvikariat. Satsningen möjliggör sammanlagt 25 000 årsanställningar för unga arbetslösa. Enligt motionärerna bör storbankernas övervinster genom en engångsbeskattning på 5 procent sättas i produktiv användning i syfte att motverka ungdomsarbetslösheten.

Arbetslöshetsförsäkringens utformning och legitimitet är avgörande för en flexibel arbetsmarknad som präglas av strukturomvandling, produktivitet utveckling och rörlighet. Vänsterpartiet vill höja taket i försäkringen till 960 kronor och golvet till 410 kronor. Beloppen bör indexeras till löneutvecklingen. Vidare höjs ersättningsnivån till 80 procent under hela ersättningsperioden. Antalet karensdagar bör minskas och på sikt helt tas bort, likaså 75-dagarsbegränsningen vid deltidsarbetslöshet. Arbetslöshetsavgiften bör avskaffas och avdragsrätt införas för medlemsavgift i a-kassa. Vänsterpartiet föreslår också medel för en kraftig förstärkning av grundförsäkringen så att fler som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden ska kunna ta del av den. Vänsterpartiets föreslagna reformering av arbetslöshetsförsäkringen beräknas kosta ca 10 miljarder kronor 2013.

Vänsterpartiet vill avskaffa jobbskatteavdraget stegvis till förmån för en rättvis och likformig beskattning. Som ett första steg föreslår motionärerna att jobbskatteavdraget trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. För månadsinkomster över 50 000 kronor utgår inget jobbskatteavdrag. Det reducerade jobbskatteavdraget beräknas öka skatteinkomsterna med 14,6 miljarder kronor. Motionärerna vill också se en långsammare uppräkning av skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt.

Välfärd

Vänsterpartiet anser att i ett så rikt land som Sverige bör alla invånare garanteras en likvärdig och hög kvalitet på ett antal sociala tjänster som sjukvård, skola m.m. Tjänsterna ska fördelas efter behov och finansieras gemensamt.

Lagen om vårdvalssystem bör rivs upp. Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om att höja taket i högkostnadsskyddet. Vänsterpartiet föreslår att den s.k. kömiljarden avskaffas och ersätts med en vårdplatsgaranti. 1 miljard kronor årligen 2013–2015 bör avsättas för 1 000 nya vårdplatser. 1 miljard kronor årligen 2013–2015 bör också avsättas till förebyggande arbete mot ohälsa. För åren 2013–2015 föreslås 910 miljoner kronor till specialistutbildning för sjuksköterskor.

Vänsterpartiet föreslår höjt inkomsttak för maximal sjukpenning och vill förändra hur den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas. Förslaget innebär höjda ersättningsnivåer i såväl sjukförsäkringen som föräldraförsäkringen och leder till ökade utgifter på 1,4 miljarder kronor för 2013. Motionens förslag om höjd sjuk- eller aktivitetsersättning samt en höjning av bostadstillägget för de som får sjuk- eller aktivitetsersättning innebär ökade utgifter på 1,6 miljarder för 2013.

Flera åtgärder föreslås för att minska barnfattigdomen: höjningar av bostadsbidraget, umgängesbidraget samt underhållsstödet. Förslagen beräknas leda till ökade utgifter på 1,5 miljarder kronor för 2013. Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag till höjd grundnivå i föräldraförsäkringen men föreslår en ytterligare höjning till 250 kronor per dag. Kostnaden för höjningen är beräknad till 170 miljoner kronor, utöver regeringens förslag, för 2013.

För att förbättra kvaliteten och öka bemanningen inom äldreomsorgen föreslår Vänsterpartiet ökade utgifter på 2 miljarder kronor för 2013. Införandet av ett tak på 100 kronor per timme för hemtjänst innebär ökade utgifter på 300 miljoner kronor per år.

Vänsterpartiet föreslår en höjning av garantipensionen med 150 kronor per månad vilket innebär ökade utgifter på 1 miljard kronor årligen för perioden 2013–2015. Motionärerna anser att en genomgripande pensionsreform är nödvändig och föreslår att en parlamentarisk utredning tillsätts med uppgift att föreslå ett nytt pensionssystem.

Utöver redan nämnda förslag inom välfärdsområdet anser motionärerna att en värdesäkring av statsbidragen bör genomföras vilket beräknas leda till utgifter på 2,5 miljarder kronor för 2013, 5 miljarder kronor för 2014 och 7,5 miljarder kronor för 2015. Bland övriga riktade satsningar finns förslag på ett treårigt investeringsstöd på 3 miljarder kronor årligen för att rusta upp offentliga lokaler samt ett särskilt stöd på 1,5 miljarder kronor årligen för att öka tillgängligheten i offentliga lokaler. Vänsterpartiet föreslår vidare att RUT-avdraget avskaffas. De ökade skatteintäkterna används för att finansiera 15 000 barnomsorgsplatser på kvällar, nätter och helger vilket leder till ökade utgifter på 1,85 miljarder för 2013, samt för att kunna erbjuda barn till föräldralediga och arbetslösa 30 timmar förskola per vecka. Som princip anser Vänsterpartiet att vinstsyftande bolag inte ska få driva välfärdsverksamheter som finansieras med offentliga bidrag.

Vänsterpartiet föreslår att 1 miljard kronor avsätts årligen 2013–2015 för statsbidrag till de skolor eller elever som har störst behov. För 2013 bör också 1 miljard i riktade statsbidrag avsättas för att öka lärartätheten, 750 miljoner kronor för att minska barngrupperna inom fritidsverksamheten och 800 miljoner kronor för att erbjuda elever i grundskolan frukost i skolan.

Energi-, klimat- och miljöpolitik

Vindkraft och solenergi är två stora områden där staten kan bidra till en kraftfull utveckling av grön framtidsteknik. Vänsterpartiet anser att kärnkraften bör avvecklas och att det bör sättas ett mål om 100 procent förnybar energi till 2040. Gynnsamma förutsättningar bör skapas för svensk vindkraftbransch genom ett branschprogram där staten, akademier, kommuner, näringen och facket ingår. Vidare föreslås ett investeringsstöd för solceller och stöd till solvärme samt ytterligare medel till energiforskning. Nationella målsättningar och styrmedel för energieffektivisering bör skärpas. Lokala aktörer bör ges ökat stöd för satsningar på bl.a. grön teknik. Exempelvis föreslås ett brett spektrum av energieffektiviseringsåtgärder inom bostadssektorn.

Sverige ska tillhöra de ledande länderna i världen vad gäller klimatomställning. Utsläppen av fossila växthusgaser bör minska med minst 45 procent till 2020 och med 100 procent till 2050. Motionärerna föreslår ett nytt klimatprogram för kommuner, landsting och företag där lokala åtgärder för utsläppsminskningar stimuleras. Motionärerna vill se ett separat klimatbistånd. Satsningarna finansieras bl.a. genom att intäkterna från EU:s utsläppshandel oavkortat går till klimatbistånd och klimatprogram.

För att Sverige ska uppnå målen för biologisk mångfald anser Vänsterpartiet att det krävs kraftigt ökade anslag för skydd av värdefull natur.

Inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård tillför Vänsterpartiet totalt, utöver regeringens förslag, ca 2,3 miljarder kronor 2013, 2,2 miljarder kronor 2014 samt 2,5 miljarder kronor 2015. Utgiftsområde 21 Energi tillförs sammantaget ca 0,9 miljarder kronor 2013 och 2014 samt 1 miljard kronor 2015.

Skatter och avgifter är viktiga styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Vänsterpartiet anser att koldioxidskatten bör höjas varje år fram till 2015. För att kompensera personer med låga inkomster och boende i glesbygd föreslår motionärerna bl.a. sänkt fordonskatt i 35 glesbygdskommuner och bidrag till efterkonvertering av äldre fordon. En kilometerskatt införs för tunga fordon. Även flyget ska bära sina egna kostnader och Vänsterpartiet vill därför införa en skatt på inrikesflyget. För att värna de relativt sett miljövänliga transporter till sjöss bör det lagstiftas om tonnage-skatt. Övergödningen i Östersjön ska motverkas, bl.a. genom en skatt på handelsgödsel och höjd skatt på bekämpningsmedel.

Försvaret

Vänsterpartiet föreslår 1,8 miljarder kronor lägre ramar för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap årligen 2013–2015 jämfört med regeringens förslag.

2.6 Kompletterande information

Ramverket för ekonomisk styrning på EU-nivå

EU och dess medlemsstater har vidtagit en rad beslut för att stärka den ekonomiska och budgetmässiga samordningen för EU som helhet och för euroområdet i synnerhet. Detta mot bakgrund av den globala ekonomiska krisen och dess effekter för EU:s medlemsstater. Det befintliga regelverket för ekonomisk-politisk samordning visade sig otillräckligt för att förhindra att en offentlig finansiell kris utvecklats i flera av EU:s medlemsstater. För att åtgärda detta har EU stärkt regelverket genom att bl.a. anta ett lagstiftningspaket om stärkt ekonomisk styrning, det s.k. 6-paketet. Paketet, som trädde i kraft den 13 december 2011, består av fem förordningar och ett direktiv som bl.a. stärker stabilitets- och tillväxtpakten, introducerar ett nytt förfarande vid alltför stora makroekonomiska obalanser, utökar möjligheten till utdömandet av sanktioner mot euroländer, samt fastställer nya krav på medlemsstaternas nationella budgetramverk. Den förstärka ekonomiska styrningen rör Sverige i samtliga delar förutom två av förordningarna som avser sanktioner som endast rör euroländerna.

I november 2011 presenterade kommissionen ytterligare två förslag till förordningar om stärkt ekonomisk styrning i euroområdet. Förslagen kan ses som en vidareutveckling av det antagna lagstiftningspaketet. Förslagen till förordningar för stärkt ekonomisk styrning innebär dels utökad övervakning av krisländer samt regler för hur ett alltför stort underskott ska korrigeras, dels stärkt övervakning av den nationella budgetpolitiken. Båda förordningarna gäller endast medlemsstater med euron som valuta. Arbetet med förslagen pågår i form av diskussioner mellan kommissionen, rådet och Europaparlamentet.

Vid Europeiska rådet i december 2011 diskuterades hur budgetdisciplinen i euroländerna ytterligare kan förstärkas, vilket mynnade ut i ett uttalande från euroländernas stats- och regeringschefer om att upprätta ett mellanstatligt avtal mellan euroländerna. En förhandling om avtalet, som kom att kallas "en finanspakt", inleddes i slutet av året. Regelverket i finanspakten innebär striktare budgetregler för euroländerna och har inrättats för de 17 euroländerna. Avtalet innehåller bl.a. krav på att medlemsländerna, samt övriga länder som väljer att delta, inom ett år efter det att pakten har trätt i kraft inför lagligt bindande regler om en balanserad budget där det strukturella budgetunderskottet inte får vara större än 0,5

procent av BNP. Vid EU-toppmötet den 30 januari 2012 förklarade Sveriges statsminister att Sverige vill gå med i finanspakten. En proposition om finanspakten är aviserad till senhösten 2012.

Den europeiska planeringsterminen 2012 och EU:s rekommendationer till Sverige

Europeiska rådet beslutade i september 2010 att introducera en ny årscykel för granskning av medlemsstaternas struktur- och finanspolitik, den s.k. europeiska planeringsterminen. Den europeiska planeringsterminen syftar till att öka samstämmigheten i rapporteringen och granskningen av medlemsländernas åtgärder inom ramen för EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi (EU 2020), stabilitets- och tillväxtpakten samt förfarandet för övervakning av makroekonomiska obalanser. Den europeiska planeringsterminen 2012 avslutades formellt den 10 juli 2012 när Ekofinrådet antog de landsspecifika rekommendationerna. Rekommendationerna är inte bindande för medlemsländerna, men utgör en viktig del i genomförandet av EU 2020 och den europeiska planeringsterminen. I det formella rådsbeslutet den 10 juli 2012 rekommenderas Sverige att vidta följande åtgärder:

1. Bibehålla en sund ställning i de offentliga finanserna fr.o.m 2012 genom att genomföra budgetstrategin enligt planerna och säkerställa att det medelfristiga budgetmålet fortsatt uppnås.
2. Vidta ytterligare förebyggande åtgärder för att öka stabiliteten på bostads- och bolånemarknaderna på medellång sikt, inbegripet genom att främja försiktig utlåning, minska systemskevheter som gynnar skuldfinansiering vid bostadsinvesteringar, och genom att ta itu med de problem som följer av begränsningar i fråga om bostadsutbud och hyresreglering.
3. Vidta ytterligare åtgärder för att förbättra deltagandet på arbetsmarknaden för ungdomar och andra utsatta grupper, t.ex. genom att förbättra effektiviteten i aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder, underlätta övergången från skola till arbete, främja politik för att öka efterfrågan på utsatta grupper samt förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. Se över effektiviteten av den sänkta mervärdesskattesatsen på restaurang- och cateringtjänster till stöd för skapande av arbetstillfällen.
4. Vidta ytterligare åtgärder i det kommande lagförslaget om forskning och innovation för att förbättra spetsforskning och inrikta sig på en förbättrad kommersialisering av innovativa produkter och utveckling av ny teknik.

Regeringen svarar på var och en av de fyra rekommendationerna i budgetpropositionen för 2013 (Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor, s. 454–458). Enligt regeringen ligger rekommendationerna till Sverige i huvudsak i linje med regeringens politik.

Proposition 2012/13:25 Investeringar för ett starkt och hållbart transportsystem

Propositionen överlämnades den 15 oktober. I propositionen redovisar regeringen behovet av åtgärder i transportinfrastrukturen för perioden 2014–2025 och lämnar förslag till ekonomisk ram och vägledning för prioritering i den planering av åtgärder i nationell plan som följer riksdagens beslut. Regeringen föreslår att den ekonomiska ramen för åtgärder i den statliga transportinfrastrukturen under planeringsperioden 2014–2025 ska uppgå till totalt 522 miljarder kronor. Vidare föreslås att 86 miljarder kronor avsätts för drift och underhåll och reinvestering av statliga järnvägar och 155 miljarder kronor för drift och underhåll av statliga vägar. Resterande delar av ramen, 281 miljarder kronor, ska enligt regeringens förslag användas för att utveckla transportsystemet så att det klarar nuvarande och framtida krav på hållbarhet och för att göra det varaktigt robust. Regeringen föreslår även att planeringsramen för investeringar i vissa statliga väg- och järnvägsprojekt, för de delar där kapitalkostnaden finansieras med inkomster från trängselskatt eller vägavgifter, ska uppgå till totalt 53 miljarder kronor för perioden 2010–2025. De åtgärder som prioriteras i den fortsatta planeringen ska vara samhällsekonomiskt effektiva, bidra till en begränsad klimatpåverkan och en optimal användning av transportsystemet samt till att uppfylla de transportpolitiska målen. Åtgärderna i den långsiktiga nationella planen kan utökas genom att den statliga satsningen kombineras med finansiering från andra intressenter.

Proposition 2012/13:30 Forskning och Innovation

Propositionen överlämnades den 15 oktober. I propositionen ger regeringen sin syn på forsknings- och innovationspolitikens inriktning under perioden 2013–2016. Regeringens bedömning är att ökade anslag för forskning och kunskapsintensiv innovation är viktiga instrument för att höja kvaliteten på svensk forskning. Forskning av hög kvalitet kan bättre bidra till medborgarnas välfärd, samhällets utveckling, näringslivets konkurrenskraft och en hållbar utveckling. I propositionen redovisar regeringen närmare hur de medel som föreslagits i budgetpropositionen ska fördelas.

Proposition 2012/13:14 Skattereduktion för läxhjälp

Den 11 oktober 2012 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen om skattereduktion för läxhjälp. I propositionen föreslås att hjälp med läxor och annat skolarbete till elever i grund- och gymnasieskolan ska omfattas av skattereduktionen för hushållsarbete fr.o.m den 1 januari 2013.

Proposition 2012/13:20 Inspektionen för vård och omsorg – en ny tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst

Den 11 oktober 2012 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen om inrättandet av Inspektionen för vård och omsorg – en ny tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst. Myndigheten kommer att överta tillsyns- och tillståndsverksamheter från Socialstyrelsen. Inspektionens uppgifter ska främst bestå av tillsyn och tillståndsgivning inom socialtjänst, verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade samt hälso- och sjukvård och därmed jämförlig verksamhet.

Aktuella prognoser för de offentliga finanserna från KI, ESV och RGK

Beräkningarna inför Konjunkturinstitutets (KI) prognos i augusti avslutades den 23 augusti 2012. Prognosen baseras på att regeringen genomför ofinansierade åtgärder på 14 miljarder kronor 2013 och 7 miljarder kronor för perioden 2014–2016.

KI:s prognos på utrymmet för ofinansierade reformer utgår från överskottsmålet. KI bedömer att det konjunkturjusterade sparandet ska uppgå till 1,5 procent av potentiell BNP när ekonomin är i balans, dvs. när BNP-gapet är slutet 2016. Enligt KI ökar detta sannolikheten för att det faktiska sparandet i genomsnitt uppgår till 1 procent av BNP eftersom BNP-gapet, så som KI mäter det, i genomsnitt varit negativt.

Med KI:s prognos på ofinansierade åtgärder 2013 är det konjunkturjusterade sparandet lägre än 1,5 procent av potentiell BNP 2013. Av detta drar KI slutsatsen att finanspolitiken därför måste föras i en åtstramande inriktning de efterföljande åren för att klara överskottsmålet och att utrymmet för permanenta ofinansierade åtgärder därmed är begränsat framöver. Det utrymme på 7 miljarder kronor för perioden 2014–2016 som KI bedömer finns, uppstår eftersom de offentliga utgifterna ökar långsammare än de offentliga inkomsterna i avsaknad av diskretionära beslut.

Eftersom KI:s prognosarbete avslutades en dag innan finansministern presenterade en prognos på Harpsund där det framgick att regeringen planerade att genomföra ofinansierade reformer på 23 miljarder kronor 2013, så ingår inte denna information i KI:s prognos. I stället kommenterar KI detta i en fördjupningsruta (s. 15–16). De beräkningar som KI gör utgår från att nivån på det konjunkturjusterade sparandet 2016 är detsamma som i den ursprungliga prognosen. Eftersom utgångspunkten där är att överskottsmålet ska klaras, kan man se skillnaden i KI:s prognos över finanspolitiken och regeringens förslag som att utrymmet för permanenta ofinansierade åtgärder tas i anspråk tidigare i perioden. KI konstaterar samtidigt att regeringen är mer optimistisk om utvecklingen av BNP och arbetslösheten framöver, vilket ger ett större utrymme för ofinansierade åtgärder.

KI har också gjort en översiktlig beräkning av hur den makroekonomiska utvecklingen sammantaget skulle påverkas med 9 miljarder kronor mer i ofinansierade åtgärder 2013 och 9 miljarder kronor mindre i ofinansierade åtgärder 2014–2016. Effekten av den mer expansiva finanspolitiken är att BNP-tillväxten blir ett par tiondels procentenheter högre 2013 och något lägre 2014–2015. Arbetslösheten kommer att börja falla något tidigare. Men BNP-nivån och sysselsättningen 2016 är i stort sett identisk med prognosen.

Ur konjunkturrell synvinkel är det enligt KI bra att genomföra ofinansierade åtgärder 2013 när konjunkturläget är svagt. Men eftersom utrymmet för permanenta ofinansierade åtgärder enligt KI:s bedömning är begränsat innebär det samtidigt att finanspolitiken måste ges en stram inriktning 2014–2016 för att överskotts målet för de offentliga finanserna ska uppnås.

Tabell 2.25 Aktuella prognoser för de offentliga finanserna från KI, ESV och RGK

Finansiellt sparande i offentlig sektor, procent av BNP respektive potentiell BNP

	2012	2013	2014	2015	2016
Regeringen					
Finansiellt sparande	-0,3	-0,6	0,3	1,7	2,5
Strukturellt sparande	0,2	0,3	0,6	1,8	2,5
Konjunkturinstitutet					
Finansiellt sparande	-0,3	-0,4	0,2	1,0	1,4
Konjunkturjusterat sparande	1,2	0,8	0,9	1,3	1,5
Ekonomistyrningsverket					
Finansiellt sparande	-0,6	-0,3	0,5	1,6	2,5
Konjunkturjusterat sparande	0,0	0,3	0,9	1,8	2,5
Riksgäldskontoret					
Finansiellt sparande	-0,6	-0,8	-1,1	-	-

Källa: Budgetpropositionen för 2013, KI:s rapport Konjunkturläget augusti 2012, ESV:s prognos Statens budget och de offentliga finanserna, september 2012.

I Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos beaktas inte de satsningar på 23 miljarder kronor då de vid tillfället för prognosen varken var beslutade eller helt preciserade. ESV konstaterar att till följd av den svagare konjunkturen väntas ett underskott i de offentliga finanserna på 0,6 procent av BNP 2012. Även 2013 blir det underskott i det finansiella sparandet. Enligt ESV pekar indikatorerna för utvärdering av överskotts målet på att det i närtid inte finns något utrymme för ofinansierade reformer. Om reformer i den storleken som regeringen aviserade den 24 augusti 2012 genomförs skulle det prognostiserade sparandet i offentlig sektor 2013 justeras ned från -0,3 procent av BNP till -1,0 procent av BNP.

I Riksgäldskontorets prognos som publicerades den 23 oktober 2012 konstateras att konjunkturavmattningen påverkar budgetsaldot som visar ett underskott på 28 miljarder kronor 2012, 55 miljarder kronor 2013 och 56 miljarder kronor 2014. För 2013 ökar lånebehovet med 40 miljarder kro-

nor jämfört med föregående prognos. Det beror enligt Riksgäldskontoret till övervägande del på att de svagare konjunktursiktterna beräknas leda till lägre skatteinkomster, främst gällande skatter på kapital. Inkomsterna minskar också på grund av att regeringen föreslagit en sänkning av bolags-skatten fr.o.m. nästa år. Detta motverkas något av lägre räntebetalningar på statskulden. Reformförslagen i budgetpropositionen påverkar prognosen för 2013 med 7 miljarder kronor. I prognosen från i juni 2012 räknade Riksgäldskontoret med reformförslag på 15 miljarder kronor.

Prognosen bygger vidare på ett antagande om att regeringen kommer att genomföra nya reformer för 25 miljarder kronor 2014. Prognosen innehåller däremot inte några försäljningsinkomster för 2013 och 2014. Prognosen för det finansiella sparandet 2012–2014 redovisas i tabell 2.25.

2.7 Finansutskottets ställningstagande

Offentliga finanser

Den svenska ekonomin gick igenom den finansiella och ekonomiska kris som inleddes under 2008 utan att det uppstod stora underskott i den offentliga sektorns finansiella sparande. Det goda utgångsläget med ett överskott på 2,2 procent av BNP 2008 gjorde det möjligt att motverka den kraftiga konjunktur nedgången med finanspolitiska stimulanser utan att äventyra de offentliga finanserna. De offentliga finanserna har stärkts de senaste åren, men till följd av den dämpade ekonomiska utvecklingen och de åtgärder som regeringen föreslår bedömer regeringen att det finansiella sparandet kommer att uppvisa ett underskott både 2012 och 2013.

Samtidigt anser utskottet att regeringens ansvarsfulla finanspolitik, som värnat uthålliga offentliga finanser med trygga säkerhetsmarginaler, har gjort det möjligt att föra en politik som både varit inriktad på att möta krisens effekter och på att fortsätta att stärka tillväxtförutsättningarna för fler jobb och minskat utanförskap. Liksom regeringen anser utskottet att svensk ekonomi hittills visat stor motståndskraft mot den negativa globala ekonomiska utvecklingen. De svenska offentliga finanserna är bland de starkaste i EU med ett sparande nära balans och en låg och sjunkande skuldkvot, vilket få andra länder kan visa upp. Enligt utskottet ger denna starka position förutsättningar att även i fortsättningen motverka finans- och skuldans effekter på jobb och välfärd samtidigt som Sveriges långsiktiga tillväxtförmåga kan fortsätta att stärkas och fler komma i arbete.

Utskottet anser att kombinationen av bräckliga banksystem och sköra statsfinanser i flera euroländer gör att risken för en försämrad utveckling dominerar. Eftersom Sveriges offentliga finanser är känsliga för förändringar i omvärlden och försämringar i det ekonomiska klimatet kan slå igenom både snabbt och hårt, delar utskottet regeringens bedömning att det fortfarande finns ett behov av säkerhetsmarginaler framför allt för att kunna föra en mer expansiv finanspolitik vid en fördjupad kris i euroområdet.

det. Liksom regeringen anser utskottet att den låga offentliga skuldsättningen, historiskt låga riskpremier på statspapper och en relativt stor fallhöjd till stabilitets- och tillväxtpaktens underskottsgräns gör att det finansiella sparandet kan tillåtas sjunka ytterligare vid en betydligt svagare utveckling än den som nu förutses.

Att bedöma det finanspolitiska reformutrymmet är en känslig avvägning mellan behovet av att stimulera ekonomin, behovet av säkerhetsmarginaler i händelse av en sämre ekonomisk utveckling och behovet av en långsiktig stabilitet i de offentliga finanserna. Mot bakgrund av utvecklingen av de offentliga finanserna, konjunkturen och behovet av säkerhetsmarginaler anser utskottet att ett reformutrymme på 23 miljarder kronor eller ca 0,6 procent av BNP är väl avvägt. Detta är förenligt med utgiftstaken och med att det finansiella sparandet ska återvända till överskott på omkring 1 procent av BNP när resursläget normaliseras de kommande åren. Även om tillväxten skulle försvagas har Sverige således goda förutsättningar att nå överskott på över 1 procent framöver.

Utskottet delar regeringens bedömning att det i nuläget inte finns något behov av breda temporära efterfrågestimulerande åtgärder. De högre disponibla inkomsterna ger utrymme för hushållen att öka sin konsumtion. I stället finns det utrymme att vidta ytterligare strukturellt angelägna åtgärder, åtgärder som bidrar till att investera Sverige ännu starkare och som samtidigt stöder konjunkturåterhämtningen.

Samtliga oppositionspartier framför, om än i varierande grad, kritik mot regeringens bedömning av utrymmet för reformer i budgeten för 2013. Enligt utskottet bottnar kritiken i en mekanisk analys av indikatorerna för överskottsmålet som riskerar att leda finanspolitiken fel. Överskottsmålet låter sig inte utvärderas utifrån enstaka indikatorer utan bör alltid bota i en samlad bedömning, vilket också framgår av det ramverk för finanspolitiken som regeringen presenterade 2011 (skr. 2010/11:79) och som fick brett stöd i riksdagen (bet. 2010/11:FiU42, rskr. 2010/11:316). I en samlad bedömning måste t.ex. hänsyn tas till att det i den s.k. sjuårsindikatorn ligger ett negativt BNP-gap för de tre år som gått och ett negativt BNP-gap för de tre år som kommer. Så även om den framåtblickande analysen av överskottsmålet pekar på att det finansiella sparandet ligger under den målsatta nivån de närmaste åren, står utskottet bakom regeringens bedömning att detta är motiverat av det rådande konjunkturläget. En lång period med svagt resursutnyttjande och hög arbetslöshet talar enligt utskottet för att det är viktigt att motverka att arbetslösheten blir bestående. En kraftigare förstärkning av det strukturella sparandet 2013 skulle riskera att fördjupa lågkonjunkturen och bromsa återhämtningen 2014. Utskottet noterar också att i det socialdemokratiska alternativet beräknas det strukturella sparandet till 0,1 procentenhet av BNP högre jämfört med regeringens bedömning. Även om skillnaden är liten så är finanspolitiken mätt på detta sätt mindre expansiv än den som regeringen föreslår.

Att som både Socialdemokraterna och Miljöpartiet hävda att regeringens politik inte är förenlig med överskotts målet och att den hotar stabiliteten i svensk ekonomi förefaller märkligt eftersom partierna samtidigt själva presenterar alternativ som beräknas leda till ett underskott i det finansiella sparandet 2013 som inte skiljer sig nämnvärt från regeringens beräkningar. I termer av finansiellt sparande i offentlig sektor handlar det om 4–5 miljarder kronor 2013. Socialdemokraterna kallar detta för en konjunkturbuffert, vilken ska nyttjas för att stimulera efterfrågan och värna sysselsättningen i händelse av en oväntad och kraftig framtida nedgång. I det sammanhanget kan utskottet inte nog understryka att Sveriges offentliga finanser är känsliga för förändringar i omvärlden, vilket inte minst blev tydligt när regeringen reviderade ner prognosen för det finansiella sparandet med 65 miljarder kronor mellan den ekonomiska vårpropositionen 2011 och budgetpropositionen för 2012 som en följd av ökad finansiell oro och en svagare internationell utveckling under sensommaren 2011. Utskottet anser att regeringens bedömning av utrymmet för reformer innebär att det finns säkerhetsmarginaler och utrymme att låta finanspolitiken ackommodera en mer negativ utveckling utan att förtroendet för de offentliga finanserna hotas.

Av oppositionspartiernas budgetalternativ utmärker sig Socialdemokraternas på flera sätt. För det första har man inte redovisat inkomsterna för mer än ett år. Därigenom blir det oklart vilken skattepolitik som lett fram till den offentliga sektorns finansiella sparande så som det redovisas i motionen. För det andra föreslår de utgiftstak som innebär att budgeteringsmarginalen blir mindre än i regeringens förslag. Det betyder att budgeteringsmarginalen för 2014 och 2015 är betydligt lägre än den riktlinje som används för budgeteringsmarginalens minsta storlek. Om konjunkturutvecklingen skulle försämrats riskerar detta att de automatiska stabilisatorerna, t.ex. arbetslöshetsrelaterade utgifter, inte kan tillåtas variera fritt under utgiftstaket. Dessutom innebär den lägre budgeteringsmarginalen att det maximala utrymmet för nya utgifter under utgiftstaket fram t.o.m. budgeten 2015 är några få miljarder kronor. Slutligen avvisar Socialdemokraterna en försäljning av de statliga bolag som föreslås i budgetpropositionen, samtidigt som de tillgodoräknar sig de 15 miljarder kronor som regeringen redovisat som sitt beräkningstekniska antagande.

Till skillnad från regeringens förslag som riktar in sig på att varaktigt stärka Sveriges tillväxtpotentialer och motverka att arbetslösheten biter sig fast innehåller oppositionspartiernas olika budgetförslag förslag som med stor sannolikhet påverkar sysselsättning och tillväxt negativt. Genom att liksom tidigare föreslå höjda skatter på arbete, höjda kostnader för att anställa och höjda bidrag försvagas drivkrafterna för arbete. Regeringen föreslår att bolagsskatten ska sänkas till en nivå strax under genomsnittet i EU. Mot detta står Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet som alla redovisar var sitt eget alternativ till regeringens förslag. Socialdemokraterna och Miljöpartiet föreslår att bolagsskatten sänks men i en

mindre omfattning än regeringen, medan Vänsterpartiet föreslår att den höjs. Liksom regeringen anser utskottet att Sverige behöver en konkurrenskraftig bolagsskatt som ger goda förutsättningar för jobb och investeringar. Detta blir inte fallet med de tre oppositionspartiernas förslag. Vänsterpartiet vill dessutom ta ut en engångsskatt på vinsterna i landets fyra största banker, vilket utskottet bestämt avvisar. De tre partierna har dessutom fortfarande olika uppfattningar när det gäller centrala inslag i skattepolitiken. Det gäller jobbskatteavdraget som Vänsterpartiet i förlängningen vill avskaffa men som Socialdemokraterna och Miljöpartiet föreslår ska trappas ned, om än i olika omfattning. Vänsterpartiet vill avskaffa skattereduktionen för hushållstjänster medan Miljöpartiet och Socialdemokraterna vill ha kvar RUT-avdraget. Socialdemokraterna föreslår dock att taket för skattereduktionen ska halveras. Slutligen vill Miljöpartiet behålla och utvidga den sänkta restaurang- och cateringmomsen medan Vänsterpartiet och Socialdemokraterna vill höja momsens.

Liksom i tidigare budgetmotioner finansierar Sverigedemokraterna stora delar av sin politik genom åtgärder som utskottet anser vara oacceptabla. Genom regelskärpningar vill Sverigedemokraterna minska asyl- och anhöriginvandringen med 90 procent och räknar genom detta med att göra stora besparingar. Man räknar med 12 miljarder kronor 2013 och upp till 42 miljarder kronor 2016. En annan betydande finansieringskälla är ett neddraget bistånd där Sverigedemokraterna räknar med 8 miljarder kronor nästa år. Utskottet tar avstånd från Sverigedemokraternas politik och det sätt på vilket partiet finansierar sina förslag.

Vänsterpartiet säger sig värna starka offentliga finanser, men i konkret politik motsätter man sig systemet med utgiftstak och vill ersätta överskotts-målet med ambitionen att ha balans i de offentliga finanserna. Tillsammans med de förslag om skatte- och utgiftsökningar som är dubbelt så stora jämfört med både Socialdemokraterna och Miljöpartiet är detta inte trovärdigt. Vänsterpartiet anser vidare att regeringen borde ha fört en ännu mer expansiv finanspolitik under krisen. Med anledning av detta vill utskottet betona att det är tack vare regeringens ansvarsfulla strategi under tidigare år som det nu finns utrymme för tillväxtfrämjande framtidsinvesteringar samtidigt som nödvändiga säkerhetsmarginaler värnas.

Erfarenheterna av statsfinansiella kriser visar på vikten av att det finns tydliga budgetpolitiska mål och restriktioner samt en väl utformad budgetprocess för att bevara förtroendet för de offentliga finanserna. Utskottet ser med tillfredsställelse på det målmedvetna arbete som regeringen har bedrivit sedan 2006 för att förbättra det finanspolitiska ramverket och som bl.a. resulterade i regeringens skrivelse Ramverk för finanspolitiken 2011 (skr. 2010/11:79). Utskottet har tidigare betonat vikten av den breda parlamentariska förankring som sedan mitten av 1990-talet finns kring det finanspolitiska ramverket och kan konstatera att sex av riksdagens åtta partier ställde sig bakom skrivelsen när den behandlades i riksdagen våren 2011 (bet. 2010/11:42, rskr. 2010/11:316).

Utskottet menar att det svenska budgetpolitiska ramverket har visat sig klara krisens prövningar. Det finanspolitiska ramverket har tjänat Sverige väl. Tack vare ramverket är förtroendet för svensk ekonomi och för den svenska staten mycket starkt. Detta innebär att Sverige har fler frihetsgrader än andra länder att pröva utformningen av ramverket med bibehållet förtroende. Utskottet delar regeringens bedömning att denna frihet måste användas ansvarsfullt för att förtroendet ska behållas.

Samtidigt kan utskottet konstatera att sedan den nuvarande budgetordningen tillämpades första gången i mitten av 1990-talet har omvärlden förändrats. Det europeiska perspektivet och EU:s roll i budgetsammanhang har förändrats, vilket aktualiserar frågan om regleringen av den svenska budgetprocessen samtidigt som det internationellt pågår en diskussion om i vilken utsträckning finanspolitiska regler ska innehålla s.k. undantagsklausuler. Utskottet noterar att regeringen mot denna bakgrund dels aviserar en översyn av budgetprocessen, dels vill undersöka om det är önskvärt att öka flexibiliteten i systemet med utgiftstak.

Tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft

För att rusta Sverige att klara en allt hårdare internationell konkurrens är det enligt utskottet nödvändigt att investera för framtiden, i infrastruktur och forskning samt i förbättringar av företagens villkor och bostadsmarknadens funktionssätt. Sådana investeringar behövs för att stärka människors välfärd samt för ökad tillväxt och konkurrenskraft.

Under senare år har problemen i järnvägssystemet varit påtagliga trots att underhållet har ökat med 75 procent sedan 2006. Regeringen överlämnade nyligen en infrastrukturproposition till riksdagen. Enligt propositionen ska den ekonomiska ramen för åtgärder i den statliga transportinfrastrukturen uppgå till totalt 522 miljarder kronor under planeringsperioden 2014–2025. Utskottet välkomnar denna markant ökade ekonomiska ram för infrastruktur, som ger utrymme för såväl omfattande nyinvesteringar som den största satsningen av järnvägsunderhållet någonsin. Utskottet avvisar samtidigt oppositionspartiernas riktlinjer på detta område som bl.a. innebär större järnvägsinvesteringar finansierade med höjda skatter. Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet vill dessutom återreglera järnvägen. I detta avseende hänvisar utskottet till den skrivelse som regeringen nyligen lämnat om bedömningar av hur utförande av drift och underhåll av järnvägsinfrastrukturen bör organiseras (skr. 2012/13:19 Utförande och underhåll av järnväg). Av skrivelsen framgår bl.a. att ett återtagande av drift och underhåll av järnvägen i egen regi skulle vara förenat med stora risker och kostnader. För att nödvändiga satsningar på underhåll och ökad kapacitet ska kunna genomföras så snabbt och effektivt som möjligt framstår det enligt skrivelsen som olämpligt att ta de risker som organisationsförändringar och ändringar i marknadens funktionssätt skulle innebära. Utskottet delar regeringens bedömning på denna punkt. Vänsterpartiet anser att infra-

strukturinvesteringar ska finansieras via lån i Riksgälden. Detta betyder att investeringarna skulle undantas från den årliga budgetprövningen, vilket utskottet inte kan ställa sig bakom. Anslagsfinansiering av investeringar bidrar till tydlighet och transparens i budgeten. Utskottet avvisar också Socialdemokraternas förslag om en investeringsplan över de samlade offentliga investeringarna. Det är visserligen oklart om det är ett kvantitativt mål som motionärerna förordar, men om så är fallet anser utskottet att det går emot tanken bakom den reformerade budgetprocessen där alla typer av utgifter ska kunna ställas mot varandra utifrån ett på förhand bestämt totalt utgiftstak. I förlängningen riskerar öronmärkningar av utgifter, som detta handlar om, att öppna för ökad automatisk uppräknings av utgifterna. Detta minskar utrymmet för olika politiska vägval och minskar omvandlingstrycket. Betydande gränsdragningsproblem uppstår också när det gäller vilka utgifter som ska betraktas som investeringar. Men även om man bortser från gränsdragningsproblemen anser utskottet att ett ensidigt fokus på offentliga investeringar riskerar att leda bort diskussionen från vad som också är väsentligt inför framtiden, t.ex. utbildning och forskning.

Som regeringen konstaterar i budgetpropositionen har det under senare år genomförts omfattande satsningar för att stärka forskningen i Sverige. I 2008 års forsknings- och innovationsproposition (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) gjordes den största satsningen på forskning och innovation någonsin. Till följd av den ökade internationella konkurrensen på forskningsområdet välkomnar utskottet att regeringen nu, genom den nya forskningsproposition som regeringen överlämnade till riksdagen den 15 oktober 2012, vill ta ytterligare steg för att stärka Sveriges position som ledande forskningsnation (prop. 2012/13:30 Forskning och innovation).

Enligt studier av OECD är bolagsskatten den skatt som bedöms som mest skadlig för tillväxten. Som regeringen skriver i propositionen skulle en oförändrad svensk bolagsskattesats för svensk del kunna innebära att produktionen riskerar att omlokaliseras till Europas mer centralt belägna länder när den ekonomiska integrationen inom EU tilltar. Den svenska bolagsskattesatsen är i dag högre än genomsnittet i OECD och EU. Samtidigt har företag som ingår i internationella företagsstrukturer hittat vägar att reducera sitt skatteunderlag i Sverige med hjälp av s.k. ränteupplägg. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag om sänkt bolagsskattesats till 22 procent samt utvidgade ränteavdragsbegränsningar. Vidare är utskottet positivt till regeringens övriga åtgärder i syfte att skapa bättre förutsättningar för företagande och konkurrenskraft. Det gäller exempelvis investeraravdraget för att stimulera tillgången till kapital i mindre företag, åtgärder för att minska företags likviditetsproblem till följd av sena betalningar samt åtgärder för att fortsätta minska den administrativa bördan för företagen. Socialdemokraterna och Miljöpartiet vill se lägre sänkningar av bolagsskattesatsen än den som regeringen föreslår medan Vänsterpartiet vill höja bolagsskattesatsen. Samtliga oppositionspartier anser vidare att

företagens kostnader för att ha unga anställda bör höjas kraftigt. Dessa alternativa riktlinjer avvisas av utskottet då en sådan ökad skatteböroda för företagen riskerar att slå hårt mot sysselsättningen och tillväxten. Delar av oppositionen vill vidare minska ROT- och RUT-avdragen, vilket ytterligare skulle hämma tillväxten.

En fungerande bostadsmarknad är ytterligare en viktig grund för människors välfärd samt för tillväxt och konkurrenskraft. Rörligheten på arbetsmarknaden är t.ex. nära förknippad med hur bostadsmarknaden fungerar. Under de senaste åren har flera åtgärder vidtagits för att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Som framgår av civilutskottets yttrande (2012/13: CU1y) har exempelvis snedvridande subventioner avvecklats, byggnadslagsstiftningen förenklats och hyresbostadsmarknaden fått nya konkurrensneutrala regler. Trots detta återstår mycket arbete för att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens föreslagna åtgärder för att dels öka nybyggnationen, dels utnyttja det befintliga bostadsbeståndet bättre. Det handlar bl.a. om sänkt fastighetsavgift för flerbostadshus samt åtgärder för att stimulera uthyrning av privatbostäder. Vad gäller oppositionens riktlinjer för bostadspolitiken innebär de, som civilutskottet framhåller i sitt yttrande, i hög grad en återgång till en bostadspolitik som bygger på statliga subventioner snarare än långsiktiga och stabila spelregler för sektorn. Vänsterpartiet vill dessutom återinföra fastighetsskatten. Dessa alternativa riktlinjer för bostadspolitiken avvisas av utskottet. Vidare är Miljöpartiets förslag i hög grad inriktat på områden som redan har hög prioritet i regeringens och de berörda myndigheternas arbete. Det gäller exempelvis åtgärder som kan öka utbudet av bostäder för unga och studenter. Utskottet vill också uppmärksamma att lagförslagen om ändrade regler för privatuthyrning i budgetpropositionen har remitterats till civilutskottet. Enligt budgetpropositionen väntas förslagen leda till ett ökat antal upplåtelser och därmed till ökade skatteintäkter på totalt ca 200 miljoner kronor för 2013. Utskottet noterar att regeringen har beaktat denna skattekonsekvens i inkomstberäkningen, som kommer att beslutas av riksdagen i samband med det s.k. rambeslutet (se punkt 2 i detta betänkande). Vidare noterar utskottet att Socialdemokraterna inte gör någon annan beräkning än regeringen vad gäller inkomster från hushållens skatt på kapital (se tabell 3.3, inkomstitel 1310).

Utskottet ställer sig bakom regeringens höga prioritering av arbetet med att säkerställa ett stabilt finansiellt system. Som regeringen framhåller riskerar en finansiell kris att bli mycket kostsam med tanke på att Sverige har ett så stort banksystem i förhållande till BNP. Det är därför nödvändigt att regeringen fortsätter att vidta åtgärder för att säkra den finansiella stabiliteten, bl.a. i form av höjda kapitaltäckningskrav på storbankerna. Därmed minskas risken för att skattebetalarna ska behöva betala för oansvarigt risktagande hos bankerna. Utskottet välkomnar också åtgärder i syfte att stärka konsumentperspektivet på finansmarknaden.

Arbetsmarknad och utbildning

Trots att den ekonomiska utvecklingen har varit ogynnsam i omvärlden under en lång tid har den svenska arbetsmarknaden hittills klarat sig relativt väl. Antalet sysselsatta är i dag högre än vid regeringsskiftet 2006 och före finanskrisens utbrott 2008. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar var 265 000 fler i åldersgruppen 15–74 år sysselsatta andra kvartalet 2012 jämfört med andra kvartalet 2006. Inbromsningen i svensk ekonomi i slutet av 2011 och det svaga konjunkturläget 2012 har dock dämpat sysselsättningsökningen första halvåret 2012. Dessutom tyder framåtblickande indikatorer som t.ex. anställningsplaner och varsel på att arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas svagt andra halvåret 2012. Vid sidan av rena konjunkturskäl finns det dessutom fortfarande problem på arbetsmarknaden som behöver åtgärdas. Utskottet välkomnar därför regeringens föreslagna åtgärder för att få fler i arbete och delar regeringens bedömning att fokus bör läggas på grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden, t.ex. unga och utrikes födda.

Ungdomsarbetslösheten är mycket hög, även om en viktig aspekt är att knappt hälften av de unga arbetslösa utgörs av heltidsstuderande som söker arbete. Vidare utmärker sig unga arbetslösa genom att de flesta har relativt korta arbetslöshetsperioder. För t.ex. ungdomar med ofullständiga betyg är emellertid risken större för bestående arbetsmarknadsrelaterade problem. För att komma till rätta med dessa problem har omfattande reformer vidtagits på utbildningsområdet, bl.a. för att minska avhoppet från skolan och öka anställningsbarheten hos dem som går ut skolan. Vidare har socialavgifterna för unga sänkts i syfte att öka arbetskraftsefterfrågan och kompensera för de relativt höga ingångslönerna. Men ytterligare insatser behövs. Utskottet ser därför positivt på att regeringen i budgetpropositionen föreslår ytterligare åtgärder för att bl.a. motivera och stödja ungdomar att fullfölja sina gymnasiestudier. Utskottet delar regeringens syn om att det bl.a. behövs insatser för att stärka de gymnasiala yrkesutbildningarna och lärlingsutbildningen för att långsiktigt motverka ungdomsarbetslösheten.

Det svaga konjunkturläget motiverar dessutom en tillfällig ökning av utbildningsplatserna. Regeringen föreslår också arbetsmarknadspolitiska åtgärder, bl.a. en förstärkning av nystartsjobben, ökat förmedlarstöd och studiemotiverande insatser.

Det finns också skäl att, vilket regeringen föreslår, permanent öka antalet platser på civil- och högskoleutbildningarna för att möta näringslivets efterfrågan på ingenjörer.

Utskottet ser liksom regeringen positivt på de avtal om yrkesintroduktion som ingåtts under senare år och bedömer att sådana avtal kan bidra till att underlätta arbetsmarknadsinträdet och minska ungdomsarbetslösheten. Det är också välkommet att regeringen för ytterligare diskussioner om ungdomssatsningar i samverkan med fack och arbetsgivare inom ramen för en jobbavtal. Som arbetsmarknadsutskottet framhåller skulle det dock vara

olämpligt att föregripa parternas arbete och låsa fast formerna för statens insats till en viss förutbestämd och kostsam konstruktion, på det sätt som Socialdemokraterna förordar med sina yrkesintroduktionsavtal. I stället bör parternas autonomi värnas under förhandlingsarbetet. Därefter, när parternas behov är klarlagda inom ett visst avtalsområde, kan statens insats anpassas till vad som ger störst sysselsättningseffekt i de specifika fallen.

Vad gäller Socialdemokraternas förslag om utbildningskontrakt delar utskottet arbetsmarknadsutskottets bedömning att förslaget har vissa förtjänster men att det också i allt väsentligt redan är infört eller aviserat av regeringen.

Eftersom att situationen på arbetsmarknaden för utrikes födda generellt sett är sämre än för personer födda i Sverige välkomnar utskottet regeringens förslag om förstärkningar av etableringsreformen samt åtgärderna för att motverka försenad etablering på arbetsmarknaden för nyanlända utrikes födda kvinnor. Det är också motiverat att mot bakgrund av det svaga ekonomiska läget och i syfte att motverka långtidsarbetslöshet tillföra fler platser i de arbetsmarknadspolitiska programmen samt förlänga möjligheterna till arbetsmarknadsutbildning i sysselsättningsfasen av jobb- och utvecklingsgarantin.

Utskottet noterar att oppositionspartierna vill ha ännu fler utbildningsplatser och olika former av traineeplatser men framför allt högre skatter på arbete och högre ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen. Utskottet anser att det vore förödande för sysselsättningen att fördubbla arbetsgivaravgiften för att anställa unga, vilket samtliga oppositionspartier föreslår. Vidare skulle den höjning av restaurang- och cateringmomsen som alla oppositionspartier utom Miljöpartiet föreslår särskilt drabba unga på arbetsmarknaden då de är välrepresenterade i denna bransch.

Socialdemokraterna vill avskaffa jobb- och utvecklingsgarantins sysselsättningsfas (s.k. fas 3) och ersätta den med olika typer av tidsbegränsade anställningar med särskilt anställningsstöd. Vänsterpartiet vill slopa garanti-programmen inklusive fas 3 till förmån för som man uttrycker det mer aktiva åtgärder. I det sammanhanget vill utskottet framhålla att regeringen fortsätter att följa upp sysselsättningsfasen och föreslår olika åtgärder i budgetpropositionen. För att öka utflödet från jobb och utvecklingsgarantin till arbete föreslås en permanent förstärkning av det särskilda anställningsstödet. För att öka utflödet ur jobb- och utvecklingsgarantin för unga föreslår regeringen att subventionen i nystartsjobben för unga fördubblas utöver den nedsättning som den s.k. ungdomsrabatten ger. Vidare föreslås medel för programinsatser i sysselsättningsfasen även 2013. Många av de personer som deltar i sysselsättningsfasen har haft det riktigt svårt på arbetsmarknaden. Det är därför enligt utskottet av betydelse att Arbetsförmedlingen arbetar med en mångfald av åtgärder för att kunna ge individuellt utformade insatser. Enligt utskottet är dessutom sysselsättning hos en seriös anordnare betydligt bättre än sysselslöshet. Utskottet vill vidare, liksom arbetsmarknadsutskottet, understryka att potentiella arbetsgivare redan i

dag kan få betydande subventioner om de vill anställa en person som befinner sig i sysselsättningsfasen genom bl.a. nystartsjobb, särskilt anställningsstöd och lönebidrag.

Utskottet noterar att Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet vill trappa ned jobbskatteavdraget, om än i olika omfattning. I en grundlig utvärdering av jobbskatteavdraget som regeringen gjort mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande (bet. 2010/11:FiU20, rskr. 2010/11:319) är slutsatsen att jobbskatteavdraget har haft betydande effekter på arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningen, vilket också bekräftades vid den utfrågning om jobbskatteavdraget som finansutskottet höll tillsammans med skatteutskottet. Av budgetpropositionen framgår att den långsiktiga sysselsättnings-effekten av jobbskatteavdraget är ca 120 000 årsarbetskrafter. Att som motionärerna föreslår montera ned jobbskatteavdraget skulle enligt utskottet sannolikt få kraftigt negativa effekter på sysselsättningen. Förutom minskad sysselsättning skulle förslagen också leda till ökad marginalskatt i ett land som redan har en av de högsta marginalskatterna i världen.

Oppositionspartierna föreslår olika varianter av en reformerad arbetslöshetsförsäkring. Längst går Socialdemokraterna och Vänsterpartiet som lägger närmare 6 respektive ca 10 miljarder kronor på bl.a. högre tak och högre ersättningsnivåer samt slopad nedtrappning av ersättning efter arbetslöshet. Utskottet noterar att Miljöpartiet här går i motsatt riktning och med hänvisning till drivkrafter för arbete föreslår ytterligare ett steg i ersättnings-trappan. Som arbetsmarknadsutskottet framhåller har regeringens reformering av arbetslöshetsförsäkringen haft stöd i forskning, vilket också varit ett viktigt skäl till att den genomförts. Av budgetpropositionen framgår att den reformering av arbetslöshetsförsäkringen som har genomförts beräknas leda till 40 000 fler arbetstillfällen på sikt. Bland annat har Långtidsutredningen understrukit fördelarna med en s.k. fallande ersättningsprofil av det slag som finns i den nuvarande försäkringen. Utskottet anser i likhet med arbetsmarknadsutskottet att grundprinciperna i regeringens reformer varit de rätta, även om vissa justeringar kan visa sig befogade, bl.a. beroende på vad den parlamentariska Socialförsäkringsutredningen kommer fram till.

Beträffande Socialdemokraternas sysselsättningsmål anser utskottet att regeringens breda ansats med ett sysselsättningspolitiskt ramverk har betydligt större potential än ett kvantitativt mål för sysselsättningen. Detta inte minst när det gäller att identifiera väsentliga problem på arbetsmarknaden och följa upp om politiken leder till varaktigt högre sysselsättning.

Välfärd

En ansvarsfull ekonomisk politik som säkrar jobb och tillväxt är nödvändig för att långsiktigt också säkra välfärden. Sammanhållning och välfärd måste värnas, särskilt i tider av kris och ekonomisk oro. Samhället måste, även i kristider, ha möjlighet att göra något för dem som har de lägsta inkomsterna, för dem som är mest utsatta. Mot detta förslag står de fyra

oppositionspartiernas respektive budgetalternativ som skapar minskade incitament att arbeta, bl.a. genom höjda ersättningsnivåer i transfereringssystemen och höjda skatter på arbete. Det faktum att regeringen har prioriterat en ansvarsfull politik med sunda statsfinanser gör att Sverige har kunnat och även nu kan prioritera välfärdssatsningar i tider av dämpad ekonomisk tillväxt, utan att tvingas till skattehöjningar.

Regeringens välfärdspolitik är inriktad på att upprätthålla en god tillgång till vård och omsorg av hög kvalitet, ett tryggt samhälle för alla samt en jämnare inkomstfördelning. Välfärden ska komma alla till del. Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslår i sina motioner olika varianter på förbud mot vinstuttag inom privata välfärdsföretag. Utskottet anser att mångfald och valfrihet är ledord i utvecklingen av välfärdssektorn, och därför är det viktigt att utbudet av utförare inte minskar. Samtidigt får kvaliteten aldrig kompromissas. Brukare av tjänster inom välfärdssektorn ska kunna känna sig trygga med att kvaliteten på tjänsterna, oavsett utförare, är god. Utskottet välkomnar därför att regeringen avser att utreda vilka möjliga villkor, utöver befintliga krav, som bör ställas på ägare eller företagsledning inom välfärdssektorn i samband med att tillstånd beviljas.

Som ytterligare ett led i arbetet med att stärka kvaliteten inom välfärdssektorn stöder utskottet regeringens förslag att skapa en renodlad inspektionsmyndighet för vård, omsorg och socialtjänst. Detta kommer ytterligare att stärka patientsäkerheten och öka förtroendet för sektorn.

I ett modernt samhälle ska det vara möjligt att förena föräldraskap och arbete. Därför ser utskottet positivt på att regeringen, genom riktade statsbidrag, nu stimulerar kommuner att i ökad omfattning kunna erbjuda förskola på obekvämt arbetstid. Därmed tillgodoses också det tillkännagivande riksdagen har gjort avseende stimulansbidrag för att kommuner i ökad omfattning ska erbjuda omsorg på kvällar, nätter och helger (bet. 2011/12:UbU13, rskr. 2011/12:215).

Alla fyra oppositionspartier föreslår stora utgiftsökningar inom välfärdssektorn. Utgiftsökningar som finansieras genom ökade skatter på arbete. Ökade transfereringar på bekostnad av incitament till att arbeta innebär på sikt att den ekonomiska tillväxten hotas. Mot bakgrund av oppositionspartiernas förslag vill utskottet återigen betona vikten av säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna och ifrågasätter de omfattande utgiftsökningar som budgetmotionerna innebär. Det är också värt att framhålla att kommuner och landsting har stor betydelse när det gäller att tillhandahålla välfärdstjänster, och den kommunala sektorns ekonomiska utveckling är beroende av hur väl ekonomin generellt utvecklas. Enligt utskottet kan därför vikten av reformer som stärker arbetslinjen och därigenom även stärker skatteunderlaget och kommunernas ekonomi inte nog understrykas.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet presenterar olika förslag till förändringar i sjukförsäkringen, bl.a. höjda ersättningsnivåer, införandet av en lägsta ersättningsnivå samt höjt inkomsttak i sjukförsäkringen. Oppositionens förslag avvisas då utskottet anser att utgångspunkten

är att sjukförsäkringen ska ge ekonomisk trygghet vid sjukdom, samtidigt som det ska finnas tydliga incitament för att arbeta. Sedan alliansregeringen tillträdde har en trend brutits. Människor som tidigare hamnade i utanförskap genom förtidspensioneringar får nu i stället stöd och hjälp för att ges alla möjligheter att komma tillbaka till arbetslivet. Socialförsäkringsutskottet konstaterar i sitt yttrande (yttr. 2012/13:SfU1y) att syftet med den genomförda sjukförsäkringsreformen är att genom tidiga och aktiva insatser säkerställa att den sjukskrivnes arbetsförmåga tas till vara. Antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning har också minskat kraftigt de senaste åren och förväntas fortsätta ned under 2013–2016. Det är därför positivt att det fortsatta arbetet med att höja såväl legitimiteten i de beslut som Försäkringskassan fattar som tilltron till myndigheten är högt prioriterat av regeringen.

I tider av ekonomisk oro och dämpad tillväxt är utrymmet för reformer begränsat och utskottet välkomnar därför att regeringen trots det osäkra ekonomiska läget kan genomföra fördelningspolitiska reformer. I sina motioner lämnar samtliga oppositionspartier förslag till skattesänkningar och bidragshöjningar för ålderspensionärer, vilka utskottet avvisar. Regeringens åtgärder riktas mot ålderspensionärer och barnfamiljer med låg ekonomisk standard och små marginaler. Generella skattesänkningar för pensionärer föreslås också. Under de senaste åren har därmed regeringen genomfört flera åtgärder för att förbättra situationen för de äldre. Bostadstilläggen har förstärkts och satsningar för att stärka kvaliteten i äldreomsorgen har genomförts. Regeringen har också i flera steg sänkt skatten för pensionärer. Detta har enligt utskottet gett betydande tillskott, inte minst till dem med låga pensioner. Eftersom sammanhållningen ska värnas i svåra tider välkomnar utskottet regeringens förslag om att höja bostadstillägget för ensamstående ålderspensionärer som i allmänhet har en sämre ekonomisk situation än sammanboende par.

Utskottet avvisar generella inkomstförstärkningar, som den höjning av barnbidraget och studiestödet som Socialdemokraterna föreslår, till förmån för satsningar riktade mot de ekonomiskt svagaste. Utskottet stöder därmed regeringens förslag om höjd grundnivå i föräldraförsäkringen och en höjning av barnstillägget för studerande med barn. Utskottet delar regeringens bedömning av att breda efterfrågestimulerande åtgärder inte är nödvändiga i dagsläget. Svensk ekonomi har visat motståndskraft mot den ekonomiska nedgången och förtroendet för svensk ekonomi är starkt. Hushållens disponibla inkomst förväntas fortsatt öka och därmed också konsumtionstillväxten.

Ett väl fungerande rättsväsende är centralt för människors trygghet och därmed en viktig del av välfärdssamhället. Utskottet konstaterar att regeringen har gjort stora satsningar inom området och att arbetet med att genomföra dessa pågår. Det är glädjande att notera att fler brott än tidigare klaras upp och att allmänhetens förtroende för rättsväsendet har

stärkts. Samtidigt är det många som fortfarande känner sig otrygga i sin vardag och utskottet välkomnar därför regeringens förslag till åtgärder inom rättsväsendet.

Samtliga oppositionspartier lämnar i sina respektive budgetmotioner förslag vad gäller skolan, vilka avvisas av utskottet. Utskottet kan konstatera att regeringen de senaste åren har presenterat åtgärder för att stärka skolan och att arbetet med att genomföra dessa pågår. De senaste åren har regeringen satsat mer på skolan i varje budget och varje elev i grundskolan har fått mer och mer resurser.

Utskottet stöder fortsatt regeringens överenskommelse med Miljöpartiet om en human, rättssäker och ordnad migrationspolitik. Detta stärks ytterligare under 2013 genom att regeringen avser att föreslå att personer som vistas i Sverige utan tillstånd ges utökad tillgång till offentligt subventionerad sjukvård. Socialförsäkringsutskottet avfärdar i sitt yttrande (ytr. 2012/13:SfU1y) Sverigedemokraternas förslag om åtgärder för att kraftigt minska asyl- och anhöriginvandringen, och utskottet delar denna uppfattning. Det finns en bred uppslutning i Sveriges riksdag kring att Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck. Sverige erbjuder skydd i större utsträckning än vad internationella överenskommelser kräver och denna politik har starkt stöd i riksdagen.

Energi-, klimat och miljöpolitik

Utskottet ställer sig bakom regeringens målsättning om en långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv energi-, klimat- och miljöpolitik som grundas på vetenskapliga bedömningar.

Utskottet delar regeringens bedömning att klimatförändringarna tillhör vår tids största utmaningar. En ambitiös och kostnadseffektiv klimatpolitik förutsätter långsiktiga utsläppsminskningar både nationellt och internationellt. Det svenska utsläppsmålet motsvarar en högre ambitionsnivå än EU-målet och innebär att utsläppen av koldioxidekvivalenter 2020 ska vara 40 procent lägre än 1990 för de branscher som inte ingår i EU:s utsläppshandelssystem (bl.a. transporter, jordbruk och byggnader). Utskottet har noterat att Naturvårdsverkets preliminära statistik över utsläpp av växthusgaser från oktober 2012 visar på en tydlig trend av minskade utsläpp. De största minskningarna av utsläppen har enligt Naturvårdsverket skett främst genom att oljeeldning för uppvärmning av bostäder ersatts med eldning av biobränsle.

Forskning och innovation är centrala delar i omställningen till ett hållbart energisystem. Utskottet välkomnar därför regeringens förlängda och förstärkta satsningar på energiforskning. Eftersom stora delar av forskningen och utvecklingen sker i samverkan med näringslivet tillförs också betydande medel utöver statens finansiering.

Utskottet välkomnar de åtgärder som regeringen föreslår för energieffektivt byggande, samt att regeringen avsätter ytterligare medel till mark- och miljödombstolar i syfte att effektivisera miljötillståndsprocessen.

I likhet med regeringen vill utskottet betona vikten av att värna biologisk mångfald. Regeringen föreslår bl.a. en ökning av anslaget för skydd av värdefull natur. Värnandet av biologisk mångfald handlar dock inte bara om att öka enskilda anslag. Viktigt är exempelvis också det etappmål på området som innebär att senast 2018 ska betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet förordar höjda skatter på energi- och miljöområdet. Särskilt omfattande är skattehöjningarna i Miljöpartiets förslag där främst koldioxidskatten föreslås användas mer aktivt i miljöstyrande syfte. Utskottet menar att om man kraftigt höjer miljö- och energiskatterna från ett år till ett annat skulle det slå mycket hårt mot tillväxten och sysselsättningen inte minst på landsbygden. Utskottet anser dock i likhet med regeringen att miljöskatter och andra ekonomiska styrmedel är av central betydelse för att nå de klimat- och energipolitiska målen på ett kostnadseffektivt sätt. Utskottet vill påminna om att riksdagen hösten 2009 beslutade om ett omfattande paket med miljöskatteförändringar som bedöms minska utsläppen av växthusgaser samt bidra till att målen för andel förnybar energi och effektivare energianvändning kan uppnås (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21, rskr. 2009/10:122). De ändrade reglerna träder i kraft stegvis under perioden 2010–2015 för att ge aktörerna långsiktiga förutsättningar för att planera sin verksamhet inför framtiden. Vid en kontrollstation 2015 ska en samlad analys och bedömning göras av den fortsatta vägen för att nå de energi- och klimatpolitiska målen för 2020. Arbetet med skatterna på klimat- och energiområdet har därför en central roll i de förberedelser för kontrollstationen som pågår inom Regeringskansliet.

Beträffande Miljöpartiets förslag om ett klimatpolitiskt ramverk vill utskottet peka på att det redan bedrivs ett systematiskt arbete på detta område genom det s.k. miljömålssystemet. Systemets syfte är att åstadkomma ett strukturerat miljöarbete och en systematisk uppföljning av miljöpolitiken där klimatfrågan ingår som ett prioriterat område. Riksdagen beslutade 2010 om en ny struktur för miljöarbetet med ett generationsmål, miljö kvalitetsmål och etappmål (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10:MjU:25, rskr. 2009/10:377). Vidare har den parlamentariska Miljömålsberedningen (dir. 2010:74) i uppdrag att utveckla strategier med etappmål, styrmedel och åtgärder inom av regeringen prioriterade områden.

Försvaret

Utskottet ställer sig bakom regeringens syn på vad som krävs på försvarspolitikens område till följd av det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld. Det handlar bl.a. om en försvarsmakt med förmågan att möta olika typer av utmaningar och inte minst krav på ett förtroendeingivande luftförsvar. Utskottet noterar att regeringen i samband med JAS-beställningen avser att använda en kombination av taksatta priser och riktpriiser för att nå kostnads-effektivitet och begränsa statens risk. Den ekonomiska risken ska även hanteras genom en riskreserv för att undvika att budgetramarna överskrids under livscykeln. Utskottet anser att detta är bra och vill understryka vikten av balans mellan långsiktiga investeringsplaner och långsiktiga investeringsramar.

När det gäller oppositionspartiernas riktlinjer på försvarsområdet kan utskottet konstatera att de spretar åt vitt skilda håll. Miljöpartiet och Vänsterpartiet förordar sänkta utgiftsramar för försvaret medan Sverigedemokraterna i stället föreslår kraftigt höjda ramar. Socialdemokraterna har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller omfattningen på utgiftsramen för försvaret men vill se vissa omprioriteringar inom denna ram. Utskottet avvisar dessa alternativa riktlinjer på försvarspolitikens område.

Finansutskottet tillstyrker regeringens riktlinjer

Mot bakgrund av vad som anförts ovan tillstyrker finansutskottet regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. De alternativa förslagen till riktlinjer i oppositionspartiernas budgetmotioner avstyrks.

3 Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen fastställer utgiftstaket inklusive ålderspensionssystemet vid sidan om statens budget till 1 095, 1 105 respektive 1 125 miljarder kronor för 2013, 2014 och 2015.

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2013 i enlighet med regeringens förslag. Riksdagen godkänner också regeringens beräkningar av förändringen av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringen för 2013.

Riksdagen godkänner regeringens beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan om statens budget för 2013.

Riksdagen bifaller regeringens förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler och antar därmed regeringens lagförslag.

Riksdagen godkänner regeringens förslag till beräkningen av inkomsterna på statens budget för 2013.

Oppositionspartiernas förslag avslås.

Jämför reservationerna 5 (S), 6 (MP), 7 (SD) och 8 (V).

Detta kapitel behandlar det s.k. rambeslutet. I ett och samma beslut fastställer riksdagen ramarna för de olika utgiftsområdena och godkänner en beräkning av inkomsterna på statens budget. I beslutet om utgiftsramarna ingår också att riksdagen godkänner ett antal budgetpåverkande poster, såsom beräkning av myndigheternas förbrukning av anslagsbehållningar och hur anslagskrediterna kommer att utnyttjas under året. I beslutet om inkomsterna ingår att ta ställning till olika förslag till ändringar i gällande skatte- och avgiftsregler och att beräkna effekterna på inkomsterna av dessa förslag.

Kapitlet är disponerat enligt följande. Inledningsvis i avsnitt 3.1 behandlas den samlade nivån för statens utgifter som kommer till uttryck i utgiftstaket. I avsnitt 3.2 behandlas ramarna för 2013 som ska gälla för respektive utgiftsområde. I avsnitt 3.3 behandlas statsbudgetens övriga utgifter, dvs. förslag om anslagsbehållningar, myndigheternas in- och utlåning i Riksgäldskontoret samt kassamässig korrigering. I avsnitt 3.4 behandlas förslagen till ändringar i skatte- och avgiftsregler och i avsnitt 3.5 beräkningen av inkomsterna på statens budget för 2013. I avsnitt 3.6 presenteras översiktligt regeringens och oppositionspartiernas budgetalternativ för 2013. Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten tas upp i avsnitt 3.7. I avsnitt 3.8 redovisas yttranden från andra utskott och i kapitel 3.9 finansutskottets ställningstagande.

3.1 Utgiftstak för staten

Utgiftstaket för staten omfattar utgifterna på statens budget, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m., och utgifterna för ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten.

Utgiftstaket utgör ett viktigt budgetpolitiskt åtagande som främjar budgetdisciplinen och stärker trovärdigheten i den ekonomiska politiken. Utgiftstaket ska sättas på ett sådant sätt att det ger förutsättningar att uppnå överskottsmålet om ett genomsnittligt finansiellt sparande i den offentliga sektorn på 1 procent av BNP över en konjunkturcykel och därmed skapa förutsättningar för långsiktigt uthålliga finanser.

Propositionen

Regeringen föreslår i punkt 2 i propositionen att riksdagen fastställer utgiftstaket till följd av tekniska justeringar till 1 095, 1 105 respektive 1 125 miljarder kronor för 2013, 2014 och 2015.

Från det att nivån på utgiftstaket fastställts för ett tillkommande år, fram till dess att det specifika året har passerat, ska utgiftstakets begränsande effekt för det året vara densamma. Tekniska justeringar syftar till att utgiftstaket ska utgöra en lika stram begränsning för de offentliga utgifterna efter justeringen som före de förändringar som föranleder justeringen.

Sammantaget innebär detta att de tidigare fastställda nivåerna för 2013–2015 bör höjas med 2 miljarder kronor till följd av tekniska justeringar. Den största delen av de tekniska justeringarna av utgiftstaket beror på att regeringen neutraliserar effekten på kommunsektorns minskade inkomster av propositionens förslag om höjning av det särskilda grundavdraget för pensionärer och ändringar av fastighetsavgiften.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 2 ett utgiftstak för staten som är 20 miljarder kronor högre i förhållande till regeringens förslag samtliga år 2013–2015. Med det förslag till utgiftsramar som Socialdemokraterna föreslår och som redovisas i tabell 3.1 blir budgeteringsmarginalen 9, 12 respektive 15 miljarder kronor för de tre åren.

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. yrkande 2 ett utgiftstak för staten som är 25, 30 respektive 35 miljarder kronor högre för åren 2013–2015 i förhållande till regeringens förslag. Tillsammans med de ändringar i takbegränsade utgifter som Miljöpartiet föreslår innebär förslaget till utgiftstak att budgeteringsmarginalen ökar med 2–3 miljarder kronor 2013–2015.

Sverigedemokraterna föreslår inget annat utgiftstak än regeringen. Budgeteringsmarginalen är 10 miljarder kronor mindre 2013 i förhållande till regeringens förslag. För 2014 och 2015 är den 6 miljarder kronor respektive 5 miljarder kronor mindre.

I sin partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. avslår Vänsterpartiet regeringens förslag till utgiftstak.

Tabell 3.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftstak för staten 2013–2015

Miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016
Regeringens förslag till utgiftstak	1 095 000	1 105 000	1 125 000	1 155 000
<i>Avvikelse från regeringen</i>				
Socialdemokraterna	+20 000	+20 000	+20 000	–
Miljöpartiet	+25 000	+30 000	+35 000	+35 000
Sverigedemokraterna	±0	±0	±0	±0
Vänsterpartiet	–	–	–	–

Källa: Budgetpropositionen för 2013 samt partimotionerna 2012/13:Fi219, 2012/13:Fi250, 2012/13:Fi302 och 2012/13:Fi303.

3.2 Utgiftsramar för 2013 per utgiftsområde

Regeringen föreslår i budgetpropositionen punkt 4 att utgifterna för 2013 fördelas på utgiftsområden på det sätt som framgår av tabell 3.2. Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna samt Vänsterpartiet förordar i sina respektive motioner 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 4, 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. yrkande 4, 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 samt 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 4 alternativa förslag till regeringens fördelning av utgifter på utgiftsområden. Oppositionspartiernas förslag till fördelning av utgifter framgår också av tabell 3.2.

Propositionen

Regeringen redovisar i propositionen utvecklingen av de takbegränsade utgifterna. De takbegränsade utgifterna är de utgifter som omfattas av utgiftstaket för staten. Dessa omfattar utgiftsområdena 1–25 och 27 samt ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. Dessutom ingår posten Minskning av anslagsbehållningar. Däremot ingår inte utgiftsområde 26 Statskuldräntor m.m. i de takbegränsade utgifterna.

Enligt regeringens redovisning beräknas de takbegränsade utgifterna öka med 41 miljarder kronor 2013 i förhållande till 2012. Förändringar av utgifterna förklaras i huvudsak av reformer, nya makroekonomiska förutsättningar samt prognoser över volymer (se tabell 8.4 s. 369 Budgetpropositionen för 2013).

Enligt regeringens redovisning ökar de takbegränsade utgifterna 2013 med 12 miljarder kronor till följd av reformer. Bland de reformer som får störst utgiftseffekt nämns förslaget om en kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken (utgiftsområde 2), förstärkningarna av rättsväsendet (utgiftsområde 4), ersättning för vanvårdade (utgiftsområde 9), höjningen av grundnivån i föräldrapenningen (utgiftsområde 12), ökade medel till följd av forsknings- och innovationspropositionen och ökade platser i det reguljära utbildningssystemet (utgiftsområde 16) samt de satsningar som föreslås i propositionen på drift och underhåll av järnvägar och vägar (utgiftsområde 22). Samtidigt konstaterar regeringen att även om det finns förslag i propositionen om att tillföra ytterligare medel till utgiftsområde 14, så minskar de tillfälliga satsningarna inom utgiftsområdet 2013, vilket sammantaget innebär minskade på utgiftsområdet. Slutligen bedömer regeringen att en ökad anhörginvandring kommer att medföra ökade utgifter på utgiftsområde 13. För att bidra till finansieringen föreslår regeringen att medel från utgiftsområde 8 överförs till utgiftsområde 13.

Regeringen redovisar att de takbegränsade utgifterna ökar med 20 miljarder kronor 2013 till följd av makroekonomiska faktorer. Framför allt förklaras detta av ökade utgifter i ålderspensionssystemet till följd av den relativt höga ökningstakten av inkomstindex och balanseringen i ålderspensionssystemet. Ökningen av pensionsutgifterna till följd av den makroekonomiska utvecklingen beräknas till 14 miljarder kronor 2013. Regeringen räknar också med en något högre arbetslöshet 2012 och 2013 jämfört med 2011. Detta är den främsta förklaringen till de högre beräknade volymerna i arbetslöshetsförsäkringen och de arbetsmarknadspolitiska programmen.

Avslutningsvis redovisar regeringen att de takbegränsade utgifterna beräknas öka med 6 miljarder kronor till följd av övriga faktorer. En stor del av detta utgörs av volymförändringar inom regelstyrda anslag. I detta sammanhang lyfter regeringen fram att den räknar med att antalet personer med inkomst- och tilläggs pension ökar markant framöver, att fler barn föds och att antalet asylsökande ökar successivt. Samtidigt räknar regeringen med fortsatt fallande ohälsorelaterade utgifter till följd av att antalet sjukpenningdagar kommer att minska de kommande åren och att nedgången av antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsätter under prognosperioden.

Jämfört med bedömningen i 2012 års ekonomiska vårproposition ökar de takbegränsade utgifterna med 23 miljarder kronor 2013. Ökningen beror främst på de reformförslag som presenteras i propositionen, men även på högre volymer i flera av de regelstyrda transfereringssystemen. Sammantaget innebär volymförändringarna att utgifterna förväntas öka med 3 miljarder kronor 2013. En viktig förklaring är att antalet personer som får sjukpenning och sjukersättning har reviderats upp för hela prognosperioden. Antalet asylsökande och anhörginvandrare har också reviderats upp, liksom antalet födda barn samt antalet ålderspensionärer med inkomst- eller tilläggs pension.

Tabell 3.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2013*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	MP	SD	V
1 Rikets styrelse	11 979	±0	+92	+22	-388
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	16 274	+300	+550	-1 904	+800
3 Skatt, tull och exekution	10 223	±0	±0	+250	+100
4 Rättsväsendet	39 391	+100	+196	+1 950	-175
5 Internationell samverkan	2 034	±0	±0	-142	±0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	46 197	±0	-2 152	+2 000	-1 786
7 Internationellt bistånd	31 192	±0	+1 600	-7 538	+3 224
8 Migration	9 504	±0	±0	-4 125	+500
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	62 252	+300	+756	+3 417	+7 282
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	94 422	+4 950	+2 590	+2 800	+5 255
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	40 000	±0	±0	+4 000	+1 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	78 137	+2 200	+349	+405	+2 619
13 Integration och jämställdhet	10 476	-100	-40	-4 803	+45
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	67 233	+12 240	+5 130	+5 551	+12 991
15 Studiestöd	22 026	+1 410	+55	+125	+3 119
16 Utbildning och universitetsforskning	57 137	+2 990	+2 028	+2 633	+8 077
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	12 689	+332	+245	+288	+371
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 193	+1 000	+160	+105	+1 165
19 Regional tillväxt	3 391	+50	+80	+30	+50
20 Allmän miljö- och naturvård	4 893	+1 140	+3 670	+100	+2 285
21 Energi	2 813	+50	+455	+30	+934
22 Kommunikationer	44 604	+400	+2 095	+1 000	+6 960
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	16 591	-55	+523	+350	+415
24 Näringsliv	5 253	+695	+3 060	±0	+753
25 Allmänna bidrag till kommuner	88 906	+1 690	+1 400	+4 363	+1 277
26 Statsskuldräntor m.m.	22 168	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	33 494	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	834 471	+29 692	+22 842	+10 907	+56 873
Minskning av anslagsbehållningar	-3 004	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter	831 467	+29 692	+22 842	+10 907	+56 873
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	4 949	±0	±0	-2 500	-874
Kassamässig korrigerig	751	±0	±0	±0	±0
Summa	837 167	+29 692	+22 842	+8 407	+55 999

Källa: Budgetpropositionen för 2013 samt partimotionerna 2012/13:Fi219, 2012/13:Fi250, 2012/13:Fi302 och 2012/13:Fi303.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna föreslår en högre ram 2013 än regeringen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Ramen är drygt 12 miljarder kronor högre, vilket är en följd av bl.a. de förslag om höjd a-kassa, om utbildningskontrakt för unga arbetslösa och om att avskaffa fas 3 som lämnas i budgetmotionen. Förslaget om utbildningskontrakt är också en förklaring till varför ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd är högre jämfört med regeringens förslag. Till följd av satsningar på fler platser i komvux, yrkesvux och yrkeshögskolan föreslår socialdemokraterna en ram för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning som är högre än den ram som regeringen föreslår.

Socialdemokraterna föreslår även en högre ram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning 2013 jämfört med regeringens ram. I den 5 miljarder kronor högre ramen ingår förslagen om högre tak och bättre ersättning i sjukförsäkringen samt förslaget om att den andra sjuklöneveckan i sjukförsäkringen slopas. Förslagen om höjt barnbidrag och höjt underhållsstöd leder till att förslaget till ram för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn är drygt 2 miljarder kronor högre jämfört med regeringens förslag.

Socialdemokraternas förslag om byggbonus för studentlägenheter och miljöbilsbonus innebär att de föreslagna ramarna på utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik och utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård blir högre jämfört med regeringens förslag.

Enligt Socialdemokraternas motion genomförs förslag om ändrade skatter och transfereringar neutralt för kommunsektorn. Ökningen av ramen för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna jämfört med regeringens förslag är bl.a. en konsekvens av denna justering. Dessutom kanaliseras flera av reformerna via kommunerna som riktade statsbidrag, t.ex. mindre klasser i skolan och stimulansen till barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Miljöpartiet

Miljöpartiet föreslår en högre ram 2013 än regeringen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Ramen är drygt 5 miljarder kronor högre, vilket följer av förslagen om höjt tak i a-kassan och om traineeplatser för unga i näringslivet och välfärdssektorn. Förslagen om ändringar i sjukförsäkringen och slopat sjuklöneansvar för företag med tio eller färre anställda leder till att Miljöpartiets ram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning är knappt 3 miljarder kronor högre än regeringens förslag till ram 2013.

Ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård är knappt 4 miljarder kronor högre än ramen för utgiftsområdet i regeringens förslag. Detta förklaras bl.a. av Miljöpartiets förslag om ett nytt anslag för klimatsatsningar i utvecklingsländer utanför biståndsramen och förslaget om att införa klimatinvesteringar i kommuner. Miljöpartiet föreslår att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer ökar med 2 miljarder kronor till följd av förslag om bl.a. mer pengar till underhåll, drift och reinvesteringar, åtgärder för flaskhalsar och upprustning av lågtrafikerade banor, investeringar i nya spår och höghastighetståg, en kollektivtrafiksatsning och en cykelsatsning.

För att stärka svensk konkurrenskraft, skapa nya jobb och samtidigt ta konkreta steg mot ett hållbart samhälle föreslår Miljöpartiet ett industripaket som bl.a. innehåller en grön innovationsfond, en riskkapitalsatsning och medel för ett demonstrationsprogram för svensk miljöteknik. Ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv föreslås öka med 3 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag till ram.

Riktade satsningar inom skolans område till kommunerna på sammanlagt 1 miljard kronor 2013 tillsammans med en satsning på ett ökat antal lärarledda timmar inom högskolan är förklaringar till att Miljöpartiets ram för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning är 2 miljarder kronor högre än regeringens ram för utgiftsområdet.

Miljöpartiets ram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap är 2 miljarder kronor lägre än regeringens förslag till ram 2013. Förslag om effektiviseringar av försvaret och omprioriteringar till förmån för att möta icke-militära hot förklarar den lägre nivån på ramen. Miljöpartiet är också emot beslutet att satsa på vidareutveckling av JAS 39 Gripen E.

Sverigedemokraterna

Genom att anpassa biståndet till FN:s rekommenderade nivå föreslår Sverigedemokraterna en ram för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som är 7 miljarder kronor lägre än regeringens ram 2013. Sverigedemokraterna har som mål att minska asyl- och anhöriginvandringen med sammantaget 90 procent och föreslår att ramarna för utgiftsområdena 8 Migration och 13 Integration och jämställdhet minskas med 4 respektive 5 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag till ramar 2013. Eftersom Sverigedemokraterna avvisar förslaget om kapitalhöjning till Europeiska investeringsbanken föreslår partiet en lägre ram för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Sverigedemokraterna föreslår att ramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ökar med nästan 6 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag till ram 2013. Detta följer bl.a. av förslagen om höjt tak i akassan och om ett system med lärlingsplatser. I beräkningen av ramen ligger även Sverigedemokraternas förslag om att slopa instegsjobben. Förslag om höjd sjukpenning och ändringar i företagens sjuklöneansvar leder

till att ramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning är knappt 3 miljarder högre i förhållande till regeringens förslag till ram.

Förslaget om höjd garantipension innebär att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom föreslås öka jämfört med regeringens förslag till ram. På utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg föreslår Sverigedemokraterna en ram 2013 som är drygt 3 miljarder kronor högre än regeringens förslag till ram. Bland reformerna finns en akut- och tillgänglighetsmiljard, ett ökat antal vårdplatser och ett återställt högkostnadsskydd.

Sverigedemokraterna kompenserar kommunerna för lägre inkomstskatter till följd av förslaget om förhöjt grundavdrag för pensionärer. Samtidigt sänker Sverigedemokraterna bidragen till kommunerna till följd av en minskad invandring. Förslaget till ram för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner är drygt 4 miljarder högre jämfört med regeringens förslag till ram 2013.

Sverigedemokraterna föreslår att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ökas med knappt 3 miljarder kronor, till följd av förslag om att skapa fler komvuxplatser, platser i yrkeshögskolan och att öka lärartätheten i den högre utbildningen. Ökade anslag till underhåll och drift av järnvägssystemet föranleder att ramen för utgiftsområde 22 är 1 miljard kronor högre jämfört med regeringens förslag till ram 2013. Ramen för utgiftsområde 4 är nästan 2 miljarder högre jämfört med regeringens förslag till ram 2013 och är en konsekvens bl.a. av att Sverigedemokraterna förespråkar hårdare straff.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet föreslår en ram för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv som är nästan 13 miljarder kronor högre än regeringens förslag till ram. Förslagen om att höja taket i arbetslöshetsförsäkringen, indexera beloppen till löneutvecklingen och minska antalet karensdagar förklarar den högre ramen, liksom förslaget om att ta bort 75-dagarsbegränsningen vid deltidsarbetslöshet. Dessutom föreslår Vänsterpartiet att grundförsäkringen ska förstärkas. I den ökade ramen ligger också satsningar på fler platser i arbetsmarknadsutbildning. Genom att avveckla fas 3 och garanti-programmen och ersätta dem med bl.a. övergångsjobb, lärlingsanställningar och traineeanställningar minskar anslagen för aktivitetsstöd.

Ramarna för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom och utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn är samtliga högre jämfört med regeringens förslag till ramar 2013. Vänsterpartiet föreslår att ersättningsnivåerna höjs i både sjuk- och föräldraförsäkringen, att den bortre tidsgränsen för sjukpenningen avskaffas och att garantipensionen höjs. Dessutom föreslår partiet att bostadsbidraget till ensamstående föräldrar och underhållsstödet höjs.

Vänsterpartiet föreslår en ram på utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg som är 7 miljarder kronor högre jämfört med regeringens förslag till ram 2013. Ökningen förklaras av förslag om bl.a. en vårdplatsgaranti som beräknas till 1 miljard kronor, satsningar på det förebyggande arbetet mot ohälsa på 1 miljard kronor, ökad bemanning inom äldreomsorgen och betald specialistutbildning för sjuksköterskor.

Vänsterpartiet föreslår att ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ökar med 8 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag. Vänsterpartiet föreslår ett riktat statsbidrag till de kommuner med elever och skolor som har de största behoven, stöd för att anställa fler fritidspedagoger, att grundskoleelever ska få frukost i skolan och att unga upp till 25 år ska ha rätt att läsa in gymnasieskolan. Med bl.a. förslag om höjda studiemedel och en höjd bidragsdel föreslår Vänsterpartiet att ramen för utgiftsområde 15 Studiestöd ökar med 3 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag till ram 2013.

Ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer är 7 miljarder högre 2013 jämfört med regeringens förslag och det förklaras bl.a. av att Vänsterpartiet anser att de tillfälliga satsningar som regeringen gör på järnvägen måste permanentas och höjas och av ökade stöd till kollektivtrafik.

3.3 Övriga utgifter på statens budget

Propositionen

Minskning av anslagsbehållningar

Statliga myndigheter har vissa möjligheter att omfördela sina utgifter över tiden. Medel på ramanslag som inte utnyttjas under ett budgetår kan inom vissa gränser sparas till efterföljande år. Myndigheter har också möjlighet att låna av efterföljande års anslag, s.k. anslagskredit. Förskjutningar av detta slag redovisas som en beräkningspost som är gemensam för alla anslag: Minskning av anslagsbehållningar. Denna post ingår i de takbegränsade utgifterna.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen punkt 5 att riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2013. För 2013 beräknar regeringen posten Minskning av anslagsbehållningar till – 3,0 miljarder kronor. Det innebär ett anslagssparande på motsvarande belopp, vilket får till följd att statens utgifter minskar med samma belopp.

Regeringen anger i propositionen att myndigheternas förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskrediter utgör en osäkerhet i beräkningen av de takbegränsade utgifterna. I förhållande till 2012 års ekonomiska vårproposition har utgiftsprognoserna för 2013 generellt justerats ned mer än anslagna medel, vilket innebär att posten Minskning av anslagsbehållningar revideras ned med 1,7 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Riksgäldskontorets nettoutlåning är en post på budgetens utgiftssida som har stor betydelse för budgetsaldot. Nettoutlåningen innehåller såväl löpande statlig verksamhet, t.ex. studielån, som tillfälliga poster, vilka beslutas med kort varsel och därför är svårprognostiserade. På grund av dessa engångseffekter varierar nettoutlåningen kraftigt från år till år. De senaste åren har nettoutlåningen varit hög till följd av extraordinära insatser som gjorts med anledning av finanskrisen, såsom Riksbankens lån för att stärka valutareserven och lån till länder med finansiella problem.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen punkt 9 att riksdagen godkänner beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2013. För 2013 beräknar regeringen nettoutlåningen till 5 miljarder kronor.

Kassamässig korrigerings

Kassamässig korrigerings är en beräkningspost som är nödvändig för att budgetsaldot ska bli identiskt med lånebehovet (med omvänt tecken). En kassamässig korrigerings kan uppstå dels om betalning respektive anslagsavräkning sker olika år, dels om det förekommer transaktioner över statsverkets checkräkning som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar eller vice versa.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen punkt 10 att riksdagen godkänner regeringens beräkning av den kassamässiga korrigerings för 2013. För 2013 beräknar regeringen denna till 751 miljoner kronor.

Motionerna

Sverigedemokraternas ambition är att fördubbla bankernas avgift till Stabilitetsfonden för att påskynda återbetalningen till statskassan, vilket bedöms inbringa 2,5 miljarder kronor varje år från och med 2013. Riksgäldskontorets nettoutlåning beräknas därför bli 2,5 miljarder kronor lägre jämfört med i regeringens förslag.

Vänsterpartiets förslag om höjda studiemedel innebär en minskning av Riksgäldskontorets nettoutlåning med 874 miljoner kronor.

3.4 Förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler

I detta avnitt redovisas propositionens och motionernas förslag om ändringar i skatte- och avgiftsregler. En mer utförlig redovisning av dessa förslag finns i skatteutskottets och socialförsäkringsutskottets yttranden (bilaga 6 och bilaga 10).

Propositionen

Förhöjt grundavdrag för pensionärer, jobbskatteavdrag m.m.

Regeringen föreslår att alla som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång och betalar inkomstskatt ska få en skattesänkning genom en ytterligare höjning av pensionärernas förhöjda grundavdrag. Skattesänkningen kan som mest uppgå till ca 1 300 kronor per år. Förslaget träder i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas första gången vid beskattningen 2014. Den offentligfinansiella effekten beräknas till 1,15 miljarder kronor för 2013.

Höjd värdegräns för skattefrihet för minnesgåvor

Regeringen föreslår att värdegränsen för skattefria minnesgåvor till anställda höjs till 15 000 kronor som en följd av den allmänna prisutvecklingen och prisutvecklingen för ädla metaller. Värdegränsen för skattefria minnesgåvor höjdes senast 2001. Förslaget bedöms medföra en offentligfinansiell kostnad om ca 5 miljoner kronor för 2013.

Skattereduktion för HUS-arbete och läxhjälp

Regeringen anför att tillämpningen av den nuvarande regeln om skattereduktion för barnpassning är problematisk eftersom det inte framgår vad bestämmelsen är avsedd att omfatta när det gäller läxhjälp. Regeringen bedömer därför att det uttryckligen bör framgå att hjälp med läxor och annat skolarbete ska omfattas av skattereduktionen, för att tydliggöra och underlätta tillämpningen av nuvarande regler. Läxhjälp och annat skolarbete bör avse normalt skolarbete för barn och unga som är elever i grundskolan och gymnasieskolan eller i motsvarande skolformer. I likhet med vad som gäller för övrigt hushållsarbete ska arbetet utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Det aviserade förslaget bedöms medföra minskade skatteintäkter med 10 miljoner kronor för 2013. Den varaktiga minskningen av skatteintäkterna beräknas till 25 miljoner kronor per år.

Ändrade nivåer för socialavgifter

Regeringen föreslår att sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna sänks till 4,35 procent och i egenavgifterna till 4,44 procent. Eftersom justeringen av sjukförsäkringsavgiften ska göras inom ramen för ett i princip oförändrat avgiftsuttag höjs den allmänna löneavgiften till 9,88 procent. De nya nivåerna gäller från och med den 1 januari 2013.

Förenklade regler vid nedsättning av egenavgifter

Reglerna om att avdraget vid beräkningen av egenavgifter för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag ska uppfylla villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse tas bort liksom kravet att avdraget ska begäras i inkomstdeklarationen. Även

skyldigheten att i deklarationen lämna de uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna bedöma om villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda tas bort.

Ändringarna i socialavgiftslagen och i skatteförfarandelagen träder i kraft den 1 januari 2013. Ändringarna i socialavgiftslagen tillämpas första gången redan i fråga om självdeklarationen vid 2013 års taxering.

Förslaget bedöms inte få någon offentligfinansiell effekt.

Vissa internationella socialavgiftsfrågor

Regeringen bedömer att en anställd som ingått ett socialavgiftsavtal med sin utländska arbetsgivare inte längre ska betala egenavgifter utan i stället fullgöra arbetsgivarens skyldighet att betala arbetsgivaravgifter. Egenavgifter bör tas ut på samtliga avgiftspliktiga inkomster och inte bara på sådana inkomster som inkomstbeskattas i Sverige. Bestämmelserna om allmänt avdrag för obligatoriska utländska socialförsäkringsavgifter bör vidare ändras på så sätt att det för rätt till avdrag inte längre ska krävas att avgiften är knuten till en intäkt som erhållits på grund av utfört arbete. De kommande förslagen är tänkta att träda i kraft den 1 januari 2013.

Förslagen bedöms innebära ökade intäkter med 20 miljoner kronor för 2013.

Kommunal fastighetsavgift för hyreshusenheter och småhusenheter

En utredning har i uppdrag att lämna förslag på hur marknaden för uthyrning av bostäder kan utvecklas (dir. 2011:108). För att stärka hyresrättens ställning och stimulera nyproduktionen av hyresrätter föreslår regeringen, i avvaktan på utredningens förslag, att den kommunala fastighetsavgiften för hyreshusenheter sänks fr.o.m. kalenderåret 2013. Åtgärden gynnar även bostäder som är upplåtna med bostadsrätt. Genom att både taket och procentsatsen sänks får åtgärden genomslag för samtliga hyreshusenheter. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2013.

Nettoeffekten för offentlig sektor där effekten på bolagsskatten beaktas är 0,41 miljarder kronor.

Utökad nedsättning av fastighetsavgiften för nybyggda bostäder

Som ett led i de åtgärder som vidtas i syfte att stimulera nyproduktionen av bostäder föreslår regeringen att den tioåriga nedsättningen av fastighetsavgiften för nybyggda bostäder utvidgas. Fastighetsavgiften sätts ned helt även år 6–15 efter värdeåret. De nya reglerna föreslås gälla byggnader med beräknat värdeår 2012 eller senare och ändringen träder i kraft den 1 januari 2013.

Kommunsektorn bör enligt regeringens bedömning kompenseras för den minskning av intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften som förslaget medför.

För 2018 beräknas intäkterna minska med ca 0,06 miljarder kronor. Från och med 2027 beräknas minskningen till 0,96 miljarder kronor uttryckt i 2013 års prisnivå.

Höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder

Regeringen föreslår en höjning av schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyreslägenhet samt vid försäljning av produkter från privatbostadsfastigheter eller privatbostäder från 21 000 till 40 000 kronor per år. Höjningen tillämpas första gången på beskattningsår som börjar den 1 januari 2013.

Skatteintäkterna beräknas minska med 0,17 miljarder kronor 2013. I beräkningen har man beaktat de förväntade effekterna av regeringens förslag om ökad uthyrning av privatbostäder. Eftersom den samlade effekten av ett höjt schablonbelopp och ändrade regler för privatuthyrning förväntas öka antalet uthyrda lägenheter över tiden beräknas intäkterna minska med 0,20 miljarder kronor då effekten av reformerna får fullt genomslag.

Investeraravdrag

Regeringen aviserar att ett investeraravdrag kommer att införas för att stimulera tillgången på kapital för mindre företag. Investeraravdraget ska ges till fysiska personer som förvärvar andelar i ett mindre företag i samband med företagets bildande eller vid en nyemission. Regeringen avser att under 2013 återkomma till riksdagen med ett förslag. Innan ett system med investeraravdrag kan träda i kraft måste det notifieras och godkännas av Europeiska kommissionen. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att bestämmelser om ett system med investeraravdrag kan träda i kraft tidigast den 1 september 2013.

Om ett investeraravdrag införs minskar skatteintäkterna enligt regeringen med 0,70 miljarder kronor 2013. Varaktigt beräknas intäkterna minska med 0,80 miljarder kronor då effekten av avdraget stabiliseras.

Sänkt bolagsskatt

Som ett led i de åtgärder som vidtas för att rusta Sverige för en allt tuffare internationell konkurrens föreslår regeringen att inkomstskatten för juridiska personer sänks med 4,3 procentenheter från 26,3 procent till 22 procent. Sänkningen innebär att bolagsskattesatsen hamnar under genomsnittet i EU och ger näringslivet starka incitament att öka sina investeringar, vilket leder till ökad produktivitet, högre reallöner och en högre sysselsättning. Sverige ska ha en konkurrenskraftig bolagsskatt som ger goda förutsättningar för jobb och investeringar.

En sänkt bolagsskatt värnar också den svenska skattebasen genom att göra det relativt mer förmånligt att beskatta vinsterna i Sverige och reducera incitamenten att skatteplanera.

Bolagsskattesänkningen medför minskade skatteintäkter med 16 miljarder kronor år 2013.

Sänkt expansionsfondsskatt

Regeringen föreslår att expansionsfondsskatten sänks från 26,3 procent till 22 procent och att övergångsbestämmelserna utformas på ett sätt som ger företagen en engångsförstärkning. Skatteintäkterna minskar enligt regeringen med 0,43 miljarder kronor 2013. För 2014–2016 beräknas intäkterna minska med 0,05 miljarder kronor per år.

Effektivare ränteavdragsbegränsningar

Det har visat sig att de nuvarande ränteavdragsbegränsningarna lämnar stora möjligheter att undgå bolagsbeskattning i Sverige genom skatteplanering med hjälp av ränteutgifter. Regeringen föreslår därför att avdragsmöjligheterna för ränteutgifter inom en intressegemenskap begränsas ytterligare för att skydda den svenska skattebasen, bl.a. genom att begränsningen ska omfatta ränteutgifter för alla skulder inom en intressegemenskap. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas på ränteutgifter som avser tiden efter den 31 december 2012.

Begränsningen i avdragsrätten för interna lån förväntas öka skatteintäkterna med 8,8 miljarder kronor år 2013.

Utredning om förenklad beskattning för enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare

Regeringen bedömer att en särskild utredare bör tillsättas för att se över och lämna förslag till förenklningar av skattereglerna för enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare.

Frågan om tonnageskatt och andra stöd till sjöfarten

Möjligheten att införa ett system med tonnageskatt och frågor om andra stöd till sjöfarten bör enligt regeringens bedömning utredas.

Beskattningen vid generationsskiften i fåmansföretag

Regeringen bedömer att beskattningen vid överlåtelse av kvalificerade andelar i samband med generationsskiften i fåmansföretag bör ses över.

Framtida hantering av ekonomiska styrmedel för biodrivmedel

Regeringen föreslår att skattebefrielsen för hållbara motorbränslen som framställs av biomassa regleras direkt i energiskattelagen och att regeringens möjlighet att ge skattelättnader genom dispensbeslut slopas. Användningen av biodrivmedel stimuleras genom att befrielse från koldioxidskatt medges för låginblandning av upp t.o.m. 5 volymprocent biodrivmedel i bensin eller dieselolja. En beskattning av låginblandade biodrivmedel

införs för att minska risken för framtida överkompensation, vilket bidrar till att göra skattereglerna mer hållbara gentemot EU-rätten. Hydrerade vegetabiliska och animaliska oljor och fetter (HVO) ges fortsatt befrielse från koldioxidskatt och energiskatt upp till viss inblandning. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2013. Den offentligfinansiella effekten av förslaget om den framtida hanteringen av ekonomiska styrmedel för biodrivmedel för 2013 beräknas till 130 miljoner kronor brutto.

Regeringen bedömer att ett kvotpliktssystem som syftar till en inblandning av 10 volymprocent etanol i låginblandad bensin och 7 volymprocent FAME i dieselolja kan införas den 1 maj 2014. EU:s statsstödsregler gör det inte möjligt att kombinera en kvotplikt för biodrivmedel med en beskattning som är utformad så att den innebär statsstöd. En framtida beskattning av biodrivmedel bör därför utformas så att den följer beskattningssystemets natur och logik och därigenom är förenlig med EU-rätten då den inte anses utgöra statsstöd. En sådan beskattning innebär att det s.k. tullvillkoret slopas.

De aviserade ändringarna beräknas träda i kraft den 1 januari 2014.

Slopad koldioxidskatt för viss värmeproduktion inom EU:s system för handel med utsläppsrätter

Regeringen föreslår att koldioxidskatten slopas för bränslen som förbrukas för framställning av värme i kraftvärmearläggningar inom EU:s system för handel med utsläppsrätter. Koldioxidskatten slopas även för bränslen som i kraftvärme- eller fjärrvärmearläggningar förbrukas för framställning av värme som levereras till industriverksamheter inom handelssystemet. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2013.

Den offentligfinansiella effekten 2013 beräknas totalt till 220 miljoner kronor brutto.

Befrielse från fordonsskatt för nya bilar med bättre miljöegenskaper

Regeringen föreslår att personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som tas i bruk för första gången den 1 januari 2013 befrias från fordonsskatt under fem år om bilens koldioxidutsläpp inte överstiger ett beräknat högsta koldioxidutsläpp i förhållande till fordonets tjänstevikt.

Kraven för skattebefrielse för bilar som är utrustade med teknik för drift med etanolbränsle och annat gasbränsle än gasol ändras från krav på bränsleförbrukning till krav på koldioxidutsläpp relaterat till bilens vikt. Dessa bilar får ha ett högre koldioxidutsläpp i förhållande till bilens tjänstevikt. Elbilars och laddhybridens förbrukning av elektrisk energi får vara högst 37 kWh per 100 kilometer.

Förutom kraven på koldioxidutsläpp ska en bil för att få skattebefrielse även uppfylla de senaste obligatoriska utsläppskraven.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2013.

För att även fortsättningsvis stimulera till köp av bilar med bättre miljöegenskaper bör kraven för skattebefrielse successivt skärpas. En översyn bedöms ske tidigast 2014 och ytterligare skärpta krav införs därefter 2016 och 2019.

Den offentligfinansiella effekten av förslaget om ändrade krav för fordonsskattebefrielse för 2013 beräknas till 90 miljoner kronor brutto.

Övriga ändringar i fordonsbeskattningen

Regeringen föreslår att fordonsskatten höjs för flertalet personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar i den koldioxidbaserade fordonsskatten genom att utsläppsnivån för när koldioxidbeloppet tas ut sänks. Motsvarande höjning görs i den viktbaserade fordonsskatten. Den bränslefaktor som tillämpas vid fordonsbeskattningen av bilar som drivs med dieselolja sänks. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2013.

Den offentligfinansiella effekten av förslagen för 2013 beräknas till totalt 230 miljoner kronor brutto.

Energiskatten på el

Den indexomräkning av energiskatten på el som ska göras i november 2012 medför en höjning för hushållen och servicenäringen med 0,3 öre per kWh (0,375 öre inklusive moms) i södra Sverige och med 0,2 öre per kWh (0,25 öre inklusive moms) i norra Sverige. Den skattesats på el som tillämpas för industrin, jordbruket, skogsbruket och vattenbruket ändras inte på grund av avrundningsregler.

Reklamskatt

Regeringen anser att den resterande reklamskatten bör avskaffas men bedömer att det för närvarande inte finns förutsättningar att finansiera detta. Regeringen har, med hänsyn till den osäkra ekonomiska situationen, fortsatt att prioritera skatteändringar som på såväl kort som lång sikt stärker tillväxt och sysselsättning framför att sänka reklamskatten ytterligare.

Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller

För att motverka skattefusk i skrotbranschen föreslår regeringen att omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt införs vid handel med avfall och skrot av vissa metaller. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Skatteintäkterna beräknas öka med ca 0,5 miljarder kronor 2013.

Reglerna om frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid lokaluthyrning ses över

Regeringen bedömer att reglerna om frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid lokaluthyrning bör ses över.

Skatteförfarandet m.m.

För att ytterligare stärka de enskildas rätt vid beskattning aviserar regeringen ett rättssäkerhetspaket i tre delar. En utredning tillsätts med uppdrag att se över förhandsbeskedsinstitutet och analysera om det behövs någon annan form av bindande besked i enskilda fall. Ett uppdrag lämnas till Skatteverket att förbättra sin hantering av ärenden i syfte att stärka rättssäkerheten samt att förbättra sin service till och kommunikation med företag. En utredning tillsätts med uppdrag att ta fram ytterligare förslag för att skapa en modern, effektiv och rättssäker förvaltningsprocess. En stor uppgift i uppdraget kommer att vara att se över om det finns behov av att stärka rättssäkerheten när det gäller skattemål ytterligare, framför allt genom specialisering av skattemål i domstol.

Motionerna

Förhöjt grundavdrag för pensionärer, jobbskatteavdrag m.m.

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) att skatten för pensionärer nästa år ska sänkas med ett dubbelt så stort belopp som i regeringens alternativ. Det betyder att en garantipensionär får en skattesänkning på ca 100 kronor i månaden nästa år. Vidare ska jobbskatteavdraget kvarstå fullt ut för löntagare med en lön på upp till 60 000 kronor i månaden. För inkomster därutöver föreslår Socialdemokraterna att jobbskatteavdraget tas bort steg för steg så att det är helt borta vid miljoninkomster.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) en avtrappning av jobbskatteavdraget med 2,5 procent på månadsinkomster från 40 000 kronor. Vid en månadslön på 45 000 kronor minskas jobbskatteavdraget med drygt 100 kronor i månaden. Jobbskatteavdraget är helt avtrappat vid en månadslön på 117 000 kronor.

Vidare föreslås en ny skattereduktion för att underlätta den ekonomiska situationen för ensamstående föräldrar med barn. Skattereduktionen är 5 000 kronor per år och utgår till alla ensamstående föräldrar med försörjningsansvar som i sin skattedeklaration ansöker om skattereduktionen och kan styrka att deras barn bor hos dem hela eller delar av året.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att man kraftigt reducerar skatteskillnaden mellan inkomstlagen tjänst och pension till 2016 genom en successiv höjning av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år. Under perioden 2012–2016 ska en genomsnittlig pensionär få sin skatt sänkt med motsvarande 13 800 kronor.

Vidare föreslås att skatten på låg- och medelinkomster sänks med ytterligare 12 miljarder kronor per år, dvs. att 48 miljarder kronor används under budgetperioden för att sänka inkomstskatterna för låg- och medelinkomsttagare.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att jobbskatteavdraget trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. Om man tjänar mer än 50 000 kronor i månaden får man inget jobbskatteavdrag. Vidare föreslås en långsammare uppräknings av skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt.

Särskild löneskatt för pensionärer

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att nedsättningen av den särskilda löneskatten för äldre slopas. Syftet med nedsättningen är att göra det mer attraktivt för arbetsgivare att behålla och anställa äldre arbetskraft. Eftersom människor med låga löner och förslitande arbetsuppgifter sällan orkar arbeta fram till dagens pensionsålder bidrar nedsättningen endast till att skapa orättvisa mellan olika grupper äldre.

Skattereduktion för HUS-arbete och läxhjälp

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) att RUT-avdraget kvarstår, dock med begränsad skattereduktion till 25 000 kronor per år. Med ett halverat tak riktas avdraget mer till vanliga barnfamiljers och pensionärs behov av hushållsservice. Motionärerna anför vidare att hjälp med läxorna inte ska vara förunnat bara några få barn, utan att alla barn ska erbjudas läxhjälp. Om elever kan få hjälp med läxorna ska inte avgöras av om de har föräldrar som har förmågan att hjälpa dem eller vid varje tillfälle tidsmässigt får ihop det. Det ska vara upp till skolan och fritidshemmen att organisera läxhjälp på det sätt som skolan anser fungerar bäst.

Miljöpartiet avvisar i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) regeringens förslag om RUT-avdrag för läxhjälp och föreslår i stället att 30 miljoner kronor avsätts för stöd till ideella organisationers arbete med läxhjälp så att alla barn får tillgång till läxhjälp oavsett föräldrarnas inkomst. Det befintliga ROT-avdraget bör enligt miljöpartiet utvidgas och energianpassas. Man föreslår även att ett energismart ROT-avdrag införs för ägare av flerfamiljshus. Det nya ROT-avdraget ska också kunna gå till skollokaler. Inom lokaler, bostäder och service föreslår partiet ändringar i ROT-avdraget så att det styr mot klimatvänliga och energieffektiva ombyggnader.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att regeringens aviserade förslag om skattereduktion för läxhjälp ska avvisas och skattereduktionen för hushållsnära tjänster avskaffas. ROT-avdraget bör enligt Vänsterpartiet avskaffas efter 2013 och fram till dess begränsas det maximala skatteavdraget till 15 000 kronor. Eftersom det är viktigt att hålla uppe efterfrågan när byggkonjunkturen viker införs i stället ett nytt uppdragsprogram till flerfamiljshus för att bygga bort bostadsbristen och renovera miljonprogrammen.

Höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att såväl inkomst av andrahandsuthyrning som inkomst av uthyrning av halva bostaden ska vara helt skattefria.

Vänsterpartiet avvisar i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) regeringens förslag om höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder.

Investeraravdrag

Vänsterpartiet avvisar i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) regeringens aviserade förslag om ett system med investeraravdrag, framför allt på grund av de risker för skatteundandragande som förslaget medför.

Slopas skattereduktion för gåvor till ideella föreningar

I Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets partimotioner 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S), 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) och 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) slopas skattereduktionen för gåvor till ideella föreningar.

Avdrag för fackföreningsavgift och a-kasseavgift

Vänsterpartiet inför i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) en avdragsrätt för medlemskap i facklig organisation för att fler ska välja att organisera sig i facket. De fackliga organisationerna är de viktigaste aktörerna i arbetet för att förbättra villkoren i arbetslivet och öka arbetstagarnas inflytande på arbetsplatserna. Vidare införs en avdragsrätt för medlemsavgift till a-kassa.

Förmånsbeskattning av miljöbilar

Miljöpartiet anpassar i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) de särskilda reglerna om förmånsbeskattning av miljöbilar till partiets förslag om en "snålbilstrappa". Det nuvarande systemet ersätts med en koldioxidrelaterad förmånsbeskattning så att den som väljer en förmånsbil med låga koldioxidutsläpp premieras. En komponent som styr mot förnybara bränslen, likt dagens nedsättning för gas- och elbilar, kommer att finnas kvar i detta system.

Sänkt bolagsskatt

Socialdemokraterna avvisar i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) regeringens förslag om sänkt bolagsskatt. De anför att Sverige ska ha en konkurrenskraftig bolagsskatt men bedömer att ekonomin inte tillåter en fullt så stor skattesänkning som regeringen föreslår. De föreslår att bolagsskattesatsen sänks till 24,0 procent år 2013.

Också i Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) avvisas regeringens förslag om sänkning av bolagsskattesatsen. Motionärerna anser att bolagsskattesatsen har betydelse för multinationella företags investerings- och lokaliseringsbeslut och var företagen väljer att redovisa och beskatta vinst. Men Sverige behöver inte ha Europas lägsta bolagsskatt. De föreslår att bolagsskatten sänks till 25,3 procent.

Även i Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) avvisas förslaget om en sänkning av bolagsskatten. De bedömer att nivån på bolagsskatten är konkurrenskraftig och att det finns utrymme för en höjning. De föreslår att bolagsskatten höjs till 28 procent.

De föreslår också en engångsskatt på 5 procent på landets fyra storbanker för att dra in de övervinster de gör och sätta dem i produktiv användning.

Sänkt expansionsfondsskatt

Socialdemokraterna avvisar i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) regeringens förslag om en sänkning av expansionsfondsskatten till 22 procent och föreslår att den i stället sänks till 24 procent. Motionärerna anser att det är ett strukturellt riktigt förslag men bedömer att ekonomin inte tillåter en fullt så stor skattesänkning som regeringen föreslår.

Även Vänsterpartiet avvisar i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) förslaget om en sänkning av expansionsfondsskatten till 22 procent.

Effektivare ränteavdragsbegränsningar

I Vänsterpartiets kommittémotion 2012/13:Sk231 av Jacob Johnson m.fl. (V) begärs ett tillkännagivande om en konsekvensanalys av att möjligheterna till ränteavdrag inom en intressegemenskap avskaffas. Motionärerna anser att regeringens förslag om ytterligare ränteavdragsbegränsningar är ett steg i rätt riktning men ifrågasätter om det bör vara möjligt att även fortsättningsvis dra av räntor enligt tioprocentsregeln och ventilen. Regelverket är svåröverskådligt och kräver dessutom att begreppet affärsmässighet tolkas. En lagstiftning som helt enkelt inte medger ränteavdrag inom en intressegemenskap vore tydligare.

Engångsskatt för storbankerna

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att det tas ut en engångsskatt på 5 procent på landets fyra stora banker eftersom det finns anledning att ta in de övervinster som de gör.

Frågan om tonnageskatt och andra stöd till sjöfarten

Vänsterpartiet anför i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att partiet värnar jobben inom rederinäringen och de relativt sett miljövänliga transporterna till sjöss och därför vill lagstifta om tonnageskatt. De befarar att den utredning som regeringen aviserar i propositionen ytterligare kommer att försena införandet av en tonnageskatt.

Liknande synpunkter om behovet av lagstiftning avseende tonnageskatten har var för sig i annat sammanhang framförts av både Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna.

Uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ

I Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) finns ett förslag om slopad uttagsbeskattning av kooperativt ägda vindkraftverk för vilket partiet avsätter 10 miljoner kronor för nästa budgetår. Därutöver vill motionärerna tillsätta en utredning för att i första hand utreda begreppet marknadspris för kooperativ el som tillämpas vid uttagsbeskattningen.

Kapitalvinst vid försäljning av fastighet

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att möjligheten att få uppskov med beskattningen av kapitalvinst vid försäljning av bostad upp till ett tak om 1,45 miljoner kronor ska tas bort på sikt. Uppskoven uppgår till ca 220 miljarder kronor och innebär att det finns utestående skatteintäkter på nästan 50 miljarder kronor. I ett första steg föreslås att taket sänks till 1 miljon kronor.

Skattereduktion för FoU samt små och medelstora företag

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att medel avsätts för en ökad satsning på forskning inom små och medelstora företag. Stödet ska avse högst 30 procent av företagets kostnader upp till ett tak på 2,5 miljoner kronor. Alla företag med upp till 250 anställda ska omfattas. Forskning och utveckling är avgörande för framtida satsningar för att utveckla t.ex. miljö- och energiteknik.

Skatt på förmögenhet, arv och gåva

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att utformningen av en förmögenhetsskatt som kan införas 2014 utreds. De som tidigare betalade förmögenhetsskatt tillhörde de övre inkomstskikten. På motsvarande sätt hade den tidigare arvs- och gåvoskatten en utjämnande effekt. De föreslår därför även att en arvsbeskattning som betalas av dödsboet innan ett arv skiftas införs från 2014. Utformningen av en sådan skatt bör utredas väl. Införandet av en sådan arvsbeskattning kräver också att det införs en skatt på gåvor, annars är risken för skatteundandragande stor.

Slopad koldioxidskatt för viss värmeproduktion inom EU:s system för handel med utsläppsrätter

Miljöpartiet motsätter sig i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) regeringens förslag om att slopa koldioxidskatten på bränslen som förbrukas för framställning av värme i kraftvärmeanläggningar inom EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Befrielse från fordonsskatt för nya bilar med bättre miljöegenskaper

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) att ett statsfinansiellt neutralt system med registreringsavgift/miljöbilsbonus införs för att främja utvecklingen av en bilpark med låga utsläpp och för att klimatmålen ska kunna nås. Samtidigt avvecklas supermiljöbilspremien. Avvecklingen stärker de offentliga finanserna 2013 med 80 miljoner kronor.

Socialdemokraterna räknar med 600 miljoner kronor mer än regeringen 2013 under inkomstiteln 1470 Skatt på vägtrafik.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) ett annat system i form av en s.k. snålbilstrappa för att stimulera bränslesnåla bilar. Systemet bygger på att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Med det nya systemet vill motionärerna fasa ut den nuvarande fordonsskattebefrielsen för miljöbilar. Förslaget innebär ökade intäkter med 30 miljoner kronor. Miljöpartiet räknar med samma inkomster som regeringen 2013 under inkomstiteln 1470 Skatt på vägtrafik.

Vänsterpartiet anför i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att den föreslagna fordonsskattebefrielsen för bilar med bättre miljöegenskaper är ett steg i rätt riktning men anser att skattebefrielsen inte borde vara kopplad till bilens tjänstevikt utan till en platt gräns för koldioxidutsläppen. Gränsen ska sänkas kontinuerligt. Vänsterpartiet vill dessutom införa en försäljningsskatt i form av en s.k. bonus-malus-modell kopplad till miljöbilsdefinitionen.

Övriga ändringar i fordonsbeskattningen

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) att en lastbilsskatt införs från halvårsskiftet 2014 på i genomsnitt 1:40 kronor per kilometer. Syftet är att den tunga trafiken ska betala de kostnader som inte täcks av koldioxidskatten. Förslaget innebär ökade intäkter 2014 med 2,35 miljarder kronor.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att fordonsskatten sänks i 35 glesbygdskommuner och i samband med efterkonvertering av äldre fordon så att de kan köras på hållbara bränslen. Förslagen ska kompensera för höjda drivmedelsskatter. För 2013 innebär förslagen minskade intäkter på 60 miljoner kronor respektive 400 miljoner kronor.

Vänsterpartiet vill motverka ökningen av den tunga trafiken och stimulera till bränsleeffektiva fordon och föreslår ett tillkännagivande till regeringen om att en kilometerskatt för tunga fordon bör införas. En kilometerskatt bidrar också till kostnadsneutralitet mellan svenska och utländska åkare.

Vänsterpartiet räknar med 460 miljoner kronor lägre inkomster än regeringen 2013 under inkomstiteln 1470 Skatt på vägtrafik.

Energiskatten på el

Sverigedemokraterna anför i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) att elpriset till stor del består av diverse skatter och moms och ser ett behov av att sänka dessa skatter så att hushållen kan hålla sina boendekostnader på en rimlig nivå. Ambitionen är att sänka elskatten med 10 öre per kWh till 2014 till en kostnad av 5 miljarder kronor.

Koldioxidskatt

Miljöpartiet anför i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) att tydliga signaler om fortsatt klimatomställning prioriteras och föreslår att koldioxidskatten höjs med 24 öre och räknas upp med index till 33 öre. Höjningen motsvarar 70–96 öre per liter bensin. Förslagen innebär ökade intäkter på 5,5 miljarder kronor. Skillnaden i energiskatt på bensin och diesel fasas ut. Energiskatten på diesel höjs med 20 öre per liter 2015 samtidigt som fordonsskatten sänks för dieselmotorer.

Miljöpartiet föreslår också att koldioxidskatt införs på torv på samma vis som för andra fossila bränslen. Förslaget innebär ökade intäkter med 900 miljoner kronor.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) en höjning av återbetalningen av koldioxidskatt för jord- och skogsbruksmaskiner. Partiet avsätter 200 miljoner kronor 2013 för ändamålet, 370 miljoner kronor 2014 och 691 miljoner kronor 2015.

Vänsterpartiet anför i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) att det finns behov av att höja koldioxidskatten varje år fram till 2015 och föreslår en årlig höjning av koldioxidskatten med 7 öre. Det innebär en höjning av bensinpriset med 20 öre per år. För 2013 innebär förslaget ökade intäkter med 1,6 miljarder kronor.

Effektsskatt på kärnkraft och fastighetsskatt på vattenkraft

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) höjd effektsskatt på kärnkraftverk och höjd fastighetsskatt på vattenkraftverk. Kraftbolagen har enligt motionen länge gjort stora vinster genom att sälja el med låga kostnader från vattenkraft för ett pris som vida överstiger produktionskostnaden. Bolagen behöver heller inte betala för utsläppsrätter. Förslagen innebär ökade intäkter med 3 miljarder kronor respektive 1 miljard kronor.

Övriga förslag rörande punktskatter

Socialdemokraterna anför i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) att det finns flera miljöstyrande skatter som inte har höjts sedan 2006 och att skattesatserna lämpligen bör följa med den allmänna prisutvecklingen. Socialdemokraterna föreslår följande. Skatten på *alkohol* höjs enligt samma modell som regeringen använde i budgetpropositionen för 2012. Højningen medför ökade skatteintäkter med 1,5 miljarder kronor. En skatt på *handelsgodsel* återinförs för att minska jordbrukets miljöpåverkan och skatten på *bekämpningsmedel* höjs till 33:50 kronor. Förslaget innebär ökade intäkter med 300 respektive 10 miljoner kronor. En skatt på *fluorerade växthusgaser* införs i enlighet med klimatberedningens förslag i syfte att stimulera utbyte av köldmedium. Förslaget innebär ökade intäkter med 100 miljoner kronor. Skatten på *naturgrus* höjs till 15 kronor per ton. Förslaget innebär ökade intäkter med 30 miljoner kronor. Skatten på avfall höjs till 500 kronor per ton. Förslaget innebär ökade intäkter med 30 miljoner kronor. *Avfallsskatten* höjs till 500 kronor per ton. Förslaget innebär ökade intäkter med 30 miljoner kronor.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) följande. Flygresandet behöver minska. En *flygskatt* införs från halvårsskiftet 2013 för resa i Sverige och Europa. Skatten införs i avvaktan på att flyget ges en egen särskild utsläppsbulle vid sidan av industrin inom ramen för EU:s handelssystem. Skatten ska motsvara vad biltrafiken betalar. Förslagen innebär ökade intäkter med 1,75 miljarder kronor. Skatt på *handelsgodsel* återinförs för att minska utsläppen från jordbruket. Skatten på bekämpningsmedel fördubblas för att bryta utvecklingen med hög användning av bekämpningsmedel i jordbruket och stimulera övergången till ekologiskt jordbruk. Förslagen innebär ökade intäkter med 300 respektive 70 miljoner kronor. Skatt på *fluorerade växthusgaser* införs för att stimulera utbyte av köldmedium. Skattesatsen ska motsvara koldioxidskatten för den icke handlande sektorn. Förslagen innebär ökade intäkter med 190 miljoner kronor. Skatt på *avfallsförbränning* införs för att gynna återvinning och återanvändning. Skatten utformas enligt den tidigare modellen i avvaktan på en grundlig utredning om nya styrmedel i avfallspolitiken. Förslaget innebär ökade intäkter med 60 miljoner kronor.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) och i partimotion 2012/13:U327 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) följande. Flyget bör bära sina kostnader för miljöpåverkan. En *klimatskatt på inrikesflyg* införs i form av en schabloniserad start- och landningsavgift i avvaktan på ett internationellt regelverk som möjliggör en bränslebeskattning. För 2013 innebär förslaget ökade intäkter på 1,4 miljarder kronor. Ökande halter av bekämpningsmedel i vattendrag, sjöar och hav påverkar ekosystemet negativt. Östersjön är övergödd av näringsämnen från jordbruket och avlopp. Skatten på *handelsgodsel* återinförs och skatten på *bekämp-*

ningsmedel höjs. Förslaget innebär ökade intäkter 2013 med 300 miljoner kronor. En skatt på *fritidsbåtar* införs och skatten på *alkylatbensin* sänks. Det innebär ökade intäkter för 2014 med 225 miljoner kronor.

Mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster

I Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) föreslås att nedsättningen av krogmomsen avskaffas och det ekonomiska utrymmet används för att genomföra väsentligt mer effektiva reformer. Skattesystemet bör ha relativt få undantag och särregler. Sänkningen av krogmomsen har gjort skattesystemet mindre likformigt samtidigt som sysselsättningseffekten sannolikt är mycket svag.

I Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) ställer sig Miljöpartiet positivt till den halverade momsen för restaurang- och cateringtjänster och vill att reformen breddas till att även omfatta reparation av cyklar, kläder och skor.

I Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) anförs att regeringens sänkning av restaurang- och cateringmomsen är en oerhörd felprioritering. Den är väldigt kostsam och även om det är för tidigt att mäta resultaten av sänkningen har studier gjorts som bedömer att antalet jobb uppgår till högst ett par tusen. Sverigedemokraterna prioriterar annorlunda och avser att återställa momssatsen till 25 procent.

I Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslås att restaurangmomsen höjs till 25 procent. Vänsterpartiet eftersträvar så långt möjligt ett enhetligt och likformigt regelsystem med få undantag och som är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilde företagaren. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inlåsnings effekter och en snedviden konkurrens. Regeringen har under mandatperioden infört många undantag från dessa principer.

Arbetslöshetsavgift

Arbetslöshetsavgiften redovisas under inkomsttypen 2000 Inkomster av statens verksamhet på inkomsttiteln 2525 Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor. Arbetslöshetsavgiften betalas av arbetslöshetskassorna, och inkomsterna från avgiften redovisas in på inkomsttiteln av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

Socialdemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 23 att arbetslöshetsavgiften avskaffas eftersom den innebär att de som löper störst risk att bli arbetslösa får betala högst avgift. Skatteintäkterna beräknas därmed minska med 2,1 miljarder kronor 2013.

Vänsterpartiet föreslår i kommittémotion 2012/13:A304 av Josefin Brink m.fl. (V) yrkande 1 att arbetslöshetsavgiften ska avskaffas. Motionärerna anför att arbetslöshetsavgiften gör medlemsavgifterna till a-kassorna orimligt höga och orättvist differentierade. Dessutom behövs inte arbetslöshets-

avgiften för finansieringen av försäkringen eftersom den enligt motionärerna är kraftigt överfinansierad. Skatteintäkterna beräknas minska med 2,5 miljarder kronor 2013.

Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto

Vänsterpartiet lägger i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) fram en rad förslag om kreditering på skattekonto. Motionärerna avsätter 2 miljarder kronor för ombyggnation för ökad tillgänglighet och 3 miljarder kronor för upprustning av välfärdslokaler. För utbildningsvikariat, övergångsjobb, lärlingar och traineer avsätts 9 035 miljoner kronor och för kollektivtrafik i glesbygd avsätts 500 miljoner kronor.

Skatteutskottets och socialförsäkringsutskottets yttranden

Skatteutskottet och socialförsäkringsutskottet tillstyrker i sina yttranden (bilaga 6 och bilaga 10) regeringens förslag och har inte någon invändning mot de bedömningar som regeringen redovisar. Utskotten avstyrker Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets motionsförslag.

I det följande redovisas flertalet av utskottens ställningstaganden uppdelat på rubriker.

Förhöjt grundavdrag för pensionärer, jobbskatteavdrag m.m.

Skatteutskottet anför att regeringens politik syftar till att Sverige ska vara ett bra och tryggt land att åldras i och att skatten för ålderspensionärer hittills har sänkts i tre omgångar, senast den 1 januari 2011. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en fjärde sänkning av skatten för pensionärer genom en ytterligare höjning av det förhöjda grundavdraget och ser positivt på regeringens ambition att för 2014 återkomma med ytterligare förslag om sänkt skatt för pensionärerna om de offentliga finanserna så tillåter.

Förslagen om förändringar i jobbskatteavdraget avstyrks. Skatteutskottet anför att jobbskatteavdraget syftar till att sänka trösklarna vid inträde på arbetsmarknaden för låg- och medelinkomsttagare, men också till att sänka marginalsatterna för dem som redan förvärvsarbetar och som i annat fall snabbt skulle få en marginalsatt som minst motsvarar den kommunala skattesatsen. Den är utformad så att den disponibla inkomsten procentuellt ökar mest för låg- och medelinkomsttagare. Individernas självbestämmande över den egna inkomsten ökar, och fler kan försörja sig på sin lön. En ytterligare förstärkning av avdraget skulle öka antalet arbetade timmar genom såväl ytterligare sänkta trösklar för inträde på arbetsmarknaden som fler arbetade timmar för dem som redan finns på arbetsmarknaden. En sådan förstärkning skulle dock kräva ett reformutrymme som i dag inte finns.

Även förslaget om en särskild skattereduktion för ensamstående föräldrar avstyrks. Skatteutskottet anför att en sådan åtgärd kan förväntas innebära administrativa bördor för såväl målgruppen som Skatteverket. Utskottet konstaterar att regeringen i propositionen har föreslagit åtgärder för att förstärka ekonomin för barnhushåll genom höjd föräldrapenning, och man aviserar kommande förslag om att förbättra möjligheterna för ensamstående föräldrar att använda föräldrapenningen. Om denna grups ekonomi ska stärkas ytterligare är förändringar i socialförsäkringssystemet att föredra framför förändringar i skattereglerna.

Särskild löneskatt för pensionärer

Motionsförslaget om att återinföra den särskilda löneskatten för pensionärer avstyrks av skatteutskottet. Avsikten med de aktuella reglerna är inte att skapa en förmån för de berörda utan i stället att stimulera till fortsatt deltagande i arbetslivet för att stärka Sveriges möjligheter att möta de påfrestningar som den demografiska utvecklingen kommer att leda till. Det finns i dag en potentiell efterfrågan på och ett potentiellt utbud av äldre arbetskraft som inte tas till vara. Såväl ur ett samhällsekonomiskt perspektiv som ur ett individperspektiv är det önskvärt att det skapas möjligheter för äldre att – om de så önskar – fortsätta göra en arbetsinsats. Kombinationen av de senaste årens förstärkta jobbskatteavdrag och den slopade särskilda löneskatten ger enligt skatteutskottets mening goda förutsättningar för denna grupp att fortsätta göra en arbetsinsats. Enligt en utvärdering från Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) (Rapport 2012:16) konstateras också att dessa reformer har ökat sysselsättningen för dem som fyllt 65 år.

Skattereduktion för HUS-arbete och läxhjälp

Skatteutskottet delar regeringens bedömning att reglerna bör preciseras så att läxhjälp tydligt innefattas i skattereduktionen för hushållsarbete och avstyrker motionsförslagen om att avskaffa, utöka eller på annat sätt förändra reglerna för HUS-avdrag. Även förslaget om en särskild skattereduktion för upprustning av hyreshus avstyrks. Skatteutskottet anför att en utgångspunkt för utformningen av skattereduktionen för HUS-arbeten har varit att skattereduktionen ska ges för tjänster som hushållen utför själva eller köper svart i större omfattning. Den reducerade skatten på HUS-arbeten har ökat arbetsutbudet och gjort det lättare för den vita marknaden på området att konkurrera med den svarta marknaden. Utvidgningen av det permanenta HUS-avdraget till ROT-arbete och övergången till den s.k. fakturamodellen har förstärkt effekterna ytterligare. Utskottet anser att möjligheten till skattereduktion för utgifter som omfattas av HUS-avdraget har visat sig ha stora fördelar för såväl samhället som hushållen.

Förändrade nivåer för socialavgifter

Socialförsäkringsutskottet framhåller vikten av att det finns ett samband mellan socialförsäkringsförmåner och socialavgifter och tillstyrker regeringens förslag om förändrade socialavgiftsnivåer som ligger i linje med denna princip.

Motionsförslagen om slopad nedsättning av socialavgifterna för unga avstyrks. Socialförsäkringsutskottet anför att de sänkta socialavgifterna har ökat incitamenten för arbetsgivare att anställa ungdomar och även behålla unga i arbete. De har således bidragit till ökad sysselsättning bland unga. Ett avskaffande skulle riskera att öka arbetslösheten bland unga.

Socialförsäkringsutskottet är inte heller berett att ställa sig bakom motionsförslagen om ett höjt generellt avgiftsuttag, avdrag för FoU-avgifter mot arbetsgivaravgifterna eller sänkta socialavgifter för småföretag.

Förenklade regler vid nedsättning av egenavgifter

Mot bakgrund av att kommissionen har beslutat att nedsättningen av egenavgifterna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag inte utgör ett stöd har socialförsäkringsutskottet inget att invända mot regeringens förslag om förenklingar av dessa regler och tillstyrker propositionen i denna del.

Vissa internationella socialavgiftsfrågor

Socialförsäkringsutskottet tillstyrker regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster när det gäller socialavgifter för 2013.

Kommunal fastighetsavgift för hyreshusenheter och småhusenheter

Skatteutskottet anser att det är viktigt att öka användningen av det befintliga bostadsbeståndet och stimulera nyproduktionen av bostäder och har inte någon invändning mot att den kommunala fastighetsavgiften för hyreshus sänks i avvaktan på resultatet av arbetet i den kommitté som nu ser över reglerna i syfte att öka utbudet av bostäder. Regeringens förslag tillstyrks följaktligen.

När det gäller motionsförslaget att helt slopa fastighetsavgiften för bostäder som innehas med hyresrätt framhåller utskottet att arbetet i den kommitté som ser över reglerna är inriktat på att analysera hur villkoren för boende i hyresrätt kan främjas och att lyfta fram sådana skillnader i villkoren mellan upplåtelseformer som hindrar en väl fungerande bostadsmarknad, och att det är en viktig utgångspunkt för utredningen att villkoren för de olika boende- och upplåtelseformerna ska vara så likvärdiga som möjligt med hänsyn tagen till de olika boende- och upplåtelseformernas skilda förutsättningar. Även motionsförslaget om ett högre årligt skatteuttag för vissa egna hem avstyrks, liksom förslagen om särregler för studentbostäder.

Höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder

Skatteutskottet ställer sig bakom regeringens förslag att stimulera uthyrningen av privatbostäder genom höjt schablonavdrag. Samtidigt avvisar utskottet motionsförslagen om såväl en utvidgning som ett slopande av schablonavdraget.

Investeraravdrag

Skatteutskottet delar regeringens bedömning att det bör införas ett investeraravdrag som underlättar kapitalanskaffningen för mindre företag och anser inte att en eventuell risk för skatteundandragande bör leda till att förslaget avvisas.

Slopad skattereduktion för gåvor till ideella föreningar

Motionsförslagen om slopad skattereduktion för gåvor till ideella föreningar avstyrks av skatteutskottet med hänvisning till att skattereduktionen stärker den ideella sektorn och ökar dess självständighet. När det gäller frågan om förändringar i reglerna framhåller utskottet att regeringen har klargjort att det är naturligt att en utvärdering genomförs efter en tids tillämpning av de nya reglerna.

Avdrag för fackföreningsavgift och a-kasseavgift

Skatteutskottet avstyrker motionsförslagen om att återinföra skattereduktionen för fackföreningsavgift eller medlemsavgift i a-kassa och anför att reduktionerna har finansierat jobbskatteavdragets sänkning av inkomstskatten för framför allt låg- och medelinkomsttagare.

Förmånsbeskattning av miljöbilar

Skatteutskottet avstyrker motionsförslaget om att ersätta nedsättningsreglerna vid förmånsbeskattningen av miljöbilar med en s.k. snåbilstrappa. Utskottet pekar på att nedsättningsreglerna har förlängts eftersom det alljämt finns behov av en sådan stimulans av vissa miljöbilar.

Sänkt bolagsskatt

Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen om andra nivåer på bolagsskattesatsen och om en engångsskatt på fyra stora banker. Utskottet anför att goda skattemässiga villkor för investeringar är en förutsättning för att svenska företag även i framtiden ska kunna bidra till hög ekonomisk tillväxt och att bolagsbeskattningen har betydelse för investeringar, tillväxt och sysselsättning i Sverige och för lokalisering och redovisning av vinster i Sverige. Skattesänkningen bidrar också till ett mer symmetriskt skattesystem med en större likabehandling av eget kapital och lån i bolagssektorn.

Sänkt expansionsfondsskatt

Skatteutskottet tillstyrker även regeringens förslag om en motsvarande sänkning av expansionsfondsskatten för att åstadkomma neutralitet mellan företag bedrivna som enskild firma eller handelsbolag respektive som aktiebolag. Motionsförslagen om andra nivåer avstyrks.

Effektivare ränteavdragsbegränsningar

Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag om effektivare ränteavdragsbegränsningar och avslår motionsförslaget om en utvärdering av att helt avskaffa ränteavdragen inom intressegemenskaper. Utskottet anför att det har visat sig att det fortfarande finns stora möjligheter att undgå bolagsbeskattning i Sverige genom skatteplanering med hjälp av ränteutgifter. Förutom genom minskningen av den svenska skattebasen äventyras neutraliteten i företagsbeskattningen om koncerner med stora ekonomiska resurser genom interna dispositioner har möjlighet att skaffa sig skattefördelar som verksamheter av mindre omfattning inte kan uppnå inom ramen för samma regelverk. Utskottet anser att det är mycket angeläget att förhindra denna form av aggressiv skatteplanering och anser att de regeländringar som föreslås väl balanserar behovet av att stödja ett investeringsvänligt företagsklimat i Sverige och behovet av att skydda bolagsskattebasen.

Frågan om tonnageskatt och andra stöd till sjöfarten

Skatteutskottet delar regeringens bedömning att möjligheten att införa ett system med tonnageskatt och andra frågor bör utredas och att även sjöfartens konkurrenssituation kan behöva belysas ytterligare i detta sammanhang. Utskottet har förståelse för att beredningen av en lagstiftning om tonnageskatt fordrar att näraliggande frågor som har samband med rederinäringens arbetsförutsättningar utreds, bl.a. hur det gällande sjöfartsstödet påverkas. En annan fråga gäller hur den latent skatteskulden för rederinäringen ska lösas vid en övergång till tonnagesbeskattning. Även om utskottet delar regeringens bedömning att det är nödvändigt att en analys görs vill utskottet betona att det är angeläget att arbetet kan slutföras skyndsamt. De berörda rederierna har ett berättigat behov av att snarast få besked om tonnageskattens närmare utformning.

Eftersom regeringen nu agerar i frågan i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivanden förutsätter skatteutskottet att arbetet med en lagstiftning om tonnageskatt fortskrider utan att det behövs något ytterligare initiativ från riksdagens sida.

Uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ

Skatteutskottet avstyrker motionsförslaget om slopad uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ och en utvärdering av marknadsvärdet i dessa fall. Skatteutskottet framhåller att uttagsbeskattning är ett nödvändigt inslag i skattesystemet för att upprätthålla systemets grundläggande funktion att

finansiera det allmännas åtaganden och välfärden. Utan uttagsbeskattning skulle ägare till företag kunna ta ut hela eller delar av värdet av det egna företagets produktion för sin privata konsumtion och därigenom undvika beskattning av företagets inkomster. Undantag från uttagsbeskattning är av denna anledning inte en framkomlig väg i den mån vindkraftsproducerad el ska ges ytterligare samhällsligt stöd.

Skattereduktion för FoU samt små och medelstora företag

Skatteutskottet avstyrker Vänsterpartiets motionsförslag om en särskild skattereduktion för FoU-utgifter. Skatteutskottet anför att avdragsrätten hösten 2011 justerades så att det framgår att avdrag kan göras för forskning och utveckling om företaget har ett rimligt intresse av detta. Vidare framhålls att Företagsskattekommittén nyligen har föreslagit att det ska vara möjligt att i vissa fall få nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling (SOU 2012:66 Skatteincitament för forskning och utveckling).

Skatt på förmögenhet, arv och gåva

Skatteutskottet avstyrker i sitt yttrande motionsförslagen om förmögenhet, arv och gåva och utvecklar i sitt yttrande den kritik som lett till att dessa skatter slopats.

Framtida hantering av ekonomiska styrmedel för biodrivmedel

Skatteutskottet tillstyrker de föreslagna ändringarna av beskattningen av biodrivmedel för 2013. Utskottet har heller inte något att invända mot regeringens bedömningar beträffande beskattningen av biodrivmedel för tiden därefter.

Slopad koldioxidskatt för viss värmeproduktion inom EU:s system för handel med utsläppsrätter

Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa koldioxidskatten för bränslen som förbrukas för framställning av värme i kraftvärmeproduktionen inom EU:s handelssystem och anför att det innebär att dubbla styrmedel undviks. Motionsförslaget om avslag avstyrks.

Befrielse från fordonsskatt för nya bilar med bättre miljöegenskaper

Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag om skattebefrielse för miljöbilar och avstyrker motionärernas förslag om stimulans för inköp av bränslesnåla bilar. Skatteutskottet anför att en skattebefrielse för miljöbilar bör stimulera till köp av de bilar som har utrustats med den mest energieffektiva tekniken och att en skattebefrielse med viktrelaterade koldioxidutsläppskrav, i kombination med drivmedelsbeskattningen och supermiljöbilspremierna, är ett verkningfullt styrmedel för att minska koldioxidutsläppen från nya bilar.

Övriga ändringar i fordonsbeskattningen

Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen. När det gäller motionsförslaget om sänkt fordonsskatt i glesbygdskommuner erinrar utskottet om att fordonsskatten redan är nedsatt i ett antal kommuner i norra Sverige. Vidare anføres att Sverige tillsammans med ett antal andra EU-länder är anslutet till Eurovinjettsamarbetet som innebär ett gemensamt uttag av vägavgift för tunga godstransporter vid användandet av vissa vägar och att riksdagen under en följd av år avvisat förslag om att införa en kilometerskatt i Sverige. Skälet har varit att en kilometerskatt är dyr att administrera både för företagen och för Skatteverket eftersom den kräver utrustning för att registrera var och när ett fordon körs. Den samhällsekonomiska vinsten har därför ifrågasatts.

Energiskatten på el

Skatteutskottet delar regeringens bedömning att energiskattesatserna på el för 2013 bör räknas om så att de motsvarar förändringen av konsumentprisindex och avstyrker vidare motionsförslaget om sänkt energiskatt på hushållsel med drygt 4 miljarder kronor.

Reklamskatt

Skatteutskottet noterar regeringens bedömning att ytterligare steg i reklamskattens avskaffande för närvarande inte kan tas.

Koldioxidskatt

Skatteutskottet avstyrker motionsförslagen. Utskottet redovisar i sitt yttrande tidigare beslut och ställningstaganden på området och anför att koldioxidskatten på bränslen inte behöver höjas utöver redan fattade beslut och normal inflationsjustering. Skatteutskottet anser att förslaget om att höja återbetalningen av koldioxidskatt för arbetsmaskiner riskerar att fördröja omställningen till minskade växthusgasutsläpp i jord- och skogsbrukssektorn. Skatteutskottet är inte berett att föreslå att skattebefrielsen för torv omprövas.

Effektskatt på kärnkraft och fastighetsskatt på vattenkraft

Skatteutskottet är inte berett att förorda höjningar av effektskatten på kärnkraftverk och fastighetsskatten på vattenkraftverk och avstyrker därför motionsförslaget med denna inriktning.

Övriga förslag rörande punktskatter

Skatteutskottet avstyrker en rad motionsförslag om höjda punktskatter. I yttrandet redovisas en kort bakgrund till skatternas nuvarande nivå och utformning.

Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller

Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag. Skatteutskottet anser att det är angeläget att stävja fusk inom mervärdesskatteområdet och framhåller att ekonomisk brottslighet påverkar den seriösa företagsamheten på ett negativt sätt. Det är svårt för seriösa företag att konkurrera med dem som fuskar och som inte redovisar mervärdesskatten på ett korrekt sätt. Även statsfinanserna påverkas negativt.

Mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster

Skatteutskottet avstyrker motionsförslagen om att den lägre mervärdesskatten för restaurang- och cateringtjänster ska slopas respektive utvidgas till reparation av cyklar, kläder och skor. Skatteutskottet framhåller att sänkningen minskat de administrativa kostnaderna eftersom samma mervärdesskattesats tillämpas för såväl restaurang- och cateringtjänster som livsmedel och att sänkningen bedöms ha förbättrat förutsättningarna för att minska ungdomsarbetslösheten.

3.5 Beräkningen av inkomsterna på statens budget

I föregående avsnitt (3.4) redovisades de förslag till förändringar i skatte- och avgiftsregler som regeringen och de fyra oppositionspartierna lagt fram i sina respektive budgetalternativ. I tabellen nedan redovisas regeringens och oppositionspartiernas beräkning av inkomsterna på statens budget 2013.

Tabell 3.3 Regeringens och oppositionspartiernas beräkning av inkomsterna på statens budget 2013

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag		Avvikelse från regeringen			
	S	MP	SD	V		
1100 Direkta skatter på arbete	530 221	+2 650	+3 600	-16 110	+24 770	
1111 Statlig inkomstskatt	47 477	-50	±0	-200	+1 100	
1115 Kommunal inkomstskatt	584 611	+2 150	+1 800	-2 600	+7 610	
1120 Allmän pensionsavgift	101 168	±0	±0	+90	±0	
1130 Artistskatt	85	±0	±0	±0	±0	
1140 Skattereduktioner	-203 120	+550	+1 800	-13 400	+16 060	
1200 Indirekta skatter på arbete	449 239	+22 550	-3 650	+18 955	+25 500	
1210 Arbetsgivaravgifter	457 655	+22 600	-550	+34 455	+21 500	
1240 Egenavgifter	13 601	+100	-3 100	+600	+100	
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-31 067	±0	±0	±0	±0	
1270 Särskild löneskatt	39 896	±0	±0	±0	+3 900	
1280 Nedsättningar	-31 417	-150	±0	-16 100	±0	
1290 Tjänstegrupppliv	572	±0	±0	±0	±0	

Inkomsttitel	Regeringens förslag		Avvikelse från regeringen			
	S	MP	SD	V		
1300 Skatt på kapital	178 426	+3 600	+12 100	-2 200	+18 270	
1310 Skatt på kapital, hushåll	26 291	±0	+1 000	-300	+400	
1320 Skatt på företagsvinster	103 287	+3 600	+8 700	-1 800	+16 560	
1330 Kupongskatt	4 366	±0	±0	±0	±0	
1340 Avkastningsskatt	7 212	±0	±0	±0	+910	
1350 Fastighetsskatt	29 724	±0	+2 400	-100	+400	
1360 Stämpelskatt	7 547	±0	±0	±0	±0	
1380 Arvsskatt	0	±0	±0	±0	±0	
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	472 736	+7 970	+19 352	+5 175	+8 950	
1410 Mervärdesskatt	349 530	+5 700	+1 200	+5 175	+5 810	
1420 Skatt på alkohol och tobak	23 770	+1 200	±0	±0	±0	
1430 Energiskatt	42 121	±0	±0	±0	±0	
1440 Koldioxidskatt	26 419	±0	+6 500	±0	+1 800	
1450 Övriga skatter på energi och miljö	6 078	+470	+8 100	±0	+1 800	
1470 Skatt på vägtrafik	17 600	+600	±0	±0	-460	
1480 Övriga skatter	7 219	±0	+3 552	±0	±0	
1500 Skatt på import	5 754	±0	±0	±0	±0	
1600 Restförda och övriga skatter	3 941	±0	±0	±0	±0	
1700 Avgående poster, skatter till EU	-7 397	±0	±0	±0	±0	
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	1 632 921	+36 770	+31 402	+5 820	+77 490	
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-807 636	-2 150	-1 800	+2 600	-6 010	
Statens skatteintäkter (periodiserat)	825 285	+34 620	+29 602	+8 420	+71 480	
1900 Periodiseringar	-9 806	±0	±0	±0	±0	
1000 Statens skatteinkomster	815 480	+34 620	+29 602	+8 420	+71 480	
Övriga inkomster (kassamässigt)	14 099	-2 100	-3 800	±0	-16 980	
2000 Inkomster av statens verksamhet	50 520	-2 100	-3 800	±0	-2 445	
3000 Inkomster av försåld egendom	15 000	±0	±0	±0	±0	
4000 Återbetalning av lån	1 199	±0	±0	±0	±0	
5000 Kalkylmässiga inkomster	10 734	±0	±0	±0	±0	
6000 Bidrag m.m. från EU	11 623	±0	±0	±0	±0	
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-74 977	±0	±0	±0	±0	
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	±0	±0	±0	-14 535	
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	829 578	+32 520	+25 802	+8 420	+54 500	

Källa: Budgetpropositionen för 2013 samt partimotionerna 2012/13:Fi219, 2012/13:Fi250, 2012/13:Fi302 och 2012/13:Fi303.

Propositionen

Regeringen föreslår i punkt 3 att riksdagen godkänner den beräkning av budgetens inkomster för 2013 som redovisas i avsnitt 7.1 och bilaga 1 avsnitt 2.

För bättre förutsättningar för företagande och entreprenörskap föreslår regeringen en sänkning av bolagsskattesatsen från 26,3 procent till 22 procent fr.o.m. den 1 januari 2013. För att likställa enskilda näringsidkare och handelsbolag med aktiebolag föreslår regeringen att expansionsfondsskatten samtidigt sänks till 22 procent. För att skydda den svenska bolagsskattebasen mot skatteplanering med ränteavdrag föreslår regeringen dessutom att de befintliga reglerna för begränsning av ränteavdrag utvidgas till att gälla ränteutgifter för alla skulder inom en intressegemenskap. Inkomsterna från skatt på kapital minskar till följd av förslagen. Nettoeffekten av den sänkta bolagsskatten och den sänkta expansionsfondsskatten är en minskning på drygt 16 miljarder kronor från 2013. Förslaget om effektivare ränteavdragsbegränsningar beräknas dock öka inkomsterna från skatt på kapital med knappt 9 miljarder kronor från 2013. I beräkningen av inkomsterna från skatt på kapital 2013 ligger också en minskning på 700 miljoner kronor till följd av det förslag om att införa ett investeraravdrag som regeringen aviserar i propositionen.

För att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer föreslår regeringen att inkomstskatten för dem som är 65 år eller äldre sänks med sammanlagt 1,15 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. Skattesänkningen görs genom en höjning av det förhöjda grundavdraget och minskar därför beräkningen av inkomsterna på arbete. I beräkningen av inkomsterna från skatt på arbete 2013 ligger också en minskning på 10 miljoner kronor 2013 till följd av det förslag som regeringen aviserar i propositionen om att tydliggöra och underlätta tillämpningen av nuvarande regler om skattereduktion för hushållsarbete så att det uttryckligen framgår att hjälp med läxor ska omfattas av skattereduktionen.

För att öka utbudet av bostäder behöver utnyttjandet av det befintliga bostadsbeståndet förbättras och nybyggnationen öka, anser regeringen. Regeringen föreslår därför att schablonavdraget vid beskattning av inkomster för privatpersoners uthyrning av den egna bostaden höjs. Dessutom lämnar regeringen förslag i propositionen om ändrade hyresvillkor för att öka privatuthyrningen, vilket beräknas öka skatteintäkterna med 200 miljoner kronor från 2013. I beräkningen av inkomsterna av skatt på kapital redovisar regeringen en nettoeffekt på -170 miljoner kronor av det förhöjda schablonavdraget. I denna beräkning har förväntade effekter av regeringens förslag om ökad uthyrning av privatbostäder beaktats.

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna samt Vänsterpartiet förordar i sina respektive partimotioner 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3, 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3, 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 samt 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 alternativa förslag till inkomstberäkning. Dessa redovisas i tabell 3.3. I det föregående avsnittet (3.4) redovisades de förslag till förändringar i skatte- och avgiftsregler som de fyra oppositionspartierna lagt fram i sina respektive budgetalternativ.

3.6 Statens budget i sammandrag

I de närmast föregående avsnitten har utskottet behandlat de poster som statsbudgeten är uppbyggd av. Skillnaden mellan statsbudgetens inkomster och utgifter på utgiftsområden (inklusive förändring av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringen) utgör budgetsaldot, vilket definitionsmässigt är lika med statens lånebehov, men med omvänt tecken. Ett positivt budgetsaldo motsvaras således av ett lika stort lånebehov. Budgetsaldot och därmed lånebehovet framkommer alltså som ett resultat av de delar som bygger upp budgeten. Riksdagen tar ställning till de olika delarna och inte till saldot som sådant.

I tabell 3.4 presenteras regeringens och oppositionspartiernas budgetalternativ för 2013.

Tabell 3.4 Statens inkomster, utgifter och saldo 2013

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Regeringens förslag		Oppositionspartiernas förslag Avvikelse från regeringen			
		S	MP	SD	V	
Inkomster	829 578	+32 520	+25 802	+8 420	+54 500	
Varav inkomster av försäld egendom	15 000	±0	±0	±0	±0	
Utgifter	837 167	+29 692	+22 842	+8 407	+55 999	
Varav utgifter exkl. statsskuldsräntor	809 299	+29 692	+22 842	+10 907	+56 873	
Statsskuldsräntor	22 168	±0	±0	±0	±0	
Riksgäldskontorets netto- utlåning	4 949	±0	±0	-2 500	-874	
Kassamässig korrigering	751	±0	±0	±0	±0	
Statsbudgetens saldo	-7 589	+2 828	+2 960	+13	-1 499	

Källa: Budgetpropositionen för 2013 samt partimotionerna 2012/13:Fi219, 2012/13:Fi250, 2012/13:Fi302 och 2012/13:Fi303.

Regeringens förslag medför ett negativt budgetsaldo på 8 miljarder kronor. Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna har samtliga positiva budgetsaldon. Medan Socialdemokraterna och Miljöpartiet redovisar ett budgetöverskott på 3 miljarder kronor är motsvarande siffra för Sverigedemokraterna 13 miljoner kronor. Samtliga partier har såväl högre inkomster som utgifter i förhållande till regeringens förslag. Vänsterpartiets förslag till utgifter och inkomster är drygt 50 miljarder kronor högre än regeringens och förslaget medför ett negativt budgetsaldo på drygt 1 miljard kronor 2013.

3.7 Ålderspensionssystemets utgifter

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten omfattar ålderspension i form av inkomstpension, tilläggspension, premiepension samt administrationskostnader.

Propositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionen punkt 6 att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2013. Utgifterna beräknas till 256 933 miljoner kronor 2013.

Motionerna

Oppositionspartierna har inga andra förslag än regeringen vad avser ålderspensionssystemets utgifter.

3.8 Yttranden från andra utskott

Sammanlagt har elva utskott yttrat sig över budgetpropositionens förslag till utgiftsramar och beräkning av statsinkomster och de motioner som väckts med anledning av propositionen. Tre utskott, utrikesutskottet, försvarsutskottet och utbildningsutskottet, har avstått från att yttra sig.

Tabell 3.5 ger en översiktlig sammanställning över de yttranden som inkommit. Av tabellen framgår om regeringens förslag tillstyrks eller avstyrks i yttrandet och om yttrandena innehåller avvikande meningar eller särskilda yttranden. Yttrandena återfinns i sin helhet som bilagor i betänkandet. Av de elva utskott som yttrat sig har samtliga tillstyrkt regeringens förslag.

I sitt yttrande 2012/13:SkU2y konstaterar *skatteutskottet* att arbetet med att motverka skattefusk och skatteflykt och att förebygga och motverka brottslighet är ett viktigt inslag i myndigheternas arbete med att säkra målet för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Det motverkande och förebyggande arbetet pågår på flera fronter och skatteutskottet har under

våren redovisat detta i betänkande 2011/12:SkU17. Skatteutskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna från Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet med förslag om utökade ramar med motivering att de av regeringen föreslagna ramarna bedöms som väl avvägda.

Tabell 3.5 Yttranden med anledning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning

Utgiftsområde och behandlande utskott	Yttrande	Ställning till prop.	Avvikande mening	Särskilda yttranden
1. Rikets styrelse (KU)	KU1y	Tillstyrks	MP, SD, V	
2. Samhällsekonomi och finansförvaltning (FiU)	–			
3. Skatt, tull, exekution (SkU)	SkU2y	Tillstyrks	SD, V	S
4. Rättsväsendet (JuU)	JuU prot.	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
5. Internationell samverkan (UU)	Avstår	Avstår		
6. Försvar och samhällets krisberedskap (FöU)	Avstår	Avstår		
7. Internationellt bistånd (UU)	Avstår	Avstår		
8. Migration (SfU)	SfU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
9. Hälsovård, sjukvård och social omsorg (SoU)	SoU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
10. Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (SfU)	SfU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
11. Ekonomisk trygghet vid ålderdom (SfU)	SfU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
12. Ekonomisk trygghet familjer och barn (SfU)	SfU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
13. Integration och jämställdhet (AU)	AU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
14. Arbetsmarknad och arbetsliv (AU)	AU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
15. Studiestöd (UbU)	Avstår	Avstår		
16. Utbildning och universitetsforskning (UbU)	Avstår	Avstår		
17. Kultur, medier, trossamfund och fritid (KrU)	KrU prot.	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
18. Samhällsplanering, bostadsförsörjning (CU)	CU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	(S, MP, SD, V) (M, FP, C, KD)
19. Regional tillväxt (NU)	NU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
20. Allmän miljö- och naturvård (MJU)	MJU prot.	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
21. Energi (NU)	NU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
22. Kommunikationer (TU)	TU prot.	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
23. Areella näringar, landsbygd, livsmedel (MJU)	MJU prot.	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
24. Näringsliv (NU)	NU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
25. Allmänna bidrag till kommuner (FiU)	–			
26. Statsskuldräntor m.m. (FiU)	–			
27. Avgiften till EU (FiU)	–			
Övrigt				
Ålderspensionssystemet (SfU)	SfU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	
Inkomsterna på statens budget (SkU)	SkU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	(S, MP, V)
Inkomsterna på statens budget (SfU)	SfU1y	Tillstyrks	S, MP, SD, V	

I sitt yttrande 2012/13:SkU1y behandlar *skatteutskottet* skattefrågor i budgetpropositionen. Skatteutskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har ingen invändning mot att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2013 godkänns. En mer utförlig beskrivning av skatteutskottets yttrande vad gäller skattefrågor återfinns i avsnitt 3.4. I ett särskilt yttrande av S, MP och V berörs regeringens förslag om höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder vilket är kopplat till de förslag om ökad uthyrning av privatbostäder som finns i budgetpropositionens utgiftsområde 18. Eftersom förslagen om ökad uthyrning är kopplade till inkomstberäkningen vill de tre oppositionspartierna klargöra att de delar civilutskottets syn på ärendets beredning.

Justitieutskottet tillstyrker i sitt protokollsutdrag 2012/13:5 regeringens förslag till ram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Civilutskottet konstaterar i sitt yttrande 2012/13:CU1y att regeringen i budgetpropositionen lägger fram flera åtgärder för att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Civilutskottet ser positivt på dessa åtgärder liksom på det förslag om ökade resurser för forskningsinsatser för ett hållbart samhällsbyggande som regeringen aviserat. Oppositionspartiernas förslag till förändringar innebär en återgång till en bostadspolitik som bygger på subventioner och avvisas därför av civilutskottet. Civilutskottets samlade bedömning är att regeringens förslag till utgiftsram för område 18 ger tillräckligt utrymme för de anslag inom bostads- och konsumentpolitiken som civilutskottet ska ta ställning till under hösten. I två särskilda yttranden över lagförslagen om privatuthyrning av bostäder anfördes följande: S, MP, SD och V anser att lagförslaget har remitterats till civilutskottet av kammaren, och de ser inga skäl att frångå den ordning som riksdagen hittills har tillämpat för beredning av civilrättslig lagstiftning. M, FP, C och KD, å andra sidan, anser att lagförslaget om privatuthyrning av bostäder presenterades i budgetpropositionen och därför borde lämnas över till finansutskottet för att möjliggöra en samordnad beredning av lagförslagen och de budgetfrågor som hör till dem. Alliansregeringens förslag avvisades av en majoritet i civilutskottet.

Socialförsäkringsutskottet avfärdar Sverigedemokraternas motion om förslag till åtgärder för att kraftigt minska asyl- och anhöriginvandringen. Socialförsäkringsutskottet anser att Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för den som flyr undan förföljelse och förtryck. Särskild hänsyn ska tas till barns bästa. Sverige erbjuder skydd i större utsträckning än vad internationella överenskommelser kräver. Denna politik har starkt stöd i riksdagen. Socialförsäkringsutskottet föreslår vidare att Vänsterpartiets motion om bostadsersättning till asylsökande i eget boende avstyrks.

Vad gäller utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp presenterar socialförsäkringsutskottet inga invändningar mot den utgiftsram som regeringen föreslår. Socialförsäkringsutskottet delar reger-

ingens uppfattning att rehabiliteringskedjan starkt har bidragit till att fler är i arbete. Sjukförsäkringsreformen har haft stor betydelse för den minskade sjukfrånvaron. Socialförsäkringsutskottet ser positivt på att regeringen prioriterar arbetet med att höja såväl legitimiteten i de beslut som Försäkringskassan fattar som tilltron till myndigheten.

Socialförsäkringsutskottet välkomnar de åtgärder inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom som regeringen presenterar. Socialförsäkringsutskottet ser positivt på att pensionärernas ekonomiska standard höjs men anser att en höjning av garantipensionerna, som föreslås i motionerna, inte är aktuell.

För utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ställer sig socialförsäkringsutskottet bakom regeringens politiska inriktning vad gäller den ekonomiska familjepolitiken. Socialförsäkringsutskottet anser att höjningen av föräldrapenningens grundnivå förstärker ekonomin för unga föräldrar och dem som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden. Motionernas förslag till utgiftsökningar föreslår socialförsäkringsutskottet ska avstyrkas liksom några partiers förslag om att avskaffa jämställdhetsbonusen.

Socialförsäkringsutskottet konstaterar att de sänkningar i det samlade uttaget av arbetsgivar- och egenavgifter för personer som fyllt 18 men ännu inte 25 år har ökat incitamenten att anställa unga och därmed bidragit till ökad sysselsättning bland unga. Socialförsäkringsutskottet står bakom denna förändring men är inte berett att stödja motionernas förslag om bl.a. ett höjt generellt avgiftsuttag eller sänkta socialavgifter för småföretag.

En mer utförlig beskrivning av socialförsäkringsutskottets yttrande vad gäller avgiftsfrågor återfinns i avsnitt 3.4.

Enligt *socialutskottets* yttrande 2012/13:SoU1y är regeringens prioriteringar väl avvägda och utskottet ställer sig bakom förslagen om stärkt statlig tillsyn av vård och omsorg och samt satsningen på s.k. hälsokonton. Socialutskottet välkomnar vidare att 309 miljoner kronor avsätts under 2013 för ersättningar till det nya anslaget Ersättning för vanvård i den sociala barn- och ungdomsvården.

Kulturutskottet tillstyrker i protokollsutdrag 2012/13:4 regeringens förslag för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Kulturutskottet konstaterar att den föreslagna utgiftsramen ger utrymme för flera angelägna satsningar.

Trafikutskottet tillstyrker i protokollsutdrag 2012/13:5 regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i protokollsutdrag 2012/13:3 det förslag som regeringen lägger fram i propositionen om utgiftsram för 2013 när det gäller utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Näringsutskottet anser i sitt yttrande 2012/13:NU1y att regeringens förslag väl speglar näringsutskottets inställning. Sveriges tidigare återhållsamhet kan nu bytas mot tillväxtfrämjande investeringar. Vidare anförs att

Sverige ska vara ett föregångsland med en energipolitik som bl.a. leder till minskade skadliga utsläpp och minskad negativ miljöpåverkan. Därmed föreslår näringsutskottet att regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv tillstyrks.

Arbetsmarknadsutskottet konstaterar i sitt yttrande 2012/13:AU1y att den svenska arbetsmarknaden hittills klarat sig relativt väl sett mot bakgrund av den stora osäkerhet och turbulens som präglade den ekonomiska utvecklingen i den nära omvärlden. En viktig förklaring till att sysselsättningen trots svåra yttre förutsättningar stigit sedan 2006 är, enligt arbetsmarknadsutskottets mening, de reformer som alliansregeringen genomfört. Jobbskatteavdraget och förändringarna i socialförsäkringssystemen har gjort att det lönar sig bättre att arbeta. Arbetsmarknadsutskottet konstaterar att prognoser för arbetsmarknadens utveckling den närmsta tiden är osäkra. Det finns därmed anledning att vara uppmärksam på arbetslöshetens utveckling. Arbetsmarknadsutskottet anför dock att den samlade bilden tyder på att det handlar om en begränsad avmattning och att utvecklingen på längre sikt ger anledning till försiktig optimism. Vad gäller oppositionens förslag menar arbetsmarknadsutskottet att budgetmotionernas gemensamma inriktning innebär krav på höjda skatter för att finansiera olika typer av höjda ersättningar. Arbetsmarknadsutskottet kan inte ställa sig bakom en sådan prioritering eftersom den riskerar att leda till högre arbetslöshet och lägre sysselsättning. Sammanfattningsvis ställer sig arbetsmarknadsutskottet bakom regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 13 Integration och jämställdhet och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Arbetsmarknadsutskottet avvisar därmed oppositionens förslag.

3.9 Finansutskottets ställningstagande

Utgiftstak för staten

Utskottet konstaterar att de utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet som regeringen föreslår att riksdagen ska fastställa för 2013–2015 skiljer sig från dem som riksdagen redan tidigare beslutat. Skillnaden består dock endast i ett antal tekniska justeringar av utgiftstaket bl.a. till följd av att regeringen i sitt budgetförslag neutraliserar effekten på kommundomstörns intäkter av förslagen om att höja det särskilda grundavdraget för pensionärer och om förändringar av fastighetsavgiften. De tekniska justeringarna innebär att utgiftstaket för staten fastställs på en nivå som är 2 miljarder kronor högre 2013–2015 än vad som riksdagen tidigare beslutat.

Socialdemokraterna föreslår utgiftstak som är 20 miljarder kronor högre än regeringens förslag 2013–2015. Miljöpartiet i sin tur föreslår utgiftstak som är 25, 30 respektive 35 miljarder kronor högre 2013–2015. Liksom regeringen gör Miljöpartiet en bedömning av utgiftstakets nivå 2016. Bedömningen av nivån är 35 miljarder högre än i regeringens bedömning.

Sverigedemokraterna föreslår samma utgiftstak som regeringen 2013–2015. Slutligen, föreslår Vänsterpartiet att regeringens förslag till utgiftstak ska avslås.

Utskottet anser att regeringens förslag till utgiftstak är väl avvägda och tillstyrker regeringens förslag för åren 2013–2015. Därmed avstyrker utskottet oppositionspartiernas alternativa förslag.

Utgiftsramar för 2013 per utgiftsområde

Utskottet kan konstatera att de utskott som yttrat sig tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för respektive utgiftsområde. Utskottet anser att regeringens förslag om fördelning av utgifter på utgiftsområden är väl förenliga med de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår och som utskottet ställt sig bakom i avsnitt 2. De förslag som regeringen presenterar är satsningar som enligt utskottet stärker tillväxtmöjligheterna och motverkar att arbetslösheten biter sig fast samtidigt som regeringen värnar säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till utgifter på utgiftsområden för 2013 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag.

Övriga utgifter på statens budget

Utskottet noterar att regeringen i budgeten för 2013 räknar med att 3 miljarder kronor av det som enligt förslaget anvisas för 2013 inte kommer att förbrukas under budgetåret. Samtidigt beräknas anslagsbehållningarna vid årsskiftet 2012/13 uppgå till 14 miljarder kronor. Utskottet har förståelse för att myndigheternas förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskrediter utgör en osäkerhet i beräkningen av de takbegränsade utgifterna. Samtidigt utgör anslagsbehållningarna stora belopp och de varierar mycket mellan åren, varför utskottet upprepar sitt önskemål från förra hösten (bet. 2011/12:FiU1 s. 146) om en mer utförlig redovisning av posten Minskning av anslagsbehållningar och vad som kan anses vara rimliga belopp för denna post.

För budgetåret 2013 räknar regeringen med att Riksgäldskontorets nettoutlåning kommer att uppgå till 5 miljarder kronor. Som en följd av Sverigedemokraternas förslag om att påskynda återbetalningen från Stabilitetsfonden till statskassan föreslår partiet en minskning av Riksgäldskontorets nettoutlåning med 2,5 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag. Utskottet ställer sig bakom regeringens beräkning av Riksgäldskontorets nettoutlåning.

Utskottet har inte heller något att invända mot regeringens beräkning av den kassamässiga korrigeringen.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens beräkningar av förändringen av anslagsbehållningar, myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret och den kassamässiga korrigeringen för 2012. Sverigedemokraternas alternativa förslag avstyrks.

Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Utskottet tillstyrker i likhet med skatteutskottet och socialförsäkringsutskottet regeringens förslag om ändringar i skatte- och avgiftsregler och har likhet med dessa utskott inte heller någon invändning mot de bedömningar som regeringen redovisar i kapitlet Skattefrågor.

Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets motionsförslag om ändringar i skatte- och avgiftsreglerna avstyrks.

Utskottet tillstyrker således regerings lagförslag (punkt 14–25).

Inkomster på statens budget

Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013 godkänns. Motionsyrkandena om att godkänna oppositionspartiernas respektive inkomstberäkningar avstyrks.

Ålderspensionssystemets utgifter

Utskottet tillstyrker i likhet med socialförsäkringsutskottet regeringens beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2013. Oppositionspartierna har inga andra förslag än regeringen vad avser ålderspensionssystemets utgifter.

4 Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden i enlighet med regeringens förslag för 2014, 2015 och 2016 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jämför reservationerna 9 (S), 10 (MP), 11 (SD) och 12 (V).

4.1 Propositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionen (punkt 7) att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 som riktlinje för regeringens budgetarbete. I tabellerna 4.1, 4.2 respektive 4.3 redovisas regeringens förslag till utgiftsramar för dessa år.

4.2 Motionerna

Förslag på en alternativ fördelning av utgifter på utgiftsområden för åren 2014, 2015 och 2016 framförs av Socialdemokraterna i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 5, Miljöpartiet i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. yrkande 5 och Sverigedemokraterna i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 4. Vänsterpartiets förslag på en alternativ preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2014 och 2015 framförs i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 5. Avvikelserna jämfört med regeringens förslag redovisas i tabellerna 4.1, 4.2 respektive 4.3.

4.3 Finansutskottets ställningstagande

Förslagen till fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016 utgår från motsvarande fördelning av utgifter på utgiftsområden 2013. Tidigare i betänkandet har utskottet avstyrkt oppositionspartiernas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken och i linje med detta även avstyrkt oppositionens förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden 2013.

Utskottet tillstyrker därmed att den preliminära fördelningen på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 godkänns i enlighet med regeringens förslag och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Tabell 4.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2014*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	MP	SD	V
1 Rikets styrelse	12 201	±0	+161	+22	-388
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	13 844	+800	+1 250	+726	+900
3 Skatt, tull och exekution	10 448	±0	±0	+275	+100
4 Rättsväsendet	40 088	+100	+196	+2 320	-325
5 Internationell samverkan	2 036	±0	±0	-142	±0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	47 443	±0	-2 256	+4 000	-1 855
7 Internationellt bistånd	33 087	±0	+1 600	-8 021	+3 762
8 Migration	9 267	±0	±0	-7 732	+510
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	64 828	+300	+906	+3 385	+8 587
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	90 153	+5 650	+3 075	+2 724	+5 305
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	39 265	±0	±0	+4 024	+1 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	80 570	+2 200	+322	-348	+5 192
13 Integration och jämställdhet	13 397	-100	-40	-10 676	-495
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	63 730	+12 125	+6 330	+5 478	+13 295
15 Studiestöd	21 494	+1 410	+55	-18	+3 580
16 Utbildning och universitetsforskning	59 159	+2 990	+3 182	+5 240	+9 310
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	12 777	+284	+245	+308	+421
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 203	+1 000	+150	+106	+2 165
19 Regional tillväxt	2 982	+50	+80	+60	+50
20 Allmän miljö- och naturvård	5 049	+1 120	+3 995	+200	+2 205
21 Energi	2 801	+50	+465	+60	+894
22 Kommunikationer	46 019	+2 000	+2 945	+2 000	+8 940
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	16 673	-55	+683	+620	+515
24 Näringsliv	5 531	+695	+3 060	±0	+763
25 Allmänna bidrag till kommuner	87 815	+1 840	+1 300	+1 209	+5 092
26 Statsskuldräntor m.m.	23 496	±0	±0	±0	+22
27 Avgiften till Europeiska unionen	33 888	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	839 242	+32 459	+27 704	+5 819	+69 545
Minskning av anslagsbehållningar	-347	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter	838 895	+32 459	+27 704	+5 819	+69 545
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgälds-kontoret, netto	2 684	±0	±0	-2 500	-1 332
Kassamässig korrigering	0	±0	±0	±0	±0
Summa	841 579	+32 459	+27 704	+3 319	+68 213

Källa: Budgetpropositionen för 2013 samt partimotionerna 2012/13:Fi219, 2012/13:Fi250, 2012/13:Fi302 och 2012/13:Fi303.

Tabell 4.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2015*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	MP	SD	V
1 Rikets styrelse	12 384	±0	+206	+22	-389
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	14 183	+800	+1 350	+526	+900
3 Skatt, tull och exekution	10 638	±0	±0	+300	+100
4 Rättsväsendet	41 302	+100	+196	+2 062	-330
5 Internationell samverkan	2 041	±0	±0	-143	±0
6 Försvar och samhällets krisberedskap	48 162	±0	-2 190	+6 000	-1 858
7 Internationellt bistånd	35 194	±0	+1 600	-8 239	+4 249
8 Migration	9 261	±0	±0	-7 767	+530
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	64 706	+300	+906	+4 037	+9 879
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	88 255	+6 500	+3 262	+2 719	+6 255
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	38 399	±0	±0	+4 137	+1 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	82 613	+2 300	+294	-1 016	+5 565
13 Integration och jämställdhet	13 730	±0	+60	-12 649	-895
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	58 502	+11 641	+6 330	+5 076	+12 519
15 Studiestöd	21 303	+1 410	+55	-112	+4 174
16 Utbildning och universitetsforskning	59 494	+2 890	+4 615	+5 878	+10 579
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	12 796	+210	+245	+328	+696
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 196	+1 000	+163	+107	+3 165
19 Regional tillväxt	2 718	+50	+80	+110	+50
20 Allmän miljö- och naturvård	5 034	+1 220	+4 370	+300	+2 446
21 Energi	2 241	+50	+940	+110	+1 034
22 Kommunikationer	49 463	+4 000	+3 745	+3 000	+10 990
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	15 581	-55	+843	+991	+515
24 Näringsliv	5 109	+695	+3 060	±0	+783
25 Allmänna bidrag till kommuner	87 252	+2 240	+2 000	-1 355	+8 757
26 Statsskuldräntor m.m.	31 304	±0	±0	±0	-43
27 Avgiften till Europeiska unionen	37 011	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	849 869	+35 351	+32 130	+4 421	+80 671
Minskning av anslagsbehållningar	-1 973	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter	847 896	+35 351	+32 130	+4 421	+80 671
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	493	±0	±0	-2 500	-1 776
Kassamässig korrigering	0	±0	±0	±0	±0
Summa	848 389	+35 351	+32 130	+1 921	+78 895

Källa: Budgetpropositionen för 2013 samt partimotionerna 2012/13:Fi219, 2012/13:Fi250, 2012/13:Fi302 och 2012/13:Fi303.

Tabell 4.3 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2016*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				V
		S	MP	SD		
1 Rikets styrelse	12 597	±0	+206	+32	–	
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	14 624	+800	+1 450	+526	–	
3 Skatt, tull och exekution	10 874	±0	±0	+325	–	
4 Rättsväsendet	42 238	+100	+196	+1 896	–	
5 Internationell samverkan	2 046	±0	±0	–144	–	
6 Försvar och samhällets krisberedskap	48 939	±0	–2 192	+8 000	–	
7 Internationellt bistånd	37 141	±0	+1 600	–8 840	–	
8 Migration	9 381	±0	±0	–7 954	–	
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	65 831	+300	+906	+4 460	–	
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	87 732	+6 750	+3 262	+2 716	–	
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	37 525	±0	±0	+4 233	–	
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	85 442	+2 300	+280	–1 540	–	
13 Integration och jämställdhet	13 686	±0	+60	–12 616	–	
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	57 612	+11 452	+6 330	+4 690	–	
15 Studiestöd	22 174	+1 410	+1 255	–285	–	
16 Utbildning och universitetsforskning	60 380	+2 890	+4 615	+6 026	–	
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	12 973	+210	+245	+348	–	
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 196	+1 000	+165	+108	–	
19 Regional tillväxt	3 245	+50	+80	+200	–	
20 Allmän miljö- och naturvård	5 018	+1 220	+4 370	+400	–	
21 Energi	2 353	+50	+940	+200	–	
22 Kommunikationer	51 775	+4 000	+3 745	+4 000	–	
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	15 479	–55	+843	+1 041	–	
24 Näringsliv	5 301	+695	+3 060	±0	–	
25 Allmänna bidrag till kommuner	87 251	+2 540	+2 400	–3 954	–	
26 Statsskulsdräntor m.m.	19 557	±0	±0	±0	–	
27 Avgiften till Europeiska unionen	39 150	±0	±0	±0	–	
Summa utgiftsområden	851 518	+35 712	+33 816	+3 868	–	
Minskning av anslagsbehållningar	–2 480	±0	±0	±0	–	
Summa utgifter	849 038	+35 712	+33 816	+3 868	–	
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgälds-kontoret, netto	1 626	±0	±0	–2 500	–	
Kassamässig korrigerigering	0	±0	±0	±0	–	
Summa	850 664	+35 712	+33 816	+1 368	–	

Källa: Budgetpropositionen för 2013 samt partimotionerna 2012/13:Fi219, 2012/13:Fi250, 2012/13:Fi302 och 2012/13:Fi303.

5 Bemyndigande om upplåning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

5.1 Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203) (punkt 8).

Statens budgetsaldo visar statens lånebehov med omvänt tecken. För 2013 beräknas ett budgetunderskott på 8 miljarder kronor. Regeringen bedömer att treårsperioden därefter kommer visa gradvis stigande överskott, med ett beräknat överskott på 131 miljarder kronor 2016.

5.2 Finansutskottets ställningstagande

Riksdagen ger enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203) regeringen befogenhet att för ett år i taget ta upp lån för staten. Finansutskottet tillstyrker att regeringen ges det bemyndigande som begärs i finansplanen.

6 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet upp till ett belopp av 36,8 miljarder kronor.

6.1 Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i staten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 36,8 miljarder kronor (punkt 11).

Regeringen redovisar för varje utgiftsområde beräknade sammanlagda låneramar för investeringar i anläggningstillgångar i statens verksamhet för 2013. Den totala låneramen avser summan av lån för detta ändamål som regeringen och myndigheterna under regeringen får ha i Riksgäldskontoret under 2013. Regeringen beräknar att det behövs en total låneram på 36,8 miljarder kronor för 2013, varav ca 0,2 miljarder kronor initialt inte kommer att fördelas till myndigheterna.

Jämfört med den låneram som riksdagen har beslutat för 2012 innebär förslaget till låneram för 2013 en ökning med 2,5 miljarder kronor eller 7,3 procent. Den genomsnittliga ökningstakten för låneramen 2003–2012 har uppgått till 4,4 procent per år.

Myndigheternas totala skuld när det gäller investeringar i anläggningstillgångar uppgick vid halvårsskiftet 2012 till 27,0 miljarder kronor, vilket är ca 1,1 miljarder kronor mer än vid samma tidpunkt 2011.

Lånevolymen har ökat med 11,9 miljarder kronor sedan 2002, medan nyttjandegraden har ökat med 12 procentenheter till 78 procent. Det är dock en nedgång med 1 procentenhet från halvårsskiftet 2011 då nyttjandegraden låg på 79 procent. Regeringens målsättning är att nyttjandegraden, i enlighet med vad finansutskottet uttalat (bet. 2009/10:FiU1 s. 143), ska fortsätta att öka.

Den förhållandevis kraftiga ökning som regeringen föreslår för 2013 kan härledas till fyra utgiftsområden: utgiftsområde 4 Rättsväsendet, 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 16 Utbildning och universitetsforskning samt 22 Kommunikationer.

6.2 Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet noterar att regeringen har målsättningen att nyttjandegraden ska fortsätta att öka i förhållande till den begärda låneramen. Utskottet vill understryka att låneramen ska vara väl avvägd i förhållande till behovet.

Utskottet tillstyrker att regeringen för 2013 får besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet upp till ett belopp om 36,8 miljarder kronor.

7 Myndigheternas räntekontokrediter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret till ett belopp av 17,7 miljarder kronor.

7.1 Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 17,7 miljarder kronor (punkt 12).

Myndigheterna placerar överskottslikviditet och finansierar sitt behov av rörelsekapital i Riksgäldskontoret. Varje myndighet har för dessa ändamål ett räntekonto med kredit. Storleken på räntekontokrediten varierar, men ligger normalt i intervallet 5–10 procent av summan av respektive myndighets anslag, bidrag och avgiftsinkomster. De beräknade kreditramarna för 2013 redovisas per utgiftsområde i budgetpropositionen (Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 11.1.2).

Av den totala föreslagna summan på 17,7 miljarder kronor för 2013 kommer ca 0,1 miljard kronor initialt inte att fördelas till myndigheterna. Den totala ramen föreslås minska med 3,2 miljarder kronor jämfört med den ram som riksdagen beslutat för 2012.

Myndigheterna hade en betydande inlåning på sina räntekonton vid halvårsskiftet 2012; saldot uppgick till 42,8 miljarder kronor. En anledning till att inlåningen är större än utlåningen är det anslagssparande som flera myndigheter har byggt upp. Inlåningen kan också bero på att det för den avgiftsfinansierade verksamheten uppstår en likviditet som placeras på räntekontot. Totalt 8 av de drygt 200 myndigheter som har räntekonton med kredit i Riksgäldskontoret utnyttjade sin kredit vid halvårsskiftet 2012. Sammantaget har 34 myndigheter utnyttjat sin kredit någon gång under 2012. Merparten av myndigheterna har stadigvarande överskott på sina räntekonton.

7.2 Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har tidigare uttalat att regeringen bör undersöka möjligheterna att lämna en redovisning av det maximala utnyttjandet av kreditramen och en redovisning av om räntekontokreditramen uppvisat ett negativt saldo på aggregerad nivå under året (bet. 2011/12:FiU1 s. 155). Någon sådan redovisning ges inte i årets budgetproposition. Redovisningen för räntekontokreditramen för 2013 inkluderar dock numera saldon för inlåningen

vid halvårsskiftet för såväl 2011 som 2012, vilket ger möjlighet att utläsa hur myndigheternas inlåning till Riksgäldskontoret förändrats det senaste året.

Under ärendets beredning har Finansdepartementet lämnat in kompletterande information om utnyttjandet av räntekontokreditramen. I rapporten redovisas det maximala kreditutnyttjandet per myndighet. Det går dock inte att härleda det maximala kreditutnyttjandet sett till en viss tidpunkt på året, t.ex. på vilken dag den största utlåningen inträffade på räntekontona mot samtliga myndigheter. Helårsutfallet för 2011 visar att det maximala kreditutnyttjandet för samtliga myndigheter var 4,3 miljarder kronor av en bemyndigad ram på 21,3 miljarder kronor. Utfallet vid halvårsskiftet 2012 visar på ett maximalt kreditutnyttjande på 1,3 miljarder kronor av en bemyndigad ram på 20,9 miljarder kronor.

Finansutskottet kan konstatera att det maximala utnyttjandet ligger långt under den totala kreditram som tilldelats departementen, och så har varit fallet under flertalet år. Merparten av myndigheterna utnyttjar heller aldrig sin räntekontokredit. Utskottet anser därför att regeringen bör överväga om rådande praxis, dvs. att tilldela varje myndighet en räntekontokredit om 5–10 procent av myndighetens anslag, bidrag och avgiftsinkomster, är kostnadseffektiv och ändamålsenlig, och återkomma till utskottet i budgetpropositionen för 2014 med eventuella förslag till ändringar.

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag i finansplanen om myndigheternas räntekontokrediter i Riksgäldskontoret.

8 Bemyndigande att överskrida ramanslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om vissa villkor är uppfyllda.

8.1 Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om ett riksdagsbeslut om ändring av anslaget inte hinner inväntas och överskridandet ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten (punkt 13).

Enligt 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen får regeringen med riksdagens bemyndigande besluta att ett anslag får överskridas, om det är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget ska kunna uppfyllas.

För de flesta anslag kan oundvikliga utgiftsökningar i förhållande till anvisade medel rymmas inom den högsta tillåtna anslagskrediten på 10 procent som föreskrivs i 3 kap. 8 § första stycket budgetlagen.

När det däremot gäller anslag som anvisats för regelstyrd verksamhet, icke påverkbara EU-relaterade utgifter och oförutsedda utgifter kan så stora förändringar inträffa att utgifterna inte ryms inom den högsta tillåtna anslagskrediten. Regeringen avser i sådana fall att i första hand återkomma till riksdagen med förslag om ändrade anslag. Förändringarna kan dock inträffa snabbt och betalningarna kan behöva göras utan dröjsmål.

Regeringens avsikt är att även fortsättningsvis föreslå ändringar av berörda anslag som ersätter de medgivna överskridandena.

I skrivelsen Årsredovisning för staten 2011 (skr. 2011/12:101 s. 59 och 60) lämnades en redovisning av vilka anslag som regeringen medgivit överskridanden för under 2011.

Under 2012 har regeringen hittills inte medgivit några överskridanden som innebär att anslagen behöver tillföras ytterligare medel. Ett eventuellt utnyttjande av bemyndigandet senare under 2012, dvs. efter att höständeringsbudgeten lämnats, kommer att redovisas i årsredovisningen för staten 2012.

8.2 Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag i finansplanen om bemyndigande att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om vissa villkor är uppfyllda.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Jörgen Hellman (S), Marie Nordén (S), Sven-Erik Bucht (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Socialdemokraterna föreslår i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1 och 9 samt avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 1 och motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 9 samt

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 11.

Ställningstagande

Sverige är ett unikt land och svenskarna är kunniga, kreativa och öppna för omvärlden. Förutsättningar finns för att bygga ett framgångsrikt, jämlikt, jämställt och hållbart samhälle. Men för att nå dit behövs en politik för full sysselsättning. Sverige behöver en ny affärsplan för jobb och stärkt konkurrenskraft.

Höj Sveriges kompetens till en världsledande nivå

Målet bör vara att Sverige ska ha en världsledande utbildningsnivå i hela befolkningen. Utbildning är nyckeln till framtidens jobb och konkurrenskraft, men också till människors frihet att forma sina egna liv. Trenden med sjunkande resultat i den svenska skolan måste brytas. Nyckeln till högre skolresultat består i högre kvalitet i undervisningen. Det handlar om investeringar i mindre klasser och i kompetensutveckling för lärare och skolledning. Cirka 2 miljarder kronor bör investeras för att minska klasstorlekarna. Både internationell och svensk forskning pekar på att detta är ett effektivt sätt att höja resultaten. Bättre skolresultat kräver också insatser för en likvärdig skola. Fler barn bör gå i förskoleklass. Ett särskilt forsk-

ningsinstitut för lärande bör bildas. De skolor som har tuffast förutsättningar bör få ökade resurser. Det bör också införas en stimulans för mer läxhjälp i grundskolan för alla.

Högre utbildning lönar sig för såväl den enskilde som samhället. Samhällets investeringar i utbildning ger mångdubbelt tillbaka i form av tillväxt och utvecklingskraft. Fler utbildningsplatser behövs i yrkeshögskola och högskola kombinerat med en kvalitetsstatsning och utökade praktikmöjligheter i högskolan.

Skapa jobb i växande och kunskapsintensiva företag

Sverige behöver fler entreprenörer och fler företag som växer och anställer. För att fler företag ska våga anställa bör arbetsgivarnas ansvar för den andra sjuklöneveckan slopas. Många av framtidens jobb finns där lösningar på klimatkrisen utvecklas. Ett nytt stöd bör införas för att stimulera klimatinnovationer genom bl.a. satsningar på pilotprojekt. På så sätt ges svenska företag möjlighet att pröva ny teknik i full skala, vilket kan främja framtida svensk export. Statens ambitioner inom exportfrämjande bör öka och exporten stärkas genom förbättrade förutsättningar för företagen att etablera affärskontakter och ta sig in på nya marknader.

Merparten av företagens investeringar i forskning sker i storföretagen. Inslaget av FoU-investeringar i små och medelstora företag bör främjas genom att företag under ett uppbyggnadsskede får göra avdrag för FoU-utgifter.

Samverkansmodeller mellan det privata och det offentliga har historiskt varit mycket viktiga för den svenska samhällsutvecklingen. En samverkansmodell bör utvecklas i dialog med näringslivet, akademien och de fackliga organisationerna. Modellen bör ta sin utgångspunkt i centrala framtidsutmaningar för vårt samhälle – både inhemska och globala. Identifieringen av vilka områden som ska bli föremål för strategisk samverkan bör genomföras förutsättningslöst och i nära dialog med representanter från olika samhällssektorer. Ett intressant område för strategisk samverkan är miljö- och energiområdet. Som ett led i arbetet med att bygga strategisk samverkan bör det även inrättas ett nationellt innovationsråd i Statsrådsberedningen. Rådet bör ledas av Sveriges statsminister. Särskilda insatser behövs också för att öka tillgången på riskkapital, stimulera innovativa upphandlingar och för att stärka mindre företags patentskydd.

Sverige behöver en långsiktig forsknings- och innovationspolitik som ligger fast vid regeringsskiftet genom att det görs en tioårig blocköverskridande överenskommelse.

Stäng rekryteringsgapet på arbetsmarknaden

Arbetslösheten bland unga i Sverige är hög och växande. Också långtidsarbetslösheten bland unga har ökat kraftigt under de senaste fem åren. Ungdomsarbetslösheten måste knäckas. Ingen ung ska vara arbetslös mer än sex månader. Eftersom arbetslösheten ser väldigt olika ut i olika ung-

domsgrupper behövs en bred palett av insatser i linje med vad Socialdemokraterna föreslår i sin budgetmotion. Utgångspunkten är att unga ska jobba eller studera. Sammantaget föreslår Socialdemokraterna 35 000 jobb och utbildningsplatser för unga till en kostnad av 4,8 miljarder kronor 2013. För det första bör det införas utbildningskontrakt för unga utan fullgjord gymnasieutbildning. Olika ersättningar från det offentliga ska villkoras av att man påbörjar och fullföljer utbildningskontraktet. Detta krav innebär att utbildningskontraktet kan liknas vid en utökad skolplikt. Fullt utbyggt skulle utbildningskontraktet omfatta 10 000 platser i komvux, yrkesvux och folkhögskola. Inom ramen för dessa platser bör unga också kunna kombinera deltidsjobb med deltidsstudier. För det andra bör kraftigt subventionerade yrkesintroduktionsjobb införas redan 2013, i det offentliga och i näringslivet, där unga nyanställda ges möjlighet att kombinera jobb med utbildning inom yrket. För det tredje behövs breda investeringar i bristyrkesutbildningar i syfte att sluta rekryteringsgapet på arbetsmarknaden.

Fas 3 bör avvecklas till förmån för åtgärder som ger dokumenterad effekt. Den nuvarande artificiella sysselsättningen bör ersättas med subventionerade anställningar utan restriktioner vad avser de arbetsuppgifter som får utföras. Vi står bakom Socialdemokraternas förslag om en kraftig ökning av utbudet av åtgärder för dem som i dag befinner sig i Fas 3. Det handlar bl.a. om nya jobb med särskilt anställningsstöd i kommuner och landsting, nya föreningsjobb samt nya platser inom intensifierad arbetsförmedling. Dessutom bör de som befinner sig i Fas 3 ges möjlighet att studera med bibehållen ersättning på nya platser inom bristyrkesutbildning, komvux, yrkesvux, yrkeshögskola samt universitet och högskola.

Generell välfärd stärker efterfrågan

Den generella välfärden har varit en grundläggande del av den svenska modellen. Generell välfärdsolitik handlar om mer än att bara korrigera orättvisor som skapats av det ekonomiska livet. Det handlar om att öka människans makt över sitt eget liv.

Arbetslöshetsförsäkringen behöver reformeras. En av de viktigaste förändringarna som behövs är att sänka avgifterna till försäkringen så att fler skaffar sig ett försäkringsskydd. Arbetslöshetsavgiften bör tas bort helt. Därutöver bör taket i arbetslöshetsförsäkringen höjas och ersättningsnivån höjas till 80 procent under hela ersättningsperioden. Också sjukförsäkringen bör stärkas med högre tak och en ersättningsnivå på 80 procent under hela sjukdomsperioden. Den borte tidsgränsen i sjukpenningen bör tas bort och rehabiliteringen förbättras.

Barnbidraget bör höjas med 100 kronor i månaden. Barnbidraget är en central del av den generella välfärden. Barnbidraget bidrar till en positiv fördelning utan att skapa stigmatisering eller marginaleffekter.

Flera reformer bör genomföras för att stärka skolan, vården och omsorgen. Äldreomsorgen bör förbättras och tillgängligheten i vården bör öka. Steg ska tas för att minska klyftan mellan hur pensionärer och löntagare beskattas.

Bostaden är en viktig del av den generella välfärden. Den akuta bristen på bostäder gör det nödvändigt att stärka incitamenten för bostadsbyggande. Det mest effektiva sättet i dagsläget är enligt vår mening Socialdemokraternas förslag om att införa ett investeringsstöd riktat till studentlägenheter och små lägenheter. Dessutom bör det inrättas kreditgarantier för renovering av hyresfastigheter från rekordåren på en ram om totalt 20 miljarder kronor.

En central del i välfärden är också den gemensamma infrastrukturen. En fungerande politik för hållbara transporter och infrastruktur är viktig för att nå Socialdemokraternas höga målsättningar när det gäller sysselsättning, välfärd, minskade klimatutsläpp och ett minskat oljeberoende.

En mobilisering mot brottsligheten är nödvändig och särskilt mot den organiserade brottsligheten.

Det svenska kulturarvet ska vara tillgängligt för så många som möjligt. Exempelvis bör den fria entrén på de statliga museerna återinföras. Likaså bör det framgångsrika s.k. Accessprojektet som ledde till viktiga arbetstillfällen i kulturbranschen återupptas.

Klimat- och miljöinvesteringar

Svenska företag ska ligga i framkant med att utveckla den fossilfria och energieffektiva teknik som hela världen efterfrågar. Sverige ska vara en drivande kraft inte minst inom EU för en ambitiös klimatpolitik. Med investeringar i ny miljövänlig teknik skapas gröna jobb. Ett nytt program bör införas för klimatinnovationer och stöd ges till lokala klimatinvesteringar. Stödet för installation av solceller bör öka och även anslagen för skydd av värdefull natur. En miljöbilsbonus bör införas där den som köper en bil med lägre utsläpp premieras. I det föreslagna investeringsstödet för bostadsbyggande bör krav på klimateffektivitet ställas. Ett program för att minska övergödningen i Östersjön och Västerhavet bör genomföras, och för att minska läckaget från jordbruket föreslås bl.a. en skatt på handelsgödsel.

Offentliga finanser

Delar av Socialdemokraternas förslag till förändringar på såväl skatte- som utgiftssidan påverkar kommunsektorns finanser. Alla förslag är utformade så att de genomförs neutralt för kommunsektorn, dvs. genom att justeringar görs via utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Undantaget är minskade socialbidragsutgifter till följd av bättre försäkringar och fler insatser för jobb, vilkas effekter på kommunernas finanser inte beaktats alls.

Sverige tjänar på att ha ett skattesystem som är logiskt utan alltför stora undantag. Två mycket ineffektiva undantag bör avskaffas, nämligen nedsättningen av socialavgifter för unga som redan har ett jobb samt nedsättningen av moms på restaurang- och cateringtjänster. Jobbskatteavdraget bör kvarstå fullt ut för löntagare med en lön upp till 60 000 kronor i månaden men därutöver trappas av så att det är helt avskaffat vid miljoninkomster. RUT-avdraget bör kvarstå men skattereduktionen begränsas till 25 000 kronor per år. Det är vidare lämpligt att de miljöstyrande skatterna följer med den allmänna prisutvecklingen. Alkoholskatten bör höjas.

Det finns skäl att se över det statliga ägandet av bolag. Dock är det nu en illa vald tidpunkt att sälja. Vi avvisar därför regeringens förslag om bolagsförsäljningar.

Vi tillstyrker sammanfattningsvis Socialdemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, likaså övriga oppositionspartiernas riktlinjer.

2. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (MP)

av Mats Pertoft (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Miljöpartiet föreslår i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 11 samt avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 1 och motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 9 samt

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1 och 9.

Ställningstagande

Sverige står inför stora utmaningar. Vi behöver samtidigt möta problem med hög arbetslöshet, förändrat klimat och en ekonomiskt orolig omvärld. Därför behöver Sverige satsningar på nya jobb och en ekonomisk politik som gynnar en långsiktigt hållbar grön omställning.

Vår omedelbara närhet präglas av stora ekonomiska svårigheter. Krisen i euroområdet kan mycket väl fördjupas under de kommande månaderna med negativa följdverkningar för Sverige och svensk ekonomi. Samtidigt dras vi med mycket hög arbetslöshet bland ungdomar och en mycket hög långtidsarbetslöshet. Den ekonomiska oron i vår omvärld måste tas på stör-

sta allvar. Sverige som ett litet exportberoende land kommer att drabbas hårt av en svagare ekonomisk utveckling i vår omvärld. Ett ytterligare orosmoln är den fortsatt höga privata skuldsättningen.

Ordning och reda i de offentliga finanserna är av mycket stor betydelse för svensk ekonomi. Eftersom risken för en kraftig konjunkturnedgång är stor bör regeringen behålla ett visst utrymme för att kunna sätta in åtgärder som syftar till att hålla uppe efterfrågan om det blir en mer negativ utveckling av konjunkturen. Det finansiella sparandet bör därför, som Miljöpartiet föreslår i sin budgetmotion, vara $-0,5$ procent. På detta sätt skapas marginal för att möta ytterligare konjunkturförsvagningar längre fram.

Sverige behöver ökade gröna offentliga investeringar som leder till jobb och stärkt konkurrenskraft för svenska industriföretag. Sverige behöver också investeringar som bidrar till en omställning mot ett ekologiskt hållbart samhälle där kommande generationer kan leva på vår jord, andas frisk luft och njuta av orörd natur. För att Sveriges ekonomi ska kunna fortsätta att utvecklas och skapa nya jobb behövs även större trygghet på arbetsmarknaden och fungerande socialförsäkringssystem.

Sammantaget innebär Miljöpartiets förslag till riktlinjer att nya jobb kommer att skapas, att miljö- och klimatutsläppen minskar och att större ansvar tas för de offentliga finanserna. Det skapar förutsättningar för nya jobb i ett modernare Sverige.

Nya jobb och ett modernt arbetsliv

Det finns ett stort behov av att ställa om Sveriges ekonomi i en mer hållbar riktning, en grön omställning, och det behövs därför större offentliga investeringar i Sverige. En sådan utveckling bidrar också till social utveckling, att ekonomin kan effektiviseras genom minskad resursanvändning, att nya jobb kan skapas och att Sverige därmed kan utvecklas.

Miljöpartiet föreslår i sin motion gröna investeringar för 7 miljarder kronor för 2013 och 40 miljarder kronor under budgetperioden 2013–2016, vilket möjliggör att tiotusentals nya jobb inom industrin och tjänstesektorn skapas. Investeringarna finansieras fullt ut genom miljöskattehöjningar.

Det är vidare viktigt att gå vidare med miljöskattehöjningar, vilka är nödvändiga för att vi ska klara att nå klimat- och miljömålen. De utgör ett rimligt och välavvägt sätt att finansiera nödvändiga långsiktiga investeringar som behövs för att säkra jobb och utveckling i vårt land i framtiden. Miljöskatter har också få negativa effekter på ekonomin.

För att ytterligare stärka svensk konkurrenskraft, skapa nya jobb och samtidigt ta konkreta steg mot ett hållbart samhälle föreslås ett industripaket som bl.a. innehåller en grön innovationsfond. Syfte med fonden är att stimulera forskning i svenska företag för att utveckla nya miljöanpassade produkter, produktionstekniker eller systemlösningar som ökar Sveriges konkurrenskraft, bidrar till hållbar utveckling och skapar nya jobb.

Småföretagen är en grundpelare i Sveriges ekonomi. För att möta framtidens utmaningar måste Sverige komplettera storföretagskulturen med en entreprenörskapskultur. Bara under de senaste 20 åren har fyra av fem nya jobb skapats i företag med färre än 50 anställda. Utöver förslaget om en allmän sänkning av arbetsgivaravgifterna föreslås därför också en riktad sänkning som speciellt gynnar små företag. Sjuklöneansvaret för företag med färre än 10 anställda, vilket upplevs som krångligt och besvärligt av småföretagarna, ska avskaffas.

Fler unga måste in i arbete. Ungdomsarbetslösheten i Sverige har bitit sig fast på höga nivåer, vilket främst förklaras genom att många unga saknar den utbildning som arbetsmarknaden efterfrågar. För att bekämpa ungdomsarbetslösheten avskaffas arbetsgivaravgifterna under ett år för den som anställer en ung arbetslös. Regeringen bör också satsa på traineeplatser i näringslivet och välfärden.

I ett modernt arbetsliv ska föräldrar kunna hitta en bra balans mellan arbetsliv och familjeliv, och därför bör regeringen kraftigt stimulera en ökning av kommuners tillhandahållande av barnomsorg på obekvämt arbetstid. Den strukturella diskrimineringen mot kvinnor i arbetslivet ska motarbetas genom ett aktivt arbete för mer jämställda löner.

Omstart för klimatpolitiken

Klimatförändringen är här. I Arktis och på Grönland smälter isen med rekordfart, Arktis kan vara helt isfritt sommartid inom några år. Andra regioner drabbas av översvämningar, torra, hetta, bränder och oväder i en ökande omfattning. I deras kölvatten följer fattigdom, hunger, plundring, våld, konflikter, personliga tragedier och dödsfall. Klimatförändringen är också en ekonomisk katastrof.

Investeringar som följer av en aktiv klimatpolitik ger många efterlängade jobb, och Miljöpartiet presenterar därför ett paket med tolv viktiga åtgärder som kan ge en omstart av klimatarbetet. Ett klimatpolitiskt ramverk, enligt samma modell som det finanspolitiska ramverket, med strikt budgetkontroll, långsiktiga mål, utsläppstak m.m. ska upprättas. Investeringarna i klimatvänliga transporter som järnväg, sjöfart, cykel och kollektivtrafik ökas kraftigt. Satsningarna präglas av en helhetssyn där resenärens och klimatet är i fokus. Målsättningen är att fördubbla andelen resande med kollektivtrafik. Villkoren för godstransporter på järnväg behöver förbättras och en lastbilsskatt för den tunga vägtrafiken införs. Inom lokaler, bostäder och service finns också en stor potential för klimatinvesteringar. Ändringar bör genomföras i ROT-avdraget för att styra mot klimatvänliga och energieffektiva ombyggnader.

En viktig del av klimat- och energipolitiken är omställningen till förnybar energi. Genom att öka produktionen av förnybar energi samtidigt som åtgärder genomförs för minskad energianvändning kan målet om att 2030 uteslutande använda förnybar energi nås.

Ett ansvarsfullt arbete för klimatförändringarna kan inte bara bedrivas inom Sveriges gränser. Det är en global ödesfråga tätt sammankopplad med frågor om utveckling och rättvisa. Sverige bör ta en aktiv roll i det internationella klimatarbetet, och resurser behöver avsättas i statens budget för internationella klimatinvesteringar.

Regeringen bör intensifiera arbetet med skydd av områden med höga naturvärden och genomföra satsningar för att hejda förlusten av biologisk mångfald genom att förhindra avverkning av särskilt värdefulla nyckelbiotoper.

Välfärd och trygghet för alla

Det behövs större trygghet på arbetsmarknaden och fungerande socialförsäkringssystem. Politiken ska präglas av humanism och öppenhet mot andra människor.

Andelen äldre i Sveriges befolkning blir allt större, vilket kommer att kräva satsningar på trygg äldreomsorg som ger god omvårdnad och erbjuder delaktighet. Alla ska kunna lita på omsorgen i Sverige, alldeles oavsett vem som utför den. För kvaliteten är det inte avgörande vilken driftsform som äldreomsorgen har, utan med vilken kompetens, värdighet och delaktighet omsorgstagare och anhöriga bemöts. Alla ska kunna vara trygga med att verksamheten präglas av hög kvalitet och att det finns tillräckligt med personal. Därför vill Miljöpartiet satsa på ökad bemanning, kompetensutveckling och arbetstidsförkortning inom äldreomsorgen.

Regeringen bör införa ett helt nytt trygghetssystem som är enkelt, inkluderande och jämlikt. Miljöpartiet föreslår en modell för samlad arbetslivstrygghet, en gemensam försäkring där både allmän sjukförsäkring och allmän arbetslöshetsförsäkring ingår liksom en lägsta ersättning. Som steg på vägen mot en samlad arbetslivstrygghet bör ett golv införas och den borte gränsen i sjukförsäkringen tas bort, taket samt ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen bör höjas och de differentierade avgifterna bör avskaffas. Ersättningsgrundande inkomst bör beräknas på samma sätt oavsett om du är sjuk eller arbetslös så att det blir en inkomstförsäkring.

Gemensamt för länder med framgångsrika skolsystem är att lärarna får det stöd och den utveckling de behöver. Det finns därför skäl att satsa på lärarnas löne-, yrkes- och kompetensutveckling. Begränsningar ska införas vad gäller möjligheterna för privata bolag som bedriver skolverksamhet att ta ut vinst ur verksamheten.

Rättvisa skatter för en gemensam välfärd

Målet för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Grön skatteväxling, dvs. ökad beskattning av miljöresurser och utsläpp i kombination med stimulanser som sänkt skatt på arbete gynnar både klimatet, jobben och ekonomin och är ett viktigt långsiktigt mål.

Skattepolitiken ska vara omfördelande. Omfördelningen i samhället sker genom de allmänna socialförsäkringarna och skattesystemet tillsammans. Det är rimligt med en progressivitet i skattesystemet så att de som tjänar mest också betalar en större andel av sin inkomst i skatt. Samtidigt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning. Miljöpartiet föreslår därför skattesänkningar för ensamstående föräldrar och pensionärer, två grupper med relativt svag ekonomisk situation. För höginkomsttagare genomförs en avtrappning av jobbskatteavdraget från löner på 40 000 kronor i månaden.

Det samhällsekonomiskt mest effektiva styrmedlet i klimatpolitiken är koldioxidskatten. Jag anser att den bör användas mer aktivt för att minska utsläppen av koldioxid och därmed skapa möjligheter för Sverige att ta sitt klimatansvar, att nå klimatmålen och att begränsa den globala uppvärmningen. Klokt utformade ekonomiska styrmedel, som miljöskatter, är erkänt kostnadseffektiva verktyg.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis Miljöpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, likaså övriga oppositionspartiernas riktlinjer.

3. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Sverigedemokraterna föreslår i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 1 och motionerna

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 9,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1 och 9 samt

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 11.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna bejakar lag och ordning, gemensamhetskapande traditioner, samhällsbärande institutioner och naturliga gemenskaper i form av familjen och nationen. Ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle eftersträvas där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Det är ett samhälle där alla medborgare också garanteras en hög grundläggande nivå av ekonomisk och social trygghet. Genom att basera politiken på ovan nämnda strävanden och genom att kombinera frihet, trygghet, indi-

vidualism och gemenskap skapas ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fria från såväl socialismens som konservatismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklig-hetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är Sverigedemokraterna öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

Sveriges statsfinansiella läge är relativt gott. Däremot biter sig arbetslösheten fortsatt fast vid oroväckande höga nivåer. Matchningen på arbetsmarknaden är ett stort problem. Genom Sverigedemokraternas politik skapas förutsättningar för att den befintliga arbetskraften ska kunna möta efterfrågan på arbetsmarknaden. Till skillnad från regeringen ser inte Sverigedemokraterna något egenvärde i att bedriva en överdriven utbudspolitik avseende låg- eller okvalificerad arbetskraft. Genom att göra en rad andra prioriteringar än vad regeringen gör skapas ett unikt budgetutrymme. Sverigedemokraterna föreslår sju huvudsakliga besparingsposter jämfört med regeringen. Dessa är invandring och integration, bistånd, slopad ungdoms-rabatt, återställd generell sänkning av arbetsgivaravgiften, återställd restaurang- och cateringmoms, stabilitetsavgift samt nej till kapitalhöjningen i Europeiska investeringsbanken.

Sverigedemokraterna ställer sig bakom de finanspolitiska hörnstenarna om överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak och krav på kommuner och landsting om god ekonomisk hushållning.

Prioriteringar skapar budgetutrymme

Sverigedemokraternas målsättning är att minska asyl- och anhöriginvandringen med 90 procent. En mer restriktiv invandringspolitik bör därför föras jämfört med regeringen samtidigt som olika integrationsprojekt bör slopas. Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd kan kostnaderna för utvecklingsbiståndet minska, varför biståndet bör anpassas till FN:s rekommendation om 0,7 procent av BNI. Nedsättningen av sociala avgifter för unga under 26 år har visat sig vara både dyr och ineffektiv, varför andra åtgärder bör införas för att få bukt med ungdomsarbetslösheten. Även den generella sänkningen av arbetsgivaravgiften med 1 procentenhet har visat sig vara dyr mätt i antal skapade jobb per krona, varför avgiften bör återställas till tidigare 32,42 procent. Vidare har sänkningen av restaurang- och cateringmomsen varit väldigt dyr i förhållande till antalet skapade jobb. Sverigedemokraterna anser därför att moms-satsen bör återställas till tidigare 25 procent. Vad avser Stabilitetsfonden så inrättades den i syfte att motverka risker för allvarliga störningar i det finansiella systemet. Regeringen har slagit fast att Stabilitetsfonden ska leda till att kostnader för det finansiella systemet bekostas av kreditinstituten själva och alltså inte av skattebetalarna. Sverigedemokraterna delar denna bedömning och motsätter sig därför att offentliga medel överförs till fonden.

Genom att fördubbla bankernas avgift till fonden görs en återbetalning av medel till statskassan. Sverigedemokraterna anser vidare att Sverige inte ska delta i en kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken. För svenskt vidkommande blir risken alltför hög, beroende av bankens resultat, utlåningspolitik och finansiella ställning. Genom Sverigedemokraternas prioriteringar och förslag skapas ett budgetutrymme på 51,2 miljarder kronor 2013.

Viktigaste visionerna för kommande år

Sverigedemokraterna gör andra prioriteringar än regeringen på fyra områden sysselsättning, tillväxt, trygghet och välfärd. För Sverigedemokraterna är sysselsättning grunden för hela vår välfärd, och vår absoluta målsättning är full sysselsättning. Arbetslösheten har bitit sig fast på höga nivåer och en rad åtgärder behöver vidtas för att komma till rätta med problemen. Utgångspunkten är att politikens roll ska vara att skapa optimala förutsättningar för full sysselsättning snarare än att försöka lindra symtomen av en i grunden felaktig sysselsättningspolitik. Sverigedemokraternas sysselsättningspolitik har fem övergripande syften, nämligen att skapa starkare drivkrafter för att arbeta, göra det enklare och billigare att arbeta, göra det enklare och billigare att anställa, råda bot på mismatchningen samt minska utbudet av okvalificerad invandrad arbetskraft. För att åstadkomma detta prioriteras lägre inkomstskatter för låg- och medelinkomsttagare genom ett femte jobbskatteavdrag, sänkta arbetsgivaravgifter och sänkta sjuklönekostnader för små och medelstora företag. I stället för nuvarande arbetskraftsinvandring bör riktiga lärlingsjobb och ett gästarbetarsystem införas. Starta-eget-bidraget behöver utvecklas och turordningsreglerna utökas liksom den högre utbildningen, komvux och yrkeshögskolan. För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att meningen med utbildningen är att den ska förbereda för livet och leda till arbete. Det bör därför ske en allmän effektivisering vid högskolorna för att de bättre ska matcha sitt utbildningsutbud mot näringslivets behov av kompetens.

Politiken skapar förutsättningar för tillväxt

Sverigedemokraterna anser att politiken har en aktiv roll att spela i skapandet av tillväxten liksom i skapandet av förutsättningar för tillväxten. Skapandet av en uthållig, bärkraftig och miljövänlig tillväxt fordrar teknologiska landvinningar. Olika styrmedel såsom regleringar, skatter och subventioner kan mildra vissa problem på kort sikt men kan inte lösa de stora utmaningarna på längre sikt. Målsättningen bör därför vara att skapa förutsättningar för en kraftig men hållbar tillväxt där Sverige återigen står som en stark industri-, innovations- och kunskapsnation. Infrastrukturen bör prioriteras och målsättningen vara att uppnå den av Trafikverket högst uppsatta ambitionsnivån för järnvägen när det gäller drift, underhåll, reinvesteringar samt nyinvesteringar. Upprustningen bör inte finansieras genom höjda banavgifter utan genom statligt stöd. Regeringens satsningar

är otillräckliga och lappa och laga mentaliteten som karaktäriserat det svenska järnvägsnätet måste få ett slut. Detta nås bäst genom att järnvägen återregleras till statlig kontroll, vilket Sverigedemokraterna föreslår. Vidare bör Trafikverket prioritera gruvnäringens behov ur ett långsiktigt perspektiv. Det behövs bättre förutsättningar för ett välplanerat, energieffektivt och hållbart bostadsbyggande för både ung och gammal. Sverigedemokraterna föreslår därför att det blir skattefritt att hyra ut en del av sin bostad och att hyra ut i andra hand. För en långsiktig och hållbar lösning på upprustningsbehov och underhåll för bostadsbestånden bör skattefria underhållsfonder införas. Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder bör avskaffas.

Genom forskning skapas nya innovationer och ny kunskap. Ökade medel bör därför tillföras forskningen för att kunna fokusera på ett antal discipliner som informationsteknik, kärnfysik och genteknik i syfte att bli världsledande.

Sverigedemokraterna är positiva till kärnkraft och vill på sikt ersätta befintliga reaktorer med nya. För att Sverige ska kunna upprätthålla en hög internationell konkurrenskraft och levnadsstandard behövs en energipolitik som säkerställer en prisvärd och tillförlitlig energiförsörjning för såväl hushåll som näringsliv. Elpriserna måste sänkas och kapaciteten för elproduktion måste öka. Elskatten bör därför sänkas med 10 öre per kWh till 2016 samtidigt som effektskatten på kärnkraft slopas.

Krafttag för en ökad trygghet i vardagen

Alla söker vi efter trygghet i vardagen. Vare sig det rör sig om fysisk, ekonomisk eller social trygghet så ska alla veta att man har något att falla tillbaka på om något går snett. Sverigedemokraterna prioriterar den nationella tryggheten genom att föreslå ökade anslag till försvar och säkerhet. Den fysiska tryggheten stärks bl.a. genom förslag om ökade anslag till brottsbekämpning, återinförande av värnplikt, ökade förbandsanslag och uppgradering av JAS Gripen. Den ekonomiska och sociala tryggheten stärks genom förslag om reformer som förstärkt arbetslöshetsförsäkring och en sammanslagning av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Den ekonomiska tryggheten för familjer och barn stärks genom förslag om höjt bostadsbidrag, höjt underhållsstöd samt höjd graviditets- och föräldrapenning. Jämställdhetsbonusen avskaffas. Själva grunden i att skapa ett tryggt samhälle är att kunna styra sitt samhälle efter egna preferenser och behov. Sverigedemokraternas långsiktiga målsättning är därför att Sverige ska lämna EU.

Välfärden byggs på ett gediget fundament

Sverigedemokraterna är ett parti för välfärd. Strävan är att fokusera på välfärdens kärna som är skolan, vården och omsorgen. Den tidigare genomförda kommunaliseringen av skolan kritiserar och ett återförstatligande föreslås. Även regeringens sparbetning på gymnasieskolan kritiserar. Ansla-

gen bör i stället öka för bl. a. en ökad trygghet, fler vuxna i skolan och ökad studievägledning. För att minska väntetiderna inom vården behöver en akut- och tillgänglighetsmiljard införas. I Sverigedemokraternas strävan efter att upprätta en sjukvård i världsklass bör åtgärder som ett utökat antal vårdplatser, snabbspår inom vården samt en utökad akutbils- och hembesöksverksamhet vidtas. Vidare bör högkostnadsskyddet återställas. Inom äldreomsorgen och äldrepolitiken riktas fokus på att förstärka pensionärernas disponibla inkomster genom förslag om höjd garantipension och höjt grundavdrag för personer över 65 år.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis Sverigedemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, likaså övriga oppositionspartiernas riktlinjer.

4. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Vänsterpartiet föreslår i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 9 samt avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 1 och motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1 och 9 samt

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 11.

Ställningstagande

Investeringar för framtidens jobb

För Vänsterpartiet är det överordnade målet för den ekonomiska politiken full sysselsättning. Arbetet är basen för välfärd och ekonomiskt välstånd och ger möjlighet till delaktighet i samhällslivet. Egen försörjning är grunden för personlig frihet och självständighet. Hög arbetslöshet innebär ökad makt för kapitalet på de arbetandes bekostnad. Under hot om uppsägningar kan reallönerna pressas ned, arbetsförhållandena försämrats och anställningstryggheten luckras upp. Den ekonomiska politiken ska även bidra till minskade ekonomiska och sociala skillnader. Ett jämlikt samhälle ökar människors reella frihet och valmöjligheter, vilket ökar den sociala rörligheten och bidrar till en mer dynamisk ekonomi. Därför lägger Vänsterpartiet fram förslag som ökar den ekonomiska jämlikheten och för att utjämna inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män. Gemensamt finansierade

tjänster som utbildning och sjukvård som är lika för alla är helt avgörande för ett jämlikt samhälle. Behoven ska vara styrande och inte det privata vinstintresset inom vård, skola och omsorg.

Regeringens ekonomiska politik för fler jobb har lett till ökad arbetslöshet och minskad sysselsättningsgrad. Arbetslösheten är på nivåer som regeringen själv karakteriserat som massarbetslöshet. Det allvarligaste problemet på arbetsmarknaden är långtidsarbetslösheten som ökat lavinartat under den borgerliga regeringen. Genom kraftiga neddragningar på arbetsmarknadspolitiken och på utbildning har människors möjligheter att ta och få ett jobb helt enkelt minskat.

Samtidigt som den svenska ekonomin präglas av hög arbetslöshet anser Vänsterpartiet att stora samhällsnyttiga investeringar måste till. Det saknas inte arbetsuppgifter. Vänsterpartiet vill investera i ökat bostadsbyggande, i klimatomställning, i ökat underhåll och nya spår för järnvägen, i utbildning och förbättrad kvalitet i skolan, på fritids och i äldreomsorgen genom att anställa fler. Samtidigt föreslår Vänsterpartiet satsningar för att öka den ekonomiska jämlikheten, vilket är avgörande för samhällets utveckling. Jämlika samhällen mår och utvecklas bättre.

Klimatinvesteringar i jobb och grön omställning

Det finns ett ökat behov av att kraftigt höja ambitionsnivån i klimat- och miljöpolitiken. Med en grön omställning för en hållbar miljö och radikalt minskade utsläpp av växthusgaser kan Sverige bli ett bättre samhälle med fler jobb. Ökade offentliga investeringar och nya klimatmål är en nödvändig del i en sådan omställning. Sådana investeringar håller uppe efterfrågan i rådande konjunkturläge samtidigt som de stärker Sveriges tillväxtförutsättningar.

Vänsterpartiet vill skärpa det svenska utsläppsmålet till 45 procent till 2020 och allt ska göras på hemmaplan. Vid sidan av detta krävs också ett helt nytt klimatbistånd för att på så sätt ta ansvar för hur våra utsläpp påverkar utvecklingsländerna.

Sverige är i ett läge där vi av miljö- och klimatskäl måste genomföra ett systemskifte i infrastrukturen. Genom förslag om kraftiga statliga investeringar i järnväg och kollektivtrafik kan transporterna förbättras och miljöpåverkan minskas. En viktig förutsättning för att gynna investeringar är att budgetlagen ändras så att lånefinansiering utgör huvudprincipen för finansiering av infrastruktur. Sverige behöver ett gemensamt och sammanhållet järnvägssystem, varför järnvägen bör återregleras.

Vänsterpartiet anser att kärnkraften ska avvecklas och ett mål om 100 procent förnybar energi sätts till senast 2040. För att detta ska bli verklighet bör bl.a. stöd för en ekologiskt hållbar energiproduktion och ett brett spektrum av energieffektiviseringsåtgärder inom bostadssektorn införas. Det nya klimatprogram som Vänsterpartiet föreslår för kommuner, lands- ting och företag, och som syftar till att stimulera lokala åtgärder för utsläppsminskningar, bör därför också införas.

Sverige behöver en ny bostadspolitik. Med målet om att det ska byggas 40 000 bostäder om året varav hälften hyresrätter, föreslår Vänsterpartiet ett statligt stöd för att stimulera byggandet av hyresrätter till rimliga hyror och som bidrar till energiomställningen. Ett upprustningsstöd för hyresrätter och för välfärdslokaler bör införas. Det är deras tur nu. Dagens ROT-avdrag ska avskaffas fr.o.m. 2014 då Vänsterpartiets förslag till investeringar i bostadsbyggande och upprustning ökar.

Sverige behöver ställa om till innovationsdriven tillväxt. Därför har Vänsterpartiet förslag som syftar till att stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag och förstärkningar av industriforskningsinstitutens verksamhet.

Investeringar i jobb och kvalitet i välfärden

Vänsterpartiet menar att utbildning, vård och omsorg är en rättighet och en del av vår gemensamma välfärd, inte en marknad för privata bolag. Därför ska de skattepengar som avsätts också gå till verksamheten för att öka personaltäteten och höja kvaliteten och inte till vinster. För att utveckla välfärden behövs det stora satsningar på mer personal. Med Vänsterpartiets förslag kan antalet anställda inom välfärden öka med 53 000. För att alla ska vilja bidra till våra gemensamma försäkringssystem behövs höjda ersättningsnivåer i sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen så att fler får en ersättning som baseras på deras inkomst.

Det generella statsbidraget måste värdesäkras. Därför föreslår Vänsterpartiet en satsning på 2,5 miljarder kronor för en uppskrivning av statsbidragen. Det bör också tillföras resurser på ca 20 miljarder kronor för en rad olika riktade satsningar, t.ex. ökad lärartäthet, ökad bemanning i äldreomsorgen och en vårdplatsgaranti samt satsningar på det förebyggande arbetet mot ohälsa. Den prestationsbundna vårdgarantin och sjukskrivningsmiljarden ska avskaffas och lagen om vårdvalssystem (LOV) rivs upp. Hela eller delar av sjukhus ska inte kunna säljas ut.

Var och en av oss ska känna en trygghet i att vi klarar oss ekonomiskt om vi blir sjuka, och sådana trygghetssystem har ett starkt stöd. Eftersom sju av tio långtidssjukskrivna är kvinnor har försämringarna i sjukförsäkringen framför allt ökat fattigdomen bland kvinnor. Stupstocken måste avskaffas eftersom det som är avgörande är om man är för sjuk för att arbeta eller ej. Jag anser att de förslag som Vänsterpartiet har om att sjukförsäkringen ska individanpassas och att inkomsttaket ska höjas bör införas, liksom att karensdagen på sikt ska avskaffas. Som ett första steg föreslår Vänsterpartiet att ett karensavdrag införs. De senaste årens nedmontering av de gemensamt finansierade trygghetssystemen har också drabbat barnen. Därför måste bostadsbidraget och underhållsstödet höjas. För att skapa ett rättvist och förutsägbart pensionssystem är det också nödvändigt med en ny genomgripande pensionsreform.

Ett hållbart arbetsliv med plats för fler

Ungdomar som saknar gymnasieexamen löper en stor risk att bli långvarigt arbetslösa eller fastna i korta anställningar med återkommande arbetslöshetsperioder. För att förebygga detta föreslår Vänsterpartiet en rätt för unga upp till 25 år att läsa in gymnasieskolan. Dessutom föreslås ett utbildningspaket som innehåller 23 000 årsplatser, varav närmare 15 000 inom ramen för arbetsmarknadsutbildningen, yrkesvux eller yrkeshögskolan, för att ge ungdomar möjlighet att skaffa sig de kunskaper som efterfrågas på arbetsmarknaden. För att uppmuntra till utbildning föreslås att ett särskilt studiebidrag införs för unga arbetslösa på samma nivå som hela studiemedlet. Ett treårigt program för generationsväxling i arbetslivet med trainee- och lärlingsanställningar samt utbildningsvikariat ingår också i de förslag till satsningar som syftar till att minska ungdomsarbetslösheten tillsammans med förmånlig finansiering i form av aktivitetsstöd eller studiemedel med högre bidragsdel. Vänsterpartiet menar att bankernas vinster kan användas mer produktivt och föreslår därför en engångsskatt på de fyra storbankerna och använder den inkomsten till att minska ungdomsarbetslösheten.

En sammanhållen statlig arbetsförmedling med nationell överblick är en förutsättning för en väl fungerande arbetsmarknad. Systemet med s.k. kompletterande aktörer och privata jobbcoacher ska därför avvecklas. Även de rigida garantiprogrammen ska slopas. I stället bör man satsa på aktiva åtgärder med högre kvalitet som stärker de arbetssökandes möjligheter till anställning. Fas 3 föreslås avvecklas och i stället ska de som är placerade där erbjudas aktiva och värdiga insatser utformade efter den enskildes behov. Det handlar bl.a. om 14 000 nyinrättade övergångsjobb i offentligt finansierad verksamhet och ideella organisationer och plats i yrkesutbildning inom ramen för arbetsmarknadsutbildningen, yrkesvux, yrkeshögskolan och som anställd lärling. Den inkomstrelaterade arbetslöshetsförsäkringen ska återupprättas. Konkret innebär detta bl.a. höjda tak och en höjd ersättningsnivå till 80 procent för hela ersättningsperioden. Arbetslöshetsavgiften bör dessutom avskaffas och en avdragsrätt för medlemskap i fack och a-kassa bör införas. Det ska också vara lättare än i dag att kvalificera sig till a-kassan. Vänsterpartiet föreslår därför åtgärder för att förbättra grundförsäkringen i a-kassan. Med Vänsterpartiets förslag kommer bl.a. ungdomar som tidigare skulle ha omfattats av studerandevillkoret, deltidsarbetande och utlandsfödda som inte har hunnit etablera sig på arbetsmarknaden att kunna ta del av grundförsäkringen i stället för att vara beroende av bidrag eller släktingar för sin försörjning.

Rättvisa skatter

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden, skapa förutsättningar för en hållbar utveckling och utjämna inkomstskillnaderna. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Skattesystemet måste vara utformat enhetligt och

likformigt. Det krävs större skatteintäkter än i dag, och viljan att betala skatt är god om det finns en koppling till satsningar på t.ex. sjukvård, äldreomsorg och en bra skola.

I motsättning till en politik för ökad kvalitet och fler jobb i välfärden, investeringar i framtidens infrastruktur och klimatsmarta bostäder står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik, där den enskilt största posten är jobbskatteavdraget. Vänsterpartiet är mycket kritiskt till jobbskatteavdraget som är en del av regeringens politik för låga löner. Jobbskatteavdraget har dessutom gett störst skattesänkningar vid höga inkomster och gynnar därmed män framför kvinnor. Vänsterpartiet föreslår ökad skatt vid högre inkomster. Med Vänsterpartiets politik får alla löntagare upp till medelinkomst oförändrad skatt. Vi föreslår att jobbskatteavdraget trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. I förlängningen anser Vänsterpartiet att vi återigen ska ha ett skattesystem som är likformigt, dvs. där man betalar lika mycket i skatt vid lika inkomst oavsett var inkomsten kommer ifrån. Skattereduktionen för hushållsnära tjänster ska rivas upp. Nedsättningen av de sociala avgifterna för ungdomar ska tas bort, eftersom den både är dyr och ineffektiv. Regeringens förslag om en sänkt bolagsskatt avvisas, bolagsskatten är redan internationellt konkurrenskraftig och lägre än genomsnittet för våra tio viktigaste handelspartner. I stället bör bolagsskatten höjas till 28 procent. Den faktiska bolagsskatten blir då drygt 17 procent. Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas och att marknadsvärdet ska tillåtas slå igenom mer i beskattningen än i dag. Vi vill se en förmögenhetsskatt och en arvsbeskattning eftersom båda dessa har en utjämnande effekt på inkomst- och förmögenhetsfördelningen.

Skatter och avgifter är nödvändiga och viktiga styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Koldioxidskatten är ett effektivt ekonomiskt styrmedel och borde därför höjas. Samtidigt är det viktigt att hitta kompensatoriska åtgärder för de boende på landsbygden, bl.a. en sänkt fordonsskatt. En kilometerskatt för tunga fordon föreslås också, och även flyget ska bära sina egna kostnader för miljöpåverkan.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis Vänsterpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, likaså övriga oppositionspartiets riktlinjer.

5. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013, punkt 2 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Jörgen Hellman (S), Marie Nordén (S), Sven-Erik Bucht (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013

a) Utgiftstak för staten

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten till 1 115 miljarder kronor för 2013, 1 125 miljarder kronor för 2014 och 1 145 miljarder kronor för 2015. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2 och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 2 och motionerna 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6 och 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för 2013 per utgiftsområde

Riksdagen beslutar om ramar för utgiftsområdena 2013 i enlighet med Socialdemokraternas förslag i tabell 3.2 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 4 och motionerna 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 i denna del och 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4.

c) Övriga utgifter på statens budget

=Utskottet.

d) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör återkomma med förslag om förändringar i skatte- och avgiftsreglerna som överensstämmer med Socialdemokraternas beräkning av statsbudgetens inkomster. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 14, 15 och 20–24 samt motionerna

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 10–16 och 18–22 samt

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 23, bifaller delvis proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 16–19 och 25 samt motion

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 6–8 och avslår motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del, 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 3 i denna del, 7 och 10–18,

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 7, 9, 17, 18, 30 och 31,

2012/13:Sk231 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:U327 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 22,

2012/13:A304 av Josefin Brink m.fl. (V) yrkande 1 och
2012/13:A396 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP) yrkande 1.

e) Beräkning av inkomsterna på statens budget

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2013 i enlighet med Socialdemokraternas alternativ i tabell 3.3 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3 och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 3 och motionerna 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del, 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del och 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3.

f) Ålderspensionssystemets utgifter

=Utskottet.

Ställningstagande

Vi anser att Socialdemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftsramar och beräkningen av statsinkomster för 2013. Det innebär att fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2013 ska göras på det sätt som föreslås i motion Fi302 och som framgår av tabell 3.2 i betänkandet. Utgiftstaken för staten 2013–2015 fastställs i enlighet med förslagen i motionen. Statsbudgetens inkomster ska beräknas till de belopp som framgår av tabell 3.3 i betänkandet.

6. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013, punkt 2 (MP)

av Mats Pertoft (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013

a) Utgiftstak för staten

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 1 120 miljarder kronor 2013, 1 135 miljarder kronor 2014 och 1 160 miljarder kronor 2015. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 2 och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 2 och motionerna 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6 och 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för 2013 per utgiftsområde

Riksdagen beslutar om ramar för utgiftsområdena 2013 i enlighet med Miljöpartiets förslag i tabell 3.2 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4 och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 4 och motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 i denna del och

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4.

c) Övriga utgifter på statens budget

=Utskottet.

d) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör återkomma med förslag om förändringar i skatte- och avgiftsreglerna som överensstämmer med Miljöpartiets beräkning av statsbudgetens inkomster. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 14 och motionerna

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 7, 9, 17, 18, 30 och 31 samt

2012/13:A396 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP) yrkande 1,

bifaller delvis proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 15–25 och avslår motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 3 i denna del, 7 och 10–18,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 6–8, 10–16 och 18–22,

2012/13:Sk231 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:U327 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 22,

2012/13:A304 av Josefin Brink m.fl. (V) yrkande 1 och

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 23.

e) Beräkning av inkomsterna på statens budget

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster enligt Miljöpartiets förslag i tabell 3.3 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3 och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 3 och motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del och

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3.

- f) *Ålderspensionssystemets utgifter*
=Utskottet.

Ställningstagande

Jag anser att Miljöpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftsramar och beräkningen av statsinkomster för 2013. Det innebär att fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2013 ska göras på det sätt som föreslås i motion Fi303 och som framgår av tabell 3.2 i betänkandet. Utgiftstaken för staten 2013–2015 fastställs i enlighet med förslagen i motionen. Statsbudgetens inkomster ska beräknas till de belopp som framgår av tabell 3.3 i betänkandet.

7. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013, punkt 2 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013

- a) *Utgiftstak för staten*
=Utskottet.

- b) *Utgiftsramar för 2013 per utgiftsområde*

Riksdagen beslutar om ramar för utgiftsområdena 2013 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i tabell 3.2 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 4 och motionerna

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 i denna del,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 och

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4.

- c) *Övriga utgifter på statens budget*

Riksdagen godkänner beräkningen av anslagsbehållningar 2013, beräkningen av Riksgäldens nettoutlåning 2013 samt beräkningen av den kassamässiga korrigeringen 2013 enligt Sverigedemokraternas förslag i tabell 3.2 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 5 och 10 samt motion

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 9 och motion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 i denna del.

d) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör återkomma med förslag om förändringar i skatte- och avgiftsreglerna som överensstämmer med Sverigedemokraternas beräkning av statsbudgetens inkomster. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 14, 15, 19 och 21–25 samt motion

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del, bifaller delvis proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 16–18 och 20 samt avslår motionerna

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 3 i denna del, 7 och 10–18,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 6–8, 10–16 och 18–22,

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 7, 9, 17, 18, 30 och 31,

2012/13:Sk231 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:U327 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 22,

2012/13:A304 av Josefin Brink m.fl. (V) yrkande 1,

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 23 och

2012/13:A396 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP) yrkande 1.

e) Beräkning av inkomsterna på statens budget

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i tabell 3.3 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 3 och motionerna

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3 och

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3.

f) Ålderspensionssystemets utgifter

=Utskottet.

Ställningstagande

Jag anser att Sverigedemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftsramar och beräkningen av statsinkomster för 2013. Det innebär att fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2013 ska göras på det sätt

som föreslås i motion Fi219 och som framgår av tabell 3.2 i betänkandet. Statsbudgetens inkomster ska beräknas till de belopp som framgår av tabell 3.3 i betänkandet.

8. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013, punkt 2 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Utgiftsramar, utgiftstak och beräkning av inkomsterna på statens budget för 2013

a) Utgiftstak för staten

Riksdagen beslutar att avslå regeringens beslut om utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6 och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 2 och motionerna 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2 och 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för 2013 per utgiftsområde

Riksdagen beslutar om ramar för utgiftsområdena 2013 i enlighet med Vänsterpartiets förslag i tabell 3.2 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 i denna del och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 4 och motionerna 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 och 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4.

c) Övriga utgifter på statens budget

Riksdagen godkänner beräkningen av anslagsbehållningar 2013, beräkningen av Riksgäldens nettoutlåning 2013 samt beräkningen av den kassamässiga korrigeringen 2013 enligt Vänsterpartiets förslag i tabell 3.2 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 5 och 10 samt motion

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 i denna del och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 9 och motion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del.

d) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör återkomma med förslag om de förändringar i skatte- och avgiftsreglerna som begärs i reservationen och om en analys av möjligheten att helt avskaffa möjligheterna till ränteavdrag inom en intressegemenskap. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 14, 15, 23 och 24 samt motionerna

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 3 i denna del, 7 och 10–18,

2012/13:Sk231 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 3,

2012/13:U327 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 22 och

2012/13:A304 av Josefin Brink m.fl. (V) yrkande 1,

bifaller delvis proposition 2012/13:1 finansplanen punkterna 16–22 och 25 samt avslår motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 6–8, 10–16 och 18–22,

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 7, 9, 17, 18, 30 och 31,

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S) yrkande 23 och

2012/13:A396 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP) yrkande 1.

e) Beräkning av inkomsterna på statens budget

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster 2013 enligt Vänsterpartiets förslag i tabell 3.3 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 3 och motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del,

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3 och

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3.

f) Ålderspensionssystemets utgifter

=Utskottet.

Ställningstagande

Jag anser att Vänsterpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftsramar och beräkningen av statsinkomster för 2013. Det innebär att fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2013 ska göras på det sätt som föreslås i motion Fi250 och som framgår av tabell 3.2 i betänkandet. Utgiftstaken för staten avslås i enlighet med vad som föreslås i motionen. Statsbudgetens inkomster ska beräknas till de belopp som framgår av tabell 3.3 i betänkandet.

9. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016, punkt 3 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Jörgen Hellman (S), Marie Nordén (S), Sven-Erik Bucht (S) och Adnan Dibrani (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 5 och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 7 och motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 och

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 ska göras i enlighet med Socialdemokraternas förslag, vilket framgår av tabellerna 4.1, 4.2 och 4.3 i betänkandet. Därmed tillstyrker vi Socialdemokraternas motion Fi302 i dessa delar. Regeringens förslag avstyrks i berörda delar liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

10. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016, punkt 3 (MP)

av Mats Pertoft (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 5 och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 7 och motionerna

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4,

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 och

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag anser att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 ska göras i enlighet med Miljöpartiets förslag, vilket framgår av tabellerna 4.1, 4.2 och 4.3 i betänkandet. Därmed tillstyrker vi Miljöpartiets motion Fi303 i dessa delar. Regeringens förslag avstyrks i berörda delar liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

11. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016, punkt 3 (SD)

av Erik Almqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 och avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 7 och motionerna 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5, 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 5 och 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag anser att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 ska göras i enlighet med Sverigedemokraternas förslag, vilket framgår av tabellerna 4.1, 4.2 och 4.3 i betänkandet. Därmed tillstyrker vi Sverigedemokraternas motion Fi219 i dessa delar. Regeringens förslag avstyrks i berörda delar liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

12. Preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden 2014, 2015 och 2016, punkt 3 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden 2014 och 2015 i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 och

avslår proposition 2012/13:1 finansplanen punkt 7 och motionerna 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4, 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 5 och 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag anser att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden för 2014 och 2015 ska göras i enlighet med Vänsterpartiets förslag, vilket framgår av tabellerna 4.1 och 4.2 i betänkandet. Därmed tillstyrker vi Vänsterpartiets motion Fi250 i dessa delar. Regeringens förslag avstyrks i berörda delar liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 finansplanen:

1. Riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (avsnitt 1).
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet vid sidan av statens budget till följd av tekniska justeringar till 1 095, 1 105 respektive 1 125 miljarder kronor för 2013, 2014 och 2015 (avsnitt 4.5.1).
3. Riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2013 (avsnitt 7.1 och bilaga 1 avsnitt 2).
4. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2013 (avsnitt 8.1.1 och tabell 8.2).
5. Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2013 (avsnitt 8.1.1 tabell 8.2).
6. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensions-systemet vid sidan av statens budget för 2013 (avsnitt 8.1.1 tabell 8.2).
7. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 som riktlinje för regeringens budgetarbete (avsnitt 8.1.2 tabell 8.3).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203) (avsnitt 10.2.1).
9. Riksdagen godkänner beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2013 (avsnitt 10.2.1 tabell 10.8).
10. Riksdagen godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2013 (avsnitt 10.2.1 tabell 10.8).
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 36 800 000 000 kronor (avsnitt 11.1.1).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2013 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 17 650 000 000 kronor (avsnitt 11.1.2).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2013, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta om överskridande av vissa anslag (avsnitt 11.4).
14. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

15. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.
16. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.
17. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
18. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).
19. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227).
20. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift.
21. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2009:1469) om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227).
22. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2009:1472) om ändring i lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt.
23. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2009:1496) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.
24. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2009:1497) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.
25. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2013 enligt förslaget i tabell 2 i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överenskommelse med denna beräkning (avsnitt 11.2).
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter inom utgiftsområden för 2013 enligt förslaget i tabell 1 i motionen (avsnitt 10.1).
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter inom utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 enligt förslaget i tabell 1 som riktlinjer för regeringens budgetarbete (avsnitt 10.1).

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen beslutar att godkänna inriktningen på den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (avsnitt 5–8 i motionen).

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skattepolitikens inriktning (avsnitt 5.5 i motionen).
3. Riksdagen godkänner statsbudgetens inkomster för 2013 i enlighet med tabell 17 i bilaga 1 i motionen.
4. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2013 i enlighet med tabell 15 i avsnitt 8 i motionen.
5. Riksdagen beslutar om den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014 och 2015 i enlighet med tabell 15 i avsnitt 8 i motionen.
6. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag att fastställa utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 095, 1 105 respektive 1 125 miljarder kronor för 2013, 2014 och 2015 (avsnitt 4.5.1 i propositionen).
7. Riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag att anta förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (avsnitt 3.4, 6.11, 6.15 och 6.16 i propositionen).
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att järnvägen bör återregleras och samhället ta ett helhetsansvar för järnvägssystemet.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ändring av jobbskatteavdraget.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ändring av skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt i enlighet med det ovan anförda.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att avskaffa RUT-avdraget.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att ta bort skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att ta bort nedsättningen av socialavgifter för personer under 26 år.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att ta bort nedsättningen av den särskilda löneskatten för äldre.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ändring av restaurangmomsen.

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ändring av fastighetsskatten.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om införande av arvsbeskattning.

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten till 1 115 miljarder kronor för 2013, 1 125 miljarder kronor för 2014 samt 1 145 miljarder kronor för 2015.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2013 i enlighet med tabellen i appendix 3.
4. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2013 i enlighet med tabellen i appendix 2.
5. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 som riktlinje för regeringens budgetarbete i enlighet med tabellen i appendix 2.
6. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva.
7. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i 33 kap. 8 och 16 §§, 34 kap. 6, 8, 10, 18 och 20 §§, 50 kap. 5 §, 63 kap. 3a §, 65 kap. 8 och 10 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och begär att regeringen återkommer med lagförslag i enlighet med vad som anförs i motionen.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteför-farandelagen (2011:1244) med den ändringen att 58 kap. 2 § ska lyda: Om säkerhet ska ställas, ska storleken bestämmas till summan av företagets obetalda inkomstskatt för närmast föregående beskatt-ningsår och 24 procent av det överskott som har redovisats i skalbolagsdeklarationen. I fråga om svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer ska säkerheten bara avse överskottet i skalbolagsdeklarationen. Om en fysisk person har förvärvat en andel i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person, ska säkerhetens storlek bestämmas till 40 procent av överskottet. Om flera skalbolags deklamationer lämnas, ska kompletterande säkerhet ställas för den ökning av över-skottet som redovisas i förhållande till en tidigare deklamation.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inriktningen av skattepolitiken.

10. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om slopad generell nedsättning av arbetsgivaravgiften för unga i enlighet med vad som anförs i motionen.
11. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om förändringar i jobbskatteavdraget i enlighet med vad som anförs i motionen.
12. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om förändring av RUT-avdraget i enlighet med vad som anförs i motionen.
13. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om höjd alkoholskatt i enlighet med vad som anförs i motionen.
14. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om skatt på fluorerade gaser i enlighet med vad som anförs i motionen.
15. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om skatt på handelsgödsel i enlighet med vad som anförs i motionen.
16. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om slopad avdragsrätt för gåvor i enlighet med vad som anförs i motionen.
18. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om höjd mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster i enlighet med vad som anförs i motionen.
19. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om skatt på naturgrus i enlighet med vad som anförs i motionen.
20. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om skatt på bekämpningsmedel i enlighet med vad som anförs i motionen.
21. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om skatt på avfall i enlighet med vad som anförs i motionen.
22. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om skattereduktion för utgifter för forskning och utveckling för företag i enlighet med vad som anförs i motionen.

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP):

1. Riksdagen beslutar om de riktlinjer för den ekonomiska politik och den budgetpolitik som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten till 1 120 miljarder kronor för 2013, 1 135 miljarder kronor för 2014 och 1 160 miljarder kronor för 2015.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2013 i enlighet med vad som anförs i motionen.
4. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2013 i enlighet med vad som anförs i motionen.

5. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014, 2015 och 2016 i enlighet med vad som anförs i motionen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om sänkt arbetsgivaravgift för småföretag.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om slopad arbetsgivaravgift för unga arbetslösa.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med ett förslag till utformning av ett klimatpolitiskt ramverk.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om en lastbilsskatt.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om en "snålbilstrappa".
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om skattereduktion för ensamstående med försörjningsansvar som har sina barn boende hos sig under hela eller delar av året.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag i linje med vad som anförs i avsnittet Skatter.

2012/13:Sk231 av Jacob Johnson m.fl. (V):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en konsekvensanalys av att helt avskaffa möjligheterna till ränteavdrag inom en intressegemenskap.

2012/13:U327 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa klimatskatt på inrikesflyget.

2012/13:A304 av Josefin Brink m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetslöshetsavgiften ska avskaffas.

2012/13:A392 av Ylva Johansson m.fl. (S):

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa arbetslöshetsavgiften.

2012/13:A396 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om slopad arbetsgivaravgift för arbetslösa unga.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 §, 10 kap. 11 e och 11 f §§ samt 13 kap. 6, 8 och 18 a §§ mervärdesskattelagen (1994:200)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2–4 d: den som omsätter varan eller tjänsten,	1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2–4 e: den som omsätter varan eller tjänsten,
---	---

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är en näringsidkare eller en juridisk person som inte är näringsidkare men är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar tjänsten,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana varor som avses i 5 kap. 2 c och 2 d §§, om den som omsätter varan är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar varan,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller ska vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2011:283.

halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter guldet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §; den som förvärvar varan,

4 b. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i andra stycket, om skattskyldighet inte föreligger enligt första stycket 2 i denna paragraf; den som förvärvar tjänsten, om denne är

– en näringsidkare som i sin verksamhet inte endast tillfälligt tillhandahåller sådana tjänster, eller

– en annan näringsidkare som tillhandahåller en näringsidkare som avses i första strecksatsen sådana tjänster,

4 c. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av vara eller av tjänst med anknytning till fastighet som avses i 5 kap. 8 §, utom fastighetstjänst som avses i 4 b i denna paragraf eller 3 kap. 3 § andra och tredje styckena, om den som omsätter varan eller tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar varan eller tjänsten, om inte annat följer av 2 d §,

4 d. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller ska vara registrerade till mervärdesskatt här, om skattskyldighet inte föreligger enligt första stycket 2 i denna paragraf, av utsläppsrätter för växthusgaser enligt definitionen i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen vilka kan överlätas enligt artikel 12 i det direktivet, eller av andra enheter som verksamhetsutövare kan använda för att följa det direktivet: den som förvärvar tjänsten,

4 e. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller ska vara registrerade till mervärdesskatt här av sådana varor som avses i tredje stycket: den som förvärvar varan,

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor

a) om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

b) om importen avser en unionsvara eller om varan ska förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

c) om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EU-land till följd av att ett sådant enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tillagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Första stycket 4 b gäller

1. sådana tjänster avseende fastighet, byggnad eller anläggning som kan hänföras till

- mark- och grundarbeten,
- bygg- och anläggningsarbeten,
- bygginstallationer,
- slutbehandling av byggnader, eller
- uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare,

2. byggstädning, och

3. uthyrning av arbetskraft för sådana aktiviteter som avses i 1 och 2.

Första stycket 4 e gäller varor som kan hänföras till följande nummer i Kombinerade nomenklaturen (KN-nr) enligt rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan i dess lydelse den 1 januari 2012,

1. avfall och skrot av järn eller stål; omsmältningögöt av järn eller stål (KN-nr som börjar med 7204),

2. avfall och skrot av koppar (KN-nr som börjar med 7404),

3. avfall och skrot av nickel (KN-nr som börjar med 7503),

4. avfall och skrot av aluminium (KN-nr som börjar med 7602),

5. avfall och skrot av bly (KN-nr som börjar med 7802),

6. avfall och skrot av zink (KN-nr som börjar med 7902),

7. avfall och skrot av tenn (KN-nr som börjar med 8002),

8. avfall och skrot av andra oädla metaller (KN-nr som börjar med 8101–8113), eller

9. avfall och skrot av galvaniska element, batterier och elektriska ackumulatörer (KN-nr som börjar med 854810).

Vid omsättning av en vara eller en tjänst som görs inom landet av en näringsidkare som har ett fast etableringsställe här ska näringsidkaren vid tillämpningen av första stycket likställas med en utländsk företagare, om omsättningen görs utan medverkan av det svenska etableringsstället.

Med *tullskuld* förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen. Med *unionsvara* förstås detsamma som med gemenskapsvara i den förordningen.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

10 kap.

11 e §³

Andra än utländska företagare har rätt till återbetalning av ingående skatt som avser förvärv eller import som hänför sig till omsättning inom landet för vilken förvärvaren är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 4 b *eller* 4 d om omsätt-

Andra än utländska företagare har rätt till återbetalning av ingående skatt som avser förvärv eller import som hänför sig till omsättning inom landet för vilken förvärvaren är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 4 b, 4 d *eller* 4 e om omsätt-

³ Senaste lydelse 2010:1518.

ningen är skattepliktig eller medför återbetalningsrätt enligt 11 eller 12 §.

ningen är skattepliktig eller medför återbetalningsrätt enligt 11 eller 12 §.

11 f §⁴

En näringsidkare som enligt 1 kap. 2 § *tredje* stycket likställs med en utländsk företagare har rätt till återbetalning av ingående skatt som avser förvärv eller import som hänför sig till omsättning inom landet för vilken förvärvaren är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 2, 3, 4 eller 4 c.

En näringsidkare som enligt 1 kap. 2 § *fjärde* stycket likställs med en utländsk företagare har rätt till återbetalning av ingående skatt som avser förvärv eller import som hänför sig till omsättning inom landet för vilken förvärvaren är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 2, 3, 4 eller 4 c.

13 kap.

6 §⁵

Om inget annat följer av 7–15 §§, ska utgående skatt redovisas för den redovisningsperiod under vilken

1. den som enligt 1 kap. 2 § första stycket 1 omsätter en vara eller en tjänst enligt god redovisningssed har bokfört eller borde ha bokfört omsättningen,

2. den som enligt 1 kap. 2 § första stycket 2–4 *d* är skattskyldig för förvärv av en vara eller en tjänst enligt god redovisningssed har bokfört eller borde ha bokfört förvärvet, eller

2. den som enligt 1 kap. 2 § första stycket 2–4 *e* är skattskyldig för förvärv av en vara eller en tjänst enligt god redovisningssed har bokfört eller borde ha bokfört förvärvet, eller

3. den som anges i 1 eller 2 har tagit emot eller lämnat förskotts- eller a conto-betalning.

8 §⁶

Den utgående skatten får redovisas för den redovisningsperiod under vilken betalning tas emot kontant eller på annat sätt kommer den skattskyldige tillgodo, om värdet av den skattskyldiges sammanlagda årliga omsättning här i landet normalt uppgår till högst 3 miljoner kronor.

Den utgående skatten för samtliga fordringar som är obetalda vid beskattningsårets utgång ska dock alltid redovisas för den redovisningsperiod under vilken beskattningsåret går ut.

Första stycket gäller inte företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. Inte heller gäller första stycket finansiella holdingföretag som ska upprätta koncernredovisning enligt någon av de nämnda lagarna.

Första–tredje styckena gäller också för den som är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 2–4 *d*.

Första–tredje styckena gäller också för den som är skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 2–4 *e*.

18 a §⁷

Ingående skatt som hänför sig till omsättning för vilken förvärvaren är

Ingående skatt som hänför sig till omsättning för vilken förvärvaren är

⁴ Senaste lydelse 2009:1333.

⁵ Senaste lydelse 2010:1518.

⁶ Senaste lydelse 2010:1519.

⁷ Senaste lydelse 2010:1518.

skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 2–4 *d* ska, om den utgående skatten redovisas enligt 8 §, tas upp för den redovisningsperiod för vilken den utgående skatten skall redovisas enligt 8 §.

skattskyldig enligt 1 kap. 2 § första stycket 2–4 *e* ska, om den utgående skatten redovisas enligt 8 §, tas upp för den redovisningsperiod för vilken den utgående skatten ska redovisas enligt 8 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi dels att 2 kap. 12 §, 6 a kap. 2 § och 9 kap. 5 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 7 kap. 3 a–3 d och 4 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

12 §¹

Regeringen får i särskilda fall helt eller delvis medge befrielse från energiskatt och koldioxidskatt på

1. bränsle som framställs av biomassa, eller

2. annat bränsle än som avses i 1, som förbrukas inom pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter.

Första stycket gäller även om bränslet ingår som en beståndsdel i ett annat bränsle.

Regeringen får i särskilda fall helt eller delvis medge befrielse från energiskatt och koldioxidskatt på bränsle som förbrukas inom pilotprojekt för teknisk utveckling av mer miljövänliga produkter.

6 a kap.

2 §²

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 b–11 medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 70 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 a, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 17 a, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 93 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 a eller 17 a, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 17 b, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 6 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

¹ Senaste lydelse 2010:1824.

² Senaste lydelse 2009:1495.

7 kap.**3 a §**

Om inte annat följer av 3 b–3 d §§ får en skattskyldig göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på bränsle som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle, upp till belopp som motsvarar skatten på den andel av motorbränslet som utgörs av beståndsdel som framställts av biomassa.

Första stycket gäller endast om motorbränslet eller beståndsdelen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 b § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande bibränslen.

Första stycket gäller dock inte för biogas eller för den beståndsdel av motorbränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 1 eller 2 som utgörs av etanol.

3 b §

Om ett bränsle som framställts av biomassa utgör ett bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 1, 2 eller 3, får den skattskyldige under respektive redovisningsperiod endast göra avdrag enligt 3 a § för skatt som motsvarar skatten på den andel av motorbränsle som bränslet utgör och till den del som uppgår till högst 15 volymprocent av den totala mängd motorbränsle som detta bränsle ingår i och för vilket den skattskyldige ska redovisa skatt under redovisningsperioden.

Med redovisningsperiod förstås här redovisningsperiod enligt 26 kap. 10 eller 17 § eller en händelse enligt 26 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

3 c §

För bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 1 eller 2 och som den skattskyldige förbrukat eller sålt som motorbränsle får den skattskyldige göra avdrag för energiskatt med 89 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på den andel av bränslet som utgörs av annan beståndsdel som

framställts av biomassa än sådan som avses i 3 b §. Avdrag får dock under respektive redovisningsperiod endast göras för skatt motsvarande skatten på beståndsdelens andel av motorbränslet till den del som uppgår till högst 5 volymprocent av den totala mängd motorbränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 1 och 2 och för vilket den skattskyldige ska redovisa skatt under redovisningsperioden.

Med redovisningsperiod förstås här period enligt 26 kap. 10 eller 17 § eller en händelse enligt 26 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Första stycket gäller endast om motorbränslet eller beståndsdelens omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 b § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Om beståndsdelens utgörs av etanol medges skattebefrielse enligt denna paragraf endast om den skattskyldige har framställt eller anskaffat denna etanol eller motsvarande mängd etanol, vilken vid import eller framställning inom EU har hänförts till KN-nr 2207 10 00 (odenaturerad etanol).

3 d §

För bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 och som den skattskyldige förbrukat eller sålt som motorbränsle får den skattskyldige göra avdrag för energiskatt med 84 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på den andel av bränslet som utgörs av annan beståndsdel som framställts av biomassa än sådan som avses i 3 b §. Avdrag får dock under respektive redovisningsperiod endast göras för skatt motsvarande skatten på beståndsdelens andel av motorbränslet till den del som uppgår till högst 5 volymprocent av den totala mängd motorbränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 och för vilket den skattskyldige ska redovisa skatt under redovisningsperioden.

Med redovisningsperiod förstås här period enligt 26 kap. 10 eller 17 § eller

en händelse enligt 26 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Första stycket gäller endast om motorbränslet eller beståndsdelarna omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 b § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

4 a §

En skattskyldig som gör avdrag för skatt på bränsle enligt 3–4 §§ är skyldig att till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer på begäran lämna de uppgifter som regeringen behöver för sin årliga rapportering till Europeiska kommissionen när det gäller frågan om huruvida det statliga stöd som genom avdraget ges för bränslet medför överkompensation i strid med reglerna om statligt stöd i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

9 kap.

5 §³

Beskattningsmyndigheten medger, i den omfattning som anges i andra–fjärde styckena, efter ansökan återbetalning av skatt på elektrisk kraft och bränsle som förbrukats för framställning av värme som levererats för ändamål som ger skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 1, 6, 9–11 eller 16 eller enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5.

Återbetalning medges vid leverans för

1. tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, för

a) elektrisk kraft med den del av energiskatten som överstiger 0,5 öre per kilowattimme,

b) råttallolja med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 70 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a,

Beskattningsmyndigheten medger, i den omfattning som anges i andra–femte styckena, efter ansökan återbetalning av skatt på elektrisk kraft och bränsle som förbrukats för framställning av värme som levererats för ändamål som ger skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 1, 6, 9 a, 9 b, 10, 11 eller 16 eller enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5.

³ Senaste lydelse 2009:1495.

c) andra bränslen än råttolja med 70 procent av energiskatten och 70 procent av koldioxidskatten,

2. annat ändamål än som avses under 1, med hela energiskatten på elektrisk kraft och med hela energiskatten, koldioxidskatten och svavelskatten på bränsle.

Om leverans skett för tillverkningsprocessen i sådan industriell verksamhet som tillhör en verksamhetskategori som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG⁴, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/29/EG⁵, medges dock återbetalning enligt

1. andra stycket 1 b med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a, och

2. andra stycket 1 c med 70 procent av energiskatten och 100 procent av koldioxidskatten.

Om elektrisk kraft och ett eller flera bränslen förbrukas samtidigt för denna värmeframställning, ska energislagen vid beräkning av återbetalningen fördelas genom proportionering i förhållande till respektive energislag. Dock får fördelningen mellan bränslena väljas fritt. Motsvarande gäller för värme som har levererats från kraftvärmeproduktion.

För bensin och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b medges inte någon återbetalning av skatt enligt denna paragraf.

Har beslut om preliminär skattesats meddelats enligt 9 kap. 9 b § medges återbetalning enligt den lägre koldioxidskattesats eller, beträffande råttolja, energiskattesats som följer av beslutet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3. För avdrag för energi- och koldioxidskatt enligt 7 kap. 3 c § på bränsle motsvarande beståndsdel framställd av biomassa medges befrielsen upp till fem volymprocent per redovisningsperiod beräknad utifrån beståndsdelar i bränsle för vilka skattskyldighet och redovisningsskyldighet inträtt efter årsskiftet 2012/13.

⁴ EUT L 275, 25.10.2003, s. 32 (Celex 32003L0087).

⁵ EUT L 140, 5.6.2009, s. 63 (Celex 32009L0029).

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift ska ha följande lydelse.

3 §¹

Allmän löneavgift tas ut med 9,21 procent av underlaget och tillfaller staten. Allmän löneavgift tas ut med 9,88 procent av underlaget och tillfaller staten.

För dem som vid årets ingång inte har fyllt 26 år tas löneavgiften ut med en fjärdedel av procenttalet och anges med två decimaler så att övriga decimaler faller bort.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2. Lagen tillämpas på lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalats ut efter den 31 december 2012.

3. Lagen tillämpas också på inkomst enligt 2 § som uppbärs efter den 31 december 2012. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2012 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

¹ Senaste lydelse 2011:1281.

4 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹

dels att nuvarande 24 kap. 10 e § ska betecknas 24 kap. 10 f §,

dels att 11 kap. 14 §, 24 kap. 1, 10 a–10 d, och den nya 10 f §§, 33 kap. 8 och 16 §§, 34 kap. 6, 8, 10, 18 och 20 §§, 42 kap. 30 §, 50 kap. 5 §, 63 kap. 3 a §, 65 kap. 8 och 10 §§ samt 67 kap. 13 c § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 24 kap. 10 e §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

14 §

Följande förmåner ska inte tas upp:

1. julgåvor av mindre värde till anställda,
2. sedvanliga jubileumsgåvor till anställda, eller
3. minnesgåvor till varaktigt anställda, om gåvans värde inte överstiger 10 000 kronor och den ges i samband med att den anställde uppnår en viss ålder eller efter viss anställningstid eller när en anställning upphör, dock vid högst ett tillfälle förutom när anställningen upphör.

Första stycket gäller inte om en gåva lämnas i pengar.

24 kap.

1 §²

I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpning i inkomstslaget näringsverksamhet av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital i 2 och 3 §§,
- partiell fission i 3 a §,
- kapitalrabatt på optionslån i 4 §,
- avdragsrätt för ränta på vinstandelslån i 5–10 §§,
- begränsningar i avdragsrätten för ränta på vissa skulder i 10 a–10 e §§,
- avdrag för lämnad utdelning i 11 §, och
- skattefria utdelningar i 12–22 §§.

En bestämmelse om skattefrihet för utdelning från privatbostadsföretag finns i 15 kap. 4 §.

Bestämmelser om i vilken utsträckning ersättningar i form av livränta och liknande utbetalningar för avyttrade tillgångar räknas som ränta finns i 44 kap. 35 och 37–39 §§.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2008:1343.

10 a §³

Företag ska vid tillämpning av 10 b–10 e §§ anses vara i *intresse-gemenskap* med varandra om

1. ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett *bestämmande* inflytande i det andra företaget, eller

2. företagen står under i huvudsak gemensam ledning.
Med företag avses i första stycket och i 10 b–10 e §§ juridiska personer och svenska handelsbolag.

En andel i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska behandlas som en delägarrätt vid tillämpningen av 10 b–10 e §§.

Företag ska vid tillämpning av 10 b–10 f §§ anses vara i *intresse-gemenskap* med varandra om

1. ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett *väsentligt* inflytande i det andra företaget, eller

Med företag avses i första stycket och i 10 b–10 f §§ juridiska personer och svenska handelsbolag.

En andel i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska behandlas som en delägarrätt vid tillämpningen av 10 c, 10 e och 10 f §§.

10 b §⁴

Ett företag som ingår i en intressegemenskap får inte – om inte annat följer av 10 d § – dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen, *till den del skulden avser ett förvärv av en delägarrätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen.*

Om en tillfällig skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen ersätts av en skuld till ett företag i intressegemenskapen, ska första stycket tillämpas på den sistnämnda skulden om bestämmelsen hade varit tillämplig på den förstnämnda skulden, för det fall det företaget hade ingått i intressegemenskapen.

Ett företag som ingår i en intressegemenskap får inte – om inte annat följer av 10 d eller 10 e § – dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen.

³ Senaste lydelse 2009:1413.

⁴ Senaste lydelse 2008:1343.

10 c §⁵

Bestämmelsen i 10 b § första stycket tillämpas också – om inte annat följer av 10 e § – på en skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen, till den del ett företag i intressegemenskapen har en fordran på det förstnämnda företaget, eller på ett företag som är i intressegemenskap med det förstnämnda företaget, såvida skulden kan anses ha samband med denna fordran och avser förvärv av en delägar rätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen.

Bestämmelsen i 10 b § tillämpas också – om inte annat följer av 10 f § – på en skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen, till den del ett företag i intressegemenskapen har en fordran på det förstnämnda företaget, eller på ett företag som är i intressegemenskap med det förstnämnda företaget, om skulden kan anses ha samband med denna fordran och avser förvärv av en delägar rätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen eller i ett företag som efter förvärvet ingår i intressegemenskapen.

10 d §⁶

Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 b § ska dras av om någon av följande förutsättningar är uppfyllda.

Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 b § ska dras av om inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.

1. Inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.

2. Såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifterna är huvudsakligen affärsmässigt motiverade.

Om det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten har möjlighet att få avdrag för utdelning får första stycket 1 inte tillämpas, om Skatteverket kan visa att såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifter till övervägande del inte är affärsmässigt

Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 b § ska också dras av om

1. det företag i intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften antingen är skattskyldigt till avkastningsskatt enligt 2 § 1–3 lagen (1990:661) om

⁵ Senaste lydelse 2008:1343.

⁶ Senaste lydelse 2008:1343.

motiverade.

avkastningsskatt på pensionsmedel eller, om det är ett utländskt företag som inte är skattskyldigt till avkastningsskatt, beskattas på ett likartat sätt och ska betala skatt som minst motsvarar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel, och

2. den ränta som under beskattningsåret har belöpt på skulden i genomsnitt inte överstiger 250 procent av den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före beskattningsåret.

Om det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet har uppkommit är att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån får dock ränteutgiften inte dras av enligt första eller andra stycket.

10 e §

Även om förutsättningarna i 10 d § första eller andra stycket inte är uppfyllda ska ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 b § dras av om det skuldförhållande som ligger till grund för ränteutgiften är huvudsakligen affärsmässigt motiverat. Detta gäller dock bara om det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått skatteavtal som inte är begränsat till att omfatta vissa inkomster, om företaget omfattas av avtalets regler om begränsning av beskattningsrätten och har hemvist i denna stat enligt avtalet.

Om skulden avser ett förvärv av en delägar rätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen eller i ett företag som efter förvärvet ingår i intressegemenskapen, ska första stycket bara tillämpas om även förvärvet är huvudsakligen affärsmässigt motiverat. Om skulden har ersatt en tillfällig skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen och denna skuld avser ett sådant förvärv, ska även den förstnämnda skulden anses avse detta

förvärv.

Vid bedömningen enligt första stycket av om skuldförhållandet är affärsmässigt motiverat ska det särskilt beaktas om finansiering i stället hade kunnat ske genom ett tillskott från det företag som innehar den aktuella fordran på företaget eller från ett företag som, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det låntagande företaget.

10 e §

Ränteutgifter avseende sådana skulder som avses i 10 c § ska dras av om någon av följande förutsättningar är uppfyllda.

1. Ett företag som har en sådan fordran som avses i 10 c § beskattas för den inkomst som har samband med denna fordran i enlighet med vad som sägs i 10 d § första stycket 1.

2. Såväl förvärvet som den skuld som ligger till grund för ränteutgifterna är huvudsakligen affärsmässigt motiverade.

Om ett företag som avses i första stycket 1 har möjlighet att få avdrag för utdelning ska 10 d § andra stycket tillämpas på motsvarande sätt.

10 f §⁷

1. Ett företag som har en sådan fordran som avses i 10 c § beskattas för den inkomst som har samband med denna fordran i enlighet med vad som sägs i 10 d § första eller andra stycket, och det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet har uppkommit inte är att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.

2. Både förvärvet och det skuldförhållande som ligger till grund för ränteutgiften är huvudsakligen affärsmässigt motiverade. Detta gäller dock bara om det företag som har en sådan fordran som avses i 10 c § bör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått skatteavtal som inte är begränsat till att omfatta vissa inkomster, om företaget omfattas av avtalets regler om begränsning av beskattningsrätten och har hemvist i denna stat enligt avtalet.

⁷ Senaste lydelse av tidigare 10 e § 2008:1343.

33 kap.**8 §⁸**

Med *kapitalunderlaget för räntefördelning* för en enskild näringsidkare avses skillnaden mellan värdet på tillgångarna och värdet på skulderna i näringsverksamheten vid det föregående beskattningsårets utgång

ökad med

– underskott av näringsverksamheten under det föregående beskattningsåret till den del avdrag för underskottet inte har gjorts enligt någon av de bestämmelser som anges i 14 kap. 22 § första och andra styckena,

– kvarstående separat fördelningsbelopp,

– en sådan övergångspost som avses i 14 §, och

– en sådan särskild post vid arv, gåva m.m. som avses i 15–17 §§,

minskad med

– 73,7 procent av expansionsfonden enligt 34 kap. vid det föregående beskattningsårets utgång, och

– sådana tillskott i näringsverksamheten under det föregående beskattningsåret som gjorts i annat syfte än att varaktigt öka kapitalet i verksamheten.

– 78 procent av expansionsfonden enligt 34 kap. vid det föregående beskattningsårets utgång, och

16 §⁹

Den särskilda posten uppgår till ett belopp som motsvarar det negativa kapitalunderlag för räntefördelning som hänför sig till förvärvet, beräknat vid förvärvstidpunkten. Posten får dock inte överstiga ett belopp som motsvarar den ersättning som lämnas för fastigheten minskad med det högsta värdet för fastigheten vid förvärvstidpunkten enligt 12 § eller 13 § och ökad med 73,7 procent av en övertagen expansionsfond till den del den avser fastigheten. Ett åtagande att ta över expansionsfonden räknas inte som ersättning.

Om en del av fastigheten övergår till någon annan ägare, ska posten minskas i motsvarande mån.

Om fastigheten och driften av den räknas till olika näringsverksamheter och förvärvaren eller hans närstående inom två år före förvärvet eller efter förvärvet skjutit till kapital i mer än obetydlig omfattning till den näringsverksamhet som driften räknas till, ska posten minskas i motsvarande mån.

Den särskilda posten uppgår till ett belopp som motsvarar det negativa kapitalunderlag för räntefördelning som hänför sig till förvärvet, beräknat vid förvärvstidpunkten. Posten får dock inte överstiga ett belopp som motsvarar den ersättning som lämnas för fastigheten minskad med det högsta värdet för fastigheten vid förvärvstidpunkten enligt 12 § eller 13 § och ökad med 78 procent av en övertagen expansionsfond till den del den avser fastigheten. Ett åtagande att ta över expansionsfonden räknas inte som ersättning.

⁸ Senaste lydelse 2008:1343.

⁹ Senaste lydelse 2008:1343.

34 kap.**6 §¹⁰**

För enskilda näringsidkare får expansionsfonden uppgå till högst ett belopp som motsvarar 135,69 procent av kapitalunderlaget för expansionsfond.

För enskilda näringsidkare får expansionsfonden uppgå till högst ett belopp som motsvarar 128,21 procent av kapitalunderlaget för expansionsfond.

8 §¹¹

En särskild post får beräknas om en fastighet förvärvas genom arv, testamente eller gåva eller genom bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller makes död och summan av egen och övertagen expansionsfond överstiger 135,69 procent av summan av förvärvarens kapitalunderlag för expansionsfond och det kapitalunderlag som hänför sig till förvärvet. Förvärvarens kapitalunderlag och expansionsfond ska beräknas vid utgången av beskattningsåret före förvärvet medan det kapitalunderlag som hänför sig till förvärvet och den övertagna expansionsfonden beräknas vid förvärvstidpunkten.

En särskild post får beräknas om en fastighet förvärvas genom arv, testamente eller gåva eller genom bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller makes död och summan av egen och övertagen expansionsfond överstiger 128,21 procent av summan av förvärvarens kapitalunderlag för expansionsfond och det kapitalunderlag som hänför sig till förvärvet. Förvärvarens kapitalunderlag och expansionsfond ska beräknas vid utgången av beskattningsåret före förvärvet medan det kapitalunderlag som hänför sig till förvärvet och den övertagna expansionsfonden beräknas vid förvärvstidpunkten.

Första stycket gäller bara under förutsättning att villkoren i 18 § är uppfyllda och om fastigheten är kapitaltillgång såväl hos den tidigare ägaren som hos förvärvaren.

10 §¹²

Den särskilda posten får öka kapitalunderlaget för expansionsfond med ett så stort belopp att expansionsfonden motsvarar högst 135,69 procent av kapitalunderlaget som avses i 8 §.

Kapitalunderlaget får ökas med posten bara så länge någon del av fastigheten finns kvar i näringsverksamheten. Om expansionsfonden ett visst år uppgår till eller är lägre än 135,69 procent av kapitalunderlaget före ökningen med posten, upphör rätten att öka

Den särskilda posten får öka kapitalunderlaget för expansionsfond med ett så stort belopp att expansionsfonden motsvarar högst 128,21 procent av kapitalunderlaget som avses i 8 §.

Kapitalunderlaget får ökas med posten bara så länge någon del av fastigheten finns kvar i näringsverksamheten. Om expansionsfonden ett visst år uppgår till eller är lägre än 128,21 procent av kapitalunderlaget före ökningen med posten, upphör rätten att öka

¹⁰ Senaste lydelse 2008:1343.

¹¹ Senaste lydelse 2008:1343.

¹² Senaste lydelse 2008:1343.

kapitalunderlaget med posten.

kapitalunderlaget med posten.

18 §¹³

Om reattillgångar i en enskild näringsverksamhet övergår till en obegränsat skattskyldig fysisk person genom arv, testamente, gåva eller bodelning och mottagaren tar över hela näringsverksamheten, en verksamhetsgren eller en ideell andel av en verksamhet eller av en verksamhetsgren, får mottagaren helt eller delvis ta över en expansionsfond, om

– mottagaren vid arv eller testamente skriftligen förklarar att han tar över fonden eller delen av fonden, eller

– parterna vid gåva eller bodelning träffar skriftligt avtal om övertagandet.

Utöver vad som sägs i första stycket krävs att

1. mottagaren övertar tillgångar vars värde, minskat med övertagna skulder, motsvarar minst 73,7 procent av den övertagna expansionsfonden eller delen av fonden, och

1. mottagaren övertar tillgångar vars värde, minskat med övertagna skulder, motsvarar minst 78 procent av den övertagna expansionsfonden eller delen av fonden, och

2. vad som övertas av fonden uppgår till högst så stor del av hela fonden som de övertagna reattillgångarna utgör av samtliga reattillgångar i näringsverksamheten.

Expansionsfonden får dock inte tas över till den del den överstiger 185 procent av det värde som reattillgångarna i näringsverksamheten uppgick till vid utgången av det tredje beskattningsåret före det aktuella beskattningsåret (jämförelsebeloppet). Om fonden bara delvis tas över, får den övertagna fondens värde högst uppgå till så stor del av jämförelsebeloppet som de övertagna reattillgångarna utgör av samtliga reattillgångar vid tidpunkten för överföringen. Värdet av reattillgångarna ska beräknas på det sätt som anges i 33 kap. 12 § första stycket och 13 §. Som skuld enligt andra stycket 1 ska räknas också sådana avdrag som avses i 33 kap. 11 §.

Om expansionsfonden helt eller delvis tas över, anses den som tar över fonden själv ha gjort avsättningarna och avdragen för dem.

20 §¹⁴

En expansionsfond upphör utan att bestämmelserna i 14–16 §§ blir tillämpliga om en enskild näringsidkare

– överlåter samtliga reattillgångar i näringsverksamheten till ett aktiebolag som han äger aktier i eller genom överlåtelsen kommer att äga aktier i,

– begär att expansionsfonden inte ska återföras, och

– gör ett tillskott till bolaget som motsvarar minst 73,7 procent av expansionsfonden.

– gör ett tillskott till bolaget som motsvarar minst 78 procent av expansionsfonden.

I 48 kap. 12 § finns bestämmelser om beräkningen av omkostnadsbeloppet för aktierna.

¹³ Senaste lydelse 2008:1343.

¹⁴ Senaste lydelse 2008:1343.

42 kap. 30 §¹⁵

Ersättningar när en privatbostadsfastighet eller en privatbostad upplåts samt ersättningar när produkter från sådana fastigheter eller bostäder avyttras ska tas upp. Detsamma gäller ersättningar när en bostad som innehas med hyresrätt upplåts.

Utgifterna för upplåtelsen eller produkterna får inte dras av. I stället ska avdrag göras med 21 000 kronor per år för varje privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyreslägenhet. Om ersättningen avser upplåtelse, ska ytterligare avdrag göras hos upplåtaren enligt bestämmelserna i 31 §. Avdraget får inte i något fall vara högre än intäkten.

Utgifterna för upplåtelsen eller produkterna får inte dras av. I stället ska avdrag göras med 40 000 kronor per år för varje privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyreslägenhet. Om ersättningen avser upplåtelse, ska ytterligare avdrag göras hos upplåtaren enligt bestämmelserna i 31 §. Avdraget får inte i något fall vara högre än intäkten.

50 kap. 5 §¹⁶

Anskaffningsutgiften ska *ökas* med

- den skattskyldiges tillskott till bolaget,
- belopp som tagits upp som den skattskyldiges andel av bolagets inkomster,

- 26,3 procent av avdrag för avsättning till expansionsfond enligt 34 kap.,

- 73,7 procent av expansionsfond som förs över från andel i handelsbolag till enskild näringsverksamhet enligt 34 kap. 22 §, och

- det belopp som framgår vid en tillämpning av bestämmelserna om överlåtelse av privata tillgångar till underpris i 53 kap. 5 §.

Anskaffningsutgiften ska *minska* med

- den skattskyldiges uttag ur bolaget,

- belopp som dragits av som den skattskyldiges andel av bolagets underskott,

- negativt fördelningsbelopp till den del räntefördelningen minskat ett underskott i inkomstslaget näringsverksamhet,

- 26,3 procent av återförda avdrag för avsättning till expansionsfond enligt 34 kap., och

- 73,7 procent av expansionsfond som förs över från enskild näringsverksamhet till andel i handelsbolag enligt 34 kap. 19 §.

- 22 procent av avdrag för avsättning till expansionsfond enligt 34 kap.,

- 78 procent av expansionsfond som förs över från andel i handelsbolag till enskild näringsverksamhet enligt 34 kap. 22 §, och

- 22 procent av återförda avdrag för avsättning till expansionsfond enligt 34 kap., och

- 78 procent av expansionsfond som förs över från enskild näringsverksamhet till andel i handelsbolag enligt 34 kap. 19 §.

¹⁵ Senaste lydelse 2011:1271.

¹⁶ Senaste lydelse 2008:1343.

*Nuvarande lydelse***63 kap.****3 a §¹⁷**

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<u>Fastställd förvärvsinkomst</u>	<u>Särskilt belopp</u>
överstiger inte 0,98 prisbasbelopp	0,557 prisbasbelopp
överstiger 0,98 men inte 0,99 prisbasbelopp	0,459 prisbasbelopp ökat med 10 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 0,99 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,657 prisbasbelopp minskat med 10 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	0,112 prisbasbelopp ökat med 10 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 3,11 men inte 3,85 prisbasbelopp	20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,199 prisbasbelopp
överstiger 3,85 men inte 4,8 prisbasbelopp	0,186 prisbasbelopp ökat med 10 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 4,8 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,619 prisbasbelopp ökat med 1 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 12,21 prisbasbelopp	1,407 prisbasbelopp minskat med 9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 12,21 prisbasbelopp	0,307 prisbasbelopp

¹⁷ Senaste lydelse 2011:1256.

*Föreslagen lydelse***3 a §**

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<i>Fastställd förvärvsinkomst</i>	<i>Särskilt belopp</i>
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,567 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 1,01 prisbasbelopp	0,785 prisbasbelopp <i>minskat</i> med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,01 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,674 prisbasbelopp <i>minskat</i> med 9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	0,129 prisbasbelopp ökat med 11 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 3,11 men inte 3,75 prisbasbelopp	21 procent av den fastställda förvärvsinkomsten <i>minskat</i> med 0,182 prisbasbelopp
överstiger 3,75 men inte 4,77 prisbasbelopp	0,233 prisbasbelopp ökat med 10 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 4,77 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,66 prisbasbelopp ökat med 1 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 12,12 prisbasbelopp	1,448 prisbasbelopp <i>minskat</i> med 9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 12,12 prisbasbelopp	0,357 prisbasbelopp

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***65 kap.****8 §¹⁸**

Expansionsfondsskatten är 26,3 procent av det belopp som dras av vid avsättning till expansionsfond enligt 34 kap. När avdraget återförs	Expansionsfondsskatten är 22 procent av det belopp som dras av vid avsättning till expansionsfond enligt 34 kap. När avdraget återförs
--	--

¹⁸ Senaste lydelse 2008:1343.

ska ett belopp som motsvarar 26,3 procent av minskningen av expansionsfonden tillgodoräknas vid debiteringen av slutlig skatt.

ska ett belopp som motsvarar 22 procent av minskningen av expansionsfonden tillgodoräknas vid debiteringen av slutlig skatt.

10 §¹⁹

För juridiska personer är den statliga inkomstsikten 26,3 procent av den beskattningsbara inkomsten.

För juridiska personer är den statliga inkomstsikten 22 procent av den beskattningsbara inkomsten.

67 kap. 13 c §²⁰

Som hushållsarbete räknas inte

1. arbete som enbart avser installationer eller service på maskiner och andra inventarier vid tillämpningen av 13 a eller 13 b §,

2. arbete för vilket försäkringsersättning lämnats,

3. arbete för vilket bidrag eller annat ekonomiskt stöd lämnats från staten, en kommun eller ett landsting,

4. om- eller tillbyggnad av ett småhus för vilket fastighetsavgift inte har tagits ut *enligt 6 § lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift*, eller

4. om- eller tillbyggnad av ett småhus för vilket fastighetsavgift inte har tagits ut *för de fem första kalenderåren efter beräknat värdeår*, eller

5. sådana tjänster som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 5 mervärdesskattelagen (1994:200).

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas första gången vid beskattningen 2014, om inte något annat anges i punkterna 2–5.

2. Bestämmelserna i 24 kap. 1, 10 a–10 f §§ tillämpas på ränteutgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2012. Äldre bestämmelser gäller för ränteutgifter som belöper sig på tiden före den 1 januari 2013.

3. Bestämmelserna i 33 kap. 8 och 16 §§ samt 34 kap. 8 och 10 §§ i sina nya lydelse tillämpas första gången vid beskattningen 2015.

4. Vid beskattningen 2014 ska samtliga kvarvarande avdrag för avsättning till expansionsfond som har gjorts enligt äldre bestämmelser anses återförda och genast återavsatta till expansionsfond den 1 januari 2013. Vid återföringen tillämpas bestämmelserna i sina äldre lydelse och vid återavsättningen tillämpas bestämmelserna i sina nya lydelse. Vid bestämmande av det belopp som expansionsfonden högst får uppgå till tillämpas i fråga om återavsättningen 34 kap. 6 och 10 §§ i sina äldre lydelse och vid tillämpningen av 34 kap. 13 § tillämpas 50 kap. 5 § i sin äldre lydelse. Bestämmelsen i 34 kap. 13 § andra stycket tillämpas inte i fråga om återavsättning.

5. Bestämmelsen i 65 kap. 10 § i sin nya lydelse tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2012.

¹⁹ Senaste lydelse 2011:1271.

²⁰ Senaste lydelse 2011:1271.

5 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialavgiftslagen (2000:980)¹ dels att 3 kap. 19 § ska upphöra att gälla, dels att 2 kap. 23 och 26 §§ samt 3 kap. 13 och 18 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

23 §

Sådan utdelning och kapitalvinst som enligt 49 kap. 16 §, 50 kap. 7 § eller 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) skall tas upp i inkomstslaget tjänst är avgiftsfri.

Sådan utdelning och kapitalvinst som enligt 48 a kap. 9 §, 50 kap. 7 §, eller 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) ska tas upp i inkomstslaget tjänst är avgiftsfri.

Nuvarande lydelse

26 §²

Arbetsgivaravgifterna är 22,21 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	5,02 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,91 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

Föreslagen lydelse

2 kap.

26 §

Arbetsgivaravgifterna är 21,54 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	4,35 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,91 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

¹ Senaste lydelse av 3 kap. 19 § 2010:436.

² Senaste lydelse 2011:1285.

*Nuvarande lydelse***3 kap.****13 §³**

Egenavgifterna är 19,76 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	5,11 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,37 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

*Föreslagen lydelse***3 kap.****13 §**

Egenavgifterna är 19,09 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	4,44 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,37 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 kap.****18 §⁴**

Vid beräkning av egenavgifter ska, efter begäran i inkomstdeklarationen, avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 10 000 kronor per år.

Första stycket gäller bara

1. till den del avgiftsunderlaget utgörs av avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet,

2. om den del av avgiftsunderlaget som utgörs av avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet överstiger 40 000 kronor,

3. om den avgiftsskyldige vid ingången av beskattningsåret har fyllt 26 men inte 65 år och inte bara ska betala ålderspensionsavgiften enligt 16 §, och

4. om avdraget uppfyller villkoren för att utgöra stöd av mindre betydelse enligt

Vid beräkning av egenavgifter ska avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 10 000 kronor per år.

2. om den del av avgiftsunderlaget som utgörs av avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet överstiger 40 000 kronor, och

3. om den avgiftsskyldige vid ingången av beskattningsåret har fyllt 26 men inte 65 år och inte bara ska betala ålderspensionsavgiften enligt 16 §.

³ Senaste lydelse 2011:1285.

⁴ Senaste lydelse 2011:1257.

– kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse,

– kommissionens förordning (EG) nr 875/2007 av den 24 juli 2007 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse inom fiskerisektorn och om ändring av förordning nr 1860/2004, eller

– kommissionens förordning (EG) nr 1535/2007 av den 20 december 2007 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse inom sektorn för produktion av jordbruksprodukter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
 2. Bestämmelsen i 2 kap. 26 § i sin nya lydelse tillämpas på ersättning som betalas ut efter den 31 december 2012.
 3. Bestämmelsen i 3 kap. 13 § i sin nya lydelse tillämpas på inkomst som uppstår efter den 31 december 2012. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2012 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.
 4. Bestämmelsen i 3 kap. 18 § i sin nya lydelse tillämpas första gången i fråga om självdeklarationen vid 2013 års taxering.
 5. Bestämmelsen i den upphävda 3 kap. 19 § gäller dock fortfarande i fråga om självdeklarationen vid 2011 och 2012 års taxeringar.

6 Förslag till lag om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9 och 11 a §§ vägtrafikskattelagen (2006:227) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

9 §¹

Koldioxidbeloppet är för ett skatteår 20 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 120 gram. Uppgift om fordonets utsläpp av koldioxid vid blandad körning hämtas i vägtrafikregistret.

För fordon som är utrustade med teknik för drift med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol, eller helt eller delvis med annan gas än gasol, är koldioxidbeloppet 10 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 120 gram. Uppgift om fordonets utsläpp av koldioxid vid blandad körning hämtas i vägtrafikregistret.

Om det för fordon som avses i andra stycket finns uppgift om ett sådant fordons utsläpp av koldioxid vid drift med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol, eller helt eller delvis med annan gas än gasol, ska den uppgiften användas.

Koldioxidbeloppet är för ett skatteår 20 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 117 gram. Uppgift om fordonets utsläpp av koldioxid vid blandad körning hämtas i vägtrafikregistret.

För fordon som är utrustade med teknik för drift med en bränsleblandning som till övervägande del består av alkohol, eller helt eller delvis med annan gas än gasol, är koldioxidbeloppet 10 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 117 gram. Uppgift om fordonets utsläpp av koldioxid vid blandad körning hämtas i vägtrafikregistret.

11 a §²

Fordonsskatt ska inte betalas för personbil *klass I* för den tid under de fem första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången som bilen uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2007 av den 20 juni 2007 om typgodkännande av motorfordon med avseende på utsläpp från lätta personbilar och lätta nyttofordon (Euro 5 och Euro 6) och om tillgång till information om reparation och

Fordonsskatt ska inte betalas för personbil, lätt lastbil och lätt buss under tid som bilen är klassificerad i utsläppsklass som anges i 30 eller 32 § avgasreninglagen (2011:318) och som infaller under de fem första åren från det att bilen blir skattepliktig för första gången, och

¹ Senaste lydelse 2009:1468.

² Senaste lydelse 2011:478.

underhåll av fordon eller kraven i Miljöklass El enligt bilaga 1 till den upphävda lagen (2001:1080) om motorfordons avgasrening och motorbränslen eller är klassificerad i utsläppsklassen El enligt avgasreningslagen (2011:318), och

1. enligt uppgift i vägtrafikregistret släpper ut högst 120 gram koldioxid per kilometer vid blandad körning, om bilen är utrustad med teknik för drift endast med bensin eller för drift med bensin i kombination med elektricitet från batterier,

2. enligt uppgift i vägtrafikregistret släpper ut högst 120 gram koldioxid per kilometer vid blandad körning, om bilen är utrustad med teknik för drift endast med dieselolja eller för drift med dieselolja i kombination med elektricitet från batterier,

3. enligt uppgift i vägtrafikregistret har en bränsleförbrukning som inte överstiger 9,2 liter bensin per 100 kilometer vid blandad körning, om bilen är utrustad med teknik för drift, helt eller delvis, med annat bränsle än bensin eller gasol, eller för drift, helt eller delvis, med annat bränsle än bensin eller gasol i kombination med elektricitet från batterier,

4. enligt uppgift i vägtrafikregistret har en bränsleförbrukning som inte överstiger 9,7 kubikmeter gas per 100 kilometer vid blandad körning, om bilen är utrustad med styrd tändning och med teknik för drift, helt eller delvis, med annat bränsle än bensin eller gasol, eller är utrustad med styrd tändning för drift, helt eller delvis, med annat bränsle än bensin eller gasol i kombination med elektricitet från batterier, eller

5. enligt uppgift från bilens tillverkare eller generalagent inte förbrukar mer elektrisk energi än 37 kilowattimmar per 100 kilometer vid framförande, om bilen är indelad i Miljöklass El eller är klassificerad i utsläppsklassen El.

En automatväxlad personbil uppfyller kraven i första stycket 3 eller 4, om den förutom transmissionen och de

1. bilens koldioxidutsläpp vid blandad körning enligt uppgift i vägtrafikregistret inte överstiger det i andra stycket angivna högsta tillåtna koldioxidutsläppet i förhållande till bilens vikt, samt

2. bilen vid framdrivning inte förbrukar mer elektrisk energi än 37 kilowattimmar per 100 kilometer om bilen är klassificerad i utsläppsklass Laddhybrid, enligt 32 § 3 avgasreningslagen, eller

3. bilen vid framdrivning inte förbrukar mer elektrisk energi än vad som anges i 2, om bilen är klassificerad i utsläppsklass El enligt 32 § 1 avgasreningslagen.

Det högsta tillåtna koldioxidutsläppet angivet i gram koldioxid per kilometer i förhållande till bilens vikt

komponenter som hör till transmissionen, är likvärdig med en manuellt växlad bil som omfattas av någon av de punkterna.

bestäms av följande beräkning;

1. bilens tjänstevikt enligt uppgift i vägtrafikregistret angivet i kilogram minskas med 1372,

2. differensen enligt 1 multipliceras med 0,0457, och

3. produkten enligt 2 adderas med 95, eller med 150 om bilen är utrustad med teknik för drift med etanolbränsle eller annat gasbränsle än gasol.

Om det i vägtrafikregistret finns flera uppgifter om bilens koldioxidutsläpp vid blandad körning, ska vid tillämpning av första stycket den uppgift användas som anges för drift med etanolbränsle eller gasbränsle.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
 2. I fråga om 2 kap. 11 a § gäller äldre bestämmelser fortfarande för personbilar som blivit skattepliktiga för första gången före lagens ikraftträdande.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift

Härigenom föreskrivs att 3 och 6 §§ lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Fastighetsavgiften per kalenderår är för år 2008

a) för sådan del av småhusenhet som avser småhus som är uppfört samt värderingsenhet för tillhörande tomtmark inom samma taxeringsenhet 6 000 kronor per sådant småhus, dock högst 0,75 procent av byggnadsvärdet och markvärdet,

b) för småhus på lantbruksenhet som är uppfört samt värderingsenhet för tillhörande tomtmark inom samma taxeringsenhet 6 000 kronor per sådant småhus, dock högst 0,75 procent av bostadsbyggnadsvärdet och tomtmarksvärdet,

c) för sådan del av hyreshusenhet som avser värderingsenhet för bostäder som är uppförda samt värderingsenhet för tillhörande tomtmark inom samma taxeringsenhet 1 200 kronor per bostadslägenhet, dock högst 0,4 procent av taxeringsvärdet för dessa värderingsenheter,

c) för sådan del av hyreshusenhet som avser värderingsenhet för bostäder som är uppförda samt värderingsenhet för tillhörande tomtmark inom samma taxeringsenhet 1 027 kronor per bostadslägenhet, dock högst 0,3 procent av taxeringsvärdet för dessa värderingsenheter,

d) för värderingsenhet för ägarlägenhet som är uppförd samt värderingsenhet för tillhörande tomtmark inom samma taxeringsenhet 6 000 kronor per sådan värderingsenhet för ägarlägenhet, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet för dessa värderingsenheter.

För år 2009 och senare kalenderår uppgår fastighetsavgiften per småhus, fastighetsavgiften per bostadslägenhet och fastighetsavgiften per värderingsenhet för ägarlägenhet till fastighetsavgiften för år 2008 ökad eller minskad med ett belopp motsvarande inkomstbasbeloppets förändring mellan år 2008 och det aktuella kalenderåret uttryckt i procent med två decimaler. Avgiften uttrycks i hela kronotal så att öretal faller bort.

Med inkomstbasbelopp avses inkomstbasbeloppet enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken.

6 §²

Om det beräknade värdeåret för en sådan byggnad på en fastighet som innehåller bostäder är året före det fastighetstaxeringsår som föregått det kalenderår då beslutet om slutlig skatt ska fattas, tas ingen fastighetsavgift ut för byggnaden

Om det beräknade värdeåret för en sådan byggnad på en fastighet som innehåller bostäder är året före det fastighetstaxeringsår som föregått det kalenderår då beslutet om slutlig skatt ska fattas, tas ingen fastighetsavgift ut för byggnaden

¹ Senaste lydelse 2010:1298.

² Senaste lydelse 2011:1422.

och tillhörande tomtmark för det fastighetstaxeringsåret och de *fyra* följande kalenderåren och *halv fastighetsavgift för de därpå följande fem kalenderåren*. Detsamma gäller färdigställd eller ombyggd sådan byggnad, för vilken värdeår inte har bestämts vid ny fastighetstaxering, men som skulle ha åsatts ett värdeår motsvarande året före det fastighetstaxeringsår som föregått det kalenderår då beslutet om slutlig skatt ska fattas, om ny fastighetstaxering då hade företagits.

Om det på en värderingsenhet för tomtmark finns flera värderingsenheter för småhus som är uppförda ska tomtmarken anses höra till det eller de småhus som fastighetsavgiften inte har minskats för eller, om avgiften har minskats för samtliga småhus, det eller de småhus som har lägst grad av minskning.

och tillhörande tomtmark för det fastighetstaxeringsåret och de *fjorton* följande kalenderåren. Detsamma gäller färdigställd eller ombyggd sådan byggnad, för vilken värdeår inte har bestämts vid ny fastighetstaxering, men som skulle ha åsatts ett värdeår motsvarande året före det fastighetstaxeringsår som föregått det kalenderår då beslutet om slutlig skatt ska fattas, om ny fastighetstaxering då hade företagits.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
 2. Bestämmelserna i 3 § tillämpas i sin nya lydelse första gången på fastighetsavgift för kalenderåret 2013.
 3. Bestämmelserna i 6 § tillämpas i sin nya lydelse på byggnader med beräknat värdeår 2012 eller senare.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1469) om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § vägtrafikskattelagen (2006:227) i stället för dess lydelse enligt lagen (2009:1469) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2009:1469

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

Bränslefaktorn är 2,4.

Bränslefaktorn är 2,33.

Miljö tillägget är

a) 500 kronor för fordon som blivit skattepliktiga för första gången före utgången av år 2007, och

b) 250 kronor för fordon som blivit skattepliktiga för första gången efter utgången av år 2007.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1472) om ändring i lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt i stället för dess lydelse enligt lagen (2009:1472) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2009:1472

Bilaga

Fordonsskatt

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
A Personbilar klass I			
1. Personbilar klass I som inte kan drivas med diesellojja	0- 900	741	0
	901-	930	188
2. Personbilar klass I som kan drivas med diesellojja	0- 900	2 008	0
	901-	2 517	508
B Lätta bussar			
1. Lätta bussar som inte kan drivas med diesellojja	0-1 300	720	0
	1 301-1 600	903	164
	1 601-3 000	1 396	129
	3 001-3 500	3 197	0
2. Lätta bussar som kan drivas med diesellojja	0-1 300	2 187	0
	1 301-1 600	2 339	59
	1 601-3 000	2 517	178
	3 001-3 500	5 018	0

C Lätta lastbilar och personbilar klass II

1. Lätta lastbilar och person-

bilar klass II som inte kan drivas med diesellojla

0-1 300	720	0
1 301-1 600	903	164
1 601-3 000	1 396	129
3 001-	3 197	0

2. Lätta lastbilar och personbilar klass II som kan drivas med diesellojla

0-1 300	2 187	0
1 301-1 600	2 339	59
1 601-3 000	2 517	178
3 001-	5 018	0

*Föreslagen lydelse**Bilaga***Fordonsskatt**

Fordonslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, kronor	
		grundbelopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilogram över den lägsta vikten i klassen
A Personbilar klass I			
1. Personbilar klass I som inte kan drivas med diesellojla			
	0- 900	801	0
	901-	990	188
2. Personbilar klass I som kan drivas med diesellojla			
	0- 900	2 068	0
	901-	2 577	508
B Lätta bussar			
1. Lätta bussar som inte kan drivas med diesellojla			
	0-1 300	780	0
	1 301-1 600	963	164
	1 601-3 000	1 456	129
	3 001-3 500	3 257	0
2. Lätta bussar som kan drivas med diesellojla			
	0-1 300	2 247	0
	1 301-1 600	2 399	59
	1 601-3 000	2 577	178
	3 001-3 500	5 078	0

C Lätta lastbilar och personbilar klass II

1. Lätta lastbilar och personbilar klass II som inte

kan drivas med dieselolja

0-1 300	780	0
1 301-1 600	963	164
1 601-3 000	1 456	129
3 001-	3 257	0

2. Lätta lastbilar och personbilar klass II som kan drivas med dieselolja

0-1 300	2 247	0
1 301-1 600	2 399	59
1 601-3 000	2 577	178
3 001-	5 078	0

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1496) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Häri genom föreskrivs att 6 a kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi i stället för dess lydelse enligt lagen (2009:1496) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2009:1496

6 a kap. 1 §

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxidskatt	Befrielse från svavel-skatt

17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen om handel med utsläppsrätter	Råtalloja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i kraftvärmeproduktion		70 procent	93 procent	–
b) i annan värme- produktion		–	6 procent	–

*Föreslagen lydelse***6 a kap.****1 §**

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxidskatt	Befrielse från svavelskatt

17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen om handel med utsläppsrätter	Råtallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i kraftvärmeproduktion		70 procent	100 procent	-
b) i annan värme- produktion		-	6 procent	-

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1497) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Häri genom föreskrivs att 6 a kap. 1 och 2 §§ samt 9 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi i stället för deras lydelse enligt lagen (2009:1497) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2009:1497

6 a kap.

1 §

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxidskatt	Befrielse från svavel-skatt

17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen om handel med utsläppsrätter	Råtallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i kraftvärmeproduktion		70 procent	93 procent	–
b) i annan värme- produktion		–	6 procent	–

*Föreslagen lydelse***6 a kap.****1 §**

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxidskatt	Befrielse från svavel-skatt
---------	--------------------------------	----------------------------	-------------------------------	-----------------------------

17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen om handel med utsläppsrätter

Råtallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b

a) i kraftvärmeproduktion		70 procent	100 procent	–
b) i annan värme- produktion		–	6 procent	–

Lydelse enligt SFS 2009:1497

Föreslagen lydelse

6 a kap.**2 §**

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 b–11 medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 40 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 a, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 17 a, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 93 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 9 a *eller 17 a*, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Om råttallolja förbrukas för ändamål som anges i 1 § 17 b, medges befrielse från energiskatten med ett belopp som motsvarar 6 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle enligt 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

9 kap.

5 §

Beskattningsmyndigheten medger, i den omfattning som anges i andra–*fjärde* styckena, efter ansökan återbetalning av skatt på elektrisk kraft och bränsle som förbrukats för framställning av värme som levererats för ändamål som ger skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 1, 6, 9–11 eller 16 eller enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5.

Återbetalning medges vid leverans för

1. tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller för yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, för

a) elektrisk kraft med den del av energiskatten som överstiger 0,5 öre per kilowattimme,

b) råttallolja med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 40 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a,

c) andra bränslen än råttallolja med 70 procent av energiskatten och 40 procent av koldioxidskatten,

2. annat ändamål än som avses under 1, med hela energiskatten på elektrisk kraft och med hela energiskatten, koldioxidskatten och svavelskatten på bränsle.

Om leverans skett för tillverkningsprocessen i sådan industriell verksamhet som tillhör en verksamhetskategori som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG¹, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/29/EG², medges dock återbetalning enligt

1. andra stycket 1 b med ett energiskattebelopp som motsvarar 70 procent av den energiskatt och 100 procent av den koldioxidskatt som tas ut på bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a, och

¹ EUT L 275, 25.10.2003, s. 32 (Celex 32003L0087).

² EUT L 140, 5.6.2009, s. 63 (Celex 32009L0029).

2. andra stycket 1 c med 70 procent av energiskatten och 100 procent av koldioxidskatten.

Om elektrisk kraft och ett eller flera bränslen förbrukas samtidigt för denna värmeframställning, ska energislagen vid beräkning av återbetalningen fördelas genom proportionering i förhållande till respektive energislag. Dock får fördelningen mellan bränslena väljas fritt. Motsvarande gäller för värme som har levererats från kraftvärmeproduktion.

För bensen och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b medges inte någon återbetalning av skatt enligt denna paragraf.

12 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244)
dels att 31 kap. 26 § ska upphöra att gälla,
dels att 58 kap. 2 § ska ha följande lydelse,
dels att punkt 22 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

58 kap.

2 §

Om säkerhet ska ställas, ska storleken bestämmas till summan av företagets obetalda inkomstskatt för närmast föregående beskattningsår och 26,3 procent av det överskott som har redovisats i skalbolagsdeklarationen. I fråga om svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer ska säkerheten bara avse överskottet i skalbolagsdeklarationen.

Om en fysisk person har förvärvat en andel i ett svenskt handelsbolag eller i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person, ska säkerhetens storlek bestämmas till 40 procent av överskottet.

Om flera skalbolagsdeklarationer lämnas, ska kompletterande säkerhet ställas för den ökning av överskottet som redovisas i förhållande till en tidigare deklaration.

Om säkerhet ska ställas, ska storleken bestämmas till summan av företagets obetalda inkomstskatt för närmast föregående beskattningsår och 22 procent av det överskott som har redovisats i skalbolagsdeklarationen. I fråga om svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer ska säkerheten bara avse överskottet i skalbolagsdeklarationen.

22.¹ Lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska upphöra att gälla vid utgången av 2011. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för 2013 och tidigare års taxeringar.

Överklagandeförbudet i 19 kap. 3 § den upphävda lagen gäller inte vitesförelägganden som meddelas efter utgången av 2011. Vitesförelägganden som meddelas efter den tidpunkten gäller omedelbart.

Den som före utgången av 2012 har gett in en skriftlig förbindelse enligt 13 kap. 1 § lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska vid ingången av 2013 även anses ha gett in en förbindelse enligt 23 kap. 5 §.

Den som före utgången av 2012 har gett in ett åtagande enligt 13 kap. 2 eller 2 a § lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska vid ingången av 2013 även anses ha gett in ett åtagande enligt 23 kap. 6 respektive 7 §.

Skyldigheten att lämna uppgifter enligt 3 kap. 17 a § lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter gäller inte vid 2013 års taxering.

¹ Senaste lydelse 2011:1289.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2. Bestämmelserna i 58 kap. 2 § i sin nya lydelse tillämpas i fråga om avyttringar av andelar i skalbolag som sker efter utgången av 2012. Om skalbolagsdeklarationen till någon del avser tid före ikraftträdandet, ska dock vid beräkningen av säkerhetens storlek enligt 58 kap. 2 § första stycket procenttalet 26,3 användas i stället för 22. Äldre bestämmelser i 58 kap. 2 § gäller i fråga om avyttringar som har skett före ikraftträdandet.

BILAGA 3

Statsbudgetens inkomster och utgifter 2013

Förslag till utgiftsramar 2013

Tusental kronor

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1 Rikets styrelse	±0	11 978 842
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	16 273 699
3 Skatt, tull och exekution	±0	10 222 616
4 Rättsväsendet	±0	39 390 664
5 Internationell samverkan	±0	2 034 000
6 Försvar och samhällets krisberedskap	±0	46 196 549
7 Internationellt bistånd	±0	31 191 712
8 Migration	±0	9 504 492
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	±0	62 252 179
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom o funkt.nedsättn.	±0	94 422 116
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	40 000 391
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	±0	78 137 383
13 Integration och jämställdhet	±0	10 476 296
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	±0	67 232 673
15 Studiestöd	±0	22 025 538
16 Utbildning och universitetsforskning	±0	57 137 199
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	12 689 453
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	1 192 525
19 Regional tillväxt	±0	3 390 701
20 Allmän miljö- och naturvård	±0	4 893 043
21 Energi	±0	2 812 540
22 Kommunikationer	±0	44 604 330
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	16 590 899
24 Näringsliv	±0	5 253 045
25 Allmänna bidrag till kommuner	±0	88 905 777
26 Statsskuldräntor m.m.	±0	22 168 000
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	33 494 321
Summa utgiftsområden	±0	834 470 983
Minskning av anslagsbehållningar	±0	-3 004 469
Summa utgifter	±0	831 466 514
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	±0	4 949 000
Kassamässig korrigering	±0	751 000
Summa	±0	837 166 514

Utskottets förslag till beräkning av inkomster per inkomsttitel 2013

Tusental kronor

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringens	Utskottets förslag
1100 Direkta skatter på arbete	±0	530 221 156
<i>1110 Inkomstskatter</i>	±0	632 088 076
1111 Statlig inkomstskatt	±0	47 476 975
1115 Kommunal inkomstskatt	±0	584 611 101
<i>1120 Allmän pensionsavgift</i>	±0	101 168 337
1121 Allmän pensionsavgift	±0	101 168 337
<i>1130 Artistskatt</i>	±0	85 105
1131 Artistskatt	±0	85 105
<i>1140 Skattereduktioner</i>	±0	-203 120 362
1141 Allmän pensionsavgift	±0	-101 029 439
1144 Fastighetsavgift	±0	-176 352
1151 Sjöinkomst	±0	-67 665
1153 Jobbskatteavdrag	±0	-85 540 213
1154 HUS-avdrag	±0	-16 046 693
1155 Gåvor till ideell verksamhet	±0	-260 000
1200 Indirekta skatter på arbete	±0	449 238 705
<i>1210 Arbetsgivaravgifter</i>	±0	457 654 966
1211 Sjukförsäkringsavgift	±0	67 657 212
1212 Föräldraförsäkringsavgift	±0	29 650 571
1213 Arbetssskadeavgift	±0	9 164 722
1214 Ålderspensionsavgift	±0	150 201 183
1215 Efterlevandepensionsavgift	±0	15 768 713
1216 Arbetsmarknadsavgift	±0	38 650 311
1217 Allmän löneavgift	±0	124 397 622
1218 Ofördelade avgifter	±0	0
1219 Nedsatta avgifter	±0	22 164 632
<i>1240 Egenavgifter</i>	±0	13 600 832
1241 Sjukförsäkringsavgift	±0	1 385 338
1242 Föräldraförsäkringsavgift	±0	979 244
1243 Arbetssskadeavgift	±0	302 571
1244 Ålderspensionsavgift, netto	±0	5 173 363
1245 Efterlevandepensionsavgift	±0	520 325
1246 Arbetsmarknadsavgift	±0	-88 641
1247 Allmän löneavgift	±0	4 108 707
1248 Ofördelade avgifter	±0	0
1249 Nedsatta avgifter	±0	1 219 925
<i>1260 Avgifter till premiepensionssystemet</i>	±0	-31 067 157
1261 Avgifter till premiepensionssystemet	±0	-31 067 157

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1270 Särskild löneskatt	±0	39 895 818
1271 Pensionskostnader, företag	±0	33 038 271
1272 Pensionskostnader, staten	±0	3 728 583
1273 Förvärsinkomster	±0	2 086 141
1274 Egenföretagare	±0	1 042 823
1275 Övrigt	±0	0
1280 Nedsättningar	±0	-31 417 376
1281 Sjöfartsstöd	±0	-1 815 819
1282 Arbetsgivaravgifter	±0	-22 164 632
1283 Egenavgifter, generell nedsättning	±0	-1 123 786
1284 Egenavgifter, regional nedsättning	±0	-96 139
1285 Nystartjobb	±0	-6 217 000
1290 Tjänstegruppliv	±0	571 622
1291 Tjänstegruppliv	±0	571 622
1300 Skatt på kapital	±0	178 425 945
1310 Skatt på kapital, hushåll	±0	26 290 746
1311 Skatt på kapital	±0	47 966 031
1312 Skattereduktion kapital	±0	-21 374 124
1313 Expansionsmedelsskatt	±0	-301 161
1320 Skatt på företagsvinster	±0	103 286 652
1321 Skatt på företagsvinster	±0	103 286 652
1322 Skattereduktioner	±0	0
1330 Kupongskatt	±0	4 365 770
1331 Kupongskatt	±0	4 365 770
1340 Avkastningsskatt	±0	7 211 559
1341 Avkastningsskatt, hushåll	±0	332 928
1342 Avkastningsskatt, företag	±0	6 574 386
1343 Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande	±0	304 245
1350 Fastighetsskatt	±0	29 724 037
1351 Fastighetsskatt, hushåll	±0	813 389
1352 Fastighetsskatt, företag	±0	13 157 936
1353 Kommunal fastighetsavgift, hushåll	±0	12 699 912
1354 Kommunal fastighetsavgift, företag	±0	3 052 800
1360 Stämpelskatt	±0	7 547 181
1361 Stämpelskatt	±0	7 547 181
1380 Arvsskatt	±0	0
1381 Arvsskatt	±0	0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	±0	472 736 467
1410 Mervärdesskatt	±0	349 529 982
1411 Mervärdesskatt	±0	349 529 982
1412 Skattelättnad för vissa byggtjänster	±0	0
1420 Skatt på alkohol och tobak	±0	23 769 867

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1421 Skatt på tobak	±0	11 632 880
1422 Skatt på etylalkohol	±0	4 213 677
1423 Skatt på vin	±0	4 595 672
1424 Skatt på mellanklassprodukter	±0	172 678
1425 Skatt på öl	±0	3 153 738
1426 Privatinförsel av alkohol och tobak	±0	1 222
<i>1430 Energiskatt</i>	±0	42 120 866
1431 Skatt på elektrisk kraft	±0	20 812 940
1432 Energiskatt bensin	±0	11 179 510
1433 Energiskatt oljeprodukter	±0	9 707 713
1434 Energiskatt övrigt	±0	420 703
<i>1440 Koldioxidskatt</i>	±0	26 418 999
1441 Koldioxidskatt bensin	±0	8 762 216
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	±0	16 731 063
1443 Koldioxidskatt övrigt	±0	925 720
<i>1450 Övriga skatter på energi och miljö</i>	±0	6 078 325
1451 Svavelskatt	±0	27 220
1452 Skatt på råttalolja	±0	0
1453 Särskild skatt mot förurning	±0	62 500
1454 Skatt på bekämpningsmedel	±0	74 372
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	±0	4 270 710
1456 Avfallsskatt	±0	184 652
1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen	±0	47 000
1458 Övriga skatter	±0	172 946
1459 Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	±0	1 238 925
<i>1470 Skatt på vägtrafik</i>	±0	17 599 875
1471 Fordonsskatt	±0	11 919 542
1472 Vägavgifter	±0	810 952
1473 Trängselskatt	±0	1 899 180
1474 Skatt på trafikförsäkringspremier	±0	2 970 201
<i>1480 Övriga skatter</i>	±0	7 218 553
1481 Systembolaget AB:s överskott	±0	165 548
1482 Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	±0	5 005 522
1483 Skatt på spel	±0	17 895
1484 Lotteriskatt	±0	1 452 131
1485 Lotteriavgifter	±0	26 029
1486 Skatt på annonser och reklam	±0	314 199
1488 Lokalradioavgifter	±0	127 500
1489 Avgifter avseende Myndigheten för radio och tv	±0	7 729
1491 Avgifter för telekommunikation	±0	102 000
1492 Försäljningsskatt på motorfordon	±0	0
1500 Skatt på import	±0	5 754 079

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1511 Tullmedel	±0	5 455 145
1512 Sockeravgifter	±0	298 934
1600 Restförda och övriga skatter	±0	3 941 198
<i>1610 Restförda skatter</i>	±0	-6 347 943
1611 Restförda skatter, hushåll	±0	-2 199 562
1612 Restförda skatter, företag	±0	-4 148 381
<i>1620 Övriga skatter, hushåll</i>	±0	3 520 327
1621 Omprövningar aktuellt taxeringsår	±0	-166 544
1622 Omprövningar äldre taxeringsår	±0	1 000 000
1623 Anstånd	±0	500 000
1624 Övriga skatter	±0	1 878 732
1625 Skattetillegg	±0	207 346
1626 Förseningsavgifter	±0	100 793
<i>1630 Övriga skatter företag</i>	±0	846 570
1631 Omprövningar aktuellt taxeringsår	±0	-500 000
1632 Omprövningar äldre taxeringsår	±0	400 000
1633 Anstånd	±0	-1 000 000
1634 Övriga skatter	±0	530 922
1635 Skattetillegg	±0	1 232 979
1636 Förseningsavgifter	±0	182 669
<i>1640 Intäkter som förs till fonder</i>	±0	5 922 244
1641 Insättningsgarantiavgifter	±0	4 080 368
1642 Avgifter till Kärnavfallsfonden	±0	1 040 699
1644 Batteriavgifter	±0	7 321
1645 Kväveoxidavgifter	±0	793 856
Totala skatteintäkter	±0	1 640 317 550
1700 Avgående poster, skatter till EU	±0	-7 396 769
<i>1710 EU-skatter</i>	±0	-7 396 769
1711 EU-skatter	±0	-7 396 769
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	±0	1 632 920 781
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	±0	-807 635 574
<i>1810 Skatter till andra sektorer</i>	±0	-807 635 574
1811 Kommunala inkomstskatter	±0	-599 973 350
1812 Avgifter till AP-fonder	±0	-207 662 224
Statens skatteintäkter (periodiserat)	±0	825 285 207
1900 Periodiseringar	±0	-9 805 554
<i>1910 Uppbördsförskjutningar</i>	±0	2 177 804
1911 Uppbördsförskjutningar	±0	2 177 804
<i>1920 Betalningsförskjutningar</i>	±0	-11 783 358
1921 Kommuner och landsting	±0	-10 484 820
1922 Ålderspensionssystemet	±0	-335 651
1923 Företag och hushåll	±0	-640 620

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1924 Kyrkosamfund	±0	-342 629
1925 EU	±0	20 362
<i>1930 Anstånd</i>	±0	-200 000
1931 Anstånd	±0	-200 000
1000 Statens skatteinkomster	±0	815 479 653
Övriga inkomster (kassamässigt)	±0	14 098 821
2100 Rörelseöverskott	±0	7 151 000
<i>2110 Affärsverkens inlevererade överskott</i>	±0	450 000
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott	±0	0
2116 Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	±0	450 000
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott	±0	0
<i>2120 Övriga myndigheters inlevererade överskott</i>	±0	1 000
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garanti-verksamhet	±0	0
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	±0	1 000
<i>2130 Riksbankens inlevererade överskott</i>	±0	6 700 000
2131 Riksbankens inlevererade överskott	±0	6 700 000
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	±0	436 000
<i>2210 Överskott av fastighetsförvaltning</i>	±0	436 000
2215 Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning	±0	436 000
2300 Ränteinkomster	±0	5 769 071
<i>2320 Räntor på näringslån</i>	±0	-509
2314 Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	±0	120
2316 Ränteinkomster på vattenkraftslån	±0	0
2322 Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	±0	-873
2323 Räntor på övriga näringslån	±0	4
2324 Ränteinkomster på lokaliseringlån	±0	240
<i>2340 Räntor på studielån</i>	±0	4 075 944
2341 Ränteinkomster på statens lån för universitetsstudier och garantilån för studerande	±0	0
2342 Ränteinkomster på allmänna studielån	±0	55 000
2343 Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988	±0	4 020 944
<i>2390 Övriga ränteinkomster</i>	±0	1 693 636
2391 Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	±0	1
2392 Räntor på intressemedel	±0	0
2394 Övriga ränteinkomster	±0	84 635
2397 Räntor på skattekonto m.m., netto	±0	1 609 000
2400 Inkomster av statens aktier	±0	24 000 000
<i>2410 Inkomster av statens aktier</i>	±0	24 000 000
2411 Inkomster av statens aktier	±0	24 000 000

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
2500 Offentliggrättsliga avgifter	±0	10 534 647
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	±0	771 823
2522 Avgifter för granskning av filmer och videogram	±0	4 500
2525 Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	±0	5 209 000
2526 Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor	±0	0
2527 Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	±0	26 475
2528 Avgifter vid bergsstaten	±0	19 000
2529 Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	±0	143 396
2531 Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	±0	2 172
2532 Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	±0	1 415 000
2534 Avgifter vid Transportstyrelsen	±0	1 590 702
2535 Avgifter för statliga garantier	±0	0
2537 Miljöskyddsavgifter	±0	131 550
2539 Täckavgift	±0	0
2541 Avgifter vid Tullverket	±0	0
2542 Patientavgifter vid tandläkarutbildningen	±0	1 925
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	±0	346 000
2551 Avgifter från kärnkraftverken	±0	282 000
2552 Övriga offentliggrättsliga avgifter	±0	401 855
2553 Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektionen	±0	16 150
2557 Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	±0	4 921
2558 Avgifter för årlig revision	±0	120 080
2559 Avgifter för etikprövning av forskning	±0	27 543
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	±0	20 555
2600 Försäljningsinkomster	±0	58 000
2624 Inkomster av uppbörd av felparkeringsavgifter	±0	58 000
2625 Utförsäljning av beredskapslager	±0	0
2627 Offentlig lagring, försäljningsintäkter	±0	0
2700 Böter m.m.	±0	1 508 000
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter	±0	99 000
2712 Bötesmedel	±0	1 071 000
2713 Vattenföreningssavgift m.m.	±0	3 000
2714 Sanktionsavgifter m.m.	±0	292 000
2717 Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll	±0	43 000
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	±0	1 063 000
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	±0	1 063 000
2000 Inkomster av statens verksamhet	±0	50 519 718
3100 Inkomster av försålda byggnader och maskiner	±0	0
3120 Statliga myndigheters inkomster av försålda byggnader och maskiner	±0	0
3125 Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	±0	0

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
3200 Övriga inkomster av markförsäljning	±0	0
3211 Övriga inkomster av markförsäljning	±0	0
3300 Övriga inkomster av försåld egendom	±0	15 000 000
3311 Inkomster av statens gruvegendom	±0	0
3312 Övriga inkomster av försåld egendom	±0	15 000 000
3000 Inkomster av försåld egendom	±0	15 000 000
4100 Återbetalning av näringslån	±0	2 600
4120 Återbetalning av jordbrukslån	±0	500
4123 Återbetalning av lån till fiskerinäringen	±0	500
4130 Återbetalning av övriga näringslån	±0	2 100
4131 Återbetalning av vattenkraftslån	±0	0
4132 Återbetalning av lån avseende såddfinansiering	±0	0
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	±0	100
4137 Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk	±0	1 000
4138 Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier	±0	0
4139 Återbetalning av lokaliseringslån	±0	1 000
4300 Återbetalning av studielån	±0	1 047 100
4311 Återbetalning av statens lån för universitetsstudier	±0	0
4312 Återbetalning av allmänna studielån	±0	100
4313 Återbetalning av studiemedel	±0	1 047 000
4500 Återbetalning av övriga lån:	±0	149 001
4516 Återbetalning av utgivna startlån och bidrag	±0	1
4525 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	±0	1 000
4526 Återbetalning av övriga lån	±0	148 000
4000 Återbetalning av lån	±0	1 198 701
5100 Avskrivningar och amorteringar	±0	537 000
5120 Avskrivningar på fastigheter	±0	537 000
5121 Amortering på statskapital	±0	537 000
5130 Uppdragsmyndigheters komplementkostnader	±0	0
5131 Uppdragsmyndigheters m.fl. komplementkostnader	±0	0
5200 Statliga pensionsavgifter	±0	10 197 000
5211 Statliga pensionsavgifter	±0	10 197 000
5000 Kalkylmässiga inkomster	±0	10 734 000
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder	±0	8 113 004
6110 Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	±0	5 588 904
6111 Gårdsstöd	±0	5 431 504
6112 Kompletterande åtgärder perioden 1995–1999	±0	0
6113 Övriga interventioner	±0	138 000
6114 Exportbidrag	±0	400
6115 Djurbidrag	±0	0

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
6116 Offentlig lagring	±0	12 000
6119 Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	±0	7 000
<i>6120 Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen</i>	±0	2 524 100
6121 Europeiska utvecklings- och garantifonden - utvecklingssektionen 1995–1999	±0	0
6122 Europeiska utvecklings- och garantifonden - utvecklingssektionen 2000–2006	±0	0
6123 Europeiska utvecklings- och garantifonden - utvecklingssektionen 2000–2006	±0	-1 000
6124 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013	±0	2 525 100
6200 Bidrag från EU till fiskerieringen	±0	80 000
6211 Bidrag från Fonden för fiskets utveckling 1995–1999	±0	0
6212 Bidrag från Fonden för fiskets utveckling 2000–2006	±0	0
6213 Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007–2013	±0	80 000
6300 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	±0	1 413 000
6311 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 1995–1999	±0	0
6312 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000–2006	±0	0
6313 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013	±0	1 413 000
6400 Bidrag från Europeiska socialfonden	±0	1 440 000
6411 Bidrag från Europeiska socialfonden 1995–1999	±0	0
6412 Bidrag från Europeiska socialfonden 2000–2006	±0	0
6413 Bidrag från Europeiska socialfonden 2007–2013	±0	1 440 000
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk	±0	400 000
6511 Bidrag till transeuropeiska nätverk	±0	400 000
6900 Övriga bidrag från EU	±0	177 331
6911 Övriga bidrag från EU	±0	177 331
6912 Bidrag till EU:s omstrukturingsfond för sockersectorn	±0	0
6000 Bidrag m.m. från EU	±0	11 623 335
7100 Tillkommande skatter	±0	10 469 878
<i>7110 EU-skatter</i>	±0	7 376 406
7111 Momsbaserad EU-avgift	±0	1 642 690
7112 Tullmedel	±0	5 436 011
7113 Jordbrukstullar och sockeravgifter	±0	297 705
7114 Avg. till EU:s omstrukturingsfond för sockersectorn	±0	0

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
7120 Kommunala utjämningsavgifter	±0	3 093 472
7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader	±0	3 093 472
7200 Avräkningar	±0	-85 446 811
7210 Intäkter som förs till fonder	±0	-5 922 244
7211 Intäkter som förs till fonder	±0	-5 922 244
7220 Kompensation för mervärdesskatt	±0	-79 524 567
7221 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	±0	-28 855 911
7222 Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	±0	-50 668 656
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	±0	-74 976 933
8100 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	0
8111 Anställningsstöd	±0	0
8123 Jämställdhetsbonus	±0	0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	0
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	±0	0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	±0	829 578 474

BILAGA 4

Förslag till preliminär fördelning av utgifter
2014, 2015 och 2016Förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde
2014*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1 Rikets styrelse	±0	12 201
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	13 844
3 Skatt, tull och exekution	±0	10 448
4 Rättsväsendet	±0	40 088
5 Internationell samverkan	±0	2 036
6 Försvar och samhällets krisberedskap	±0	47 443
7 Internationellt bistånd	±0	33 087
8 Migration	±0	9 267
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	±0	64 828
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	±0	90 153
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	39 265
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	±0	80 570
13 Integration och jämställdhet	±0	13 397
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	±0	63 730
15 Studiestöd	±0	21 494
16 Utbildning och universitetsforskning	±0	59 159
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	12 777
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	1 203
19 Regional tillväxt	±0	2 982
20 Allmän miljö- och naturvård	±0	5 049
21 Energi	±0	2 801
22 Kommunikationer	±0	46 019
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	16 673
24 Näringsliv	±0	5 531
25 Allmänna bidrag till kommuner	±0	87 815
26 Statsskuldsräntor m.m.	±0	23 496
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	33 888
Summa utgiftsområden	±0	839 242
Minskning av anslagsbehållningar	±0	-347
Summa utgifter	±0	838 895
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	±0	2 684
Kassamässig korrigerings	±0	0
Summa	±0	841 579

Förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde 2015

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1 Rikets styrelse	±0	12 384
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	14 183
3 Skatt, tull och exekution	±0	10 638
4 Rättsväsendet	±0	41 302
5 Internationell samverkan	±0	2 041
6 Försvar och samhällets krisberedskap	±0	48 162
7 Internationellt bistånd	±0	35 194
8 Migration	±0	9 261
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	±0	64 706
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	±0	88 255
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	38 399
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	±0	82 613
13 Integration och jämställdhet	±0	13 730
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	±0	58 502
15 Studiestöd	±0	21 303
16 Utbildning och universitetsforskning	±0	59 494
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	12 796
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	1 196
19 Regional tillväxt	±0	2 718
20 Allmän miljö- och naturvård	±0	5 034
21 Energi	±0	2 241
22 Kommunikationer	±0	49 463
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	15 581
24 Näringsliv	±0	5 109
25 Allmänna bidrag till kommuner	±0	87 252
26 Statsskuldsräntor m.m.	±0	31 304
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	37 011
Summa utgiftsområden	±0	849 869
Minskning av anslagsbehållningar	±0	-1 973
Summa utgifter	±0	847 896
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	±0	493
Kassamässig korrigering	±0	0
Summa	±0	848 389

Förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde 2016

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1 Rikets styrelse	±0	12 597
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	14 624
3 Skatt, tull och exekution	±0	10 874
4 Rättsväsendet	±0	42 238
5 Internationell samverkan	±0	2 046
6 Försvar och samhällets krisberedskap	±0	48 939
7 Internationellt bistånd	±0	37 141
8 Migration	±0	9 381
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	±0	65 831
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	±0	87 732
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	37 525
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	±0	85 442
13 Integration och jämställdhet	±0	13 686
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	±0	57 612
15 Studiestöd	±0	22 174
16 Utbildning och universitetsforskning	±0	60 380
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	12 973
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	1 196
19 Regional tillväxt	±0	3 245
20 Allmän miljö- och naturvård	±0	5 018
21 Energi	±0	2 353
22 Kommunikationer	±0	51 775
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	15 479
24 Näringsliv	±0	5 301
25 Allmänna bidrag till kommuner	±0	87 251
26 Statsskuldsräntor m.m.	±0	19 557
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	39 150
Summa utgiftsområden	±0	851 518
Minskning av anslagsbehållningar	±0	-2 480
Summa utgifter	±0	849 038
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	±0	1 626
Kassamässig korrigering	±0	0
Summa	±0	850 664

BILAGA 5

Konstitutionsutskottets yttrande 2012/13:KU1y

Ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 2 oktober 2012 att ge övriga utskott tillfälle att senast den 23 oktober 2012 yttra sig över proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 om den ekonomiska politiken och förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor m.m. samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till att avse förslag till ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse 2013–2016 i propositionen yrkandena 4 i denna del och 7 i denna del samt partimotionerna 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 5 och 6 och 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i motsvarande delar.

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen (prop. 2012/13:1) föreslås att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2013 ska uppgå till 11 978 842 000 kronor (tabell 8.2). I förhållande till ramen för innevarande budgetår inklusive redan beslutade¹ och föreslagna² förändringar genom ändringsbudgetar på statsbudgeten för 2012 innebär förslaget en ökning med 162 292 000 kronor. För 2014 beräknas utgiftsramen till 12 201 miljoner kronor, för 2015 till 12 384 miljoner kronor och för 2016 till 12 597 miljoner kronor (tabell 8.3).

Ökningen av utgiftsramen beror främst på ökningen av anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.*, vilket höjs med 110 463 000 kronor (inklusive pris- och löneomräkning) för att säkerställa effektiva tillståndsprövningar vad gäller bl.a. förnybar energi, gruvdrift och täkter samt för att åtgärda de långa handläggningstiderna för överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen (det sistnämnda i kombination med att inriktningsmål för länsstyrelsernas handläggningstider preciseras).

Motionerna

Miljöpartiet de gröna föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi303 att ramen för utgiftsområdet för 2013 ökas med 92 417 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 4 i denna del). Av motionen framgår att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* föreslås öka med 125 miljoner kronor för förbättrat tillsynsarbete, främst djurskydd, miljömålsarbete och skogsskydd men även stöd till kvinno- och mansjourer och havsmiljön. Vidare föreslås i motionen att anslaget 6:3 *Datainspektionen* tas bort helt mot bakgrund av förslaget om att inrätta en ny nationell tillsynsorganisation (integritetsmyndighet) under utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 5) om den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014–2016.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi219 att ramen för utgiftsområdet för 2013 ökas med 21 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 4 i denna del). Ökningen av ramen motiveras av totalt fyra anslagsförändringar. I motionen föreslås att anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* ska minskas med 17 miljoner kronor samt att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ska ökas med 45 miljoner kronor. I motionen anförs att länsstyrelserna bör få ett ökat stöd till uppdraget att intensifiera djurskyddskontrollerna. Därtill föreslås att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas

¹ Jämför budgetproposition för 2012 (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1, rskr. 2010/11:32) och proposition om vårändringsbudget för 2012 (prop. 2011/12:99, bet. 2011/12:FiU21, rskr. 2010/11:282).

² Proposition om höständringsbudget för 2012 (prop. 2012/13:2).

med 5 000 000 kronor och anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* minskas med 11 500 000 kronor. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 6) om den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014–2016.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi250 att ramen för utgiftsområdet för 2013 minskas med 388 104 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 4 i denna del). I motionen föreslås en minskning av Regeringskansliets anslag med 300 miljoner kronor. Som motivering anges att Vänsterpartiet står fast vid att den enligt partiet helt omotiverade ökningen 2012 på 300 miljoner kronor ska avvisas samt att besparingar bör ske på Regeringskansliet i Sverige och inte genom ytterligare nedläggningar av ambassader. Vidare föreslås besparingar på tre andra anslag, 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* (med 12 000 000 kronor), 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* (med 62 000 000 kronor) samt 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* (med 19 104 000 kronor). I motionen föreslås en ökning av anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* med 5 miljoner kronor. Ökningen syftar enligt motionärerna till att inrätta en ny avdelning under JO med uppgift att bevaka och utveckla arbetet med mänskliga rättigheter. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 5) om den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2014–2015.

I följande tabell redovisas propositionens och motionernas förslag till utgiftsramar för utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Förslag till ram för utgiftsområde 1

Miljoner kronor

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram		
		(MP)	(SD)	(V)
2013	11 979	+92	+22	-388
2014	12 201	+161	+22	-388
2015	12 384	+206	+22	-389
2016	12 597	+206	+32	

Not: Förslag om utgiftsramar för året 2016 saknas i partimotion 2012/13:Fi250 (V).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker att riksdagen för budgetåret 2013 beslutar om utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen. Ramen för utgifterna inom utgiftsområdet ska för 2013 således uppgå till 11 978 842 000 kronor. Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen för budgetåren 2014–2016 godkänner regeringens förslag till preliminära ramar för utgiftsområde 1 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Dessa ramar beräknas således för 2014, 2015 och 2016 uppgå till 12 201 miljoner kronor, 12 384 miljoner kronor respektive 12 597 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet dels tillstyrker propositionen yrkandena 4 i denna del och 7 i denna del, dels avstyrker partimotionerna 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 5 och 6 och 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i motsvarande delar.

Stockholm den 23 oktober 2012

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Björn von Sydow (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Kajsa Lunderquist (M), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD), Mia Sydow Mölleby (V) och Mathias Sundin (FP).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (MP)

Peter Eriksson (MP) anför:

Regeringens förslag till dels utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2013, dels preliminära ramar för utgiftsområde 1 för åren 2014–2016 i proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 om den ekonomiska politiken och förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor m.m. yrkandena 4 och 5 samt förslagen i partimotionerna 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 5 och 6 och 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i motsvarande delar bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Miljöpartiets förslag i partimotion 2012/13:Fi303 yrkandena 4 och 5 i motsvarande delar.

För 2013 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 12 071 259 000 kronor, och för 2014, 2015 respektive 2016 beräknas ramen till 12 362 miljoner kronor, 12 590 miljoner kronor respektive 12 803 miljoner kronor.

2. Avvikande mening (SD)

Jonas Åkerlund (SD) anför:

Regeringens förslag till dels utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2013, dels preliminära ramar för utgiftsområde 1 för åren 2014–2016 i proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 om den ekonomiska politiken och förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor m.m. yrkandena 4 och 5 samt förslagen i partimotionerna 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5 och 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i motsvarande delar bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Sverigedemokraternas förslag i partimotion 2012/13:Fi219 yrkandena 5 och 6 i motsvarande delar.

För 2013 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 12 000 342 000 kronor, och för 2014, 2015 respektive 2016 beräknas ramen till 12 222 miljoner kronor, 12 405 miljoner kronor respektive 12 628 miljoner kronor.

3. Avvikande mening (V)

Mia Sydow Mölleby (V) anför:

Regeringens förslag till dels utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse budgetåret 2013, dels preliminära ramar för utgiftsområde 1 för åren 2014–2016 i proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 om den ekonomiska politiken och förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor m.m. yrkandena 4 och 5 samt förslagen i partimotionerna 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5 och 2012/13:Fi219 (SD) yrkan-

dena 5 och 6 i motsvarande delar bör avslås. I stället bör riksdagen bifalla Vänsterpartiets förslag i partimotion 2012/13:Fi250 yrkandena 4 och 5 i motsvarande delar.

För 2013 uppgår därmed ramen för utgiftsområde 1 till 11 590 738 000 kronor, och för 2014 respektive 2015 beräknas ramen till 11 813 miljoner kronor respektive 11 995 miljoner kronor.

BILAGA 6

Skatteutskottets yttrande 2012/13:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2013

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i proposition 2012/13: 1 Budgetpropositionen för 2013 samt de motioner som kan komma att väckas i anslutning till detta avsnitt.

Utskottet har behandlat ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i yttrande 2012/13:SkU2y Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

I detta yttrande behandlar utskottet övriga frågor i det aktuella avsnittet.

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har ingen invändning mot att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2013 godkänns.

Utskottets ställningstaganden innebär att bl.a. följande förändringar på skatteområdet beslutas eller aviseras.

För att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer sänks inkomstskatten för de som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år eller mer med sammanlagt 1,15 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. Regeringen avser att för 2014 återkomma med ytterligare förslag om sänkt skatt för pensionärer under förutsättning att de offentliga finanserna så tillåter.

Beloppsgränsen för skattefria minnesgåvor till anställda höjs från 10 000 kronor till 15 000 kronor.

RUT-avdraget kommer den 1 januari 2013 att preciseras så att det omfattar läxhjälp till barn och unga som är elever i grundskolan och gymnasieskolan.

Bolagsskatten och expansionsfondsskatten sänks från 26,3 procent till 22 procent. Reglerna om begränsning av avdragsrätten för ränta utvidgas till att gälla alla skulder inom en intressegemenskap.

Ett särskilt investeraravdrag kommer att införas för fysiska personer som förvärvar andelar i ett mindre företag. Bedömningen är att ett system med investeraravdrag kan träda i kraft tidigast den 1 september 2013.

Den kommunala fastighetsavgiften för bostäder med värdeår 2012 eller senare slopas helt under de första 15 åren. Den kommunala fastighetsavgiften för hyreshusenheter sänks.

Schablonavdraget för privatpersoners uthyrning av den egna bostaden höjs från 21 000 kronor till 40 000 kronor.

Skattebefrielsen för hållbara motorbränslen som framställs av biomassa regleras direkt i energiskattelagen. Användningen av biodrivmedel stimuleras genom viss befrielse från koldioxidskatt. En beskattning av låginblandade biodrivmedel införs för att minska risken för överkompensation och att göra skattereglerna mer hållbara gentemot unionsrätten. Hydrerade vegetabiliska och animaliska oljor och fetter (HVO) ges fortsatt befrielse från koldioxidskatt och energiskatt upp till viss inblandning i dieselolja.

Koldioxidskatten slopas för bränslen som förbrukas för framställning av värme i kraftvärmeanläggningar inom EU:s system för handel med utsläppsrätter. Koldioxidskatten slopas även för bränslen som förbrukas i kraftvärme- eller fjärrvärmeanläggningar för framställning av värme som levereras till industriverksamheter inom handelssystemet.

Villkoren för den femåriga befrielsen från fordonsskatt för nya bilar med bättre miljöegenskaper ändras. Personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som tas i bruk för första gången fr.o.m. den 1 januari 2013 befrias från fordonsskatt under fem år om bilens koldioxidutsläpp inte överstiger ett beräknat högsta koldioxidutsläpp i förhållande till fordonets tjänstevikt.

Kraven för skattebefrielse för bilar som är utrustade med teknik för drift med etanolbränsle och annat gasbränsle än gasol ändras från krav på bränsleförbrukning till krav på koldioxidutsläpp relaterat till bilens vikt. Elbilars och laddhybridens förbrukning av elektrisk energi får högst vara 37 kWh per 100 kilometer.

Fordonsskatten höjs för flertalet personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar i den koldioxidbaserade fordonsskatten genom att utsläppsnivån för när koldioxidbeloppet tas ut sänks. Motsvarande höjning genomförs i den vikt-baserade fordonsskatten. Den bränslefaktor som tillämpas vid fordonsskattningen av bilar som drivs med dieselolja sänks.

Tobaksskattesatserna och energiskattesatserna på el för 2013 kommer att räknas om med hänsyn till förändringen av konsumentprisindex.

För att försvåra ett omfattande fusk som Skatteverket upptäckt vid kontroller inom skrotbranschen införs omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har lämnat var sin avvikande mening. I yttrandet finns också ett särskilt yttrande av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden

Riktlinjerna för skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Grunden i regeringens politik är sunda offentliga finanser. Kombinationen av bräckliga banksystem och sköra statsfinanser i flera euroländer gör att det finns en påtaglig risk för en negativ utveckling och därmed ett fortsatt behov av säkerhetsmarginaler för att kunna föra en mer expansiv finanspolitik vid en fördjupad kris i euroområdet. Sammantaget bedöms ett reformutrymme på ca 23 miljarder kronor vara välavvägt för 2013.

För att rusta Sverige för en allt tuffare internationell konkurrens är det nödvändigt att investera för framtiden, för fler i arbete och för att ytterligare förstärka Sveriges starka position. Svenska företag ska konkurrera på världsmarknaden genom kunskap och kvalitet, inte genom låga löner och dåliga villkor. Politiken måste fortsätta att verka för ett minskat utanförskap och för att skapa fler vägar till jobb för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det svenska samhället ska hålla ihop.

För att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer föreslår regeringen att inkomstskatten för de som är 65 år eller äldre sänks med sammanlagt 1,15 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. Regeringen avser att för 2014 återkomma med ytterligare förslag om sänkt skatt för pensionärer under förutsättning att de offentliga finanserna så tillåter.

Företagens skattemässiga villkor har stor betydelse för investeringar och tillväxt i Sverige. Sverige ska ha en konkurrenskraftig bolagsskatt som ger goda förutsättningar för jobb och investeringar. Bolagsskattesatsen sänks till 22 procent, vilket innebär att den hamnar strax under genomsnittet i EU. Sänkningen ger starka incitament för näringslivet att öka sina investeringar, vilket leder till ökad produktivitet, högre reallöner och en högre sysselsättning. För enskilda näringsidkare sänks expansionsfondsskatten på motsvarande sätt. Reglerna för begränsning av ränteavdrag utvidgas för att

bolagsskatten ska betalas på lika villkor och skattebasen värnas. Villkoren för företagande och investeringar förbättras genom ett investeraravdrag som stimulerar tillgången på kapital i nystartade och växande företag.

Det ska vara enkelt och lönsamt att driva företag i Sverige, oavsett i vilken form som verksamheten bedrivs. För att uppmuntra fler personer att våga ta steget och bli företagare är det viktigt att ha ett enkelt och förutsebart regelsystem. En särskild utredare kommer lämna förslag till förenklningar av skattereglerna för enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare och möjligheterna att förenkla skatteredovisningen kommer att analyseras. Beskattningen av överlåtelse av kvalificerade andelar i samband med generationsskiftet kommer att ses över. Reglerna om frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid uthyrning av verksamhetslokaler har kritiserats för att vara komplicerad och administrativt betungande. Regeringen avser att göra en bredare översyn med syfte att förenkla regelverket. Möjligheten att införa ett system med tonnageskatt och frågor om andra stöd till sjöfarten kommer att utredas.

Arbetet med att utreda möjligheterna att förbättra de skattemässiga förutsättningarna för företagande fortsätter. Företagsskattekommittén (dir. 2011:1) ska presentera sitt slutbetänkande under hösten 2013. I uppdraget ingår bl.a. att ta fram förslag som ytterligare breddar skattebasen för att göra det möjligt att sänka de skattesatser som betalas av bolagssektorn samtidigt som befintliga snedvridningar inom skattesystemet reduceras.

För att ytterligare stärka rättssäkerheten vid beskattningen föreslås ett översynsarbete. En utredning ser över förhandsbeskedsinstitutet och analyserar om det behövs någon annan form av bindande besked i enskilda fall. Skatteverket får i uppdrag att förbättra sin hantering av ärenden i syfte att stärka rättssäkerheten samt att förbättra sin service till och kommunikation med företag. En utredning får i uppdrag att ta fram ytterligare förslag för att skapa en modern, effektiv och rättssäker förvaltningsprocess. En stor uppgift kommer att vara att se över om det finns behov av att stärka rättssäkerheten avseende skattemål ytterligare, framför allt genom specialisering av skattemål i domstol.

Brist på bostäder och boendetillfällen är en begränsande faktor för såväl en fungerande arbetsmarknad som en väl fungerande högre utbildning – och därmed begränsande för tillväxten både i ett kortare och ett längre perspektiv. För att göra det mer attraktivt att bygga och förvalta hyresbostadsfastigheter sänks fastighetsavgiften för hyres- och bostadsrätter. I syfte att öka drivkrafterna för nybyggnation föreslås att perioden för helt undantag från fastighetsavgift förlängs till 15 år. En utredning har i uppdrag att lämna förslag på hur marknaden för uthyrning av bostäder kan utvecklas. Utredaren ska analysera hur villkoren för boende i hyresrätt kan främjas och lyfta fram skillnader i villkoren mellan upplåtelseformer som innebär hinder mot en väl fungerande bostadsmarknad. Även beskattningen av bostäder som upplåts med hyresrätt, bostadsrätt i oäkta bostadsföretag eller kooperativ hyresrätt utreds.

Klimatfrågan är regeringens högst prioriterade miljöfråga. De klimat- och energipolitiska målen ska nås på ett kostnadseffektivt sätt. Miljöskatter och andra ekonomiska styrmedel är centrala i arbetet. Visionen är att Sverige 2030 har en fordonsflotta som är oberoende av fossila drivmedel. Arbetet fortsätter under mandatperioden med att göra skatterna på klimat- och energiområdet mer träffsäkra och ändamålsenliga. Vid en kontrollstation 2015 ska en samlad analys och bedömning göras av den fortsatta vägen för att nå de energi- och klimatpolitiska målen för 2020. En särskild utredare har fått i uppdrag att identifiera åtgärder för att reducera transportsektorns utsläpp och beroende av fossila bränslen.

I arbetet med att se över skatterna på klimat- och energiområdet är den framtida hanteringen av ekonomiska styrmedel för biodrivmedel angelägen. Regeringen lägger bl.a. fram förslag om ändringar av skattereglerna på biodrivmedelsområdet för 2013 samt redovisar sin bedömning om utformningen för tiden därefter. Ett kvotpliktssystem, dvs. krav på viss inblandning av biobränsle i bensin och diesel, ska utgöra en del av den framtida beskattningen av biodrivmedel.

För att skapa långsiktiga och förutsägbara villkor för företagen på biodrivmedelsmarknaden regleras omfattningen av skattebefrielsen för hållbara motorbränslen som framställs av biomassa direkt i energiskattelagen i stället för genom dispensbeslut. En viss beskattning av låginblandade biodrivmedel införs för att minska risken för framtida överkompensation och därmed göra skattereglerna mer hållbara gentemot unionsrätten.

Regeringen lägger också fram andra skatteförslag som ska bidra till ökad kostnadseffektivitet i klimat- och energipolitiken. Det handlar om förändringar av energibeskattningen som innebär mer likvärdiga konkurrensvillkor för kraftvärmeproduktion inom EU:s utsläppshandelssystem. Vidare föreslås ändrade krav för befrielse från fordonsskatt för nya bilar med bättre miljöegenskaper i form av en skärpt miljöbilsdefinition. Viktrelaterade koldioxidutsläppskrav införs för att även gynna bilar med energieffektiv teknik. Vissa andra ändringar föreslås också i fordonsbeskattningen.

Skattefusk motverkas genom förslaget om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller. Förslaget har en brottsförebyggande och brottsbekämpande effekt och begränsar snedvridningen mellan företag när det gäller konkurrensvillkor.

Det är regeringens målsättning att de särskilda inkomstskattereglerna för den ideella sektorn ska moderniseras och få en mer tidsenlig utformning. Regeringen har därför för avsikt att gå vidare med Stiftelse- och föreningskatteutredningens (SOU 2009:65) förslag i fråga om huvuddelen av förslagen om förändrade ändamåls-, fullföljds-, verksamhets- och öppenhetskrav, med ikraftträdande den 1 januari 2014.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 9 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Svenska hushåll ska ha stabila planeringsförutsättningar och skatter kan bara sänkas i den takt ekonomin tillåter. Utrymme för reformer måste skapas genom en kombination av förändrade skatter och besparingar.

Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Den som har högre inkomster ska bidra med mer än den som har lägre. Men alla ska få del av välfärden oavsett inkomst. Detta minskar klyftorna. Skatten ska således höjas för dem som tjänar allra mest och sänkas för pensionärer. Skattesystemet ska inte användas för att styra människors och företags beteende. Ett undantag är miljöområdet där det kan vara klokt att använda skatterna för att styra beteenden.

Pension ska beskattas som lön. Nästa år bör skatten för pensionärer sänkas med ett dubbelt så stort belopp som i regeringens alternativ vilket innebär att en garantipensionär får ca 100 kronor i månaden i sänkt skatt. Jobbskatteavdraget avskaffas för dem som tjänar allra bäst. Det tas bort steg för steg så att det är helt borta vid miljoninkomster. Avtrappningen görs från 60 000 kronor i månaden.

Sverige ska ha en konkurrenskraftig bolagsskatt och skatten bör sänkas när det finns ett ekonomiskt utrymme. En sådan framtida sänkning ska vägas mot andra angelägna reformer. För 2013 sänker motionärerna bolagsskatten till 24 procent, vilket bedöms motsvara det utrymme som skapas genom ränteavdragsbegränsningarna. Regeringens sänkning till 22 procent avvisas eftersom finansiering saknas och sänkningen dessutom innebär att Sverige får en av de lägsta bolagsskatterna i Europa. Sverige bör inte ta täten i en tävling om vem som kan ha den lägsta bolagsskattesatsen. Om ekonomin under de kommande åren utvecklas på ett sådant sätt att ett varaktigt reformutrymme uppstår kan ytterligare sänkningar övervägas.

RUT-avdraget kvarstår men begränsas till 25 000 kronor per år. ROT-avdraget behålls eftersom det är en väletablerad skattereduktion som därtill är extra viktig när arbetslösheten ökar. På sikt vill motionärerna se över möjligheten att utöka ROT-avdraget med inriktning mot energieffektivisering.

Skatteavdraget för de som skänker pengar till vissa ideella organisationer slopas eftersom det gör skattesystemet krångligt och det inte är rimligt att staten ska subventionera enskilda individers gåvor till ideella organisationer.

Eftersom flera miljöstyrande skatter inte har höjts sedan 2006 är det lämpligt att dessa skatter följer den allmänna prisutvecklingen. Motionärerna lägger därför fram förslag om en höjning av en rad sådana skatter. Även skatterna på alkohol och tobak höjs.

Skatten på handelsgödsel återinförs. Jordbruket är i dag den största källan till kväveutsläpp till haven och det finns behov av en beskattning som ger incitament att minska jordbrukets utsläpp. En del av intäkterna från en återinförd skatt på handelsgödsel återförs till sektorn.

Sänkningen av mervärdesskatten på restaurang- och cateringtjänster har gjort skattesystemet mindre likformigt och återställs för att skapa utrymme för effektivare reformer.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som redovisas.

Målet för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning. Grön skatteväxling, dvs. ökad beskattning av miljöresurser och utsläpp, gynnar i kombination med stimulanser som sänkt skatt på arbete både klimatet, jobben och ekonomin och är ett viktigt långsiktigt mål för Miljöpartiets skattepolitik.

Skattepolitiken ska vara omfördelande. Omfördelningen i samhället sker genom de allmänna socialförsäkringarna och skattesystemet tillsammans. Miljöpartiet anser att det är rimligt med ett progressivt skattesystem så att de som tjänar mest också betalar en större andel av sin inkomst i skatt. Samtidigt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning.

Det är viktigt att människor har goda och stabila förutsättningar för att kunna planera sin privatekonomi. Det är också positivt att göra det mer lönsamt att arbeta och att skapa goda villkor för löntagare. De senaste årens sänkningar av inkomstskatten för vanliga löntagare ska därför behållas. Däremot bör jobbskatteavdraget trappas av med 2,5 procent på månadsinkomster från 40 000 kronor. Det är helt avtrappat vid en månadslön på 117 000 kronor.

För att underlätta för ensamstående föräldrar med barn föreslås en ny skattereduktion på 5 000 kronor per år. Den utgår till alla föräldrar som i sin skattedeklaration ansöker om skattereduktionen och kan styrka att deras barn bor hos sig hela eller delar av året. Syftet är att förbättra för ensamstående och samtidigt undvika negativa marginaleffekter.

Förslaget om RUT-avdrag för läxhjälp avvisas. I stället avsätts 30 miljoner kronor för stöd till ideella organisationers arbete med läxhjälp så att alla barn får tillgång till läxhjälp oavsett föräldrarnas inkomst. ROT-avdraget utvidgas och energianpassas och ett energismart ROT-avdrag införs för ägare av flerfamiljshus. Det nya ROT-avdraget ska också kunna gå till skollokaler.

Avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer som bedriver hjälpverksamhet slopas eftersom den är begränsad till hjälporganisationer och inte gäller andra organisationer som idrottsföreningar, rättighets- eller miljöorganisationer.

Bolagsskattesatsen har betydelse för multinationella företags investerings- och lokaliseringsbeslut och för var företagen väljer att redovisa och beskatta vinst. Skattenivåns relation till övriga Norden och Europa har därmed betydelse för produktion och sysselsättning i Sverige. Sverige behöver inte ha Europas lägsta bolagsskatt, men dagens nivå kan vara skadlig för industrins konkurrenskraft. Bolagsskatten sänks därför med 1 procentenhet.

Problemet med uttagsbeskattning av vindkraftverk löses genom en förändring av begreppet marknadspris för kooperativ el, vilket avgör om elen ska uttagsbeskattas.

Fastighetsavgiften för studentkorridorer bör sänkas genom att en studentkorridor beskattas som en enda bostad.

Den lägre mervärdesskatten för restaurang- och cateringtjänster är positiv och bör breddas så att den även omfattar reparation av cyklar, kläder och skor.

Klokt utformade ekonomiska styrmedel som miljöskatter är kostnadseffektiva verktyg, och det mest effektiva styrmedlet i klimatpolitiken är koldioxidskatten. Den bör användas mer aktivt för att minska utsläppen av koldioxid och därmed skapa möjligheter för Sverige att ta sitt klimatansvar, att nå klimatmålen och att begränsa den globala uppvärmningen. Även andra klimat-, miljö- och energiskatter måste användas på ett klokt sätt. För att hålla uppe omvandlingstrycket i samhället och ge tydliga signaler om att en fortsatt klimatomställning är prioriterat föreslås att koldioxidskatten höjs med 24 öre 2013. Torv beskattas på samma vis som andra fossila bränslen. Regeringens förslag om att avskaffa koldioxidskatt på kraftvärme avvisas.

Sverige bör verka för att flyget ges en särskild utsläppsbulle inom ramen för EU:s handel med utsläppsrätter. I väntan på en sådan lösning föreslås en flygskatt som kompenserar för den del av flygets klimatpåverkan som inte täcks av utsläppshandeln. Avgiften baseras på att flyget ska betala sina koldioxidutsläpp på samma nivå som biltrafiken.

Effektskatten på kärnkraft höjs så att nettointäkten för staten blir 3 miljarder kronor årligen. Fastighetsskatten på vattenkraft höjs så att nettointäkten för staten blir 1 miljard kronor årligen.

Konstgödselskatten återinförs. Skatten behövs för att minska utsläppen av näringsämnen och miljögifter från jordbruket. Medlen ska återföras till näringen i form av ersättning för miljöåtgärder. Skatten på bekämpningsmedel dubblas för att bryta den fortfarande höga användningsnivån. På så sätt får näringen betala kostnaden för sin miljöpåverkan och övergången till ekologiskt lantbruk stimuleras.

En ny skatt på fluorerade växthusgaser införs. Syftet är att stimulera utbyte av stora kyl- och frysanläggningar och luftkonditioneringsanläggningars köldmedium.

En skatt på förbränning av avfall införs för att stimulera källsortering och materialåtervinning. Den gamla skattemodellen införs tills vidare i avvaktan på en förutsättningslös och grundlig utredning om nya styrmedel i avfallspolitiken.

Lastbilstrafikens miljökostnader ska synas i priset på transporter. En differentierad lastbilsskatt på i genomsnitt 1:40 kronor per kilometer införs. Den är lägre i områden där möjlighet för båt- eller järnvägstransporter saknas. Detta gäller inte minst skogsindustrins timmertransporter. I samband med att lastbilsskatten införs avskaffas eurovinjettskatten.

Energiskatten på diesel är i dag lägre än den på bensin. Energiskatten på diesel höjs med 20 öre per liter 2015 och fordonsskatten sänks samtidigt för dieselbilar.

Det är dags att ersätta miljöbilssystemet med ett system som kan skynda på omställningen av den svenska bilparken. Systemet bygger på att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Systemet utformas så att det är statsfinansiellt neutralt. Den nuvarande fordonsskattebefrielsen för bränselnåla bilar fasas ut på ett sådant sätt att det inte drabbar dem som redan köpt bil. Förmånsbeskattningen anpassas genom att den koldioxidrelateras så att den som väljer en förmånsbil med låga koldioxidutsläpp premieras. En komponent som styr mot förnybara bränslen, likt dagens nedsättning för gas- och elbilar, kommer att finnas kvar.

En ny bred skatteöversyn genomförs. Stora förändringar har skett både i samhället och i skattesystemet under de senaste 20 åren.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner de riktlinjer som redovisas i motionen.

Sysselsättning är grunden för hela vår välfärd. Sverigedemokraternas absoluta målsättning är därför full sysselsättning. Varje enskilt arbete är viktigt och betydelsefullt. Det är eftersträvansvärt att kunna försörja sig själv och stå på egna ben.

Utgångspunkten är att politikens roll ska vara att skapa optimala förutsättningar för full sysselsättning snarare än att försöka lindra symtomen på en i grunden felaktig sysselsättningspolitik. Sysselsättningspolitiken har fyra övergripande syften: att skapa starkare drivkrafter för att arbeta, göra det enklare och billigare att anställa, råda bot på den mismatchning som tilltagit på arbetsmarknaden och minska utbudet av okvalificerad invandrad arbetskraft.

Det första steget i en förnuftig sysselsättningsskapande politik är att skapa incitament för att vara just sysselsatt. Sverigedemokraterna förordar därmed en utveckling av jobbskatteavdraget i form av ett femte steg. Denna åtgärd är sannolikt den mest effektiva för att skapa sysselsättning

mätt per enskild krona. Den skapar mer än tre gånger så mycket sysselsättning som regeringens generella sänkning av de sociala avgifterna, trots att jobbskatteavdraget är billigare att genomföra.

Pension bör huvudsakligen betraktas som uppskjuten lön och ambitionen vara att kraftigt reducera skatteskillnaden mellan inkomstlagen tjänst och pension till 2016 genom en successiv höjning av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år. En genomsnittlig pensionär får på detta sätt sin skatt sänkt med motsvarande 13 800 kronor.

RUT-avdraget är i grunden positivt. Reformen har inte enbart haft sysselsättningsskapande effekter, den har även gett vanliga människor möjligheter att få mer tid över till annat än hushållsarbete. Sverigedemokraternas ambition är därmed att utveckla avdraget för personer som fyllt 65 år.

Skapandet av en uthållig, bärkraftig och miljövänlig tillväxt fordrar teknologiska landvinningar. Målsättningen är att skapa förutsättningar för en kraftig men hållbar tillväxt, där Sverige återigen står som en stark industri-, innovations- och kunskapsnation. Av kostnadsskäl, för tillförlitlighet i produktionen och av miljöhänsyn ställer sig Sverigedemokraterna positiva till kärnkraft och vill på sikt ersätta befintliga reaktorer med nya reaktorer. Motionerna avskaffar även effektskatten på kärnkraft för att på så vis stimulera byggandet av nya och moderniserade reaktorer.

Inom bostadsområdet ska andrahandsuthyrningen underlättas genom att dels skattebefria andrahandsuthyrning helt, dels skattebefria uthyrning av halva bostaden. Byggandet av studentbostäder ska stimuleras genom att klassa dem som elevhem så att den kommunala fastighetsavgiften bortfaller.

Inom miljöområdet är visionen ett hållbart jordbruk och en levande landsbygd där den inhemska livsmedelsproduktionen bevaras genom exempelvis höjd återbetalning av koldioxidskatt för jord- och skogsbruksmaskiner.

Elpriserna måste sänkas så att hushållen kan hålla sina boendekostnader på en rimlig nivå.

Sänkningen av mervärdesskatten på restaurang- och cateringtjänster är kostsam och bör återställas.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 i denna del, 2 och 18 ett tillkännagivande om skattepolitikens inriktning.

Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden, skapa förutsättningar för en hållbar utveckling och utjämna inkomstskillnaderna. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade, generella välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft, och välfärd fördelas efter behov.

Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Det är viktigt att eftersträva ett system som är enhetligt och likformigt och som har så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras också möjligheterna till skatteplanering. Genom att kraftfullt bekämpa skattefusk stärks välfärden och skapas rättvisa konkurrensvillkor för företagen.

En rad förslag som syftar till att öka rättvisan i skattesystemet och därmed i samhället i övrigt läggs fram. Skatteintäkterna behöver öka, och motionärerna konstaterar att viljan att betala skatt är god om det finns en koppling till satsningar på t.ex. sjukvård, äldreomsorg och en bra skola.

Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få acceptans. Därför krävs en ökad progressivitet i systemet med höjd skatt vid högre inkomster. Jobbskatteavdraget trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor och upphör vid 50 000 kronor i månaden. Detta är ett första steg mot en likformig beskattning. Uppräkningen av skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt begränsas.

Vänsterpartiet värnar principen om lika skatt vid lika inkomst och tar ett steg i den riktningen genom att avsätta 2 miljarder kronor för att sänka inkomstskatten för de grupper som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar. Regeringens sänkning av inkomstskatten för pensionärer välkomnas.

De fackliga organisationerna är de viktigaste aktörerna i arbetet för att förbättra villkoren i arbetslivet och öka arbetstagarnas inflytande på arbetsplatserna. För att fler ska välja att organisera sig i facket införs en avdragsrätt för medlemskap i facklig organisation. En avdragsrätt för medlemsavgift till a-kassa införs.

RUT-avdraget rivs upp. Det används i första hand av höginkomsttagare och kostar oerhört mycket för ett fåtal, lågproduktiva arbetstillfällen med djupt problematiska arbetsvillkor. Pengarna används till satsningar på förskolan, fler platser i barnomsorg m.m.

Skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer tas bort. Väl fungerande statliga och kommunala stöd till ideella organisationer är ett mer demokratiskt sätt att stödja denna sektor än skattereduktioner till enskilda givare.

Nedsättningen av den särskilda löneskatten för äldre slopas eftersom syftet att göra det mer attraktivt för arbetsgivare att behålla och anställa äldre arbetskraft inte kommer alla till del. Människor med låga löner och försämrade arbetsuppgifter orkar sällan arbeta fram till dagens pensionsålder.

Regeringens förslag om sänkt bolagsskatt avvisas. Nivån på den svenska bolagsskatten är konkurrenskraftig och det finns utrymme att höja skatten ytterligare. En undersökning visar att Sverige ligger i den nedre delen av de jämförda länderna vad gäller den genomsnittliga effektiva bolagsskatten. Bolagsskatten bör höjas till 28 procent. Vidare bör det tas ut en engångsskatt på 5 procent av landets fyra storbanker. Det finns all anledning att ta in en del av de övervinster de gör och sätta dem i produktiv användning.

Regelsystemet bör vara enhetligt och likformigt med få undantag, och vara enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda företagaren. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inlåsnings effekter och en snedvriden

konkurrens. Restaurangmomsen bör höjas till 25 procent. Erfarenheter från Finland, där man sänkt momsens på såväl restaurang- som frisörverksamhet, visar att sysselsättningseffekterna är närmast obefintliga.

Fastigheter är tillgångar som ska beskattas. Fastigheter är också en viktig och stabil skattebas. Beskattningen måste utformas med krav på förutsägbarhet, men också uppfattas som rättvis. Därför bör marknadsvärdet tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder än vad det gör i dag. Med utgångspunkt i dagens regler bör villor med ett taxeringsvärde på 3 miljoner kronor eller mer förutom fastighetsavgiften även beskattas med 1 procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Det innebär att ca 8 procent av småhusen får höjd skatt jämfört med dagens regler. Samtidigt bör begränsningsregeln utvidgas till att omfatta alla.

Möjligheten till uppskov med reavinstskatten vid försäljning av bostad bör på sikt tas bort. I ett första steg sänks taket till 1 miljon kronor.

Skattemässig neutralitet ska råda mellan olika kategorier av bostäder med olika upplåtelseformer. Vänsterpartiet välkomnar förslaget om en sänkning av fastighetsskatten för hyreshusenheter men vill gå längre och helt slopa fastighetsskatten för hyreslägenheter inklusive studentlägenheter. Förslag om att höja schablonavdraget vid uthyrning i andra hand avvisas.

Vänsterpartiet vill utreda utformningen av en förmögenhetsskatt som kan införas 2014. Samtidigt som den förra förmögenhetsskatten hade brister kan vi konstatera att de som tidigare betalade förmögenhetsskatt tillhörde de övre inkomstskikten. På motsvarande sätt hade den tidigare arvs- och gåvoskatten en utjämnande effekt på inkomst- och förmögenhetsfördelningen. Vi föreslår därför att det från 2014 införs arvsbeskattning som betalas av dödsboet innan ett arv skiftas. Även utformningen av en sådan skatt bör utredas väl.

Regeringen aviserar ett s.k. investeraravdrag i syfte att stimulera tillgången på kapital i mindre företag. Vänsterpartiets preliminära bedömning är att avvisa förslaget, framför allt på grund av de risker för skatteundandragande som förslaget medför och som regeringen också själv lyfter.

Skatter och avgifter är nödvändiga och viktiga styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Vänsterpartiet menar att den som orsakar negativ miljö- och klimatpåverkan också ska stå för kostnaderna, enligt principen att förorenaren betalar. Priset på transporter ska t.ex. inkludera kostnader för miljöskador, hälsoeffekter, trafikolyckor och andra samhällsekonomiska kostnader.

Koldioxidskatten är ett effektivt ekonomiskt styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser. Vänsterpartiet bedömer därför att det finns ett behov av att höja koldioxidskatten varje år fram till 2015. Koldioxidskatten höjs med 7 öre årligen. Eftersom höjningar av drivmedelsskatterna skapar oönskade effekter för personer med låga inkomster och för boende

på landsbygden sänks fordonsskatten i 35 glesbygdskommuner. Vidare införs bidrag till efterkonvertering av äldre fordon så att de kan köras på mer hållbara bränslen.

För att motverka ytterligare en ökning av den tunga trafiken och stimulera till bränsleeffektivare fordon krävs åtgärder. Därför införs en kilometerskatt för tunga fordon. Förutom miljöperspektivet kan en kilometerskatt även bidra till kostnadsneutralitet mellan svenska och utländska åkare.

Även flyget ska bära sina egna kostnader för miljöpåverkan. Utgångspunkten är att nivån på koldioxid- och energiskatt på flygfotogen ska motsvara den nivå som gäller för bensin för bilar. Därför införs en skatt på inrikesflyg i form av en schabloniserad start- och landningsavgift. En sådan konstruktion skulle öka incitamentet att fylla planen med resenärer och därmed minska påverkan på miljön.

Vi välkomnar att regeringen nu föreslår en miljöbilsdefinition som skärper utsläppsgränsen för en femårig befrielse av fordonsskatt. Förslaget är ett steg i rätt riktning även om koldioxidutsläppen inte borde vara kopplade till tjänstevikten på bilen. Om man i stället inför en platt gräns som kontinuerligt sänks uppmuntras köp av mindre och energisnålare bilar. Dessutom bör en s.k. bonus malus-modell som försäljningsskatt kopplad till miljöbilsdefinitionen införas.

Vänsterpartiet värnar både jobben inom rederinäringen och de relativt sett miljövänliga transporter till sjöss och vill därför lagstifta om tonnageskatt, men befarar att ett införande av en tonnageskatt kommer att försenas ytterligare genom den utredning som regeringen aviserar i budgetpropositionen.

Det är nödvändigt att införa en skatt på handelsgödsel och höja skatten på bekämpningsmedel.

Skattesystemets grunder och principen om skatt efter bärkraft har allvarligt urholkats genom en rad förändringar som jobbskatteavdraget, skattereduktionen för hushållsnära tjänster, nedsatta arbetsgivaravgifter för unga och äldre m.m. Skattesystemet behöver därför ses över. Detta behov finns också utifrån klimatfrågans avgörande utmaning. Översynen bör genomföras av en parlamentarisk utredning.

Utskottets ställningstagande

Den motståndskraft som svensk ekonomi har visat mot den globala konjunkturnedgången under en period och det starka förtroende som svensk ekonomi och Sveriges offentliga finanser åtnjuter gör att regeringen bedömer att det finns ett reformutrymme på ca 23 miljarder kronor för strukturella åtgärder som bidrar till att stärka svensk ekonomi på lång sikt och stöder konjunkturåterhämtningen. Detta samtidigt som tillräckliga säkerhetsmarginaler upprätthålls framöver för att kunna hantera en mer besvärlig ekonomisk utveckling än den som antas i huvudscenariot.

För att rusta Sverige för en allt tuffare internationell konkurrens är det enligt utskottets uppfattning nödvändigt att investera för framtiden, för fler i arbete och för att förstärka Sveriges starka position ytterligare. Svenska företag ska konkurrera på världsmarknaden genom kunskap och kvalitet, inte genom låga löner och dåliga villkor. Politiken måste fortsätta att verka för ett minskat utanförskap och för att skapa fler vägar till jobb för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det svenska samhället ska hålla ihop.

Människor ska känna att Sverige är ett bra och tryggt land att åldras i. För att förbättra välfärden för Sveriges pensionärer har riksdagen 2009, 2010 och 2011 sänkt skatten för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Utskottet delar regeringens bedömning att en del av det finansiella utrymme som bedöms vara tillgängligt bör användas för att sänka inkomstskatten för dem som är 65 år eller äldre vid årets ingång med sammanlagt 1,15 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. Den skattesänkning som regeringen föreslår berör alla inkomstnivåer, och regeringen avser att för 2014 återkomma med ytterligare förslag om sänkt skatt för pensionärer under förutsättning att de offentliga finanserna så tillåter.

Regeringen prioriterar reformer för bättre tillväxtförutsättningar och konkurrenskraft. I budgetpropositionen föreslås stora investeringar i infrastruktur för att skapa förutsättningar för ett robust, effektivt och pålitligt transportsystem som tillgodoser medborgarnas behov av arbetspendling och näringslivets behov av transporter. Ytterligare satsningar görs för att stärka Sveriges position som ledande forskningsnation. Satsningarna syftar till att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.

För att upprätthålla Sveriges konkurrenskraft krävs ett dynamiskt näringsliv i hela landet där nya företag tillkommer och växer, samtidigt som olönsamma företag struktureras om eller avvecklas. Hindren för att starta och utveckla företag ska vara så låga som möjligt, samtidigt som en väl fungerande konkurrens upprätthålls. Företagsklimat och tillgång på riskkapital är enligt utskottets mening viktiga faktorer för investerings- och produktionsbeslut och påverkar därmed företagets konkurrenskraft och den långsiktiga tillväxten.

I studier om skatter och tillväxt gör OECD bedömningen att bolagsskatten är den skatt som är mest skadlig för tillväxten. Den svenska bolagsskattesatsen har tidigare haft en konkurrenskraftig utformning, men under de senaste två decennierna har bolagsskattesatserna sänkts i vår omvärld. En sänkning av bolagsskattesatsen och expansionsfondsskatten stärker enligt utskottet incitamenten för näringslivet att öka sina investeringar i Sverige, vilket leder till ökad produktivitet, högre reallöner och en högre sysselsättning. För att bolagsskatten ska betalas på lika villkor och skattebasen värnas finns det anledning att utvidga de befintliga reglerna för begränsning av ränteavdrag.

Internationella jämförelser visar att det finns förhållandevis gott om statligt och privat riskkapital i Sverige. I relation till flera andra jämförbara länder är dock relativt lite kapital tillgängligt i de tidigaste faserna av ett företags etablering. Under de senaste åren har finansieringen till företag från den privata marknaden i de allra tidigaste skedena dessutom minskat i omfattning. Här har de statliga finansieringsinsatserna en viktig marknadskompletterande uppgift att fylla. Utskottet ser positivt på att regeringen har för avsikt att förbättra villkoren för företagande och investeringar genom ett investeraravdrag som ska stimulera tillgången på kapital i nystartade och växande företag.

För att uppmuntra fler personer att våga ta steget och bli företagare är det viktigt att ha ett enkelt och förutsebart regelsystem och regeringen aviserar kommande förslag på detta område. Det handlar om en förenklad skatteredovisning för småföretag, om överlåtelse av kvalificerade andelar i samband med generationsskiftet och om frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid uthyrning av verksamhetslokaler. Möjligheten att införa ett system med tonnageskatt och frågor om andra stöd till sjöfarten kommer att utredas. Möjligheten att stärka rättssäkerheten för enskilda genom att ytterligare förbättra möjligheterna att få snabba och korrekta besked i skattefrågor kommer att ses över. Skatteverket ska se över sin hantering för att stärka rättssäkerheten och för att förbättra sin service och kommunikation med företag, och en utredning om specialisering av skattemål i domstol tillsätts.

Tillgången på bostäder påverkar människors valfrihet i livet och möjligheterna att flytta för studier eller arbete. För att öka utbudet av bostäder behöver utnyttjandet av det befintliga bostadsbeståndet förbättras och nybyggnationen öka. Regeringen lämnar en rad förslag med denna inriktning, bl.a. en sänkning av fastighetsavgiften för hyres- och bostadsrätter, samt åtgärder för att stimulera uthyrning av privatbostäder. En utredning (dir. 2011:108) ska analysera hur villkoren för boende i hyresrätt kan främjas och lyfta fram skillnader i villkoren mellan upplåtelseformer som innebär hinder mot en väl fungerande bostadsmarknad. En viktig utgångspunkt för utredningen är att villkoren för de olika boende- och upplåtelseformerna ska vara så likvärdiga som möjligt med hänsyn till de olika boende- och upplåtelseformernas skilda förutsättningar.

Den ideella sektorn bedriver ett viktigt arbete i det svenska samhället. Det är regeringens målsättning att de särskilda inkomstskattereglerna för den ideella sektorn ska moderniseras och få en mer tidsenlig utformning. Regeringen har därför för avsikt att gå vidare med Stiftelse- och föreningskatteutredningens (SOU 2009:65) förslag när det gäller huvuddelen av förslagen om förändrade ändamåls-, fullföljds-, verksamhets- och öppenhetskrav, med ikraftträdande den 1 januari 2014.

Klimatförändringarna tillhör vår tids största utmaningar, och det är viktigt att ha en långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv energi-, klimat- och miljöpolitik. Regeringens vision är att Sverige 2030 har en fordonsflotta

som är oberoende av fossila drivmedel. I arbetet med att se över skatterna på klimat- och energiområdet är den framtida hanteringen av ekonomiska styrmedel för biodrivmedel angelägen. Ett kvotpliktssystem, dvs. krav på viss inblandning av biobränsle i bensen och diesel, ska utgöra en del av den framtida beskattningen av biodrivmedel.

För att skapa långsiktiga och förutsägbara villkor för företagen på biodrivmedelsmarknaden bör omfattningen av skattebefrielsen för hållbara motorbränslen som framställs av biomassa regleras direkt i energiskattelagen i stället för genom dispensbeslut. För att göra skattereglererna mer hållbara gentemot unionsrätten finns det skäl att införa en viss beskattning av låginblandade biodrivmedel.

I regeringens alternativ ingår också skatteförslag som ska bidra till ökad kostnadseffektivitet i klimat- och energipolitiken. Det handlar om förändringar av energibeskattningen som innebär mer likvärdiga konkurrensvillkor för kraftvärmeproduktion inom EU:s utsläppshandelssystem. Vidare ändras kraven för befrielse från fordonsskatt för nya bilar med bättre miljöegenskaper i form av en skärpt miljöbilsdefinition. Viktrelaterade koldioxidutsläppskrav införs för att även gynna bilar med energieffektiv teknik.

Skattefusk motverkas genom regeringens förslag om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller. Förslaget har positiva effekter både ur ett brottsförebyggande och brottsbekämpande perspektiv, samtidigt som snedvridningen mellan företag begränsas.

Utskottet ställer sig bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena.

I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag och bedömningar som ingår i de olika budgetalternativen.

Förhöjt grundavdrag för pensionärer, jobbskatteavdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förhöjt grundavdrag för personer som är 65 år eller äldre vid beskattningsåret ingång. Utskottet avstyrker motionsförslagen om ytterligare förhöjda grundavdrag för denna grupp. Utskottet avstyrker även i övrigt motionsförslagen om förändringar i beskattningen av förvärvsinkomster.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att alla som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som betalar inkomstskatt får en skattesänkning, med olika procent-satser för olika specificerade inkomstintervall. Skattesänkningen kan som mest uppgå till ca 1 300 kronor per år och beror på den fastställda inkomst-ens storlek samt personens marginals-katt.

Den offentligfinansiella effekten av förslaget beräknas till 1,15 miljarder kronor för 2013. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas första gången vid beskattningen 2014.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 7 i denna del och 11 att skatten för pensionärer ska sänkas nästa år med ett dubbelt så stort belopp som i regeringens alternativ. Det betyder att en garantipensionär får ca 100 kronor i månaden i sänkt skatt nästa år.

Vidare föreslår motionärerna att jobbskatteavdraget ska kvarstå fullt ut för löntagare med en lön upp till 60 000 kronor i månaden. För inkomster därutöver föreslår man att jobbskatteavdraget tas bort steg för steg så att det är helt borta vid miljoninkomster.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 30 respektive 31 i denna del en avtrappning av jobbskatteavdraget med 2,5 procent på månadsinkomster från 40 000 kronor. Vid en månadslön på 45 000 kronor minskas jobbskatteavdraget med drygt 100 kronor i månaden. Jobbskatteavdraget är helt avtrappat vid en månadslön på 117 000 kronor.

Vidare föreslår motionärerna en ny skattereduktion för att underlätta den ekonomiska situationen för ensamstående föräldrar med barn. Skattereduktionen är 5000 kronor per år och utgår till alla ensamstående föräldrar med försörjningsansvar som i sin skattedeklaration ansöker om skattereduktionen och kan styrka att deras barn bor hos dem hela eller delar av året.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 att man kraftigt reducerar skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension till 2016 genom en successiv höjning av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år. Under perioden 2012–2016 ska en genomsnittlig pensionär få sin skatt sänkt med motsvarande 13 800 kronor.

Vidare föreslår motionärerna att man sänker skatten ytterligare på låg- och medelinkomster. Sverigedemokraterna avsätter 12 miljarder kronor årligen för att sänka inkomstskatterna för låg- och medelinkomsttagare.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 10 att jobbskatteavdraget trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. Om man tjänar mer än 50 000 kronor i månaden får man inget jobbskatteavdrag.

Vidare föreslår motionärerna en långsammare uppräknig av skiktgränserna, med utgångspunkt i konsumentprisindex med tillägg av 1 procent, för uttag av statlig inkomstskatt.

Utskottets ställningstagande

Det finns i dag ca 1,8 miljoner personer i Sverige som är 65 år eller äldre. Inom de närmaste tio åren beräknas antalet öka till närmare 2 miljoner personer. Medellivslängden har de senaste åren stigit med mellan 30 och 40 dagar per år. Det finns därmed allt fler pensionärer högre upp i åldrarna, varav en stor del är ensamstående. Kvinnor lever i genomsnitt längre än män och utgör därmed en större andel av ålderspensionärerna ju högre upp i åldrarna man kommer.

Den genomsnittliga åldern för uttag av ålderspension är ca 65 år och har i princip inte ändrats trots stigande medellivslängd. År 2005 fick drygt hälften av alla ålderspensionärer garantipension till någon del. Av dem som i dag beviljas ålderspension får ca 35 procent garantipension till någon del. Den genomsnittliga disponibla inkomsten för pensionärer understiger motsvarande inkomst för personer som är under 65 år.

Regeringens politik syftar till att Sverige ska vara ett bra och tryggt land att åldras i. Som ett led i att förbättra välfärden för ålderspensionärer har skatten hittills sänkts i tre omgångar, senast den 1 januari 2011, genom att grundavdraget höjts. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) att man hade ambitionen att gå vidare genom att ytterligare förbättra villkoren för pensionärerna, särskilt för dem med låga pensioner, när de offentliga finanserna var i balans.

Jobbskatteavdraget har genomförts i fyra steg fr.o.m. den 1 januari 2007. Avdraget infördes med syftet att sänka trösklarna vid inträde på arbetsmarknaden för låg- och medelinkomsttagare, men också att sänka marginalskatterna för dem som redan förvärvsarbetar och som i annat fall snabbt skulle få en marginalskatt som minst motsvarar den kommunala skattesatsen. Skattereduktionen är utformad så att den disponibla inkomsten procentuellt ökar mest för låg- och medelinkomsttagare. En fördel med jobbskatteavdraget som bör lyftas fram är att individernas självbestämmande över den egna inkomsten ökar och att fler kan försörja sig på sin lön. En ytterligare förstärkning av avdraget skulle öka antalet arbetade timmar genom såväl ytterligare sänkta trösklar för inträde på arbetsmarknaden som fler arbetade timmar för dem som redan finns på arbetsmarknaden. En politik för ökad sysselsättning gynnar också pensionärerna eftersom pensionerna numera är knutna till utvecklingen av genomsnittsinkomsten. Pensionärerna gynnas också av att en varaktigt högre sysselsättning ger en stabilare bas för välfärdssystemen.

Miljöpartiet har föreslagit att ensamstående ska få en särskild skattereduktion efter ansökan hos Skatteverket. En sådan åtgärd kan emellertid förväntas innebära administrativa bördor för såväl målgruppen som Skatte-

verket. Utskottet konstaterar att regeringen i budgetpropositionen har föreslagit åtgärder för att förstärka ekonomin för barnhushåll genom höjd föräldrapenning och man aviserar kommande förslag om att förbättra möjligheterna för ensamstående föräldrar att använda föräldrapenningen. Om denna grups ekonomi ska stärkas ytterligare är enligt utskottet förändringar i socialförsäkringssystemet att föredra framför förändringar i skatte- reglerna.

Regeringen aviserar nu att det finns utrymme i de offentliga finanserna för en skattesänkning för pensionärerna med sammanlagt 1,15 miljarder kronor. Utskottet ser positivt på att regeringen går vidare med en fjärde sänkning av pensionärernas skatter och har ingen invändning mot förslaget. Utskottet ser också positivt på att regeringen avser att återkomma med ytterligare förslag om sänkt skatt för pensionärer för 2014 om de offentliga finanserna så tillåter.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om ytterligare en höjning av det förhöjda grundavdraget för pensionärer, och avstyrker i övrigt motionärernas förslag om förändringar av beskattningen av förvärvs- inkomster.

Särskild löneskatt för pensionärer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om slopad nedsättning av den särskilda löneskatten för äldre.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Den särskilda löneskatten på förvärvsinkomster infördes i samband med 1991 års skattereform. Skatten skulle i sin ursprungliga utformning tas ut på alla inkomster som inte grundar rätt till socialförsäkringsförmåner. Skattesatsen var beräknad så att den skulle motsvara skatteinslaget i socialavgifterna, dvs. svara mot den del av socialavgifterna som inte ger någon motsvarande socialförsäkringsförmån.

När det gäller personer som är födda 1938 eller senare och som vid årets ingång fyllt 65 år gäller enligt socialavgiftslagen (2000:980) att endast ålderspensionsavgift men inte övriga socialavgifter betalas på lön och andra avgiftspliktiga inkomster. Av denna anledning gällde före år 2007 att särskild löneskatt på förvärvsinkomster skulle betalas på ersättning till sådana anställda och på inkomst av aktiv näringsverksamhet som sådana personer hade. Med hänsyn till att ålderspensionsavgift betalades togs dock den särskilda löneskatten ut med 16,16 procent i stället för med annars gällande 24,26 procent.

Personer som är födda 1937 eller tidigare omfattas inte av det reformerade ålderspensionssystemet. Det framgår av punkterna 5 och 6 i övergångsbestämmelserna till lagen om socialavgifter (2000:980) att ålderspensionsavgift inte ska betalas på ersättning till dessa personer. Som en konsekvens har den särskilda löneskatten för dessa anställda bestämts till en högre skattesats, dvs. till 24,26 procent. För att göra det mer attraktivt för företagen att behålla och nyanställa äldre medarbetare slopades den 1 januari 2007 den särskilda löneskatten på lön och annan ersättning samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. för personer som fyllt 65 år och som är födda 1938 eller senare, dvs. personer som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet (prop. 2006/07:1).

För att uppmuntra arbetsgivare att i än högre grad ta till vara de äldres erfarenhet och kunskap och för att uppmuntra äldre som vill fortsätta att arbeta i det egna företaget slopades den 1 januari 2008 den särskilda löneskatten även för personer som inte omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet, dvs. personer som är födda 1937 och tidigare (prop. 2007/08: 24).

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del att man slopar nedsättningen av den särskilda löneskatten för äldre. Syftet var enligt regeringen att göra det mer attraktivt för arbetsgivare att behålla och anställa äldre arbetskraft. Denna möjlighet kommer dock inte alla till del. Människor med låga löner och förslitande arbetsuppgifter orkar sällan arbeta fram till dagens pensionsålder, varför förslaget i stället bidrar till orättvisa mellan olika grupper av äldre.

Utskottets ställningstagande

Pensionärer är ingen enhetlig grupp. Somliga har god ekonomi och god hälsa, medan andra har små marginaler och behov av en trygg omsorg för att få vardagen att fungera. Enligt utskottets mening är avsikten med de aktuella reglerna inte att skapa en förmån för de berörda utan i stället att stimulera till fortsatt deltagande i arbetslivet för att stärka Sveriges möjligheter att möta de påfrestningar som den demografiska utvecklingen kommer att leda till. Det finns i dag en potentiell efterfrågan och ett potentiellt utbud av äldre arbetskraft som inte tas till vara. Såväl ur ett samhällsekonomiskt perspektiv som ur ett individperspektiv är det önskvärt att det skapas möjligheter för äldre att – om de så önskar – fortsätta göra en arbetsinsats. Kombinationen av de senaste årens förstärkta jobbskatteavdrag och den slopade särskilda löneskatten ger enligt utskottets mening goda förutsättningar för denna grupp att fortsätta göra en arbetsinsats. I en utvärder-

ing från IFAU (Rapport 2012:16), konstateras också att dessa reformer har ökat sysselsättningen för dem som fyllt 65 år. Utskottet anser att detta undantag bör behållas.

Med det anförda avstyrker utskottet det aktuella motionsyrkandet.

Höjd värdegräns för skattefrihet för minnesgåvor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att värdegränsen för skattefrihet för minnesgåvor höjs till 15 000 kronor.

Bakgrund

Enligt 11 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska minnesgåvor till varaktigt anställda inte tas upp till beskattning om gåvans värde inte överstiger 10 000 kronor och den ges i samband med att den anställda uppnår en viss ålder eller efter viss anställningstid eller när en anställning upphör, dock vid högst ett tillfälle förutom när anställningen upphör. Om gåvans värde överstiger 10 000 kronor ska förmånen beskattas i sin helhet. Värdegränsen för skattefria minnesgåvor höjdes senast fr.o.m. 2001.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att man med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen och till prisutvecklingen för ädla metaller höjer värdegränsen till 15 000 kronor. Detta innebär att minnesgåvor med ett värde upp till 15 000 kronor får ges skattefritt.

Förslaget bedöms medföra en offentligfinansiell kostnad om ca 5 miljoner kronor för 2013. Kostnaden beror på minskade bolagsskatteintäkter som en följd av att företagen kan göra ett högre avdrag för sina kostnader vid en höjning av värdegränsen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot förslaget att värdegränsen för skattefrihet för minnesgåvor höjs till 15 000 kronor fr.o.m. 1 januari 2013.

Skattereduktion för HUS-arbete

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det tydligare bör framgå av reglerna i inkomstskattelagen att skattereduktion för hushållsarbete är tillämpligt på läxhjälp.

Utskottet avstyrker i övrigt motionsförslagen om förändringar i reglerna om skattereduktion för hushållsarbete.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Bakgrund

Den 1 juli 2007 infördes en skattereduktion för fysiska personer som har haft utgifter för hushållsarbete (prop. 2006/07:94, bet. 2006/07:SkU15). Det hushållsarbete som omfattas av skattereduktionen kan avse städarbete, vård av kläder, matlagning, omsorg och tillsyn som en fysisk person behöver, såsom barnpassning inklusive hämtning och lämning av barn på förskola. Även snöskottning och skötsel av tomt eller trädgård i form av häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning kan omfattas.

Skattereduktionen för hushållsarbete omfattar sedan den 30 juni 2009 även reparationer, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder (s.k. ROT-arbeten). Det huvudsakliga syftet till införandet var att motverka svartarbete inom byggsektorn och öka arbetsutbudet. För att skattereduktion ska kunna medges ska ROT-arbetet avse ett småhus, en ägarlägenhet eller en bostadsrätt som ägs respektive innehågs av den som ansöker om eller begär skattereduktion. Skattereduktion ges bara för arbetskostnaden.

Den totala skattereduktionen för HUS-avdrag (hushållsarbete och ROT-arbete) är 50 000 kronor per beskattningsår och person.

Budgetpropositionen

Enligt 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) omfattas bl.a. barnpassning som utförs i eller i nära anslutning till bostaden av skattereduktionen för hushållsarbete.

Det har visat sig att den nuvarande regeln om skattereduktion för barnpassning medför tillämpningssvårigheter i fråga om vad bestämmelsen är avsedd att omfatta när det gäller läxhjälp. Regeringen bedömer därför att det uttryckligen bör framgå att hjälp med läxor och annat skolarbete ska omfattas av skattereduktionen, för att tydliggöra och underlätta tillämpningen av nuvarande regler. Läxhjälp och annat skolarbete bör avse normalt skolarbete för barn och unga som är elever i grundskolan och gymnasieskolan eller i motsvarande skolformer. I likhet med vad som gäller för övrigt hushållsarbete ska arbetet utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

De offentligfinansiella effekterna av det aviserade förslaget bedöms medföra minskade skatteintäkter med 10 miljoner kronor för 2013. Den varaktiga minskningen av skatteintäkterna beräknas till 25 miljoner kronor per år.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 12 i denna del att RUT-avdraget kvarstår, dock med begränsad skattereduktion till 25 000 kronor per år. Det innebär att taket för köp ska vara 50 000 kronor per år, att jämföra med dagens tak på 100 000 kronor per år. Med ett lägre tak riktas avdraget mer till vanliga barnfamiljers och pensionärers behov av hushållsservice.

Motionärerna anför vidare att hjälp med läxorna inte ska vara förunnat bara några barn, utan alla barn ska erbjudas läxhjälp. Om elever kan få hjälp med läxorna eller inte ska inte avgöras av om de har föräldrar som har förmågan att hjälpa dem eller vid varje tillfälle tidsmässigt får ihop det. Det ska vara upp till skolan att organisera läxhjälpen på det sätt som skolan ser fungerar bäst. För de yngre barnen ser motionärerna att läxhjälpen företrädesvis kommer att bedrivas inom ramen för fritidshemmen då drygt åtta av tio elever på lågstadiet går på fritis under eftermiddagarna.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 5 och 31 i denna del avslag på regeringens förslag om RUT-avdrag för läxhjälp och föreslår i stället att 30 miljoner kronor avsätts för stöd till ideella organisationers arbete med läxhjälp; på så sätt får alla barn tillgång till läxhjälp oavsett föräldrarnas inkomst.

Vidare föreslår motionärerna att det befintliga ROT-avdraget utvidgas och energianpassas. Man föreslår även att ett energismart ROT-avdrag införs för ägare av flerfamiljshus. Det nya ROT-avdraget ska också kunna gå till skollokalerna.

När det gäller lokaler, bostäder och service vill motionärerna göra ändringar i ROT-avdraget så att det styr mot klimatvänliga och energieffektiva ombyggnader, införa ett stöd för klimatinvesteringar i kommuner samt vita certifikat som gör det lönsamt att spara energi.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 i denna del och 12 att regeringens förslag avvisas och att skattereduktionen för hushållsnära tjänster avskaffas. Vidare yrkar man att dagens ROT-avdrag för villor och bostadsrätter tidsbestäms så att det finns kvar t.o.m. utgången av 2013 och att den maximala skattereduktionen sänks till 15 000 kronor för 2013. I ett läge där byggkonjunkturen viker menar Vänsterpartiet att det är viktigt att hålla uppe efterfrågan och att det nu är dags att styra om subventionerna till att bygga bort bostadsbristen och renovera miljonprogrammen. De inför därför ett upprustningsprogram för flerfamiljshus. För denna skattereduktion avsätts 1 500 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Regeringen överlämnade den 11 oktober 2012 proposition 2012/13:14 Skattereduktion för läxhjälp, med förslag till ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229).

En utgångspunkt för utformningen av skattereduktionen för HUS-arbeten har varit att skattereduktionen ska ges för tjänster som hushållen utför själva eller köpt svart i större omfattning. Den reducerade skatten på HUS-arbeten har ökat arbetsutbudet och gjort det lättare för den vita marknaden på området att konkurrera med den svarta marknaden. Grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden kan få vita arbeten med allt vad det innebär i form av pensionsrätt, sjukpenning etc. Det handlar enligt utskottets mening om en långsiktig och strukturell åtgärd som är nödvändig om man som utskottet ser allvarligt på svartarbete och dess följder i form av otrygga jobb, brister i försäkringsskydd, obefintligt konsumentskydd etc. Utvidningen av det permanenta HUS-avdraget till ROT-arbete och övergången till den s.k. fakturamodellen har förstärkt effekterna ytterligare. Utskottet anser att möjligheten till skattereduktion för utgifter som omfattas av HUS-avdraget har visat sig ha stora fördelar för såväl samhället som hushållen.

Skattereduktionen är riktad till hushållen och avser arbeten som är utförda i bostaden. I förarbetena till reglerna om skattereduktion för hushållsarbete framhölls i fråga om barnpassning att i de fall en barnvakt hjälper barnet med läxor eller annat skolarbete bör det omfattas av skattereduktionen, eftersom hjälp med skolarbetet har ett nära samband med själva barnpassningen.

När det gäller frågan om vem som kan få skattereduktion för ROT-arbete anser utskottet att rätten till avdrag bör vara begränsad till den som har underhållsansvaret för bostaden, dvs. ägaren av ett småhus eller ägarlägenhet respektive innehavaren av en bostadsrätt. Någon utvidgning av kretsen avdragsberättigade är således inte aktuell.

Utskottet delar regeringens bedömning att reglerna bör preciseras så att läxhjälp tydligt innefattas i skattereduktionen för hushållsarbete. Utskottet bedömer inte att det i övrigt finns skäl att vare sig avskaffa, utöka eller på annat sätt förändra reglerna för HUS-avdrag eller att införa en särskild skattereduktion för upprustning av flerfamiljshus, och avstyrker därför motionerna på området.

Kommunal fastighetsavgift för hyreshusenheter och småhusenheter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en sänkning av den kommunala fastighetsavgiften för hyreshus och avstyrker motionsförslagen om andra och mer genomgripande förändringar vid uttaget av fastighetsavgift.

Jämför avvikande meningarna 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Bakgrund

Den statliga fastighetsskatten på småhus och bostadsdelen i hyreshus ersattes den 1 januari 2008 av en kommunal fastighetsavgift (prop. 2007/08:27, bet. 2007/08:SkU10). För småhus bestämdes fastighetsavgiften till 6 000 kronor per värderingsenhet, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften för bostadsdelen i hyreshus bestämdes till 1 200 kronor per bostadslägenhet, dock högst 0,4 procent av taxeringsvärdet. Den sänkning av fastighetsskatteuttaget som skedde i och med övergången till systemet med kommunal avgift finansieras inom bostadssektorn genom dels höjd kapitalvinstskatt på bostäder, dels förändrade regler om uppskov med kapitalvinst knuten till avyttring av privatbostad.

Genom riksdagens beslut hösten 2009 utvidgades systemet med kommunal fastighetsavgift fr.o.m. den 1 januari 2010 så att det även omfattar fastigheter med småhus som saknar byggnadsvärde, dvs. hus för vilka värdet understiger 50 000 kronor, och tomtmark för småhus som är bebyggd med småhus på ofri grund, t.ex. bostadshus på en tomt som arrenderas. Utvidgningen finansierades genom att taket för uppskavsbelopp sänktes från 1,6 till 1,45 miljoner kronor (prop. 2009/10:33, bet. 2009/10:SkU15).

Den kommunala fastighetsavgiften för en permanentbostad är begränsad om den innehas av en pensionär eller en person som får sjuk- eller aktivitetsersättning. Om avgiften överstiger ett fastställt belopp (2 922 kronor 2011) begränsas den till 4 procent av summan av beskattningsbar förvärsinkomst och överskott av kapital (prop. 2007/08:156, bet. 2008/09:SkU3).

Fastighetsavgiften räknas upp med utvecklingen av inkomstbasbeloppet. För 2012 uppgår beloppet till 1 365 kronor. För 2013 beräknas beloppet uppgå till 1 414 kronor.

Budgetpropositionen

En utredning har i uppdrag att lämna förslag om hur marknaden för uthyrning av bostäder kan utvecklas (dir. 2011:108). Utredaren ska analysera hur villkoren för boende i hyresrätt kan förbättras och lyfta fram skillnader i villkoren mellan upplåtelseformer som innebär hinder mot en väl fungerande bostadsmarknad. Även beskattningen av bostäder som upplåts med

hyresrätt, bostadsrätt i oäkta bostadsföretag eller kooperativ hyresrätt utreds (dir. 2012:32). I kommitténs uppdrag ingår bl.a. att se över olika regelverk med syfte att öka utbudet av bostäder. Kommitténs uppdrag ska redovisas senast den 15 oktober 2013.

I avvaktan på förslag från kommittén föreslår regeringen att den kommunala fastighetsavgiften för hyreshusenheter sänks fr.o.m. den 1 januari 2013. Detta är framför allt viktigt för att stärka hyresrättens ställning och stimulera nyproduktionen av hyresrätter. Åtgärden kommer även bostäder som är upplåtna med bostadsrätt till godo. Sänkningen sker dels genom att beloppet per bostadslägenhet sänks till 1 210 kronor för 2013, dels genom att den procentsats av taxeringsvärdet med vilken beloppet jämförs sänks från 0,4 till 0,3 procent av taxeringsvärdet. Genom att både taket och procentsatsen sänks får åtgärden genomslag för samtliga hyreshusenheter. En del av sänkningen tillfaller hyresgästerna i form av lägre hyra och en del hyresvärdarna i form av högre vinster.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2013.

Nettoeffekten för offentlig sektor där effekten på bolagsskatten beaktas är 0,41 miljarder kronor.

Motionerna

I *Miljöpartiets* partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 31 i denna del sänker motionärerna fastighetsavgiften för studentkorridorer genom att ändra reglerna så att fastighetsavgiften tas ut per korridor i stället för per rum.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del att studentkorridorer ska klassas som ej skattepliktiga elevhem.

I *Vänsterpartiets* partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 17 i denna del föreslås att fastighetsavgiften för hyreslägenheter inklusive studentlägenheter slopas helt. Motionärerna föreslår vidare att det ska tas ut en extra skatt på småhus med höga taxeringsvärden. Skatten utgår med 1 procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Samtidigt begränsas fastighetsskatten så att ingen betalar mer än 4 procent av sin inkomst i fastighetsavgift.

Utskottets ställningstagande

Regeringen lägger i budgetpropositionen fram förslag som syftar till att öka användningen av det befintliga bostadsbeståndet och stimulera nybyggnation av bostäder. Schablonavdraget vid beskattning av inkomster från privatpersoners uthyrning höjs och det blir möjligt för ägaren att täcka de egna kostnaderna för bostaden. Nybyggnation underlättas genom att nya bostäder befrias från fastighetsavgift i 15 år och genom att perioden för marknadsmässig hyra vid nyproduktion förlängs från dagens 10 år till 15 år. Åtgärder föreslås också för att korta länsstyrelsernas handläggningstider

för överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen (2010:900). Nybyggnation av studentbostäder stimuleras genom dels förbättrad information om vilka byggregler som är relevanta vid tidsbegränsade bygglov, dels undersökning av tillgången på lämplig mark för tillfälliga studentbostäder. Universitet och högskolor har inom en försöksverksamhet getts möjlighet att tillhandahålla bostäder för studenter. Regeringen föreslår att försöksverksamheten förlängs med 1 år, till utgången av 2016, för att underlätta universitetens och högskolornas planering samt möjliggöra utvärdering av verksamheten. Åtgärder vidtas också för att främja konkurrensen på byggmarknaden.

Utskottet anser att det är viktigt att ansträngningar görs för att öka användningen av det befintliga bostadsbeståndet och stimulera nyproduktionen av bostäder. Utskottet har inte heller någon invändning mot att den kommunala fastighetsavgiften för hyreshus sänks i avvaktan på att den kommitté som nu ser över reglerna i syfte att öka utbudet av bostäder slutför sitt arbete.

När det gäller Vänsterpartiets förslag om att helt slopa fastighetsavgiften för bostäder som innehas med hyresrätt bör det framhållas att kommitténs arbete är inriktat på att analysera hur villkoren för boende i hyresrätt kan förbättras och att lyfta fram skillnader i villkoren mellan upplåtelseformer som innebär hinder mot en väl fungerande bostadsmarknad. En viktig utgångspunkt för utredningen är att villkoren för de olika boende- och upplåtelseformerna ska vara så likvärdiga som möjligt med hänsyn tagen till de olika boende- och upplåtelseformernas skilda förutsättningar. Utbud och efterfrågan ska inte styras av att staten på ett omotiverat sätt gynnar eller missgynnar någon särskild form. Utskottet är inte berett att tillstyrka motionärernas förslag utan anser att resultatet av kommitténs arbete bör avvaktas.

När det gäller Vänsterpartiets förslag om ett högre årligt skatteuttag för vissa egnahem innebär detta åtminstone delvis en återgång till det tidigare systemet med ett högt löpande skatteuttag av vissa bostäder i storstadsområden och andra områden där fastighetspriserna är höga. För dem som skulle drabbas av den föreslagna skärpningen uppstår, utöver det högre skatteuttaget, samma problematik med oförutsebarhet som var kännetecknande för den tidigare statliga fastighetsskatten på boendet. Dessutom kan förslaget ses som ett första steg till ett återinförande av den tidigare fastighetsskatten, något som skulle drabba betydligt fler personer än de som äger villor med taxeringsvärden som överstiger 3 miljoner kronor. Utskottet vill inte medverka till en sådan omläggning som motionärerna förespråkar.

När det gäller förslagen om särregler för studentkorridorer beräknas fastighetsavgiften för hyreshusenheter med studentbostäder på samma sätt som för andra hyreshus utifrån antalet bostadslägenheter. Vad som menas med bostadslägenhet knyter an till definitionen av bostadslägenhet i jordabalken. Att bryta ut vissa bostäder från denna definition skulle enligt utskottets mening innebära en lång rad nya gränsdragningsproblem och

dessutom innebära ett avsteg från principen om en likformig beskattning. Utskottet är inte berett att tillstyrka motionsförslagen om att införa olika former av särregleringar i syfte att skattebefria vissa typer av bostäder. I sammanhanget kan framhållas att regeringen föreslår att alla bostäder med värdeår 2012 eller senare ska vara helt befriade från fastighetsavgift under 15 år.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna i dessa delar.

Utökad nedsättning av fastighetsavgiften för nybyggda bostäder

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att bostäder ska vara befriade från kommunal fastighetsavgift i 15 år om de har beräknat värdeår 2012 eller senare.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att den tioåriga nedsättningen av fastighetsavgiften för nybyggda bostäder utvidgas genom att fastighetsavgiften sätts ned helt även år 6–15 efter värdeåret. Utvidgningen gäller för byggnader med beräknat värdeår 2012 eller senare. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2013.

Förslaget är ett led i de åtgärder som vidtas i syfte att stimulera nyproduktionen av bostäder. Rätten till skattereduktion för ROT-arbete, dvs. reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad, är begränsad för nybyggda småhus. För att inte försämra möjligheten till skattereduktion för ROT-arbete föreslås en justering som innebär att rätten till skattereduktion för om- och tillbyggnad för nybyggda småhus alljämt bara gäller för de första fem åren av avgiftsfrihet. Kommunsektorn bör kompenseras för den minskning av intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften som föranleds av förslaget. Effekten uppkommer fr.o.m. 2018.

För 2018 beräknas intäkterna minska med ca 0,06 miljarder kronor. Från och med 2027 beräknas minskningen till 0,96 miljarder kronor uttryckt i 2013 års prisnivå.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att höja schablonavdraget vid uthyrning av bostäder.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om övriga förändringar av schablonavdraget.

Jämför avvikande meningarna 3 (SD) och 4 (V) samt särskilt yttrande (S, MP, V).

Bakgrund

Enligt 42 kap. 30 § inkomstskattelagen ska ersättningar för upplåtelser respektive avyttringar av privatbostadsfastigheter och privatbostäder samt ersättningar när produkter från sådana fastigheter eller bostäder avyttras redovisas i inkomstslaget kapital. Utgifter för upplåtelsen eller produkterna får inte dras av. I stället ska avdrag göras med ett fast schablonbelopp som uppgår till 21 000 kronor per år. Samma bestämmelser gäller ersättningar när en bostad som innehas med hyresrätt (hyreslägenhet) upplåts.

Beloppets storlek höjdes den 1 januari 2009 från 4 000 kronor till 12 000 kronor med motiveringen att det hade varit oförändrat under lång tid och att det fanns mycket som talade för att en större skattelättnad skulle komma att stimulera andrahandsmarknaden för bostäder (prop. 2008/09:47 s. 18 f.). Beloppet har därefter höjts ytterligare och är nu 21 000 kronor per år (prop. 2011/12:1).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyreslägenhet samt vid försäljning av produkter från privatbostadsfastigheter eller privatbostäder höjs från 21 000 till 40 000 kronor per år.

Förslaget beräknas minska skatteintäkterna med 0,17 miljarder kronor 2013. I beräkningen har förväntade effekter av regeringens förslag om ökad uthyrning av privatbostäder beaktats (se utg.omr. 18 avsnitt 4.7). Den samlade effekten av ett höjt schablonbelopp och ändrade regler för privatuthyrning förväntas öka antalet uthyrda lägenheter över tiden. Varaktigt beräknas intäkterna därför minska med 0,20 miljarder kronor då effekten av reformerna får fullt genomslag.

Höjningen tillämpas första gången på det beskattningsår som börjar den 1 januari 2013.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del dels att andrahandsuthyrning skattebefrias helt, dels att uthyrning av halva bostaden skattebefrias.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 i denna del att förslaget om höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder avvisas.

Utskottets ställningstagande

För att stimulera uthyrningen av privatbostäder föreslår regeringen att schablonavdraget vid beskattning av inkomst för privatpersoners uthyrning av den egna bostaden höjs.

En utredning (dir. 2011:108) har i uppdrag att lämna förslag om hur marknaden för uthyrning av bostäder kan utvecklas. Utredaren ska analysera hur villkoren för boende i hyresrätt kan förbättras och lyfta fram skillnader i villkoren mellan upplåtelseformer som innebär hinder mot en väl fungerande bostadsmarknad. Även beskattningen av bostäder som upplåts med hyresrätt, bostadsrätt i oäkta bostadsföretag eller kooperativ hyresrätt utreds (dir. 2012:32). I kommitténs uppdrag ingår bl.a. att se över olika regelverk med syfte att öka utbudet av bostäder.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag att stimulera uthyrningen av privatbostäder genom höjt schablonavdrag. Samtidigt avvisar utskottet motionärernas förslag om såväl en utvidgning som ett slopande av schablonavdraget.

Investeraravdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att ett investeraravdrag bör införas för att underlätta kapitalanskaffningen för mindre företag.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att avvisa regeringens förslag.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen aviserar att ett investeraravdrag kommer att införas för att stimulera tillgången på kapital för mindre företag. Investeraravdraget ska ges till fysiska personer som förvärvar andelar i ett mindre företag i samband med att företaget bildas eller vid en nyemission. Avdraget ska ges i inkomstslaget kapital med hälften av anskaffningsutgiften för andelarna, dock med högst 650 000 kronor per person och beskattningsår.

Regeringen avser att under 2013 återkomma till riksdagen med ett förslag. Innan ett system med investeraravdrag kan träda i kraft måste det anmälas till och godkännas av Europeiska kommissionen. Mot denna bakgrund bedöms ett system med investeraravdrag kunna träda i kraft tidigast den 1 september 2013.

Investeraravdraget innebär att en fysisk person som förvärvar andelar i ett mindre företag i samband med att företaget bildas eller vid en nyemission får göra avdrag med hälften av anskaffningsutgiften för andelarna i inkomstslaget kapital. Avdrag medges dock med högst 650 000 kronor per person och beskattningsår. De tillskott som ger rätt till investeraravdrag får uppgå till högst 20 miljoner kronor per företag och beskattningsår. Avdraget ger investeraren en omedelbar skattesänkning genom att det kan kvittas mot inkomster i kapital. Om investeraren i stället har ett underskott i kapital ska hela den delen av underskottet som motsvarar investeraravdraget minska skatten med 30 procent. Som villkor för avdraget gäller bl.a. att företaget har ett löneunderlag som för betalningsåret eller för det beskattningsår som följer närmast efter betalningsåret uppgår till minst 300 000 kronor. Investeraren får inte heller ha tagit emot någon värdeöverföring, t.ex. utdelning, som överstiger årets vinst från företaget under de två åren närmast före betalningsåret (karenstid). Om investeraren under de fem år som följer närmast efter betalningsåret säljer andelarna eller tar emot en värdeöverföring som överstiger årets vinst från företaget, ska hela avdraget återföras (kvalificeringstid). Vid beräkning av gränsbeloppet för kvalificerade andelar ska endast 85 procent av omkostnadsbeloppet som legat till grund för investeraravdrag beaktas.

Ett införande av investeraravdrag bedöms minska skatteintäkterna med 0,70 miljarder kronor 2013. Varaktigt beräknas intäkterna minska med 0,80 miljarder kronor då effekten av avdraget stabiliseras.

Regeringen har aviserat att en uppföljning av investeraravdraget ska ske efter utgången av det andra kalenderåret efter det kalenderår då förslaget träder i kraft.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 i denna del att förslaget avvisas, framför allt på grund av de risker för skatteundragande som förslaget medför.

Utskottets ställningstagande

Tillgången till kapital är en avgörande framgångsfaktor i nystartade och mindre företag samt i expansiva och innovativa företag. Dessa företag kan dock ha svårt att finna extern finansiering av sin verksamhet. Det gäller såväl externa lån som externt kapital, och det finns flera orsaker till detta.

Utskottet ställer sig bakom regeringens bedömning att ett investeraravdrag bör införas för att underlätta kapitalanskaffningen för mindre företag. Utskottet anser inte att en eventuell risk för skatteundandragande innebär att förslaget av denna anledning bör avvisas, och avstyrker därför motionen på området.

Skattereduktion för gåvor till ideella föreningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om slopad skattereduktion för gåvor till ideella föreningar.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Bakgrund

Den 1 januari 2012 infördes en skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1, ytr. 2011/12:SkU1y). Skattereduktionen är 25 procent och uppgår till högst 1 500 kronor för ett beskattningsår. För att den enskilde ska kunna få skattereduktion måste varje gåva uppgå till minst 200 kronor, och årets sammanlagda gåvor får inte understiga 2 000 kronor. Detta motsvarar ett underlag för skattereduktion om 6 000 kronor per år. Understiger underlaget 2 000 kronor ett år görs ingen skattereduktion. Förmån av lämnad gåva och gåvor som utdelningsbeskattas ska också berättiga till skattereduktion.

Att ge skattelättnaden i form av en skattereduktion innebär en markering av att reglerna i princip ligger vid sidan av den vanliga beskattningen samtidigt som den bara belastar den statliga budgeten.

Motionerna

Socialdemokraterna yrkar i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 13 att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om slopad avdragsrätt för gåvor i enlighet med vad som anförs i motionen.

Miljöpartiet yrkar i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 31 i denna del att avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer som bedriver hjälpverksamhet slopas.

Vänsterpartiet yrkar i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 13 att skattereduktionen för gåvor till ideella föreningar tas bort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade frågan vid bestämmelsens införande i yttrande 2011/12:SkU1y (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1). Utskottet fann då i likhet med regeringen att en stark och livaktig ideell sektor är av stor bety-

delse för samhällslivet, demokratin samt den sociala välfärden, och att det fanns skäl att underlätta för den ideella sektorn att samla in medel från andra aktörer. En stimulans för privatpersoner att lämna gåvor till denna sektor kan stärka den ideella sektorn och öka dess självständighet.

Utskottet instämde även i regeringens bedömning att det fanns anledning att vara försiktig vid utformningen av de ändamål som berättigar till skattereduktion. Utskottet hade ingen invändning mot att skattereduktion endast skulle beviljas för gåvor som lämnas för att främja vetenskaplig forskning eller för att bedriva hjälpverksamhet bland behövande.

Med hänvisning till att det är fråga om lagstiftning som infördes den 1 januari 2012 och att regeringen har uttalat att en utvärdering efter en tids tillämpning av de nya reglerna är naturlig (prop. 2011/12:1 s. 448) anser utskottet att man bör avvakta en sådan utvärdering innan man överväger att förändra reglerna. Mot bakgrund av detta avstyrker utskottet motionerna.

Avdrag för fackföreningsavgift och a-kasseavgift

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om avdragsrätt för medlemskap i facklig organisation och a-kassa.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Skattereduktionen för fackföreningsavgift och skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa infördes den 1 januari 2002. Skattereduktionen för fackföreningsavgift uppgick till 25 procent av medlemsavgiften. Avgiften skulle under kalenderåret före taxeringsåret ha uppgått till minst 400 kronor för att skattereduktion skulle ges. De båda skattereduktionerna omfattade även medlemsavgifter till motsvarande utländska organisationer under förutsättning att vissa villkor var uppfyllda. Skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa avskaffades fr.o.m. den 1 januari 2007. Slopandet var en del av finansieringen av jobbskatteavdraget.

Motionen

Vänsterpartiet yrkar i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del att avdragsrätt för medlemskap i facklig organisation införs, för att fler ska välja att organisera sig i facket. Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på att det finns starka parter på arbetsmarknaden. De fackliga organisationerna är de viktigaste aktörerna i arbetet för

att förbättra villkoren i arbetslivet och öka arbetstagarnas inflytande på arbetsplatserna. Vidare återinförs avdragsrätten för medlemsavgift till a-kassa.

Utskottets ställningstagande

Skattereduktionen för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa slopades som en del av finansieringen av jobbskatteavdraget och har således finansierat en kraftig sänkning av inkomstskatten för framför allt låg- och medelinkomsttagare. Därefter har regeringen vidtagit åtgärder för att det ska vara enklare och billigare att bli medlem i en a-kassa genom att det tidigare kravet på viss arbetad tid togs bort. Numera kan därför även föräldralediga, sjuka eller arbetslösa bli medlemmar i en a-kassa.

Enligt utskottets mening finns det därför ingen anledning att överväga att återinföra skattereduktionen för fackföreningsavgift eller medlemsavgift i a-kassa. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandet.

Förmånsbeskattning av miljöbilar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att ersätta nedsättningen av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar med en ”snålbils-trappa”.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Bakgrund

De nuvarande reglerna om nedsättning av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar består av två delar och tillämpades första gången vid 2000 års taxering. Reglerna återfinns i 61 kap. 8 a § inkomstskattelagen (1999:1229).

Den första delen består av en permanent nedsättning som innebär att förmånsvärdet för en bil som helt eller delvis är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin eller dieselolja sätts ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för en jämförbar bensin- eller dieseldriven bil.

Den andra delen består av tidsbegränsade regler som infördes första gången den 1 januari 2002. Dessa regler ger en tidsbegränsad möjlighet till ytterligare nedsättning av förmånsvärdet för vissa typer av miljöanpassade bilar. Syftet med denna nedsättning var att ytterligare underlätta introduktionen av miljöanpassade bilar och få beståndet av dessa fordon att öka. Reglerna innebär att förmånsvärdet för en bil som – helt eller delvis – är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin och dieselolja och som därför har ett nybilspris som är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil utan

sådan teknik, ska sättas ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Det innebär att för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet eller med annan gas än gasol görs nedsättning till ett värde som motsvarar 60 procent av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil (dock maximalt med 16 000 kronor per år) och för bilar som är utrustade med teknik för drift med alkohol görs motsvarande nedsättning till 80 procent av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil (maximalt med 8 000 kronor per år).

Den tidsbegränsade nedsättningen har förlängts vid fyra tillfällen, senast efter regeringens förslag i prop. 2011/12:1. För närvarande gäller en gemensam tidsgräns för eldrivna bilar och för alkohol- och gasdrivna (undantaget gasol) bilar t.o.m. det beskattningsår som slutar den 31 december 2013 (prop. 2011/12:1).

Motionen

Miljöpartiet yrkar i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 31 att förmånsbeskattningen av miljöbilar anpassas till partiets förslag om ”snålbilstrappa”. Man vill avskaffa det nuvarande systemet och i stället koldioxidrelatera förmånsbeskattningen så att den som väljer en förmånsbil med låga koldioxidutsläpp premieras. En komponent som styr mot förnybara bränslen, likt dagens nedsättning för gas- och elbilar, kommer att finnas kvar i detta system.

Utskottets ställningstagande

Utskottet yttrade sig över förslag om ”snålbilstrappa” senast i yttrande 2011/12:SkU1y, i samband med att utskottet behandlade regeringens förslag om en förlängning av den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet. Utskottet delade, då som nu, regeringens bedömning att det alltjämt finns behov av sådan stimulans för vissa miljöbilar och tillstyrkte att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet förlängdes för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från yttre energikälla eller med annan gas än gasol.

Utskottet avstyrker därför motionärernas förslag om att ersätta det nuvarande systemet med en ”snålbilstrappa”.

Sänkt bolagsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en sänkning av bolagsskatten till 22 procent och avstyrker motionsförslagen om högre nivåer för bolagsskatten.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Inkomstskatten för juridiska personer sänks med 4,3 procentenheter från 26,3 procent till 22 procent.

Juridiska personer betalar endast statlig inkomstskatt. Skatten för juridiska personer uppgår sedan 2009 till 26,3 procent (prop.2008/09:65, bet. 2008/09:SkU19, SFS 208:1343). Senaste sänkningen dessförinnan var 1993 då skattesatsen sänktes från 30 till 28 procent.

Den nominella bolagsskatten är av central betydelse för företagens investerings- och lokaliseringsbeslut. Företagens hemmamarknad är numera hela EU-området. Detta gör det möjligt även för mindre företag, som tidigare enbart verkat på den nationella marknaden, att expandera verksamheten över de nationella gränserna. Bolagsskattens relativa nivå är en av de faktorer som företagen beaktar. Genom internprissättning och vinstöverföringar påverkar skattereglerna dessutom i vilket land företagen väljer att redovisa sina vinster. En sänkt bolagsskatt värnar svensk skattebas genom att göra det relativt mer förmånligt att beskatta vinsterna i Sverige och reducera incitamenten att skatteplanera. Därutöver kan en lägre formell bolagsskatt sänka företagets kapitalkostnad, vilket i sådana fall ökar kapitalinvesteringarna och BNP. Detta kan i sin tur leda till en högre sysselsättning.

Det finns en internationell utveckling mot en mer omfattande skattekonkurrens mellan EU-länderna. De nya medlemsstaterna i EU har en avsevärt lägre bolagsskattesats än Sverige, samtidigt som även de äldre medlemsstaterna har sänkt bolagsskattesatserna under senare år. Av de 27 medlemsländerna i EU är det för närvarande endast åtta nationer som har högre skattesats än Sverige.

I propositionen föreslås också en utvidgning av de regler som begränsar rätten till ränteavdrag. Förslaget medför en ökad skattebelastning för bolagssektorn i Sverige. Detta skapar ett offentligfinansiellt utrymme för att sänka bolagssektorns skattebelastning i motsvarande mån. En sänkning av bolagsskattesatsen minskar värdet på ränteavdragen, vilket dessutom minskar incitamenten att skatteplanera med hjälp av ränteavdrag.

En sänkning av bolagsskattesatsen sänker kapitalkostnaden, men denna effekt motverkas till viss del av att det skattemässiga värdet av ränteavdragen minskar, vilket höjer avkastningskravet på lånefinansierade investeringar. Avgörande för genomslaget av en skattesatssänkning är hur företagen finansierar den marginella investeringen. Om finansieringen sker

med egna medel, dvs. med i bolagen kvarhållna vinster, ger en skattesats-sänkning större effekt på kapitalkostnaden än om investeringen finansieras med främmande kapital, dvs. lån.

I uppdraget till den företagsskattekommitté som regeringen beslutade om i januari 2011 (dir. 2011:1) ingår att se över bolagsskattebasen i syfte att finansiera sänkningar av de skatter som betalas av bolagssektorn. Behovet av en sådan översyn ändras inte genom den sänkning av bolagsskatten som nu föreslås.

Bolagsskattesänkningen från 26,3 procent till 22 procent medför minskade skatteintäkter med 16 miljarder kronor 2013.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 7 i denna del och yrkande 9 regeringens förslag till att sänka bolagsskatten till 22 procent. Enligt motionärerna ska Sverige ha en konkurrenskraftig bolagsskatt. Sänkningen av bolagsskatten är ett strukturellt riktigt förslag men vi bedömer att ekonomin inte tillåter en fullt så stor skattesänkning som regeringen föreslår. Det finansiella sparandet uppvisar en alltför låg bana för att vara förenligt med överskottsmålet. Vi föreslår därmed att bolagsskattesatsen sänks till 24,0 procent 2013.

Också i *Miljöpartiets* partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 31 i denna del avvisas regeringens förslag till en sänkning av bolagsskattesatsen. Motionärerna anser visserligen att bolagsskattesatsen har betydelse för multinationella företags investerings- och lokaliseringsbeslut och för var företagen väljer att redovisa och beskatta vinst. Skattenivåns relation till övriga Norden och Europa har därmed betydelse för produktionen och sysselsättningen i Sverige. Sverige behöver inte ha Europas lägsta bolagsskatt men dagens nivå kan vara skadlig för industrins konkurrenskraft och motionärerna föreslår därför att bolagsskatten sänks med 1 procentenhet.

Även i *Vänsterpartiets* partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del och yrkande 7 i denna del avvisas förslaget om en sänkning av bolagsskatten. Motionärerna föreslår i stället en höjning till 28 procent, eftersom den svenska bolagsskatten är konkurrenskraftig och medger en höjning.

Utskottets ställningstagande

Goda skattemässiga villkor för investeringar är en förutsättning för att svenska företag även i framtiden ska kunna bidra till hög ekonomisk tillväxt.

Med hänsyn till bolagsbeskattnings betydelse för investeringar, tillväxt och sysselsättning i Sverige och för lokalisering och redovisning av vinster i Sverige finns det skäl att sänka bolagsskatten. Bolagsskattesänkningen bidrar till ett mer symmetriskt skattesystem med en större likabehandling av eget kapital och lån i bolagssektorn. En sänkt bolagsskatt

värnar den svenska skattebasen genom att göra det relativt mer förmånligt att beskatta vinsterna i Sverige och reducera incitamenten att skatteplanera. Sänkningen ger starka incitament för näringslivet att öka sina investeringar, vilket leder till ökad produktivitet, högre reallöner och en högre sysselsättning. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om en sänkning av bolagsskatten.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en sänkning av bolagsskatten och avstyrker motionsförslagen.

Sänkt expansionsfondsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en sänkning av expansionsfondsskatten till 22 procent och avstyrker motionsförslagen om högre nivåer.

Jämför avvikande meningarna 1 (S) och 4 (V).

Bakgrund

Enskilda näringsidkare och svenska dödsbon som driver näringsverksamhet har samma möjligheter som aktiebolag att expandera sin verksamhet med lågbeskattade medel genom att göra en avsättning till expansionsfond. Avsättningen är avdragsgill vid beräkningen av resultatet av näringsverksamheten, men en särskild skatt (expansionsfondsskatt) tas ut på 26,3 procent på avsättningen till expansionsfonden. När avsättningen återförs till beskattning återfår man expansionsfondsskatten men måste i gengäld betala vanlig inkomstskatt och egenavgifter på beloppet, dvs. belopp motsvarande expansionsfondsskatten dras av från den slutliga skatten

Det grundläggande syftet med expansionsfonden är att åstadkomma neutralitet mellan aktiebolag och företag som drivs som enskild firma eller handelsbolag.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att som en följd av att bolagsskattesatsen föreslås sänkas från 26,3 procent till 22 procent bör expansionsfondsskatten sänkas i motsvarande mån. Expansionsfondsskatten sänks med 4,3 procentenheter från 26,3 till 22 procent av det belopp som dras av vid avsättning till expansionsfond. Även befintliga avsättningar behandlas enligt de nya reglerna. Övergången till de nya reglerna sker genom att tidigare gjorda avsättningar anses återförda enligt nuvarande regler och genast återavsatta enligt de nya reglerna.

Den föreslagna sänkningen av expansionsfondsskatten innebär en skattelettning för de allra minsta företagen. Vid omvandlingen av den gamla fonden till en ny, avsatt med den nya expansionsfondsskatten, innebär förslaget dessutom en engångsförstärkning för företagen.

Den sänkta expansionsfondsskatten utformas så att den omfattar redan gjorda avsättningar till expansionsfonden. Skillnaden mellan 26,3 procent och 22 procent återförs därför till dessa företag som en engångsförstärkning 2013. Detta innebär tillfälligt minskade skatteintäkter 2013 med 0,43 miljarder kronor. År 2014–2016 beräknas intäkterna minska med 0,05 miljarder kronor per år.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 7 i denna del sänkningen av expansionsfondsskatten. Motionärerna anser att det är ett strukturellt riktigt förslag men bedömer att ekonomin inte tillåter en fullt så stor skattesänkning som regeringen föreslår. Det finansiella sparandet uppvisar en alltför låg bana för att vara förenligt med överskottsmålet. Expansionsfondsskatten bör sänkas till 24 procent.

Även *Vänsterpartiet* avvisar i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 7 i denna del förslaget om en sänkning av expansionsfondsskatten från 26,3 procent till 22 procent.

Utskottets ställningstagande

Som en följd av förslaget att sänka bolagsskattesatsen bör även expansionsfondsskatten sänkas i motsvarande mån för att åstadkomma neutralitet mellan aktiebolag och företag som drivs som enskild firma eller handelsbolag.

Utskottet ställer sig därmed bakom regeringens förslag till sänkning av expansionsfondsskatten. Motionsförslagen avstyrks.

Effektivare ränteavdragsbegränsningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker ändringarna i reglerna om ränteavdragsbegränsningar som bl.a. innebär att avdragsförbudet utvidgas till att omfatta alla ränteutgifter inom intressegemenskapen. Tioprocentsregeln kompletteras med regler för schablonbeskattade företag. Tioprocentsregeln begränsas genom att en bedömning ska göras om koncernen har fått en väsentlig skatteförmån. Ventilen begränsas vidare till att endast omfatta räntebetalningar till räntemottagare hemmahörande i EES eller, under vissa villkor, i en stat med vilken Sverige har ingått skatteavtal. Vid bedömning av vad som är affärsmässigt motiverat enligt ventilen införs kriterier som särskilt ska beaktas vid denna bedömning. Utskottet avstyrker en motion om en konsekvensanalys av att helt avskaffa möjligheterna till ränteavdrag inom en intressegemenskap.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Av inkomstskattelagen (1999:1229) följer att ränteutgifter som huvudregel får dras av. Avdragsrätten för ränta är inte beroende av om mottagaren av räntan beskattas eller när i tiden en sådan beskattning sker. Avdrag för räntan får göras det beskattningsår som den hänför sig till enligt god redovisningssed. Räntan behöver således inte ha betalats utan avdrag får normalt göras även för upplupen ränta.

Som ett undantag från huvudregeln att ränteutgifter får dras av finns vissa begränsningar i avdragsrätten vid internt finansierade förvärv av delägarätter från ett företag i intressegemenskap. Avsikten med bestämmelserna är att förhindra skatteupplägg med interna förvärv av delägarätter inom en intressegemenskap. Bestämmelserna gäller endast för räntebetalningar mellan företag som befinner sig i intressegemenskap med varandra.

Budgetpropositionen

Trots de begränsningsregler för ränteavdrag som gäller vissa skuldförhållanden inom en intressegemenskap har företag stora möjligheter att genom skatteplanering med ränteavdrag undgå bolagsbeskattning i Sverige. Det har framkommit att koncerner i stor utsträckning skatteplanerar med hjälp av ränteavdrag vid bl.a. externa förvärv av delägarätter på samma sätt som vid interna förvärv av delägarätter. Ett problem i sammanhanget är den s.k. tioprocentsregeln enligt vilken det finns en presumtion för affärsmässighet om mottagaren av räntan beskattas med minst 10 procent.

Skatteplaneringen ger upphov till inkomstbortfall i mångmiljardklassen. Avdragsmöjligheterna för ränteutgifter bör därför begränsas för att skydda den svenska skattebasen. Förslaget ska förhindra skatteupplägg med ränteavdrag inom en intressegemenskap, s.k. räntesnurror. Ränteavdragsbegränsningsreglerna utvidgas genom förslaget till att gälla ränteutgifter avseende alla skulder inom en intressegemenskap. Därmed görs ytterligare avsteg från den allmänna regeln om avdragsrätt. I övrigt föreslås följande ändringar i reglerna om ränteavdragsbegränsningar:

- *Väsentligt inflytande*: intressegemenskapsdefinitionen i 24 kap. 10 a § inkomstskattelagen ändras.
- *Affärsmässigt motiverat*: även om förutsättningarna enligt tioprocentsregeln inte är uppfyllda får ränteutgifter inom en intressegemenskap dras av om det skuldförhållande som ligger till grund för ränteutgifterna är huvudsakligen affärsmässigt motiverat.
- *Tioprocentsregeln begränsas*: om det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet uppkommit är att uppnå en väsentlig skatteförmån medges inte avdrag.
- *Tioprocentsregeln kompletteras*: med regler gällande schablonbeskattade företag.
- *Ventilen begränsas*: till att endast omfatta räntebetalningar till långgivare/räntemottagare hemmahörande i EES eller, under vissa villkor, i en stat med vilken Sverige har ingått skatteavtal.
- *Bedömningen av vad som är affärsmässigt motiverat enligt ventilen*: det ska särskilt beaktas om finansieringen hade kunnat ske genom kapitaltillskott från det företag som innehar den aktuella fordran eller från ett företag som, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det låntagande företaget.
- *Back-to-back-bestämmelserna utvidgas*: till att omfatta förvärv av delägarätter i ett företag som efter förvärvet ingår i intressegemenskapen.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas på ränteutgifter som avser tiden efter den 31 december 2012. Ändringen avser ränteutgifter för alla skulder inom en intressegemenskap oavsett när skuldförhållandet har uppkommit. Ändringen omfattar dock bara de ränteutgifter som uppkommit efter ikraftträdandet. Av konkurrensskäl är det också viktigt att samma regler gäller för nya och gamla lån.

Begränsningen i avdragsrätten för interna lån förväntas öka skatteintäkterna med 8,8 miljarder kronor 2013. Det skapar ett offentligfinansierat utrymme som ger möjlighet att sänka bolagsskattesatsen.

Motionen

I *Vänsterpartiets* kommittémotion 2012/13:Sk231 av Jacob Johnsson m.fl. (V) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en konsekvensanalys av ett avskaffande av möjligheterna till ränteavdrag inom en intressegemenskap. Motionärerna anser att regeringens förslag är ett steg i rätt riktning men

ifrågasätter om det bör vara möjligt att även fortsättningsvis dra av räntor enligt tioprocentsregeln och ventilen. Regelverket är svåröverskådligt och kräver dessutom att affärsmässighet tolkas. En lagstiftning som helt enkelt inte medger ränteavdrag inom en intressegemenskap vore enligt motionärernas uppfattning tydligare.

Utskottets ställningstagande

Det har visat sig att det fortfarande finns stora möjligheter att undgå bolagsbeskattning i Sverige genom skatteplanering med hjälp av ränteutgifter. Enligt Skatteverket utnyttjas denna skatteplanering i stor utsträckning. Förutom minskningen av den svenska skattebasen äventyras neutraliteten i företagsbeskattningen om koncerner med stora ekonomiska resurser genom interna dispositioner har möjlighet att skaffa sig skattefördelar som verksamheter av mindre omfattning inte kan uppnå inom ramen för samma regelverk.

Utskottet anser att det är angeläget att förhindra denna form av aggressiv skatteplanering. För att komma till rätta med problematiken behövs därför en ändring av lagstiftningen.

Regeringens förslag om ytterligare begränsningar i avdragsrätten för räntor i företagssektorn syftar till att stoppa denna skatteplanering som lett till stora skattebortfall för staten. Regeringen har utformat reglerna med hänsyn till de synpunkter från bl.a. näringslivshåll som har framförts under lagstiftningsarbetet. Reglerna har utformats så att de i möjligaste mån inte ska bli ett hinder för företag som genomför etableringar och strukturaffärer som är motiverade främst av sunda företagsekonomiska överväganden och inte av skatteskal. De föreslagna reglerna begränsar möjligheterna att göra ränteavdrag för skulder inom en intressegemenskap och avser att förhindra en urholkning av den svenska bolagsskattebasen genom att minska möjligheterna att skatteplanera med ränteavdrag. Reglerna kommer att jämna ut spelplanen mellan internationellt verksamma koncerner och andra företag eller koncerner som saknar möjligheter att ta interna lån från utlandet. Även skatteplanering som kan ske inom Sverige om skattesubjekten inom intressegemenskapen beskattas enligt skilda regler motverkas. En utgångspunkt är att affärsmässigt bedriven verksamhet så långt det är möjligt inte ska påverkas.

Utskottet noterar att Skatteverket i sin tillämpning av reglerna ska säkerställa att affärsmässigt motiverad verksamhet påverkas så lite som möjligt.

Utskottet delar också regeringens bedömning att det finns anledning att även fortsättningsvis följa upp lagstiftningen i olika avseenden för att utvärdera om den valda lösningen förebygger skatteplanering på avsett sätt. Utskottet välkomnar därför att regeringen avser att ge Skatteverket i uppdrag att följa upp ränteavdragsbegränsningsreglerna. Vidare har Företagsstattekommitén, som påbörjade sitt arbete i början av 2011, fått i uppdrag

att undersöka om det är lämpligt att ta fram mer generell utformade regler som begränsar ränteavdragen och om skattelättnader för eget kapital bör införas samt lämna förslag i dessa avseenden (dir. 2011:1).

Utskottet anser att de regeländringar som föreslås väl balanserar behovet av att stödja ett investeringsvänligt företagsklimat i Sverige och behovet av att skydda bolagsskattebasen.

Utskottet tillstyrker därför propositionen och avstyrker motionsyrkandet.

Engångsskatt på storbankerna

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att införa en engångsskatt för landets fyra storbanker.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del att det tas ut en engångsskatt på 5 procent på landets fyra storbanker. Det finns anledning att ta in en del av de övervinster de gör och sätta dem i produktiv användning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att införa en engångsskatt på landets fyra storbanker och avstyrker motionsförslaget.

Utredning om förenklad beskattning för enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en särskild utredare bör tillsättas för att utreda möjliga förenklingar av skattereglerna för enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att en särskild utredare bör tillsättas för att se över och lämna förslag till förenklingar av skattereglerna för enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare.

Som en del av den neutrala företagsbeskattningen har det skapats särskilda regler för enskilda näringsidkare som är frivilliga för dessa att använda och som i olika avseenden ska leda till en beskattning likvärdig med den som sker av aktiebolag och deras ägare. Reglerna kritiserades redan vid tillkomsten 1994 för att vara komplicerade. De var föremål för en översyn 1997 (SOU 1997:178), men den mynnade inte ut i några förändringar. Därefter har reglerna byggts på och förfinats ytterligare, vilket har bidragit till ett än mer komplicerat regelsystem. Regeringens målsättning är att det ska vara enkelt och lönsamt att driva företag i Sverige oavsett företagsform. För de flesta som väljer att bli företagare är enskild näringsidkare den första företagsform de väljer att etablera sig i, när de tar steget från anställd eller arbetsökande. För att uppmuntra fler människor att våga ta steget att bli företagare är det viktigt att ha ett enkelt regelsystem för den första och minsta företagsformen. Det finns enligt regeringens mening goda skäl för att göra en ny översyn av regelverket med målet att förenkla det. En av utgångspunkterna för arbetet bör vara att de förslag som lämnas så långt som möjligt upprätthåller principen om neutralitet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens avisering om en utredning om förenklningar av skattereglerna för enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare.

Frågan om tonnageskatt och andra stöd till sjöfarten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det är nödvändigt att frågan om tonnageskatt analyseras i ett bredare perspektiv där även övriga stöd till sjöfarten beaktas.

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om en lagstiftning om tonnageskatt.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Möjligheten att införa ett system med tonnageskatt och frågor om andra stöd till sjöfarten bör utredas. Även sjöfartens konkurrenssituation kan i detta sammanhang behöva belysas ytterligare.

Tonnagebeskattning innebär att inkomsten för sjöfartsnäringen bestäms schablonmässigt utifrån fartygens nettodräktighet (lastförmåga). Det innebär att rederierna betalar skatt bestämd på denna schabloninkomst i stället för på de faktiska inkomsterna. Förutsättningarna för att införa ett system med tonnageskatt har utretts av Tonnageskatteutredningen (SOU 2006:20

Tonnageskatt). Betänkandet har varit på remiss och därefter beretts vidare. Vid beredningen har det framkommit att både utredningens analys och de förslag som lagts fram på grundval av analysen är bristfälliga. Beslutsunderlaget liksom utredningens förslag bedöms därför inte kunna ligga till grund för lagstiftning.

Det finns ett tillkännagivande från riksdagen från 2007 (bet. 2006/07: SkU11) om att arbetet med en lagstiftning om tonnageskatt måste påskyndas. Regeringen ser det dock som nödvändigt att frågan om tonnageskatt analyseras i ett bredare perspektiv där även övriga stöd till sjöfarten beaktas. I dag är sjöfartsnäringen en skattemässigt gynnad bransch som får ett omfattande sjöfartsstöd och som har byggt upp stora latent skatteskulder genom överavskrivningar av fartyg. Den samlade effekten av sjöfartsstödet och de skattevillkor som gäller för sjöfarten får inte utformas så att andra branscher missgynnas.

Regeringen avser därför att ur ett vidare perspektiv låta utreda frågorna om tonnageskatt och andra stöd till sjöfarten. Inom Finansdepartementet pågår ett arbete med att ta fram direktiv till en sådan utredning. Detta arbete beräknas bli klart under året. Även sjöfartens konkurrenssituation kan i detta sammanhang behöva belysas ytterligare.

Motionen

Vänsterpartiet anför i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande y 2 i denna del att partiet värnar både jobben inom rederinäringen och de relativt sett miljövänliga transporterna till sjöss och därför vill lagstifta om tonnageskatt. De befärar att den utredning som regeringen aviserat i budgetpropositionen ytterligare kommer att försena införandet av en tonnageskatt.

Liknande synpunkter om behovet av lagstiftning om tonnageskatten har i andra sammanhang framförts av både *Socialdemokraterna* och *Sverigedemokraterna*.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har förståelse för att beredningen av en lagstiftning om tonnageskatt fordrar att näraliggande frågor som har samband med rederinäringens arbetsförutsättningar utreds, bl.a. hur det gällande sjöfartsstödet påverkas. En annan fråga gäller hur den latent skatteskulden för rederinäringen ska hanteras vid en övergång till tonnagebeskattning.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är nödvändigt att göra en analys men vill samtidigt betona att det är angeläget att arbetet kan slutföras skyndsamt. De berörda rederierna har ett berättigat behov av att snarast få besked om tonnageskattens närmare utformning.

Eftersom regeringen nu agerar i frågan i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivanden förutsätter utskottet att arbetet med en lagstiftning om tonnageskatt fortskrider utan att det behövs något ytterligare initiativ från riksdagens sida.

Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandet.

Uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkandena om undantag från uttagsbeskattning för medlemmars uttag av el från vindkraftskooperativ och om att utreda frågor som aktualiseras av uttagsbeskattningen.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Bakgrund

I 22 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) finns bestämmelser om beskattning vid uttag av en tillgång eller en tjänst ur näringsverksamheten. Med uttag avses att den skattskyldige tillgodogör sig en tillgång från näringsverksamheten för privat bruk eller för överföring till en annan näringsverksamhet (22 kap. 2 § inkomstskattelagen). Med uttag avses bl.a. också att den skattskyldige överlåter en tillgång utan ersättning eller mot en ersättning som understiger marknadsvärdet utan att detta är affärsmässigt motiverat (22 kap. 3 § inkomstskattelagen). Uttag av en tillgång eller en tjänst ska behandlas som om den avyttras mot en ersättning som motsvarar marknadsvärdet. Det är detta som kallas uttagsbeskattning (22 kap. 7 § inkomstskattelagen). Beskattning av uttag är inte begränsad till någon särskild företagsform eller typ av verksamhet. Uttagsbeskattning har funnits i svensk rätt sedan länge.

Regler som innebär undantag från uttagsbeskattning har införts för att vissa företagsbildningar som sker inom EU inte ska motverkas av skatteregler. Det är då inte fråga om definitiva skattelättnader utan avsikten är att ombildningen inte ska utlösa en omedelbar beskattning när en näringsverksamhet fortsätter i en annan verksamhet.

Fastighetsskatten för vindkraftverk är reducerad till 0,2 procent av taxeringsvärdet medan annan elproduktion beskattas med 0,5 procent av taxeringsvärdet. Undantaget är vattenkraft, där fastighetsskatt tas ut med 2,8 procent av taxeringsvärdet.

Motionen

I *Miljöpartiets* partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del finns ett förslag om slopad uttagsbeskattning av kooperativt ägda vindkraftverk för vilket partiet vill avsätta 10 miljoner kro-

nor för nästa budgetår. Därutöver vill motionärerna tillsätta en utredning för att i första hand utreda begreppet marknadspris för kooperativ el som tillämpas vid uttagsbeskattningen.

Utskottets ställningstagande

Uttagsbeskattning är ett nödvändigt inslag i skattesystemet för att upprätthålla systemets grundläggande funktion att finansiera det allmännas åtaganden och välfärden. Utan uttagsbeskattning skulle ägare till företag kunna ta ut hela eller delar av värdet av det egna företagets produktion för sin privata konsumtion och därigenom undvika beskattning av företagets inkomster.

Juridiska personer dubbelbeskattas i ekonomisk mening genom att inkomsterna först beskattas i den juridiska personen med 26,3 procent bolagsskatt och hos ägaren som beskattas för utdelning med 30 procent eller den lägre skattesats som gäller för utdelning av onoterade andelar, 25 procent, och utdelning upp till viss nivå i fåmansbolag, 20 procent. Den sammanlagda skatten vid 30 procent ägarskatt blir därför 48,4 procent. Kooperativa föreningar är till skillnad från andra juridiska personer enkelbeskattade. I en konsumentkooperativ verksamhet blir skattebelastningen ungefär hälften av skattebelastningen för andra företagsformer. En slopad uttagsbeskattning av en förening för medlemmarnas privata elförbrukning skulle öppna en möjlighet till inkomstskattefrihet för elproduktion som drivs i formen av en kooperativ förening. Detta skulle innebära ett långtgående avsteg från det neutralitets- och likformighetstänkande som varit utgångspunkten för skattereformen. Det skulle dessutom ur ett EU-perspektiv bli problematiskt från statsstödssynpunkt.

Undantag från uttagsbeskattning är av denna anledning inte en framkomlig väg i den mån vindkraftsproducerad el ska ges ytterligare samhälleligt stöd utöver det som redan ges för framställning av förnybar energi via systemet med elcertifikat.

Utskottet har tidigare uppmärksammat den komplexa prisbilden för el. Marknadspotentialen på el varierar starkt under året, och det pris som elkonsumenterna betalar är beroende av individuella avtal med leverantörerna.

Problemet med att vid uttagsbeskattning fastställa ett rimligt pris när förhållandena är sådana att något bestämt marknadspris inte kan fixeras uppmärksammades 1998 i samband med att nya skatteregler vid omstrukturering av företag antogs (prop. 1998/99:15 s. 293). Enligt motivuttalandet får man då nöja sig med en uppskattning av ett intervall inom vilket marknadspriset rimligen bör ligga. Vid uttagsbeskattning bör tillgången anses ha avyttrats till det lägsta pris som kan anses ligga i intervallet. Redan gällande rätt innehåller följaktligen riktlinjer för värderingen när ett bestämt marknadspris inte kan läggas till grund för uttagsbeskattningen. Det är en fråga för rättstillämpningen att avgöra hur priset ska bestämmas

utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall. Utskottet följer utvecklingen i rättspraxis och vill också nämna att Skatteverket har gått ut med viss information i frågan, senast i en skrivelse den 18 januari 2011.

Med hänvisning till detta avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Beskattningen vid generationsskiften i fåmansföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det är angeläget att göra en översyn av beskattningen vid överlåtelse av kvalificerade andelar i samband med generationsskiften.

Budgetpropositionen

Beskattningen vid överlåtelse av kvalificerade andelar i samband med generationsskiften i fåmansföretag bör ses över.

Olika skattesatser tillämpas på förvärvs- och kapitalinkomster och det finns därför särskilda regler för utdelning och kapitalvinst på andelar i företag med ett fåtal delägare där delägaren arbetar i företaget (fåmansföretag). I ett antal avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen under 2010 har det uppmärksamats att företagsöverlåtelse i samband med generationsskiften inom familjen, vid tillämpning av den s.k. karensregeln, under vissa förutsättningar kan komma att missgynnas i jämförelse med avyttringar som görs till externa köpare. För att kunna tillvarata upparbetade värden i befintliga företag med tillväxtpotential är det viktigt att det finns goda förutsättningar för generationsskiften. Samtidigt är det angeläget att förhindra kringgåenden, vilket är ett av syftena med karensregeln. Det är dock viktigt att överlåtelse av kvalificerade andelar i fåmansföretag i möjligaste mån beskattas på ett likformigt sätt oavsett om överlåtelsen sker inom eller utom familjen. Det är därför angeläget att göra en översyn av beskattningen vid överlåtelse av kvalificerade andelar i samband med generationsskiften.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot den aviserade översynen av beskattningen av överlåtelse av kvalificerade andelar i samband med generationsskiften i fåmansföretag.

Kapitalvinstbeskattning av fastigheter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att på sikt ta bort möjligheten till uppskov med kapitalvinstbeskattningen vid försäljning av bostad och att som ett första steg sänka uppskovstaket till 1 miljon kronor.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

En kapitalvinst som uppkommer vid försäljning, byte och liknande överlåtelser av en tillgång beskattas utan hänsyn till hur länge tillgången har innehaft. Den allmänna skattesatsen för kapitalvinster är 30 procent. Till följd av kvoteringsregler som anger hur stor del av vinsten som ska tas upp till beskattning blir den faktiska beskattningen lägre för vissa slag av tillgångar.

När det gäller fysiska personers avyttringar av privatbostadsfastigheter medför kvoteringen att 22 procent av kapitalvinsten beskattas. Nivån på beskattningen höjdes från 20 procent till 22 procent den 1 januari 2008 som en del i finansieringen av genomförandet av systemet med en kommunal fastighetsavgift i stället för en statlig inkomstskatt på boende. För vinster från fysiska personers avyttringar av permanentbostad i småhus och s.k. äkta bostadsrätter, dvs. i princip bostäder där avyttringen beskattas med 22 procents kapitalvinstskatt, kan uppskov med vinstbeskattningen medges om den avyttrade bostaden (ursprungsbostaden) ersätts med en annan bostad (ersättningsbostaden) inom en viss tid efter avyttringen. Som villkor gällde tidigare att både ursprungsbostaden och ersättningsbostaden ska ligga i Sverige. Genom en lagändring hösten 2006 utvidgades uppskovsmöjligheten till att också avse bostäder som ligger i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). De nya bestämmelserna gäller för avyttringar fr.o.m. den 1 februari 2007, men får på begäran av den skattskyldige tillämpas även på avyttringar som gjorts under tiden den 1 januari 2006–31 januari 2007. Samtidigt anpassades systemet för att det ska vara möjligt för Skatteverket att följa upp att obeskattade vinster på ersättningsfastigheter i utlandet återförs till beskattning i Sverige.

Som en del av finansieringen i den ovannämnda omläggningen av bostadsbeskattningen har uppskovsbeloppen räntebelagts fr.o.m. 2009 års taxering genom att den som har fått uppskov ska ta upp en schablonintäkt i inkomstlaget kapital. Schablonintäkten beräknas till 1,67 procent av det uppskovsbelopp som finns vid ingången av inkomståret. Skatten är sedan 30 procent av schablonintäkten. Skatten motsvarar därmed ca 0,5 procent av själva uppskovsbeloppet. Vidare gäller ett tak om 1,45 miljoner kronor för hur stort ett uppskovsbelopp får vara.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del att dagens uppskovsmöjligheter med reavinstbeskattning vid försäljning av bostad upp till ett tak om 1,45 miljoner kronor på sikt ska tas bort. Uppskoven uppgår till ca 220 miljarder kronor och innebär utestående skatteintäkter på nästan 50 miljarder kronor. I ett första steg föreslår vi att taket sänks till 1 miljon kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade under hösten 2011 i yttrande 2011/12:SkU1y en liknande motion från *Vänsterpartiet* och konstaterade då att taket för uppskov med beskattning av kapitalvinst vid försäljning av en privatbostad sänktes senast den 1 januari 2010. Utskottet är inte berett att nu förorda ytterligare sänkningar.

Skattereduktion för FoU, små och medelstora företag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om utökat stöd för forskning och utveckling till små och medelstora företag bl.a. med hänvisning till att förslag bereds i Regeringskansliet.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Reglerna om avdrag för utgifter för FoU finns i 16 kap. 9 § inkomstskattelagen (1999:1229). Reglerna utökades den 1 januari 2012 till att avse även forskning och utveckling som har eller kan antas få betydelse för verksamheten i övrigt.

Utgifter för forskning och utveckling som har eller kan antas få betydelse för den huvudsakliga näringsverksamheten eller verksamheten i övrigt ska dras av. Det gäller även utgifter för att få information om sådan forskning och utveckling. Bestämmelserna i lagen om att utgifter för anskaffning av vissa tillgångar ska dras av genom årliga värdeminskningsskattavdrag tillämpas också på sådana utgifter. För att få avdrag krävs dels att det är fråga om en utgift för FoU, dels att utgiften har eller kan antas få betydelse för näringsverksamheten eller verksamheten i övrigt.

Lagstiftaren har inte lämnat några närmare definitioner av vilka slags kostnader som avdragsrätten avser och vilket samband med den skattskyldiges näringsverksamhet eller verksamhet i övrigt som krävs. Av förarbetena från 1970 framgår att det nästan är omöjligt att ange några exakta

gränsdragningar på grund av att den utvidgade avdragsrätten omfattar kostnader även för sådan forskning vars resultat endast indirekt och först på längre sikt kan antas ge utbyte för verksamheten.

Utöver vad som framgår av förarbetena kan man få ledning i frågan om vad som är att anse som FoU t.ex. genom den definition som används inom OECD och i den s.k. Frascatimanualen. Där avses med FoU-verksamhet sådan ”verksamhet som sker på systematisk grundval för att öka fonden av vetande, inkluderande kunskap om människa, natur och samhälle, samt att utnyttja detta vetande för nya användningsområden”.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del att medel avsätts för en ökad satsning på forskning inom små och medelstora företag. Stödet ska avse högst 30 procent av företagets kostnader upp till ett tak på 2,5 miljoner kronor. Alla företag med upp till 250 anställda ska omfattas. Forskning och utveckling är avgörande för framtida satsningar för att utveckla t.ex. miljö- och energiteknik.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen antog hösten 2011 ett förslag om utökad avdragsrätt för företags utgifter för FoU (bet. FiU 2011/12:1).

Ändringen innebar att bestämmelsen i 16 kap. 9 § inkomstskattelagen justerades så att det framgår att avdrag ska göras inte bara för forskning och utveckling som, i enlighet med nuvarande rättstillämpning, har eller kan antas få betydelse för den huvudsakliga näringsverksamheten, utan också för forskning och utveckling som har eller kan antas få betydelse för verksamheten i övrigt. Samtidigt som forskning och utveckling som har samband med företagets kärnverksamhet alltjämt berättigar till avdrag omfattar den nya bestämmelsen även annan forskning och utveckling om företaget har ett rimligt intresse av den, vid en helhetsbedömning som beaktar alla aspekter av företagets verksamhet.

Företagsskattekommittén, som bl.a. ska belysa skattereglerna för forskning och utveckling, föreslog i delbetänkandet Skatteincitament för forskning och utveckling (SOU 2012:66) att det ska vara möjligt att i vissa fall få nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling. Reglerna tas in i ett nytt kapitel i socialavgiftslagen (2000:980). Förslaget bereds inom Regeringskansliet.

Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Skatt på förmögenhet, arv och gåva

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att införa en särskild skatt på förmögenhet, arv och gåva.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Förmögenhetsskatten slopades den 1 januari 2007 (bet. 2007/08:SkU15). Dessförinnan togs förmögenhetsskatt ut med 1,5 procent av den skattepliktiga förmögenheten över ett fribelopp om 1,5 miljoner kronor för enskilda fysiska personer och 3 miljoner kronor för sambeskattade par. Sambeskattade föräldrar respektive ensamföräldrar sambeskattades med sina hemmavarande barn under 18 år. Juridiska personer var med några få undantag inte skattskyldiga till förmögenhetsskatt.

Riksdagen beslutade slopa arvs- och gåvoskatten vid utgången av 2004 (bet. 2004/05:SkU18). I samband med tsunamikatastrofen julen 2004 antog riksdagen en lag som innebar att arvs- och gåvoskatt inte skulle tas ut om skattskyldigheten inträtt mellan den 17 och 31 december 2004 (bet. 2004/05:FiU29).

Vid arvsbeskattningen kunde fysiska personer göra ett grundavdrag på 70 000 kronor och vid gåvobeskattningen på 10 000 kronor. Juridiska personer hade rätt till grundavdrag på 21 000 kronor respektive 10 000 kronor. Skatten var progressiv efter en skala som innehöll skattesatserna 10, 20 respektive 30 procent. Skiktgränserna varierade på grund av vilken klass som mottagaren tillhörde.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 18 att man bör utreda utformningen av en förmögenhetsskatt som kan införas 2014. De som tidigare betalade förmögenhetsskatt tillhörde de övre inkomstskikten. På motsvarande sätt hade den tidigare arvs- och gåvoskatten en utjämnande effekt. Vi föreslår därför att det 2014 införs arvsbeskattning som betalas av dödsboet innan ett arv skiftas. Utformningen av en sådan skatt bör utredas väl. Införandet av en sådan arvsbeskattning kräver också att det införs en skatt på gåvor, annars är risken för skatteundrandragande stor. Regeringen bör återkomma med ett förslag om införande av arvsbeskattning i enlighet med det ovan anförda. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottets ställningstagande

En viktig åtgärd för att främja tillgången på kapital, inte minst för de mindre företagen, är beslutet 2006 att slopa förmögenhetsskatten. Skatten uppmuntrade till skatteplanering och orationella transaktioner. Förmögenhetsskatten gav även upphov till problem för boende i egnahem med snabbt stigande taxeringsvärden och för människor som betalat av sina huslån.

Även arvs- och gåvoskatten var starkt kritiserad innan den avskaffades i slutet av 2004. Det handlade om olikheter i värderingen av aktier som medförde att bolag av skatteskal flyttade från börsens A-lista till O-listan. Generationsövergångar i småföretag skapade problem. Kritiken gällde också möjligheterna till skatteplanering och möjligheterna att på lagligt sätt minska skatten. Skatterna var också relativt kostsamma att administrera. Att lösa problemen med ändrade regler ansågs inte möjligt. Mot den bakgrunden tillstyrkte ett enigt skatteutskott att arvs- och gåvoskatten skulle avskaffas. Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan.

Med det sagda avstyrker utskottet motionen.

Framtida hantering av ekonomiska styrmedel för biodrivmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om beskattningen av biodrivmedel under 2013 och har inte något att invända mot regeringens bedömningar när det gäller beskattningen av biodrivmedel för tiden därefter.

Budgetpropositionen

Skattebefrielsen för hållbara motorbränslen som framställs av biomassa regleras direkt i energiskattelagen. Möjligheten för regeringen att ge skattelettnader genom dispensbeslut slopas. Ändringen sker för att skapa långsiktiga och förutsägbara villkor för företagen på biodrivmedelsmarknaden.

Användningen av biodrivmedel stimuleras under 2013 genom att befrielse från koldioxidskatt medges för låginblandning av upp t.o.m. 5 volymprocent biodrivmedel i bensen eller dieselolja. Sänkning sker för att skattebefrielsen ska spegla den verkliga inblandningen, som för närvarande uppgår till lägre andelar än vad som medges enligt dispensbesluten, dvs. 6,5 volymprocent.

Befrielsen från energiskatt för biodrivmedel som låginblandas i bensen minskas till 89 procent av den energiskatt som gäller för bensen medan befrielsen från energiskatt för biodrivmedel som låginblandas i dieselolja minskas till 84 procent av den energiskatt som gäller för dieselolja. En

viss beskattning av dessa biodrivmedel är motiverad för att minska risken för framtida överkompensation och därmed göra skattereglerna mer hållbara gentemot unionsrätten.

För låginblandning över 5 volymprocent biodrivmedel i bensen eller dieselolja ska koldioxidskatt och energiskatt tas ut med de belopp som gäller för likvärdigt fossilt bränsle.

Hydrerade vegetabiliska och animaliska oljor och fetter (HVO) ges fortsatt befrielse från koldioxidskatt och energiskatt som ska gälla upp t.o.m. 15 volymprocent HVO i dieselolja. E85 och andra höginblandade biodrivmedel samt drivmedel utan fossilt innehåll ges fortsatt full befrielse från koldioxidskatt och energiskatt.

De uppgifter som regeringen behöver för sin årliga rapportering till Europeiska kommissionen när det gäller frågan om ifall skattebefrielsen medför överkompensation ska på begäran lämnas till regeringen eller till den myndighet som regeringen bestämmer.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2013. Den offentligfinansiella effekten av förslaget om den framtida hanteringen av ekonomiska styrmedel för biodrivmedel för 2013 beräknas till 130 miljoner kronor brutto.

Ett kvotpliktssystem som syftar till en inblandning av 10 volymprocent etanol i låginblandad bensen och 7 volymprocent FAME i dieselolja bedöms kunna införas den 1 maj 2014 för att säkerställa låginblandade volymer av biodrivmedel på marknaden. Om höginblandade biodrivmedel och biodrivmedel utan fossilt innehåll inte inkluderas i kvotplikten bör dessa drivmedel ges goda förutsättningar även i fortsättningen. Därmed kan de bidra till den långsiktiga prioriteringen om en fossiloberoende fordonflotta och visionen om inga nettoutsläpp av växthusgaser.

EU:s statsstödsregler gör det inte möjligt att kombinera en kvotplikt för biodrivmedel med en beskattning som är utformad så att den innebär statsstöd. En framtida beskattning av biodrivmedel bör därför utformas så att den följer beskattningssystemets natur och logik och därigenom är förenlig med unionsrätten då den inte anses utgöra statsstöd. En sådan beskattning innebär att det s.k. tullvillkoret slopas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker de föreslagna ändringarna av beskattningen av biodrivmedel för 2013. Utskottet har heller inte något att invända mot regeringens bedömningar när det gäller beskattningen av biodrivmedel för tiden därefter.

Slopad koldioxidskatt för viss värmeproduktion inom EU:s system för handel med utsläppsrätter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa koldioxidbeskattningen i kraftvärmeproduktionen inom handelssystemet och för värmeleveranser till industrin inom handelssystemet.

Utskottet avstyrker en motion om att avslå förslaget.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Budgetpropositionen

Koldioxidskatten slopas för bränslen som förbrukas för framställning av värme i kraftvärmearläggningar inom EU:s system för handel med utsläppsrätter. Koldioxidskatten slopas även för bränslen som i kraftvärme- eller fjärrvärmearläggningar förbrukas för framställning av värme som levereras till industriverksamheter inom handelssystemet.

Utsläpp av växthusgaser från anläggningar inom EU:s system för handel med utsläppsrätter regleras på EU-nivå genom handelssystemet. Dessa utsläpp bör därför i princip inte vara föremål för ytterligare nationella styrmedel. Den nuvarande koldioxidbeskattningen av kraftvärmeproduktion i anläggningar inom handelssystemet riskerar att innebära konkurrensnedvridningar till följd av att kraftvärme i industrin och i fjärrvärmenäten beskattas olika. Även andra snedvridningar kan uppstå, som att bränsle som går åt till värme som kyls bort vid kondensproduktion är koldioxid-skattebefriad, medan bränsle som vid kraftvärmeproduktion går åt för framställning av värme som nyttiggörs är beskattad.

Den offentligfinansiella effekten 2013 av förslaget om slopad koldioxidskatt för viss värmeproduktion beräknas totalt till –220 miljoner kronor brutto.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2013.

Motionen

Miljöpartiet motsätter sig i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del förslaget om att slopa koldioxidskatten på bränslen som förbrukas för framställning av värme i kraftvärmearläggningar inom EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Utskottets ställningstagande

Förslaget om att slopa koldioxidskatten för bränslen som förbrukas för framställning av värme i kraftvärmeproduktionen inom EU:s handelssystem innebär att dubbla styrmedel undviks och att det sker en ökad samordning mellan skatt och andra styrmedel. Förslaget innebär också att

riskan för konkurrensnedvridningar och ineffektiv produktion av värme motverkas även vid externa värmeleveranser till industriell verksamhet som omfattas av handelssystemet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen i denna del.

Befrielse från fordonsskatt för nya bilar med bättre miljöegenskaper

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om skattebefrielse för miljöbilar.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om alternativa sätt att stimulera inköp av bilar med låga utsläpp.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som tas i bruk för första gången fr.o.m. den 1 januari 2013 befrias från fordonsskatt under fem år om bilens koldioxidutsläpp inte överstiger ett beräknat högsta koldioxidutsläpp i förhållande till fordonets tjänstevikt. Detta görs för att stimulera till köp av bilar med bättre miljöegenskaper. Ett genomsnittligt koldioxidutsläpp om 95 gram koldioxid per kilometer bedöms vara en väl avvägd högstanivå. För att fastställa kraven för skattebefrielse för fordonet ska det högsta tillåtna koldioxidutsläppet beräknas enligt formeln $(95 + 0,0457 \times [\text{bilens vikt i kilogram}] - 1\,372)$.

En skattebefrielse med viktrelaterade koldioxidutsläppskrav stimulerar till köp av de bilar som har utrustats med den mest energieffektiva tekniken oavsett bilens vikt. Eftersom EU medger genomsnittliga koldioxidutsläpp för nya personbilar på 130 gram koldioxid per kilometer bör kraven för skattebefrielse vara betydligt strängare och samtidigt vara väl avvägda för att skattebefrielsen ska ha den verkan att den styr mot köp av bilar som släpper ut små mängder koldioxid i förhållande till sin storlek.

Kraven för skattebefrielse för bilar som är utrustade med teknik för drift med etanolbränsle och annat gasbränsle än gasol ändras från krav på bränsleförbrukning till krav på koldioxidutsläpp relaterat till bilens vikt. Dessa bilar får ha ett högre koldioxidutsläpp i förhållande till bilens tjänstevikt. Elbilars och laddhybridens förbrukning av elektrisk energi får högst vara 37 kWh per 100 kilometer.

Förutom kraven på koldioxidutsläpp ska en bil för att få skattebefrielse även uppfylla de senaste obligatoriska utsläppskraven.

Den offentligfinansiella effekten av förslaget om ändrade krav för fordonsskattebefrielse för 2013 beräknas till 90 miljoner kronor brutto.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2013.

För att kraven för skattebefrielse även fortsättningsvis ska stimulera till köp av bilar med bättre miljöegenskaper bör de successivt skärpas. En översyn bedöms ske tidigast 2014, och ytterligare skärpta krav införs därefter 2016 och 2019.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3 i denna del att ett statsfinansierat neutralt system med en registreringsavgift och en miljöbilsbonus införs för att främja utvecklingen av en bilpark med låga utsläpp och för att klimatmålen ska kunna nås. Samtidigt avvecklas supermiljöbilspremien. Avvecklingen stärker de offentliga finanserna 2013 med 80 miljoner kronor. Socialdemokraterna beräknar 600 miljoner kronor mer än regeringen 2013 under inkomsttiteln 1470 Skatt på vägtrafik.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 3 i denna del och 18 ett annat system i form av en s.k. snålbilstrappa för att stimulera bränslesnåla bilar. Systemet bygger på att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Med det nya systemet vill motionärerna fasa ut den nuvarande fordonsskattebefrielsen för miljöbilar. Förslaget innebär ökade intäkter med 30 miljoner kronor. Miljöpartiet räknar med samma inkomster som regeringen 2013 under inkomsttiteln 1470 Skatt på vägtrafik.

Vänsterpartiet anför i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 i denna del att den föreslagna fordonsskattebefrielsen för bilar med bättre miljöegenskaper är ett steg i rätt riktning men anser att skattebefrielsen inte borde vara kopplad till bilens tjänstevikt utan till en platt gräns för koldioxidutsläppen. Gränsen ska sänkas kontinuerligt. Vänsterpartiet vill dessutom införa en försäljningsskatt i form av en s.k. bonus-malus-modell kopplad till miljöbilsdefinitionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att en skattebefrielse för miljöbilar bör stimulera till köp av de bilar som har utrustats med den mest energieffektiva tekniken. Utskottet instämmer också i att en skattebefrielse med viktrelaterade koldioxidutsläppskrav, i kombination med drivmedelsbeskattningen och supermiljöbilspremien, är ett verkningsfullt styrmedel för att minska koldioxidutsläppen från nya bilar. Det innebär att utskottet biträder regeringens förslag om skattebefrielse för miljöbilar framför motionärernas förslag för att stimulera inköp av bränslesnåla bilar.

Utskottet tillstyrker således propositionen i denna del och avstyrker motionärernas förslag i motsvarande delar.

Övriga ändringar i fordonsbeskattningen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker höjningarna av skatten i den koldioxidbaserade och viktbaserade fordonsskatten samt justeringen av bränslefaktorn för dieselbilar.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om sänkt fordonsskatt i glesbygdskommuner och vid efterkonvertering av äldre fordon samt om att införa kilometerskatt för tunga fordon.

Jämför de avvikande meningarna 2 (MP) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att fordonsskatten höjs för flertalet personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar i den koldioxidbaserade fordonsskatten. Höjningen av fordonsskatten genomförs genom att man sänker utsläppsnivån för när koldioxidbeloppet tas ut från 120 till 117 gram koldioxid per kilometer. Bilars energieffektivitet har ökat under de senaste åren och allt fler bilar släpper ut mindre än 120 gram koldioxid per kilometer. Den andel av fordonsskatten som beräknas utifrån koldioxidutsläpp bör därför bli högre.

Bränslefaktorn som tillämpas vid fordonsbeskattningen av bilar som drivs med dieselolja sänks från 2,4 till 2,33. Ändringen i den koldioxidbaserade fordonsskatten medför att bränslefaktorn måste räknas om. För närvarande är bränslefaktorn 2,55. Riksdagen beslutade i december 2009 att bränslefaktorn ska sänkas från 2,55 till 2,4 som en följd av att energiskatten på dieselolja höjs med 0,20 kronor per liter den 1 januari 2013. Sammantaget innebär justeringen av bränslefaktorn en sänkning av fordonsskatten för flertalet dieselbilar.

Fordonsskatten höjs med 60 kronor per år för personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar i den viktbaserade fordonsskatten. Höjningen av fordonsskatten i den viktbaserade fordonsskatten motsvarar den genomsnittliga höjningen i det koldioxidbaserade systemet.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2013.

Den offentligfinansiella effekten av förslagen för 2013 beräknas till totalt 230 miljoner kronor brutto.

Motionerna

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del och yrkande 17 att en lastbilsskatt införs från halvårsskiftet 2014 på i genomsnitt 1,40 kronor per kilometer. Syftet är att den tunga trafiken ska betala de kostnader som inte täcks av koldioxidskatten. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag till en lastbilsskatt. Förslagen innebär ökade intäkter 2014 med 2,35 miljarder kronor.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del och yrkande 2 i denna del att fordonsskatten sänks i 35 glesbygdskommuner och i samband med efterkonvertering av äldre fordon så att de kan köras på hållbara bränslen. Förslagen ska kompensera för höjda drivmedelsskatter. För 2013 innebär förslagen minskade intäkter på 60 miljoner kronor respektive 400 miljoner kronor.

Vänsterpartiet vill motverka ökningen av den tunga trafiken och stimulera till bränsleeffektivare fordon och föreslår ett tillkännagivande till regeringen om att en kilometerskatt för tunga fordon bör införas. En kilometerskatt bidrar också till kostnadsneutralitet mellan svenska och utländska åkare.

Vänsterpartiet räknar med 460 miljoner kronor lägre inkomster än regeringen gör för 2013 under inkomstiteln 1470 Skatt på vägtrafik.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den andel av fordonsskatten som beräknas utifrån koldioxidutsläpp bör öka eftersom bilar blivit alltmer energieffektiva och släpper ut mindre än 120 gram koldioxid per kilometer. Utskottet har inte något att invända mot att gränsen för när koldioxidbeloppet börjar tas ut sänks till 117 gram koldioxid per kilometer. Utskottet har heller inte något att invända mot den föreslagna sänkningen av bränslefaktorn till 2,33 för bilar som drivs med diesel som en följd av justeringen av den koldioxidbaserade fordonsskatten.

När det gäller motionsförslaget om sänkt fordonsskatt i glesbygdskommuner erinrar utskottet om att fordonsskatten redan är nedsatt i ett antal kommuner i norra Sverige.

Sverige är sedan den 1 januari 1998 tillsammans med ett antal andra EU-länder anslutet till Eurovinjettsamarbetet som innebär ett gemensamt uttag av vägavgift för tunga godstransporter vid användandet av vissa vägar. Vägavgift tas ut för motorfordon och motorfordonskombinationer med en totalvikt på minst 12 ton. Utformningen av vägavgiften regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/62/EG och i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon.

Riksdagen har under en följd av år avvisat förslag om att införa en kilometerskatt i Sverige. Skälet har varit att en kilometerskatt är dyr att administrera både för företagen och för Skatteverket eftersom den kräver utrustning för att registrera var och när ett fordon kör. Den samhällsekonomiska vinsten har därför ifrågasatts.

Utskottet anser att invändningarna mot kilometerskatt fortfarande är giltiga. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionerna i motsvarande delar.

Energiskatten på el

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att energiskattesatserna för el för 2013 bör räknas om motsvarande förändringen av konsumentprisindex.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om sänkt energiskatt på hushållsel.

Jämför avvikande mening 3 (SD).

Budgetpropositionen

Sedan 1994 görs en årlig indexomräkning av såväl energiskattesatserna för el som koldioxid- och energiskattesatserna för bränslen för att realvärdesäkra skattesatserna. Senast i november varje år ska regeringen i en förordning lägga fast det kommande kalenderårets koldioxid- och energiskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen.

Beräkningen av 2013 års skattesatser för el sker utifrån den faktiska förändringen i konsumentprisindex under perioden juni 2009 och juni 2012 som tillämpas på 2010 års skattesatser. Index har under perioden ökat med 4,76 procent. En mervärdesskatteeffekt tillkommer om priset på el i motsvarande mån förändras och om köparen är en privatperson.

Jämfört med 2012 års energiskattesatser för el, som fastlagts i förordningen (2011:1134) om fastställande av omräknade belopp för energiskatt och koldioxidskatt för 2012 medför indexomräkningen av skattesatserna för el för 2013 en höjning för hushåll och servicenäringen med 0,3 öre per kWh (0,375 öre inklusive moms) i södra Sverige och med 0,2 öre per kWh (0,25 öre inklusive moms) i norra Sverige. Den skattesats för el som tillämpas för industrin, jordbruket, skogsbruket och vattenbruket ändras inte på grund av avrundningsregler.

Energiskattesatserna för el för 2013 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2012.

Motionen

Sverigedemokraterna anför i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del att elpriset till stor del består av diverse skatter och moms, och de ser ett behov av att sänka dessa skatter så att hushållen kan hålla sina boendekostnader på en rimlig nivå. Ambitionen är att sänka elskatten med 10 öre per kWh till 2014 till en kostnad av 5 miljarder kronor. Regeringen bör återkomma med lagförslag i enlighet med beräkningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att energiskattesatserna för el för 2013 bör räknas om motsvarande förändringen av konsumentprisindex.

Riksdagen avvisade redan i samband med behandlingen av budgeten för 2012 ett förslag från Sverigedemokraterna om sänkt energiskatt på hushållsel med drygt 4 miljarder kronor. Utskottet anser att riksdagen bör avvisa även det nu framlagda förslaget. Utskottet avstyrker motionen i denna del.

Reklamskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet noterar regeringens bedömning att det för närvarande inte går att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att det för närvarande inte finns förutsättningar att finansiera ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten.

Riksdagen tillkännagav den 10 april 2002 (bet. 2001/02:SkU20) att reklamskatten bör avvecklas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras vid kommande budgetberedning.

Sedan 2002 har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet. Ett andra steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten genomfördes den 1 januari 2006. Regeringen föreslog därefter hösten 2007 ett ytterligare steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten. Dessa ändringar trädde i kraft den 1 januari 2008.

Även i årets budgetberedning har frågan om ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten prövats. Regeringen anser, liksom tidigare, att den resterande reklamskatten bör avskaffas. Regeringen har dock, med hänsyn till osäkerheten i den ekonomiska situationen, fortsatt att prioritera skatteändringar som på såväl kort som lång sikt stärker tillväxt och sysselsättning före ytterligare sänkningar av reklamskatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar regeringens bedömning att det för närvarande inte går att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten.

Omräkning av tobaksskatt efter prisutveckling

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att tobaksskattesatserna för 2013 bör räknas om motsvarande förändringen av konsumentprisindex.

Budgetpropositionen

Sedan den 1 januari 2012 görs en årlig indexomräkning av tobaksskattesatserna för att realvärdesäkra skattesatserna. Senast i november varje år ska regeringen i en förordning lägga fast det kommande kalenderårets tobaksskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen.

Skattesatserna bestäms genom att de skattebelopp som anges i tobaksskattelagen multipliceras med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan konsumentprisindex i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni det år beräkningen avser. När det gäller cigaretter ska endast styckeskatten räknas om.

Konsumentprisindex har under perioden juni 2011–juni 2012 ökat med 1,02 procent. En mervärdesskatteeffekt tillkommer om priset på tobak i motsvarande mån förändras och om köparen är en privatperson. Tobaksskattesatserna för 2013 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att tobaksskattesatserna för 2013 bör räknas om motsvarande förändringen av konsumentprisindex.

Koldioxidskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om höjd koldioxidskatt, höjd återbetalning av koldioxidskatt för arbetsmaskiner och slopad skattebefrielse för torv.

Jämför avvikande meningarna 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Motionerna

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del och yrkande 31 i denna del tydliga signaler om att en fortsatt klimatomställning är prioriterat och föreslår att koldioxidskatten höjs med 24 öre och räknas upp med index till 33 öre. Höjningen motsvarar 70–96 öre per liter bensin. Förslagen innebär ökade intäkter

med 5,5 miljarder kronor. Skillnaden i energiskatt på bensin och diesel fasas ut. Energiskatten på diesel höjs med 20 öre per liter 2015 samtidigt som fordonsskatten sänks för dieslbilar.

Miljöpartiet föreslår också att koldioxidskatt införs på torv på samma vis som för andra fossila bränslen. Förslaget innebär ökade intäkter med 900 miljoner kronor.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del en höjning av återbetalningen av koldioxidskatt för jord- och skogsbruksmaskiner. Partiet avsätter 200 miljoner kronor 2013 för ändamålet, 370 miljoner kronor 2014 och 691 miljoner kronor 2015.

Vänsterpartiet anför i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del att det finns behov av att höja koldioxidskatten varje år fram till 2015 och föreslår en höjning av koldioxidskatten med 7 öre årligen. Det innebär en höjning av bensinpriset med 20 öre per år. För 2013 innebär förslaget ökade intäkter med 1,6 miljarder kronor.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade hösten 2009 om ändrade koldioxid- och energiskattesatser för bränslen för åren 2011, 2013 och 2015 (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU2). Av praktiska skäl ansågs då inte att den årliga indexomräkningen av skattesatserna, för de år då sådana förändringar genomförs, borde göras av regeringen genom en förordning. I stället togs hänsyn till prognostiserade förändringar i konsumentprisindex i samband med att riksdagen i energiskattelagen lade fast koldioxid- och energiskattesatserna för 2011, 2013 och 2015.

För att minska användningen av fossila bränslen i jord- och skogsbrukssektorn och för att påskynda omställningen till minskade växthusgasutsläpp beslutade riksdagen vid samma tillfälle att återbetalningen av koldioxidskatten på diesel i arbetsmaskiner i jordbruk, skogsbruk och vattenbruk successivt skulle sänkas 2011, 2013 och 2015 från 2,38 kronor till 0,90 kronor per liter.

Vid behandlingen av budgetpropositionen för 2011 ställde sig riksdagen bakom regeringens bedömning att koldioxidskatten inte behöver höjas under mandatperioden utöver redan fattade beslut och normal inflationsjustering (bet. 2010/11:FiU1, ytr. 2010/11:SkU1y).

De beslutade koldioxid- och energiskattesatserna för bränslen för 2013 framgår av energiskattelagen i dess lydelse enligt SFS 2009:1496. Skattesatserna för bränslen för 2013 är lägre än 2012 års skattesatser, vilka framgår av regeringens förordning (2011:1134) om fastställande av omräknade belopp för energi- skatt och koldioxidskatt för 2012. Skälet är att den faktiska inflationen fram till 2012 har varit högre än den inflation som prognostiserades till 2013. Riksdagen beslutade 2009 dock om höjningar

av energiskatten på dieselolja samt koldioxidskatten på naturgas och gasol för drivmedelsändamål. Det innebär att den totala punktskatten i dessa fall ändå blir högre för 2013 jämfört med 2012.

Utskottet anser att koldioxidskatten på bränslen inte behöver höjas utöver redan fattade beslut och normal inflationsjustering. Utskottet anser att förslaget om att höja återbetalningen av koldioxidskatt för arbetsmaskiner riskerar att fördröja omställningen till minskade växthusgasutsläpp i jord- och skogsbrukssektorn. Riksdagen bör därför inte ändra sitt beslut att sänka återbetalningen av koldioxidskatt för arbetsmaskiner. Riksdagen har tidigare avslagit motioner om en slopad eller nedsatt skattebefrielse för torv med hänsyn till torvens konkurrenssituation i EU:s handelssystem (bet. 2009/10:FiU1, yttr. 2009/10:SkU1y). Utskottet är inte berett att föreslå att skattebefrielsen för torv omprövas.

Utskottet avstyrker med det anförda de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Effektskatt på kärnkraftverk och fastighetsskatt på vattenkraftverk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om höjd effektskatt på kärnkraftverk och höjd fastighetsskatt på vattenkraftverk.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Motionen

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del och yrkande 31 i denna del höjd effektskatt på kärnkraftverk och höjd fastighetsskatt på vattenkraftverk. Kraftbolagen har enligt motionen länge gjort stora vinster genom att sälja el med låga kostnader från vattenkraft för ett pris som vida överstiger produktionskostnaden. Bolagen behöver heller inte betala för utsläppsätter. Förslagen innebär ökade intäkter med 3 miljarder kronor respektive 1 miljard kronor.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen avslag motioner om höjd effektskatt på kärnkraftverk senast i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2012 (bet. 2011/12:FiU1, yttr. 2011/12:SkU1y). En höjning bedömdes inte vara motiverad med hänvisning till att skatten höjdes den 1 januari 2008 med 24 procent till 12 648 kronor per megawatt och månad av den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn.

Riksdagen avslag i det sammanhanget en motion om höjd fastighets-skatt på vattenkraftverk. Riksdagen ansåg att det inte var motiverat med ytterligare en skattehöjning med hänvisning till att fastighetsskatten på vattenkraftverk hade höjts från 1,7 procent till 2,8 procent av taxeringsvärdet den 1 januari 2011. Höjningen motsvarade en nettointäkt till statsbudgeten med 600 miljoner kronor per år (bet. 2009/10:SkU48).

Utskottet är inte berett att förorda höjningar av effektskatten på kärnkraftverk och fastighetsskatten på vattenkraftverk. Utskottet avstyrker motionen i motsvarande del.

Övriga förslag rörande punktskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om höjd skatt på alkohol, bekämpningsmedel, naturgrus och avfall, om sänkt skatt på alky-latbensin, om införande av skatt på handelsgödsel, om fluorerade växthusgaser och avfallsförbränning samt om införande av skatt på flyg och fritidsbåtar.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Motionerna

Socialdemokraterna anför i partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2 i denna del och yrkandena 13, 14, 15, 19, 20 och 21 att flera miljöstyrande skatter inte har höjts sedan 2006 och att skattesatserna lämpligen bör följa med den allmänna prisutvecklingen. *Socialdemokraterna* föreslår följande. Skatten på *alkohol* höjs enligt samma modell regeringen använde i budgetpropositionen för 2012. Höjningen medför ökade skatteintäkter med 1,5 miljarder kronor. En skatt på *handelsgödsel* återinförs för att minska jordbrukets miljöpåverkan och skatten på *bekämpningsmedel* höjs till 33:50 kronor. Förslaget innebär ökade intäkter med 300 respektive 10 miljoner kronor. En skatt på *fluorerade växthusgaser* införs i enlighet med klimatberedningens förslag i syfte att stimulera utbyte av köldmedium. Förslaget innebär ökade intäkter med 100 miljoner kronor. Skatten på *naturgrus* höjs till 15 kronor per ton. Förslaget innebär ökade intäkter med 30 miljoner kronor. Skatten på avfall höjs till 500 kronor per ton. Förslaget innebär ökade intäkter med 30 miljoner kronor. *Avfallsskatten* höjs till 500 kronor per ton. Förslaget innebär ökade intäkter med 30 miljoner kronor.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3 i denna del och yrkande 31 i denna del följande. Flygresandet behöver minska. En *flygskatt* införs från halvårsskiftet 2013 för resor i Sverige och Europa. Skatten införs i avvaktan på att flyget får en egen särskild "utsläppsbubbla" vid sidan av industrin inom ramen för EU:s

handelssystem. Skatten ska motsvara vad biltrafiken betalar. Förslagen innebär ökade intäkter med 1,75 miljarder kronor. Skatt på *handels gödsel* återinförs för att minska utsläppen från jordbruket. Skatten på bekämpningsmedel fördubblas för att bryta utvecklingen med utbredd användning av bekämpningsmedel i jordbruket och stimulera övergången till ekologiskt jordbruk. Förslagen innebär ökade intäkter med 300 respektive 70 miljoner kronor. Skatt på *fluorerade växthusgaser* införs för att stimulera utbyte av köldmedium. Skattesatsen ska motsvara koldioxidskatten för den icke handlande sektorn. Förslagen innebär ökade intäkter med 190 miljoner kronor. Skatt på *avfallsförbränning* införs för att gynna återvinning och återanvändning. Skatten utformas enligt den tidigare modellen i avvaktan på en grundlig utredning om nya styrmedel i avfallspolitiken. Förslaget innebär ökade intäkter med 60 miljoner kronor.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del och i partimotion 2012/13:U327 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 22 följande. Flyget bör bära sina kostnader för miljöpåverkan. En *klimatskatt på inrikesflyg* införs i form av en schabloniserad start- och landningsavgift i avvaktan på ett internationellt regelverk som möjliggör en bränslebeskattning. För 2013 innebär förslaget ökade intäkter med 1,4 miljarder kronor. Ökande halter av bekämpningsmedel i vattendrag, sjöar och hav påverkar ekosystemet negativt. Östersjön är övergödd av näringsämnen från jordbruket och avlopp. Skatten på *handels gödsel* återinförs och skatten på *bekämpningsmedel* höjs. Förslaget innebär ökade intäkter 2013 med 300 miljoner kronor. En skatt på *fritidsbåtar* införs och skatten på *alkylatbensin* sänks. Det innebär ökade intäkter från 2014 med 225 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2011 att vissa höjningar av *alkoholskatterna* kunde komma att aktualiseras under mandatperioden som en delfinansiering av reformer på skatteområdet. Det handlade om en höjning av punktskatten på öl och vin med ca 13 procent. Regeringen har ännu inte föreslagit några höjda alkoholskatter. Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att aktualisera höjda skattesatser för alkohol för 2013.

Utskottet har avstyrkt motsvarande yrkanden om *flygskatt* ett flertal gånger. Utskottets utgångspunkt är att flygets miljöpåverkan i första hand bör hanteras på internationell nivå, bl.a. för att undvika de konkurrensnackdelar som ett ensidigt nationellt agerande skulle innebära för svenska aktörer. Ett viktigt steg i frågan har tagits i och med att flyget fr.o.m. 2012 omfattas av EU:s utsläppshandelssystem.

Skatten på *gödselmedel* slopades den 1 januari 2010 eftersom beskattningen av handelsgödselkväve bedömdes ha haft liten påverkan på användningen inom jordbruket. Prisförändringar på gödselmedel bedömdes

påverka användandet relativt lite. Utskottet har haft anledning att ta ställning till förslag om att skatten ska återinföras vid ett flertal tillfällen under senare år och vidhåller att skatten på gödselmedel inte bör återinföras.

Skatt på *bekämpningsmedel* betalas med 30 kronor för varje helt kilo verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet. När skatten på bekämpningsmedel infördes 1984 var skattesatsen 4 kronor. Den nuvarande nivån på 30 kronor infördes 2004. Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att aktualisera en höjning av skatten.

Frågan om att införa en skatt på *fluorerade växthusgaser* har varit aktuell under flera år. Riksdagen avslog motionsyrkanden hösten 2009 och hösten 2010 med hänvisning till det beredningsarbete som pågår i Regeringskansliet med anledning av förslagen i betänkandet Skatt på fluorerade växthusgaser (SOU 2009:62). Utskottet är inte berett att ta ställning till om en skatt är det mest lämpliga styrmedlet för att minska användningen av fluorerade växthusgaser. Frågan är också om ett svenskt nationellt agerande är att föredra framför att söka en ökad gemensam EU-aktivitet på området. Riksdagen bör således inte aktualisera en skatt på fluorerade växthusgaser.

En energi- och koldioxidskatt på fossilt kol i visst hushållsavfall som förbränns infördes den 1 juli 2006. Riksdagen beslutade att slopa *avfallsförbränningskatten* den 1 oktober 2010 mot bakgrund av bedömningarna i betänkandet Skatt i retur (SOU 2009:12). Utredningen ansåg att skatten haft en obetydlig styreffekt, och de olika avfalls-, energi- och klimatpolitiska mål som motiverade dess införande hade uppfyllts bara i begränsad omfattning. Utskottet anser inte att skatten på avfallsförbränning bör återinföras.

Avfallsskatten ska öka de ekonomiska incitamenten att behandla avfall på ett sätt som är bättre från miljö- och naturresurssynpunkt. Som ett led i den gröna skatteväxlingen höjdes avfallsskatten den 1 januari 2006 från 370 till 435 kronor per ton avfall. Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att aktualisera en höjning av skatten.

Naturgrus är en icke förnybar resurs, och en skatt infördes den 1 juli 1996 för att förbättra hushållningen med naturligt förekommande grus och sand. Efter ett förslag i budgetpropositionen för 2003 höjdes skatten från 5 till 10 kronor per ton den 1 januari 2003. Naturgrusskatten höjde på nytt som ett led i den gröna skatteväxlingen den 1 januari 2006 till 13 kronor per ton naturgrus. Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att aktualisera en höjning av skatten.

För att införa en *skatt på fritidsbåtar* krävs att det finns ett båtregister. Trafikutskottet anförde beträffande båtregister i betänkande 2011/12:TU9 följande.

Utskottet konstaterar att regeringen i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1 utg.omr. 22 Kommunikationer) anför att fördelarna med ett register för fritidsbåtar inte är tillräckligt stora. Regeringen påminner om att Sjöfartsverket på regeringens uppdrag 2003 utredde frågan om ett återinförande av ett statligt fritidsbåtsregister och att

remissinstanserna överlag var kritiska till Sjöfartsverkets rapport. Enligt regeringens mening är det inte klarlagt att kostnaderna med införandet och upprätthållandet av ett register överväger nyttan med det, och mot denna bakgrund meddelar regeringen sin bedömning att det för närvarande inte är motiverat med ett återinförande av ett statligt fritidsbåtsregister. Utskottet finner inga skäl till att göra en annan bedömning.

Skatteutskottet kan konstatera att frågor om båtregister och båtskatt inte är aktuella. Efterfrågan på miljövänlig *alkylatbensin* stimuleras genom att skatten på alkylatbensin för närvarande är 1:73 kronor lägre per liter än skatten på annan bensin. Utskottet anser inte att riksdagen bör aktualisera ytterligare en sänkning av skatten på alkylatbensin.

Utskottet avstyrker med det anförda samtliga motionsförslag i motsvarande delar som behandlas i avsnittet.

Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt ska införas vid handel med avfall och skrot av vissa metaller. Den som omfattas av omvänd skattskyldighet för avfall och skrot av vissa metaller ska ha rätt till återbetalning av ingående skatt. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Skatteverket har under flera år genomfört kontroller av skrotbranschen. Omfattande fusk har upptäckts. Totalt kan skattebortfallet när det gäller mervärdesskatt enligt Skatteverkets beräkningar uppgå till ca 500 miljoner kronor per år. Volymerna och antalet aktörer har ökat markant under senare år. Skatteverket anser att införandet av omvänd skattskyldighet är den enda lösningen för att stävja fusket med mervärdesskatt. Omvänd skattskyldighet innebär att det är köparen, och inte säljaren, som ska redovisa och betala in mervärdesskatten till staten. Fördelen med omvänd skattskyldighet är att den slutliga betalningsskyldigheten läggs på företag i senare led. Dessa har som regel en hög fullgörandegrad när det gäller skattebetalning. En annan effekt av införandet av omvänd skattskyldighet vid skrot-handel är att vinsten i samband med de omfattande skrotstölderna kommer att minska, då de oseriösa aktörerna i vart fall inte kan räkna med mervärdesskatten som vinst.

Reglerna för mervärdesskatt är i stor utsträckning harmoniserade inom EU. Omvänd skattskyldighet har införts i de flesta medlemsstater. Det är enbart Sverige, Finland och Storbritannien som inte använt sig av möjligheten att införa regler om omvänd skattskyldighet för handel med skrot. Danmark införde omvänd skattskyldighet för handel med metallskrot den 1 juli 2012.

Regeringen anför att lösningen med omvänd skattskyldighet tidigare har valts för att åtgärda problem i byggsektorn och i handeln med utsläppsätter. Sammantaget är de åtgärder som vidtagits inom vissa delar av skrotbranschen inte tillräckliga för att motverka skatteundandragande. Skatteverket anser att skatteundandragandet inte kan stävjas genom ökade kontroll- eller informationsinsatser. De flesta av EU:s medlemsstater har redan infört omvänd skattskyldighet för handel med skrot. Mot denna bakgrund anser regeringen att det bör införas lagstiftning som försvårar skatteundandragande vid handel med skrot.

Genom förslaget om omvänd skattskyldighet kommer förvärvaren, och inte den som omsätter varan, att bli skattskyldig. Av denna anledning föreslås regler om rätt till återbetalning av ingående skatt för den som omsätter varan. Detta krävs för att den ingående skatten inte ska bli en faktisk skattebelastning för den näringsidkare som omsätter varan.

Regeringen bedömer att skattebortfallet till följd av fusk med mervärdesskatt inom skrotbranschen kommer att upphöra till följd av förslaget. Det innebär ökade skatteintäkter med ca 0,5 miljarder kronor 2013. I viss mån orsakar omvänd skattskyldighet en administrativ börda för berörda företag. Regeringen avser att följa upp och utvärdera reglernas effektivitet när det gäller att motverka skatteundandragande samt om och i vilken mån har reglerna medfört en ökning av den administrativa hanteringen för berörda företag. Likviditetseffekterna för företagen inom branschen bedöms inte påverka dessa företag annat än marginellt.

Utskottets ställningstagande

Genom de nu föreslagna bestämmelserna införs omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller. Skatteverket har under flera år genomfört kontroller av skrotbranschen. Omfattande fusk har upptäckts. Totalt kan skattebortfallet när det gäller mervärdesskatt enligt Skatteverkets beräkningar uppgå till ca 500 miljoner kronor per år. Volymerna och antalet aktörer har ökat markant under senare år. Skatteverket anser att skatteundandragandet inte kan stävjas genom ökade kontroll- eller informationsinsatser.

Utskottet anser att det är angeläget att stävja fusk inom mervärdesskatteområdet. Ekonomisk brottslighet påverkar den seriösa företagsamheten på ett negativt sätt. Det är svårt för seriösa företag att konkurrera med dem som fuskar och som inte redovisar mervärdesskatten på ett korrekt sätt. Även statsfinanserna påverkas negativt. Brottslighet inom skatteområdet

måste bekämpas. De flesta av EU:s medlemsstater har redan infört regler av detta slag. Andra vägar att stävja fusket har inte visat sig fungera. Utskottet ser därför positivt på regeringens förslag att införa omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid handel med avfall och skrot av vissa metaller.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen.

Mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att dels slopa den sänkta restaurangmomsen på 12 procent, dels utvidga reformen till att även omfatta reparation av cyklar, kläder och skor.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Motionerna

I *Socialdemokraternas* partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 18 föreslås att nedsättningen av krogmomsen avskaffas – det ekonomiska utrymmet ska användas för att genomföra väsentligt mer effektiva reformer. Skattesystemet bör ha relativt få undantag och särregler. Att sänka krogmomsen har gjort skattesystemet mindre likformigt samtidigt som sysselsättningseffekten sannolikt är mycket svag.

I *Miljöpartiets* partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 31 i denna del ställer sig Miljöpartiet positivt till den halverade momsen för restaurang- och cateringtjänster och vill att reformen breddas till att även omfatta reparation av cyklar, kläder och skor.

I *Sverigedemokraternas* partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del anför att regeringens sänkning av restaurang- och cateringmomsen är en oerhörd felprioritering. Den är väldigt kostsam och även om det är för tidigt att mäta resultaten av sänkningen har studier gjorts som bedömer att antalet jobb uppgår till som högst ett par tusen. Sverigedemokraterna prioriterar annorlunda och avser att återställa momssatsen till 25 procent.

I *Vänsterpartiets* partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 föreslås att restaurangmomsen höjs till 25 procent. Vänsterpartiet eftersträvar så långt möjligt ett enhetligt och likformigt regelsystem med få undantag och som är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda företagaren. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inläsningseffekter och en snedvriden konkurrens. Regeringen har under mandatperioden infört många undantag från dessa principer.

Utskottets ställningstagande

För att förenkla reglerna och för att uppnå positiva samhällsekonomiska effekter, framför allt på den varaktiga sysselsättningen, sänktes mervärdesskattesatsen på restaurang- och cateringtjänster från 25 procent till 12 procent den 1 januari 2012. Sänkningen innebär att samma mervärdesskattesats tillämpas såväl för restaurang- och cateringtjänster som för livsmedel.

Regeringen har gett tre myndigheter i uppdrag att följa upp sänkningen. Konjunkturinstitutet har fått i uppdrag att följa upp effekterna på priser, löner och sysselsättning. Skatteverket har fått i uppdrag att följa upp effekterna när det gäller hur åtgärden motverkar fusk och annat skatteundrandragande inom restaurang- och cateringbranschen. Tillväxtanalys ska följa upp effekterna när det gäller företagande (t.ex. med avseende på nyföretagande, vinstmarginaler och överlevnadsgrad) och effekterna av regelförenklingen. Uppföljningarna är ännu inte slutförda. Regeringens bedömning är att restaurangpriserna t.o.m. juli 2012 var ca 4 procent lägre än vad de skulle ha varit utan sänkningen. Därutöver har försäljningen av tjänster inom restaurang och catering ökat.

Regeringens sammantagna bedömning i budgetpropositionen är att sänkningen av mervärdesskattesatsen för restaurang- och cateringtjänster hittills har haft en positiv inverkan och förbättrat förutsättningarna att minska ungdomsarbetslösheten samt minskat de administrativa kostnaderna.

Utskottet delar regeringens bedömning och avstyrker motionsförslagen om att slopa sänkningen av mervärdesskattesatsen för restaurang- och cateringtjänster. Utskottet är inte heller berett att tillstyrka motionsförslaget om en utökad sänkning av mervärdesskattesatsen till att även omfatta reparation av cyklar, kläder och skor.

Utskottet avstyrker de aktuella motionsförslagen.

Reglerna om frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid lokaluthyrning ses över

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att reglerna om frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid lokaluthyrning bör ses över.

Budgetpropositionen

Möjligheten för fastighetsägare att bli skattskyldiga för uthyrning av verksamhetslokaler som ska användas i mervärdesskattepliktig verksamhet infördes 1979. Syftet var att undanröja bristande neutralitet i beskattningen mellan sådana skattskyldiga som bedrev verksamhet i egna lokaler och

sådana som bedrev verksamhet i hyrda lokaler. I slutet av 1990-talet gjordes en generell översyn av regelverket och ändrade regler trädde i kraft 2001.

Reglerna har kritiserats för att vara komplicerade och administrativt betungande. Under våren 2012 har Skatteverket på uppdrag av regeringen gjort en förstudie av förutsättningarna för att förenkla regelsystemet. Regeringen avser att göra en bredare översyn i syfte att förenkla regelverket.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på regeringens bedömning att reglerna om frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt vid lokaluthyrning bör ses över.

Skatteförfarandet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att de enskildas rättssäkerhet vid beskattningen bör stärkas genom en översyn av förhandsbeskedsinstitutet och behovet av bindande besked, ett uppdrag till Skatteverket att se över sin hantering för att stärka rättssäkerheten och förbättra sin service till och kommunikation med företag och genom en utredning om specialisering av skattemål i domstol.

Budgetpropositionen

För att ytterligare stärka de enskildas rätt vid beskattningen aviserar regeringen ett rättssäkerhetspaket i tre delar.

En utredning bör tillsättas med uppdrag att se över förhandsbeskedsinstitutet och analysera om det behövs någon annan form av bindande besked i enskilda fall. Möjligheten att få snabba bindande besked i en viss skattefråga ökar förutsägbarheten och stärker därmed rättssäkerheten för enskilda. Härigenom torde enskilda även slippa dyra och tidskrävande skatteprocesser.

Skatteverket bör få i uppdrag att förbättra sin hantering av ärenden i syfte att stärka rättssäkerheten och att förbättra sin service till och kommunikation med företag. Näringslivet anser att rättssäkerheten behöver stärkas på Skatteverket och att handläggningstiderna behöver bli kortare i Skatterättsnämnden. Skatteverket har själva pekat på att den rättsliga uppföljningen behöver bli bättre i syfte att öka enhetligheten i Skatteverkets beslut och att det elektroniska informationsutbytet med de skattskyldiga behöver öka.

En utredning bör tillsättas med uppdrag att ta fram ytterligare förslag för att skapa en modern, effektiv och rättssäker förvaltningsprocess. En stor uppgift i uppdraget kommer att vara att se över om det finns behov av att ytterligare stärka rättssäkerheten när det gäller skattemål, framför allt genom en specialisering av skattemål i domstol. Utredningen bör kunna påbörja sitt arbete den 1 april 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att viktiga åtgärder redan vidtagits för att stärka rättssäkerheten för enskilda inom beskattningen.

Den 1 januari 2012 trädde skatteförändelagen (2011:1244) i kraft. Det handlar om en genomgripande reform där i princip hela skatteförändelagen reglerats i en enda lag, skatteförändelagen. Regelverket är nu tydligare och lättare att tillämpa. Förändringen har bidragit till att minska den administrativa bördan för företagen och stärka de skattskyldigas ställning.

Regeringen har också tillkallat en särskild utredare med uppgift att lämna förslag på hur rättssäkerheten i vissa delar av skatteförändelagen kan stärkas ytterligare (dir. 2012:14). Utredaren ska analysera systemet med skattetillägg och skattebrott respektive tulltillägg och tullbrott, bl.a. med beaktande av den europeiska konventionen av den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt ge förslag på lämpliga författningsändringar. Även nivåerna på skattetillägg och frågor om normalt tillgängligt kontrollmaterial och risken för skatteundandragande ska utredas. Utredaren ska också analysera reglerna om tredjemansrevision och ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning i ärenden och mål om skatt m.m. och föreslå författningsändringar. Uppdraget ska redovisas senast den 9 september 2013.

Regeringens rättssäkerhetspaket syftar till att öka rättssäkerheten för enskilda genom att göra det enklare att få snabba och korrekta besked om den egna beskattningen. Behovet av förbättringar har bl.a. påtalats av näringslivet. Utskottet delar regeringens bedömning att de enskildas rättssäkerhet vid beskattningen bör stärkas genom en översyn av förhandsbeskedsinstitutet och behovet av bindande besked, ett uppdrag till Skatteverket att se över sin hantering för att stärka rättssäkerheten och förbättra sin service till och kommunikation med företag och genom en utredning om specialisering av skattemål i domstol.

Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att ett antal nya stödformer ska krediteras på skattekonto.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Under inkomsttypen Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto redovisas stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter. Redovisningen syftar till att öka riksdagens möjligheter att granska statens budget. År 2012 flyttades jämställdhetsbonusen från denna inkomsttyp till budgetens utgiftssida. Det innebär att alla skattekrediteringar som tidigare redovisats under denna inkomsttyp har upphört eller flyttats till budgetens utgiftssida.

Motionen

Vänsterpartiet lägger i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 i denna del fram en rad förslag om kreditering på skattekonto. Motionärerna avsätter 2 000 miljoner kronor för ombyggnation för ökad tillgänglighet och 3 000 miljoner kronor för upprustning av välfärdslokaler. För utbildningsvikariat, övergångsjobb, lärlingar och traineeplatser avsätts 9 035 miljoner kronor och för kollektivtrafik i glesbygd avsätts 500 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Även om det är möjligt att använda skattekontot för utbetalning av statligt stöd bör det noteras att sådana utbetalningar ut mottagarens synpunkt inte kan jämföras med en direkt utbetalning av stöd (jfr prop. 2010/11:165 Skatteförfarandet avsnitt 19.2 del 3 s. 518 f.).

Utskottet har i det föregående ställt sig bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen föreslår och ser därför inget skäl att tillstyrka motionärernas förslag om att införa en rad olika stödåtgärder som utbetalas genom kreditering på skattekonto.

Utskottet avstyrker de aktuella motionsförslagen.

Den offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning och avstyrker motionsförslagen om att godkänna Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas respektive Vänsterpartiets inkomstberäkning.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2013 som regeringen redovisar.

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 3, 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 3, 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 och 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat.

Utskottet föreslår att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2013 godkänns. Oppositionspartiernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 6 november 2012

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Lena Asplund (M), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD), Jacob Johnson (V), Raimo Pärssinen (S) och Sven Britton (S).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2013 (S)

Leif Jakobsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S), Anders Karlsson (S), Raimo Pärssinen (S) och Sven Britton (S) anför:

Svenska hushåll ska ha stabila planeringsförutsättningar och skatter, om de ska sänkas, kan bara sänkas i den takt ekonomin tillåter. Utrymme för reformer skapas genom tillväxt och fler i arbete och en kombination av förändrade skatter och besparingar.

Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Den som har högre inkomster ska bidra med mer än den som har lägre. Men alla ska få del av välfärden oavsett inkomst, och detta minskar klyftorna vilket är viktigt för sammanhållningen av samhället. Skatten ska således höjas för dem som tjänar allra mest och sänkas för pensionärer.

Skattesystemet ska inte användas för att styra människors och företags beteende. Två undantag är miljöområdet och folkhälsan där det kan vara klokt att använda skatterna för att styra beteenden.

Hjälp med läxorna ska inte vara förunnat bara några barn, utan alla barn ska erbjudas läxhjälp. Elevers möjlighet att få hjälp med läxorna ska inte avgöras av om de har föräldrar som kan eller alltid har tid att hjälpa dem. Det ska vara upp till skolan att organisera läxhjälpen på det sätt som skolan ser fungerar bäst. För de yngre barnen ser vi att läxhjälpen företrädesvis kommer att bedrivas inom ramen för fritidshemmen eftersom drygt åtta av tio elever på lågstadiet går på fritids under eftermiddagarna.

Jobbskatteavdraget infördes med motiveringen att det skulle öka sysselsättningen och minska arbetslösheten. Så har inte blivit fallet. Arbetslösheten är påtagligt högre i dag än för fem år sedan. Jobbskatteavdraget har emellertid inneburit sänkt skatt för dem som har jobb. Vi föreslår att jobbskatteavdraget ska vara kvar fullt ut för löntagare med en lön upp till 60 000 kronor/månaden.

Vi vill att *pension ska beskattas som lön*. Vi är kritiska till att regeringen har skapat en klyfta i beskattningen mellan löntagare och pensionärer. Regeringens förslag i budgetpropositionen för 2013 om en skattesänkning för pensionärer må vara ett steg i rätt riktning. Men den befriar inte regeringen från ansvaret att ha infört den skillnad i beskattning som nu etablerats. Vårt långsiktiga mål är att skattekllyftan ska slutas. Vi föreslår att skatten för pensionärer nästa år ska sänkas med ett dubbelt så stort belopp som i regeringens alternativ. Det betyder att en garantipensionär får cirka 100 kronor i månaden i sänkt skatt nästa år vilket är dubbelt så mycket som med regeringens förslag.

Det s.k. RUT-avdraget, som i dag är en del av *HUS-avdraget*, innebär att man kan få en skattereduktion på 50 procent av kostnaden för köp av hushållsnära tjänster, såsom städning i hemmet. I dag används avdraget av

hundratusentals personer, dock är höginkomsttagarna överrepresenterade bland användarna. Vi föreslår att RUT-avdraget ska finnas kvar. Skattereduktionen ska dock begränsas till 25 000 kronor per år. Det innebär att taket för köp ska vara 50 000 kronor per år, att jämföra med i dag där taket är 100 000 kronor per år. Med ett halverat tak riktas avdraget mer till vanliga barnfamiljers och pensionärers behov av hushållsservice. ROT-avdraget är en väletablerad skattereduktion som därtill är extra viktig nu när arbetslösheten ökar. I dag är ROT-avdraget en stimulans för efterfrågan i byggsektorn. Taket behålls på dagens nivå på 100 000 kronor för ett vanligt hushåll. På sikt vill vi se över möjligheten att utöka ROT-avdraget med inriktning mot energieffektivisering. Efterfrågan i byggnadsbranschen bedöms vara mer konjunkturkänslig än efterfrågan i hushållstjänstenäringen.

Den borgerliga regeringen har infört *ett skatteavdrag för de som skänker pengar till vissa ideella organisationer*. Systemet med avdrag gör skattesystemet krångligt. Det är dessutom inte rimligt att staten ska subventionera enskilda individers gåvor till ideella organisationer.

Vi anser att Sverige ska ha en konkurrenskraftig *bolagsskatt*. I dag har Sverige en bolagsskattesats på 26,3 procent. Den är något högre än i många jämförbara länder i vår närhet. Vi anser därför att det är motiverat att sänka den svenska bolagsskattesatsen. Regeringen har föreslagit en sänkning av bolagsskatten till 22 procent som kommer att kosta totalt 16 miljarder kronor. Lite mer än hälften av regeringens sänkning är en kompensation för den ökade beskattning som följer av ändrade regler för beräkningen av underlaget till bolagsskatt. Ungefär hälften av regeringens bolagsskattesänkning är helt ofinansierad och kräver statlig upplåning för att finansiera. Vi stödjer förslaget att kompensera bolagssektorn för den ökade beskattning som följer av ändrade regler för beräkningen av underlaget till bolagsskatt. Vi stödjer således inriktningen mot sänkt bolagsskatt – och ser gärna att skatten sänks när det finns ett ekonomiskt utrymme. En sådan sänkning ska vägas mot andra angelägna reformer. Om den svenska bolagsskattesatsen sänks till 22 procent kommer Sverige att ha en av de lägsta skattesatserna i Europa. Vi föreslår därför att bolagsskattesatsen sänks till 24,0 procent 2013. Om ekonomin under de kommande åren utvecklas på ett sådant sätt att ett varaktigt reformutrymme uppstår och den genomsnittliga bolagsskattenivån i Norden och Europa motiverar det kan vi ta ytterligare steg för en sänkt bolagsskattesats.

När det gäller sänkningen av *expansionsfondsskatten* anser vi att det är ett strukturellt riktigt förslag men bedömer att ekonomin inte tillåter en fullt så stor skattesänkning som regeringen föreslår. Det finansiella sparandet befinner sig på en alltför låg bana för att vara förenligt med överskotts-målet. Vi föreslår att expansionsfondsskatten sänks till 24 procent.

När det gäller regeringens aviserade utredning om *tonnageskatten* vill vi påminna om att vi i ett annat sammanhang framfört farhågor om att detta ytterligare kommer att försena införandet av en tonnageskatt.

I vårt budgetalternativ genomförs ett flertal insatser som stärker Sveriges klimat och miljöarbete. Vi prioriterar problemet med övergödningen i Östersjön och Västerhavet och vi avser att genomföra ett program för att minska övergödningen. Läckaget från jordbruket minskas genom en skatt på handelsgödsel och genom investeringar som minskar utsläppen.

Utsläppen från trafiken ökar och om inte något görs kommer Sverige inte att nå klimatmålen. Vi avvecklar *supermiljöbilspremi*en till förmån för ett statsfinansiellt neutralt system med *miljöbilsbonus* och *registreringsavgift* för nyregistrerade bilar. Systemet främjar utvecklingen av en bilpark med låga koldioxidutsläpp. För att få bonus måste bilen uppfylla den högsta säkerhetsklassningen. Avvecklingen av *supermiljöbilspremi*en stärker de offentliga finanserna med 80 miljoner kronor 2013.

Flera miljöstyrande skatter har inte höjts sedan 2006 och bör följa den allmänna prisutvecklingen. Vi föreslår följande:

Avfallsskatten höjs från 435 kronor till 500 kronor per ton. Förslaget ger 30 miljoner kronor.

Skatten på *bekämpningsmedel* höjs från 30 kronor till 33:50 kronor per helt kilo verksam beståndsdel. Förslaget ger en ökad intäkt på 10 miljoner kronor.

Skatten på *naturgrus* höjs från 13 kronor till 15 kronor per ton. Förslaget ger en ökad intäkt på 30 miljoner kronor.

Skatt på *fluorerade växthusgaser* införs i enlighet med klimatberedningens förslag om att stimulera byte av köldmedium i stora kyl- och frysanläggningar och luftkonditioneringsanläggningar. Förslaget ger en intäkt på 100 miljoner kronor.

Skatten på *handelsgödsel* återinförs. Skatten avskaffades i strid med regeringens egna expertmyndigheters rekommendationer. Jordbruket är den största källan till kväveutsläpp till haven. En del av intäkterna återförs till sektorn. Det sker dels inom ramen för miljö- och klimatinvesteringar, dels genom en omfördelning av forskningsresurser till tillämpad forskning inom lantbruksområdet. Förslaget ger intäkter på 300 miljoner kronor.

Alkoholskatterna höjs. Förslaget innebär att en flaska vin kostar ca 3 kronor mer i konsumentledet, en flaska sprit ca 15 kronor mer och att priset på en burk starköl höjs med ca 1 krona. Förslaget stärker de offentliga finanserna med 1,5 miljarder kronor 2013.

Den borgerliga regeringen har sänkt *momsen på restaurang- och cateringtjänster* till 12 procent. Förslaget har motiverats från regeringen som ett sätt att öka sysselsättningen. Flertalet bedömare, såsom Konjunkturinstitutet, anser dock att regeringens bedömningar av effekten av den sänkta krogmomsen överskattar effekten. Den svaga effekten av en sänkt krogmoms beror bl.a. på att jobb i andra branscher riskerar att trängas undan.

Vi menar att skattesystemet bör ha relativt få undantag och särregler. Att sänka krogmomsen har gjort skattesystemet mindre likformigt samtidigt som sysselsättningseffekten sannolikt är mycket svag. Vi föreslår att

nedsättningen av krogmomsen avskaffas, och att det ekonomiska utrymmet ska användas för att genomföra väsentligt mer effektiva reformer. Förslaget stärker de offentliga finanserna med 5,4 miljarder kronor 2013.

Med detta föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Socialdemokraternas förslag. Vi tillstyrker partimotion 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 1, 3, 6–9, 11–16 och 18–22. Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi302.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2013 (MP)

Mats Pertoft (MP) anför:

Målet för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning. Grön skatteväxling, dvs. ökad beskattning av miljöresurser och utsläpp, i kombination med stimulanser som sänkt skatt på arbete gynnar både klimatet, jobben och ekonomin och är ett viktigt långsiktigt mål för Miljöpartiets skattepolitik.

Skattepolitiken ska vara omfördelande. Omfördelningen i samhället sker genom de allmänna socialförsäkringarna och skattesystemet tillsammans. Miljöpartiet anser att det är rimligt med en progressivitet i skattesystemet så att de som tjänar mest också betalar en större andel av sin inkomst i skatt. Samtidigt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning.

Vi anser att det är viktigt att människor har goda och stabila förutsättningar för att kunna planera sin privatekonomi. Det är också positivt att göra det lönsammare att arbeta och att skapa goda villkor för löntagare. Miljöpartiet anser i linje med detta att de senaste årens sänkningar av inkomstskatten för vanliga löntagare ska ligga kvar. Vi föreslår däremot en avtrappning av *jobbskatteavdraget* med 2,5 procent på månadsinkomster från 40 000 kronor. De med en månadslön på upp till 40 000 kronor behåller alltså hela jobbskatteavdraget och berörs inte av detta förslag. Vid en månadslön på 45 000 kronor minskas jobbskatteavdraget med drygt 100 kronor i månaden. Jobbskatteavdraget är helt avtrappat vid en månadslön på 117 000 kronor.

Ensamstående föräldrar med barn lever ofta i en ansträngd ekonomisk situation vilket inte minst drabbar barnen. Miljöpartiet föreslår en ny skattereduktion för att underlätta den ekonomiska situationen för *ensamstående föräldrar med barn*. Skattereduktionen är 5 000 kronor per år och betalas ut till alla föräldrar som i sin skattedeklaration ansöker om skattereduktionen och kan styrka att deras barn bor hos dem hela eller delar av året. En

skattreduktion enligt denna modell är ett träffsäkert sätt att förbättra för ensamstående samtidigt som man undviker att skapa negativa marginaleffekter.

Miljöpartiet motsätter sig *RUT-avdrag för läxhjälp* och föreslår i stället att 30 miljoner kronor avsätts för stöd till ideella organisationers arbete med läxhjälp. På så sätt får alla barn tillgång till läxhjälp oavsett föräldrarnas inkomst. Vidare föreslår miljöpartiet att det befintliga *ROT-avdraget utvidgas och energianpassas*. Vi föreslår även att ett energismart ROT-avdrag införs för ägare av flerfamiljshus. Det nya ROT-avdraget ska också kunna gå till skollokaler.

Vi vill även att *fastighetsskatten* på studentkorridorer avskaffas helt. Ett rum i en studentkorridor beskattas i dag med samma avgift, ca 1 300 kronor per år, som en stor lägenhet. Det är inte rimligt utifrån studenternas ekonomiska villkor. Denna skattelättnad stimulerar samtidigt till byggande av moderna korridorer där ett färre antal studentrum delar på kök, badrum och balkong.

Miljöpartiet avvisar fortsatt *avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer* som bedriver hjälpverksamhet. Vi anser att regeringens förslag är olyckligt utformat eftersom avdragsrätten är begränsad till de organisationer som bedriver hjälpverksamhet och därmed inte gäller andra organisationer, såsom idrottsföreningar, rättighets- eller miljöorganisationer. Vi är också oroliga för att förslaget kan få till följd att föreningsstödet på sikt dras ner.

Eftersom vi inför ett annat system för att stimulera bränslesnåla bilar fasas regeringens *fordonsskattebefrielse* ut. Reformen fasas ut på ett sådant sätt att det inte drabbar dem som redan köpt bil under det nuvarande regelverket. Vi vill anpassa förmånsbeskattningen till vårt förslag om ”snålbilstappa”. Därför vill vi avskaffa det nuvarande systemet, och i stället koldioxidrelatera förmånsbeskattningen så att den som väljer en förmånsbil med låga koldioxidutsläpp premieras. En komponent som styr mot förnybara bränslen, likt dagens nedsättning för gas- och elbilar, kommer att finnas kvar i vårt system.

Bolagsskattesatsen har betydelse för multinationella företags investerings- och lokaliseringsbeslut och för var företagen väljer att redovisa och beskatta vinst. Skattenivåns relation till övriga Norden och Europa har därmed betydelse för produktion och sysselsättning i Sverige. Vi behöver inte ha Europas lägsta bolagsskatt men dagens nivå kan vara skadlig för industrins konkurrenskraft. Miljöpartiet föreslår därför att *bolagsskatten* sänks med 1 procentenhet. En generell sänkning av arbetsgivaravgifterna genomförs och de mindre företagen får en riktad sänkning på 10 procent.

Klokt utformade ekonomiska styrmedel där förorenaren betalar är kostnadseffektiva verktyg i klimatpolitiken. Det samhällsekonomiskt mest effektiva styrmedlet är koldioxidskatten som vi anser bör användas mer aktivt för att minska utsläppen av koldioxid. Sverige tar på så sätt klimatansvar, när klimatmålen och bidrar till att begränsa den globala uppvärmningen.

Vi motsätter oss regeringens förslag om att avskaffa *koldioxidskatten på kraftvärme*.

För att hålla uppe omvandlingstrycket och ge tydliga signaler om att klimatomställningen är prioriterad föreslår vi att *koldioxidskatten* höjs med 24 öre 2013. Det motsvarar ca 70 öre per liter för bensin. Vi vill också räkna upp koldioxidskatten med BNP-utvecklingen för att styreffekten inte ska minska.

Torv är i dag undantagen koldioxidskatt trots att det är ett fossilt bränsle. Vi föreslår att undantaget från koldioxidskatt slopas och att torv beskattas på samma vis som andra fossila bränslen.

Energiskatten på diesel är lägre än energiskatten på bensin. Utfasningen av subventionen inleddes 2011 och bör fortsätta 2015. Vi föreslår att energiskatten på diesel höjs med 20 öre per liter 2015 och att fordonskatten samtidigt sänks för dieselmotorer.

Vattenkraftsbolagen gör stora vinster på el från vattenkraft eftersom priset vida överstiger produktionskostnaderna. Handeln med utsläppsrätter pressar upp elpriset samtidigt som vatten- och kärnkraftsproducenter inte behöver betala för några utsläppsrätter. Vi föreslår därför att *effektskatten på kärnkraft* höjs motsvarande en nettointäkt på 3 miljarder kronor per år. Vi föreslår också att *fastighetskatten på vattenkraftverk* höjs motsvarande en nettointäkt på 1 miljard kronor per år.

Flygresandet står i dag för 10–20 procent av svenskars totala klimatpåverkande utsläpp. Flyget har visserligen införlivats i EU:s handel med utsläppsrätter, men som systemet är utformat kommer det att ha en marginell påverkan på flygets klimatpåverkan och totala kostnader. Sverige bör verka för att flyget ges en särskild utsläppsbubbla vid sidan av industrin inom handelssystemet. I avvaktan på en sådan lösning bör en flygskatt införas från halvårsskiftet 2013 som kompenserar för den del av flygets klimatpåverkan som inte täcks av utsläppshandeln. Skatten ska motsvara den koldioxidskatt som biltrafiken betalar.

Vi föreslår att en miljöskatt för *fluorerade växthusgaser* införs för att stimulera byte av stora kyl- och frysanläggningars och luftkonditioneringsanläggningars köldmedium. Syftet är att få bort de fluorerade gaserna. Skattesatsen bör motsvara den koldioxidskatt som industrin utanför handelssystemet betalar.

Konstgödselskatten bör återinföras som den var innan den avskaffades. En skatt på *handelsgödsel* behövs för att minska utsläppen av näringsämnen och miljögifter från jordbruket. Medlen ska återföras till näringen i form av ersättning för miljöåtgärder.

Användningen av *bekämpningsmedel* är fortsatt för hög i jordbruket. För att bryta utvecklingen vill vi dubblera skattesatsen. Näringen får därmed betala kostnaden för sin miljöpåverkan samtidigt som övergången till ekologiskt lantbruk stimuleras.

Återvinning och återanvändning av material är mycket mer energibesparande än att elda upp materialet. Vi vill införa en skatt på *förbränning av avfall* för att stimulera källsortering och materialåtervinning. Vi återinför den gamla skattemodellen i avvaktan på en förutsättningslös och grundlig utredning om nya styrmedel i avfallspolitiken.

Lastbilstrafikens miljökostnader bör synas i priset på transporter. En differentierad *lastbilsskatt* innebär att den tunga vägtrafiken får betala för kostnader som inte täcks in av koldioxidskatten, t.ex. för vägslitage, olyckor och buller. Vi föreslår en skatt på i genomsnitt 1:40 kronor per kilometer från halvårsskiftet 2014 samtidigt som eurovinjettskatten avskaffas. Åtgärden minskar konkurrenssnedvridningen mellan transporter på järnväg och väg. Skatten bör vara lägre i områden där möjligheten för båt- eller järnvägstransporter saknas, vilket inte minst gäller skogsindustrins timmertransporter.

Det är nu dags att ersätta det nuvarande miljöbilssystemet med ett system som påskyndar omställningen av bilparken. Vi föreslår en statsfinansierad neutral avgiftsfinansierad *snålbilstrappa*. Det innebär att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Varje år skärps kraven för att man ska få en kontinuerlig teknikutveckling. En komponent som beaktar olika bränslets påverkan på luftkvaliteten behövs också. Den nuvarande fordonsskattebefrielsen bör fasas ut så att den inte drabbar dem som redan köpt bil med det nuvarande regelverket.

Miljöpartiet ställer sig positivt till den *halverade momsen på restaurang- och cateringtjänster* och vill att reformen breddas till att även omfatta reparation av cyklar, kläder och skor.

Med detta föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Miljöpartiets förslag. Vi tillstyrker partimotion 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 1, 3, 17–18 och 30–31.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi303.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2013 (SD)

Thoralf Alfsson (SD) anför:

Sysselsättning är grunden för hela vår välfärd. Sverigedemokraternas absoluta målsättning är därför full sysselsättning. Varje enskilt arbete är viktigt och betydelsefullt. Det är eftersträvaransvärt att kunna försörja sig själv och stå på egna ben.

Utgångspunkten är att politikens roll ska vara att skapa optimala förutsättningar för full sysselsättning snarare än att försöka lindra symtomen av en i grunden felaktig sysselsättningspolitik. Sysselsättningspolitiken har fyra övergripande syften. Skapa starkare drivkrafter för att arbeta, göra det enklare och billigare att anställa, råda bot på den missmatchning som tilltagit på arbetsmarknaden och minska utbudet av okvalificerad invandrad arbetskraft.

Det första steget i en förnuftig sysselsättningskapande politik är att skapa incitament för att vara juste sysselsatt. Sverigedemokraterna förordar därmed en utveckling av *jobbskatteavdraget* i form av ett femte steg. Denna åtgärd är sannolikt den mest effektiva åtgärden för att skapa sysselsättning mätt per enskild krona. Exempelvis skapar den 10 000 nya jobb, vilket är mer än tre gånger så mycket sysselsättning som regeringens generella sänkning av de sociala avgifterna, trots att jobbskatteavdraget är billigare att genomföra. Reformen syftar även till att ge arbetande svenskar en möjlighet att stå på egna ben och på så vis göra sig mindre beroende av det offentliga.

Vi betraktar pension som huvudsakligen uppskjuten lön. Det finns därmed varken logik eller rättvisa i att pensionärer ska straffbeskattas i den utsträckning som sker i dag i förhållande till vanliga löntagare. Vår ambition är att kraftigt reducera skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension till 2016 genom *en successiv höjning av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år*. Under budgetperioden ska en genomsnittlig pensionär få sin skatt sänkt med motsvarande 13 800 kronor. Detta bedöms även leda till högre konsumtion bland landets pensionärer och påverkar således även sysselsättningen i positiv riktning. Vi avsätter 3 000 miljoner kronor 2013, 5 000 miljoner kronor 2014, 7 300 miljoner kronor 2015 och 9 500 miljoner kronor 2016. Totalt under budgetperioden avsätter vi 24 800 miljoner kronor för att sänka pensionärernas skatter.

Vi är i grunden mycket positiva till *RUT-avdraget*. Reformen har inte enbart haft sysselsättningskapande effekter, den har även gett vanliga människor möjligheter att få mer tid över till annat än hushållsarbete. RUT-avdraget bedöms ha skapat uppemot 19 000 fler sysselsatta och är därtill helt självfinansierande. Sverigedemokraternas ambition är därmed att utveckla avdraget för personer som fyllt 65 år. Vi avsätter 500 miljoner kronor årligen och totalt under budgetperioden 2 000 miljoner kronor för att utveckla RUT-avdraget för äldre.

Vi vill göra det skattefritt att hyra ut del av bostaden men också *skattebefria andrahandsuthyrningen* och göra reglerna för denna typ av uthyrning mer flexibla. Det ska inte vara möjligt för andrahandshyresgäster att anmäla och få skadestånd retroaktivt. Den statsfinansiella kostnaden blir liten för dessa förändringar och det blir ett lågt pris att betala för att på kort tid lösgöra ett stort antal bostäder för unga och studenter. Dessa tvingas för närvarande ofta tacka nej till arbete eller utbildningsplats då de inte hittar ett boende. Mycket talar för att dessa boendemöjligheter skulle kunna uppstå just i storstadsregionerna där bostadsbristen är som störst. De samhällsekonomiska vinsterna skulle bli stora när vår bostadsyta nyttjas på ett mer effektivt sätt. Vi avsätter 400 miljoner kronor årligen och totalt under budgetperioden 1 600 miljoner kronor för att underlätta andrahandsuthyrning.

Vi anser vidare att det är orimligt att studentbostäder inte betraktas som elevhem vilket man gör undantag för i fastighetstaxeringslagen, med slopad fastighetsavgift som följd. Vi vill stimulera byggnation av studentbostäder genom att klassa dem som elevhem, till följd att den *kommunala fastighetsavgiften* avseende studentbostäder slopas.

När det gäller regeringens aviserade utredning om *tonnageskatten* anförts att vi i annat sammanhang framfört farhågor vad gäller att detta ytterligare kommer att försena införandet av en tonnageskatt.

Tillgången på energi är en förutsättning för att vi ska kunna behålla och utveckla välståndet. Näringslivets konkurrenskraft får inte försämrats av en osäker inhemsk energiprissituation och energiproduktion. Elpriserna behöver sänkas och kapaciteten för elproduktionen öka för att hushållen ska få rimliga boendekostnader.

Vår ambition är att sänka hushållens energikostnader genom att *elskatten* sänks med 10 öre per kWh 2015. Det ger ett normalt villahushåll en minskad nettokostnad med 250 kronor per månad. Vi avsätter medel från 2016 för detta.

För att stimulera byggandet och skapa incitament för nya kärnreaktorer vill vi slopa *effektskatten*, som är en straffskatt på kärnkraft som inte belastar övriga energislag. Effektskatten bör slopas för reaktorer som installeras efter den 1 januari 2013. På lång sikt, när nuvarande reaktorer är utbytta, beräknas reformen kosta 1 600 miljoner kronor årligen.

Vår vision om ett hållbart jordbruk och en levande landsbygd innebär att den inhemska livsmedelsproduktionen bevaras, bl.a. genom en höjd *återbetalning av koldioxidskatt* för jord- och skogsbruksmaskiner. Riksdagens beslut att till 2015 stegvis minska återbetalningen av koldioxidskatten för jord- och skogsbruksmaskiner från 2:10 kr/liter till 0:90 kr/liter och att höja energiskatten på dieselolja med 0:20 kr/liter innebär ett kostnadspåslag på mer än en halv miljard kronor per år för jord- och skogsbrukssektorn. Sverige ligger i den absoluta toppen i Europa när gäller skatt på diesel inom jordbruket. Vi vill ändra riksdagens beslut och höja återbetalningen av koldioxidskatt och motsätter oss samtidigt de planerade höjningarna av *dieselskatten*. I vårt budgetalternativ avsätter vi medel för hela budgetperioden för att höja återbetalningen av koldioxidskatt.

Regeringens *sänkning av restaurang- och cateringmomsen* var en oerhörd felprioritering. Den är väldigt kostsam och även om det är för tidigt att mäta resultaten av sänkningen har studier gjorts som bedömer att antalet nyskapade jobb uppgår till som högst ett par tusen. Jämförelser med Finland, där en liknande satsning blev en direkt besvikelse, bekräftar denna analys. Finanspolitiska rådet skriver att deras "bedömning är att regeringens beräknade effekter på arbetslösheten och sysselsättningen av sänkt mervärdesskatt är överskattade" samt att "när det gäller restaurang- och cateringtjänster är vår bedömning att argumentet för reducerad skattesats är svaga". Sverigedemokraternas pragmatiska hållning gör att vi

prioriterar annorlunda och avser att återställa momssatsen till 25 procent. Det finns andra åtgärder som ger bättre utdelning, räknat i antal jobb per satsad krona.

Vi skapar ett utrymme på 5 400 miljoner kronor 2013, 4 400 miljoner kronor 2014, 4 700 miljoner kronor 2015 och 4 700 miljoner kronor 2016. Totalt under budgetperioden skapar vi ett utrymme på 19 200 miljoner kronor genom återställningen.

Med detta föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Sverigedemokraternas förslag. Vi tillstyrker partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 1 och 2.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi219.

4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2013 (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Målet för Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden, skapa förutsättningar för en hållbar utveckling och utjämna inkomstskillnaderna. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade, generella välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov.

Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Det är viktigt att eftersträva ett system som är enhetligt och likformigt och som har så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras också möjligheterna till skatteplanering. Genom att kraftfullt bekämpa skattefusk stärks välfärden och skapas rättvisa konkurrensvillkor för företagen.

Skatteintäkterna behöver öka. Viljan att betala skatt är god om det finns en koppling till satsningar på t.ex. sjukvård, äldreomsorg och en bra skola. I motsättning till detta står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik, där den enskilt största posten är det s.k. *jobbskatteavdraget*. Vänsterpartiet är mycket kritiskt till jobbskatteavdraget som är en del av regeringens politik för låga löner. Vi arbetar därför för att jobbskatteavdraget stegvis avskaffas till förmån för en rättvis och likformig beskattning. Först och främst ger jobbskatteavdraget störst skattesänkningar vid höga inkomster och gynnar därmed män framför kvinnor. För det andra är beläggen för att jobbskatteavdraget skulle skapa några jobb mycket svaga. Tidigare i år presenterade Institutet för arbetsmarknadspolitisk utredning (IFAU) en rapport¹ som visar att det i princip är omöjligt att utvärdera jobbskatteavdragets effekt på sysselsättningen. Trots detta hävdar regeringen i budgetpropositionen att jobbskatteavdraget kommer att ge 120 000 fler jobb på "lång sikt". Även om detta skulle stämma är kostnaden per skapat jobb väldigt hög. Slutligen innebär jobbskatteavdraget att man betalar olika mycket i skatt på sin inkomst beroende på om inkomsten utgörs av t.ex. pension, föräldrapenning eller lön.

¹ Jobbskatteavdraget, Rapport 2012:2 IFAU.

Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få acceptans. Därför menar Vänsterpartiet att det krävs en *ökad progressivitet* i systemet och föreslår höjd skatt vid högre inkomster. Med vår politik får alla löntagare upp till medelinkomst oförändrad inkomstskatt i förhållande till dagens regler. Vi föreslår att jobbskatteavdraget trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. För inkomster som är högre än så görs en avtrappning av jobbskatteavdraget, alltså en skattehöjning. Om man tjänar mer än 50 000 kronor i månaden får man inget jobbskatteavdrag. Det är ett första steg mot en likformig beskattning.

Vi föreslår också en *långsammare uppräknings av skiktgränserna* för uttag av statlig inkomstskatt. Med vår politik görs uppräkningsen med utgångspunkt i förändringen i konsumentprisindex med tillägg av 1 procentenhet.

Vi vill även slopa *nedsättningen av den särskilda löneskatten för äldre*. Syftet var enligt regeringen att göra det mer attraktivt för arbetsgivare att behålla och anställa äldre arbetskraft. Denna möjlighet kommer dock inte alla till del. Människor med låga löner och förslitande arbetsuppgifter orkar sällan arbeta fram till dagens pensionsålder, varför förslaget i stället bidrar till orättvisa mellan olika grupper av äldre.

Vi vill riva upp skattereduktionen för hushållsnära tjänster, *det s.k. ROT-avdraget*, som drar undan alltmer skatteintäkter för varje år som går. Det används i första hand av höginkomsttagare och kostar oerhört mycket för ett fåtal, lågproduktiva arbetstillfällen med djupt problematiska arbetsvillkor. Vi vill i stället använda pengarna till satsningar på förskolan, dels för att finansiera 15 000 platser i barnomsorgen som ska vara tillgänglig på kvällar, nätter och helger då allt fler småbarnsföräldrar faktiskt jobbar, dels för att utöka rätten till vistelsetid på förskolan för barn till arbetslösa och föräldralediga till 30 timmar per vecka. Dagens *ROT-avdrag* för villor och bostadsrätter vill vi tidsbestämma så att det finns kvar t.o.m. utgången av 2013. I ett läge där byggkonjunkturen nu viker menar Vänsterpartiet att det är viktigt att hålla uppe efterfrågan. Nu är det dags att styra om subventionerna till att bygga bort bostadsbristen och renovera miljonprogrammen. Därför föreslår vi att den maximala skattereduktionen sänks till 15 000 kronor 2013. ROT-avdraget avskaffas helt 2014.

Vänsterpartiet anser att skattemässig neutralitet ska råda mellan olika kategorier av bostäder med olika upplåtelseformer. I dag är hyresrätten missgynnad. Regeringen föreslår i budgetpropositionen en sänkning av fastighetsskatten för hyreshusenheter. Vänsterpartiet välkomnar detta men vill gå längre och helt slopa fastighetsskatten för hyreslägenheter. Förslaget inkluderar studentlägenheter. Ett borttagande av fastighetsskatten för hyresrätter sänker också boendekostnaderna för hyresgästerna. Vi avvisar samtidigt regeringens förslag om att höja *schablonavdraget för att hyra ut sin bostad i andra hand*.

Regeringens förändringar av fastighetsskatten och slopandet av förmögenhetsskatten har bidragit till att inkomstklyftorna i Sverige har ökat. Personer som äger lyxvillor har fått en rejäl skattesänkning samtidigt som vanliga småhusägare bara har fått se sin fastighetsskatt byta namn till fastighetsavgift.

Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas. Fastigheter är också en viktig och stabil skattebas. Vi menar att beskattningen måste utformas med krav på förutsägbarhet, men också uppfattas som rättvis. Därför bör marknadsvärdet tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder än vad det gör i dag. Med utgångspunkt i dagens regler föreslår vi att villor med ett taxeringsvärde på 3 miljoner kronor eller mer förutom *fastighetsavgiften* även beskattas med 1 procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Det innebär att ca 8 procent av småhusen får höjd skatt jämfört med dagens regler. Samtidigt föreslår vi att begränsningsregeln i fastighetsskatten ska finnas kvar och utvidgas till att omfatta alla. Ingen kommer därmed att betala mer än 4 procent av sin inkomst i fastighetsskatt, inklusive den s.k. kommunala fastighetsavgiften.

Regeringen aviserar att man vill införa ett s.k. *investeraravdrag* i syfte att stimulera tillgången på kapital i mindre företag. Vänsterpartiets preliminära bedömning är att avvisa förslaget, framför allt på grund av de risker för skatteundandragande som förslaget medför och som regeringen också själv lyfter.

Vänsterpartiet vill också ta bort *skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer*. Vi har en positiv syn på ideell verksamhet som vi menar utvecklar demokratin. Vi anser att väl fungerande statliga och kommunala stöd till ideella organisationer är ett mer demokratiskt sätt att stödja denna sektor än skattereduktioner till enskilda givare.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på att det finns starka parter på arbetsmarknaden. De fackliga organisationerna är de viktigaste aktörerna i arbetet för att förbättra villkoren i arbetslivet och öka arbetstagnans inflytande på arbetsplatserna. Regeringens s.k. arbetslöshetsavgift gör medlemsavgifterna till a-kassorna orimligt höga och orättvist differentierade. Avgiften behövs inte för finansieringen av försäkringen eftersom den är kraftigt överfinansierad. Vi avskaffar därför arbetslöshetsavgiften. Ingen kommer då att behöva betala mer än ca 100 kronor per månad i medlemsavgift till sin a-kassa. Vi inför också *avdragsrätt för medlemsavgiften*. För att fler ska välja att organisera sig i facket inför vi även *avdragsrätt för medlemskap i facklig organisation*.

Regeringen har föreslagit att *bolagsskatten* ska sänkas från dagens 26,3 procent till 22 procent med motiveringen att den svenska bolagsskatten inte längre är konkurrenskraftig. Förslaget är statsbudgetens största ”reform” och kostar drygt 16 miljarder kronor. Vänsterpartiets bedömning är att nivån på den svenska bolagsskatten är konkurrenskraftig. Enligt OECD ligger bolagsskatten i Sverige nära genomsnittet för just OECD:s

medlemsländer. Dessa jämförelser avser den formella nivån på bolagsskatten. Vid en jämförelse av den effektiva bolagsskatten i olika länder, dvs. den skatt som faktiskt betalas in efter olika typer av avdrag, framgår det att Sverige ligger i den nedre delen bland de jämförda länderna. Vänsterpartiets bedömning är således att nivån på den svenska bolagsskatten är konkurrenskraftig och att det finns utrymme att höja skatten ytterligare. Vi föreslår därför att bolagsskatten höjs till 28 procent. Vår bedömning är att den faktiska bolagsskatten då skulle bli drygt 17 procent i genomsnitt.

Vi avvisar även förslaget om en sänkning av *expansionsfondsskatten* från 26,3 procent till 22 procent.

I samband med bolagsskattesänkningen föreslår regeringen också att *avdragsrätten för ränteutgifter* inom en intressegemenskap begränsas. Förslaget från regeringen ska ses mot den mycket starka och berättigade kritik som funnits mot de skatteupplägg som kallas räntesnurror. Inte minst har kritiken gällt de riskkapitalbolag inom välfärdssektorn som genom att använda räntesnurrorna har minskat sin skatt med miljardbelopp. Vänsterpartiet står bakom förslaget som ett steg i rätt riktning men företagen kommer även i fortsättningen att kunna dra av vissa räntekostnader enligt den s.k. tioprocentsregeln och den s.k. ventilen. Detta under förutsättning att såväl förvärv som den skuld som ligger till grund för ränteutgiften huvudsakligen är affärsmässigt motiverad. Vänsterpartiet ifrågasätter om avdragsmöjligheter inom en intressegemenskap ska få förekomma även i dessa fall. Regeringen bör återkomma med en konsekvensanalys av att helt avskaffa möjligheterna till ränteavdrag inom en intressegemenskap.

Vänsterpartiet anser att i fråga om *tonnageskatten* förenas hänsyn till miljö och sysselsättning. Vi värnar både jobben inom rederinäringen och de relativt sett miljövänliga transporterna till sjöss och vill därför lagstifta om tonnageskatt. Vi befarar dock att den utredning som regeringen aviserat i budgetpropositionen ytterligare kommer att försena införandet av en tonnageskatt.

Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter och tillgångar ska beskattas. Fastigheter är också en viktig och stabil skattebas. I dag ges möjlighet till *uppskov med reavinstantbeskattning* vid försäljning av bostad upp till ett tak på 1,45 miljoner kronor. Uppskoven uppgår till ca 220 miljarder kronor vilket innebär utestående skatteintäkter på nästan 50 miljarder kronor. Förutom att staten riskerar att gå miste om viktiga intäkter bidrar de generösa uppskovsmöjligheterna till att driva upp bostadspriserna. Vi menar att uppskovsmöjligheterna på sikt ska tas bort. I ett första steg bör taket sänkas till 1 miljon kronor.

Vi föreslår att det tas ut en *engångsskatt på 5 procent på landets fyra storbanker*. Det finns all anledning att ta in en del av de övervinster dessa banker gör och sätta dem i produktiv användning. Vi satsar i stället pengarna på åtgärder mot ungdomsarbetslösheten.

Forskning och utveckling är avgörande för framtida satsningar för att utveckla t.ex. miljö- och energiteknik. Vi vill avsätta medel för en *ökad satsning på forskning inom små och medelstora företag*. Stödet ska avse högst 30 procent av företagets kostnader upp till ett tak på 2,5 miljoner kronor. Alla företag med upp till 250 anställda ska omfattas.

Vänsterpartiet vill utreda utformningen av en *förmögenhetsskatt* som kan införas 2014. Samtidigt som förra förmögenhetsskatten hade brister kan vi konstatera att de som tidigare betalade förmögenhetsskatt tillhörde de övriga inkomstskikten.

På motsvarande sätt vet vi att den tidigare *arvs- och gåvoskatten* hade en utjämnande effekt på inkomst- och förmögenhetsfördelningen. Vi anser därför att det från 2014 borde införas en arvsskatt som betalas av dödsboet innan det skiftas. Utformningen av en sådan skatt bör även den utredas väl. Utgångspunkten är att arv mellan makar och sambos undantas, liksom näringsstillgångar vid företagsövertagande. Införandet av en sådan arvsbeskattning kräver också att det införs en skatt på gåvor, annars är risken för skatteundandragande stor.

Skatter och avgifter är nödvändiga och viktiga styrmedel i klimat- och miljömställningen. Den som orsakar negativ miljö- och klimatpåverkan ska stå för kostnaderna enligt principen att förorenaren betalar. Priset på transporter ska t.ex. inkludera kostnader för miljöskador, hälsoeffekter, trafikolyckor och andra samhällsekonomiska kostnader.

Koldioxidskatten är ett effektivt ekonomiskt styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser. I Sverige står inrikes transporter för ca 30 procent av växthusgasutsläppen. Av de inrikes transporterna står vägtrafiken i sin tur för drygt 90 procent av utsläppen. Vi bedömer att det finns ett behov av att höja koldioxidskatten varje år fram till 2015 och vi föreslår en årlig höjning med 7 öre. Det innebär att bensinen blir ca 20 öre dyrare per år.

För att kompensera för höjda drivmedelspriser för personer med låga inkomster och för boende på landsbygden föreslår vi bl.a. sänkt *fordons-skatt* i 35 glesbygdskommuner och bidrag till *efterkonvertering av äldre fordon* så att de kan köras på mer hållbara bränslen. Med bl.a. skattepolitiken gynnar vi också kollektivtrafiken.

Lastbilstransporterna står för den största trafikökningen på vägarna. För att motverka en ytterligare ökning av den tunga trafiken och stimulera till bränsleeffektivare fordon vill vi införa en *kilometerskatt för tunga fordon*. En kilometerskatt bidrar till kostnadsneutralitet mellan svenska och utländska åkare.

Även flyget ska bära sina egna kostnader för miljöpåverkan. Vår utgångspunkt är att nivån på koldioxid- och energiskatt på flygfotogen ska motsvara vad som gäller för bilbensin. Vi vill införa en skatt på *inrikesflyg* från den 1 juli 2013 i form av en schabloniserad start- och landningsavgift.

Vi har länge efterfrågat en ny *miljöbilsdefinition* som skärper utsläppskraven för miljöbilar. Vi välkomnar därför att regeringen föreslår en miljöbilsdefinition som skärper utsläppsgränsen för femårig befrielse av fordonsskatt. Förslaget är ett steg i rätt riktning även om koldioxidutsläppen inte bör vara kopplade till tjänstevikten på bilen. Vi föreslår istället en platt gräns för koldioxidutsläpp som kontinuerligt sänks för att uppmuntra köp av mindre och energisnålare bilar.

Vi anser att en försäljningsskatt för bilar, en s.k. bonus malus-modell, kopplad till miljöbilsdefinitionen bör införas. Detta betyder att bilar med mycket låga koldioxidutsläpp får en betydande skattebonus, bilar med genomsnittliga utsläpp beskattas neutralt medan de med höga utsläpp får en hög skatt.

Halterna av bekämpningsmedel ökar i vattendrag, sjöar och hav vilket påverkar det marina ekosystemet negativt. Inte minst Östersjön är övergödd av näringsämnen från jordbruk och avlopp. Det är därför nödvändigt att åter införa en skatt på *handelsgödsel* och att höja skatten på *bekämpningsmedel*.

Vi föreslår slutligen att en skatt på *fritidsbåtar* införs och att skatten på *alkylatbensin* sänks. Det innebär ökade skatteintäkter från 2014.

Vi eftersträvar så långt som möjligt ett enhetligt och likformigt regelsystem med få undantag och som är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda företagaren. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inlåsnings effekter och en snedvriden konkurrens. Regeringen har under mandatperioden infört många undantag från dessa principer. Ett av dessa är *sänkningen av restaurangmomsen*. Vänsterpartiet vill höja restaurangmomsen till 25 procent. Erfarenheter från Finland, där man har sänkt momsen på såväl restaurang- som frisörverksamhet, visar att sysselsättningseffekterna är närmast obefintliga. Även regeringens eget finanspolitiska råd menar att momssänkningens beräknade effekter på arbetslöshet och sysselsättning är överdrivna och att reformen har karaktären av ett branschstöd.

Med detta föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Vänsterpartiets förslag. Vi tillstyrker parti- och kommittémotionerna 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 1–3, 7, 10–13 och 15–18, 2012/13:Sk231 (V) yrkande 3 och 2012/13:U327 (V) yrkande 22.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi250.

Särskilt yttrande

Höjt schablonavdrag vid uthyrning av bostäder (S, MP, V)

Leif Jakobsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S), Anders Karlsson (S), Mats Pertoft (MP), Jacob Johnson (V), Raimo Pärssinen (S) och Sven Britton (S) anför:

Regeringen har vid sin beräkning av den minskning av skatteintäkterna som uppkommer till följd av den föreslagna höjningen av schablonavdraget vid uthyrning av egen bostad även beaktat de förslag om ökad uthyrning av privatbostäder som finns i budgetpropositionens kapitel om utgiftsområde 18. Förslagen har remitterats till civilutskottet.

Det framgår av civilutskottets yttrande till finansutskottet över ramarna för utgiftsområde 18 (2012/13:CU1y) att en majoritet i civilutskottet (S, MP, SD och V) har avslagit ett förslag om att förslagen, med tillhörande motionsyrkanden, ska överlämnas till finansutskottet för att möjliggöra en samordning med budgetfrågorna i betänkande 2012/13:FiU1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna. Av yttrandet framgår att civilutskottet kommer att bereda förslaget på sedvanligt sätt.

Eftersom frågan om att flytta över förslagen om ökad uthyrning av privatbostäder till finansutskottet är kopplad till den inkomstberäkning som regeringen gör med anledning av förslaget om höjt schablonavdrag vill vi klargöra att vi delar civilutskottets syn när det gäller beredningen av förslagen om ökad uthyrning av privatbostäder.

BILAGA 7

Skatteutskottets yttrande 2012/13:SkU2y

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i proposition 2012/13: 1 Budgetpropositionen för 2013 samt de motioner som kan komma att väckas i anslutning till detta avsnitt.

Utskottet behandlar skattefrågorna och beräkningen av statsbudgetens inkomster i yttrande 2012/13:SkU1y Skattefrågor i budgetpropositionen för 2013.

I detta yttrande behandlar skatteutskottet ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Sammanfattning

Skatteutskottet tillstyrker att ramen för 2013 års utgifter inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution fastställs till den nivå som regeringen föreslår och att riksdagen godkänner de preliminära ramar för utgiftsområdet som regeringen föreslår som riktlinje för budgetarbetet inför åren 2014, 2015 och 2016. Motionsförslagen om större ramar avstyrks.

I avvikande meningar från Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslås att ramarna för utgiftsområdet bestäms till en högre nivå. Socialdemokraterna har lämnat ett särskilt yttrande.

Utskottets överväganden

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Utskottet avstyrker motionsförslagen om större ramar för utgiftsområdet.

Jämför avvikande meningarna 1 (SD) och 2 (V) samt särskilt yttrande (S).

Utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt att motverka brottslighet.

Kärnan i utgiftsområdet utgörs av beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Nära knutna till och starkt integrerade med beskattning och uppbörd finns verksamheter som folkbokföring, hantering av äktenskapsregister och ärenden med anknytning till äktenskapsbalken, ID-kort, fastighetstaxering, brottsbekämpning inom skatte-, tull- och exekutionsområdet, bouppveckningar, gränsskydd och verkställighet av enskildas betalningsanspråk.

Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket är förvaltningsmyndigheter för respektive huvuduppgift. En annan myndighet med viss verksamhet inom utgiftsområdet är Kustbevakningen, som har ett självständigt ansvar för tullkontrollen till sjöss.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 4 delvis och punkt 7 delvis) att riksdagen beslutar om en fördelning av utgifter på utgiftsområden som innebär att ramen för utgiftsområde 3 bestäms till 10 222 616 000 kronor för 2013 och att riksdagen som riktlinje för regeringens budgetarbete godkänner en preliminär fördelning på utgiftsområden som innebär ramarna för utgiftsområde 3 bestäms till 10 448 miljoner kronor för 2014, 10 638 miljoner kronor för 2015 och 10 874 miljoner kronor för 2016. I förhållande till 2012 års vårproposition föreslås och aviseras reformer och finansieringar som ökar ramen för utgiftsområdet med 30 miljoner år 2013 och 20 miljoner åren 2014–2016.

Regeringen anför att myndigheterna inom utgiftsområdet ska underlätta för medborgare och företag att göra rätt för sig. Medborgare och företag som kommer i kontakt med myndigheterna ska få en enhetlig behandling

och de ska känna förtroende för rättssäkerheten i regelsystemen. De regelverk och rutiner som myndigheterna själva disponerar över ska vara så enkla som möjligt.

Regeringen understryker betydelsen av det fortsatta förenklingsarbetet och att myndigheterna aktivt bidrar till att utarbeta förslag till förenklingar av de nationella och internationella regelverken. Fortsatta förändringar och rationaliseringar är nödvändiga för att klara framtidens krav. Att arbeta med standardisering och automatisering av arbetsflöden är av stor betydelse. Myndigheterna ska fortsätta arbetet med att öka effektiviteten i verksamheten och förbättra servicen till allmänheten och företagen.

Vad gäller det fortsatta utvecklingsarbetet inom e-förvaltningen anser regeringen att det är av största vikt att myndigheterna uppträder samlat och vid behov gemensamt utvecklar och tillhandahåller tjänster som förenklar för medborgare, företag och aktörer inom den offentliga sektorn.

Myndigheterna ska kontinuerligt följa samhällets utveckling och styra resurserna till prioriterade områden. Myndigheterna ska kunna möta de krav som ställs. I myndigheternas uppgift ligger att organisera sig på ett sätt som bidrar till att förstärka förutsättningarna för en effektiv verksamhet. Det är av stor betydelse att myndigheterna har ändamålsenliga interna system för att följa upp verksamheten och bedöma enhetlighet, kvalitet, produktivitet och effektivitet.

De möjligheter till förenklingar och förbättringar som finns inom myndighetssamverkan ska tillvaratas. Arbetet mot grov organiserad brottslighet, där samtliga myndigheter inom utgiftsområdet deltar, är exempel på en effektiv myndighetssamverkan.

Myndigheterna ska fortlöpande medverka i det arbete som pågår inom EU. I detta arbete ska myndigheterna biträda regeringen med expertis i sakfrågor, analysera problemställningar och föreslå ställningstaganden. Myndigheterna ska även delta i förhandlingsarbetet, särskilt inom de genomförandekommittéer som leds av Europeiska kommissionen.

Globaliseringen medför att myndigheterna kontinuerligt behöver anpassa verksamheten till nya förutsättningar. I det europeiska och övriga internationella administrativa samarbetet inom myndighetsområdena ska insatser för regel- och procedurförenklingar, rationell användning av it, informationsutbyte och utbildningsinsatser prioriteras.

När det gäller Skatteverkets anslagsbehov gör regeringen en samlad bedömning eftersom Skatteverket påverkas av ett flertal skatteförslag i budgetpropositionen. Anslaget minskas med 10 miljoner kronor fr.o.m. 2013 när 2012 års engångsvisa medel för arbetet med skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet upphör. Vidare ökas anslaget med 2 miljoner kronor när medel återförs från anslaget 1:10 Bidragsfastigheter inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Införandet av EU:s direktiv om sanktioner mot arbetsgivare medför nya uppgifter för Skatteverket. Skatteverkets anslag ökas därför med 3,6 miljoner kronor engångsvis 2013 och med 1,5 miljoner kronor varaktigt fr.o.m.

2014. Anslaget 1:1 Migrationsverket, inom utgiftsområde 8 Migration, minskas med motsvarande belopp för att bidra till finansieringen av regeländringarna.

Skatteverkets arbete med att förbättra sin hantering av ärenden i syfte att stärka rättssäkerheten och att förbättra sin kommunikation med företagen medför ökade uppgifter. Skatteverkets anslag ökas därför på höständeringsbudget för 2012 med 14 miljoner kronor. Från och med 2013 ökas anslaget med 8 miljoner kronor engångsvis och 13 miljoner kronor varaktigt.

Tullverkets anslag minskas med 35 miljoner kronor när tillfälliga medel för Customs Trade System (CTS) upphör. Samtidigt ökar anslaget med 6 miljoner kronor fr.o.m. 2013 till följd av 2009 års effekter av kostnads- mässig avräkning. Tullverkets anslag ökas med 5 miljoner kronor per år under perioden 2013–2017 för anskaffning av mobil skanner.

Kronofogdemyndighetens anslag minskas med 15 miljoner kronor fr.o.m. 2013 när 2009–2012 års tidsbegränsade tillskott för ökade ärendevolymer upphör.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 4 och 6 delvis att ramen för utgiftsområdet höjs med 250 miljoner kronor för 2013 och med 275, 300 respektive 325 miljoner kronor för åren 2014–2016. Tullverket tillförs 150 miljoner kronor för ökade gränskontroller. Övriga medel ska användas av Skatteverket för åtgärder som motverkar skattebortfall.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 4 delvis och 5 delvis att ramarna höjs med 100 miljoner kronor för åren 2013–2015. Höjningen går till Skatteverket för åtgärder mot skattefusk och svartarbete samt ökade insatser mot grov organiserad brottslighet.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområde 3 och de förändringar som föreslås av Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet framgår av följande tabell.

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Miljoner kronor

År	Regeringen	SD	V
2013	10 223	+250	+100
2014	10 448	+275	+100
2015	10 638	+300	+100
2016	10 874	+325	–

Motionärernas förslag syftar till att ge Skatteverket och Tullverket ytterligare resurser för arbetet med att motverka skattefusk och skatteflykt samt för ökade gränskontroller.

Enligt utskottet är arbetet med att motverka skattefusk och skatteflykt och att förebygga och motverka brottslighet ett viktigt inslag i myndigheternas arbete med att säkra målet för utgiftsområdet. Skatteverkets och Tullverkets verksamhet på detta område har en särskild tyngd.

Av Skatteverkets resultatredovisning framgår att en stor del av kontrollverksamheten sker mot de områden där risken för skattefel är högst. Det handlar om skatteupplägg, internationella transaktioner och avancerat skattefusk som hotar seriösa företag och undergräver förtroendet för skattesystemet. Kontrollerna inriktas i första hand på avsiktliga fel, men Skatteverket rättar också många oavsiktliga fel till deklarerandes fördel.

Under 2011 har kontrollen av kassaregister inriktats mer på det avsiktliga fusket. Kontrollen av personalliggare har i möjligaste mån genomförts i samband med kassaregisterkontroller. Skatteverket har under året genomfört en kampanj för att få alla att be om kvitto. Kontrollerna av ansökningarna om skattereduktion för ROT- och RUT-arbete har fortsatt att ligga på en hög nivå. Skatteverket har under 2011 stoppat utbetalningar på 80 miljoner kronor, återkrävt 17 miljoner kronor och gjort 100 brottsanmälningar.

Allmänhetens förtroende för Skatteverkets förmåga att bekämpa skattefusk har ökat enligt enkätundersökningar. Detta beror enligt regeringens uppfattning sannolikt delvis på en ökad synlighet i kontrollverksamheten.

Skatteverket bedömer att skattefelet minskat något under 2011 jämfört med 2010. Indikatorer som talar för ett minskat skattefel är att andelen medborgare som kan tänka sig att arbeta svart minskar och att andelen medborgare och företag som känner någon som skattefuskar minskar. En minskning av skattefelet kan också hänföras till åtgärder som t.ex. kassaregister, personalliggare och avdrag för ROT- och RUT-arbete men även till att fler informationsutbytesavtal med skatteparadis har slutits.

Skatteverket fortsätter att granska de företag och koncerner som är mest benägna till skatteupplägg. De upplägg som står för den största delen i kontrollen av stora koncerner är ränteupplägg och handelsbolagsupplägg. Under 2011 har insatsen resulterat i en ökning av den debiterade skatten med 4 822 miljoner kronor. Arbetet med att förhindra momsbedrägerier har fortsatt med ett ökat samarbete på EU-nivå genom samverkansorganet Eurofisc.

Skatteverket deltar i den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet. Många utredningar om brottslighet inom skatteområdet har kopplingar till grov organiserad brottslighet. Skatteverket har fortsatt sin satsning mot svartarbete inom bemanningsbranschen. Insatserna har koncentrerats till arbetskraftsintensiva branscher som bygg-, transport- och städbranschen. Åtgärderna mot grov ekonomisk och organiserad brottslighet har omfattat 492 revisioner och 450 skrivbordsutredningar, och den debiterade skatten har ökat med 1 067 miljoner kronor, exklusive skattetil-

lägg. Samverkan med andra myndigheter och samverkan mot grov organiserad brottslighet har ökat under 2011. Skatteverket har haft ledningsansvar för två insatser som beslutats av det myndighetsöverskridande Operativa rådet. Även inom underrättelsearbetet i de regionala underrättelsecentren har skattebrottsenheternas deltagande ökat. Sedan våren 2011 har Skatteverkets skattebrottsutredare direktåtkomst till polisens misstanke- och belastningsregister, vilket har effektiviserat utredningsverksamheten.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är viktigt att kontroll och sanktioner är inriktade på att stärka och upprätthålla normer. Kontrollen ska i huvudsak riktas mot avsiktliga fel och träffsäkerheten måste därför vara hög. För att öka de allmänpreventiva effekterna ska man prioritera områden där det finns allvarliga fel och där fusket är särskilt förtroendeskadligt. För att öka den individualpreventiva effekten ska kontrollen ske tidigt och följas upp genom återkommande kontroller.

Det också angeläget att rättsäkerheten stärks i skatteförfarandet. Det finns ett behov att öka det elektroniska informationsutbytet mellan Skatteverket och de skattskyldiga. Syftet är att stärka rättssäkerheten genom förbättrad enhetlighet, service och kommunikation med de skattskyldiga. Informationen ska vara lättillgänglig och behovsanpassad. Handläggningstiderna på Skatterättsnämnden behöver också bli kortare.

De öppna gränserna och den alltmer globaliserade ekonomin gör att hoten mot skattebasen ökar. Det internationella området kräver att Skatteverket intensifierar sin samverkan med andra myndigheter, såväl svenska som utländska. Det är viktigt att myndigheten fortsätter att förbättra de möjligheter till informationsutbyte som finns. Det internationella arbetet kräver en särskild struktur och kompetens. Det är därför viktigt att Skatteverket höjer sin kompetens avseende både personal och teknik för att klara av det internationella arbetet.

När det gäller Tullverket och motionskravet på ökade gränskontroller bör det framhållas att Tullverket inom ramen för sin brottsbekämpande verksamhet prioriterar arbetet mot grov organiserad brottslighet, storskalig brottslighet och ekonomisk brottslighet. Att förhindra att narkotika kommer in i Sverige ska även fortsättningsvis vara den högst prioriterade uppgiften. Hög prioritet ska ges till att förhindra den storskaliga och frekventa illegala införseln av alkohol och tobak.

Det finns enligt utskottet anledning att påminna om det arbete som pågår på flera olika fronter med att regelvägen skapa bättre förutsättningar för att komma åt skattefusk och skatteflykt. Utskottet har under våren redovisat detta arbete i betänkande 2011/12:SkU17 Allmänna motioner om skatteförfarande och folkbokföring, och utskottet hänvisar till redovisningen i det ärendet. Bland de förslag som läggs fram i budgetpropositionen kan nämnas förslagen om effektivare ränteavdragsbegränsningar och omvänd skattskyldighet för moms vid handel med skrot. Av budgetpropositionen framgår vidare (avsnitt 6.34.5) att regeringen även fortsättningsvis avser att vidta åtgärder för att motverka skattefusk. Regeringen avser att

senare i år lämna en proposition med förslag till en utvidgning av systemet med personalliggare till att omfatta tvätterier. Regeringen avser även att ta initiativ till att utreda hur ett kontrollsystem för byggbranschen ska vara utformat. Vidare har – i enlighet med riksdagens beslut av den 25 april 2012 (rskr. 2011/12:195) – en utredning fått i uppdrag att ta fram ett förslag på hur redovisningscentraler för taxametrar i taxinäringen kan införas. Förslag ska lämnas senast den 1 mars 2013. Månadsuppgiftsutredningens betänkande Månadsuppgifter – snabbt och enkelt (SOU 2011:40) har remissbehandlats. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet. Skatteverket har i en promemoria, Förbättrad konkurrens på lika villkor i kontantbranschen, av den 1 mars 2012 föreslagit att fler ska använda kassaregister. Promemorian har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Slutligen kommer regeringen att – i enlighet med riksdagens beslut av den 15 mars 2012 (rskr. 2011/12:163) – utvärdera de förändringar i begreppet näringsverksamhet som genomfördes 2009 i syfte att göra det möjligt för fler att få F-skatt.

Utskottet har inte några invändningar mot de bedömningar som regeringen redovisar och anser att de ramar som regeringen föreslår för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution är väl avvägda.

Utskottet tillstyrker därför propositionen i denna del och avstyrker de förslag om utökade ramar som läggs fram i motionerna Fi219 (SD) och Fi250 (V).

Stockholm den 23 oktober 2012

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar André (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD) och Jacob Johnson (V).

Avvikande meningar

1. Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (SD)

Thoralf Alfsson (SD) anför:

Vi tillför Tullverket 150 miljoner kronor för ökade gränskontroller. Den ökade globaliseringen i världen innefattar även en ökad rörlighet för kriminella nätverk och Sveriges gränser står numera – i och med medlemskapet i EU – närmast oskyddade. Tullen har förlorat en del av sina befogenheter, och passkontroller är i dag förbjudna mellan Schengenländer. I detta klimat frodas människo-, narkotika- och vapensmuggling samtidigt som kriminella individer kan röra sig fritt inom området. Det är viktigt att tullen ges de verktyg den behöver för att kunna möta dessa nya förutsättningar. Eftersom EU förbjuder tullen att utföra en väsentlig del av sitt arbete är det på lång sikt Sverigedemokraternas ambition att återvinna vår nationella suveränitet på detta område. På kortare sikt vill vi se möjlighet för Sverige att införa temporära gränskontroller när det bedöms behövas.

Vi anser att Skatteverket behöver ytterligare medel för sitt arbete med att motverka skattefusk och skattebortfall och tillför därför Skatteverket 100 miljoner kronor 2013. Nivåhöjningen förstärks sedan varje år med 25 miljoner kronor. Det innebär att vi för 2016 föreslår en nivåhöjning för Skatteverket på 175 miljoner kronor.

Vi vill på sikt flytta Tullverket från Finansdepartementet till Justitiedepartementet eftersom det ligger i linje med att verket huvudsakligen är en brottsbekämpande myndighet.

2. Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Regeringen har genomfört en lång rad förändringar på skatteområdet. Det är åtgärder som inte bara undergräver en rättvis fördelningsprofil utan de har också medfört fler undantag och gränsdragningar. För Skatteverket har det inneburit många nya arbetsuppgifter och en ökad arbetsbelastning.

Enligt Skatteverkets beräkningar går staten miste om ca 133 miljarder kronor i uteblivna skatteinkomster i det s.k. skattefelet varje år. Även om Skatteverket enligt årsredovisningen för 2011 bedömer att skattefelet har minskat något återstår mycket arbete. Enligt Skatteverkets egna styrdokument är målet att halvera skattefelet.

För att upprätthålla legitimiteten i skattesystemet och för att stärka arbetet mot skattefusk och svartarbete krävs att skattekontrollen ligger på en rimlig och godtagbar nivå. För att ge Skatteverket möjligheter att åtminstone närma sig detta mål har vi i motion 2012/13:Sk231 lagt fram en rad förslag som är viktiga för att bekämpa skattefusk.

Mot bakgrund av detta, och för arbete mot den grova organiserade brottsligheten, förslår vi att anslaget till Skatteverket ökas med 100 miljoner kronor årligen under 2013–2015.

Särskilt yttrande

Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (S)

Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S) och Anders Karlsson (S) anför:

Vi anser att de medel som beräknas för Skatteverkets arbete med att förbättra sin hantering av ärenden i syfte att öka rättssäkerheten m.m. även ska kunna användas för att stärka Skatteverkets arbete med att motverka skattefusk, skatteflykt och svartarbete. Vi återkommer i denna fråga.

BILAGA 8

Justitieutskottets yttrande

Utdrag ur PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2012/13:5

DATUM 2012-10-23

§ 3 Ramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utskottet fortsatte behandlingen av frågan om yttrande till finansutskottet över proposition 2012/13:1, utgiftsområde 4 Rättsväsendet och motionerna 2012/13:Fi302 (S), 2012/13:Fi303 (MP), 2012/13:Fi219 (SD) och 2012/13:Fi250 (V) i berörda delar.

Utskottet beslutade om följande yttrande.

Utskottet tillstyrker det i proposition 2012/13:1 framlagda förslaget till utgiftsram för 2013, såvitt avser utgiftsområde 4. Utskottet tillstyrker även regeringens preliminära fördelning av utgifter på utgiftsområde 4 för 2014, 2015 och 2016 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Därmed avstyrker utskottet bifall till motionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkande 4 och 5, 2012/13:Fi303 (MP) yrkande 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkande 4 och 6 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkande 4 och 5, allt såvitt avser utgiftsområde 4.

Mot beslutet anfördes avvikande meningar av S-, MP-, SD- och V-ledamöterna.

S-, SD- och V-ledamöterna tillstyrkte bifall till sina respektive motioner, såvitt avser utgiftsområde 4.

MP-ledamoten tillstyrkte bifall till motion 2012/13:Fi303, såvitt avser utgiftsområde 4, dock med följande ändring av yrkande 4 i motionen: ramen för utgiftsområde 4 för 2013 ska ökas med **195 500 000 kronor** i förhållande till regeringens förslag.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

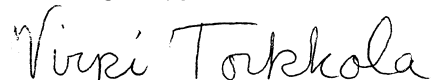
Vid protokollet

Virpi Torkkola

Justeras den 23 oktober 2012

Morgan Johansson

Rätt utdraget intygar:

Virpi Torkkola

Exp: 2012-10-23
FiU

BILAGA 9

Civilutskottets yttrande 2012/13:CU1y

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 om den ekonomiska politiken och förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor med motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Civilutskottet behandlar i detta yttrande de förslag i budgetpropositionen och motstående motioner som rör utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Sammanfattning

Civilutskottet förordar att finansutskottet föreslår att riksdagen beslutar om en ram för utgiftsområde 18 under budgetåret 2013 enligt regeringens förslag och även godkänner regeringens förslag om preliminär ram för budgetåren 2014–2016. Motstående förslag i de aktuella partimotionerna avstyrks således.

Avvikande meningar, från S, MP, SD respektive V, har lämnats till förmån för förslagen om utgiftsområde 18 i respektive partimotion. Vidare har två särskilda yttranden (S, MP, SD, V) respektive (M, FP, C, KD) lämnats angående lagförslagen om privatuthyrning av bostäder.

Utskottets överväganden

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen beslutar om en fördelning av utgifter på utgiftsområden som innebär att ramen för utgiftsområde 18 fastställs till 1 192 525 000 kronor för 2013. Riksdagen föreslås vidare godkänna en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för åren 2014, 2015 och 2016 som riktlinje för regeringens budgetarbete. För utgiftsområde 18 innebär förslagen en ram om 1 203 miljoner kronor för 2014, 1 196 miljoner kronor för 2015 och 1 196 miljoner kronor för 2016.

Motionerna

Förslag om andra nivåer för ramen för utgiftsområde 18 läggs fram i partimotioner från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna respektive Vänsterpartiet.

Socialdemokraterna föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi302 att ramen för utgiftsområde 18 för budgetåret 2013 ska fastställas till ett belopp som är 1 000 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit. Även för de därpå följande åren 2014–2016 föreslås att ramen utökas med motsvarande belopp. Den utökade ramen ska användas till ett nytt anslag för en byggbonus för ökad produktion av studentlägenheter och små hyresrättslägenheter.

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi303 att ramen för utgiftsområde 18 utökas med 160 miljoner kronor i förhållande till regeringsförslaget 2013 och 150, 163 respektive 165 miljoner kronor under åren 2014–2016. Ramförslagen utgår från en satsning på ett kunskapscentrum för nya hyreslägenheter (5 miljoner kronor), medel till Boverket för en miljömålsanknuten samhällsplaneringssatsning (100 miljoner kronor), bulleråtgärder (10 miljoner kronor), en fond för fukt- och mögelskador (10 miljoner kronor) samt medel till information om radon (5 miljoner kronor). Konsumentverket föreslås få medel för tillsyn och marknadskontroller (10 miljoner kronor) och utbildning och information (10 miljoner kronor). Stödet till fristående konsumentorganisationer föreslås bli höjt (15 miljoner kronor). Vidare föreslås att anslaget Stöd gällande utveckling i strandnära lägen avvecklas.

Enligt förslaget i Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219 bör ramen för utgiftsområde 18 under budgetåren 2013–2016 utökas med 105, 106, 107 respektive 108 miljoner kronor i förhållande till regeringsförslagen. Ramförslagen utgår från att anslaget Stöd för att underlätta för enskild att ordna bostad minskar och att ett nytt anslag införs för bidrag till upprustning av miljonprogramsområdena som partiet föreslår ska uppgå till 140 miljoner kronor per år.

I Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250 föreslås att ramen för budgetåret 2013 fastställs till ett belopp som är 1 165 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslagit. Ramen för budgetåren 2014 och 2015 föreslås bli utökad med 2 165 respektive 3 165 miljoner kronor. Ramförslaget för 2013 utgår från ett höjt anslag till Boverket för information om upphandling m.m. (10 miljoner kronor), ett nytt investeringsstöd för hyresrätter (1 000 miljoner kronor), ett nytt hissbidrag (100 miljoner kronor), ett nytt anslag för information om kooperativ hyresrätt (10 miljoner kronor) samt höjt anslag till Konsumentverket för stimulans av kommunal konsumentvägledning (45 miljoner kronor).

De ovan beskrivna förslagen i budgetpropositionen och i partimotionerna om ramar för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik under 2013–2016 kan sammanfattas i följande tabell.

Förslag om ram för utgiftsområde 18

Förslagen i partimotionerna redovisas som avvikelser från regeringens förslag. Beloppen anges avrundade till miljoner kronor.

	2013	2014	2015	2016
Regeringen	1 193	1 203	1 196	1 196
S	+1 000	+1 000	+1 000	+1 000
MP	+160	+150	+163	+165
SD	+105	+106	+107	+108
V	+1 165	+2 165	+3 165	–

Utskottets ställningstagande

Utgiftsområde 18 innefattar anslag med inriktning på två politikområden med stor betydelse för människors vardag, nämligen bostads- och konsumentfrågorna. Det är två områden som starkt påverkas av såväl den nationella och internationella ekonomiska utvecklingen som hushållens bedömning av hur privatekonomin kommer att utvecklas. Vidare utmärks framför allt bostadsfrågorna av att ansvaret fördelas på flera beslutsnivåer och ett flertal olika aktörer. Detta påverkar i hög grad förutsättningarna för politiska beslut på central nivå och hur de kan få genomslag på bl.a. sektorns investeringar i nya bostäder och förnyelse av bostadsbeståndet. Sammantaget innebär detta att de politiska insatserna när det gäller bostads- och konsumentfrågor endast till begränsad del är beroende av de insatser som görs inom ramen för statsbudgeten.

Under de senaste åren har ett flertal åtgärder vidtagits för att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Inriktningen av detta arbete har varit att lägga grunden för stabila och långsiktiga spelregler inom bostadssektorn och att hushållens behov och efterfrågan ska vara styrande för hur bostadsbeståndet utvecklas. Denna omläggning har bl.a. inneburit att konkurrens-snedvridande subventioner avvecklats, byggnadslagstiftningen förenklats

och att hyresbostadsmarknaden fått nya konkurrensneutrala regler. Det kan emellertid konstateras att mycket arbete återstår för att uppnå en väl fungerande bostadsmarknad i hela landet liksom ett bostadsbyggande som kan svara mot behoven på kort och lång sikt. Flera pågående utredningar och andra åtgärder är inriktade på frågor som behöver klarläggas och där ytterligare åtgärder kan behövas. Det gäller bl.a. behovet av att tydliggöra kommunernas bostadsförsörjningsansvar och underlätta en regional samverkan för att uppnå en fungerande bostadsmarknad. Arbetet med att introducera den nya plan- och bygglagen fortsätter; kvarstående problem med lagstiftningen behöver uppmärksammas. Flera utredningar som pågår eller nyligen har redovisats kan leda fram till ytterligare förenklingar av plan- och byggprocessen och en effektivare bostadsmarknad.

Det mest uppmärksammade problemet på bostadsmarknaden är den brist på bostäder som råder i delar av landet, framför allt i storstäderna. Bostadsbristen kan få konsekvenser i flera avseenden, bl.a. för ungas möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden, vid studenters val av studieort och för möjligheterna att ta anställning på en ny ort. Problemen har till stor del sin grund i att bostadssektorns funktionssätt fortfarande påverkas av flera decenniers omfattande statliga reglering och styrning på området. Under de senaste åren har även den allmänna ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska oron i Europa starkt påverkat framför allt nybyggandet av bostäder.

Civilutskottet kan konstatera att regeringen i budgetpropositionen redovisar ett flertal åtgärder och lägger fram förslag som är inriktade på att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Det gäller åtgärder som är inriktade på såväl en ökad nyproduktion som ett mer effektivt utnyttjande av dagens bostadsbestånd. Dessa åtgärder återfinns i olika delar av budgetpropositionen och således inte endast under utgiftsområde 18. Bland de åtgärder som är inriktade på bostadssektorn men ligger utanför civilutskottets beredningsområde kan nämnas ett höjt schablonavdrag vid beskattning av inkomster från uthyrning av den egna bostaden, sänkt fastighetsavgift för flerbostadshus, förlängt undantag från fastighetsavgift vid nyproduktion och extra medeltilldelning till länsstyrelserna samt mark- och miljödomstolarna för att förkorta handläggningstiderna av ärenden enligt plan- och bygglagen. Civilutskottet ser positivt på dessa åtgärder liksom på det förslag om ökade resurser för forskningsinsatser för ett hållbart samhällsbyggande som regeringen har aviserat.

När det gäller utgiftsområde 18 har anslagsförslagen beräknats med utgångspunkt från ett flertal åtgärder som kan bidra till en bättre fungerande bostadsmarknad på kortare och längre sikt. Exempelvis har myndighetsanslaget för Boverket beräknats för att ge utrymme för olika åtgärder som är inriktade på boendesituationen för unga och studenter. Verket får i uppdrag att se över byggreglerna för student- och ungdomsbostäder och att genomföra en inventering av lämplig mark för tillfälliga studentbostäder. Vidare föreslår regeringen att det inrättas ett särskilt anslag som ska finan-

siera ett statligt stöd för innovativt byggande av bostäder för unga. Syftet är att uppmuntra aktörerna att tänka nytt och kreativt kring bostäder för unga. Ytterligare två anslagsposter har tillkommit sedan beredningen av föregående års budgetproposition. Ett anslag inrättas för att beslutsunderlag snabbt ska kunna tas fram och vid behov leda till åtgärder inom det bostadspolitiska området, och medel för stöd gällande utveckling i strandnära lägen förs upp på ett eget anslag. Dessa medel syftar till att underlätta attraktivt boende på landsbygden. Under utgiftsområde 18 i budgetpropositionen läggs också ett lagförslag fram som syftar till att stimulera privatuthyrning av egen bostad. Lagen ska gälla när en privatperson hyr ut en egen bostadsrättslägenhet, en- eller tvåfamiljshus eller ägarlägenhet.

Även inom det konsumentpolitiska området ger regeringens redovisning och förslag under utgiftsområde 18 uttryck för en aktiv politik med satsningar på områden där särskilda insatser krävs. Exempelvis föreslås ett ökat anslag till Konsumentverket för att möjliggöra en förstärkt tillsyn över de finansiella marknaderna och för att motverka överskuldssättning. De politiska insatser som redovisas i budgetpropositionen är till stor del inriktade på att stärka konsumenternas ställning och säkerställa ett ändamålsenligt konsumentskydd. Arbetet är i hög grad kopplat till EU-samarbetet på området. Flera pågående eller nyligen avslutade utredningsinsatser innebär emellertid att även flera nationella åtgärder för stöd till konsumenterna för närvarande övervägs.

När det gäller de alternativa budgetförslag som läggs fram i partimotionerna kan utskottet konstatera att de i hög grad innebär en återgång till en bostadspolitik som bygger på statliga subventioner snarare än långsiktiga och stabila spelregler för sektorn. Såväl Socialdemokraterna som Vänsterpartiet vill således inrätta någon form av produktionsbidrag till bostadsbyggandet. Sverigedemokraterna föreslår ett bidrag till renovering av bostäder i miljöprogramsområdena. Vänsterpartiets budgetförslag innebär att medel till detta ändamål ska utgå i form av en skattesubvention. Socialdemokraterna lägger fram ett förslag om ett system med statliga kreditgarantier för renovering av hyresfastigheter från perioden 1950–1975. Några medel för ändamålet föreslås inte. Det kan emellertid noteras att när Socialdemokraterna lade fram motsvarande förslag föregående år ansåg man att systemet förutsatte en betydande statlig subvention för att få avsedd effekt.

Civilutskottet avvisar förändringar i den förda politiken i den riktning som föreslås i de aktuella partimotionerna. När det slutligen gäller förslaget om ram för utgiftsområde 18 från Miljöpartiet utgår det från ett antal mindre anslagsökningar inom såväl det bostads- som konsumentpolitiska området. Utskottet kan konstatera att de i flera fall är inriktade på områden som redan har hög prioritet i regeringens och de berörda myndigheters arbete. Det gäller exempelvis arbetet med åtgärder som kan öka utbudet av bostäder för unga och studenter, utveckling av formerna för en miljöanpassad fysisk samhällsplanering samt arbetet med tillsyn och infor-

mation på konsumentområdet. Ramförslaget från Miljöpartiet förutsätter vidare att den statliga satsningen på att underlätta attraktivt boende på landsbygden avbryts, vilket utskottet inte kan ställa sig bakom.

Civilutskottets sammanvägda bedömning är att den av regeringen föreslagna ramen för utgiftsområde 18 bör ge tillräckligt utrymme för de anslag inom bostads- och konsumentpolitiken som utskottet senare i höst har att ta ställning till. De förslag om nya anslag eller anslagshöjningar som bildar utgångspunkt för ramförslagen från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet ger således inte utskottet anledning att föreslå någon förändring av regeringens förslag om ramen för utgiftsområde 18.

Civilutskottet förordar att finansutskottet föreslår att riksdagen beslutar om en ram för utgiftsområde 18 under budgetåret 2013 enligt regeringens förslag och även godkänner regeringens förslag om preliminär ram för budgetåren 2014–2016. Motstående förslag i de aktuella partimotionerna avstyrks således.

Stockholm den 23 oktober 2012

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Nina Lundström (FP), Oskar Öholm (M), Carina Ohlsson (S), Eva Bengtson Skogsborg (M), Hillevi Larsson (S), Margareta Cederfelt (M), Jonas Gunnarsson (S), Ola Johansson (C), Yilmaz Kerimo (S), Jessika Vilhelmsson (M), Jan Lindholm (MP), Otto von Arnold (KD), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V), Thomas Finnborg (M) och Lars Eriksson (S).

Avvikande meningar

1. **Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (S)**

Veronica Palm (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Yilmaz Kerimo (S) och Lars Eriksson (S) anför:

Inom civilutskottets beredningsområde och utgiftsområde 18 hanteras de bostads- och konsumentpolitiska frågorna. Det behövs ett ökat politiskt ansvarstagande inom båda dessa områden. På det bostadspolitiska området kräver den låga nivån på bostadsproduktionen och bristen på tillgängliga bostäder omedelbara politiska initiativ.

Nyproduktionen av bostäder har under de senaste åren legat på en klart otillräcklig nivå. Under innevarande år har produktionsnivån fallit ytterligare. Bristen på tillgängliga bostäder och det knappa bostadsbyggandet är ett allvarligt hinder för tillväxt och en fungerande arbetsmarknad. Den leder till att människor inte kan flytta till orter som kan erbjuda arbete och utbildning och till att unga inte kan skaffa ett eget boende. Utvecklingen av bostadsbyggandet är till stor del en följd av att all aktiv bostadspolitik från regeringens sida är avvecklad. Regeringens bostadspolitik tycks i stället vara inriktad på att löpande utforma nya utredningsuppdrag.

Det behövs nu en aktiv statlig insats för att få i gång byggandet av den typ av bostäder där bristen och efterfrågan är som störst. Socialdemokraternas budgetförslag för utgiftsområde 18 tar fasta på detta behov. Budgetförslaget innebär att ramen för utgiftsområde 18 utvidgas med 1 000 miljoner kronor per år under perioden 2013–2016. Dessa medel ska användas till en bonus vid byggande av studentbostäder och små hyreslägenheter. Utvärderingar av de stödformer med liknande inriktning som fanns i början av 2000-talet, fram tills den borgerliga regeringen tillträdde, visar att denna typ av stimulans kan få en betydande effekt.

En byggbonus måste emellertid kombineras med andra åtgärder för att få tillräckligt genomslag. I dag har vi en ny plan- och bygglag som bidrar till en lång planeringsprocess med ökad administration och osäkerhet. Den nya lagen behöver moderniseras, förenklas och förtydligas samtidigt som plan- och byggprocessen behöver effektiviseras och byråkratin minska. Ett ökat bostadsbyggande förutsätter att alla initiativ för att få fram prisvärda bostäder med rimlig lönsamhet måste prövas och tas till vara.

Bostadspolitik handlar emellertid inte bara om nyproduktionen utan också om att ge förutsättningar för en fungerande bostadsmarknad och en långsiktigt hållbar förnyelse av bostadsbeståndet. Det behövs incitament för att dagens bostadsbestånd ska kunna användas mer effektivt. Förslag med denna inriktning måste dock vara väl underbyggda och konsekven-

serna för bostadsmarknaden som helhet måste vara analyserade. Tyvärr uppfyller inte det förslag om privatuthyrning av bostäder som regeringen lagt fram i årets budgetproposition dessa krav.

Omkring 650 000 lägenheter byggda under miljonprogrammet är i dag i behov av upprusning och förnyelse. Enligt olika beräkningar uppgår kostnaden för önskvärda åtgärder till 240–300 miljarder kronor. Problemet är att investeringarna inte alltid är företagsekonomiskt lönsamma. Betalningsförmågan hos hyresgästerna kan också vara begränsad. Sett i ett samhälls-ekonomiskt perspektiv är emellertid investeringar i upprustning både nödvändiga och lönsamma. För att påskynda renoveringen av bostadsbeståndet föreslår vi att det inrättas ett system där staten, eventuellt tillsammans med berörd kommun, får garantera lån för upprustning av lägenheter i flerbostadshus inom en ram på totalt 20 miljarder kronor. Systemet skulle kunna bidra till att täcka finansieringsbehovet för renoveringen av omkring 60 000 lägenheter.

Utöver de ovan redovisade åtgärderna behövs insatser på ett flertal områden om den statliga bostadspolitiken ska kunna återupprättas och bidra till en fungerande bostadssektor. Det är då fråga om åtgärder som inte primärt kräver statliga anslag utan snarare ett statligt engagemang i samverkan med kommunerna och bostadsmarknadens parter. Förslag med denna inriktning har lagts fram i motioner från Socialdemokraterna och kommer att behandlas av civilutskottet senare i höst. Även på det konsumentpolitiska området har Socialdemokraterna lagt fram förslag som är möjliga att genomföra inom ramen för de anslag som föreslås i budgetpropositionen.

Sammanfattningsvis anser vi att finansutskottet bör föreslå att riksdagen ställer sig bakom det förslag om ramen för utgiftsområde 18 som föreslås i den socialdemokratiska partimotionen 2012/13:Fi302. Regeringens förslag, liksom motsvarande förslag i övriga aktuella partimotioner, bör således avstyrkas.

2. Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsför-sörjning och byggande samt konsumentpolitik (MP)

Jan Lindholm (MP) anför:

Miljöpartiet lägger i sitt budgetalternativ fram ett flertal förslag med betydelse för bostadssektorn och konsumentfrågorna. Det behövs en fungerande bostadspolitik som omfattar åtgärder på såväl nationell som lokal nivå. Inriktningen av vårt budgetförslag för bostadssektorn är att bl.a. miljö-, klimat- och energifrågorna ska beaktas i mycket högre grad och att bostadsbristen för unga ska tas på allvar. När det gäller konsumentfrågorna krävs ett betydligt större statligt och kommunalt engagemang. Inom utgiftsområde 18 läggs förslag fram som innebär förstärkt marknads kontroll, utökade informations- och utbildningsinsatser samt stöd till fristående konsumentorganisationer.

Förslaget i Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303 om utgiftsområde 18 innebär att ramen behöver utökas med 160 miljoner kronor 2013 och med 150, 163 respektive 165 miljoner kronor för de tre därpå följande budgetåren. Under 2013 ska den utökade ramen användas för de satsningar som kortfattat beskrivs nedan.

Ett nationellt kunskapscentrum bestående av aktörer på bygg- och bostadsmarknaden bör inrättas. Fokus bör ligga på att möjliggöra en ökad byggnadstakt av hyresbostäder lämpliga för unga och studenter. Centrets verksamhet ska bl.a. omfatta spridning av goda exempel på yt- och kostnadseffektiv nyproduktion, stimulera forskning och innovation och generera samarbeten i byggprojekt. Miljöpartiet föreslår även åtgärder som inte ingår i det nu aktuella ramförslaget för att stimulera tillkomsten av studentbostäder. Det gäller förslag om att direktiven till Akademiska Hus AB bör kompletteras så att bolaget ges möjlighet att tillhandahålla studentbostäder och upplåta mark för detta ändamål. Vidare har Miljöpartiet föreslagit att fastighetsskatten avskaffas helt för byggnader med studentkorridorer.

Ett stort antal liv skulle årligen kunna räddas om alla bostäder med radonhalter över gällande riktvärden blev åtgärdade. Anslaget för bidrag till åtgärder mot radon i bostäder bör därför få ett medelstillskott. Dessa medel ska användas till en informationskampanj om riskerna med radon och till att finansiera en därmed ökad efterfrågan på bidrag.

Anslaget till Boverket bör årligen utökas med 120 miljoner kronor för att finansiera flera satsningar. Ett miljömålsanknutet kunskapsutvecklingsprogram för fysisk planering ger möjlighet att utveckla metoder för hur större hänsyn ska tas till natur- och kulturmiljö samt ekologiska och sociala mervärden i planeringsarbetet. Det gäller metoder som bl.a. kan leda till minskat bilberoende, förbättrad kollektivtrafik och ett bra serviceutbud i bostadsområdena. Anslagsökningen ska vidare användas till att stärka arbetet med bullerfrågor i samhällsplaneringen. I dag utsätts alltför många för buller i sin närmiljö. Om vi ska nå målet om en minskning av bullret med 5 dBA utomhus vid bostadsmiljöer till 2020 i förhållande till 1998 är det nödvändigt med åtgärder i den byggda miljön som minskar inslaget av bilism. Medelstillskottet till Boverket medger också att arbetet med att motverka fukt- och mögelskador i bebyggelsen kan återupptas. Den tidigare avvecklingen av Fonden för fukt- och mögelskador var mycket olycklig eftersom felkonstruerade hus och allvarliga fukt- och mögelskador fortsätter att vara ett stort problem som kräver insatser från statens sida.

Under de senaste åren har regeringen vidtagit flera åtgärder som har lett till ett successivt försämrat strandskydd. Det stöd som kan utgå till kommunerna genom förordningen (2012:545) om stöd till planeringsinsatser för landsbygdsutveckling i strandnära lägen bidrar till denna utveckling. Denna stödform, liksom det anslag som finansierar stödet, bör därför avvecklas.

Konsumentverket har i sitt budgetunderlag pekat på att det krävs en resursförstärkning för att verket ska kunna satsa på vissa särskilt angelägna områden, bl.a. tillsynsarbetet. Miljöpartiets förslag om ram för utgiftsområde 18 medger ett höjt anslag till Konsumentverket som ska användas till att förstärka arbetet med tillsyn och marknadskontroller. Verket har också konstaterat att såväl efterfråge- som utbudssidan på marknaden präglas av en utveckling som går emot allt sämre kunskaper om rättigheter och skyldigheter. Den föreslagna anslagsökningen ska därför också användas för informations- och utbildningsinsatser till barn och ungdomar.

Miljöpartiets ramförslag innebär på konsumentområdet också att anslaget Åtgärder på konsumentområdet kan höjas med 15 miljoner kronor per år under perioden 2013–2016. Dessa medel ska användas för stöd till fristående konsumentorganisationer såsom Sveriges Konsumenter samt till återupprättande av Kilen eller motsvarande organisation med ansvar för stöd till människor som är drabbade av läkemedelsberoende och andra läkemedelsbiverkningar samt till kunskapsspridning i ämnet.

För att möjliggöra de angelägna satsningar som kortfattat beskrivits ovan behöver ramen för utgiftsområde 18 utvidgas i enlighet med förslaget i Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303. Jag anser att detta förslag bör vinna riksdagens bifall. Regeringsförslaget och förslagen i övriga partimotioner bör således avslås.

3. Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (SD)

Carina Herrstedt (SD) anför:

Bostadspolitikens uppgift är att bidra till en fungerande bostadsmarknad och att skapa förutsättningar för ett välplanerat, energieffektivt och hållbart bostadsbyggande för både ung och gammal. De omfattande problemen på bostadsmarknaden och ett otillräckligt bostadsbyggande visar emellertid att regeringens bostadspolitik inte förmått att leva upp till detta mål. En omfattande bostadsbrist i delar av landet, studenter som tvingas avstå från en utbildningsplats då de inte hittar ett boende och ett stort antal bostadsområden som är präglade av utanförskap och dåligt underhållna bostäder är några av de problem som regeringen inte förmått hantera på ett godtagbart sätt.

Sverigedemokraterna redovisar i sin budgetmotion och i kommittémotioner ett antal åtgärder som kan bidra till att minska problemen på bostadsmarknaden. Det gäller åtgärder som underlättar andrahandsuthyrning, stimulerar byggnation av studentbostäder och även i övrigt bidrar till ökad nybyggnation genom förenklade regelverk samt stöd till akuta åtgärder för att få i gång en upprustning av miljonprogramsområdena. Även vårt förslag om att riva upp den s.k. EBO-lagen bör ses som en viktig och nödvändig bostadspolitisk åtgärd som kan bidra till bättre fungerande bostadsområden. Dessa åtgärder berör flera delar av statsbudgeten och sål-

des inte enbart utgiftsområde 18. Våra förslag som påverkar ramen för utgiftsområde 18 måste emellertid ses tillsammans med förslagen inom andra delar av statsbudgeten.

Ett snabbt sätt att öka utbudet av bostäder är att underlätta andrahandsuthyrning och även uppmuntra till uthyrning av del av en bostad. Sverigedemokraterna vill därför göra det skattefritt att hyra ut del av bostaden men också skattebefria andrahandsuthyrningen och göra reglerna för denna typ av uthyrning mer flexibla. Dessa åtgärder kan på kort tid lösgöra ett stort antal bostäder för unga och studenter. Det statsfinansiella bortfallet skulle bli begränsat medan de samhällsekonomiska vinsterna skulle bli stora när bostadsytan i beståndet kan nyttjas på ett mer effektivt sätt. I Sverigedemokraternas budgetalternativ avsätts 400 miljoner kronor årligen för att underlätta andrahandsuthyrning.

Det krävs emellertid också åtgärder som är direkt inriktade på studentbostäderna. I dag utgår full fastighetsavgift för dessa bostäder, till skillnad från bostäder som klassificeras som elevhem. Sverigedemokraterna föreslår därför att den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder avskaffas. I vårt budgetalternativ avsätter vi 114 miljoner kronor 2013 för detta ändamål. Totalt under budgetperioden avsätter vi 489 miljoner kronor för att stimulera byggandet av studentbostäder. Vi vill också förenkla vissa byggregler för att göra det billigare att bygga fastigheter. Främst är det kravet på hiss och andra krav på studentlägenheter som vi vill förändra så att det smidigare och billigare ska gå att producera studentlägenheter.

De s.k. miljonprogramsområdena präglas i dag av ett omfattande utanförskap och är dessutom ofta i ett stort behov av upprustning och omstrukturering. Detta är primärt frågor som fastighetsägarna och kommunerna bör ta ett gemensamt ansvar för. Problemen är emellertid så akuta och omfattande och att det nu krävs statliga insatser för att initiera åtgärder som kan leda till att utanförskapsområden åter blir en del av samhället. Miljonprogramsområdena kännetecknas ofta av en hög andel invandrare som står utanför arbetsmarknaden och är fast i bidragsberoende. I dessa områden är det inte ovanligt att grundläggande gemensamma värderingar om jämställdhet och respekt för varandra och våra lagar inte fått genomslag.

För att komma till rätta med detta problemkomplex krävs genomgripande reformer och en i grunden annan politik. Det är således inte främst fråga om ett bostadspolitiskt problem, men en satsning på upprustning och omstrukturering av miljonprogramsområdena kan utgöra en del av ett åtgärdepaket för att vända den negativa utvecklingen i våra segregerade bostadsområden. Eftersom upprustningsåtgärder inom dessa områden inte alltid är företagsekonomiskt motiverade finns det ett motiv för att staten ska bidra till att finna finansieringslösningar. Sverigedemokraterna föreslår därför ett riktat anslag med stöd i form av ett garantiprogram för upprustning och omstrukturering av miljonprogrammets utanförskapsområden. Risken med alla former av byggsubventioner är att de driver upp byggpriserna och snedvrider konkurrensen. Anslaget bör därför fördelas

över tiden så att övriga åtgärder i miljonprogramsområdena hinner få effekt. Vi vill också skapa en långsiktig och hållbar lösning vad gäller upprustningsbehov och underhåll för bostadsbestånden i vårt land genom att det införs skattefria underhållsfonder.

På ett nytt anslag under utgiftsområde 18 föreslår vi att det årligen avsätts 140 miljoner kronor, dvs. totalt 560 miljoner kronor under den nu aktuella budgetperioden, för att stimulera upprustning av miljonprogramsområdena. Inom utgiftsområdet är det samtidigt möjligt att minska anslaget till s.k. hyresgarantier eftersom dessa hittills har kommit till mycket begränsad användning. Minskningen år 2013 bör uppgå till 35 miljoner kronor.

De ovan beskrivna åtgärderna med bostadspolitisk inriktning innebär att Sverigedemokraterna föreslår att det avsätts totalt 654 miljoner kronor 2013 och 2 649 miljoner kronor under budgetperioden för att råda bot på de mest akuta problemen på bostadsmarknaden.

Jag anser sammanfattningsvis att finansutskottet bör ställa sig bakom förslaget i Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219 om en utvidgning av ramen för utgiftsområde 18 med 105 miljoner kronor 2013, 106 miljoner kronor 2014, 107 miljoner kronor 2015 och 108 miljoner kronor 2016. Finansutskottet bör även ställa sig bakom övriga bostadspolitiska satsningar som beskrivits ovan. Regeringens ramförslag liksom motsvarande förslag i de övriga partimotionerna bör avstyrkas.

4. Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (V)

Marianne Berg (V) anför:

Inom utgiftsområde 18 hanteras anslag med bostadspolitisk och konsumentpolitisk inriktning. Vänsterpartiet anser att Sverige behöver en ny bostadspolitik och en konsumentpolitik som kan balansera de kommersiella intressena. Detta är också en utgångspunkt för vårt förslag om ramen för utgiftsområde 18. Våra förslag med betydelse för framför allt bostadspolitiken berör emellertid även andra utgiftsområden samt statsbudgetens inkomstsida.

Alla människor, inte bara de med särskilt goda ekonomiska förutsättningar, ska ha möjlighet att leva i bra bostäder till rimliga kostnader i en trygg boendemiljö. Hyresrätten har därför en särskilt viktig roll på bostadsmarknaden. Alla billiga hyresrätter behövs. De ska inte dras undan från hyresmarknaden genom ombildningar till bostadsrätter. Omkring 250 000 unga vuxna saknar i dag ett eget boende. För att fylla behovet skulle det behövas omkring 160 000 nya bostäder. Vänsterpartiet vill möta bostadsbristen genom ett ökat bostadsbyggande. Genom investeringar i nyproduktion och upprustning av bostäder skapas också samhällsnyttiga jobb.

Vänsterpartiets mål är att det ska byggas 40 000 bostäder om året varav en majoritet ska vara hyresrätter. Vi vill därför utforma ett statligt stöd för att stimulera ökat bostadsbyggande med inriktning mot hyresrätter till rim-

liga priser, med låg energiförbrukning och bästa möjliga miljöhänsyn. Detta stöd bör finansieras med ett nytt anslag inom utgiftsområde 18 som under 2013 uppgår till 1 000 miljoner kronor och under de två därpå följande åren till 2 000 respektive 3 000 miljoner kronor. Med vårt förslag möjliggörs en fördubbling av antalet nyproducerade hyresrätter jämfört med i dag. Stödet ska riktas mot tillväxtorter och orter där bristen på ändamålsenliga och efterfrågade bostäder är särskilt stor. Även kooperativa hyresrätter ska omfattas av stödet. Det bör också vara möjligt att få stöd för att bygga om befintliga kontorslokaler m.m. till hyresrätter.

Vänsterpartiet vill vidare ge möjlighet till upprustning av bostadsbeståndet för att möta dagens och framtidens behov. Det är emellertid dags att styra om subventionerna från villor och bostadsrätter till en upprustning och förnyelse av miljonprogramsområdena. Vänsterpartiet föreslår därför att dagens ROT-avdrag för villor och bostadsrätter tidsbestäms så att det endast finns kvar t.o.m. utgången av 2013. Den maximala skattereduktionen bör också sänkas till 15 000 kronor under 2013.

Vi föreslår i stället ett nytt upprustningsprogram för flerbostadshus. Vi vill skapa förutsättningar för att landets hyresgäster ska kunna bo i moderna, funktionella lägenheter med ökad tillgänglighet och med låg energiförbrukning samt låga koldioxidutsläpp. I dag är omkring 300 000 av lägenheterna i det s.k. miljonprogrammet inom allmännyttan i behov av upprustning. Vi bedömer att 60 000 bostäder årligen kan upprustas och renoveras energieffektivt med våra förslag. Upprustningsprogrammet finansieras genom skattekreditering och belastar således statsbudgetens inkomstsida. På motsvarande sätt finansieras ett stöd till upprustning av välfärdslokaler och till ombyggnader som leder till bättre tillgänglighet i offentliga och kommersiella lokaler.

Inom utgiftsområde 18 innebär vårt budgetförslag att det kan inrättas ett hissbidrag som en ytterligare satsning på att förbättra tillgängligheten i samhället. Vårt ramförslag rymmer även särskilda medel till Boverket för informationsverksamhet för bättre upphandlingar i kommunerna och för att motverka ekonomisk brottslighet i samband med bostadsbyggande. Ett särskilt anslag bör också inrättas för information om hur den kooperativa hyresrätten kan utvecklas och stärkas.

På det konsumentpolitiska området är bristen på en god konsumentvägledning ett av de stora problemen. Vänsterpartiets förslag om utgiftsområde 18 innebär en kraftig anslagsökning för Konsumentverket som ger möjlighet till en nödvändig satsning på den kommunala konsumentvägledningen. De tillkommande medlen ska användas för ett stimulansbidrag riktat till kommunerna. I ett första steg ska Konsumentverket se till att det finns tillgång till konsumentvägledning i de största kommunerna.

De ovan beskrivna satsningarna innebär att ramen för utgiftsområde 18 bör utvidgas med 1 165 miljoner kronor för 2013, 2 165 miljoner kronor för 2014 och 3 165 miljoner kronor för 2015. Därutöver innebär våra förslag att tillräckliga medel reserveras för upprustning av flerbostadshus på den del av statsbudgeten som inte bereds av civilutskottet.

Jag anser sammanfattningsvis att finansutskottet bör ställa sig bakom förslaget i Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250 om ram för utgiftsområde 18 under perioden 2013–2015 samt övriga budgetförslag med bostadspolitisk inriktning. Motsvarande förslag i budgetpropositionen och i övriga partimotioner bör avstyrkas.

Särskilda yttranden

1. Lagförslagen om privatuthyrning av bostäder (S, MP, SD, V)

Veronica Palm (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Yilmaz Kerimo (S), Jan Lindholm (MP), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V) och Lars Eriksson (S) anför:

I samband med civilutskottets beredning av yttrandet till finansutskottet över ramen för utgiftsområde 18 har förslag väckts om att lagförslagen i budgetpropositionen om privatuthyrning ska överlämnas till finansutskottet för att behandlas i betänkande 2012/13:FiU1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna.

De aktuella lagförslagen har av kammaren remitterats till civilutskottet för beredning. Vi ser inga skäl till att i detta ärende frångå den ordning som riksdagen hittills har tillämpat för beredning av civilrättslig lagstiftning.

2. Lagförslagen om privatuthyrning av bostäder (M, FP, C, KD)

Nina Lundström (FP), Oskar Öholm (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Margareta Cederfelt (M), Ola Johansson (C), Jessika Vilhelms-son (M), Otto von Arnold (KD) och Thomas Finnborg (M) anför:

Vi vill uppmärksamma finansutskottet på en fråga som enligt vår mening borde ha behandlats i civilutskottets yttrande. Det gäller de förslag om lagstiftning om privatuthyrning av bostäder som läggs fram i den del av budgetpropositionen som remitterats till civilutskottet. Lagförslagen syftar till att underlätta privatuthyrning och därmed bidra till ett mer effektivt utnyttjande av bostadsbeståndet.

En konsekvens av de nya reglerna blir ett ökat antal upplåtelser och därmed ökade skatteintäkter, eftersom hyran är skattepliktig i den utsträckning den överstiger schablonavdraget. Detta framgår klart av den konsekvensbeskrivning som finns redovisad i propositionen. Vidare framgår det av regeringens redovisning av hur budgetens inkomster för 2013 har beräknats (budgetpropositionen volym 1) att regeringen har beaktat denna skattekonsekvens i inkomstberäkningen. Ett eventuellt avslag på hela eller delar av regeringens förslag om privatuthyrning får således budgeteffekter. Vi kan emellertid konstatera att de motioner från flera partier som innehåller yrkanden om avslag på lagförslagen helt tycks bortse från dessa budgeteffekter. Inte heller i partimotionerna om statsbudgeten finns någon redovisning av att sådana budgeteffekter har beaktats.

Mot denna bakgrund förslog vi i samband med civilutskottets inledande beredning att ärendet skulle bordläggas och att företrädare för regeringen skulle bjudas in för att ge kompletterande underlag i frågan om lagförslagens budgeteffekter. Majoriteten i utskottet – bestående av ledamöter från S, MP, SD och V – avvisade emellertid detta förslag.

Som ett andra alternativ föreslog vi att lagförslagen och aktuella motionsyrkanden skulle överlämnas till finansutskottet tillsammans med ett yttrande från civilutskottet. En sådan ordning skulle möjliggöra en samordnad beredning av lagförslagen och de därtill kopplade budgetfrågorna. Även detta förslag avvisades emellertid av samma majoritet i civilutskottet.

Vi anser sammanfattningsvis att frågan om lagförslagens samband med statens budget för 2013 borde ha klarlagts innan beredningen av sakfrågan om reglerna för privatuthyrning påbörjas.

BILAGA 10

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2012/13:SfU1y

Ramar för utgiftsområdena 8 och 10–12

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 2 oktober 2012 att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 om den ekonomiska politiken och förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor m.m. samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

De delar av propositionen som utskottet yttrar sig över är regeringens förslag till dels fördelning av utgifter på utgiftsområdena 8, 10, 11 och 12, dels beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget och av budgetens inkomster i de delar som avser utskottets beredningsområde samt lagförslagen 3.3, 3.5 och 3.12.

Utskottet yttrar sig vidare över motsvarande delar i partimotionerna

2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 3–5, 11 och 23.

2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 3–5, 7 och 9,

2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 2–4 och

2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 3–5 och 14.

Utskottet yttrar sig även över kommittémotion 2012/13:A396 yrkande 1.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i nu berörda delar och avstyrker samtliga motioner.

I ärendet finns fyra avvikande meningar (S, MP, SD, V).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

Regeringen föreslår en utgiftsram för 2013 på 9 504 miljoner kronor. I förhållande till anvisade medel för 2012 ökar utgifterna med 96 miljoner kronor. Den preliminära fördelningen av utgifterna för utgiftsområde 8 för 2014–2016 beräknas till 9 267, 9 261 och 9 381 miljoner kronor.

Antalet asylsökande bedöms bli väsentligt större än vad som prognostiserades i samband med budgetpropositionen för 2012. Även antalet ansökningar om uppehållstillstånd av andra skäl, exempelvis på grund av anhöriginvandring, bedöms öka. Antalet inskrivna personer i Migrationsverkets mottagande bedöms också bli betydligt högre 2013–2016 i förhållande till beräknat i budgetpropositionen för 2012. Antalet asylsökande ensamkommande barn bedöms fortsätta öka. Kostnaderna för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn är avsevärt mycket högre än för asylsökande i övrigt.

Återetableringsstödet föreslås bli förlängt vilket medför kostnader. Regeringen och Miljöpartiet de gröna har inom ramöverenskommelsen om migrationspolitik kommit överens om att inrätta en fjärde migrationsdomstol vid Förvaltningsrätten i Luleå, vilket medför ökade kostnader.

Som en del av ramöverenskommelsen med Miljöpartiet de gröna aviseras i budgetpropositionen förslag om att personer som håller sig undan verkställighet av utvisnings- eller avvisningsbeslut och personer som vistas i landet utan att ha ansökt om tillstånd ska få laglig rätt till subventionerad vård på samma sätt som asylsökande har tillgång till vård i dag. Detta medför ökade kostnader inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och sociala omsorger. När det gäller barn som vistas i landet utan tillstånd föreslås också en utökad rätt till utbildning. Kostnaden härför belastar utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Motionerna

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen för 2013 med 4 125 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en minskning med 7 732, 7 767 och 7 954 miljoner kronor.

Enligt motionärerna tillhör Sverige de länder som i absoluta tal tar emot flest asylsökande. Ambitionen är att minska asyl- och anhöriginvandringen med totalt 90 procent och att därmed kraftigt minska samhällskostnaderna.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 500 miljoner kronor och för åren 2014 och 2015 en ökning med 510 och 530 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår en höjning av dagersättningen för asylsökande med 30 kronor per dag. Dagersättningen föreslås även värdesäkras genom att den knyts till konsumentprisindex. Motionärerna föreslår också att det införs en bostadsersättning till asylsökande i eget boende med 500 kronor för ensamstående och 1 000 kronor för sammanboende samt ökade utgifter för offentligt biträde.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har att ta ställning till dels förslaget till utgiftsram för 2013, dels förslaget till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Förslagen framgår av tabellen nedan.

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	S	MP	SD	V
2013	9 504			-4 125	+500
2014	9 267			-7 732	+510
2015	9 261			-7 767	+530
2016	9 381			-7 954	

Utskottet anser att Sverige ska ha en human asylpolitik och vara en fristad för den som flyr undan förföljelse och förtryck. Särskild hänsyn ska tas till barns bästa. Sverige erbjuder skydd i större utsträckning än vad internationella överenskommelser kräver. Denna politik har ett starkt stöd i riksdagen. Målet är att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet över gränser, främjar arbetskraftsinvandring, tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet.

Sverigedemokraterna föreslår besparingar för 2013 på utgiftsområde 8 med drygt 4,1 miljarder kronor och med drygt 7,7 miljarder kronor per år för åren 2014–2016.

Utskottet avfärdar Sverigedemokraternas förslag till åtgärder för att kraftigt minska asyl- och anhöriginvandringen och avfärdar därför också förslaget om en kraftigt reducerad ram för utgiftsområdet. Förslaget innebär sammantaget mer än en halvering av anslagen inom utgiftsområdet, vilket i praktiken skulle omöjliggöra för Migrationsverket att bedriva sin verksamhet på ett rättssäkert sätt och i överensstämmelse med folkrättsliga konventioner, såsom FN:s flyktingkonvention, FN:s tortyrkonvention och FN:s barnkonvention. Vidare ifrågasätter utskottet det realistiska i att kunna genomföra de utgiftsminskningar som föreslås, eftersom detta förutsätter

omfattande personalneddragningar och lokalavyttringar av såväl kontorslokaler som boenden för asylsökanden. Den utgiftsminskande effekten av sådana åtgärder kan inte uppnås på helårsbasis med hänsyn tagen till uppsägningstider för såväl personal som lokaler.

Bostadsersättning vid eget boende ges sedan den 1 mars 2005 endast i särskilda fall. Utskottet angav i sitt betänkande 2004/05:SfU7 bl.a. att möjligheten för de asylsökande att själva ordna sitt boende har åtskilliga nackdelar som t.ex. att asylsökande utnyttjas på bostadsmarknaden och att eget boende kan leda till trångboddhet som framför allt är negativt för barn. Bostadsersättning ska kunna ges i särskilda fall för att uppmuntra eget arbete och självförsörjning, vilket kan vara fallet när den asylsökande får erbjudande om arbete på en annan ort där Migrationsverket inte har något anläggningsboende. Utskottet har i denna fråga inte ändrat ståndpunkt och ställer sig inte bakom förslag om att införa en ersättning vid eget boende. Utskottet ställer sig inte heller bakom förslag om en generell höjning av dagersättningen till asylsökande eller ökade utgifter för offentligt biträde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag om dels ramen för utgiftsområdet för 2013, dels preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Därmed bör finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Propositionen

Regeringen föreslår en utgiftsram för 2013 på 94 422 miljoner kronor. I förhållande till de anvisade medlen för 2012 minskar utgifterna med ca 1 miljard kronor. Den preliminära fördelningen av utgifterna för utgiftsområde 10 för 2014–2016 beräknas till 90 153, 88 255 och 87 732 miljoner kronor.

Utgifterna för anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. bedöms öka. Skälet till detta är främst högre volymer i sjukpenningen till följd av ökat inflöde och att sjukfallen beräknas bli något längre än vad som bedömdes i budgetpropositionen för 2012. De ohälsorelaterade utgifterna inom utgiftsområdet beräknas dock minska samtliga år 2013–2016.

Den samlade volymen i sjukförsäkringen (sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning) har minskat sedan 2004. Åren 2003–2006 minskade antalet sjukpenningdagar medan antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsatte att öka. Åren 2007–2010 föll volymerna i båda systemen. Antalet sjukpenningdagar ökade dock 2011 jämfört med 2010, vilket förklaras främst av ett återflöde av personer som under 2010 lämnade sjukförsäkringen till följd av att de förbrukat maximalt antal dagar, men också

av något fler nya sjukfall och av att sjukfallen blev något längre. Volymerna i sjukpenningen väntas fortsätta att öka även 2012 till följd av fler och längre sjukfall. Under de kommande åren väntas utvecklingen av antalet sjukpenningdagar plana ut. Nedgången av antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsätter dock under hela prognosperioden. Bland dem som har sjukersättning kommer utflödet till bl.a. ålderspension att överstiga inflödet till ersättningen. Vidare upphör den tillfälliga sjukersättningen vid utgången av 2012.

I propositionen lämnas förslag till regeländringar som ger egenföretagare möjlighet att välja en karenstid på en dag. Regeringen föreslår bl.a. att en egenföretagare, utöver nuvarande möjlighet att välja karenstid i sjukförsäkringen om 14, 30, 60 eller 90 dagar, ska kunna välja att ha en karensdag, att också egenföretagare som blir arbetslösa ska ha en karensdag samt att både den som valt en karensdag och den som blir arbetslös ska omfattas av såväl allmänt som särskilt högriskskydd. Förslagen medför att utgifterna ökar. Utgiftsökningen finansieras dock genom att sjukförsäkringsavgiften i egenavgifterna höjs för dem som väljer en karensdag. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013 med vissa övergångsbestämmelser.

Regeringen föreslår också att försäkrade som har aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga ska kunna ha sin ersättning vilande för att pröva på att arbeta eller studera i upp till två år, oavsett längden på det ursprungliga beslutet om aktivitetsersättning. Förslaget innebär ökade utgifter bl.a. genom att ett månatligt belopp motsvarande 25 procent av aktivitetsersättningen ska kunna betalas ut under 24 månader vid förvärvsarbete, i stället för som i dag i 12 månader. Enligt regeringen är det dock troligt att fler försäkrade mer permanent kommer ut i förvärvsarbete och därmed inte kommer att behöva ytterligare tid med aktivitetsersättning. Detta kommer på sikt att minska kostnaderna. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013 men tillämpas fr.o.m. den 1 februari 2013.

Riksdagen har på förslag av utskottet uppmanat regeringen att återkomma med förslag som dels tillgodoser medborgarnas behov av att Försäkringskassan är tillgänglig lokalt och av att det finns möjligheter till personliga möten, dels bidrar till ökad samverkan mellan statliga myndigheter (bet. 2010/11:SfU10, rskr. 2010/11:223). För att ge Försäkringskassan förutsättningar till lokal närvaro föreslår regeringen att anslaget 2:1 Försäkringskassan ökas med 200 miljoner kronor fr.o.m. 2014.

Till följd av utvidgade uppgifter för att begränsa fusk och felaktigheter i assistansersättningen föreslår regeringen att Försäkringskassans anslag ökas med 20 miljoner kronor för 2013. För åren 2014–2016 föreslås en ökning härför med 40, 35 och 15 miljoner kronor.

Motionerna

Socialdemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 4 950 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en ökning med 5 650, 6 500 och 6 750 miljoner kronor.

I syfte att underlätta för företagen att växa och för småföretag att våga anställa föreslår motionärerna att den andra sjuklöneveckan slopas och att ett nytt anslag, ”Avskaffad andra sjuklönevecka”, inrättas.

Motionärerna anser att sjukförsäkringen måste utformas så att den ger både ekonomisk trygghet och erbjuder rehabilitering så att människor kan komma tillbaka i arbete. Mot bakgrund härav föreslås att taket i sjukförsäkringen höjs till åtta prisbasbelopp 2013, att sjukpenning utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden, att den borte tidsgränsen i sjukpenningen tas bort samt att rehabiliteringen stärks.

Som en följd av förslaget om förbättrad arbetslöshetsersättning (utgiftsområde 14) föreslås en höjning av anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Miljöpartiet de gröna

I partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 2 590 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en ökning med 3 075, 3 262 och 3 262 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår att sjuklöneansvaret för företag med upp till tio anställda slopas. I detta syfte föreslås att ett nytt anslag, ”Slopas sjuklöneansvar för företag upp till tio anställda”, inrättas. En sådan åtgärd skulle öka företagets möjligheter att utvecklas och nyanställa samtidigt som företagets administrativa börda minskar.

När det gäller sjukförsäkringen föreslås att sjukpenning utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden, att den borte tidsgränsen i sjukpenningen slopas helt och att det införs en grundersättning eller ett golv i sjukförsäkringen motsvarande golvet i arbetslöshetsförsäkringen, dvs. 229 kronor per dag. Vidare föreslås att Försäkringskassan får medel (50 miljoner kronor) för förbättrad tillgänglighet och service samt för att kompensera för sjuklönereformen.

Som en följd av förslaget om höjt tak i arbetslöshetsersättningen (utgiftsområde 14) föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 400 miljoner kronor.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 2 800 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en ökning med 2 724, 2 719 och 2 716 miljoner kronor.

För att göra det både billigare och enklare för företagen att anställa föreslår motionärerna att varje företag ska få göra avdrag för sina sjuklönekostnader motsvarande sjuklönekostnaden för en genomsnittlig anställd. Detta ska gälla upp till ett maxtak på tio anställda. I detta syfte föreslås att ett nytt anslag inrättas, ”Sjuklön för små företag”.

Med anledning av förslaget om höjt tak i arbetslöshetsersättningen föreslås även att det sjukpenningbelopp som kan utges till en arbetslös höjs från 486 till 643 kronor per dag.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 5 255 miljoner kronor och för åren 2014 och 2015 en ökning med 5 305 och 6 255 miljoner kronor.

Eftersom sjuklöneansvaret kan vara betungande för många företag föreslår motionärerna att mindre företag med upp till tio anställda helt ska slippa betala sjuklön och att ett nytt anslag, ”Sjuklön för småföretag”, inrättas.

Vidare föreslås att staten ska överta ansvaret för sjuklön för den som varit sjukskriven längre än 60 dagar och därefter återgått i arbete. Detta föreslås gälla under det första anställningsåret. Motionärerna vill också att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen avskaffas, att taket i sjukpenningen höjs till åtta prisbasbelopp, att sjukpenning ska utges med 80 procent under hela sjukperioden samt att minskningen med 0,97 vid utbetalning av sjukpenning avskaffas.

Därtill föreslås att ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjs från 64 procent av antagandeinkomsten till 67 procent och att bostadstillägget till sjuk- och aktivitetsersättningen höjs med 340 kronor per månad.

I övrigt föreslås att anslaget 1:6 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård minskas med 1 miljard kronor och att ett rehabiliteringsregister införs.

Med anledning av att förslaget om förändring av arbetslöshetsersättningen (utgiftsområde 14) får effekter för sjukförsäkringen föreslås att anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 800 miljoner kronor 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för 2013, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Förslagen framgår av tabellen nedan.

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	S	MP	SD	V
2013	94 422	+4 950	+2 590	+2 800	+5 255
2014	90 153	+5 650	+3 075	+2 724	+5 305
2015	88 255	+6 500	+3 262	+2 719	+6 255
2016	87 732	+6 750	+3 262	+2 716	

Enligt vad som anges i propositionen minskade antalet sjukpenningdagar under 2003–2006 medan antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsatte att öka. Sedan 2007 minskar volymerna i båda systemen. Antalet sjukpenningdagar ökade dock igen 2011 jämfört med året innan, vilket delvis förklaras av att personer som under 2010 lämnade sjukförsäkringen till följd av att de förbrukat maximalt antal dagar återvände till sjukförsäkringen. Regeringen gör bedömningen att antalet sjukpenningdagar kommer att plana ut under de kommande åren men att nedgången i antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning fortsätter under hela prognosperioden. Enligt regeringen har antalet personer med sjukersättning minskat med ca 179 000 personer sedan 2006.

En av de viktigaste frågorna för regeringen när den tillträdde i oktober 2006 var att minska det omfattande utanförskapet från arbetsmarknaden, som till stor del bestod av sjukfrånvaro och drabbade inte minst unga och kvinnor. Starkt bidragande till denna utveckling var en passiv sjukskrivningsprocess. Syftet med den genomförda sjukförsäkringsreformen är att genom tidiga och aktiva insatser säkerställa att den sjukskrivnes arbetsförmåga tas till vara i så stor utsträckning och i ett så tidigt skede som möjligt. Utskottet delar regeringens uppfattning att rehabiliteringskedjan, som är en central del av sjukförsäkringsreformen, starkt har bidragit till att fler är i arbete. Enligt utskottets mening har sjukförsäkringsreformen haft stor betydelse för den minskade sjukfrånvaron. En påtaglig effekt av rehabiliteringskedjan är att samarbetet mellan myndigheterna, bl.a. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, har förbättrats väsentligt. Av dessa skäl anser utskottet i likhet med regeringen att det i fortsättningen är viktigt att sjukförsäkringsreformens goda resultat vårdas. Detta är viktigt inte minst mot bakgrund av att inte bara sjukpenningtalet ökat 2012 jämfört med 2011 utan även nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar. Av Försäkringskassans redovisning den 27 september 2012 framgår att nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar ökade från 2,63 till 3,16 per tusen försäkrade i augusti 2012 jämfört med samma period 2011. Utskottet anser vidare att en försäkringsmässig och rättssäker tillämpning av regelverket är en förutsättning för en fungerande sjukförsäkring. Det är därför positivt att det

fortsatta arbetet med att höja såväl legitimiteten i de beslut som Försäkringskassan fattar som tilltron till myndigheten är högt prioriterat av regeringen.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning av utgifternas storlek 2013 eller regeringens förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Utskottet föreslår därför att finansutskottet tillstyrker dels den föreslagna ramen för utgiftsområdet för 2013, dels förslaget till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Därmed bör finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 och 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

Regeringen föreslår en utgiftsram för 2013 på 40 miljarder kronor. I förhållande till anvisade medel för 2012 minskar utgifterna 2013 med knappt 2 miljarder kronor. Den preliminära fördelningen av utgifterna för 2014–2016 beräknas till 39 265, 38 399 och 37 525 miljoner kronor.

Att utgifterna på utgiftsområdet har minskat beror framför allt på att behovet av garantipension minskar i takt med att antalet personer med inkomstrelaterad pension ökar.

Regeringen föreslår en särskild satsning på ogifta ålderspensionärer med låga inkomster i förhållande till sin bostadskostnad. Sedan januari 2012 får alla ålderspensionärer över 65 år som har bostadstillägg 170 kronor mer per månad. Nu föreslår regeringen att tillägget för ogifta ålderspensionärer över 65 år höjs med ytterligare 170 kronor till 340 kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. För att höjningen ska få verkan även för de ogifta ålderspensionärerna som har särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd föreslår regeringen att den skäliga levnadsnivån för dem som har dessa förmåner ska höjas med 170 kronor per månad. Förslagen medför sammantaget ökade utgifter med 431 miljoner kronor 2013.

Motionerna

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 4 miljarder kronor. För åren 2014–2016 föreslås att den preliminära fördelningen av utgifterna ökas med 4 024, 4 137 och 4 233 miljoner kronor. För att säkerställa att de som har de lägsta inkomsterna får en förbättrad ekonomi föreslår motionärerna att garantipensionen

fr.o.m. 2013 ska höjas med 10 procent, vilket motsvarar 793 kronor per månad för ogifta och 708 kronor per månad för gifta. Anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension tillförs 4,9 miljarder kronor 2013 härför. Som följdteffekt minskas anslaget 1:3 Bostadstillägg för pensionärer med 900 miljoner kronor år 2013 eftersom färre personer blir i behov av bostadstillägg.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 1 miljard kronor. Även för åren 2014 och 2015 föreslås en ökning med 1 miljard kronor för respektive år. Motionärerna föreslår en höjning av garantipensionen med 150 kronor i månaden fr.o.m. 2013 för att höja den ekonomiska standarden för de pensionärer som har lägst inkomst. Anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension tillförs 1,2 miljard kronor för 2013 härför. Som följdteffekt minskas anslaget 1:3 Bostadstillägg för pensionärer med 200 miljoner kronor eftersom färre personer blir i behov av bostadstillägg.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för 2013, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Förslagen framgår av tabellen nedan.

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	S	MP	SD	V
2013	40 000			+4 000	+1 000
2014	39 265			+4 024	+1 000
2015	38 399			+4 137	+1 000
2016	37 525			+4 233	

Bostadstillägget till pensionärer har höjts i olika omgångar de senaste åren. Nu föreslår regeringen att tillägget för ogifta ålderspensionärer höjs med ytterligare 170 kronor till 340 kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. Vidare föreslås en höjning med 170 kronor av den skäliga levnadsnivån för de ogifta pensionärer som har särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. De senaste åren har även den ekonomiska standarden för pensionärer förbättrats genom skattesänkningar, och regeringen föreslår nu ytterligare en skattesänkning för pensionärer.

Utskottet välkomnar förslaget om ytterligare förstärkning av bostadstillägget, det särskilda bostadstillägget och äldreförsörjningsstödet och ser positivt på att pensionärernas ekonomiska standard förstärks genom en skattesänkning. Att utöver detta höja garantipensionerna, som föreslås i motionerna, är enligt utskottets mening inte aktuellt.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag om dels ramen för utgiftsområdet för 2013, dels preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Därmed bör finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

Regeringen föreslår en utgiftsram för 2013 på 78 137 miljoner kronor. I förhållande till anvisade medel för 2012 ökar utgifterna 2013 med 1 420 miljoner kronor. Den preliminära fördelningen av utgifterna för 2014–2016 beräknas till 80 570, 82 613 och 85 442 miljoner kronor.

För att förstärka ekonomin för barnhushåll med låg ekonomisk standard föreslår regeringen att grundnivån i föräldrapenningen höjs från 180 till 225 kronor per dag. Förslaget innebär ökade utgifter med 300 miljoner kronor 2013. År 2014–2016 beräknas också ökade utgifter med 300 miljoner kronor per år.

Vidare föreslår regeringen att det fr.o.m. den 1 januari 2013 inte längre ska krävas intyg om ett barns frånvaro från förskola, skola, pedagogisk omsorg eller fritidshem för att få rätt till tillfällig föräldrapenning. Förslaget bedöms medföra lägre kostnader för Försäkringskassan på ca 11 miljoner kronor 2013.

Regeringen aviserar i budgetpropositionen en förändring i föräldraförsäkringen som innebär att maximalt 20 procent av de 480 föräldrapenningdagarna ska kunna sparas till efter barnets fyraårsdag. Vidare avser regeringen att höja den övre åldersgränsen för uttag av föräldrapenning från åtta till tolv år. Syftet med reformen är bl.a. att underlätta etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända utrikes födda kvinnor. Därtill aviseras dels förändringar i föräldraförsäkringen som innebär förbättrade möjligheter för ensamstående föräldrar att använda föräldrapenningen, dels en utökning av tidsrymden då dagar med tillfällig föräldrapenning kan tas ut i samband med att ett barn har avlidit, dels en möjlighet för egenföretagare att få graviditetspenning på grund av risker i arbetsmiljön. Med anledning av dessa förslag beräknas utgifterna minska med sammanlagt 68, 90 och 135 miljoner kronor 2014–2016.

Motionerna

Socialdemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 2 200 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en ökning med 2 200, 2 300 och 2 300 miljoner kronor.

Motionärerna framhåller bl.a. att barnbidraget har legat på samma nivå sedan den dåvarande socialdemokratiska regeringen höjde det 2005. En höjning är ett välkommet tillskott för barnfamiljerna, inte minst för de mest ekonomiskt utsatta familjerna. Motionärerna föreslår att barnbidraget höjs med 100 kronor per barn och månad.

Vidare vill motionärerna höja taket i den tillfälliga föräldrapenningen och graviditetspenningen så att det på sikt uppgår till tio prisbasbelopp. För 2013 föreslås en höjning till åtta prisbasbelopp.

Motionärerna framhåller att tillsammans med höjningen av barnbidraget blir en höjning av underhållsstödet ett välkommet tillskott för familjer som har mycket knappa ekonomiska resurser. Därför föreslås att underhållsstödet höjs med 50 kronor per månad och barn.

Miljöpartiet de gröna

I partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 349 miljoner kronor och för åren 2014–2016 med 322, 294 och 280 miljoner kronor.

För att underlätta för de ensamföräldrar som har de svåraste ekonomiska villkoren föreslår motionärerna en höjning av underhållsstödet med 250 kronor per månad.

Vidare föreslås att jämställdhetsbonusen avskaffas eftersom den inte kan anses ha bidragit till ett mer jämställt föräldraskap. I stället vill motionärerna införa en tredelad föräldraförsäkring.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson (SD) m.fl. yrkandena 3 och 4 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 405 miljoner kronor och för åren 2014–2016 en minskning av utgiftsramen med 348, 1 016 och 1 540 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår en gradvis höjning av föräldrapenningen på sjukpenning- eller grundnivån med knappt 3 procent. Vidare anser motionärerna att andelen gravida som beviljas graviditetspenning bör öka från cirka en femtedel till en tredjedel. Ett slopande av jämställdhetsbonusen medför en besparing inom utgiftsområdet.

I syfte att förbättra ensamstående småbarnsföräldrars ekonomiska situation föreslås att underhållsstödet höjs med ca 10 procent.

Därtill föreslås, i syfte att förbättra den ekonomiska situationen för framför allt barnhushåll med ensamstående föräldrar, att ersättningsnivån i bostadsbidraget för barnfamiljer höjs med omkring 5 procent.

Slutligen anför motionärerna att Sverigedemokraternas migrationspolitik medför minskade kostnader inom olika anslag på utgiftsområdet.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt (V) m.fl. yrkandena 4 och 5 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2013 med 2 619 miljoner kronor och för åren 2014 och 2015 med 5 192 och 5 565 miljoner kronor.

Motionärerna välkomnar att regeringen i budgetpropositionen föreslår en höjning av grundnivån i föräldraförsäkringen från 180 kronor till 225 kronor per dag men anser inte att höjningen är tillräcklig. Därför föreslås att grundnivån höjs med ytterligare 25 kronor till 250 kronor per dag.

Vidare föreslår motionärerna en stegvis höjning av taket för den tillfälliga föräldrapenningen och graviditetspenningen till åtta prisbasbelopp 2013 och nio prisbasbelopp 2015. Därtill föreslås att ersättningsnivåerna för alla föräldralediga återställs till 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Slopande av jämställdhetsbonusen, som man anser inte har haft någon mätbar effekt på mäns föräldraledighet, medför en besparing inom utgiftsområdet.

Motionärerna anser även att det behövs ekonomiska förstärkningar för barnfamiljer, bl.a. för att förbättra den ekonomiska situationen för ekonomiskt utsatta hushåll. Därför föreslår motionärerna en höjning av underhållsstödet med 200 kronor för barn under 13 år och med 400 kronor per barn för barn som är 13–19 år eftersom tonårsbarn medför högre kostnader. Vidare ska underhållsstödet värdesäkras genom att knytas till prisbasbeloppet.

Ensamstående föräldrar bör få ett ytterligare ekonomiskt tillskott genom att det särskilda bidraget och umgängesbidraget inom bostadsbidraget höjs med 150 respektive 100 kronor per månad.

Den högsta bidragsgrundande inkomsten innan bostadsbidraget börjar trappas ned har legat stilla på 117 000 kronor per år sedan 1997. De allra flesta grupper har ökat sina inkomster sedan dess. Allt fler hamnar därför över gränsen och det innebär att bostadsbidraget reduceras. För att stoppa den utvecklingen föreslås att gränsen höjs till 146 250 kronor och därmed anpassas till dagens inkomstnivåer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för budgetåret 2013, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Förslagen redovisas i tabellen nedan.

Beloppen anges i miljoner kronor

År	Regeringen	S	MP	SD	V
2013	78 137	+2 200	+349	+405	+2 619
2014	80 570	+2 200	+322	-348	+5 192
2015	82 613	+2 300	+294	-1 016	+5 565
2016	85 442	+2 300	+280	-1 540	

Utskottet ställer sig bakom regeringens politiska inriktning vad gäller den ekonomiska familjepolitiken.

Utskottet välkomnar att regeringen i syfte att förstärka ekonomin för barnhushåll med låg ekonomisk standard har föreslagit att föräldrapenningsens grundnivå höjs från 180 kronor till 225 kronor per dag. Höjningen stärker ekonomin för unga föräldrar som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden och för dem som av andra skäl inte uppfyller kraven för att få föräldrapenning på sjukpenningnivå.

Utskottet har inget att invända mot ett slopat krav på att man ska lämna intyg om barns frånvaro för att få tillfällig föräldrapenning. Utskottet noterar att ett slopande av intyget innebär administrativa lättnader för Försäkringskassan samt utökade möjligheter till förbättrad service och god kvalitet via automatberedning och självbetjäningstjänster. God kontroll av utbetalningarna kan upprätthållas genom bl.a. slumpmässig kontroll.

Däremot kan utskottet inte ställa sig bakom vare sig krav på andra förändringar inom utgiftsområdet eller, som några partier föreslagit, ett avskaffande av jämställdhetsbonusen.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning av utgifternas storlek. Utskottet föreslår därför att finansutskottet tillstyrker dels den föreslagna ramen för utgiftsområdet för 2013, dels förslaget till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016. Därmed bör finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2011/12:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Propositionen

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar fördelningssystemet (inkomstpension och tilläggspension) och premiepensionssystemet (premiepension). I propositionen föreslås att riksdagen godkänner beräk-

ningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2013. Enligt regeringen uppgår det beräknade beloppet till knappt 257 miljarder kronor.

År 2011–2016 är pensionsavgifterna lägre än pensionsutbetalningarna, vilket framför allt förklaras av att de stora årskullarna födda på 1940-talet går i pension. År 2011 och 2012 är dock direktavkastningen på AP-fondernas tillgångar tillräckligt stor för att täcka avgiftsunderskottet. År 2013 väntas avgiftsunderskottet öka med ca 10 miljarder kronor och bedöms då vara så stort att kapitalavkastningen inte räcker för att täcka underskottet, vilket innebär att det finansiella sparatet i ålderspensionssystemet väntas bli negativt. Pensionsmyndigheten har på regeringens uppdrag analyserat de nuvarande beräkningsreglerna inom ramen för nuvarande regelsystem i Utvärdering av vissa beräkningsregler i ålderspensionssystemet, (S2011/5900/SF). Pensionsmyndigheten har därefter fått i uppdrag att göra en fördjupad analys.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2013.

Statsbudgetens inkomster

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2013. Inkomsterna till statsbudgeten av socialavgifter och löneskatter men efter avdrag för bl.a. nedsättningar av socialavgifter beräknas uppgå till ca 449 miljarder kronor.

Enligt vad som anges i propositionen bör sjukförsäkringsavgiften tas ut med en avgiftssats som innebär att de beräknade intäkterna från avgiften motsvarar de förväntade utgifterna. För 2013 beräknas de utgifter som sjukförsäkringsavgiften ska täcka uppgå till ca 62 miljarder kronor. Regeringen föreslår därför att sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna fr.o.m. den 1 januari 2013 sänks till 4,35 procent och i egenavgifterna till 4,44 procent av avgiftsunderlaget. Eftersom justeringen av avgifterna ska göras inom ramen för ett i princip oförändrat avgiftsuttag föreslås att den allmänna löneavgiften höjs till 9,88 procent.

Med anledning av att kommissionen i december 2011 beslutat att nedsättningen av egenavgifterna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag inte utgör ett statligt stöd föreslår regeringen ett slopande av kravet på att avdrag vid beräkning av egenavgifter ska uppfylla villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse. Regeringen föreslår även att man slopar kravet att avdraget ska begäras i självdeklarationen. Även skyldigheten att i deklarationen lämna

de uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna bedöma om villkoren i nämnda regelverk är uppfyllda ska enligt regeringens förslag slopas. En följdändring föreslås i skatteförfarandelagen (2011:1244). Ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2013. Ändringarna i socialavgiftslagen ska dock tillämpas första gången i fråga om självdeklarationen vid 2013 års taxering.

Motionerna

Socialdemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) begärs i yrkande 3 att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2013 enligt vad som anges i motionen. I samma motion yrkande 11 begärs förslag till lagstiftning om slopad generell nedsättning av arbetsgivaravgiften för unga. Motionärerna förordar i stället en effektiv tidsgräns för ungdomsarbetslösheten. Unga människor ska vara arbetslösa högst sex månader. I yrkande 23 begärs förslag till lagstiftning om skattereduktion för utgifter för forskning och utveckling (FoU) för mindre företag. Motionärerna framhåller att FoU-utgifter i dag får dras av mot bolagsskatten. Det förutsätter dock att verksamheten genererar vinst vilket sällan är fallet i mindre, nystartade och forskningsintensiva företag. Motionärerna föreslår därför att 150 miljoner kronor avsätts för 2013 för att företag under ett uppbyggnadsskede ska kunna göra avdrag för FoU-utgifter mot arbetsgivaravgiften.

Miljöpartiet de gröna

I partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) begärs i yrkande 3 att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster i enlighet med vad som anförs i motionen. I samma motion yrkande 7 begärs förslag om sänkt arbetsgivaravgift för småföretag. Motionärerna anser att det behövs dels en generell sänkning med 0,6 procent, dels en riktad sänkning på 10 procentenheter upp till en lönesumma om 720 000 kronor. I yrkande 9 begär motionärerna förslag om slopad arbetsgivaravgift för unga arbetslösa. I stället för nuvarande nedsättning för unga bör arbetsgivaravgiften slopas under ett år för den som anställer en ung arbetslös i åldern 18–25 år.

I kommittémotion 2012/11:A396 yrkande 1 av Esabelle Dingizian m.fl. (MP) begärs ett tillkännagivande om slopad arbetsgivaravgift för unga. Motionärerna anser att arbetsgivaravgiften ska slopas under ett år för den som anställer en ung arbetslös. En sådan åtgärd är enligt motionärerna betydligt mer träffsäker än den nuvarande ineffektiva och kostsamma halveringen av avgifterna för alla ungdomar.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 2 begärs att riksdagen dels godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2013 enligt förslag i motionen, dels tillkännager att regeringen ska återkomma med lagförslag. Motionärerna föreslår att den generella sänkningen på 1 procent ska slopas och att arbetsgivaravgiften ska återställas till 32,42 procent. Vidare föreslås att ett socialavgiftsavdrag på 57 000 kronor införs som gäller lika för alla företag och oberoende av antalet anställda, att lärlingsjobb ska befrias från socialavgifter under ett år samt att nedsättningen av avgifter för unga slopas.

Vänsterpartiet

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begärs i yrkande 3 att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2013 i enlighet med motionen. I samma motion yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om förslag om att ta bort nedsättningen av socialavgifter för personer under 26 år. Motionärerna påpekar att nedsättningen är ineffektiv och därför bör tas bort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid åtskilliga tillfällen framhållit vikten av att det finns ett samband mellan socialförsäkringsförmåner och socialavgifter liksom att avgifter i möjligaste mån bör betalas för eller av den som omfattas av socialförsäkringssystemet. Regeringens förslag om förändrade nivåer i socialavgifterna ligger i linje med detta. Utskottet tillstyrker förslaget.

Den 1 juli 2007 sänktes det samlade uttaget av arbetsgivar- och egenavgifter liksom den allmänna löneavgiften för personer som fyllt 18 men inte 25 år. Nedsättningen innebar att avgifterna, med undantag för ålderspensionsavgiften, halverades. Den 1 januari 2009 utvidgades åldersgruppen till att omfatta alla som vid årets ingång inte fyllt 26 år samtidigt som avgifterna sänktes ytterligare. De nya lägre avgifterna omfattar numera hela ålderspensionsavgiften men endast en fjärdedel av de övriga avgifterna. De sänkta socialavgifterna har ökat incitamenten för arbetsgivare att anställa ungdomar och även att behålla unga i arbete. De har således bidragit till ökad sysselsättning bland unga. Utskottet anser inte att nedsättningen ska avskaffas eller förändras på något annat sätt. Ett avskaffande skulle göra det dyrare att anställa unga och därmed svårare att behålla dem i arbete. Arbetslösheten bland unga skulle därmed riskera att öka.

Utskottet noterar även att en generell nedsättning av socialavgifterna med 1 procentenhet infördes den 1 januari 2009.

Vidare minskades egenavgifterna inom vissa ramar för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag med 5 procentenheter av avgiftsunderlaget, dock högst med 10 000 kronor per år och under förutsättning att avdraget uppfyller villkoren enligt kommissionens regelverk för stöd av

mindre betydelse. Bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2010 och tillämpas på inkomster som uppbärs efter den 31 december 2009. Mot bakgrund av att kommissionen har beslutat att nedsättningen av egenavgifterna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag inte utgör ett statligt stöd har utskottet inget att invända mot förslagen i propositionen om förenklade regler vid nedsättning av egenavgifter.

Utskottet är däremot inte berett att ställa sig bakom förslagen i motionerna om bl.a. ett höjt generellt avgiftsuttag, avdrag för FoU-utgifter mot arbetsgivaravgifterna eller om sänkta socialavgifter för småföretag.

Med det anförda anser utskottet att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster när det gäller socialavgifterna för 2013 bör tillstyrkas liksom förslagen om ändrade avgiftsnivåer och om förenklade regler vid nedsättning av egenavgifter. Finansutskottet bör därmed avstyrka motionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 3, 11 och 23, 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 3, 7 och 9, 2012/13:A369 (MP) yrkande 1, 2012/13:Fi219 (SD) yrkande 2 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 3 och 14 i berörda delar.

Stockholm den 23 oktober 2012

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Fredrik Lundh Sammeli (S), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Finn Bengtsson (M), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Gunvor G Ericson (MP), Emma Henriksson (KD), David Lång (SD), Wiwi-Anne Johansson (V), Gunilla Nordgren (M) och Emma Carlsson Löfdahl (FP).

Avvikande meningar

1. Socialdemokraterna (S)

Tomas Eneroth (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Eva-Lena Jansson (S), Kurt Kvarnström (S), Shadiye Heydari (S) och Jasenko Omanovic (S) anför:

Utgiftsområde 10

I syfte att förbättra för företagen att växa och för småföretag att våga anställa bör den andra sjuklöneveckan slopas och ett nytt anslag, ”Avskaffad andra sjuklönevecka”, inrättas.

Sjukförsäkringen måste utformas så att den ger både ekonomisk trygghet och erbjuder rehabilitering så att människor kan komma tillbaka i arbete. Mot bakgrund härav bör taket i sjukförsäkringen på sikt höjas till tio prisbasbelopp. Som ett första steg bör taket höjas till åtta prisbasbelopp 2013. Vidare bör sjukpenning utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden och den bortre tidsgränsen i sjukpenningen tas bort. Dessutom bör rehabiliteringen stärkas.

Som en följd av partiets förslag om förbättrad arbetslöshetsersättning (utgiftsområde 14) bör anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. höjas.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 12

Vi motsätter oss en utveckling där klyftor medvetet tillåts öka mellan familjer med barn och övriga grupper i samhället. Vi vill att målet för politikområdet Ekonomisk familjepolitik i stället ska vara att de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn ska minska, inom ramen för den generella välfärden. På motsvarande sätt är en solidarisk utjämning av risker och kostnader mellan generationer, mellan den som har ett arbete och den som för tillfället är utan, mellan sjuka och friska och mellan kvinnor och män, viktiga inslag i vår trygghetsmodell.

Barnbidraget har legat på samma nivå sedan den dåvarande socialdemokratiska regeringen höjde det 2005. Bidraget är en av de bärande byggstenarna i vår familjepolitik och en viktig del av den generella välfärden. Det ger föräldrar och barn, och inte minst de barnfamiljer som har små ekonomiska marginaler, ett välbehövligt ekonomiskt tillskott. Det är nu hög tid att förstärka det generella barnbidraget. Vi vill därför höja det med 100 kronor per barn och månad och ökar utgifterna för 2013 med 2 miljarder kronor.

Den dåvarande socialdemokratiska regeringen höjde taket i föräldraförsäkringen från 7,5 till 10 prisbasbelopp så att de allra flesta skulle få ut 80 procent i ersättning när de var föräldralediga. Samtidigt höjdes taket i den tillfälliga föräldrapenningen samt i sjukförsäkringen. Den borgerliga regeringen valde att försämra den tillfälliga föräldrapenningen för de föräldrar som är hemma för att ta hand om sina sjuka barn eller på grund av sin graviditet. Vi vill på sikt höja taket i den tillfälliga föräldrapenningen och graviditetspenningen så att det uppgår till samma belopp som för föräldrapenningdagarna, dvs. tio prisbasbelopp. Ett första steg är att höja taket till åtta prisbasbelopp 2013. Det medför ökade utgifter med 100 miljoner kronor för 2013.

Underhållsstödet har inte höjts på många år, och det är hög tid att ensamstående föräldrar får ta del av ekonomiska satsningar. Vi vill därför höja underhållsstödet med 50 kronor per månad och barn. Det medför ökade utgifter med 100 miljoner kronor för 2013.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13: Fi302 (S) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Statsbudgetens inkomster

Regeringens huvudsakliga lösning på den höga ungdomsarbetslösheten har varit att halvera socialavgifterna för unga som redan har arbete. Reformen har dock inte fungerat, och arbetslösheten bland unga har fortsatt att stiga. Enligt vår uppfattning bör den generella nedsättningen av arbetsgivaravgiften för unga slopas. I stället bör en effektiv tidsgräns för ungdomsarbetslösheten införas. Unga människor ska vara arbetslösa högst sex månader. Vidare bör 150 miljoner kronor avsättas för 2013 för att mindre företag under ett uppbyggnadsskede ska kunna göra avdrag för utgifter för forskning och utveckling (FoU) mot arbetsgivaravgiften. FoU-utgiften får i dag dras av mot bolagsskatten. Det förutsätter dock att verksamheten genererar vinst vilket sällan är fallet i mindre nystartade forskningsintensiva företag.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi302 (S) yrkande 3 i berörd del och yrkandena 11 och 23.

2. Miljöpartiet de gröna (MP)

Gunvor G Ericson (MP) anför:

Utgiftsområde 10

För att underlätta för småföretag bör sjuklöneansvaret för företag upp till tio anställda slopas. En sådan åtgärd skulle öka företagets möjligheter att utvecklas och nyanställa samtidigt som företagets administrativa börda minskar. För detta ändamål bör ett nytt anslag, ”Slopat sjuklöneansvar för företag upp till tio anställda”, inrättas.

När det gäller sjukförsäkringen bör sjukpenning utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden och den borte tidsgränsen i sjukpenningen slopas helt. För att nå dem med lägst inkomster eller dem som helt saknar inkomster bör en grundersättning eller ett golv införas i sjukförsäkringen motsvarande golvet i arbetslöshetsförsäkringen, dvs. 229 kronor per dag. Vidare bör Försäkringskassan få medel (50 miljoner kronor) för förbättrad tillgänglighet och service samt för att kompensera för sjuklönereformen.

Som en följd av partiets förslag om höjt tak i arbetslöshetsersättningen (utgiftsområde 14) bör anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 400 miljoner kronor.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 12

Den omfördelade profilen i den ekonomiska familjepolitiken har successivt avtagit under det senaste årtiondet. Målet med den ekonomiska familjepolitiken måste återigen bli att ge barn i ekonomiskt utsatta hushåll stöd och att motverka ekonomiska orättvisor. Vidare bör den ekonomiska familjepolitiken verka för jämställdhet.

Underhållsstödet har sedan 1994 höjts med endast 100 kronor per månad, vilket har inneburit en kraftig urholkning av dess värde. Detta har främst drabbat hushåll med ensamstående kvinnor med barn. För att underlätta för de föräldrar som har de svåraste ekonomiska villkoren bör underhållsstödet höjas med 250 kronor per månad. Det medför ökade utgifter med 600 miljoner kronor för 2013.

Jämställdhetsbonusen har inte bidragit till ett mer jämställt föräldraskap och bör därför avskaffas. I stället bör en tredelad föräldraförsäkring införas. Ett slopande av jämställdhetsbonusen medför en besparing med 251 miljoner kronor för 2013.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Statsbudgetens inkomster

Sänkta arbetsgivaravgifter behövs för att minska marginalkostnaderna för att anställa. Det behövs dels en generell sänkning med 0,6 procent, dels en riktad sänkning på 10 procentenheter upp till en lönesumma om 720 000 kronor. Den sistnämnda sänkningen ger incitament för de minsta företagen att anställa ytterligare en person.

Vidare bör arbetsgivaravgiften för unga arbetslösa slopas och ersättas av slopad arbetsgivaravgift under ett år för den som anställer en ung arbetslös i åldern 18–25 år. En sådan åtgärd är betydligt mer träffsäker än den nuvarande ineffektiva och kostsamma halveringen av avgifterna för alla ungdomar.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi303 (MP) yrkande 3 i berörd del och yrkandena 7 och 9 samt kommittémotion 2012/13:A396 yrkande 1 (MP).

3. Sverigedemokraterna (SD)

David Lång (SD) anför:

Utgiftsområde 8

Sveriges invandringsspolitik behöver reformeras så att den blir ansvarsfull, human och samhällsvårdande. Detta ska uppnås genom ett kraftfullt åtgärds-paket för en reglerad, ansvarsfull anhöriginvandringsspolitik. Kraftiga nedskärningar på det migrationspolitiska området behövs. Under första året kan en minskning av asyltrycket till Sverige ske med 45 procent och under resterande år som budgetförslagen avser med 90 procent. De anslag vars utgiftsnivå helt eller delvis härleds till asyltrycket är 1:1, 1:2, 1:4, 1:5, 1:6 och 1:7. Anslag 1:3 och 1:9 avskaffas helt och hållet då verksamheten som bedrivs med anslagen är ineffektiv eller olämplig.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar.

Utgiftsområde 10

För att göra det både billigare och enklare för företagen att anställa bör varje företag få göra avdrag för sina sjuklönekostnader motsvarande sjuklönekostnaden för en genomsnittlig anställd. Detta ska gälla upp till ett maxtak på tio anställda. Därför bör ett nytt anslag inrättas, nämligen ”Sjuklön för små företag”.

Med anledning av partiets förslag om höjt tak i arbetslöshetsersättningen bör även det sjukpenningbelopp som kan utges till en arbetslös höjas från 486 till 643 kronor per dag.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar.

Utgiftsområde 11

För att säkerställa att de som har de lägsta inkomsterna ska få en förbättrad ekonomi bör garantipensionen höjas med 10 procent, vilket motsvarar 793 kronor per månad för ogifta och 708 kronor per månad för gifta. Förslaget medför sammantaget ökade utgifter med 4 miljarder kronor.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar.

Utgiftsområde 12

Kärnfamiljen är den samlevnadsform som har bäst grundförutsättningar att ge barnen en stabil och trygg uppväxtmiljö. Man bör dock vara medveten om att detta är en samlevnadsform som inte fungerar för alla. Därför måste politiken verka för ett fullgott samhällsstöd till alla samlevnadsformer som inkluderar barn.

För de flesta föräldrar innebär familjebildande en ekonomisk belastning i dubbel bemärkelse. Dels tillkommer kostnader för själva barnet, dels försvinner arbetsinkomster i form av lön då någon av föräldrarna ska ta hand om barnet under den första tiden. Ett samhälle med vettiga prioriteringar bör inte låta ekonomiska barriärer motverka barnafödande i ett läge där nativiteten redan är låg. Föräldrapenningen bör därför förstärkas genom en höjning av ersättningsbeloppet. Mot slutet av budgetperioden ska förstärkningen uppgå till knappt 3 procent. Det motsvarar drygt 5 000 kronor extra i plånboken för en genomsnittsförälder under den period på 390 dagar då föräldrapenning lämnas på sjukpenning- eller grundnivå. Förslaget medför ökade utgifter med 200 miljoner kronor för 2013.

Många gravida kvinnor nekas i dag graviditetspenning trots att de är höggravida och inte sällan har fysiskt påfrestande uppgifter. Endast var femte gravid kvinna beviljades graviditetspenning under 2010. Fler kvinnor bör ges möjligheten att trappa ner eller vara helt lediga från arbetet under de sista veckorna av graviditeten. Målsättningen bör vara att andelen gravida som beviljas graviditetspenning ska uppgå till en tredjedel. Förslaget medför ökade utgifter med 250 miljoner kronor för 2013.

Jämställdhetsbonusen i föräldraförsäkringen bör avskaffas. Föräldrarna ska själva bestämma hur föräldrapenningen ska disponeras. Ett slopande av jämställdhetsbonusen medför en besparing med 219 miljoner kronor för 2013.

Den ekonomiska situationen för ensamstående småbarnsföräldrar, som oftast är ensamstående mammor, bör förbättras genom att underhållsstödet höjs med ca 10 procent. Förslaget medför en höjning av anslaget 1:3 Underhållsstöd med 200 miljoner kronor för 2013.

De allra flesta hushåll som får bostadsbidrag är barnhushåll, i synnerhet barnhushåll med ensamstående föräldrar. Den ekonomiska situationen för denna grupp bör förbättras genom att bostadsbidraget höjs med omkring 5 procent. Förslaget medför ökade utgifter med 200 miljoner kronor för 2013.

Sverigedemokraternas migrationspolitik medför sänkta kostnader inom utgiftsområde 12 med sammanlagt 226 miljoner kronor 2013.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 3 och 4 i berörda delar.

Statsbudgetens inkomster

Den generella sänkningen på 1 procentenhet är alltför kostsam mätt i antal jobb som skapas och bör därför slopas. Arbetsgivaravgifterna bör således återställas till 32,42 procent. Vidare är nedsättningen av socialavgifter för

unga alltför bred, dyr och ineffektiv. Den bör också slopas. I stället bör satsningarna riktas mot småföretag genom att ett socialavgiftsavgdrag på 57 000 kronor införs som gäller lika för alla företag och oberoende av antalet anställda. Därtill bör lärlingsjobb befrias från socialavgifter under ett år.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkande 2 i berörd del.

4. Vänsterpartiet (V)

Wiwi-Anne Johansson (V) anför:

Utgiftsområde 8

Det är nödvändigt att höja och värdesäkra dagersättningen för asylsökande och att införa en bostadsersättning för asylsökande vid eget boende. Anslaget för offentliga biträden bör ökas för att på så sätt uppnå rättssäkerhetskraven i asylprocessen.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 10

Arbetsgivare drar sig dessvärre för att anställa den som har en historia med långa sjukskrivningar. Med hänsyn härtill och då sjuklöneansvaret kan vara betungande för många företag bör mindre företag med upp till tio anställda helt slippa betala sjuklön, och ett nytt anslag, ”Sjuklön för småföretag”, bör därför inrättas.

Vidare bör staten överta ansvaret för sjuklön för den som varit sjukskriven längre än 60 dagar och därefter återgått i arbete. Detta bör gälla under det första anställningsåret.

Eftersom man inte ska behöva lämna sjukförsäkringen av det enda skälet att ett visst antal dagar har förflutit bör den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen avskaffas. Vidare bör taket i sjukpenningen höjas till nio prisbasbelopp 2015. Som ett första steg bör taket höjas till åtta prisbasbelopp 2013. Sjukpenning bör utges med 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten under hela sjukperioden, och minskningen med 0,97 vid utbetalning av sjukpenning bör avskaffas.

Därtill bör ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättningen höjas från 64 procent av antagandeinkomsten till 67 procent och bostadstillägget till sjuk- och aktivitetsersättning höjas med 340 kronor per månad.

Den bonus som landstingen fått på 1 miljard kronor bör avskaffas. Anslaget 1:6 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård bör därför minskas med detta belopp. Vidare bör ett rehabiliteringsregister införas för att bygga upp kunskapen om rehabiliteringens effekter.

Med anledning av att partiets förslag om förändring av arbetslöshetser-sättningen (utgiftsområde 14) får effekter för sjukförsäkringen föreslås att anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 800 miljoner kronor 2013.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 11

För att höja den ekonomiska standarden för de pensionärer som har det sämst ställt bör garantipensionen höjas med 150 kronor per månad från 2013. Förslaget medför sammantaget ökade utgifter med 1 miljard kronor.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Utgiftsområde 12

Klyftorna mellan barn till fattiga föräldrar och rika föräldrar ökar. Andelen barn under den relativa fattigdomsgränsen har ökat med 32 procent mellan 2006 och 2011. Det behövs förstärkningar av de försäkringar och bidrag som riktar sig till barnfamiljer för att förbättra situationen för ekonomiskt utsatta hushåll.

Regeringen har sänkt taket för tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning från 10 till 7,5 prisbasbelopp samt ersättningsnivån för alla föräldralediga från 80 till 77,6 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Taket för tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning bör stegvis höjas till åtta prisbasbelopp 2013 och nio prisbasbelopp 2015. Dessutom ska ersättningsnivåerna återställas för alla föräldralediga till 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Förslagen medför ökade utgifter med 1 200 miljoner kronor för 2013.

Det välkomnas att regeringen i budgetpropositionen höjer grundnivån i föräldraförsäkringen från 180 kronor till 225 kronor per dag. Det kan dock konstateras att denna nivå inte är tillräcklig. Ersättningen bör höjas med ytterligare 25 kronor per dag till 250 kronor per dag. Ersättningen kommer då att ligga något över riksnormen i försörjningsstödet för en ensamstående förälder med ett barn som ännu inte har fyllt ett år. Förslaget medför ökade utgifter med 170 miljoner kronor för 2013.

Jämställdhetsbonusen har inte medfört någon större förbättring ur jämställdhetssynpunkt och bör avskaffas. Det innebär minskade utgifter med 251 miljoner kronor för 2013.

Underhållsstödets värde har urholkats kraftigt. Sedan 1994 har det bara höjts med 100 kronor per månad. För att stärka de ekonomiska villkoren för ensamstående föräldrar föreslås en höjning av underhållsstödet med 200 kronor per månad och att det därtill värdesäkras genom att knytas till prisbasbeloppet. Eftersom tonårsbarn är dyrare att försörja föreslås även en

höjning av underhållsstödet med ytterligare 200 kronor per månad från det år barnet fyller 13 år. Förslagen medför ökade utgifter med 700 miljoner kronor för 2013.

Den högsta bidragsgrundande inkomsten innan bostadsbidraget börjar trappas ned har legat stilla på 117 000 kronor per år sedan 1997. De allra flesta grupper har ökat sina inkomster sedan dess. Allt fler hamnar därför över gränsen och det innebär att bostadsbidraget reduceras. För att stoppa den utvecklingen föreslås att gränsen höjs till 146 250 kronor och därmed anpassas till dagens inkomstnivåer. Förslaget medför ökade utgifter med 500 miljoner kronor för 2013.

Ensamstående föräldrar bör få ett ytterligare ekonomiskt tillskott genom att det särskilda bidraget respektive umgängesbidraget höjs med 150 respektive 100 kronor per månad. Det innebär ökade utgifter med ytterligare 300 miljoner kronor för 2013.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i berörda delar.

Statsbudgetens inkomster

Nedsättningen av socialavgifter för personer under 26 år bör slopas. Utvärderingar har visat att den är ineffektiv och har haft en mycket begränsad effekt på sysselsättningen.

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkande 3 i berörd del och yrkande 14.

BILAGA 11

Socialutskottets yttrande 2012/13:SoU1y

Ramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 2 oktober 2012 att ge bl.a. socialutskottet tillfälle att lämna yttrande över proposition 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013 med förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor samt de motioner som väckts med anledning av propositionen i de delar de rör utskottets beredningsområde.

Socialutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag som rör utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg i propositionen samt partimotionerna 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 (delvis), 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4 (delvis), 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 (delvis) och 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 (delvis) i de delar motionerna rör detta utgiftsområde.

I propositionen lämnar regeringen sitt förslag till statens budget för 2013 och föreslår att riksdagen beräknar inkomster och beslutar om utgifter för staten i enlighet med de specifikationer som fogats till förslaget. Vidare presenteras förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, förslag till utgiftstak och förslag till hur utgifterna ska fördelas på utgiftsområden.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i nu berörda delar och avstyrker motionerna. I ärendet finns fyra avvikande meningar.

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar underindelningarna Hälso- och sjukvårdspolitik, Folkhälsopolitik, Funktionshinderspolitik, Politik för sociala tjänster – omsorg om äldre, individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning, Barnrättspolitik samt Alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks- och spelpolitik. Utgiftsområdet omfattar även anslagen 7:1 Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Förvaltning och 7:2 Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning.

Ramen för utgiftsområdet föreslås uppgå till 62 252 179 000 kronor 2013.

Nya föreslagna och aviserade reformer för 2012–2016 inom utgiftsområde 9 (prop. 2012/13:1, s. 379 f.)

Regeringen anser att det är viktigt att stärka den statliga tillsynen av sjukvård och omsorg, inte minst mot bakgrund av de brister som uppmärksammas i delar av äldreomsorgen. Av denna anledning föreslås ett tillskott om 180 miljoner kronor 2013, varav merparten går till anslagen Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg. Eftersom tillsynsansvaret den 1 juni 2013 förs över från Socialstyrelsen till en ny inspektionsmyndighet föreslås att ett nytt anslag, Inspektionen för vård och omsorg, förs upp i budgeten. Regeringen föreslår att anslaget Socialstyrelsen ökas med 73 miljoner kronor 2013 (vilket omfattar tillsynsansvar t.o.m. den 31 maj) och att anslaget Inspektionen för vård och omsorg tillförs 102 miljoner kronor (vilket omfattar tillsynsansvar fr.o.m. den 1 juni 2013). År 2014 beräknas anslaget Inspektionen för vård och omsorg öka med 175 miljoner kronor och för 2015 och 2016 beräknas det öka med 150 miljoner kronor per år.

Regeringen anser att patienter och medborgare ska ges elektronisk tillgång till sin vårdinformation, bl.a. journaluppgifter, genom s.k. hälsokonton. Regeringen föreslår därför att anslaget Bidrag till folkhälsa och sjukvård ökas med 40 miljoner kronor 2013. År 2014–2016 beräknas anslaget öka med 100 miljoner kronor per år.

Regeringen anser att personer som vistas i landet utan tillstånd ska ges samma tillgång till subventionerad sjukvård som i dag ges till asylsökande. Av denna anledning beräknas anslaget Bidrag till folkhälsa och sjukvård öka med 450 miljoner kronor 2014 och med 300 miljoner kronor per år 2015 och 2016. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition i ärendet under våren 2013.

Enligt propositionen Ersättning av staten till personer som utsatts för övergrepp eller försummelser i samhällsvården (prop. 2011/12:160) har personer som utsatts för övergrepp eller försummelser av allvarlig art i samband med att de varit omhändertagna för samhällsvård mellan 1920 och 1980 rätt till ersättning med ett schablonbelopp om 250 000 kronor. Regeringen föreslår att det för detta ändamål förs upp ett nytt anslag, Ersättning för vanvård i den sociala barn- och ungdomsvården, och att det avsätts 309 miljoner kronor 2013 för ersättning samt för reseersättning m.m. till sökande och vittnen. År 2014 och 2015 bedöms anslaget uppgå till 484 miljoner kronor per år.

Regeringen anser att forskningen inom området arbetsliv och socialvetenskap bör stärkas inom ramen för kommande forsknings- och innovationsproposition. Regeringen föreslår därför att anslaget Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning ökas med 55 miljoner kronor 2013 till bl.a. forskning om åldrande och hälsa samt vårdforskning. År 2014–2016 beräknas anslaget öka med 95 miljoner kronor per år för detta ändamål.

Regeringen anser att det är viktigt att fortsätta stärka stöd och skydd för barn och ungdomar i den sociala barn- och ungdomsvården och avser därför att under hösten 2012 lämna en proposition med förslag om ett förtydligat ansvar för kommunerna på området. Förslaget föranleder ett tillskott till kommunerna i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen. Regeringen föreslår därför att anslaget Bidrag till utvecklingen av socialt arbete m.m. minskas med 65 miljoner kronor 2013 och att anslaget Kommunalekonomisk utjämning under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökas med motsvarande belopp 2013. År 2014–2016 beräknas anslaget Bidrag till utvecklingen av socialt arbete m.m. minskas med 65 miljoner kronor samtidigt som anslaget Kommunalekonomisk utjämning under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner beräknas öka med motsvarande belopp respektive år.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till ramar för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg 2013–2016

Belopp i miljoner kronor

Budgetår	2013	2014	2015	2016
Regeringen	62 252	64 828	64 706	65 831
S	+300	+300	+300	+300
MP	+756	+906	+906	+906
SD	+3 417	+3 385	+4 037	+4 460
V	+7 282	+8 587	+9 879	Ingen uppgift

Motioner

I partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 (delvis) anvisas 300 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit inom utgiftsområde 9. Motionärerna föreslår en satsning på 60 miljoner kronor för ett

stimulansbidrag till landsting som inför s.k. patientkontrakt (nytt anslag). Patientkontraktet ska fungera som en vårdgaranti som säkerställer att patientens sammanlagda tid för undersökning och behandling blir kort.

Motionärerna avvisar det tidsbegränsade stimulansbidrag till landstingen som infördes från 2012 och som syftar till att öka användningen av LOV i specialistsjukvården (100 miljoner kronor 2013).

I syfte att minska antalet nysmittade av hiv/aids föreslår motionärerna en satsning på 10 miljoner kronor på en särskild informationskampanj. Vidare vill motionärerna återinföra den statliga satsningen Ett kontrakt för livet. Syftet är att stärka vårdkedjorna kring den som behöver vård och behandling mot sitt missbruk. För detta satsar de 30 miljoner kronor.

Inom äldrepolitiken föreslår motionärerna ett stimulansbidrag på 100 miljoner kronor till kommunerna för intern fortbildning för personalen i äldreomsorgen som ett komplement till den tidsbegränsade statliga satsningen på kompetensutveckling som gäller t.o.m. 2014. Vidare föreslås ett stimulansbidrag på 100 miljoner kronor för de kommuner som gör det möjligt för äldre att i större utsträckning än i dag få styra innehållet i den biståndsbedömda hemtjänsten – eller gör det möjligt att få hjälp även om behoven inte är så stora. Slutligen föreslås ett stimulansbidrag på 100 miljoner kronor till landstingen för att utveckla modeller och system som förbättrar omhändertagandet av svårt sjuka äldre patienter.

I partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4 (delvis) anvisas 756 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit inom utgiftsområde 9. Motionärerna fokuserar bl.a. på förebyggande åtgärder för ökad folkhälsa och avsätter 50 miljoner kronor till en folkhälsokommission för mer hållbara och jämlika levnadsvillkor. Vidare satsar motionärerna 50 miljoner kronor på att förbättra stödet till människor med psykiska besvär och sjukdomar samt 100 miljoner kronor för att införa fri tandvård för unga människor upp till 23 år.

Regeringens s.k. kömiljard vill motionärerna omvandla till en hälsomiljard, där landsting som har ambitionen att arbeta hälsofrämjande och långsiktigt för att minska köer och öka tillgänglighet i vården kan söka anslag.

Motionärerna föreslår en satsning på 500 miljoner kronor per år för att under en fyraårsperiod öka bemanningen inom äldreomsorgen. Vidare satsas 40 miljoner kronor i form av ett stimulansbidrag för att arbetsgivaren ska ha möjlighet att subventionera sjuksköterskor som önskar specialistutbilda sig inom vård av äldre.

Slutligen säger motionärerna nej till den indexering som regeringen vill införa när det gäller högkostnadsskyddet för hälso- och sjukvård, taket för läkemedel och även den föreslagna höjningen av högsta egenavgift för slutenvårdsplatser från 80 till 100 kronor.

I partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 (delvis) anvisas 3 417 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit inom utgiftsområde 9. Motionärerna är negativt inställda till den höjning av hög-

kostnadsskyddet som genomfördes vid årsskiftet. Motionärerna vill satsa 980 miljoner kronor årligen för att återställa högkostnadsskyddet till 900 kronor för besök inom den öppna hälso- och sjukvården respektive 1 800 kronor för läkemedel.

Motionärerna föreslår satsningar på 1 702 miljoner kronor på en förstärkt sjukvård (nytt anslag). I detta ingår bl.a. en akut- och tillgänglighetsmiljard, medel för att öka antalet vårdplatser, ett screeningprogram för tidig identifiering av sjukdomar, mobila vårdenheter, en medicinsk vårdgaranti samt en satsning på ambulanssjukvården. Motionärerna föreslår även en satsning på 10 miljoner kronor för att stärka kunskaperna kring Retts syndrom.

Motionärerna satsar 650 miljoner kronor på en förstärkt äldrevård (nytt anslag). Bland annat avsätts resurser till en matreform för äldre, ett stärkt anhörigstöd, ett ökat antal trygghetsboenden, kategoriboenden med husdjursprofil samt äldrevårdscentraler. Vidare föreslår motionärerna en satsning på förstärkt samhällsvård på 120 miljoner kronor (nytt anslag).

Slutligen framför motionärerna en ambition att reformera invandringspolitiken. Som en följd av detta föreslår motionärerna minskade anslag på sammanlagt ca 45 miljoner kronor inom utgiftsområde 9 under 2013.

I partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 (delvis) anvisas 7 282 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit inom utgiftsområde 9. Motionärerna avsätter 1 miljard kronor till nya vårdplatser. Vidare avsätts 1 miljard kronor till det förebyggande arbetet mot ohälsa. Pengarna ska användas till det tvärprofessionella arbetet inom primärvården så att områdesansvaret kan utvecklas. Motionärerna föreslår vidare en satsning på en betald specialistutbildning för sjuksköterskor. Motionärerna tillbakavisar regeringens föreslagna förändringar av högkostnadsskydden.

Inom äldrepolitiken föreslås bl.a. en satsning på en ökad bemanning inom äldreomsorgen med prioritet för demensvården. Vidare föreslås stimulanspengar till de kommuner som vill införa förenklade bedömningar när äldre personer behöver hjälp med olika serviceinsatser, med ett stort inflytande för de äldre över hur de vill använda tiden. Motionärerna föreslår även en satsning på ett matlyft för att möjliggöra god och näringsrik mat inom äldreomsorgen.

Motionärerna anför att det behöver göras en satsning på kompetenshöjning hos personalen inom handikappomsorgen. För 2013 avsätts 100 miljoner kronor till ett omsorgslyft inom handikappomsorgen (nytt anslag). Motionärerna föreslår även ökade anslag till bl.a. kvinnojourer.

Utskottets ställningstagande

Ett välfärdssamhälle ska erbjuda sina medborgare en god tillgång till sjukvård och omsorg av hög kvalitet. Detta är avgörande för den enskildes trygghet och välbefinnande. Målet för sjukvården och omsorgen är att hela befolkningen, oavsett inkomst och bakgrund, ska erbjudas en behovsanpas-

sad, tillgänglig och effektiv vård och omsorg av god kvalitet. Det är också centralt att äldre personer kan leva ett aktivt liv samt ha inflytande i samhället och valfrihet i sin vardag. En mångfald av utförare inom välfärdssektorn ökar valfriheten och stimulerar till utveckling av nya arbetssätt som gynnar såväl patienter och brukare som personal. Utgångspunkten för de åtgärder som nu föreslås är att nyttan av åtgärderna ska tillfalla patienter och brukare i form av förbättrad kvalitet och effektivitet samt skattebetalarna i form av en förbättrad resursanvändning.

Utskottet välkomnar satsningen för att stärka den statliga tillsynen av sjukvård och omsorg, genom utökade resurser med 180 miljoner kronor 2013 och genom förslaget att inrätta den nya myndigheten Inspektionen för vård och omsorg. Utskottet välkomnar även satsningen på att patienter och medborgare ska ges elektronisk tillgång till sin vårdinformation, genom s.k. hälsokonton.

Utskottet ser positivt på den aviserade propositionen om att personer som vistas i landet utan tillstånd ska ges samma tillgång till subventionerad sjukvård som i dag ges till asylsökande och att anslaget Bidrag till folkhälsa och sjukvård därför kommer att ökas fr.o.m. 2014.

Utskottet behandlar för närvarande proposition 2011/12:160 Ersättning av staten till personer som utsatts för övergrepp eller försummelse i samhällsvården (bet. 2012/13:SoU3). För 2013 har 309 miljoner kronor avsatts till det nya anslaget Ersättning för vanvård i den sociala barn- och ungdomsvården. Utskottet välkomnar detta.

Utskottet delar bedömningen att anslaget Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning bör ökas med 55 miljoner kronor 2013 till bl.a. forskning om åldrande och hälsa samt värdforskning. Ökningen kan kopplas till förslag i proposition 2012/13:30 Forskning och innovation.

Regeringen har nyligen presenterat en proposition med förslag om ett förtydligt ansvar för kommunerna när det gäller att stärka stödet och skyddet för barn och ungdomar i den sociala barn- och ungdomsvården (prop. 2012/13:10 Stärkt stöd och skydd för barn och unga). Utskottet kommer att behandla propositionen under hösten (bet. 2012/13:SoU4). Förslaget leder till ett tillskott till kommunerna i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen inom utgiftsområde 25.

Sammantaget anser utskottet att prioriteringarna är väl avvägda. Utskottet anser därmed att regeringens förslag om en ram för utgiftsområde 9 om 62 252 179 000 kronor för budgetåret 2013 bör tillstyrkas. Partimotionerna 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 (delvis), 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4 (delvis), 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 (delvis) och 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 (delvis) bör avstyrkas.

Utskottet anser vidare att beräkningarna av utgifterna för budgetåren 2014, 2015 och 2016 när det gäller utgiftsområde 9 bör tillstyrkas.

Stockholm den 23 oktober 2012

På socialutskottets vägnar

Anders W Jonsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders W Jonsson (C), Lena Hallengren (S), Saila Quicklund (M), Christer Engelhardt (S), Helena Bouveng (M), Isabella Jernbeck (M), Lennart Axelsson (S), Maria Lundqvist-Brömster (FP), Catharina Bråkenhielm (S), Gunnar Sandberg (S), Rickard Nordin (C), Agneta Luttröpp (MP), Per Ramhorn (SD), Eva Olofsson (V), Henrik Ripa (M), Meeri Wasberg (S) och Roland Utbult (KD).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (S)

Lena Hallengren (S), Christer Engelhardt (S), Lennart Axelsson (S), Catharina Bråkenhielm (S), Gunnar Sandberg (S) och Meeri Wasberg (S) anför:

Vi vill stärka tillgängligheten i vården. God tillgänglighet i hälso- och sjukvården är en prioriterad fråga. Köer och väntetider är besvärande för patienten och dyrt för samhället.

Ett problem med dagens vårdgaranti är att det är väntetiden vid varje besök som regleras, och inte patientens sammanlagda väntetid. För individen är det viktigt att den sammanlagda väntetiden i vården blir kort och att hon eller han får veta när en behandling ska genomföras. Vi föreslår därför ett patientkontrakt som omfattar alla delar i hälso- och sjukvården: besök, undersökningar, röntgen, remisser. I kontraktet ska det finnas en tidsplan för remisser och eventuella behandlingar och det ska framgå vem som ska utföra behandlingarna. När vården och patienten har kommit överens om vad som ska göras och när, ska kontraktet fungera som en vårdgaranti som säkerställer att patientens sammanlagda tid för undersökning och behandling blir kort. Vi vill satsa 60 miljoner kronor på ett stimulansbidrag till landsting som inför patientkontrakt.

Regeringen försöker genom stimulansbidrag styra landstingen att införa etableringsfrihet. Vi anser inte att detta är en fråga som staten ska engagera sig i. Därför avvisar vi det tidsbegränsade stimulansbidraget på 100 miljoner kronor till landstingen som regeringen föreslår och som syftar till att öka användningen av lagen (2008:962) om valfrihetssystem i specialistsjukvården.

År 2006 antog riksdagen på förslag av den socialdemokratiska regeringen en nationell strategi mot hiv/aids. Målet var att halvera antalet nysmittade i vårt land på tio års sikt. Under ett antal år har regeringens anslag legat still på en miniminivå och inga särskilda initiativ har tagits trots att problemen inte på något sätt minskat. Vi satsar därför 10 miljoner kronor på en särskild informationskampanj om hiv.

Ett kontrakt för livet startades 2005. Den enskilde erbjöds avgiftning, utredning, motiverande och behandlande insatser och en planering som omfattar både LVM-tiden och tiden efter utskrivning. Arbetet var mycket framgångsrikt, men trots de goda resultaten har inte den borgerliga regeringen fortsatt satsningen. Vi satsar 30 miljoner kronor på att återinföra Ett kontrakt för livet.

Kvaliteten i äldres vård och omsorg behöver stärkas. Vi föreslår en särskild riktad äldresatsning på totalt 300 miljoner kronor 2013. Satsningen innehåller ett stimulansbidrag på 100 miljoner kronor till kommunerna för intern fortbildning för personalen i äldreomsorgen som ett komplement till

den tidsbegränsade statliga satsningen på kompetensutveckling som gäller t.o.m. 2014. Vi föreslår också ett stimulansbidrag på 100 miljoner kronor för de kommuner som gör det möjligt för äldre att i större utsträckning än i dag få styra innehållet i den biståndsbedömda hemtjänsten – eller gör det möjligt att få hjälp även om behoven inte är så stora. Slutligen föreslår vi ett stimulansbidrag på 100 miljoner till landstingen för att utveckla modeller och system som förbättrar omhändertagandet av svårt sjuka äldre patienter.

I enlighet med partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 (delvis) föreslår vi att regeringen till utgiftsområde 9 för 2013 fördelar 300 miljoner kronor mer än vad som föreslås i propositionen.

2. Avvikande mening (MP)

Agneta Luttröpp (MP) anför:

Att främja hälsa är att styra samhället mot långsiktig hållbarhet, såväl ekologiskt och socialt som ekonomiskt. Det handlar om att forma samhällsstrukturer som skapar goda förutsättningar för människors levnadsvillkor. För att lyckas med detta behövs en politik där både samhällets ansvar och människors förutsättningar att göra goda val beaktas. Den nuvarande regeringen fortsätter tyvärr att tona ned samhällets ansvar i folkhälsoarbetet. Enligt min mening behövs en folkhälsokommission för mer hållbara och jämlika levnadsvillkor. Miljöpartiet avsätter 50 miljoner kronor till detta i sin budget.

Vidare behöver stödet till människor med psykiska besvär och sjukdomar förbättras, stödet till handikapporganisationer bör ses över och verksamhet för sällsynta sjukdomar behöver stärkas. Tandvård bör vara gratis för alla upp till 23 år. År 2013 satsas 100 miljoner kronor för detta ändamål.

Den s.k. kömiljarden bör omvandlas till en prestationsbunden hälsosatsning där landsting som har ambitionen att arbeta hälsofrämjande och långsiktigt för att minska köer och öka tillgänglighet i vården kan söka anslag.

Äldreomsorgen står inför en stor utmaning med en ökande andel äldre i befolkningen samtidigt som det sker stora pensionsavgångar bland omsorgspersonalen. Personaltätheten behöver öka för att säkra kvaliteten inom äldreomsorgen. Personalen ska slippa stå inför omöjliga situationer som att ensamma behöva utföra lyft som kräver två personer. I ett första skede satsas 500 miljoner kronor per år under en fyraårsperiod för att öka bemanningen inom äldreomsorgen. Vidare satsas 40 miljoner kronor i form av ett stimulansbidrag för att arbetsgivaren ska ha möjlighet att subventionera sjuksköterskor som önskar specialistutbilda sig inom vård av äldre.

Regeringens förslag till indexering när det gäller högkostnadsskyddet för hälso- och sjukvård och taket för läkemedel samt även den föreslagna höjningen av högsta egenavgift för slutenvårdsplatser slår, enligt min mening, mot dem som har det svårt ekonomiskt. Lagförslagen bör avslås.

I enlighet med partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 4 (delvis) föreslår jag att regeringen till utgiftsområde 9 fördelar 756 miljoner kronor mer än vad som föreslås i propositionen.

3. Avvikande mening (SD)

Per Ramhorn (SD) anför:

Det är av största vikt att vi kan erbjuda patienten de allra senaste kunskaperna inom vården, prövade och avancerade behandlingsmetoder, den senaste tekniken och väl fungerande läkemedel. Allt detta behövs för att på bästa sätt kunna bota, lindra samt förebygga sjukdomar och ohälsa.

För att vi ska närma oss målet om en svensk sjukvård i världsklass krävs det att tillgängligheten till vård förbättras. Därför föreslås satsningar på sammanlagt 1 702 miljoner kronor på en förstärkt sjukvård i Sverigedemokraternas budget. Bland satsningarna ingår bl.a. en akut- och tillgänglighetsmiljard, medel för att öka antalet vårdplatser, ett screeningprogram för tidig identifiering av sjukdomar, mobila vårdenheter, en medicinsk vårdgaranti, en satsning på ambulanssjukvården, obligatoriska hälsoundersökningar för nyanlända samt en utveckling av den palliativa vården.

För att återställa högkostnadsskyddet till 900 kronor för besök inom den öppna hälso- och sjukvården respektive 1 800 kronor för läkemedel satsas 980 miljoner kronor.

Välfärden ska sträcka sig genom livets alla skeenden. Därför presenteras en rad åtgärder för att underlätta livet och vardagen för våra äldre. Sammanlagt satsas 650 miljoner kronor på en förstärkt äldrevård. Bland annat avsätts resurser till en matreform för äldre, ett stärkt anhörigstöd, ett ökat antal trygghetsboenden, kategoriboenden med husdjursprofil samt äldre-vårdscentraler.

Vidare bör, enligt min mening, samhällsvården stärkas och därför satsas 120 miljoner kronor på förstärkt samhällsvård. I satsningen ingår bl.a. att införa nationella riktlinjer för vård av barn och unga samt att stärka vårdnadsutredningarna. Inspektioner av HVB-, Sis- och LSS-hem bör fördubblas för att säkerställa tryggheten. Vidare ingår en satsning på att bekämpa missbruket, bl.a. genom att samhällets samtliga aktörer engageras i arbetet på ett bättre sätt och att myndigheterna ges de verktyg som är nödvändiga för att förebygga, lindra, vårda och rehabilitera.

Sverigedemokraternas ambition är att reformera invandringsspolitiken så att den blir ansvarsfull, human och samhällsvårdande. Som en följd av detta kan besparingar på sammanlagt ca 45 miljoner kronor göras inom utgiftsområde 9 under 2013.

I enlighet med partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 4 (delvis) föreslår jag att regeringen till utgiftsområde 9 fördelar 3 417 miljoner kronor mer än vad som föreslås i propositionen.

4. Avvikande mening (V)

Eva Olofsson (V) anför:

Vänsterpartiet presenterar i sitt budgetförslag en rad förslag till riktade förstärkningar av välfärden. Inom äldrepolitiken föreslås satsningar på totalt 2 565 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår. År 2013 satsas 1 miljard kronor på mer personal i äldreomsorgen med inriktning mot demensvård. Vidare satsas 1 miljard kronor per år från 2013 för att personer som bor på äldreboenden ska få möjlighet till två timmar för verklig valfrihet varje vecka. Det innebär att man får använda personalens hjälp till det man själv önskar. Vidare bör utvecklingen av förenklad biståndsbedömning i hemtjänsten stimuleras, ett matlyft genomföras och 50 miljoner kronor satsas för att utveckla arbetssätt för att fler äldre ska få omsorg på sitt eget språk. Lagen om vårdvalssystem, LOV, bör rivs upp och inte heller drivas igenom inom specialistsjukvården.

För en bättre och mer jämlik hälso- och sjukvård avsätts 1 miljard kronor per år för fler vårdplatser och 1 miljard kronor till det förebyggande arbetet mot ohälsa. Pengarna ska användas till det tvärprofessionella arbetet inom primärvården samt bidra till att områdesansvaret kan utvecklas. För 2013 avsätts 910 miljoner kronor till betald specialistutbildning för sjuksköterskor för att avhjälpa den ökande bristen på specialistsjuksköterskor. Regeringens miljard till en prestationsbunden vårdgaranti avvisas liksom förslagen till höjningar av högkostnadsskyddet.

Regeringen vill ge papperslösa rätt till vård på samma villkor som asylsökande har i dag. Vänsterpartiet har en högre ambition och vill ge både asylsökande och papperslösa rätt till vård på samma villkor som alla andra redan fr.o.m. den 1 januari 2013. Anslaget höjs därför med 500 miljoner kronor.

För att säkerställa reformen med personliga ombud anser jag att den ska lagregleras fr.o.m. den 1 juli 2013. Detta innebär en satsning på 26 miljoner kronor 2013. Vidare satsas 100 miljoner kronor på kompetenshöjning hos personalen inom handikappomsorgen.

Skyddet för barn och unga inom den sociala barn- och ungdomsvården behöver stärkas. För 2013 satsas 8 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit för att starta en avancerad specialistutbildning för de socialsekreterare som ska arbeta med utredning, bedömning och beslut i barnavårdsärenden. Det behövs vidare ett nationellt kunskaps- och forskningscentrum som kan hämta in och sprida kunskaper när det gäller ärenden om misshandel av barn och sexuella övergrepp. För detta avsätts 7 miljoner kronor 2013.

För att ge kvinnojourer runt om i landet goda förutsättningar vill Vänsterpartiet införa ett stabilt statligt grundstöd på 200 miljoner kronor per år fr.o.m. 2013. Vidare avsätts 54,5 miljoner kronor för att öka kompetensen när det gäller mäns våld mot kvinnor för personal inom äldreomsorg, funktionshindersverksamhet och missbruksvård. År 2013 avsätts även 20 miljoner kronor till resursjourer som har kompetens att ta emot missbrukande kvinnor respektive kvinnor med psykiska funktionsnedsättningar. Dess-

utom avsätts 30 miljoner kronor årligen för att kommunerna ska ha ekonomisk möjlighet att ge även papperslösa kvinnor som utsatts för våld stöd och skyddat boende.

Slutligen avvisar jag regeringens planer på att införa den s.k. jobbstimulansen inom det ekonomiska biståndet. Anslaget minskas med 200 miljoner kronor 2013.

I enlighet med partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4 (delvis) föreslår jag att regeringen till utgiftsområde 9 för 2013 fördelar 7 282 miljoner kronor mer än vad som föreslås i propositionen.

BILAGA 12**Kulturutskottets yttrande****Utdrag ur****PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2012/13:4**

DATUM Tisdagen den 23 oktober 2012
 TID Kl. 11.00–11.10
 NÄRVARANDE Se bilaga

§ 2 **Yttrande till finansutskottet över förslag till ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, budgetåret 2013**

Utskottet behandlade frågan om yttrande till finansutskottet över proposition 2012/13:1, volym 1, punkterna 4 och 7 i de delar som avser utgiftsområde 17 samt partimotionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 4 och 6 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i de delar som avser utgiftsområde 17.

Utskottet beslutade följande yttrande: Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att den av regeringen föreslagna utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ger utrymme för flera angelägna satsningar. Bland de större satsningarna kan nämnas att regeringen föreslår en utbyggnad av Skapande skola till att också omfatta förskoleklass, resurser avsätts för att stödja Umeå Europas kulturhuvudstad 2014, resurser avsätts för att göra kulturen mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och flera museer får förstärkningar. Filmavtalet förstärks och medel avsätts för att tidigarelägga satsningen på digitaliseringen av biografier. Antalet utbildningsplatser på folkhögskolornas allmänna kurs utökas under 2013 och 2014 med inriktning mot arbetslösa ungdomar. Stödet till trossamfundet förstärks. Utskottet tillstyrker därmed propositionen 2012/2013:1, volym 1, punkterna 4 och 7 i de delar som avser utgiftsområde 17 samt avstyrker partimotionerna 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 4 och 6 samt 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i de delar som avser utgiftsområde 17.

Mot beslutet anmäldes en avvikande mening från företrädarna för Socialdemokraterna till förmån för partimotion 2012/13:Fi302 (S) yrkandena 4 och 5. Företrädarna ansåg att utgiftsramen borde höjas med 332 miljoner kronor för 2013 och med 284 miljoner kronor 2014 samt 210 miljoner kronor såväl 2015 som 2016. Detta bl.a. för att återinföra den fria entrén på statliga museer, införa ett nytt ACCESS-projekt som ska utvidgas till att bl.a. omfatta scenkonstinstitutionerna och riksorganisationer inom kulturområdet samt genomföra ett läsyft med inriktning på läsovana grupper.

En avvikande mening anmäldes av företrädaren för Miljöpartiet de gröna till förmån för partimotion 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5 med förslag om att utgiftsramen borde ökas med 245 miljoner kronor 2013 och med samma belopp även åren 2014–2016 för att möjliggöra en satsning på kulturarbetarnas arbetsvillkor och tillgång till trygghetssystem. Vidare vill man bl.a. göra en satsning för en mer sammanhållen bibliotekspolitik och satsa på ytterligare platser på folkhögskolornas allmänna linjer.

Avvikande mening anmäldes av företrädaren för Sverigedemokraterna till förmån för partimotion 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 4 och 6 med förslag om att utgiftsramen borde höjas med 288 miljoner kronor 2013 och med 308 miljoner kronor 2014, 328 miljoner kronor 2015 och 348 miljoner kronor 2016 för att bl.a. finansiera satsningar på att bevara och levandegöra kulturarvet. Vidare möjliggörs satsningar för att förbättra de kulturpolitiska villkoren för barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Avvikande mening anmäldes av företrädaren för Vänsterpartiet till förmån för partimotion 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 med förslag om att utgiftsramen borde höjas med 371 miljoner kronor 2013, 421 miljoner kronor 2014 och 696 miljoner kronor 2015. Detta skulle skapa utrymme för att bl.a. öka anslagen till regional kulturverksamhet och centrala museer, öka filmstödet, öka bidraget till nationell och internationell ungdomsverksamhet och till folkbildningen.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

VID
 PROTOKOLLET Charlotte Rundelius

JUSTERAT
 Gunilla Carlsson

RÄTT UTDRAGET
 INTYGAR

 Charlotte Rundelius

Exp. 2012-10-23

FiU

KULTURUTSKOTTET

NÄRVAROFÖRTECKNING

Bilaga
till protokoll
2012/13:4

§§	1-7													
LEDAMÖTER	N	V	N	V	N	V	N	V	N	V	N	V	N	V
Carlsson i Hisings Backa, Gunilla (S), ordf.	D													
Nylander, Christer (FP), vice ordf.	D													
Magnusson, Cecilia (M)	D													
Brodén, Anne Marie (M)	D													
Johnsson, Peter (S)	D													
Montan, Göran (M)	D													
Engle, Kerstin (S)	D													
Hoffstedt, Gustaf (M)	D													
Svedberg, Per (S)	D													
Zedell, Christina (S)	-													
Lodenus, Per (C)	D													
From, Isak (S)	D													
Adan, Amir (M)	D													
Ehn, Tina (MP)	D													
Nordell, Lars-Axel (KD)	D													
Karlsson, Mattias (SD)	D													
Ohly, Lars (V)	D													
SUPPLEANTER														
Juntti, Ellen (M)	N													
Gille, Agneta (S)														
Vakant														
Hellman, Jörgen (S)														
Vakant														
Pettersson, Leif (S)														
Bouveng, Helena (M)														
Karlsson, Sara (S)														
Steele, Anna (FP)	N													
Malmström, Louise (S)														
Qarlsson, Annika (C)														
Börjesson, Agneta (MP)														
Svensson, Michael (M)														
Kaplan, Mehmet (MP)														
Utbult, Roland (KD)														
Fransson, Josef (SD)														
Björklund, Torbjörn (V)														
Högman, Berit (S)														
Backman, Hans (FP)														
Holma, Siv (V)														
de Pourbaix-Lundin, Marietta (M)														
Lavesson, Olof (M)														
Larsson, Margareta (SD)														
Jomshof, Richard (SD)														
Carlson, Andreas (KD)														
Nordin, Rickard (C)														
Berg, Bengt (V)														
Liljevall, Désirée (S)														

Anmärkning: I kolumn N anges vilka ledamöter som har deltagit i handläggningen. I kolumn V anges i förekommande fall hur resp. ledamot har voterat. D=Närvarande och deltagit i beslutet. N=Närvarande

BILAGA 13

Trafikutskottets yttrande

Utdrag ur **UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2012/13:5**
PROTOKOLL

DATUM 2012-10-23
 TID Kl. 11.00-11.30
 NÄRVARANDE Se bilaga 1

-

§ 3 Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utskottet behandlade frågan om yttrande till finansutskottet över proposition 2012/13:1, volym 1, såvitt gäller ramen för utgiftsområdet 22 Kommunikationer, jämte motionerna 2012/13:Fi302 (S), 2012/13:Fi303 (MP), 2012/13:Fi219 (SD) och 2012/13:Fi250 (V).

Utskottet beslutade om följande yttrande:

Utskottet tillstyrkte det i proposition 2012/13:1 framlagda förslaget om utgiftsram för år 2013 och beräknad utgiftsram för 2014, 2015 och 2016 såvitt avser utgiftsområdet 22 Kommunikationer. Därmed avstyrkte utskottet motionerna 2012/13:Fi302 (S), 2012/13:Fi303 (MP), 2012/13:Fi219 (SD) och 2012/13:Fi250 (V) i berörda delar.

Mot beslutet anfördes avvikande meningar av S-, MP-, SD- och V-ledamöterna. S-, MP-, SD- och V-ledamöterna tillstyrkte sina respektive motioner, såvitt avser utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

-

Vid protokollet

 Sara Turstedt

Rätt utdraget intygar:

Exp. 2012-10-23
 FiU

TRAFIKUTSKOTTET	NÄRVAROFÖRTECKNING	Bilaga 1 till protokoll 2012/13:5				
	§ 1-5					
LEDAMÖTER						
Anders Ygeman (S), <i>ordförande</i>	X					
Jan-Evert Rådström (M), <i>vice ordf.</i>	X					
Eliza Roszkowska Öberg (M)	X					
Monica Green (S)						
Jessica Rosencrantz (M)	X					
Lars Mejern Larsson (S)						
Sten Bergheden (M)	X					
Suzanne Svensson (S)	X					
Lars Tysklind (FP)	X					
Leif Pettersson (S)	X					
Anders Åkesson (C)	X					
Lars Johansson (S)	X					
Edward Riedl (M)	X					
Stina Bergström (MP)	X					
Annelie Enochson (KD)	X					
Tony Wiklander (SD)	X					
Siv Holma (V)	X					
SUPPLEANTER						
Lotta Finstorp (M)						
Roza Güclü Hedin (S)	X					
Christer Akej (M)						
Johan Andersson (S)						
Betty Malmberg (M)						
Christer Örnfjäder (S)						
Eva Bengtson Skogsberg (M)						
Kerstin Nilsson (S)	X					
Nina Larsson (FP)						
Billy Gustafsson (S)						
Göran Lindell (C)	O					
Annika Lillemets (MP)						
Gunnar Hedberg (M)						
Lise Nordin (MP)						
Robert Halef (KD)						
Thoralf Alfsson (SD)						
Bengt Berg (V)	O					
Katarina Köhler (S)						
Jasenko Omanovic (S)						
Christer Winbäck (FP)						
Jonas Jacobsson Gjörtlér (M)						
Margareta Sandstedt (SD)						
Josef Fransson (SD)						
Lars Gustafsson (KD)						
Andreas Carlson (KD)						
Anders Ahlgren (C)						

N = Närvarande

X = Ledamöter som deltagit i handläggningen

V = Votering

O = Ledamöter som härutöver har varit närvarande

BILAGA 14**Miljö- och jordbruksutskottets yttrande**

**Utdrag ur
 PROTOKOLL UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2012/13:3**

DATUM 2012-10-16
 TID 11.00-11.35
 NÄRVARANDE Se bilaga 1

§ 2 Budgetramarna för utgiftsområde 20 och 23

Utskottet behandlade fråga om yttrande till finansutskottet över proposition 2012/13:1, volym 1, när det gäller ramen för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård samt 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel jämte motionerna 2012/13:Fi302 (S), 2012/13:Fi303 (MP), 2012/13:Fi219 (SD) och 2012/13:Fi250 (V) i berörda delar.

Utskottet beslutade om följande yttrande:

Utskottet tillstyrker det i proposition 2012/13:1 framlagda förslagen om utgiftsram för 2013 och beräknad utgiftsram för 2014, 2015 och 2016 när det gäller utgiftsområdena 20 och 23. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2012/13:Fi302 (S), 2012/13:Fi303 (MP), 2012/13:Fi219 (SD) och 2012/13:Fi250 (V) i berörda delar.

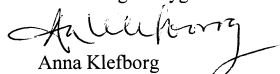
Mot beslutet om utgiftsram för 2013 och beräknad utgiftsram för 2014, 2015 och 2016 anfördes avvikande meningar av Matilda Ermkrans, Johan Löfstrand, Sara Karlsson, Pyry Niemi, Christina Karlsson, Katarina Köhler (alla S) som i stället tillstyrker motion 2012/13:Fi302 i berörda delar, av Helena Leander (MP) som i stället tillstyrker motion 2012/13:Fi303 i berörda delar, av Josef Fransson (SD) som i stället tillstyrker motion 2012/13:Fi219 i berörda delar och av Jens Holm (V) som i stället tillstyrker motion 2012/13:Fi250 i berörda delar.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Vid protokollet:

Anna Klefborg

Rätt utdraget intygar:

 Anna Klefborg

*Exp. 2011-10-19:
 Finansutskottet*

MILJÖ- OCH JORDBRUKS- **NÄRVAROFÖRTECKNING** Bilaga 1 till
 UTSKOTTET prot. 2012/13:3

	§§ 1-5		§§ 6-15									
	N	V	N	V	N	V	N	V	N	V	N	V
LEDAMÖTER												
Matilda Emkrans (S), ordf.	X		X									
Bengt-Anders Johansson (M), vice ordf	X		X									
Lars Hjalmered (M) tjl. t.o.m. 121231	-		-									
Johan Löfstrand (S)	X		X									
Rune Wikström (M)	X		X									
Helén Pettersson i Umeå (S)	-		-									
Johan Hultberg (M)	X		X									
Jan-Olof Larsson (S)	-		-									
Anita Brodén (FP)	X		X									
Sara Karlsson (S)	X		X									
Roger Tiefensee (C)	X		X									
Pyry Niemi (S)	X		X									
Åsa Coenraads (M)	-		-									
Helena Leander (MP)	X		O									
Irene Oskarsson (KD)	X		X									
Josef Fransson (SD)	X		X									
Jens Holm (V)	X		X									
SUPPLEANTER												
Christer Akej (M)	X		X									
Christina Karlsson (S)	X		X									
Linda Arvidsson Wemmert (M)	X		X									
Jonas Gunnarsson (S)												
Jenny Petersson (M)												
Anna Wallén (S)												
Lars Beckman (M)												
Gunnar Sandberg (S)												
Nina Lundström (FP)												
Katarina Köhler (S)	X		X									
Staffan Danielsson (C)												
Kew Nordqvist (MP)	O		X									
Sofia Arkelsten (M)												
Tina Ehn (MP)												
Otto von Arnold (KD)												
Mikael Jansson (SD)												
Jacob Johnson (V)												
Olle Thorell (S)												
Carina Ohlsson (S)												
Lars Tysklind (FP)												
Helena Lindahl (C)												
Richard Jomshof (SD)												
Margareta Larsson (SD)												
Andreas Carlson (KD)												
Roland Utbult (KD)												
Ulrika Carlsson i Skövde (C)												
Åsa Romson (MP)												
Pontus Haag (M) t.o.m. 121231	O		O									

N = Närvarande

V = Votering

x = ledamöter som deltagit i handläggningen

o = ledamöter som härtöver har varit närvarande

BILAGA 15

Näringsutskottets yttrande 2012/13:NU1y

Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett övriga utskott tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) och motioner i de delar de berör respektive utskotts ansvarsområde.

Näringsutskottet bereder ärenden om anslag inom de tre utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. Utskottet begränsar sitt yttrande till förslagen om utgifternas fördelning på utgiftsområden.

I ett senare skede av riksdagens prövning av regeringens budgetförslag kommer näringsutskottet att mer ingående behandla förslagen till individuella anslag med tillhörande motioner i tre separata budgetbetänkanden (bet. 2012/13:NU1 Utgiftsområde 24 Näringsliv, bet. 2012/13:NU2 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt och bet. 2012/13:NU3 Utgiftsområde 21 Energi).

I yttrandet föreslår näringsutskottet att finansutskottet ska tillstyrka regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt (ca 3 391 miljoner kronor), 21 Energi (ca 2 813 miljoner kronor) och 24 Näringsliv (ca 5 253 miljoner kronor). Vidare bör finansutskottet tillstyrka regeringens förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016 i berörda delar. Motstående motionsförslag i dessa delar bör avstrykas.

Avvikande meningar har avgetts från S, MP, SD och V till förmån för förslagen om de tre här aktuella utgiftsområdena i respektive partimotion.

Propositionen

I budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) föreslås beslut om fördelning av utgifterna på utgiftsområden för 2013 och godkännande av en preliminär fördelning av utgiftsramarna för 2014–2016. I tabell 1 redovisas regeringens förslag till ramar för de tre aktuella utgiftsområdena under perioden 2013–2016. För en närmare beskrivning av regeringens underlag för förslagen till ramar inklusive de förslag till anslag som ramarna är baserade på hänvisas till budgetpropositionen i aktuella delar.

Tabell 1 Regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv för åren 2013–2016 samt oppositionspartiernas motsvarande förslag uttryckt i skillnader mot regeringens förslag (miljoner kronor)

		2013	2014	2015	2016
Utg.omr. 19	Regeringen	3 391	2 982	2 718	3 245
	S	+50	+50	+50	+50
	MP	+80	+80	+80	+80
	SD	+30	+60	+110	+200
	V	+50	+50	+50	*
Utg.omr. 21	Regeringen	2 813	2 801	2 241	2 353
	S	+50	+50	+50	+50
	MP	+455	+465	+940	+940
	SD	+30	+60	+110	+200
	V	+934	+894	+1 034	*
Utg.omr. 24	Regeringen	5 253	5 531	5 109	5 301
	S	+695	+695	+695	+695
	MP	+3 060	+3 060	+3 060	+3 060
	SD	0	0	0	0
	V	+753	+763	+783	*

* = Vänsterpartiet har inte föreslagit någon preliminär utgiftsram för 2016.

Motionerna

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

I Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. föreslås en ökning av ramen för utgiftsområdet med 50 miljoner kronor per år jämfört med regeringens förslag. Partiet föreslår ett särskilt stöd på detta belopp för att trygga tillgängligheten till viss grundläggande kommersiell service i gles- och landsbygd. Stödet ska finansieras genom en utökning av det befintliga anslaget (1:1) Regionala tillväxtåtgärder.

Enligt vad som anförs i Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. vill partiet öka utgiftsområdets ram och avsätta 80 miljoner kronor mer per år än regeringen. I Miljöpartiets kommittémotion 2012/13:N404 av Jonas Eriksson m.fl. framgår det att ökningen avser insatser som syftar till att säkerställa en bättre offentlig service i hela landet.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. en ökning av ramen för utgiftsområdet i förhållande till regeringens förslag. Förslaget syftar till att kompensera företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa varutransportavstånd, och stimulerar därmed till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Av

tabell 1 framgår att Sverigedemokraterna även föreslår en successiv ökning av utgiftsområdets ram jämfört med regeringens förslag under perioden 2014–2016.

Vänsterpartiets förslag till ökning av utgiftsområdets ram framgår av partimotion 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. Partiet vill öka anslaget (1:1) Regionala tillväxtåtgärder i syfte att stärka den lokala kommersiella servicen på landsbygden. Anslagsökningen avser mackstöd samt stöd för utveckling av lanthandeln.

Utgiftsområde 21 Energi

Enligt vad som anförs i Socialdemokraternas partimotion 2012/13:Fi302 vill partiet höja ramen för utgiftsområdet med 50 miljoner kronor årligen under perioden jämfört med regeringens förslag. Ökningen avser ett nytt anslag till investeringar i solenergi.

Miljöpartiets åtgärder inom utgiftsområde 21 Energi framgår av partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. och följer två huvudlinjer. Energin måste användas smartare än i dag och produktionen av förnybar energi måste öka. Den ökning av utgiftsområdets ram med 455 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag som partiet föreslår för 2013 innefattar öknings av flera av utgiftsområdets befintliga anslag samt även förslag om ett antal nya anslag.

I Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219 föreslås en ökning av utgiftsområdets ram med 30 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag för 2013. Anslagen till energiforskning och energieffektivisering ökas med 20 respektive 10 miljoner kronor som ett led i partiets övergripande och långsiktiga målsättning om ett fossilbränslefritt Sverige. Tillskillnad från regeringen föreslår Sverigedemokraterna även en årlig upp-
trappning av dessa båda anslag för perioden 2014–2016.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi250 en ökning av utgiftsområdets ram med 934 miljoner kronor under 2013 jämfört med regeringens förslag. Partiet föreslår bl.a. satsningar på energieffektivisering av industrin och på energikonsultstöd för små och medelstora företag. Vidare vill Vänsterpartiet öka energiforskningsanslaget och satsa mer på sol, solvärme och biogas än regeringen gör. Dessutom vill partiet införa ett nytt anslag: Pilot- och projekteringsstöd för marknadsintroduktion av vindkraft till havs.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Socialdemokraternas förslag i partimotion 2012/13:Fi302 till ram för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2013 är 695 miljoner kronor högre än regeringens. För åren 2014–2016 räknar Socialdemokraterna med samma differens i förhållande till regeringens preliminära utgiftsramar. Partiet vill bl.a. utveckla en modell för samverkan mellan näringslivet, akademien och de fackliga organisationerna, som tar sin utgångspunkt i centrala framtidsutma-

ningar för samhället – både inhemska och globala. Partiet föreslår att det för 2013 avsätts 500 miljoner kronor för etableringen av ett samverkansprogram enligt ovan. Andra förslag som resulterar i att utgiftsramen blir högre än den regeringen föreslår innefattar nya anslag till ett försök med en s.k. nyföretagargaranti, etablering av ett kompetenscentrum för upphandlingsfrågor och till ett kapitalförstärkt inkubatorprogram.

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2012/13:Fi303 att ramen för utgiftsområde 24 ska vara drygt 3 miljarder kronor högre än regeringen föreslår under respektive år perioden 2013–2016. Det är enligt Miljöpartiets förslag främst anslaget (1:5) Näringslivsutveckling som ska höjas. Ökningen innefattar bl.a. inrättandet av en grön innovationsfond till vilken 1 miljard kronor årligen ska avsättas under perioden. Syftet med fonden är att stimulera forskning i svenska företag och att utveckla nya miljöanpassade produkter som ökar Sveriges konkurrenskraft och skapar nya jobb. Till demonstrations- och pilotanläggningar avsätter Miljöpartiet 500 miljoner kronor årligen under perioden.

Sverigedemokraterna föreslår inga andra ramar för utgiftsområdet under perioden 2013–2016 än dem regeringen föreslår.

I Vänsterpartiets partimotion 2012/13:Fi250 redovisas ett antal näringspolitiska satsningar som innebär att partiet föreslår högre ramar för utgiftsområde 24 än regeringen under perioden 2013–2015. Bland förslagen märks inrättandet av ett flertal s.k. strategiska innovationsprogram som inriktas på de tre övergripande samhällsutmaningarna: 1) Klimatet (miljö och energi), 2) Den växande åldrande befolkningen (hälsa och sjukvård) och 3) Globaliseringen (konkurrenskraftig produktion, råvarutillgång). Vänsterpartiet vill också stärka industriforskningsinstitutens verksamhet, särskilt verksamhet med inriktning mot miljöteknik och innovation.

Utskottets ställningstagande

Den globala ekonomins utveckling är osäker och skuldskrisen i euroområdet plågar aktörer i vår närmaste omvärld. Även Sverige påverkas negativt av den rådande situationen. I det läget är det, enligt utskottets uppfattning, mycket positivt att Sverige både har lyckats försvara och förstärka sin redan starka ställning. Den ansvarsfulla politiken har medfört att det ekonomisk-politiska handlingsutrymmet har värnats genom krisen och att Sverige nu kan agera offensivt för att få fler i arbete och skapa ett hållbart samhälle. Akut krishantering och ansvarsfull återhållsamhet kan nu bytas mot tillväxtfrämjande investeringar i bl.a. FoU och infrastruktur. Dessa investeringar främjar de svenska företagens konkurrenskraft och rustar både dem och Sverige för en allt tuffare internationell konkurrens.

Det är även utskottets uppfattning att Sverige ska vara ett föregångsland med en energipolitik som bl.a. leder till minskade skadliga utsläpp och minskad negativ påverkan på miljön både i Sverige och i omvärlden.

Utskottet anser att regeringens förslag i budgetpropositionen väl avspeglar den inställning som utskottet har gett uttryck för ovan. Mot den bakgrunden ser utskottet inga skäl att – med anledning av de aktuella motionerna – föreslå någon förändring av ramarna för de tre utgiftsområden som utskottet bereder. I respektive budgetbetänkande kommer utskottet att närmare behandla regeringens förslag till fördelning av medel på olika anslag.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt (ca 3 391 miljoner kronor), 21 Energi (ca 2 813 miljoner kronor) och 24 Näringsliv (ca 5 253 miljoner kronor). Vidare bör finansutskottet tillstyrka regeringens förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2014–2016 i berörda delar. Därmed bör finansutskottet avstyrka motionerna 2012/13:Fi230 (S) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi303 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Fi219 (SD) yrkandena 4 och 6 och 2012/13:Fi250 (V) yrkandena 4 och 5 i de delar som berörs här.

Stockholm den 23 oktober 2012

På näringsutskottets vägnar

Jessica Polfjärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Polfjärd (M), Lise Nordin (MP), Jennie Nilsson (S), Hans Rothenberg (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Olof Lavesson (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S), Eva Flyborg (FP), Börje Vestlund (S), Helena Lindahl (C), Karin Åström (S), Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V), Ingela Nylund Watz (S) och Penilla Gunther (KD).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (S)

Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S) och Ingela Nylund Watz (S) anför:

Svenskarna är kunniga, kreativa och öppna för omvärlden. Förutsättningarna för att kunna bygga ett framgångsrikt, jämlikt, jämställt och hållbart samhälle är därför i grunden goda. Samtidigt finns det omvärldsfaktorer som motverkar denna utveckling, vilka regeringen inte tycks ta på allvar eller saknar förmåga att hantera. När varslen duggar allt tätare inom industrin och det har kommit flera tunga besked om att forsknings- och utvecklingsjobb lämnar Sverige, väljer regeringen att avveckla samarbetsprogram, skjuta på eventuella samarbeten om jobben till valåret och avfärda näringslivet som ett särintresse.

Den politik vi förordar framgår av Socialdemokraternas motion 2012/13: Fi302. Till skillnad mot regeringen, som förhåller sig passiv vill vi se en offensiv satsning på att ytterligare stärka fördelarna med den svenska samverkansmodellen. Samverkan mellan det privata och offentliga har historiskt varit mycket viktig för den svenska samhällsutvecklingen. Vi vill därför, i dialog med näringslivet, akademien och de fackliga organisationerna, utveckla en samverkansmodell som tar sin utgångspunkt i både inhemska och globala framtidsutmaningar för vårt samhälle. Under 2013 avsätter vi en halv miljard kronor inom utgiftsområde 24 Näringsliv för att starta samverkansprogram som syftar till att stärka Sveriges konkurrenskraft inom strategiska framtidsnäringar.

Inom näringspolitiken satsar vi även mer på att främja exporten än regeringen gör. Utvecklingen i Sverige – inte minst när det gäller jobben och välfärden – är i mångt och mycket beroende av en väl fungerande handel med omvärlden. När våra viktiga exportmarknader i Norden och i övriga Europa sviktar, kan sårbarheten minskas genom att resurserna för att öka exporten till växande marknader i bl.a. Asien, Afrika och Sydamerika stärks. Genom ett ökat anslag till Visit Sweden och en fördjupad samverkan mellan turistbranschen och staten vill vi även utveckla Sverige som turistdestination och därigenom stimulera tillväxten inom besöksnäringen. Vi vill också pröva en nyföretagargaranti som går ut på att staten och banken delar på risken för företagare som har bärkraftiga affärsidéer men saknar tillräckliga säkerheter.

Den offentliga upphandlingen omsätter årligen betydande belopp och bör, enligt vår uppfattning, i högre utsträckning användas som verktyg för att driva fram fler innovationer och bidra till fler nya arbetstillfällen. Där-

för föreslår vi att det inrättas ett kompetenscentrum för upphandling som har till uppgift att ge innovations- och jobbskapande en mer framträdande roll i den offentliga upphandlingen.

Vi föreslår även en ny modell för statlig riskkapitalförsörjning för företag kopplade till regionala s.k. inkubatorer. Syftet är att omvandla innovativa idéer till företag. Målet bör vara att företagen efter tiden inom inkubatorn ska kunna få privat finansiering och fungera utan statligt stöd.

Utöver att säkra jobben står Sverige inför en betydande utmaning när det gäller att ställa om energisystemet i en mer hållbar riktning. Inte sällan kan dessa utmaningar hanteras med gemensamma lösningar. Sverige har en trovärdighet och ett gott renommé inom miljöteknikområdet. Genom investeringar för att utveckla nya produkter och tjänster kan svenska företag förbli konkurrenskraftiga på den globala marknaden, öka exporten och bidra till att trygga framtidens jobb.

Avslutningsvis vill vi redovisa en ökande oro för det faktum att avståndet till närmaste butik eller serviceställe ökar på många håll i Sverige. Drivmedelsstationerna och lanthandlarna blir bara färre och färre. På många orter försvinner nödvändig infrastruktur, vilket är ett hot inte minst mot de små företagens möjligheter att klara sin vardag och att utvecklas. Inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt föreslår vi därför att det införs ett särskilt stöd för att trygga tillgängligheten till viss grundläggande kommersiell service i gles- och landsbygd.

Sammanfattningsvis anser vi att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till utgiftsramar för 2013 för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv och i stället tillstyrka det förslag som finns i motion 2012/13:Fi302 (S) i berörda delar. Innebörden är att ramen för vart och ett av utgiftsområdena 19 Regional tillväxt och 21 Energi blir 50 miljoner kronor högre än regeringens förslag och att den för utgiftsområde 24 Näringsliv blir 695 miljoner kronor högre än regeringens förslag. Vi anser också att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till preliminära utgiftsramar för perioden 2014–2016 och i stället tillstyrka motsvarande förslag i den nyssnämnda motionen i de delar som berörs här.

2. Avvikande mening (MP)

Lise Nordin (MP) anför:

Sverige står inför stora utmaningar som hög arbetslöshet, förändrat klimat och en ekonomiskt orolig omvärld. Jag anser att Sverige behöver satsningar på nya jobb och en ekonomisk politik som gynnar en långsiktigt hållbar grön omställning. Vårt land behöver ökade gröna offentliga investeringar, investeringar som leder till jobb och stärkt konkurrenskraft för svenska industriföretag. Men landet behöver också investeringar som bidrar till en omställning till ett ekologiskt hållbart samhälle där kommande generationer kan leva.

Framtidens hållbara samhälle kräver ett hållbart näringsliv och därför en aktiv närings- och industripolitik. Redan i dag har flera stora svenska industriföretag en framskjuten position i arbetet för ett hållbart samhälle. Våldigt mycket återstår dock att göra för att det svenska näringslivet fullt ut ska kunna tillvarata den potential till nya jobb, produkter och metoder och företagande som omställningen till ett hållbart samhälle både erbjuder. Mot den bakgrunden står jag bakom det som sägs i Miljöpartiets partimotion 2012/13:Fi303 om att det inom utgiftsområde 24 Näringsliv bör skapas en grön innovationsfond som syftar till att stimulera forskning i svenska företag med inriktning på att utveckla nya miljöanpassade produkter, produktionstekniker eller systemlösningar som ökar Sveriges konkurrenskraft, bidrar till en hållbar utveckling och skapar nya jobb. Innovationsfonden är också ett medel för att utveckla gröna svenska exportframgångar. Andra förslag i den nyssnämnda motionen som jag stöder är en ny riskkapitalsatsning och medel för ett demonstrationsprogram för svensk miljöteknik.

Vägen mot en hållbar utveckling innefattar även en omställning av det svenska energisystemet. Jag sluter upp bakom den offensiva hållning till denna utmaning som redovisas i Miljöpartiets ovan refererade partimotion. Den grundläggande utgångspunkten för förslagen i motionen på detta område är att energianvändningen måste bli betydligt smartare än i dag och att produktionen av förnybar energi måste öka. Målet är ett helt förnybart energisystem.

Miljöpartiet vill genomföra en rad nya åtgärder för att minska energislösandet och därmed användningen av energi. Människor och företag ska ges betydligt större möjligheter att använda energin klokt och att minska sin energianvändning. I likhet med vad som sägs i motionen, förordar jag satsningar på förnybar energi som underlättar för människor och företag att göra klimatsmarta val, samtidigt som det skapar många nya jobb. Jag vill behålla eller öka stöden inom flera av de områden där regeringen nu skär ned eller fasar ut. Jag tror också på starka elkonsumenter och på att så många som möjligt även ska ha möjlighet att producera sin egen el.

När det avslutningsvis gäller utgiftsområde 19 Regional tillväxt delar jag uppfattningen i Miljöpartiets ovan omnämnda partimotion att ramen bör ökas i förhållande till regeringens förslag. Det är med växande oro jag bevittnar utvecklingen på den svenska landsbygden när det gäller tillgången till offentlig service. En levande lands- och glesbygd förutsätter sådan service, och det är, enligt min uppfattning, mycket besvärande att den allmänna servicenivån har monterats ned under de senaste åren. Jag och Miljöpartiet slår vakt om hela riket, med goda möjligheter för människor att bo och verka även utanför tätbefolkade områden. En satsning på servicekontor föreslås som ska bidra till att säkerställa en bättre offentlig service i hela landet.

Mot denna bakgrund anser jag sammanfattningsvis att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till utgiftsramar för 2013 för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv och i stället

tillstyrka det förslag till utgiftsramar som finns i motion 2012/13:Fi303 (MP), yrkande 4 i här berörda delar. Innebörden är att ramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt blir 80 miljoner kronor högre än regeringens förslag, att den för utgiftsområde 21 Energi blir 455 miljoner högre och att den för utgiftsområde 24 Näringsliv blir 3 060 miljoner kronor högre än regeringens förslag. Jag anser också att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till preliminära utgiftsramar för perioden 2014–2016 i berörda delar och i stället tillstyrka motsvarande förslag i den nyssnämnda motionen (yrkande 5).

3. Avvikande mening (SD)

Lars Isovaara (SD) anför:

Jag står bakom en politik som vilar på principen om grundläggande social rättvisa i kombination med traditionellt värdekonserverativa idéer och där folkhemstanken bidrar med inspiration. Sammanslaget ger detta en betydligt mer Sverigevänlig inställning än den som regeringen visar upp. Jag anser att vi måste lämna det samhälle som växer fram med tärande utanförskap, hög arbetslöshet och försämrad välfärd bakom oss.

Jag är av den bestämda uppfattningen att arbete är grunden för välfärd och trygghet. Därför tar jag sikte på full sysselsättning och vill samtidigt motverka såväl den borgerliga regeringens lönedumpningspolitik som vänsterkartellens bidragslinje. Den jobbskapande politik som jag står bakom innebär framför allt satsningar på småföretagande, en ökad matchning på arbetsmarknaden samt forskning och utveckling. En mer ansvarsfull invandringspolitik är en annan viktig hörnsten för att klara sysselsättningen. Jag anser att invandringen måste begränsas kraftigt för att det förödande arbetskraftsoverskottet inte ska bli ännu större.

När det gäller ramarna för de utgiftsområden som näringsutskottet bereder instämmer jag i det som sägs i Sverigedemokraternas partimotion 2012/13:Fi219 om energipolitikens inriktning. För att Sverige ska kunna upprätthålla en hög internationell konkurrenskraft och levnadsstandard måste energipolitiken säkerställa en prisvärd och tillförlitlig energiförsörjning för såväl hushåll som näringsliv. Jag delar uppfattningen att Sverige ska sträva efter att bibehålla och utveckla landets energisystem, med fokus på leveranssäkerhet och miljöansvar. Jag välkomnar förslaget i den nyssnämnda motionen om en ökning av anslagen till energiforskning och energieffektivisering som ett led i arbetet med att nå den övergripande och långsiktiga målsättningen om ett Sverige som är fritt från oljeberoende och från andra fossila bränslen.

Avslutningsvis vill jag också lyfta fram Sverigedemokraternas syn på vikten av större insatser på det regionalpolitiska området än regeringen föreslår. Inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt ställer jag mig bakom förslaget i den ovannämnda partimotionen med innebörden att anslagen till regionala tillväxtåtgärder och till transportbidrag ökas i syfte att kompen-

sera företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd. Åtgärden kan väntas stimulera till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv.

Det ovan sagda innebär att jag anser att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till utgiftsramar för budgetåret 2013 när det gäller utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. I stället bör finansutskottet tillstyrka det förslag till utgiftsramar som finns i motion 2012/13:Fi219 (SD) yrkande 4 i berörda delar. Innebörden är att ramen för vart och ett av utgiftsområdena 19 Regional tillväxt och 21 Energi blir 30 miljoner kronor högre än regeringens förslag. För utgiftsområde 24 Näringsliv förordar jag ingen annan ram än den regeringen har föreslagit. Jag anser också att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till preliminära utgiftsramar för perioden 2014–2016 i de delar som berörs här och i stället tillstyrka förslagen i den nyssnämnda motionen i motsvarande delar (yrkande 6).

4. Avvikande mening (V)

Kent Persson (V) anför:

För mig och Vänsterpartiet är full sysselsättning det överordnade målet för den ekonomiska politiken. Jag ställer mig därför bakom det som sägs i partimotion 2012/13:Fi250 (V) om vikten av att investera i fler jobb i både offentlig och privat sektor. Det är nu dags att öka investeringarna och jämlikheten och möjliggöra satsningar på jobben för att höja kvaliteten i välfärden och för att genomföra klimatomställningen. Det måste samtidigt bli ett slut på regeringens skattesänkarpolitik där den privata konsumtionen har tillåtits att öka på bekostnad av den offentliga. Denna politik leder ofelbart till att resurserna till välfärden urholkas och att möjligheterna till nödvändiga reformer och en rättvis fördelning av ekonomiska resurser försvinner.

Jag instämmer i Vänsterpartiets uppfattning att nya jobb bl.a. kan skapas genom kraftfulla satsningar på energiomställning, bostadsbyggande och infrastruktur. När det gäller energiomställningen manifesteras denna hållning i att Vänsterpartiet föreslår en kraftfullt höjd ram för utgiftsområde 21 Energi jämfört med regeringens förslag. I likhet med Vänsterpartiet anser jag att det är den förnybara, energieffektiva och låga energianvändningens väg som står för framtiden. Medel bör satsas på energieffektivisering inom industrin, och små och medelstora företag ska få utökade möjligheter till energikonstulstöd. Jag anser också att energiforskningsanslaget bör öka och att mer pengar bör satsas på sol, solvärme och biogasstöd. Även konverteringen från eluppvärmning och fossilbränsleledning bör fortsätta. Dessutom anser jag att det bör införas ett nytt anslag till stöd för utvecklingen av den havsbaserade vindkraften.

Det tilltagande globala konkurrenstrycket tvingar Sverige att snabbt ställa om till en mer innovationsdriven tillväxt. För att klara det behöver vårt näringsliv konkurrera med högre kunskapsinnehåll, resurseffektivare

produktion samt en produktion av varor och tjänster som utgår från våra samhällsutmaningar. Mot denna bakgrund ansluter jag mig till Vänsterpartiets förslag i den ovan refererade partimotionen om en utökad ram för utgiftsområde 24 Näringsliv. Ökningen omfattar ett flertal förslag som syftar till att stärka det svenska näringslivet genom ökad samverkan mellan näringsliv och akademi, offentliga innovationsupphandlingar, FoU-satsningar, förstärkning av industriforskningsinstitutet, stärkt såddfinansiering och satsningar på exportfrämjande m.m.

Avslutningsvis ställer jag mig bakom Vänsterpartiets uppfattning när det gäller behovet av en större ram för utgiftsområde 19 Regional tillväxt än den regeringen har föreslagit. Syftet med ökningen av ramen är att stärka den lokala kommersiella servicen på landsbygden. Lanthandeln eller bensinstationen har ofta en nyckelfunktion för bygdernas attraktivitet och utveckling. Jag anser därför att nedmonteringen av Landsbygdssveriges kommersiella service måste hejdas och att detta kan ske genom att man inför ett mackstöd och ett stöd för utveckling av lanthandeln.

Sammanfattningsvis innebär det jag har sagt att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv för budgetåret 2013 och i stället tillstyrka det förslag till utgiftsramar som finns i motion 2012/13:Fi250 (V) yrkande 4. Innebörden är att ramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt blir 50 miljoner kronor högre än regeringens förslag. För utgiftsområde 21 Energi blir den 934 miljoner kronor högre och för utgiftsområde 24 Näringsliv blir ramen ca 753 miljoner kronor högre än den regeringen har föreslagit. Jag anser också att finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag till preliminära utgiftsramar för perioden 2014–2016 i de delar som berörs här och i stället tillstyrka förslaget i den nyssnämnda motionen i motsvarande delar (yrkande 5).

BILAGA 16Arbetsmarknadsutskottets yttrande
2012/13:AU1yRamar för utgiftsområdena 13 Integration
och jämställdhet och 14 Arbetsmarknad
och arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har givit övriga utskott tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2013 om den ekonomiska politiken och förslaget till statsbudget för 2013, finansplanen och skattefrågor m.m. samt de motioner som väckts med anledning av propositionen, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Arbetsmarknadsutskottet har beredningsansvaret för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Förutom budgetpropositionens förslag till statsbudget, finansplan m.m. kommenterar utskottet även oppositionens förslag i motsvarande delar i partimotionerna 2012/13:Fi302 av Mikael Damberg m.fl. (S), 2012/13:Fi303 av Åsa Romon m.fl. (MP), 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) och 2012/13:Fi250 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V).

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag i proposition 2012/13:1 till ekonomisk politik, förslag till statsbudget för budgetåret 2013 och preliminär fördelning av utgifter för budgetåren 2014–2016 i fråga om ramarna för utgiftsområdena 13 och 14, finansplan, skattefrågor och inkomstberäkning för staten samt sammanhängande lagstiftning i de delar som berör utskottets beredningsområde. Utskottet avvisar oppositionspartiernas förslag i motsvarande delar. Enligt utskottets bedömning är regeringens förslag det som har störst förutsättningar att ta Sverige genom den ekonomiska oro som väntar genom att motverka arbetslöshet och erbjuda nya vägar tillbaka till arbetsmarknaden för dem som befinner sig utanför den. Nivån på ramen för budgetåret 2013 för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet bör vara 10 476 296 000 kronor och nivån på ramen för budgetåret 2013 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv 67 232 673 000 kronor.

Utskottets överväganden

Ramar för utgiftsområdena 13 och 14

Propositionen

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2013 att den politik man fört har bidragit till att den svenska tillväxten och sysselsättningen har utvecklats bättre än i de flesta andra EU-länder. Därmed kan ytterligare steg tas för att nå regeringens främsta mål för den ekonomiska politiken – full sysselsättning. Regeringen bedömer att sysselsättningen ökar med 0,4 procent under 2013 och att arbetslöshetsnivån sjunker något till ca 7,5 procent. Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden är i nuläget lågt. Enligt vad som framförs i propositionen kommer företagen att ha ett stort behov av att anställa när efterfrågan ökar 2014. Till följd av regeringens strukturreformer och en växande befolkning i arbetsför ålder gör regeringen prognosen att sysselsättningen då ökar i snabb takt. Arbetslösheten bedöms minska under åren 2014–2016 och uppgå till drygt 5 procent 2016.

För att få fler i arbete föreslår regeringen permanenta och temporära åtgärder som främst syftar till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt, men också till att möta den svaga konjunkturutvecklingen. För att minska ungdomsarbetslösheten föreslås bl.a. utbildningsinsatser med fokus på att stärka de gymnasiala yrkesutbildningarna och ett tillfälligt ökat antal utbildningsplatser. Inom arbetsmarknadspolitikerna föreslås bl.a. en förstärkning av nystartsjobben, ökat förmedlarstöd och studiemotiverande insatser. Regeringen öppnar också för att stödja eventuella yrkesintroduktionsavtal mellan parterna. Inom integrationsområdet föreslås en förstärkning av etableringsreformen, bl.a. genom åtgärder för att stimulera ett snabbt kommunmottagande och ökade möjligheter till arbetsplatsförlagda insatser. Fler nyanlända kommer att omfattas av etableringsreformen. Regeringen föreslår också en tillfällig satsning med syfte att stimulera kommunernas arbete för att minska utanförskapet i vissa stadsdelar. För att motverka långtidsarbetslöshet föreslås bl.a. att medel tillförs för att skapa fler platser inom de arbetsmarknadspolitiska programmen. Insatserna för funktionshindrade på arbetsmarknaden förstärks bl.a. genom att möjligheten till individuellt stöd på en ny arbetsplats förbättras. Regeringen föreslår åtgärder för att förtydliga de krav som gäller för alla som uppbär arbetsmarknadsrelaterade ersättningar eller försörjningsstöd från det offentliga. Regeringen förordar även att beräkningen av försörjningsstödet ändras så att endast en del av arbetsinkomsten påverkar bedömningen av rätten till bistånd.

Av nedanstående tabell 1 framgår budgetramarna för utgiftsområdena 13 och 14 för 2012 inklusive regeringens förslag i ändringsbudgeten, regeringens förslag till budgetramar för 2013 och regeringens beräkning av utgiftsramarna för åren 2014–2016.

Tabell 1 Förslag till ramar för åren 2014–2016*Miljoner kronor*

	Budget 2012*	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
Utgiftsområde 13	8 379	10 476	13 397	13 730	13 686
Utgiftsområde 14	71 581	67 233	63 730	58 502	57 612

* Inklusive beslut om ändringar i statens budget för 2012 och förslag till ändringar i höständringsbudgeten.

När det gäller utgiftsområde 13 föreslår regeringen en ram för 2013 som är ca 2,1 miljarder kronor högre än för 2012. För de följande åren beräknas ramen bli ytterligare drygt 3 miljarder kronor högre. Huvudskälet är att regeringen räknar med ett ökat inflöde i etableringsreformen. Inflödet beror dels på de sänkta beviskraven vad gäller identitet för anhöriginvandrare, dels på förväntningar om en stor ökning av antalet nyanlända flyktingar från bl.a. Syrien. Två andra större förändringar som påverkar ramnivån är en höjning med 100 miljoner kronor per år för 2013 och 2014 för att stimulera kommunernas arbete med urban utveckling och en minskning om ca 200 miljoner kronor fr.o.m. 2015 i och med att regeringens särskilda jämställdhetsatsning för åren 2011–2014 upphör. För att täcka medelsbehovet har ca 1,4 miljarder kronor för 2013 och ca 1,5 miljarder kronor per år för de efterföljande åren överförts från utgiftsområde 8 Migration.

För utgiftsområde 14 föreslår regeringen en sänkning av ramen för 2013 med ca 4,3 miljarder kronor i jämförelse med 2012 års ram och ytterligare sänkningar i samma storleksordning för de därpå följande åren. Vissa av de tillfälliga satsningar mot långtidsarbetslöshet som gjordes i 2012 års budget upphör, vilket motsvarar ca 839 miljoner kronor lägre anslag för 2013. De temporära regeländringar i arbetslöshetsförsäkringen som infördes 2010 för personer som lämnat sjukförsäkringen upphör att gälla 2013, vilket motsvarar ca 1,3 miljarder lägre anslag för 2013. Förändrade makroekonomiska förutsättningar i termer av t.ex. effekten av ändrade antaganden om antalet arbetslösa samt antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar svarar för en minskning av ramnivån om ca 2,1 miljarder kronor jämfört med 2012. De arbetsmarknadspolitiska reformer som föreslås i budgetpropositionen motsvarar enligt regeringen att utgifterna ökar med ca 1,1 miljard kronor för 2013.

När det gäller de s.k. skatteutgifter som belastar budgetens inkomstsida beräknas ett antal förändringar som netto motsvarar 500 miljoner kronor i högre utgifter för 2013 än för 2012. Dit hör bl.a. 400 miljoner kronor i högre utgifter för nystartsjobb.

Motionerna

De fyra oppositionspartierna har i sina budgetmotioner lämnat förslag till ramar för utgiftsområdena 13 och 14 som skiljer sig från regeringens förslag. Förslagen framgår av tabell 2 nedan. I det följande redovisas partiernas viktigaste skiljelinjer i förhållande till regeringens förslag med betoning på de delar som påverkar de alternativa ramnivåerna.

Tabell 2. Regeringens och partiernas förslag till ramar för 2013

Miljoner kronor

	BP 2013	Fi302 (S)	Fi303 (MP)	Fi219 (SD)	Fi250 (V)
Utgiftsområde 13	10 476	-100	-40	-4 803	+45
Utgiftsområde 14	67 233	+12 240	+5 130	+5 551	+12 991

Socialdemokraterna anför i partimotion 2012/13:Fi302 av *Mikael Damberg m.fl.* att man vill se ett övergripande sysselsättningsmål, vilket ska kompletteras kontinuerligt med tidsbestämda delmål. Målet ska vara styrande för den förda ekonomiska politiken, samtidigt som det finanspolitiska ramverket följs. Regeringen har enligt vad som framförs i motionen misslyckats med sitt löfte att bryta arbetslösheten och utanförskapet. Den höga arbetslösheten i Sverige håller tillbaka den ekonomiska utvecklingen och gör att utrymmet för nya ekonomiska reformer begränsas. Många företag har samtidigt svårt att rekrytera personal med rätt kompetens.

Socialdemokraterna föreslår en ram för utgiftsområde 13 som ligger 100 miljoner kronor under regeringens förslag för 2013 och 2014. För 2015 och 2016 beräknar partiet samma ram som regeringen. De huvudsakliga skillnaderna i anslagsanvisning inom utgiftsområdet för 2013 är en omfördelning av 100 miljoner kronor från sfi-bonusen och 600 miljoner kronor från lotsverksamheten 2013 till insatser i Arbetsförmedlingens regi i syfte att öka samverkan med kommunerna för att åstadkomma högre kvalitet i etableringsinsatserna för de nyanlända. De 100 miljoner kronor som regeringen avsatt för integrationsåtgärder i vissa s.k. utsatta områden vill Socialdemokraterna använda för att förbättra resultaten i skolorna i dessa områden och de vill därför överföra medlen till utgiftsområde 16.

För utgiftsområde 14 föreslår Socialdemokraterna en ram som ligger ca 12,2 miljarder kronor över regeringens förslag för 2013. De tre följande åren ligger man mellan 11,5 och 12,1 miljarder kronor över regeringens beräkning. Den högre ramen för 2013 beror bl.a. på förslag om förändringar i arbetslöshetsförsäkringen, motsvarande en ca 5,2 miljarder kronor högre anslagsnivå, i form av att taket höjs till 910 kronor per dag och ersättningsnivån höjs till 80 procent under hela ersättningsperioden. Även förslagen för att minska ungdomsarbetslösheten, i form av bl.a. ett ungdomskontrakt för unga arbetslösa utan gymnasieutbildning och subventioner till partsöverenskomna yrkesintroduktionsjobb, bidrar till den högre ramen med ca 4,5 miljarder kronor. Förslaget att ersätta jobb- och utvecklingsgarantins fas 3 med bl.a. nya jobb med särskilt anställningsstöd, s.k.

föreningsjobb i den ideella sektorn och intensifierad arbetsförmedling motsvarar ca 1,5 miljarder kronor. I den högre ramen ingår också bl.a. en satsning på Arbetsmiljöverket om 100 miljoner kronor.

När det gäller effekter på budgetens inkomstsida anges att slopandet av den s.k. arbetslöshetsavgiften medför minskade intäkter för staten om 2,5 miljarder kronor.

Miljöpartiet konstaterar i partimotion 2012/13:Fi303 av Åsa Romson m.fl. att regeringen gör en betydligt mer optimistisk bedömning av BNP-utvecklingen och utvecklingen på arbetsmarknaden än de flesta andra bedömare. Partiet anser att regeringens prognos med sjunkande arbetslöshet – med tanke på att nedåtriskerna i dagsläget förefaller större än uppåtriskerna – framstår som väl optimistisk. I kontrast till regeringens politik menar Miljöpartiet att deras partis förslag till ekonomisk politik sammantaget skulle innebära att nya jobb kommer att skapas, att miljö- och klimatutsläppen minskar och att större ansvar tas för de offentliga finanserna.

Miljöpartiet föreslår en ram för utgiftsområde 13 som ligger 40 miljoner kronor under regeringens förslag för 2013. För åren 2014–2016 ligger partiets förslag till ram mellan –40 och +60 miljoner kronor i förhållande till regeringens beräkning. Skillnaden för 2013 består huvudsakligen av att partiet vill satsa 50 miljoner kronor på kompetensutveckling för lärare inom ramen för Forum för levande historias verksamhet och att de 200 miljoner kronor på två år som regeringen låter utsatta områden tävla om i stället används till förbättrad sfi-undervisning i de aktuella bostadsområdena och flyttas till utgiftsområde 16.

För utgiftsområde 14 föreslår Miljöpartiet en ram som ligger ca 5,1 miljarder kronor över regeringens förslag för 2013. För de tre följande åren beräknas ramen till 6,3 miljarder kronor över regeringens beräkning. En del av den högre ramen för 2013 består av en förändring av arbetslöshetsförsäkringen – som ett steg mot partiets förslag om arbetslivstrygghet – med ett höjt tak och en långsammare nedtrappning av ersättningsnivån, motsvarande en utgiftshöjning för 2013 om 3,4 miljarder kronor. Andra större poster i den högre ramnivån är en satsning om ca 1,1 miljard kronor på traineeplatser i näringslivet och i välfärden och en stimulanspott på 480 miljoner kronor för att alla unga mellan 16 och 17 år ska kunna erbjudas sommarjobb. Miljöpartiet vill också se ett mer aktivt tillsynsarbete och förebyggande insatser mot ohälsa och arbetsskador och ökar därför Arbetsmiljöverkets resurser med 40 miljoner kronor årligen.

När det gäller effekter på budgetens inkomstsida med anknytning till utskottets beredningsområde redovisas en oförändrad nivå i förhållande till regeringens beräkning.

Sverigedemokraterna gör i partimotionen 2012/13:Fi219 av Jimmie Åkesson m.fl. bedömningen att Sveriges ekonomiska utgångsläge rent statsfinansiellt är relativt gott. Däremot fortsätter arbetslösheten att bita sig fast vid oroväckande höga nivåer. Sverigedemokraterna framhåller i motionen att man uppfattar matchningen på arbetsmarknaden som dagens stora problem

och presenterar partiets förslag till lösningar. Politiken sägs ha för avsikt att skapa förutsättningar för att Sveriges befintliga arbetskraft ska kunna möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Partiet anför att man till skillnad från regeringen inte ser något egenvärde i att bedriva en överdriven utbudspolitik avseende lågutbildad eller okvalificerad arbetskraft.

Sverigedemokraterna föreslår en ram för utgiftsområde 13 som ligger ca 4,8 miljarder kronor under regeringens förslag för 2013. För åren 2014–2016 ligger partiets förslag till ram mellan ca 10,7 och ca 12,6 miljarder kronor lägre än regeringens förslag. Partiet vill enligt vad som anförs i motionen kraftigt skära ned på flera områden inom utgiftsområdet i takt med att partiets restriktiva invandrings- och integrationspolitik genomförs. Man väljer att inte avbryta ersättningen till kommuner i förtid utan vill låta redan ingångna avtal löpa till deras naturliga slut, men redovisar för 2013 en minskning med ca 1,3 miljarder kronor. Etableringsersättningen minskas med ca 860 miljoner kronor. Anslagen Integrationsåtgärder, Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare, Hemutrustningslån, Åtgärder mot diskriminering och rasism samt Särskilda jämställdhetsåtgärder avskaffas i sin helhet fr.o.m. budgetåret 2013, vilket motsvarar ca 2,6 miljarder kronor.

Ramen för utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna ska läggas ca 5,6 miljarder kronor över regeringens förslag för 2013. För de därefter följande åren är förslaget till ram ca 4,6–5,4 miljarder kronor högre än regeringens förslag. Sverigedemokraterna vill för 2013 förändra arbetslöshetsförsäkringen genom att höja den högsta dagersättningen till 900 kronor, slopa den s.k. deltidsbegränsningen och återinföra 100-dagarsregeln. Förändringarna av arbetslöshetsförsäkringen beräknas kosta ca 5,7 miljarder kronor. Partiet räknar samtidigt med att förslaget om s.k. lärlingsjobb minskar utgifterna med ca 800 miljoner kronor. Andra förändringar är ett slopande av instegsjobben, vilket beräknas spara ca 500 miljoner kronor, och ett förstärkt starta-eget-bidrag till en kostnad av 350 miljoner kronor.

När det gäller effekter på budgetens inkomstsida med anknytning till utskottets beredningsområde redovisar partiet att dess förslag om s.k. lärlingsjobb innebär minskade intäkter med ca 1,3 miljarder kronor.

Vänsterpartiet konstaterar i partimotion 2012/13:Fi250 av *Jonas Sjöstedt m.fl.* att utvecklingen på arbetsmarknaden går trögt. Särskilt oroande är den mycket höga långtidsarbetslösheten. Enligt vad som framförs i motionen har regeringen satsat stort på mer eller mindre passiva massåtgärder i stället för att rusta de arbetslösa för framtidens arbetsliv genom satsningar på kunskapshöjande och utvecklande insatser.

Vänsterpartiet föreslår en ram för utgiftsområde 13 som ligger 45 miljoner kronor över regeringens förslag för 2013. För de följande åren beräknas partiets ram ligga mellan 500 och 900 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Man vill för 2013 förstärka anslaget för att höja kommunersättningen med sammanlagt 500 miljoner kronor med avsikt att höja kvaliteten och ambitionsnivån på flyktningmottagandet. Vänsterpartiet avvi-

sar samtidigt delar av regeringens satsning på bl.a. lotsar i etableringsprocessen om 300 miljoner kronor, liksom regeringens sfi-bonus om 100 miljoner kronor och medlen för urbant utvecklingsarbete om 100 miljoner kronor.

När det gäller utgiftsområde 14 föreslår Vänsterpartiet en ram som ligger ca 13,0 miljarder kronor över regeringens förslag. Ramen ligger kvar på ungefär samma nivå även de därefter följande åren. När det gäller ramen för 2013 motsätter sig Vänsterpartiet regeringens neddragning av nivån på anslagen till Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader. Partiet vill också satsa 10,8 miljarder kronor netto mer än regeringen på arbetslöshetsförsäkringen genom att bl.a. höja den högsta dagpenningen till 960 kronor, grundbeloppet till 410 kronor och höja ersättningsnivån till 80 procent för hela ersättningsperioden samt för tid med aktivitetsstöd. Dessutom finns ett förslag om en förstärkt grundförsäkring. Vänsterpartiet föreslår att den s.k. fas 3 avskaffas, vilket innebär en besparing om 1,2 miljarder kronor i minskat platsbehov i garantierna. Samtidigt ökar anslagen för merkostnadsersättning respektive bidrag till handledartillägg med 739 miljoner kronor. En satsning på fler arbetsmarknadsutbildningar beräknas netto kosta 1,45 miljarder kronor. En höjning av taket för lönebidrag motsvarande 890 miljoner kronor och en förstärkning på arbetsmiljöområdet motsvarande 115 miljoner kronor är också betydande utgiftsposter.

När det gäller effekter på budgetens inkomstsida med anknytning till utskottets beredningsområde redovisas för 2013 en 9,0 miljarder kronor lägre nivå än regeringens förslag, kopplad till förslag om stöd till arbetsgivare för utbildningsvikariat, övergångsjobb samt lärlings- och traineeanställningar som ska ersätta fas 3. Övriga inkomstskillnader med anknytning till utskottets beredningsområde är 3,8 miljarder kronor lägre intäkter till följd av avdragsrätt för medlemskap i fackförbund och a-kassa och 2,5 miljarder kronor lägre intäkter på grund av den slopade arbetslöshetsavgiften i arbetslöshetsförsäkringen.

Utskottets ställningstagande

Arbetsmarknadens utveckling

Utskottet kan konstatera att den svenska arbetsmarknaden hittills klarat sig relativt väl sett mot bakgrund av den stora osäkerhet och turbulens som präglat den ekonomiska utvecklingen i den nära omvärlden. Trots att Sverige och världsekonomin har genomgått en mycket svår ekonomisk kris är antalet sysselsatta i dag inte bara högre än vad som var fallet före regeringsskiftet 2006 utan också högre än under den intensiva högkonjunktur som föregick finanskrisen. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) var 4 689 000 människor mellan 15 och 74 år sysselsatta i Sverige under det andra kvartalet 2012, vilket är ca 265 000 fler än strax före regeringsskiftet under det andra kvartalet 2006 och ca 65 000 fler än strax före den ekonomiska krisen under det andra kvartalet 2008.

En viktig förklaring till att sysselsättningen har stigit trots svåra yttre förutsättningar är enligt utskottets mening att de reformer som alliansregeringen initierat – framför allt jobbskatteavdraget och förändringarna i socialförsäkringssystemen – har gjort att det har lönat sig bättre att arbeta och att fler människor därför har sökt sig ut på arbetsmarknaden. Antalet personer i arbetskraften hade enligt AKU stigit med 150 000 från det andra kvartalet 2006 till det andra kvartalet 2008 och med 302 000 till sammanlagt 5 114 200 personer till det andra kvartalet 2012. Som jämförelse kan nämnas att antalet personer utanför arbetskraften ökade med endast 81 000 personer under perioden 2006–2012. Sett till befolkningen i åldersgruppen 16–64 år är trenden än tydligare; samtidigt som 249 000 fler personer finns på arbetsmarknaden nu än vid regeringsskiftet har antalet personer utanför arbetskraften minskat med 65 000.

Mot bakgrund av att det är arbetskraftsutbudet som på lång sikt sätter ramarna för sysselsättningsutvecklingen ser utskottet positivt på att arbetskraftsdeltagandet på detta sätt ökat, även om det på kort sikt kan medföra en något högre arbetslöshet. Att såväl arbetskraften som sysselsättningen ökat mer än vad som kan förklaras av den demografiska och konjunkturella utvecklingen är indikatorer på att regeringens reformer haft avsedd effekt (jfr analysen i 2012 års ekonomiska vårproposition s. 46–47).

Sysselsättningspolitikens viktigaste uppgift är att öka den sysselsättningsnivå som är förenlig med stabil inflation och ekonomisk balans i övrigt, dvs. det är den varaktiga sysselsättningen som ska öka. Därför har alliansregeringen primärt genomfört strukturella reformer som syftat till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. I ljuset av detta välkomnar utskottet att regeringen i budgetpropositionen (Finansplanen s. 71) gör bedömningen att de hittills genomförda strukturreformerna på lång sikt ökar sysselsättningen med ca 223 000 personer.

Utskottet kan alltså konstatera att den svenska arbetsmarknadens funktionssätt varaktigt har förbättrats. Utskottet noterar emellertid att det i det korta perspektivet finns anledning att tro att de senaste årens goda utveckling mattas något. Arbetsförmedlingen pekar i sin bedömning av arbetsmarknaden i september 2012 på tecken som tyder på en försvagning. Ett sådant tecken är att 7 300 personer varslades om uppsägning i september, vilket kan jämföras med 4 500 i september 2011. Flest varslade – 2 900 personer – finns nu inom tillverkningsindustrin. Även det faktum att antalet lediga platser som anmäldes till landets arbetsförmedlingar har minskat något och i september uppgick till 47 000 (8 000 färre än för ett år sedan) tyder på en viss inbromsning.

Utskottet kan konstatera att dessa indikatorer stämmer väl med den bild som såväl oberoende bedömare som regeringen själv tecknat av arbetsmarknadens utveckling under 2012 och 2013. Riksbanken gör bedömningen (Pennyngpolitisk uppföljning september 2012) att indikatorer pekar på en svag utveckling på arbetsmarknaden under det närmaste halvåret och bedömer att sysselsättningen blir i stort sett oförändrad resten av året. Eftersom

antalet personer i arbetskraften bedöms fortsätta att öka, delvis av demografiska skäl, innebär detta att arbetslösheten kommer att öka något ytterligare. I takt med att konjunkturen förbättras under 2013 och 2014 kommer arbetslösheten att sjunka tillbaka igen. Konjunkturinstitutet pekar i sin senaste prognos (Konjunkturläget augusti 2012) på en sämre utveckling av antalet sysselsatta på kort sikt, men också på att försvagningen sker i begränsad omfattning. Samtidigt varnar man, liksom regeringen gör i budgetpropositionen, för att långa perioder av förhöjd arbetslöshet ger långvariga negativa effekter på arbetsmarknaden.

Regeringen gör bedömningen (Den makroekonomiska utvecklingen s. 161 ff.) att de framåtblickande indikatorerna på arbetskraftsefterfrågan som anställningsplaner, platsannonser, nyanmälda lediga platser och varsel tyder på att arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas svagt under det andra halvåret 2012. Arbetslösheten bedöms ligga kvar på samma höga nivå under resten av 2012 och hela 2013, då det endast sker en svag ökning av sysselsättningen. År 2014 bedöms efterfrågan på arbetskraft ta fart. Den starka återhämtningen i ekonomin och det stigande resursutnyttjandet i företagen kommer då att leda till att företagen behöver öka arbetsstyrkan betydligt. De lediga resurserna på arbetsmarknaden gör att sysselsättningen kan öka kraftigt utan att det uppstår någon generell brist på arbetskraft. Återhämtningen på arbetsmarknaden väntas därför bli stark under 2014 och 2015. I takt med att sysselsättningen stiger kraftigt 2014 sjunker arbetslösheten snabbt.

Utskottet kan konstatera att samtliga bedömare understryker att prognoserna för den närmsta tidens utveckling på arbetsmarknaden är osäkra. Utskottet anser emellertid att det finns anledning att på kortare sikt vara uppmärksam på framför allt arbetslöshetens utveckling. Den samlade bilden tyder samtidigt enligt utskottets mening på att det handlar om en begränsad avmattning på arbetsmarknaden och att utvecklingen på längre sikt ger anledning till försiktig optimism.

Regeringens förslag till ramar

Utskottet noterar att regeringen föreslår en ram för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet om ca 10,5 miljarder kronor och en ram för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv om ca 67,2 miljarder kronor.

Mot bakgrund av tecknen på en avmattning på arbetsmarknaden är det enligt utskottets mening mycket välkommet att regeringen presenterar ytterligare åtgärder i budgetpropositionen för att hålla arbetslösheten tillbaka. Utskottet kan konstatera att risken för arbetslöshet, i synnerhet längre tids arbetslöshet, är ojämnt fördelad. Arbetsförmedlingen pekar i sin arbetsmarknadsprognos för 2012 och 2013 (Ura 2012:3) på att personer med högst förgymnasial utbildning, ungdomar och särskilt de med bristfällig utbildning, utrikes födda och särskilt de födda utom Europa, personer med funktionsnedsättning och äldre arbetslösa kommer att mötas av stora svårigheter att snabbt finna arbete. Utskottet ställer sig mot den bakgrunden

bakom att regeringen gör särskilda satsningar på grupper med svagare förankring på arbetsmarknaden för att förhindra att de fastnar i ett långvarigt utanförskap.

En nyckel till att kunna förhindra långvarigt utanförskap är att på ett tidigt stadium identifiera de arbetssökande som löper hög risk att hamna i en sådan situation. Utskottet ser därför positivt på det nya arbetssätt som Arbetsförmedlingen nu tillämpar som bl.a. innebär att den som skrivs in hos förmedlingen bedöms med hjälp av ett särskilt bedömningsverktyg som myndigheten har utvecklat. För att motverka långa tider utan arbete kan de personer som bedöms riskera att hamna i långtidsarbetslöshet tidigt få individanpassat stöd i form av framför allt förstärkta förmedlingsinsatser. Regeringen föreslår även att medel tillförs för 2013 och 2014 för fler praktik- och utbildningsplatser för personer med hög risk för långtidsarbetslöshet. Utskottet välkomnar dessa insatser, som understryker att den viktigaste insatsen i kampen mot långtidsarbetslöshet är att förhindra att den uppstår.

I de fall det inte varit möjligt att ens med tidiga stödåtgärder förhindra långtidsarbetslöshet är det enligt utskottets mening angeläget att bryta den så snart som möjligt. Regeringen gjorde i budgetpropositionen 2012 bedömningen att stödet till långtidsarbetslösa behövde förbättras genom en ökad aktivitet och kvalitet i jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för unga. Utskottet noterar i budgetpropositionen 2013 att regeringen ska följa upp denna satsning, men att den också föreslår nya förstärkningar av bl. a. anställningsstödet. Regeringen vill också utvidga de motivationshöjande insatserna i folkhögskolesatsningen även till personer över 25 år. Utskottet har tidigare betonat vikten av en hög kvalitet i garantiprogrammen (yttr. 2011/12:AU1y) och ställer sig bakom regeringens förslag till åtgärder.

För att ge arbetslösa med funktionsnedsättning större möjligheter ökar regeringen möjligheten att få individuellt stöd på en ny arbetsplats (s.k. SIUS) och föreslår ett praktikprogram inom statliga myndigheter för personer med funktionsnedsättning. Utskottet uppskattar dessa steg för att föra arbetslösa med funktionsnedsättning närmare arbetsmarknaden.

Som utskottet tidigare framfört (yttr. 2011/12:AU6y) innebär ungdomsarbetslöshet en särskild problematik, framför allt när det gäller de ungdomar som aldrig får in en fot på arbetsmarknaden för att de saknar en fullständig utbildning och därför riskerar att fastna i ett långvarigt utanförskap. Att få dessa ungdomar tillbaka till skolbänken är ofta ett nödvändigt första steg för att stärka deras ställning på den framtida arbetsmarknaden.

Utskottet välkomnar därför att regeringen bl.a. föreslår en förlängning av den temporära satsningen på studiemotiverande insatser inom folkhögskolan, liksom av möjligheten för vissa långtidsarbetslösa ungdomar att få ett högre studiebidrag samt öronmärkta komvuxplatser. För att fortsättningsvis möta den svaga konjunkturutvecklingen föreslår regeringen dessutom en rad tillfälliga åtgärder inom utbildningspolitiken omfattande ca 18 000

platser under 2013. I satsningarna mot långtidsarbetslöshet bland ungdomar ingår också ett försök där sådana ungdomar ska kunna få flyttningsbidrag och en förstärkning av nystartsjobben för unga.

Utskottet noterar att regeringen även gör en stor satsning på att vidga etableringsreformen och tillföra medel till kommuner och Arbetsförmedlingen för att integrationen i samhället ska kunna påskyndas. Med anledning av vidgningen av målgruppen för etableringsinsatser – till även sådana anhöriga vars anknytningsperson fått uppehållstillstånd i Sverige för mellan 2 och 6 år sedan – föreslår regeringen att ersättningen till kommunerna ökas med 156 miljoner kronor 2013 och något mer åren därefter. Att på detta sätt underlätta familjeåterföreningar bör enligt utskottets mening både vara till stor glädje för de människor som skilts åt av krig och umbäranden och underlätta deras integration i det svenska samhället när de känner tryggheten av familjens närvaro.

Regeringen gör därutöver särskilda satsningar motsvarande ca 25 miljoner kronor 2013 och ca 265 miljoner kronor per år under åren 2014–2016 på att övergå till ett prestationsbaserat ersättningssystem till kommunerna och samtidigt ge dem kompensation för att hålla bostäder redo för kommande nyanlända. Utskottet ser positivt på att regeringen övergår till ett system där kommunerna ersätts för hur många nyanlända de faktiskt tar emot. Ett sådant system bör kunna minska den flaskhals som bostadstillgången utgör för integrationsprocessen.

Att etableringsuppdraget vidgas kommer också att ställa nya krav på Arbetsförmedlingens medarbetare. Utskottet välkomnar därför att regeringen föreslår att myndigheten tillförs ytterligare medel. Sammanlagt kommer därmed de beräknade personalresurserna inom etableringsreformen att uppgå till 675,5 miljoner kronor 2013. Regeringen vill också öka möjligheterna till arbetsplatsförlagda insatser för personer inom etableringsuppdraget, bl.a. genom ett s.k. praktiskt basår där arbetsträning blandas med svenskundervisning. För att öka efterfrågan på utrikes födda på arbetsmarknaden föreslås även vissa förstärkningar av instegsjobben. För att stimulera kommunernas arbete för att minska utanförskapet i de stadsdelar som omfattas av programmet urban utveckling (URBAN-15) tillförs 100 miljoner kronor per år 2013 och 2014 för ett prestationsbaserat bidrag. Utskottet ser dessa stimulanser för att underlätta för arbetsgivare att anställa nyanlända som väl motiverade mot bakgrund av den avmattning på arbetsmarknaden som väntas.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom den inriktning på politiken som regeringen framför i budgetpropositionen för 2013 för att förhindra att arbetslöshet övergår i långvarigt utanförskap och för att bryta sådant utanförskap där det uppstått.

Oppositionspartiernas förslag till ramar

Utskottet kan konstatera att samtliga oppositionspartier yrkar på en flera miljarder kronor högre ramnivå än regeringen på utgiftsområde 14. På utgiftsområde 13 yrkar Sverigedemokraterna på en väsentligen lägre ramnivå än regeringen, medan övriga partiers förslag ligger inom 100 miljoner kronor från regeringens förslag.

Utskottet kan konstatera att oppositionspartierna framför en kritik i sina motioner som närmast får förstås som att man menar att regeringen lägger fram för *stora* satsningar på att stärka tillväxtpotentialerna och motverka att arbetslösheten biter sig fast. Utskottet kan inte instämma i denna kritik, även om utskottet naturligtvis inte har någon annan uppfattning gällande vikten av sunda statsfinanser. För att rusta Sverige för att klara en allt tuffare internationell konkurrens är det nödvändigt att investera för framtiden, för fler i arbete och för att förstärka Sveriges starka position ytterligare.

När det gäller oppositionspartiernas förslag till alternativ jobbpolitik är den enda riktigt tydliga gemensamma inriktningen kraven på höjda skatter – som gör det dyrare att anställa – för att finansiera olika typer av höjda ersättningar. Utskottet kan inte ställa sig bakom en sådan prioritering, eftersom den riskerar att leda till högre arbetslöshet och lägre sysselsättning. Alla oppositionspartier vill fördubbla arbetsgivaravgiften för att anställa ungdomar. Några av dem vill därutöver bl.a. minska ROT- och RUT-avdragen, höja restaurangmomsen och på olika sätt reducera jobbskatteavdraget. Sammantaget skulle dessa förändringar innebära att kostnaden för att anställa skulle öka med tiotals miljarder kronor och behållningen av att arbeta skulle minska.

Utskottet vill också peka på hur otillfredsställande det är att Socialdemokraterna som enda oppositionsparti i motion 2012/13:Fi302 och övriga budgetmotioner har frångått riksdagens etablerade praxis att tydligt redovisa hur de egna förslagen fördelar sig på anslag och inkomstitlar. Att på detta sätt försvåra möjligheterna att på ett rättvisande sätt jämföra de olika budgetalternativen minskar enligt utskottets mening medborgarnas insyn och går emot intentionerna med den statliga budgetprocessen.

Utskottet kan konstatera att oppositionspartiernas avvikelser från regeringens förslag när det gäller ramnivån för utgiftsområdena 13 och 14 har tre orsaker: högre ersättningar, högre utgifter för traditionell arbetsmarknadspolitik och sänkt ambitionsnivå i integrationspolitiken.

Höjda ramar för högre ersättningar

Utskottet anser att kritiken mot regeringens investeringar för ökad tillväxt och minskad arbetslöshet är svärbegriplig mot bakgrund av att oppositionspartierna samtidigt väljer att avsätta mycket betydande budgetresurser på åtgärder som riskerar att leda till högre arbetslöshet. Partierna reserverar mellan 3,4 och 10,8 miljarder kronor i nettoutgifter av det begränsade reformutrymmet för en mer generös arbetslöshetsförsäkring. För åtminstone Vänsterpartiet är bruttoutgifterna för de föreslagna förändringarna

betydligt högre, men partiet väljer att räkna med att den egna politiken genom någon form av dynamiska effekter ska resultera i stora anslagsbesparingar. I Socialdemokraternas och Vänsterpartiets fall tillkommer därutöver ytterligare flermiljardbelopp i sänkta avgifter och avdragsrätt för medlemskap i a-kassa. Utskottet har svårt att se att sådana ensidiga satsningar på åtgärder som riskerar att höja arbetslösheten kan vara statsfinansiellt motiverade.

Utskottet har noterat att det i delar av den allmänna debatten har framförts en missuppfattning om att forskningsläget gällande arbetslöshetsförsäkringens effekter på exempelvis sökbeteende och – i förlängningen – arbetslöshet skulle vara oklart eller svårtolkat. En annan missuppfattning är att det inte skulle finnas studier på svenska och nordiska data. Utskottet kan konstatera att det i såväl de forskningsrapporter om arbetslöshetsförsäringen som presenterats av IFAU som i den forskningsöversikt som två internationella forskare skrev till Långtidsutredningen 2011 tvärtom visas tydliga effekter i samma riktning även i en svensk kontext.

Utskottet noterar exempelvis att Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vill höja ersättningsnivån till 80 procent under hela ersättningsperioden och att samtliga oppositionspartier förordar en höjning av den högsta dagsättningen – taket – i arbetslöshetsförsäringen. Långtidsutredningen sammanfattar forskningsläget gällande ersättningsgraden – den samlade effekten av ersättningsnivån och den högsta dagsättningen – på följande sätt (Tatsiramos & van Ours, bil. 9 till LU2011 s. 73): ”Utvärderingar tyder på att en sänkning av ersättningsgraden ökar sannolikheten att arbetslösa får jobb, medan en höjning ökar arbetslöshetstiden.” Utskottet vill i sammanhanget också peka på att Långtidsutredningens forskare understryker fördelarna med en s.k. fallande ersättningsprofil av den typ som finns i den svenska försäringen, dvs. att ersättningsgraden minskar stegvis under ersättningsperioden eftersom sökintensiteten ökar i slutet av en ersättningsperiod.

Utskottet noterar att de komponenter i arbetslöshetsförsäringen som IFAU och andra forskare lyfter fram som viktiga för att inte försäkringens utformning ska bidra till högre arbetslöshet är de där alliansregeringen har sökt omforma försäringen. Förutom de komponenter som hittills nämnts betonar forskarna bl.a. vikten av kontroll (bl.a. Forslund & Vikström i LU2011 bil. 1) och fördelarna med en obligatorisk försäkring (bl.a. IFAU remissvar 2008-08-14). Långtidsutredningens forskare sammanfattar sin bedömning av den svenska arbetslöshetsförsäringen på följande sätt (LU2011 bil. 9 s. 76): ”Utformningen av den svenska arbetslöshetsförsäringen har tagit i beaktande alla de incitamentsmekanismer som är kända att påverka utflödet och inflödet i arbetslöshet.”

Utskottet vill betona att svaret på hur man bäst ska göra avvägningen mellan graden av trygghet och graden av omställning i arbetslöshetsförsäringen inte är enkelt att finna eller kan sökas i forskningslitteraturen. Att det emellertid handlar om just en *avvägning* mellan två viktiga värden

framstår som tydligt för utskottet. Forskningen baserad såväl på svenska som på internationella data pekar, tvärtemot vad som ibland påstås, tydligt i samma riktning när det gäller vilka effekter en alltför generös arbetslöshetsförsäkring riskerar att få på arbetslösheten. I ett läge med svag konjunktur och en redan alltför hög nivå på arbetslöshet och långtidsarbetslöshet vore det därför enligt utskottets mening riskfyllt och felaktigt att som oppositionspartierna föreslår *som enskild åtgärd* kraftigt höja taket i försäkringen.

Än mer problematiskt vore det naturligtvis att, som framför allt Vänsterpartiet förordar, därutöver återställa alla de ändringar av arbetslöshetsförsäkringen som alliansregeringen genomfört. Allianspartiernas reformering av försäkringen har haft stöd i forskning, vilket också har varit ett viktigt skäl till att de genomförts. Utskottet utesluter inte att justeringar kan vara befogade och följer med intresse arbetet i den parlamentariska Socialförsäkringsutredningen, men anser att grundprinciperna i regeringens reformer varit de rätta.

Höjda ramar för mer av traditionell arbetsmarknadspolitik

På det arbetsmarknadspolitiska området kan utskottet konstatera att det i fråga om Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet i allt väsentligt förefaller vara samma förslag i år som framförts med anledning av de senaste årens budgetpropositioner. Utskottet hänvisar till sin tidigare behandling av dessa förslag, senast i betänkande 2011/12:AU2.

Utskottet ser däremot anledning att något kommentera den socialdemokratiska motionen i dessa delar. När det gäller insatser för unga arbetslösa noterar utskottet att tanken på vad man kallar utbildningskontrakt var ny i partiets motion med anledning av 2012 års ekonomiska vårproposition. Utskottet kunde då konstatera (yttr. 2011/12:AU6y) att förslaget visserligen har vissa förtjänster, men att det också i allt väsentligt redan är infört eller aviserat av regeringen. Att ungdomar ska ha en individuell plan genomförs genom profileringsverktyget och de förstärkta möjligheter att tidigt ge ungdomar stöd som nu införs. Möjligheten att varva studier med praktik kommer att ges genom regeringens aviserade förslag om lärlingsprovanställning där ett utredningsförslag väntas i november 2012. Den högre ersättningsnivån tillgodoses genom att regeringen förlänger satsningen på att ge ungdomar mellan 20 och 24 år som saknar fullständig grund- eller gymnasieutbildning möjlighet att få den högre bidragsnivån inom studiemedlen om de återgår till sådana studier. Utskottet välkomnar att socialdemokraterna genom förslaget om ett utbildningskontrakt således ställer sig bakom viktiga komponenter i regeringens politik för unga arbetslösa som saknar fullständig grund- eller gymnasieutbildning.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att Socialdemokraterna även ställer sig bakom regeringens arbete med arbetsmarknadens parter gällande yrkesintroduktionsanställningar. Regeringen vill stödja partsöverenskommelser i syfte att fler avtal om yrkesintroduktion ska tecknas och att fler anställningar kommer till stånd inom ramen för dessa avtal. I en sådan

jobb-pakt skulle parterna ansvara för att betydligt fler unga anställs genom yrkesintroduktionsavtal, medan staten skulle kunna bidra med att stödja anställningar inom ramen för dessa avtal.

Utskottet noterar emellertid, liksom regeringen, att avtalen ännu omfattar få unga och att de skiljer sig åt mellan olika avtalsområden. Det förefaller därmed olämpligt att som Socialdemokraterna gör föregripa parternas arbete och låsa fast formerna för statens insats i pakten till en viss, förutbestämd och dessutom synnerligen kostsam konstruktion. Regeringens linje är i stället att värna parternas autonomi och under förhandlingsarbetet begränsa sig till att föra ett kontinuerligt, positivt och lyhört trepartssamtal. Därefter – när parternas behov är klarlagda inom ett visst avtalsområde – kan statens insats anpassas till vad som ger störst sysselsättningseffekt i de specifika fallen. Utskottet gör bedömningen att regeringens linje är den mer sysselsättningspolitiskt och statsfinansiellt ändamålsenliga.

När det gäller insatser för långtidsarbetslösa framhävs i Socialdemokraternas motion att man vill avskaffa jobb- och utvecklingsgarantins sysselsättningsfas och ersätta den med olika typer av ettåriga, tidsbegränsade anställningar med särskilt anställningsstöd. Utskottet beklagar det upphetsade tonfallet i motionen gällande en svår frågeställning om hur staten bäst ska stödja dem som står mycket långt från arbetsmarknaden. Utskottet kan för det första konstatera att det socialdemokratiska förslaget i sig väcker många obesvarade frågor bl.a. om vad som ska hända dem som inte får någon anställning trots subvention, vad som ska hända dem som inte erbjuds återanställning efter det första året och vilka incitamenteffekter en anställning i sysselsättningsfasen skapar för dem som befinner sig i de tidigare faserna.

Utskottet vill för det andra peka på att potentiella arbetsgivare redan i dagsläget i de flesta fall åtnjuter betydande subventioner om de vill anställa en person som befinner sig i sysselsättningsfasen, genom bl.a. nystartsjobb, särskilt anställningsstöd och lönebidrag. (En översikt ges i 2012 års ekonomiska vårproposition [prop. 2011/12:100] s.118.) Som utskottet nämnt ovan föreslår regeringen också, i syfte att möjliggöra ett ökat utflöde från jobb- och utvecklingsgarantin till arbete, bl.a. en permanent förstärkning av det särskilda anställningsstödet. För att stimulera arbetsgivare att anställa unga som varit arbetslösa en längre tid och för att öka utflödet ur jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar föreslår regeringen att subventionen i nystartsjobb för ungdomar fördubblas, utöver den nedsättning som den s.k. ungdomsrabatten ger.

Utskottet gör bedömningen att det för många av dem som varit borta länge från arbetsmarknaden och nu befinner sig i sysselsättningsfasen inte är bristen på en tillräckligt stor subvention som är det främsta hindret för att få ett jobb. Enligt vad som återges i budgetpropositionen (Finansplanen s. 57) kan exempelvis en ung person som har varit arbetslös i minst 18 månader få en månadslön på 20 000 kronor före skatt genom ett särskilt anställningsstöd, medan arbetsgivaren endast har en lönekostnad på ca

3 800 kronor. I detta avseende torde inte Socialdemokraternas förslag om en ytterligare något högre subventionsgrad vara avgörande. Det handlar i stället enligt utskottets mening om att attityden hos många arbetsgivare skulle behöva förändras så att de ser kapaciteten hos människorna, snarare än deras arbetslöshet. Utskottet välkomnar därför Arbetsförmedlingens förstärkta arbetsgivarkontakter, som skapar det förtroende som kan hjälpa arbetsgivare att våga fylla en ledig plats även med en person som varit borta från arbetsmarknaden under en tid. Utskottet vill i sammanhanget också lyfta fram Arbetsförmedlingens särskilda informationsinsatser till arbetsgivare, exempelvis "Se kraften!" om personer med funktionsnedsättnings kapacitet på arbetsmarknaden, och det särskilda uppdrag man nu får att informera arbetsgivare om de subventioner som finns.

Utskottet kan slutligen konstatera att Socialdemokraterna återigen föreslår extra miljardpåslag till traditionell arbetsmarknadsutbildning. Arbetsmarknadsutbildningar kan ha sin plats i den arbetsmarknadspolitiska arsenalen, men utskottet noterar att Statskontoret nyligen visat (Statskontoret 2012:28) att det är en mycket kostsam åtgärd. Utskottet kunde i föregående års budgetbehandling konstatera (bet. 2011/12:AU2) att Socialdemokraterna krävt kraftiga volymökningar i fråga om yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning vid varje riksmöte – under såväl hög- som lågkonjunktur – sedan alliansregeringen tillträdde. Utskottet drog då slutsatsen att de grundläggande byggstenarna i den socialdemokratiska arbetsmarknadspolitiken tycks vara desamma oavsett hur arbetsmarknaden utvecklas och oavsett konjunktur. Detta års budgetmotion ger inte utskottet anledning att ompröva denna slutsats.

Sammanfattningsvis anser utskottet att de idéer i den socialdemokratiska motionen som utskottet lyft fram som positiva i allt väsentligt återspeglar insatser som regeringen redan har genomfört eller kommer att genomföra. Mot den bakgrunden kan det enligt utskottets mening inte anses vara kostnadseffektivt att avsätta närmare 6 miljarder kronor extra på tekniska speciallösningar av tveksamt mervärde och på kraftigt höjda volymer av traditionell Amspolitik.

Lägre ramar för sänkta integrationspolitiska ambitioner

Utskottet sätter stort värde på att det finns en bred majoritet i riksdagen bakom Sveriges tradition av en generös migrations- och integrationspolitik. Utskottet noterar att Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet tydliggör i sina respektive budgetalternativ att Sverige inte kan undandra sig sitt ansvar under de kommande åren när det gäller att ta hand om återförenade familjer och människor på flykt, framför allt från inbördeskrigets Syrien. Utskottet kommer i betänkande 2012/13:AU1 att återkomma till de skiljelinjer som finns i synen på integrationspolitiken, där Alliansens tydliga arbetslinje står mot det mer passiva förhållningssätt som också kännetecknade den tidigare socialdemokratiska regeringens integrationspolitik.

I detta sammanhang begränsar sig utskottet emellertid till den sverigedemokratiska motionen 2012/13:Fi219, eftersom det där framgår att partiet avviker genom att föreslå en kraftigt sänkt ram för utgiftsområde 13. Som tidigare framförts (senast i yttr. 2011/12:AUIy) delar utskottet inte den negativa syn på människor som kommit till Sverige på flykt undan krig och förtryck eller för att förverkliga sina drömmar som genomsyrar Sverigedemokraternas motion. Till skillnad från Sverigedemokraterna välkomnar utskottet att människor med andra erfarenheter och kunskaper ges möjlighet att bidra såväl kulturellt som ekonomiskt till vår gemensamma framtid. Partiets förslag att begränsa arbetskraftsinvandringen till ett konjunkturstyrt system med gästarbetare som ges tillfälliga uppehållstillstånd skulle – om det blev verklighet – göra att Sverige gick miste om värdefull arbetskraft och medföra osäkerhet och otrygghet för dem som kommit hit. Spänningarna i ett samhälle minskar knappast av att vissa människor inte uppmuntras att känna sig välkomna och delaktiga i detta samhälle.

Utskottet vill kraftigt ifrågasätta den sverigedemokratiska analysen att drastiskt minskade anslag till integrationsåtgärder och en hård assimileringspolitik skulle leda till minskade spänningar i det svenska samhället. Den sverigedemokratiska retoriken om att begränsa invandringen för att kunna ta hand om dem som redan kommit till Sverige ekar tomt när partiet i sitt budgetförslag yrkar på halverade utgifter på integrationsområdet redan 2013 och i stort sett vill avveckla området helt till 2015. Utskottet gör också bedömningen att sådana kraftiga besparingar – förutom att vara icke önskvärda i sak – framstår som helt orealistiska att genomföra i den takt som föreslås. Därmed blir det enligt utskottets mening nödvändigt att ifrågasätta hela det sverigedemokratiska budgetalternativet, eftersom det i hög grad bygger på dessa orealistiska besparingar.

De integrationsproblem som finns i samhället i stort och på arbetsmarknaden – och som inte ska vare sig förminskas eller förenklas – löses enligt utskottets mening framför allt genom att man underlättar för invandrare att få en egen försörjning och genom att de får bättre möjligheter att lära sig svenska. Etableringsreformen, nystarts- och instegsjobb, förslaget om nystartszoner, validering av utländska examina och sfi-bonusen är bara några exempel på hur regeringen arbetar för att förbättra integrationen, vilket utskottet välkomnar.

I budgetpropositionen för 2013 aviseras som tidigare nämnts ytterligare steg mot en snabbare integrationsprocess, i form av bl.a. större möjligheter att arbeta och samtidigt få behålla etableringsersättning, insatser för att förbättra kommunernas mottagningskapacitet och införandet av en möjlighet för nyanlända med svag utbildningsbakgrund att genomgå ett praktiskt basår för att få in en fot på arbetsmarknaden.

Utskottet välkomnar även dessa förslag till insatser och avfärdar Sverigedemokraternas förslag om en lägre ambitionsnivå på integrationsområdet och en kraftigt sänkt ram för utgiftsområde 13.

Sammanfattning

Utskottet ställer sig sammanfattningsvis bakom regeringens förslag i proposition 2012/13:1 till ekonomisk politik, förslag till statsbudget för budgetåret 2013 och preliminär fördelning av utgifter för budgetåren 2014–2016 i fråga om ramarna för utgiftsområdena 13 och 14, finansplan, skattefrågor och inkomstberäkning för staten samt sammanhängande lagstiftning i de delar som berör utskottets beredningsområde. Utskottet avvisar oppositionspartiernas förslag i motsvarande delar. Enligt utskottets bedömning är regeringens förslag det som har störst förutsättningar att ta Sverige genom den ekonomiska oro som väntar genom att motverka arbetslöshet och erbjuda nya vägar tillbaka till arbetsmarknaden för dem som befinner sig utanför den. Nivån på ramen för budgetåret 2013 för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet bör alltså vara 10 476 296 000 kronor och nivån på ramen för budgetåret 2013 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv 67 232 673 000 kronor.

Stockholm den 23 oktober 2012

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Ylva Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ylva Johansson (S), Maria Plass (M), Katarina Brännström (M), Maria Stenberg (S), Gustav Nilsson (M), Patrik Björck (S), Hans Backman (FP), Ann-Christin Ahlberg (S), Annika Carlsson (C), Johan Andersson (S), Hanif Bali (M), Mehmet Kaplan (MP), Andreas Carlson (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Josefin Brink (V), Jenny Petersson (M) och Christina Karlsson (S).

Avvikande meningar

1. Ramar för utgiftsområdena 13 och 14 (S)

Ylva Johansson (S), Maria Stenberg (S), Patrik Björck (S), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Andersson (S) och Christina Karlsson (S) anför:

Vi socialdemokrater anser att den samlade ekonomiska politiken måste utformas så att individers vilja och möjlighet till arbete förstärks. Det sker genom att arbete lönar sig, genom en bra lön och rätt till exempelvis pension, a-kassa och föräldraförsäkring. Men det räcker inte med att fokusera på människors vilja till arbete. Politiken måste också utformas så att fler kan arbeta. Det handlar bl.a. om att öka sysselsättningen och arbetstiden genom välfärdsreformer, som tillgång till barnomsorg och äldreomsorg. Men det handlar också om att förbättra villkoren på jobbet genom medvetna insatser för bättre arbetsmiljö och möjligheter att få fast heltidstjänst. Slutligen måste politiken bidra till att forma en ekonomisk miljö där fler jobb kan skapas så att fler också hittar ett arbete.

Vi föreslår investeringar i mer och bättre utbildning, på alla nivåer och genom hela yrkeslivet. Rekryteringsgapet måste stängas. Vi vill utforma en satsning på bristyrken i nära samverkan med det privata näringslivet och andra arbetsgivare. Huvuddelen av utbildningen förväntas ske inom ramen för den arbetsmarknadsutbildning som finns men vi vill dessutom öppna upp mellan den reguljära utbildningen och arbetsmarknadsutbildningen. På så sätt blir det möjligt att ta hela utbildningssystemet i anspråk för en större satsning på bristyrkesutbildning. Vi investerar 1 miljard kronor 2013 till sammantaget 5 500 nya platser inom bristyrkesutbildning.

Fas 3 ska avvecklas. Den artificiella sysselsättningen ska ersättas med riktiga jobb till avtalsenliga villkor och med reguljär utbildning. Fas 3 har haft karaktären av ändstation på arbetsmarknaden. Det har inte varit tillåtet att studera eller få stöd att starta eget och väldigt få går vidare till arbete eller studier. Vi socialdemokrater anser att fas 3 bör avvecklas till förmån för åtgärder som ger dokumenterad effekt. För fas 3-deltagare vill vi

- inrätta 10 000 nya jobb med särskilt anställningsstöd och särskilt anställningsstöd (100) i kommuner och landsting
- inrätta 5 500 nya föreningsjobb
- inrätta 5 000 nya platser inom intensifierad arbetsförmedling
- ge möjlighet till deltagare i fas 3 att komma vidare med bibehållen ersättning genom 13 000 av de nya platserna inom bristyrkesutbildning, komvux, yrkesvux, yrkeshögskolan, högskola eller universitet.

Kostnaden för de offentliga finanserna att avskaffa Fas3 är 2,0 miljarder kronor.

Ungdomsarbetslösheten måste knäckas. Ingen ung ska vara arbetslös mer än sex månader. Eftersom arbetslösheten bland unga ser väldigt olika ut bland olika ungdomsgrupper behövs en bred palett av insatser som sammantaget innebär att alla unga under 25 år som varit arbetslösa i mer än sex månader anvisas antingen arbete eller utbildning.

- För det första vill vi införa ett utbildningskontrakt för unga utan fullgjord gymnasieutbildning. Unga arbetslösa utan fullständig gymnasieutbildning ska slutföra den. Det ska bli ett krav på unga arbetslösa som får ersättning från samhället.
- För det andra vill vi brett satsa på yrkesintroduktionsjobb. I vårt budgetalternativ gör vi en satsning där kommuner och landsting kan erbjuda 75-procentiga anställningar till kollektivavtalade löner kombinerat med 25 procents handledning och utbildning. Vi inrättar också ett kraftigt stöd till arbetsgivare som anställer inom yrkesintroduktionsavtalen, för att stödja modellen inom det privata näringslivet.
- För det tredje vill vi brett satsa på kunskap. Här behövs breda satsningar på bristyrkesutbildning som utformas i nära samverkan med näringslivet och andra arbetsgivare, en utbyggd yrkesutbildning och en satsning på högskolan. Vi räknar också med att 5 000 av de nya platserna inom yrkeshögskolan samt högskola och universitet tas i anspråk av ungdomar som vill komma vidare från långvarig arbetslöshet.

En väl fungerande arbetslöshetsförsäkring är betydelsefull för att svenska företag ska klara av omställning, förnyelse och att stärka sin konkurrenskraft. Samtidigt är den grunden för att människor ska ha ekonomisk trygghet under omställningen. En av de mest angelägna förändringarna av dagens illa fungerande a-kassa är att sänka avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen så att fler skaffar sig ett försäkringsskydd. Vi föreslår därför att den s.k. arbetslöshetsavgiften tas bort helt. Det försvagar de offentliga finanserna med 2,5 miljarder kronor 2013. Vårt förslag innebär att avgiften sänks i de flesta a-kassor.

För att fler ska få ett rimligt inkomstskydd vid arbetslöshet måste taket i arbetslöshetsförsäkringen höjas rejält. Vi föreslår nu att taket i a-kassan höjs från dagens 680 kronor till 910 kronor per dag. Det innebär att den maximala inkomst som berättigar till 80 procents ersättning höjs från 18 700 kronor till 25 000 kronor. Taket sänks efter 100 dagar med 150 kronor till 760 kronor per dag. Vi föreslår vidare att ersättningsnivån höjs till 80 procent under hela ersättningsperioden. Sammantaget innebär dessa förbättringar av arbetslöshetsförsäkringen – höjd ersättningsnivå och höjt tak – att de offentliga finanserna försvagas med 3,4 miljarder 2013.

Arbetsmiljön har försämrats på en rad områden både inom industrin och tjänstesektorn. Samtidigt har regeringen kraftigt minskat Arbetsmiljöverkets resurser. Det har påverkat omfattningen av det viktiga tillsynsarbetet som inspektörerna genomför på arbetsplatserna. Vi vill därför stärka Arbetsmiljöverket med 100 miljoner kronor 2013.

För att långsiktigt öka sysselsättningen bland utrikes födda vill vi göra omprioriteringar av de statliga medlen i syfte att höja kvaliteten på etableringsinsatserna för nyanlända. Totalt för vi i vårt budgetalternativ över 100 miljoner kronor från sfi-bonusen och 600 miljoner kronor från lotsverksamheten 2013 till insatser i Arbetsförmedlingens regi i syfte samverka med kommunerna kring högre kvalitet i etableringsinsatserna för de nyanlända. De 100 miljoner kronor som regeringen avsatt för integrationsåtgärder i vissa s.k. utsatta områden vill vi använda för att förbättra resultaten i skolorna i dessa områden. Vi vill därför överföra 100 miljoner kronor från utgiftsområde 13 till utgiftsområde 16.

Vi socialdemokrater avvisar regeringens förslag till ramar för budgetåret 2013 och ställer oss i stället bakom vad som framförs i motion 2012/13: Fi302 (S) om en ram som ligger 100 miljoner kronor lägre än regeringens förslag för utgiftsområde 13 och en ram som ligger 12 240 miljoner kronor högre än regeringens förslag för utgiftsområde 14.

2. Ramar för utgiftsområdena 13 och 14 (MP)

Mehmet Kaplan (MP) anför:

Sverige står inför stora utmaningar. Vi behöver samtidigt möta problem med hög arbetslöshet, förändrat klimat och en ekonomiskt orolig omvärld. Miljöpartiet menar därför att Sverige behöver satsningar på nya jobb och en ekonomisk politik som gynnar en långsiktigt hållbar grön omställning. Unga människors möjligheter att få jobb och utbildning behöver underlättas så att deras chanser på arbetsmarknaden stärks. Regeringens ekonomiska politik möter varken de kortsiktiga eller långsiktiga utmaningar vi står inför. Miljöpartiets förslag till ekonomisk politik innebär däremot att nya jobb kommer att skapas, att miljö- och klimatutsläppen minskar och att större ansvar tas för de offentliga finanserna. Vi skapar förutsättningar för nya jobb i ett modernare Sverige.

Regeringen gör en betydligt mer optimistisk bedömning av BNP-utvecklingen och utvecklingen på arbetsmarknaden än andra bedömare. Med tanke på att nedåtriskerna i dagsläget förefaller större än uppåtriskerna framstår regeringens prognos med sjunkande arbetslöshet som väl optimistisk. Utöver de konjunkturella problemen på arbetsmarknaden finns också fortsättningsvis mycket stora strukturella problem på arbetsmarknaden. För det första är antalet långtidsarbetslösa väldigt stort och långtidsarbetslösheten bland ungdomar är fortsatt mycket hög. För det andra fortfarande arbetskraftsbristen att vara stor inom många branscher.

Ungdomsarbetslösheten i Sverige har bitit sig fast på höga nivåer de senaste decennierna och är bland de högsta inom OECD. Miljöpartiet anser att sänkta ingångslöner för unga och försämrade anställningstrygghet är fel väg att gå för att komma till rätta med ungdomsarbetslösheten. Miljöpartiet vill i stället bl.a. slopa arbetsgivaravgiften helt i ett år för den som anställer en ung arbetslös. Vi föreslår också en satsning på traineeplatser i näringslivet och i välfärden. Vårt förslag är att arbetsgivarens kostnad

utöver arbetsgivaravgiften sänks med 25 procent för arbetslösa under 26 år som får en traineeplats. För en ung långtidsarbetslös blir nedsättningen 50 procent. Sammantaget avsätter Miljöpartiet resurser som motsvarar minst 15 000 traineeplatser i näringslivet och i välfärden.

Miljöpartiet vill minska avståndet mellan utbildning och arbetsliv. Vi vill öka kontaktytorna mellan skola och arbetsliv. Detta görs bl.a. genom förbättrad studie- och yrkesvägledning och genom att garantera att alla unga mellan 16 och 17 år erbjuds sommarjobb och utvecklad prao. Miljöpartiet föreslår ett utökat stöd till kommunerna för detta ändamål. Vi vill också underlätta övergången från högskola till arbetsliv genom praktik för studenter under utbildning och akademikerpraktik.

Vi vill att Arbetsförmedlingen får ett tydligt uppdrag att samverka med kommuner för att arbeta individuellt med unga redan från dag ett i arbetslöshet. Genom ökad samverkan ska unga slippa bollas mellan olika insatser och matchningen till jobb förbättras. Miljöpartiet vill se fler aktörer med specifik kompetens som ges möjlighet att bedriva verksamhet på samma villkor som Arbetsförmedlingen, t.ex. för unga, personer med funktionsnedsättning eller inom specifika branscher. Man skulle kunna skapa fler lokala, framgångsrika modeller om Arbetsförmedlingens regelsystem blir mer flexibelt och öppnar för lokala lösningar. Vi avsätter 100 miljoner kronor till s.k. Navigatorcentrum där Arbetsförmedling och kommun samverkar för att få unga i arbete.

Miljöpartiet driver ett förslag om samlad arbetslivstrygghet: en gemensam försäkring där både allmän sjukförsäkring och allmän arbetslöshetsförsäkring ingår med en lägsta ersättning. Som steg på vägen mot arbetslivstrygghet vill vi bl.a., höja taket samt höja ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen och ta bort de differentierade avgifterna. Vi vill också att ersättningsgrundande inkomst räknas på samma sätt om man är sjuk eller arbetslös så att det blir en inkomstförsäkring. Miljöpartiet satsar 2,3 miljarder kronor på att höja taket i a-kassan under 2013. Varje försäkring måste innebära en avvägning mellan inkomsttrygghet och drivkrafter för arbete. Därför föreslår vi samtidigt att man inför ytterligare ett steg i ersättningstrappan, så att den får fyra steg i stället för tre som i dag.

Miljöpartiet vill se ett mer aktivt tillsynsarbete och förebyggande insatser mot ohälsa och arbetsskador. Med en bra arbetsmiljö såväl psykiskt som fysiskt kan människor dessutom få bättre möjlighet att själva välja när de vill ta ut pension i stället för att tvingas sluta i förtid på grund av ohälsa. Arbetsmiljöverkets uppdrag om särskilda insatser för att förhindra att kvinnor slås ut från arbetslivet på grund av arbetsmiljörelaterade problem är viktigt. Vi vill att kvinnor och mäns arbetsskador ska bedömas på lika villkor och att regeringen ser till att gällande lagstiftning tillämpas. Vi vill också att arbetsmiljölagen ses över så att den tydligt anpassas efter både kvinnodominerade och traditionellt mansdominerade arbetsplatser. Det behövs mer forskning om kvinnodominerade arbetsplatser och arbetsskador. Miljöpartiet föreslår också en satsning på arbetsmiljön för personalen

i den kvinnodominerade vård- och omsorgsbranschen i form av arbetstidsförkortning med bibehållen lön. Vi satsar 500 miljoner kronor till en pott som kommunerna kan ansöka från för att förkorta arbetstiden för sin personal i äldreomsorgen.

Miljöpartiet anser att utsatta gruppers möjligheter att ta till vara sina rättigheter måste stärkas och att samhället måste ta sitt ansvar för att motverka rasism och diskriminering. Vi vill bl.a. ge antidiskrimineringsbyråerna större möjligheter att driva diskrimineringsmål i domstol och se över hur möjligheten att processa strukturell diskriminering i domstol kan utvecklas. Skolan är en nyckelarena för att motverka rasism i samhället. Miljöpartiet satsar 50 miljoner kronor för kompetensutveckling för lärare inom ramen för Forum för levande historias verksamhet.

På integrationsområdet använder vi de 200 miljoner kronor för två år som regeringen låter utsatta områden tävla om (stimulansmedel för att stärka utanförskapsområden) på förbättrad sfi-undervisning i de aktuella bostadsområdena. Dessa resurser återfinns i stället under utgiftsområde 16.

Inom jämställdhetsområdet föreslår vi ett förstärkt uppdrag till Diskrimineringsombudsmannen (DO) och vi avsätter 450 miljoner kronor under tre år till en statlig stimulanspott för jämställda löner inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. Vi vill också att Medlingsinstitutet får ett tydligt uppdrag att i samarbete med arbetsmarknadens parter föreslå aktiva åtgärder mot de strukturella löneskillnaderna.

Jag avvisar regeringens förslag till ramar för budgetåret 2013 och ställer mig i stället bakom vad som framförs i motion 2012/13:Fi303 (MP) om en ram som ligger 40 miljoner kronor lägre än regeringens förslag för utgiftsområde 13 och en ram som ligger 5 130 miljoner kronor högre än regeringens förslag för utgiftsområde 14.

3. Ramar för utgiftsområdena 13 och 14 (SD)

Sven-Olof Sällström (SD) anför:

Rent statsfinansiellt är Sveriges ekonomiska utgångsläge relativt gott. Där emot biter sig arbetslösheten fortfarande fast vid oroväckande höga nivåer. Sverigedemokraterna ser stora problem med matchningen på arbetsmarknaden. Politikens inriktning på detta område måste vara att skapa förutsättningar för att Sveriges befintliga arbetskraft ska kunna möta den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden. Vi ser till skillnad från regeringen inte något egenvärde i att bedriva en överdriven utbudspolitik avseende lågutbildad eller okvalificerad arbetskraft.

Det är Sverigedemokraternas mening att såväl socialdemokratiska som borgerliga regeringar de senaste decennierna har fört en extrem invandringspolitik. Det som utmärkt svensk invandringspolitik har varit invandringens massiva omfattning, sett till Sveriges befolkningsstorlek. Den förda politiken har bl.a. lett till att vi i hög hastighet tagit emot mycket svårintegrerade invandrargrupper med dåliga förutsättningar att kunna bidra till välfärden och bli en del av samhället. Sverigedemokraternas ambition är

att totalt reformera invandringsspolitiken, på ett sådant sätt att den blir ansvarsfull, human och samhällsvårdande. Det primära målet med vår politik är att återupprätta en gemensam nationell identitet, och därmed uppnå en stark inre solidaritet i det svenska samhället. Vår politik på invandrings- och integrationsområdet bedöms minska asyl- och anhöriginvandringen med totalt 90 procent.

Vi skär ned kraftigt på flera områden i takt med att denna restriktiva invandrings- och integrationspolitik genomförs. Vi väljer dock att inte avbryta ersättningen till kommuner i förtid utan låter redan ingångna avtal löpa till dess naturliga slut, vanligtvis 24 månader. Som ett resultat av det märks inte den fulla effekten av besparingarna förrän mot slutet av budgetperioden. Anslagen Integrationsåtgärder, Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare, Hemutrustningslån, Åtgärder mot diskriminering och rasism samt Särskilda jämställdhetsåtgärder avskaffas i sin helhet.

Sverigedemokraterna ser med oro på att arbetslösheten bitit sig fast på höga nivåer och menar att en rad åtgärder behöver vidtas för att komma till rätta med problemen. Vår politik på området sysselsättning har fyra övergripande syften: (i) skapa starkare drivkrafter för att arbeta, (ii) göra det enklare och billigare att anställa, (iii) råda bot på den mismatchning som tilltagit på arbetsmarknaden samt (iv) minska utbudet av okvalificerad invandrad arbetskraft. Vi föreslår bl.a. ett femte jobbskatteavdrag, en generell nedsättning av de sociala avgifterna som framför allt gynnar små företag och en lindring av arbetsgivarnas sjuklöneansvar.

Vår viktigaste satsning för att bryta ungdomsarbetslösheten är införandet av lärlingsjobb. Den nya anställningsformen skulle möjliggöra för en arbetsgivare att anställa en ung lärling med en provanställningsperiod om tolv månader i stället för dagens sex där arbetsgivaravgiften är helt avskaffad. Satsningen bedöms brutto kunna skapa 50 000 nya lärlingsjobb. Den syftar till att bryta ungdomsarbetslösheten och stärka ungdomars konkurrenskraft på en arbetsmarknad som i allt högre grad präglas av låglönekonkurrens och diskrepans mellan det faktiska behovet av och tillgången till kompetens. Reformen beräknas medföra minskade inkomster för staten om ca 800 miljoner kronor per år fr.o.m. 2013.

Den fria arbetskraftsinvandringen som infördes 2008 har medfört stora påfrestningar på arbetsmarknaden. Den har lett till stora undanträngningseffekter av svensk arbetskraft och innebär samtidigt att det är fritt fram för lönedumpning eller lönesammanpressning. Sverigedemokraterna förespråkar i stället ett gästarbetarsystem där tillfälliga luckor på den svenska arbetsmarknaden kan täppas till genom tillfälliga arbetstillstånd. På sikt måste dock ambitionen vara att eventuella efterfrågeöverskott kompenseras genom utbildningssatsningar så att den arbetskraft som finns i vårt land utbildas till att kunna ta de arbetstillfällena som erbjuds inom landet. Den tämligen modesta arbetskraftsinvandring som då kan bli aktuell kommer

endast kunna ske till sektorer eller branscher där det råder brist på lämpliga arbetstagare och där arbetsgivare inte kan finna nödvändig kompetens i Sverige.

Starta-eget-bidrag har lovordats av bl.a. Riksrevisionen som en av de bästa sysselsättningsskapande åtgärderna som finns inom det arbetsmarknadspolitiska området. Trots programmets goda resultat finns en generell 25-årsgräns och det mycket låga stödet ges bara i sex månader. Ett utökad starta-eget-bidrag skulle bryta en del av ungdomars sociala utanförskap och påverka sysselsättningen positivt. Sverigedemokraterna föreslår därför en 20-årsgräns och en förlängning av den tid under vilken stödet utbetalas till nio månader. Vi avsätter 350 miljoner kronor årligen för att utveckla starta-eget-bidraget.

I dag finns en lagstadgad diskriminering på den svenska arbetsmarknaden genom de s.k. instegsjobben som infördes under förra mandatperioden. Rent arbetsmarknadspolitiskt har åtgärden dessutom misslyckats helt med sitt syfte, då ytterst få av instegsjobbarna lyckas ta klivet in på den ordinarie arbetsmarknaden efter avslutad skattefinansierad anställning. Genom att slopa instegsjobben skapas ett utrymme på 509 miljoner kronor 2013, 594 miljoner kronor 2014, 624 miljoner kronor 2015 och 624 miljoner kronor 2016.

Sverigedemokraterna avsätter 100 miljoner kronor till ett kulturarvslyft. Medlen ska användas till att ge arbetslösa kulturarvsarbetare med adekvat utbildning förtur till tjänster inom ramen för kulturarvslyftet och till att höja subventioneringsgraden av lönekostnaden för dem som anställs inom kulturarvslyftet. På så sätt görs verksamheten mer intressant för arbetsgivare och kan förväntas leda till fler anställningar.

Sverigedemokraterna vill stärka människors ekonomiska trygghet bl.a. genom att reformera arbetslöshetsförsäkringen. Sverigedemokraterna vill höja taket i försäkringen till 900 kronor per dag. Vi vill införa möjligheten för personer att under de 100 första dagarna av arbetslöshet söka arbeten inom sitt geografiska närområde och inom sitt kompetensområde. Vi förbättrar också villkoren för deltidsarbetslösa på så sätt att de får rätt till 300 dagars a-kassa mot dagens 75 dagar. Netto innebär dessa satsningar 5 700 miljoner kronor mer än regeringen tillför a-kassan för 2013.

Jag avvisar regeringens förslag till ramar för budgetåret 2013 och ställer mig i stället bakom vad som framförs i motion 2012/13:Fi219 (SD) om en ram som ligger 4 803 miljoner kronor lägre än regeringens förslag för utgiftsområde 13 och en ram som ligger 5 551 miljoner kronor högre än regeringens förslag för utgiftsområde 14.

4. Ramar för utgiftsområdena 13 och 14 (V)

Josefin Brink (V) anför:

För Vänsterpartiet är full sysselsättning det överordnade målet för den ekonomiska politiken. Vi vill se breda samhällsinvesteringar för att skapa fler jobb. Vi lägger förslag för att utjämna inkomstskillnaderna mellan kvinnor

och män och som ökar den ekonomiska jämlikheten. Rättvisa är produktivt, och ekonomisk jämlikhet är en framgångsfaktor för ett lands hela utveckling.

En sammanhållen statlig arbetsförmedling med nationell överblick är en förutsättning för en väl fungerande arbetsmarknad. Vi vill utveckla systemet med s.k. kompletterande aktörer och privata jobbcoacher. Vänsterpartiet slopar de rigida garantiprogrammen och satsar i stället på aktiva åtgärder med högre kvalitet som stärker de arbetssökandes möjligheter till anställning.

Vi utvecklar fas 3. De som redan är placerade i fas 3 erbjuds aktiva och värddiga insatser utformade efter den enskildes behov. Vi erbjuder bl.a. meningsfullt arbete till kollektivavtalsenliga villkor i 14 000 nyinrättade övergångsjobb i offentligt finansierad verksamhet och ideella organisationer. Utöver denna satsning bereder vi plats i yrkesutbildning inom ramen för arbetsmarknadsutbildningen, yrkesvux, yrkeshögskolan och som anställd lärling. Vi viker också ett antal utbildningsplatser för gruppen med möjlighet att läsa in grundskole-, gymnasie- eller högskolekurser med förmånliga villkor. För andra kan lönebidrag innebära en väg till varaktigt arbete.

Vi genomför ett treårigt program för generationsväxling i arbetslivet med trainee- och lärlingsanställningar samt utbildningsvikariat. Genom att äldre anställda handleder nyanställda tas kunskaper och erfarenheter till vara och överförs till nästa generation. Stöd utgår med hälften av den totala lönekostnaden för en arbetstagare som fyllt 60 år och är handledare till en nyanställd. Vi satsar också på ett kunskapslyft för anställda inom äldre- och handikappomsorgen samt psykiatri. Under utbildningen bereds nästa generations omsorgsarbetare möjlighet att komma in i yrket genom utbildningsvikariat. Den tredje delen i vår generationsväxlingssatsning utgörs av lärlingsanställningar i bristyrken. Vi avsätter därför medel till anställningsstöd och handledartillägg under det första lärlingsåret för att uppmuntra lärlingsanställningar. Anställningsstödet kan även användas under färdigutbildningsåret för dem som har examen från yrkesförberedande gymnasieprogram. Satsningen möjliggör sammanlagt omkring 25 000 årsanställningar per år för unga arbetslösa, anställningar som behövs för att vårt samhälle ska fungera och utvecklas.

Det är ofta lättare för den som har ett arbete att starta eget än för den som är arbetslös. Vi vill därför att den som får tjänstledigt för att starta eget ska kunna få stöd för start av näringsverksamhet under förutsättning att arbetsgivaren anställer en arbetslös som vikarie. Det behövs också fler platser i arbetsmarknadsutbildningar. De ska riktas in på områden där det riskerar att uppstå flaskhalsar och brister och underlättar därmed strukturomvandling och leder ofta till varaktig anställning.

Det krävs kraftfulla insatser för att bryta diskrimineringen av personer med funktionsnedsättning i arbetslivet. Vänsterpartiet anser att regeringen snabbt ska införa bristande tillgänglighet i diskrimineringslagstiftningen i

enlighet med det riksdagsbeslut som fattades i juni 2012. För att lagstiftningen ska få önskad effekt på arbetsplatserna anslår vi tillfälliga medel för att Arbetsmiljöverket ska kunna anställa tillgänglighetsinformatörer som kan utbilda och informera arbetsgivare. Dagens låga nivå på taket för lönebidragsersättningen utgör enligt såväl Arbetsförmedlingen som arbetsgivare ett hinder för att anställa personer med lönebidrag. Vi anslår därför medel för att höja taket med 2 000 kronor per månad. Samma takhöjning sker för skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA), utvecklingsanställning och trygghetsanställning.

Vi satsar på att återupprätta den inkomstrelaterade arbetslöshetsförsäkringen, men även den allmänna grundförsäkringen behöver en omfattande förstärkning. Vi höjer taket, den högsta dagpenningen, till 960 kronor och golvet till 410 kronor från den 1 januari 2013. För att undvika en fortsatt urholkning av försäkringen indexerar vi beloppen till löneutvecklingen. Vi höjer ersättningsnivån till 80 procent för hela ersättningsperioden samt för tid med aktivitetsstöd. Vi minskar antalet karensdagar med två per år för att på sikt ta bort dem helt. Vi tar bort 75-dagarsbegränsningen vid deltid-arbetslöshet. Vi föreslår också en kraftig förstärkning av grundförsäkringen. Vi anslår medel så att alla som uppfyller grundvillkoren i 9 § lagen om arbetslöshetsförsäkring och har varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen i tre månader kan få rätt till ersättning med grundbeloppet. Regeringens s.k. arbetslöshetsavgift gör medlemsavgifterna till a-kassorna orimligt höga och orättvist differentierade. Vi avskaffar därför arbetslöshetsavgiften. Ingen kommer då att behöva betala mer än ca 100 kronor per månad i medlemsavgift till sin a-kassa. Vi inför också avdragsrätt för medlemsavgiften.

Vår politik syftar till att understödja målet om arbete åt alla och att skapa ett arbetsliv präglat av goda arbetsvillkor. Ett systematiskt förebyggande arbete är avgörande för att minska ohälsan i arbetslivet. För att stärka och utveckla Arbetsmiljöverkets tillsyns- och informationsarbete, utbildning av skyddsombud och de regionala skyddsombudens verksamhet anslår vi 115 miljoner kronor mer än regeringen per år under åren 2013–2015. Vi skärper kraven på arbetsgivare att bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete och genomföra lönekartläggningar och upprätta handlingsplaner för jämställda löner. Vi skärper kraven på aktivt förebyggande arbete och tillför Diskrimineringsombudsmannen (DO) 10 miljoner kronor per år under åren 2013–2015 och ger myndigheten ett tydligare uppdrag att arbeta med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering.

På integrationsområdet föreslår Vänsterpartiet att en lagstiftning införs som gör samtliga kommuner skyldiga att ta emot flyktingar. Vi höjer schablonersättningen med avsikt att höja kvaliteten och ambitionsnivån på flyktingmottagandet. Vi vill också ge kommunerna rätt till ersättning för introduktion av personer som anhöriginvandrat upp till sex år efter det att anknytningspersonen fått en kommunplacering. Vi avvisar delar av regeringens satsning på lotsar i etableringsprocessen. Vi avvisar också regering-

ens sfi-bonus, medlen för urbant utvecklingsarbete och det prestationsbaserade ersättningssystemet till kommuner som har avtal om flyktingmottagande.

Jag avvisar regeringens förslag till ramar för budgetåret 2013 och ställer mig i stället bakom vad som framförs i motion 2012/13:Fi250 (V) om en ram som ligger 45 miljoner kronor högre än regeringens förslag för utgiftsområde 13 och en ram som ligger 12 991 miljoner kronor högre än regeringens förslag för utgiftsområde 14.

BILAGA 17

Finansutskottets öppna utfrågning om den europeiska terminen.

om ekonomisk politik i Sverige och EU - den europeiska terminen

Tid: 13.00-15.00

Datum: Måndag den 17 september 2012

Lokal: Andrakammarsalen

Inbjudna:

EU-kommissionär Olli Rehn

Statssekreterare Susanne Ackum

Deltagare:

Ledamöter

Anna Kinberg Batra (M) *ordförande*

Peder Wachtmeister (M)

Göran Pettersson (M)

Pia Nilsson (S)

Jörgen Hellman (S)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Maryam Yazdanfar (S)

Carl B Hamilton (FP)

Bo Bernhardsson (S)

Per Åsling (C)

Marie Nordén (S)

Staffan Anger (M)

Per Bolund (MP)

Anders Sellström (KD)

Erik Almqvist (SD)

Ulla Andersson (V)

Jörgen Andersson (M)

Sven-Erik Bucht (S)

Edip Noyan (M)

Edward Riedl (M)

Hans Rothenberg (M)

Ordföranden: Då har klockan slagit 13.00, och jag hälsar er varmt välkomna till detta öppna finansutskottssammanträde och denna offentliga utfrågning om den ekonomiska politiken i Sverige och EU med anledning av den så kallade europeiska terminen.

Särskilt välkommen till denna eftermiddag hälsar jag EU-kommissionär Olli Rehn. Han kommer strax att få ordet för en inledning.

Vi känner Olli Rehn som en finsk politiker från Centerpartiet men också som mångårig kommissionär. Han har ingått i Europeiska kommissionen sedan 2004 och är sedan 2010 kommissionär med ansvar för ekonomiska och monetära frågor. Sedan 2011 är han också kommissionens vice ordförande. Det är mycket roligt att du har kommit för att delta i det här samtalet om ekonomisk politik i Sverige och EU under denna offentliga utfrågning i dessa tider när det dessutom förs väldigt mycket debatt om de här frågorna!

Vi har också med oss statssekreterare Susanne Ackum från Finansdepartementet. Hon är här för att redogöra för hur regeringen arbetar inom ramarna för den europeiska terminen från svenskt håll och kommer också att kunna svara på frågor från utskottet och ledamöterna om regeringens ståndpunkter inför fortsatta diskussioner inom ramarna för till exempel EU:s ministerråd med mera. Välkommen, Susanne Ackum!

Jag vill också hälsa välkommen till alla övriga som har kommit hit och till er som följer detta utifrån på tv och på webben. [tolkning] Och eftersom jag kan tala både svenska och engelska vill jag verkligen säga varmt välkommen till alla ambassadörer, både från EU-medlemsländer och från flera andra länder som har valt att komma hit till oss i dag. Varmt välkomna! Om ni nu hör detta hör ni också att det tolkas. Det tolkas både till engelska och svenska, och man kan alltså följa diskussionen på bägge språken. Jag kan också berätta för er som vill använda tolkningen att det finns hörlurar att hämta vid ingången. [slut på tolkat avsnitt]

Ämnet i dag är som sagt den ekonomiska politiken i Sverige och EU. Det är onekligen så, det vet vi som håller på med ekonomisk politik i Sverige, att en liten, öppen ekonomi hänger ihop med många andra och är beroende av många andra. De europeiska ekonomierna har varit beroende av varandra i århundraden, men inte minst sedan de senaste årens kris har vi blivit påmind om hur mycket vår svenska ekonomi är sammanflätad med andra, hur mycket av vår handel och vår bnp som är beroende av hur det fungerar regionalt, europeiskt och även globalt.

EU har fått en ökad betydelse för den ekonomiska politiken under de här åren, vilket också har orsakat debatt i olika länders nationella parlament. Krisen har gett oss en historisk samordning av den ekonomiska politiken. Samtidigt är det viktigt för varje land att föra sin ansvarsfulla ekonomiska politik. Detta har blivit viktigt både för de länder som har valt att införa euron som valuta och för dem – som Sverige – som har valt att behålla en egen.

Det här illustreras till exempel med åtgärder som vidtagits sedan krisen inleddes: räddningsfonderna EFSF och ESM, direktlån till skuldsatta länder i kris, vilket även Sveriges riksdag har deltagit i, ECB:s stödköp av statsobligationer, den så kallade finanspakten som diskuteras även senare i höst med mera, europluspakten och nu senast förslag om en bankunion och så vidare.

Det förs debatt om ett antal olika förslag, och den europeiska terminen är en process som ska få till stånd en samordning av den ekonomiska politiken. Varje land ansvarar för sin budgetpolitik och ekonomiska politik, men vid årligen återkommande sexmånadersperioder ska medlemsstaternas budget- och strukturpolitik granskas så att oförenligheter och framväxande obalanser ska kunna upptäckas. Tanken med det här är att kunna stärka samordningen i det skede då viktiga budgetbeslut ännu är under behandling. Det var också mot den bakgrunden som vi bjöd in till den här utfrågningen ungefär så här dags i tid, det vill säga nära inpå vår egen budgetprocess.

Den så kallade terminen och den nya övervakningsprocessen kommer att innebära att Europeiska rådet varje år i mars kartlägger de främsta ekonomiska utmaningar som EU står inför och ger strategisk rådgivning om politiken. Utifrån denna vägledning kommer medlemsstaterna att presentera sina medelfristiga budgetstrategier. Susanne Ackum kommer att berätta mer om hur det här faktiskt går till. Samtidigt utarbetas nationella reformprogram med mera, och det beslutas självständigt om inriktningen på den ekonomiska politiken.

I juli varje år kommer Europeiska rådet och rådet på grundval av de program som lagts fram i april att utfärda vissa ekonomisk-politiska råd. Dem kommer vi att höra mer om av kommissionären och få kommentarer till av statssekreteraren.

Det här är ett av de initiativ som har lagts fram av den specialgrupp som Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy leder för att stärka den gemensamma ekonomiska styrningen. Det har sedan dess som sagt varit tillkommit ytterligare förslag och ytterligare debatt som säkert kommer att genomsyra denna eftermiddag. Mycket av den debatten kommer vi att återkomma till också i Sveriges riksdag. Till exempel den så kallade bankunionen ligger i princip utanför den här eftermiddagen. Jag förstår att det är många i salen som tänker på den också, men vi ska försöka hålla oss till de finanspolitiska frågorna här och kommer garanterat att återkomma till den både inom utskottet, riksdagens EU-nämnd och i andra former under hösten och den närmaste tiden framför oss, för nu händer det mycket.

Med dessa inledande ord vill jag överlämna ordet till Europeiska kommissionens vice ordförande Olli Rehn. Därefter går ordet till Susanne Ackum och därefter får utskottets ledamöter som vanligt ordet med partierna i storleksordning.

Välkommen och varsågod, Olli Rehn!

Olli Rehn, vice ordförande, Europeiska kommissionen: Tack så mycket, fru ordförande! Ärade ledamöter, mina damer och herrar! Först vill jag säga att jag som gammal nordist är mycket glad över att vara tillbaka i den svenska riksdagen. Jag vill tacka er för att ni ger mig möjligheten att här i riksdagen få presentera kommissionens vision om en fördjupad ekonomisk och monetär union.

Det är egentligen ett projekt som vi har arbetat med tillsammans under de senaste åren och ett projekt som utan tvivel kommer att följa oss under de närmaste åren. EU har de senaste åren tagit betydande och långtgående steg för att komma till rätta med finans- och skuldkrisen och för att förbättra styrningen i den ekonomiska och monetära unionen. Spänningarna på den perifera statspappersmarknaden har dock intensifierats under det senaste året. Fortsatt finansiell stress och bestående ekonomiska obalanser innebär att både EMU och våra medborgares framtida välbefinnande förblir under ett tryck.

Riskerna kanske inte framstår som särskilt stora sett från ett svenskt perspektiv. Sveriges ekonomi går mycket bra och har lyckats stå emot en recession som drabbat större delen av Europa. De svenska framgångarna förklaras till största delen av de långtgående finanspolitiska reformer och strukturreformer som tidigare genomförts.

Över veckoslutet har jag läst Assar Lindbecks memoarer, och han hänvisar till sådana finanspolitiska och strukturella reformer i samband med sina reflektioner om Lindbeckkommissionens arbete för 20 år sedan. Assar Lindbeck skriver: Tanken var att konjunkturpolitiken skulle bli mer ansvarsfull om den knöts upp av ett fast regelverk... som följer vissa i förväg bestämda principer, en "regelstyrd" politik. När det gäller stabiliseringspolitik märktes inflytandet från det nya synsättet framför allt i våra förslag om en striktare budgetprocess och en operativt självständig centralbank.

Jag anser att det har mycket att göra med Sveriges ekonomiska framgång, och det är också en lämplig utgångspunkt för hela Europeiska unionen. Det är egentligen det målet vi arbetar för just nu.

Eftersom Sveriges ekonomi är så pass integrerad med övriga EU:s ekonomier är dock svenskarnas välbefinnande beroende av välbefinandet i övriga EU. Därför ligger det i Sveriges intresse att skapa långsiktig trovärdighet och stabilitet också i eurosystelet, eftersom det kommer att gynna hela Europa och därmed också Sverige.

Det behövs utan tvivel ytterligare förändringar i EMU:s nuvarande arkitektur om vi ska kunna åtgärda de svaga punkterna i den ursprungliga uppbyggnaden och garantera en starkare grund för den gemensamma valutan. Mer kortsiktigt krävs det nu handling för att hålla tillbaka krisen, blåsa nytt liv i tillväxten och få bukt med obalanser. Detta måste kombineras med en långsiktig vision för den ekonomiska och monetära unionen och en tydlig färdplan för att nå dit.

Det var mot denna bakgrund som Europeiska rådets junimöte utbytte åsikter om en ytterligare fördjupning av EMU-samarbetet, baserat på rapporten Mot en verklig ekonomisk och monetär union som lades fram av Herman Van Rompuy, Europeiska rådets ordförande, i samarbete med ordförandena för kommissionen, eurogruppen och ECB. I rapporten presenteras fyra centrala byggstenar för framtidens ekonomiska och monetära union. Det är en integrerad finansiell ram, en integrerad budgetram, en integrerad ram för den ekonomiska politiken samt en starkt demokratisk legitimitet och ansvarsskyldighet.

Regeringscheferna uppdrog åt Europeiska rådets ordförande att lägga fram en interimrapport i oktober och en slutrapport före årets slut. Interimsrapporten kommer att fokusera på de ytterligare åtgärder som skulle kunna införas på kortare sikt. Slutrapporten i december kommer även att undersöka vad som kan göras inom den nuvarande fördragsramen och vilka åtgärder som kommer att kräva ändringar i fördraget.

Medlemsstaterna och Europaparlamentet kommer naturligtvis att delta i reflektionerna på nära håll och konsulteras under utarbetandet av rapporterna. Målet för samrådsprocessen är att uppnå samförstånd om vad som är görligt på kort sikt och vad som är önskvärt på längre sikt så att vi får till stånd en välrustad färdplan på vägen mot en verklig ekonomisk och monetär union. Med andra ord betyder detta att EMU måste kompletteras och byggas om till EMU 2.0. Jag litar på att Sverige ska vara en aktiv och konstruktiv medlemsstat i denna diskussion.

Ärade ledamöter! Vidareutvecklingen av finansunionen, eller bankunionen, är en mycket viktig prioritering i detta sammanhang. Jag förstår att det inte är den viktigaste frågan i dagens debatt här i utskottet, men jag vill ändå säga några ord om detta eftersom det är mycket på agendan just nu och jag vill klargöra några synpunkter från kommissionens synvinkel genom det här förslaget.

Vi vill handla i två faser. Just nu befinner vi oss i den första fasen. I enlighet med slutdokumentet från eurotoppmötet i juni utarbetade kommissionen ett lagförslag som innebär att en gemensam tillsynsmekanism för banker i euroområdet inrättas. Förslaget lades fram förra veckan och diskuterades i Ekofin i Nicosia under veckoslutet. För att snabbt skapa trovärdighet och återfå marknadens förtroende anser vi att det är viktigt att rådet och Europaparlamentet kunde anta förslaget före årets slut. En överenskommelse om en gemensam tillsynsmekanism bör innebära grönt ljus för den europeiska stabiliseringsmekanismen, ESM, att anta ett nytt instrument som medger direkt rekapitalisering av banker. Som ni vet innebar den tyska författningsdomstolens positiva utslag i förra veckan att ESM kan träda i kraft snart.

Som kommissionens ordförande José Manuel Barroso betonade i sitt tal förra veckan är vi övertygade om att åtgärderna i riktning mot banktillsyn på EU-nivå och de planerade ytterligare stegen mot en fullt utvecklad bank-

union är nödvändiga för att garantera stabilitet för den integrerade europeiska ekonomin och för att bryta den negativa kopplingen mellan statspapper och banker.

Den gemensamma tillsynsmekanismen kommer därför att tillämpas för alla euroområdet medlemsstater men kommer även att stå öppen för andra medlemsstater som vill ta steget mot en djupare integration på det här fältet. I så fall förväntas den aktuella medlemsstaten göra ett rättsligt åtagande och avge en försäkran om att de beslut som fattas av ECB kommer att vara bindande för nationella myndigheter och banker.

Vi vill skapa en omfattande tillsynsmekanism med en relativt bred täckning som säkrar tillsynen av alla banker i euroområdet med Europeiska centralbanken i systemets centrum. Som vi sett under senare år kan även mindre banker vara systemviktiga och orsaka finansiell turbulens. Jag kan bara nämna Northern Rock, Anglo Irish och Bankia som exempel på turbulens kring systemviktiga mindre banker.

Vad gäller framtida arbete av europeiska bankmyndigheten, EBA, innebär förslaget om en förordning som ändrar EBA-förordningen att det inrättas en mekanism som säkerställer att EBA-beslut fattas i syfte att upprätthålla och stärka den inre marknaden för finansiella tjänster, dock utan att förlama EBA:s beslutsfattande.

Vi måste också garantera att alla former av intressekonflikter utesluts i ECB:s beslutsfattande organ, särskilt genom att säkerställa att tillsynsfunktionerna hålls skilda från de funktioner som rör genomförandet av den monetära politiken.

Ärade ledamöter! Det mycket höga ömsesidiga ekonomiska och finansiella beroendet, särskilt i euroområdet, påkallar ett kvalitativt steg i riktning mot en finanspolitisk union så att EMU kan fungera så smidigt som möjligt till gagn för alla EU-medborgare.

För den finanspolitiska unionen, på engelska fiscal union, krävs garantier om en sund finanspolitik på nationell nivå och EU-nivå så att den kan bidra till hållbar tillväxt och till att säkra makroekonomisk stabilitet. Den bör omfatta effektiva mekanismer som ändamålsenligt hindrar och korrigerar all ohållbar finanspolitisk utveckling i medlemsstaterna. Men en finanspolitisk union betyder inte skatteunion. Det innebär att se till det allmänt vedertagna finanspolitiska ramverket. Åtgärderna är upp till medlemsstaterna att besluta.

Med tanke på att Sverige uppnått utomordentliga resultat för de offentliga finanserna och har ett utmärkt finanspolitiskt ramverk kan Sverige på ett värdefullt sätt bidra till de ansträngningar som nu görs för att förstärka den finanspolitiska samordningen och öka den finanspolitiska disciplinen i Europa. Kommissionen uppskattar Sveriges aktiva stöd för det finanspolitiska stabilitetsfördraget som officiellt heter fördraget om stabilitet, samordning och styrning och ser fram emot en smidig ratificeringsprocess i höst.

Ärade ledamöter! Jag börjar komma till slutet, och jag vill säga att för att gå i riktning mot en djupare integration inom området av samordningen av den ekonomiska politiken krävs starka mekanismer för att legitimera de beslut som tas gemensamt och för att garantera den demokratiska ansvarsskyldigheten och det politiska deltagande som krävs. Ni i Sverige och vi alla i Norden med våra långa demokratiska traditioner förstår mycket väl betydelsen av demokratisk legitimitet och fordrar att demokratiska värderingar också respekteras på europeisk nivå.

Den ekonomiska dialog som införs med paketet om ekonomisk styrning är ett nytt instrument som ska garantera att det finns ett viktigt forum för demokratisk ansvarsskyldighet inom området för samordningen av den ekonomiska politiken. En aspekt av paketet som kan få långtgående effekter är de innovativa bestämmelser som tillåter EU-parlamentet att föra ekonomiska dialoger med enskilda medlemsstater, särskilt när de bryter mot unionens gemensamma regler. Dessa bestämmelser innebär att en nationell regering kan ställas till offentligt ansvar på europeisk nivå om man underlåtit att iakttä sina europeiska skyldigheter.

Den ekonomiska dialogen med Europaparlamentet räcker dock inte till när det gäller bredare frågor om ansvarsskyldigheten gentemot EU:s medborgare. Det behövs också ett större och närmare samarbete mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet.

I detta sammanhang vill jag också fästa er uppmärksamhet på ett av de viktiga förslagen i lagstiftningspaketet för budgetövervakning. Det gäller möjligheten att kommissionen bjuds in av de nationella parlamenten för att förklara sin position vad gäller nationella budgetar. Framtida lagstiftning, till exempel om förhandssamordning av den ekonomiska politiken, skulle kunna omfatta liknande bestämmelser.

Mina damer och herrar! Låt mig avsluta genom att säga att det är positivt och viktigt att den så välbehövliga, allvarliga debatten om euron nu har inletts. Jag anser att en djupare integrering är en viktig del av denna vision som måste åtföljas av starkare demokratisk legitimitet och ansvarsskyldighet i beslutsfattandet. Jag är också övertygad om att européerna, när vi nu går vidare med vår gemensamma vision, varken kommer att eller kan delas upp i vinnare och förlorare. Antingen vinner vi tillsammans eller så förlorar vi allt tillsammans.

Därför måste vi bygga broar så att olika åsikter och uppfattningar kan överbryggas. Vi behöver en gemensam vision som går i riktning mot en verklig och genuin ekonomisk och finansiell union som backas upp av stark demokratisk ansvarsskyldighet, en vision om att bygga en stabilitetsunion av ansvarighet och en solidaritet som klarar att skapa hållbar tillväxt och sysselsättning.

Ärade riksdagsledamöter! Sveriges bidrag till denna debatt och vision kommer att vara avgörande både för EU och för dess medborgare!

Ordföranden: Tack så mycket för det! Vi har som sagt valt att ta ett sådant här tillfälle till dialog med kommissionen. Vi kommer att återkomma till det även efter den här övningen.

Syftet med diskussionen här är att titta på hur Sverige förhåller sig till terminen i sak. Sedan kan man också diskutera både formen och politiskt. Jag kan i det sammanhanget nämna att Sverige ju har försökt att dels ta aktiv del i diskussionen om hur det här utformas, dels samtidigt värna om den nationella beslutanderätten över budget, beskattning och sådant, vilket jag också uppskattar att kommissionären nämnde.

Med Lissabonfördraget ges också en möjlighet för nationella parlament att säga ifrån när det behövs. Ibland behövs det förstås inte, men när det gäller att pröva subsidiariteten, det vill säga om förslag ligger på rätt nivå inom samarbetet, är det svenska finansutskottet ganska aktivt och har redan närmast i dag, efter den här utfrågningen, att pröva frågan om ramverket för banker i kris. Vi försöker alltså både ta aktiv del och hålla reda på vilken nivå som ska göra vad.

Då ska jag närmast lämna ordet till regeringens representant, statssekreterare Susanne Ackum. Därefter kommer vi att ge möjlighet till frågor från och diskussion med ledamöterna.

Statssekreterare Susanne Ackum: Jag tänkte i rekordfart presentera lite grann hur regeringen har jobbat tillsammans med riksdagen med den europeiska terminen i Sverige.

Jag tänkte visa på den här cykeln som i princip började i november förra året och som kommer att avslutas nu på torsdag i och med budgetpropositionen för 2013.

Jag tänker också lite kort nämna, och möjligtvis kan jag ta frågor, det mer långsiktiga inom ramen för EU 2020 som finns inom terminen, kommissionens analys av de makroekonomiska obalanserna för att sedan gå in på de landsspecifika rekommendationerna.

Jag kommer inte att ha tid att gå igenom allt i detalj men tar några exempel.

Först och främst gäller det regeringens utgångspunkter som naturligtvis är avstämde med riksdagen via EU-nämnden. Det är hur vi ser på den här terminen och på rekommendationerna som kommer från kommissionen inom ramen för terminen. Utgångspunkten är att det är parlamenten i respektive medlemsland som beslutar om den nationella ekonomiska politiken. För Sverige är det då Sveriges riksdag.

Rekommendationerna inom ramen för terminen är således inte bindande, utan vi ser terminen som ett viktigt hjälpmedel för att bedriva en ansvarsfull ekonomisk politik och nå den målpuppfyllelse som finns inom den ekonomisk-politiska samordningen i EU.

Sedan länge har vi exempelvis haft både OECD och IMF som kommit till Sverige för att granska vår ekonomiska politik och ge oss rekommendationer. Naturligtvis är kommissionens roll i det här avseendet något skarpare, men av samma art.

Här kommer nu en exposé över hur vi jobbat egentligen från den 23 november 2011 och fram till att budgetpropositionen läggs fram nu på torsdag.

Den 23 november 2011 lade kommissionen fram sin årliga tillväxtöversikt. Den 14 februari 2012 kom kommissionens rapport om de ekonomiska obalanserna. Där går man igenom en rad olika obalanser som kan uppstå i ekonomierna – ett slags varningsklocka för att man i slutändan kan få problem i ekonomin. Det var tio sådana makroekonomiska variabler.

Utifrån den analysen var det vissa medlemsländer, däribland Sverige, som blev föremål för en fördjupad granskning avseende de här potentiella obalanserna och vilka eventuella problem som kan uppstå på lite längre sikt.

I mars var det ekonomiskt vårtoppmöte där man antog slutsatserna i den första tillväxtöversikten. I april presenterade vi för finansutskottet vårt konvergensprogram och det nationella reformprogrammet. Konvergensprogrammet är en analys av Sveriges offentliga finanser. Det nationella reformprogrammet handlar också mycket om EU 2020 och uppföljningen av målen där. Det presenterades i finansutskottet och baserades då mycket på budgetpropositionen för 2012, vårpropositionen för 2012 och andra propositioner däremellan. Dagen efter skickades den till kommissionen.

Man kan säga att det finns ett litet tidsproblem där. Kommissionen behöver egentligen rapporten lite tidigare i april. Men det är väldigt viktigt att vi inte skickar material till kommissionen innan det behandlats i Sveriges riksdag.

I slutet av maj publicerade kommissionen sina landsspecifika rekommendationer. De tittar på sin egen bedömning av svensk ekonomi. De har tittat på vad vi så att säga har gjort i konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet. Man gör en bedömning också utifrån det makroekonomiska obalansförfarandet. Man ger rekommendationer. Man gjorde också en fördjupad granskning av eventuella makroekonomiska obalanser. Vi hade ett samråd med EU-nämnden i juni. Sedan behandlades detta i olika rådsstrukturer – det vill säga av finansministrarna eller arbetsmarknadsministrarna eller av andra relevanta EU-organ.

Under hösten kommer regeringens syn. Vilka åtgärder man ämnar vidta redogörs det för i den budgetproposition som kommer nu på torsdag. Sedan drar det hela egentligen i gång igen i och med att det kommer att vara partssamråd på tjänstemannapolitisk nivå. En del sådana partssamråd har redan ägt rum – i början av september – för att igen kunna dra i gång den cykel som börjar i november.

Det här var en kvick exposé över hur processen ser ut och hur den hanteras under året.

Sedan kommer vi till det långsiktiga målet som EU satt upp, Europa 2020. Jag tänker bara ta upp ett exempel. Det handlar om fem övergripande mål som vi tillsammans har diskuterat och som vi tänker oss är det som kan leda fram till att Europa ska ha en bättre tillväxtstrategi.

Det rör mål för sysselsättning, för utbildning, för forskning och utveckling, för klimat och för social delaktighet.

Exempelvis har man satt upp EU-målet att sysselsättningen för personer som är 20–64 år ska vara 75 procent år 2020. Vi har satt upp ett nationellt mål för Sverige för 2020 på väl över 80 procent. I dagsläget, 2011 i det här fallet, ligger vi på precis 80 procent. Men då ska man notera att det ska vara väl över 80 procent, så sysselsättningen bör vara högre än den var 2011.

Vi kan också ta ett exempel avseende social delaktighet där målet för EU som helhet är att 20 miljoner färre ska vara fattiga 2020. Den svenska regeringen har definierat det så att andelen människor i åldern 20–64 år som står utanför arbetskraften, som är långtidsarbetslösa eller som är långtidssjukskrivna ska vara väl under 14 procent år 2020. Avstämningen år 2011 låg på 13 procent.

Det här finns alltså inom ramen för den europeiska terminen och stäms av varje vår så att kommissionen kan se om vi är on track eller inte.

Nästa del av kommissionens övervakning av svensk ekonomi rör de makroekonomiska obalanserna. Från början är det tio olika variabler som de olika ekonomierna bedöms utifrån. I Sveriges fall var det fyra variabler där vi hade ett tröskelvärde som översteg det som kommissionen ansåg vara rimligt. Vi hade nämligen ett bytesbalansöverskott som var för stort. Vi hade exportmarknadsandelar som hade minskat för mycket. Vi har en privat skuldsättning som är för hög, och vi har huspriser som har ökat för mycket.

Det här är bara tröskelvärden som man sätter upp. För svensk del gjorde kommissionen en djupanalys av svensk ekonomi och sade: Kan det finnas rimliga förklaringar till de här värdena, eller är det så att detta i framtiden kan bli ett stort problem för svensk ekonomi?

Man gjorde, tycker jag, en väldigt intressant analys av vårt bytesbalansöverskott. Kommissionen sa att det nog inte är någon större risk. Framför allt kan man säga att ett bytesbalansöverskott ska ses över en längre horisont. Under 1970- och 1980-talen hade vi stora underskott som nu i princip har bytts till ett överskott, så över en längre period ligger Sveriges ekonomi mer i balans när det gäller utlandet. Det kan också vara så att ett land behöver ett överskott då man står inför stora demografiska utmaningar, vilket bland annat Sverige gör.

Ett annat argument är att Sverige är en liten öppen ekonomi med en ganska stor finansiell sektor, vilket kan göra att vi behöver lite mer sparande än om det är ett annat land med kanske en mer sluten ekonomi och en lite mindre finansiell sektor.

Efter att ha djupgranskat svensk ekonomi bedömde kommissionen att det här inte utgör ett potentiellt problem för Sverige. När man däremot följde upp den privata skuldsättningen var rekommendationen att regeringen noga bör följa detta. Privat skuldsättning rör både företag och hushåll. Man gjorde en djupanalys avseende både företag och hushåll.

Man tror att det här inom företagssektorn inte utgör ett potentiellt problem. Hushållens skuldsättning däremot bör man noggrannare analysera och se att den inte innebär att hushållens balansräkning är utsatt för stora risker. Exempelvis vid en chock vid arbetslöshet eller när någonting annat händer kan det här skapa ett potentiellt problem.

Sedan kommer vi till de fyra rekommendationer som kommissionen riktat till Sverige. Lite fritt har jag tolkat dem så att vi ska behålla den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna. Med tanke på det man sade om hushållssektorn, sparandet och bostadsmarknaden bör regeringen vidta ytterligare förebyggande åtgärder för att öka stabiliteten på bostads- och bolånemarknaden. I hushållens balansräkningar, som man lite fritt säger från den privata sektorn, ingår naturligtvis skulder. En stor del av de skulderna rör de bolån vi tar upp.

Vidare handlar det om att förbättra arbetsmarknadssituationen för ungdomar och andra utsatta grupper och om att förbättra spetsforskningen och kommersialiseringen av forskningen.

Vi kan titta på två exempel här – jag tror att Olli Rehn nämnde detta. Det pågår nu en diskussion om att stärka budgetramverken. Lärdomen från Sverige var krisen på 1990-talet. Därefter byggde vi upp vårt finanspolitiska ramverk. Men vi ska aldrig tro att vi jobbat klart med saker och ting, utan vi fortsätter att utveckla vårt ramverk.

Under 2012 skedde två saker: Tillsammans med oppositionen förtydligade vi Finanspolitiska rådets verksamhet på så sätt att den högsta prioriteten är att svara på frågan om de offentliga finanserna är långsiktigt hållbara. Vidare gav vi Konjunkturinstitutet i uppdrag att beräkna den S2-indikator som även kommissionen gör. I dagsläget är det Finansdepartementet, kommissionen och Konjunkturinstitutet som räknar på den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.

När det gäller att förbättra arbetsmarknadssituationen för ungdomar och andra utsatta grupper: En del av det som kommer som förslag nu i budgetpropositionen har presenterats. Framför allt handlar det om att stärka övergången mellan skola och arbetsliv. Det rör sig om lärlingsutbildningar och yrkesutbildningar, något som kommissionen pekat på.

Det kommer också en effektivisering av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna för ungdomar som rör tidigare insatser och försök att stimulera till mer utbildning för dem som kanske hoppat av gymnasieskolan samt att försöka stärka nystartsbidragen och att på prov kunna ge flyttbidrag.

Under 2012 kommer alltså förslag. I BP13 kommer förslag som vi tycker korresponderar mot de rekommendationer som kommissionen gjort. Jag tror att det finns en samstämmig bild av den analys som kommissionen gjort. Den delas av regeringen och, tror jag, även oppositionen när det gäller de saker som är utmaningar för svensk ekonomi.

Ordföranden: Tack så mycket för det! Nu ska vi gå in på diskussionen med de olika partiernas företrädare. Vi börjar med det största partiet. Första talare är Bo Bernhardsson, Socialdemokraterna. Varsågod!

Bo Bernhardsson (S): Tack så mycket! Först vill jag tacka för introduktionen.

Jag skulle vilja ställa en global fråga: Är den europeiska terminen ett sätt att i efterhand försöka rätta till det som blev fel i konstruktionen av eurosamarbetet som ekonomisk skapelse, så som det en gång startade?

Avsikten är att samordna den ekonomiska politiken och funktionerna. Man kan också tala om att centralisera den ekonomiska politiken på EU-nivå. Lite tillspetsat kan det sägas att man har skapat vad som mycket liknar att man tvingas sätta åt sidan en del andra bedömningar när det gäller sociala och politiska program. Resultatet är en recession i större delen av Europa och en hög arbetslöshet speciellt bland unga människor. Jag tror att vi alla kan vara överens om att det finns problem. De flesta skulle säga att trots alla reformer som genomförts de senaste två åren fungerar det inte. Vi ser inte slutet på åtgärdslistorna.

Olli Rehn säger att vi måste skapa en verklig ekonomisk union, en djupare integration. Det är alltså en process som pågår.

Den senaste veckan har vi fått rätt så radikala inlägg i debatten. Barroso säger att vi ska gå vidare mot ett federalt Europa av nationalstater. De som är ännu radikalare säger att vi ska gå vidare mot en federalism där nationalstaterna har upplösts och så vidare. Det är uppenbart att en väldigt stor och viktig politisk diskussion pågår.

Även om Olli Rehn redan lite grann berört saken skulle jag vilja höra lite mer funderingar kring detta. Hur ska man se på handlingsalternativen? Och kanske framför allt: Vilka är dina synpunkter på länder som väljer att stå utanför eurosamarbetet? Kan man tänka lite högt kring detta? Vilka ytterligare reformer krävs för att bryta recessionen, den utveckling som nu pågår? Inte minst har, tror jag, tilliten till hela det europeiska projektet skadats.

Det var min frågeställning, vilken inte är så liten. Jag är medveten om det men tar mig i alla fall friheten att ställa de här frågorna.

Jag har också ett medskick. Under processerna när vi behandlat lagstiftningspaketet och terminen har ständigt i våra diskussioner frågan om respekten för den nationella kompetensen kommit upp, inte minst på ett område där vi gång på gång varit rätt oroade. Det rör då respekten för lönebildningsprocessen i olika länder och till exempel hur den svenska arbetsmarknaden fungerar.

En sak är att i en dialog peka på obalanser. En annan sak är hur långt man ska ge sig in på att ge detaljerade anvisningar om hur länderna ska komma till rätta med obalanserna. Just när det gäller arbetsmarknadspolitik och parternas fria roll på den svenska arbetsmarknaden har vi tyckt – jag tänker kanske inte framför allt på terminen; i olika processer har vi just den frågan – att respekten för den nationella kompetensen är mycket viktig. Det vill jag skicka med.

Ordföranden: Tack så mycket för det! Vi skulle kunna ägna hela eftermiddagen åt Bo Bernhardssons mycket viktiga och ganska stora frågeställning. Jag ska försöka haka på med en fråga till innan vi ger ordet till Olli Rehn. Eftersom det är Moderaternas tur att få ordet tar jag själv den möjligheten.

Jag vill börja med att tacka kommissionären inte bara för en intressant inledning utan särskilt också för att han citerade Assar Lindbeck. Här i huset är det välkänt att det ramverk som sedan mitten av 1990-talet använts av flera svenska regeringar nu sitter ganska stadigt. Även Susanne Ackum refererade till detta. Det har stöd av åtminstone sex av riksdagens åtta partier, och det anses välbekant över block- och partigränser att det tjänat Sverige väl och är viktigt för starka, ansvarsfulla och långsiktigt hållbara offentliga finanser, oavsett regering.

Inför budgetpropositionen på torsdag kan vi konstatera att det som redan är känt – i form av bland annat uttalanden – är att inriktningen från regeringens sida är att fortsätta inom denna ansvarsfulla ram både med ansvarsfulla offentliga finanser och med en förstärkt satsning på att bygga konkurrenskraft. Det är nu oerhört viktigt i många europeiska länder, men det finns länder som har ett svårare utgångsläge än Sverige.

Mot den bakgrunden vill jag fråga egentligen mer om rekommendationer till andra än Sverige och Sveriges riksdag kanske.

Min ena fråga är om det finns några typiska rekommendationer och i så fall vilka som kommissionen riktar till de länder som också behöver stärka sin konkurrenskraft men utifrån mer problematiska statsfinansiella situationer. Alla har inte svenska förutsättningar att investera för jobb och tillväxt, men hela Europa skulle behöva det.

Min andra fråga går till Olli Rehn i hans egenskap av budgetkommissionär. Jag kan inte låta bli att skicka med frågan om vad kommissionens eget ansvar är nu när det ändå pågår diskussioner om den kommissionsdrivna EU-budgeten. Hur kan kommissionen i sitt budgetarbete ta ansvar både för hållbara offentliga finanser och för de största och bästa satsningarna på stärkt konkurrenskraft i Europa?

Jag stannar där och ger ordet till kommissionären. Sedan går vi in på några rundor till så att alla partier får komma till tals. Varsågod, kommissionären!

EU-kommissionär Olli Rehn: Tack så mycket för dessa mycket viktiga frågor! Jag tror att jag vill svara på engelska. Det är kanske mer nyttigt för er om jag är klar om dessa saker.

Bo Bernhardssons hade en fråga om den mer allmänna bilden när det gäller att återuppbygga den ekonomiska och monetära unionen och när det gäller de systematiska bristerna i hur EMU såg ut redan från början. Vidare gäller det förhållandet till den demokratiska legitimiteten. Det här är just nu själva nyckelfrågan både när det gäller aktiviteter som redan

genomförts för att se till den ekonomiska styrningen inom EU och när det gäller den kommande debatten om EMU och two pack om att bygga upp den ekonomiska monetära unionen.

När det gäller nyckelaspekterna i de senaste reformerna som nu varit i kraft i ett år – ikraftträdandet skedde förra hösten, någon gång i november eller december – finns det två huvudaspekter. Kanske är det ännu inte särskilt välkänt hur det fungerar. Därför tycker jag att det är viktigt att jag får lägga fram några punkter om detta.

Det gäller alltså två huvudaspekter. För det första gäller det ganska tydliga strukturer samt regler och institutioner. Det handlar om hur man ska säkerställa budgetdisciplinen och en hållbarhet i de offentliga finanserna. För det andra är en nyhet i förra årets reformer att vi skapade en mekanism för hur man förebyggande kan ta itu med ackumulerade makroekonomiska skillnader och obalanser.

Utmaningen på denna andra punkt är att det ska vara förebyggande. Det är alltid bättre att förebygga än att korrigera. Tyvärr är vi nu mitt uppe i krisen, så den andra pelaren – makroekonomiska obalanser – kommer att bli av större betydelse när vi kommit tillbaka till en lite mer normal situation. Då kan vi tillämpa detta förebyggande så att man kan undvika den sorts kris vi hamnat i.

Den första aspekten fungerar redan. Jag vill påminna om november förra året. Då visste ni att den nya lagstiftningen skulle träda i kraft i mitten av december. Jag minns att jag omedelbart skickade brev till fem regeringar och beskrev att de riskerade att bryta mot regeln om 3 procent för år 2011. Det gällde Belgien, Malta, Ungern, Polen och Cypern.

Efter femhundra dagars förhandling om en ny regering i Belgien insåg sex partier att de var tvungna att samla sina krafter för att undvika finansiella sanktioner. Dessa skulle ha varit ganska omfattande – lika mycket som behövdes bara för att kunna uppfylla målen. Jag ägnade halva jullovet åt att diskutera med Steven Vanackere, finansministern, och åt att förhandla om den belgiska budgeten. Ja, det viktiga är inte att jag fick ägna jullovet åt detta. Det viktiga är att Belgien fick fram en budget och att man i januari kunde bilda en ny koalitionsregering som nu får samma uppgift. De har viktiga beslut att fatta för att få ordning på de offentliga finanserna så att dessa blir hållbara.

Sedan i höstas har Belgien hållit sig ifrån farozonen – någon gång tidigare i år hade de en negativ räntesats för statsobligationer – så det är ett tecken på politisk stabilitet och ekonomisk åtstramning i landet. Det visar att den nya mekanismen fungerar. Vi har samma erfarenheter från Cypern. Malta och Polen klarade också av sitt jobb. Men det gjorde inte Ungern. Därför beslutade vi tillsammans med rådet att vi från januari 2013 skulle stänga av utbetalningarna från sammanhållningsfonden om Ungern inte agerade. Detta ledde då till att man i Ungern agerade. Vi kunde således häva beslutet om att avstånga medel. Detta skedde i somras.

Första pelaren fungerar alltså redan. Den hjälper EU och EU:s medlemsländer att uppfylla kraven på hållbara offentliga finanser, vilket är väldigt viktigt för en hållbar tillväxt och för sysselsättningen.

När det gäller lönesättningen och förhandlingsmodellerna respekterar vi de nationella systemen. Men vi har rekommendationer som går ut på att det är viktigt att löneutvecklingen avspeglar utvecklingen av produktiviteten. I det här landet har det varit fallet alltsedan 1950-talet. Också då fanns en person som hette Rehn men som jag inte är släkt med – Rehn-Meidner-modellen.

Våra rekommendationer går ut på att peka ut svagheter i olika länder. Belgien har ett ganska stramt löneindex – ett system som är lite problematiskt sett till den internationella konkurrensen. Vi har kommit med liknande rekommendationer till det land österut härifrån sett som jag bäst känner till när det gäller löneutvecklingen och förbättringar av den internationella konkurrensen.

Det du, Anna Kinberg Batra, nämnde har jag egentligen delvis svarat på. Du nämnde arbetsmarknaden och hur vi ser på den och hur andra länder tar itu med dessa utmaningar. Ni minns kanske att flexicurity varit en ledstjärna inom EU under de senaste fem åren. Framför allt har den nederländska modellen genom åren lett till goda resultat och relativt höga sysselsättningsnivåer.

Men det finns ingen mirakelmedicin, och det går inte att förklara detta med bara en enda modell. Danmark har mycket höga offentliga utgifter, men det danska systemet fungerar väl i sitt sammanhang. Om man försöker exportera den modellen till länder som Estland och Ungern blir dock resultaten kanske inte alls desamma. Genom att man inte har samma resurser kan vi inte tillämpa samma modell på alla. Rekommendationerna utarbetas utifrån behoven i medlemsländerna. Hänsyn måste tas till olika nationella omständigheter och till de nationella resurserna.

Ordföranden: Tack så mycket! Vi återgår till talarlistan. Närmast på tur står Miljöpartiet. Därefter tar vi några frågor till. Varsågod, Per Bolund!

Per Bolund (MP): Tack så mycket, fru ordförande! Också jag vill rikta ett tack till kommissionären för ett väldigt intressant föredrag och självklart även till statssekreteraren.

Kommissionären tog i sitt anförande upp många viktiga frågor. En fråga som jag gärna vill knyta an till är den om behovet av en starkare demokratisk legitimitet i EU. Det håller jag verkligen med om.

Frågan är hur det ska åstadkommas. Vi ser med oro på hur den snabba utvecklingen mot en starkare politisk union eller till och med mot en federation inte har folkligt stöd i de flesta EU-länder och särskilt inte i Sverige, skulle jag säga.

Frågan är då hur man ska åstadkomma en sådan starkare demokratisk legitimitet för Europa. Jag vill fråga kommissionären om han uppmuntrar medlemsländerna att exempelvis genomföra folkomröstningar när de ska ta beslut om att överföra makt till det europeiska planet.

Jag har också en fråga kring den privata skuldsättningen i Sverige. Det är ett område där det är uppenbart att Sverige ligger långt över det tröskelvärde som kommissionen har satt. Vi ser att Sverige ligger högre än många andra länder inom EU, till och med krisländerna nere i Sydeuropa, när det gäller privat skuldsättning.

Vi har minnen från den kris som vi hade i Sverige på 90-talet, när privat skuldsättning övergick till stor offentlig skuldsättning. Vi har också sett exempel från Spanien och Irland där privata skulder har skapat finansiella obalanser.

Fortfarande ser vi, trots de åtgärder som har vidtagits, att den privata skuldsättningen i Sverige ökar. Jag vill fråga om kommissionen är nöjd med de åtgärder som Sverige har genomfört eller ser behov av ytterligare åtgärder. Jag vill också fråga statssekreteraren om man verkligen kan vara nöjd med de åtgärder som har genomförts, när man fortfarande ser att den privata skuldsättningen i Sverige ökar totalt.

Ordföranden: Tack för det! Nästa fråga går till Folkpartiet, som företräds av Carl B Hamilton.

Carl B Hamilton (FP): Tack, fru ordförande! Jag tänkte fråga om riskerna med att Europa delas upp i olika grupper av länder. Men låt mig börja med att säga att Folkpartiets grundhållning till en bankunion är positiv. Vi välkomnar det initiativet och menar att Sverige ska förhandla konstruktivt, engagerat och resultatinkänt och att detta ligger i vårt egenintresse, framför allt beträffande tillsynsfrågorna.

Vi anser att Sverige ska ta ansvar inte bara för att den svenska plånbooken ska vara tjock utan även för att Europas sysselsättning och välbefinnande ska utvecklas positivt. Även detta ligger naturligtvis i vårt långsiktiga egenintresse.

Som det förefaller nu finns det en risk att det blir tre grupper av länder: euroländerna, Storbritannien i den andra extremen och i mitten ett antal länder som Danmark, Polen, de baltiska staterna, som ännu inte är med i euron, och Sverige.

Min fråga till kommissionären är hur han ser på de riskerna.

Då kommer man också in på fråga två. Om tillsynen ska ligga under ECB och Sverige inte är med i eurosamarbetet, då uppstår en fråga. Sverige måste vara med eller bör vara med, har ett egenintresse av att vara med. Då måste vi samtidigt ha ett likvärdigt inflytande med andra länder som är med under ECB:s paraply för finanstillsyn.

Min fråga är: Hur kan detta lösas, så att Sverige får en likvärdig ställning i fråga om inflytande i den finansiella tillsynen?

Ordföranden: Tack för det! Vi tar ytterligare en fråga i den här rundan. Det är Centerpartiets tur, och i den här omgången blir det Per Åsling.

Per Åsling (C): Tack för ordet, fru ordförande, och tack till föredragshållarna för intressanta föredrag!

Jag noterar att Europaparlamentet gästades av ordförande Barroso förra veckan. Det var ett ganska radikalt förslag – med bankunion, finansunion och i längden en ny federation – som presenterades. Jag utgår från att Barroso har utgått från ordförande Van Rompuys rapport från juni i år, där fyra olika frågeställningar lyftes upp: bankunion, budgetramverk för euro-länderna men också ett integrerat ekonomiskt och politiskt ramverk. Det är stora frågor som berör även länder som står utanför EMU. Den fjärde frågan i rapporten, som kommissionär Rehn har belyst, gäller att förstärka den demokratiska legitimiteten och ansvarskrävande beslutsfattande.

Min fråga är då: Hur har kommissionen rent konkret diskuterat? Jag skulle vilja att kommissionär Rehn utvecklar hur kommissionen därmed har tänkt sig att förstärkt demokratisk legitimitet och ansvarskrävande beslutsfattande ska ske, inte bara för EMU-länderna utan också för EU - länderna utanför EMU. Frågan kommer att vara helt avgörande, eftersom det i slutändan är fråga om att fatta beslut om ett nytt fördrag.

Ordföranden: Som jag sade inledningsvis är det ofrånkomligt för de flesta här inne att tänka på både bankunionen och Barrosos tal förra veckan. Vi har sagt att diskussionen i princip bör handla om finanspolitiken och terminen men att kommissionären får svara på det han vill. Även jag tycker att frågorna hör ihop och påverkar varandra. Men jag vill ändå säga detta igen innan jag ger ordet till kommissionären.

EU-kommissionär Olli Rehn: Jag är ganska van vid att man i parlamenten kan diskutera vad som helst – så brukar det vara, även om man i finländska och svenska riksdagen följer den formella agendan. Men i till exempel EU-parlamentet har jag inte tittat så mycket på de formella subjekten, eftersom jag vet att det är hela agendan som man normalt diskuterar. Det är demokratisk politik, och det måste man respektera.

Första och andra frågan från Per Bolund och Per Åsling hör ihop och gäller f-orden federalism och folkomröstningar. Jag tror att det är viktigt att ta hänsyn till att vi just är i början av en viktig debatt. Vi är inte nära mitten utan just i början av en viktig debatt.

Vi anser att bankunionen – eller i första fasen den förstärkta tillsynsmechanismen till euroområdet banker – är en viktig, konkret fas i den närmare framtiden. Diskussionen om den andra fasen av bankunionen är egentligen en del av den allmänna debatten om hur man ska bygga om den ekonomiska och monetära unionen.

Jag vill poängtera att det är en fråga om hur man ska fördjupa indikationerna och ha ett mer intensivt beslutsfattande tillsammans om ekonomisk politik och särskilt budgetpolitik. Det behövs på grund av mycket konkreta, praktiska behov. Vi har sett att den monetära unionen inte fungerar om den inte kompletteras av en ekonomisk union där man kan samordna den ekonomiska politiken.

Jag anser att den reform som vi beslöt om tillsammans förra året är oerhört viktig. Den visar vägen i mycket konkreta termer. På samma sätt är första fasen av bankunionen mycket viktig i den närmaste framtiden.

Ni vet mycket väl att det när det gäller ombyggnaden av den ekonomiska och monetära unionen kommer att behövas fördragsförändringar. Det kommer att ta år och kräva svåra beslut genom folkomröstningar.

Vi är just i början av den debatten. Jag vill inte gå in i någon teologisk diskussion om federalstaten. Jag anser att det vi har föreslagit gällande den ekonomiska och monetära unionen verkligen betyder ett djupare gemensamt beslutsfattande där medlemsstaterna har den sista rätten till beslutsfattande.

I Europeiska unionen är det klart att den så kallade kompetenskompetensen – rätten att besluta om vilken rätt till beslutsfattande som hör till unionen – slutligen hör till medlemsstaterna och att Europeiska unionen inte ska vara en centraliserad pelarstat.

Vi ska ha en öppen debatt och inte stänga några dörrar, och jag hoppas att det kommer att vara en mycket saklig och analytisk debatt, för vi behöver en sådan debatt för att bygga om den ekonomiska och monetära unionen.

Carl B Hamilton hade reflexioner och kommentarer och en fråga om bankunionen. Jag vill tala om vad vi från kommissionens sida ansåg när vi föreslog euroområdet tillsynsmekanism för banker. Vi försöker skapa en omfattande tillsynsmekanism där huvudansvaret kommer att anförtros europeiska centralbanker som också kommer att ha centrala tillsynsuppdrag i syfte att garantera effektiv och högkvalitativ tillsyn.

Enligt vårt förslag ska ECB ansvara för uppgifter som att godkänna kreditinstitut, övervaka att kraven i fråga om kapital och likviditet efterlevs och utöva tillsyn över finansiella konglomerat. Nationella tillsynsmyndigheter som har ackumulerat erfarenhet och har utvecklat expertis på tillsynsområdet kommer enligt förslaget att fortsätta att ha en viktig roll i detta system i den dagliga tillsynen över de flesta banker inom medlemsstatens gränser.

Den gemensamma tillsynsmekanismen kommer enligt förslaget att tillämpas för alla euroområdets medlemsstater. Men som jag sade kommer den även att stå öppen för andra medlemsstater som vill ta steget mot en djupare indikation på det här fältet.

Man kan titta på vilka konsekvenser det kan ha. Jag tror att om alla villkor för att få upprätta ett nära samarbete är uppfyllda, då är ECB skyldig att upprätta ett sådant samarbete, vilket ger landet utanför euroområdet rätt att delta i diskussionen i styrelsen, om landet gör ett rättsligt åtagande och avger en försäkran om att de beslut som fattas av ECB kommer att vara bindande för nationella myndigheter.

Detta land skulle på så sätt få tillgång till all tillgänglig information inom den blivande organisationen. På grund av rättsliga hinder i fördraget kan dock inte medlemsstater utanför euroområdet erbjuda en fullständig avslutning.

Jag tror att möjligheten att välja, om man vill vara med i den gemensamma tillsynsmekanismen eller inte, borde minska den tveksamhet som Sverige har känt inför detta projekt. Jag hoppas att vi kan räkna med att Sverige på ett konstruktivt sätt deltar i den kommande lagstiftningsprocessen.

Ordföranden: Är det en fördragsändring som kommissionären syftar på?

EU-kommissionär Olle Rehn: På kort sikt anser jag att vi kan göra mycket gällande förstärkandet av den ekonomiska unionen utan till exempel det two pack som ni har på bordet. På samma sätt är det när det gäller konceptet med en bankunion: Man kan göra det utan fördragsändringar. Men när man talar om vidareutvecklingen av den ekonomiska unionen är det nästan oundvikligt att förbereda fördragsändringar.

Jag tror att det är bättre att vi tar utgångspunkten i att först diskutera substansen, vad som behövs, och sedan vad som behövs angående fördraget och lagliga frågor.

Ordföranden: Tack för det! I den här omgången ställdes det också frågor till statssekreterare Susanne Ackum, som nu får ordet.

Statssekreterare Susanne Ackum: Jag kan lite snabbt beröra Per Bolunds fråga rörande den privata skuldsättningen.

Det finns en lite förmildrande omständighet: Vi har faktiskt sett att skuldsättningstakten nu avtar. Det är jättebra, för detta är naturligtvis något som vi måste hålla ögonen på.

Kommissionen säger att i det här läget är det framför allt hushållens skuldsättning som är det viktiga. Under 90-talskrisen såg vi att de kommersiella fastigheterna, det vill säga företagens balansräkningar, skapade ett stort problem för svensk ekonomi.

För att komma tillbaka till hushållen: Den stora skuldsättningen där rör bolånen. Där har det skett en del reformer och varit en del diskussioner. Det gäller delvis att bankerna ska ha hög kapitaltäckning för att kunna hantera eventuella kriser framöver.

Men det finns också något som jag tror är väldigt värdefullt: en levande diskussion i samhället. Det handlar inte bara om kommissionen, utan Finansinspektionen har gått in och gjort stresstester, och Riksbanken har gjort en djupgående analys av fundamenta runt bostadsmarknaden i Sverige.

Det finns ett bolånetak, och där har Finansinspektionen gått in med rekommendationer. Det diskuteras ganska livligt om amorteringar, om det ska lagstiftas om amorteringskrav. Över huvud taget tror jag att medvetenheten är betydligt större.

Kommissionen pekar också på att man har större risk om man har en större andel rörliga lån. Man bör försöka stimulera till bundna lån hos hushållen. Man är kanske också inne på att ränteavdrag bör fasas ut och tas bort. Som de flesta ekonomer pekar man också på att en fastighetsskatt är en bättre skatt än många andra skatter, vilket kan vara en anledning till att bostadspriserna i Sverige har ökat.

Detta är något som regeringen håller ögonen på. Det har skett en del, men det är naturligtvis viktigt att fortsätta att titta på utvecklingen, så vi ska absolut vara på tårna.

Ordföranden: Vi lär återkomma även till den frågan. Nästa parti i storleksordning är Sverigedemokraterna, som företräds av Erik Almqvist.

Erik Almqvist (SD): Tack, fru ordförande! Jag tror inte att jag är den enda som upplever att det under eurokrisen lite grann har utkristalliserats två läger.

Det ena läget har kanske en lite mer expansiv syn på finanspolitiken och har större ambitioner om ytterligare centralisering av den makroekonomiska stabiliseringspolitiken, ofta som en del av att man har mer långtgående ambitioner också beträffande den europeiska integrationen. I det läget finner man sannolikt större delen av kommissionen.

Sedan finns det ett annat läger som är mer restriktivt och som snarare lite grann vill dra i nödbromsen, när man ser den nuvarande utvecklingen, och vill betona det nationella ansvaret för egna skulder som har genererats.

I finska YLE för inte så länge sedan publicerades det en artikel. Där påstod man att kommissionär Olli Rehn bland annat skulle ha sagt att ECB:s beslut att köpa obegränsat med statsobligationer i krisande länder skulle vara ett beslut som stärker förtroendet för unionen och för euron.

Men på motsatt ser vi till exempel Europas största ekonomi, Tyskland, där man har en ganska annorlunda uppföljning. Bland annat uttryckte centralbankschefen just med anledning av den här diskussionen att ett obegränsat uppköp av statsobligationer är direkt att jämföra med att sätta i gång sedelpressarna obegränsat och trycka obegränsat med sedlar för att direkt finansiera krisande regeringar.

Även den finska regeringen har uttryckt ganska skarp kritik mot den nuvarande utvecklingen med den mer expansiva linjen.

Jag undrar hur den kluvenheten inom eurozonen påverkar förmågan att samarbeta kring lösningar av den nuvarande krisen och påverkar förmågan att hålla samman unionen på längre sikt.

Sedan undrar jag ifall kommissionären anser att det finns ett starkt och brett förtroende för den nuvarande utvecklingen, som går mot ökad integration och överstatlighet.

Ordföranden: Tack för det! Då går vi vidare till Kristdemokraterna, som här representeras av Anders Sellström.

Anders Sellström (KD): Tack för det, fru ordförande! En unions överlevnad på sikt bygger mycket på ömsesidigt ansvarstagande men också att i de flesta fall ha det gemensamma bästa för ögonen. Den här skuldskrisen kan man utgå från är en förtroende - tillitskris som vi är inne i. Mer centrala regelverk orsakas oftast av att vi inte har haft det gemensamma bästa för ögonen, varken medborgare, företag, banker eller regeringar – i varje fall inte i nog stor omfattning.

Vissa beslut har tagits, men inte med det gemensamma bästa för ögonen. Vissa beslut borde ha fattas, men fattades inte av olika orsaker – man har inte vågat eller velat ta de besluten.

Paradoxen i detta är faktiskt att med mindre av det gemensamma bästa för ögonen måste man kompensera med starkare regelverk och mer centralmakt och centralfokusering.

Men ur en kris kan det alltid komma något gott – det vet vi också. Min fundering och min fråga till kommissionären är: Hur arbetar du och kommissionen med att vi ska få så många som möjligt att i större utsträckning agera för det gemensamma bästa, i syfte att inte behöva ta till så långtgående centrala regelverk och styrningar för att centralisera makt i EU? Hur ser du på det långsiktiga arbetet?

Ordföranden: Tack så mycket! Sist i denna runda blir Vänsterpartiet, som representeras av Ulla Andersson.

Ulla Andersson (V): Tack så mycket, och tack till kommissionären och statssekreteraren för era inledningar! Jag har två frågor.

Den ena är till kommissionär Olli Rehn. Om man tittar på de beslut som EU-kommissionen tog mellan oktober 2008 och oktober 2011 ser vi att kommissionen godkände 4,5 biljoner euro, motsvarande 37 procent av EU:s bnp, i statligt stöd till finansiella institut. Det är en enorm summa som har lyfts från bankernas aktieägare till skattebetalarnas axlar.

Jag skulle gärna vilja ha ett svar. Hur tänker kommissionen tillse att skattebetalarna får tillbaka de pengarna? Jag menar att de här besluten ökar risken för framtida finanskriser, eftersom bankägarna nu är mycket medvetna om att skattebetalarna går in och tar över både skulder och risker.

Jag har också en fråga till statssekreterare Susanne Ackum som också handlar om den privata skuldsättningen. Du säger att ni har vidtagit en del åtgärder. Ja, det har man gjort. Det har varit många bra åtgärder. Samtidigt säger du att ökningstakten avtar. Men vi har fortfarande en ökning och en mycket stor kris runt omkring oss, och regeringen räknar med att vi fortsättningsvis ska ha massarbetslöshet.

Jag undrar helt enkelt om det inte vore rimligt att införa ett amorteringskrav på nya lån som ett sätt att minska skuldsättningen men också hålla prisutvecklingen på bostadsmarknaden nere. Jag tror att det skulle vara bra för dem som är skuldsatta men också för samhällsekonomin i stort. Då kunde skuldsättning över till exempel 75 procent vara en möjlig väg för att införa amorteringskrav för nya lån.

Ordföranden: Tack så mycket för det! Då ger jag ordet till kommissionären.

EU-kommissionär Olli Rehn: Tack så mycket!

När det gäller Erik Almqvists fråga om Europeiska centralbanken och dess beslut på sistone om att möjligen ingripa på andrahandsmarknaderna och kopplat till detta beslut från Bundesbank: Det går utöver mina befogenheter. Av goda skäl betonas ofta att vi ska respektera ECB:s oberoende. Kommissionen kommenterar inte dess agerande.

Låt mig påpeka att ordförande Mario Draghi, som lade fram ECB-rådets beslut i augusti och även i början av september, när de lade fram beslutet för monetära transaktioner betonade att man har fattat detta beslut eftersom man anser att euron inte är irreversibel och har hyst tvivel kring hållbarheten för euron. Detta har lett till att penningpolitikens mekanismer har fungerat sämre, och det har inte kanaliserats på ett effektivt sätt, så som det bör vara i en monetär union.

Det är alltså motiveringen till ECB:s styrelses beslut. Jag kan säga att jag verkligen förstår dessa motiveringar, också med tanke på ECB:s mandat.

Genom detta beslut har ECB lagt fast ramen för villkoren, i den händelse ett eller flera medlemsländer skulle försöka söka stöd från europeiska stabilitetsmekanismen och från ECB. Om en sådan begäran kommer in är det den europeiska stabilitetsmekanismen – på grundval av rekommendationer från kommissionen och ECB – som skulle definiera detta eller framför allt eurogruppen som skulle definiera villkoren för ett tänkbart ingripande på primärmarknaderna.

Men det är ECB, som ju beslutar oberoende, som skulle besluta om huruvida man ska gå vidare även när det gäller sekundärmarknaderna för att hjälpa till att få ned icke hållbara lånekostnader.

Det är själva logiken i detta. Vi stöder denna modell. Den har redan fått vissa konsekvenser i fråga om att få ned de värsta excesserna på finansmarknaden.

När det gäller frågan från Anders Sellström om hur vi försöker se till att EU och medlemsländerna fungerar bättre tillsammans, utan att det på något vis ifrågasätter medlemsländernas rätt till beslutsfattande, kan jag egentligen säga att vi när det gäller krishanteringsområdet inom eurozonens skuld kris inte har lyckats arbeta med den normala gemenskapsmetoden, vilket i praktiken innebär att kommissionen har initiativrätten och att medlemsländerna beslutar i rådet med kvalificerad majoritet och att Europaparlamentet har rätt till medbeslutande.

För mig, inte bara som kommissionär utan som en engagerad europé, är gemenskapsmetoden den metod som gör att EU fungerar och verkligen levererar. Vi har ju 50 års erfarenhet eller mer av det.

När det handlar om krishantering, till exempel stabilitetsfonderna och EFSF, har vi behövt arbeta under anonymitet. Det har många gånger lett till att beslut har fattats för sent och med för lite effekt. Det har förlängt krisen.

Om vi vill ta oss ur krisen måste vi kunna fatta beslut snabbare och mer effektivt tillsammans på europeisk nivå. Det innebär att alla 17 länderna i euroområdet och de europeiska institutionerna måste kunna komma ur sina problem med ekonomin, för annars har vi ingen gemensam grund för ekonomin i Europa.

Det är min syn på detta. Därför kan vi inte lita på något annat sätt på den medellånga siktens diskussion om hur vi ska förbättra den ekonomiska och monetära unionen.

I fråga om andra frågor har vi verkligen stärkt banktillsynen de senaste två åren inom EU.

Vi håller just på att implementera detta nya ramverk och nya reformer med starkare banktillsyn och även tillsyn av finansmarknaderna. Det handlar också om makrofinanserna med den europeiska systemriskstyrelsen där Stefan Ingves också spelar en viktig roll, en nyckelroll, i beslutsfattandet i arbetet med den europeiska systemrisken.

Jag hyser alltså större förtroende när det gäller vår förmåga att ta itu med och förebygga finanskriser nu och för framtiden än vad vi tyvärr har fått se prov på tidigare.

När det gäller att ta med den privata sektorn, alltså investerarna och investerarnas ansvar för bankers misslyckande, är kommissionens förslag när det gäller reglerna för bankerna och de gemensamma europeiska reglerna för banker en del av det tidigare beslutspaketet som alltså nu ligger på rådets bord och parlamentets. Där finns det tydliga regler kring hur riskinvestorer måste åta sig ansvar för riskerna när bankerna får problem.

Vi kan fortfarande förbättra detta, och jag ser fram emot att kunna förbättra detta tillsammans med den svenska riksdagen.

Ordföranden: Vi har utrymme för några frågor till från särskilt intresserade ledamöter.

Ulla Andersson (V): Ursäkta, men jag har inte fått svar på min fråga till Susanne Ackum.

Ordföranden: Då ska vi ge statssekreteraren möjlighet att svara på frågan om amorteringskrav och annat.

Statssekreterare Susanne Ackum: Som jag sa vill jag absolut inte försöka skyla över att denna privatsektorskuld finns. Den är mycket viktig. Vi har vidtagit en rad olika åtgärder på detta område. Det som jag inte nämnde var det som rör den analys som kommissionen har gjort och som också Riksbanken landar i, nämligen att det också finns fundamenta så att säga och att det är ett utbudsproblem att priserna är så höga. Där ska det också vidtas åtgärder för att man ska försöka få i gång bostadsbyggandet. Det handlar om handläggningstider för byggärenden och kanske också om förslag rörande att utnyttja det befintliga bostadsbeståndet bättre. Det är ytterligare åtgärder.

När det gäller krav på amortering eller inte är det en betydligt senare fråga hur man ska se att det är en konsumentupplysning. Folk måste bli mycket mer medvetna om vad det innebär att inte amortera sina skulder. Men det är så att säga också ett privatekonomiskt val där många hushåll kanske snarare väljer att ha denna typ av skulder och konsumera mer i nutid.

Det handlar om, som sägs här, att försöka upplysa. Om denna skuldutveckling inte minskar i framtiden får man fundera på vilka nya och kanske skarpare åtgärder som man måste vidta.

Ordföranden: Då går vi in på nästa frågerunda.

Maryam Yazdanfar (S): Min fråga handlar om de ekonomiska stabiliseringsmekanismerna generellt och även om terminen. De är mycket avhängiga av det folkliga förtroendet. Som Europavän tycker jag att det alltid är ett pedagogiskt problem när det ekonomiska samarbetet behöver sätta in ännu en kontrollmekanism. Jag upplevde det till exempel när stater begärde undantag från stabilitetspakten. När inte ens stater kan följa de regelverk som finns är det ett pedagogiskt problem att förklara för människor vad det finns för hållbarhet i systemet.

Att det europeiska samarbetet är viktigt för den demokratiska och sociala integrationen i Europa tror jag att de allra flesta kan vara eniga om. Det är inget problem att beskriva det för väljarna. Däremot när detta samarbete kräver ekonomiska åtgärder som saknar folklig förankring försvinner också förtroendet för det som var ursprungstanken. Därför skulle jag vilja att kommissionären reflekterar över sin roll som medlem av EU-kommissionen som det europeiska samarbetets motor. Hur ser man inom kommissionen på arbetet för den demokratiska integrationen och den ekonomiska integrationen när de inte går hand i hand utan nästan motverkar varandra? Hur ser man på det, och hur ser man på sin egen roll i det europeiska samarbetet?

Göran Pettersson (M): Jag vill spinna vidare på den förra frågan om regelverk. När vi utvärderar det svenska budgetregelverket är det ofta som vi kommer fram till att en viktig anledning till att det har fungerat är att vi har velat att det ska fungera och att det har funnits en bred politisk uppslutning runt det. När man tittar på olika regelverk runt om konstaterar man att om stödet för regelverket inte finns då finns det alltid en väg runt det.

Då blir min följdfråga: Vad är det som gör att vi ska tro att regelverket kommer att fungera denna gång? Det är bara att konstatera att när det gäller de regelverk som vi har satt upp inom unionen, framför allt runt euron, har vi på det ena eller andra sättet rundat regelverken. Vad är det som gör att vi nu har nått en punkt där vi ska tro på det?

Den amerikanske presidenten Theodore Roosevelt sa: Speak softly and carry a big stick. Kommer det att finnas a big stick som gör att vi denna gång följer regelverket?

Jag skulle vilja att kommissionären lite grann reflekterar över krishantering nu när man har kommit på obestånd. Det är flera länder som har hamnat i situationer där man har haft makroekonomisk obalans, och man har tagit sig an dessa problem på olika sätt. Jag skulle vilja säga att det finns ett antal framgångshistorier i Europa. Lettland är ett sådant land och även Estland. Men även i Portugal och Irland har man vidtagit strukturella åtgärder som gör att man är på rätt väg.

När det gäller att det blir så olika framgångsrikt i olika länder undrar jag på vilket sätt kommissionen kan arbeta för att ta dessa goda exempel och vinna gehör hos dem som kanske har det lite svårare politiskt att genomföra de strukturella reformerna.

EU-kommissionär Olli Rehn: Jag ska först svara på Maryam Yazdanfars fråga, men svaret gäller även delvis Göran Petterssons fråga.

Vi har verkligen ett nytt regelverk i kraft i unionen. Jag gav ett exempel gällande Belgien, men det gäller egentligen alla medlemsländer. Vi har mycket mer effektiva instrument för att garantera att stabilitetspakten i sin nuvarande reformerade form verkligen appliceras och tas på allvar. Det är mycket viktigt för att garantera att vi i framtiden kan ha stabila offentliga finanser i Europa.

Frågan gällde kommissionens roll och även min roll. Jag vill bara säga att kommissionen från demokratisk synvinkel har så mycket demokratisk legitimitet som medlemsstaterna vill ge kommissionen, det vill säga att kommissionens valmetod har förankrats till nuvarande fördrag. Såsom vi väl vet är det ett indirekt val genom medlemsstaternas förslag och Europaparlamentet som till slut bestämmer.

EU-parlamentet har på sistone inte accepterat några kandidater till kommissionen, och det har varit en mycket seriös process i fråga om acceptans från Europaparlamentets sida. Jag kommer ihåg det mycket väl därför att jag har deltagit i parlamentariska hearingar två gånger 2004 och en gång 2009 och 2010. Men som jag sa är kommissionens roll att definiera fördraget. Genom att till exempel reformera Economic Governance i Europeiska unionen kan vi utveckla metoder genom att kommissionens ansvar kan förstärkas och den demokratiska legitimiteten förbättras.

När det gäller frågan om att vilja kan jag säga att politik är att vilja, men ekonomi är att välja, såsom Assar Lindbeck säger. Men jag tror att den ekonomiska politiken också är att vilja, och det är helt rätt att det är mycket viktigt att vi kan ha en stabilitetskultur i Europeiska unionen. Jag anser att vi behöver förnya attityderna efter finanskrisen, som har varit mycket hård i många delar av Europa. Vi behöver också nya instrument som vi delvis har fått så att vi kan förstärka den ekonomiska politiken som syftar till hållbar tillväxt och hälsosamma offentliga finanser.

Vi har verkligen några framgångshistorier gällande länder som har haft svåra makroekonomiska obalanser. Lettland och Estland nämndes här. På Ekofinmötet i fredags och lördags hade vi en diskussion om Irland och Portugal.

Irland är på gång att komma tillbaka till marknaden så att man bättre kan finansiera sig själv i framtiden utan stöd från sina europeiska partner. Tillväxten har förstärkts i Irland sedan förra året. Även exporten och industriproduktionen växer i Irland. Det ser alltså ut som om Irland kan vända tendensen och egentligen enligt de flesta har vänt tendensen genom att exporten och industriproduktionen har förstärkts, även om den inhemska efterfrågan fortfarande är ganska svag, vilket egentligen är en del av en balanseringsprocess som Irland går igenom för närvarande.

Portugal har också respekterat programmet och har haft bättre exporttillväxt än förväntat. Men den inhemska efterfrågan har varit något svagare. Det är egentligen en spegelbild av förstärkande export. Portugal har fortfarande ett arbete att göra för att nå sina mål i fråga om överskott i den offentliga ekonomin.

Jag är i grunden en komparativ politisk ekonomist, och jag funderar ofta på likheter och olikheter. Det ser ut som om det finns några gemensamma element i Irland och i till exempel Estland, nämligen att det finns en stark vilja och en stark nationell enighet om att reformera landet. Det finns en relativt flexibel ekonomi som har genomgått strukturella reformer som hjälper till att komma tillbaka från svåra tider. Om man jämför Grekland med Irland och Estland finns det en orsak till att Grekland har haft det svårare än Irland och Estland att reformera sig självt.

Ordföranden: Vi har utrymme för en eller två ledamotsfrågor till.

Per Bolund (MP): Jag tackar för intressanta svar på frågorna. Jag tror att det är mycket viktigt att man jobbar med ekonomisk politik både på kort och på lång sikt. Den europeiska terminen kanske handlar mer om politiken på kort sikt. Men det är viktigt att de åtgärder som man förordar där också hänger ihop med politiken på lång sikt och att man då knyter an till de långsiktiga målen för EU, till exempel EU:s Road Map för 2050, ambitionerna att minska de klimatpåverkande utsläppen och så vidare.

Jag skulle vilja höra hur kommissionären ser på detta. Fungerar kopplingen mellan de kortsiktiga och de långsiktiga målen och åtgärderna i dag, eller behöver det göras förändringar och att man tydligare knyter det kortsiktiga arbetet till de mer långsiktiga målen?

Carl B Hamilton (FP): Kommissionären nämnde Portugal, och några av oss i utskottet var faktiskt på besök i Portugal i förra veckan och var ganska imponerade. Vi var kanske inte så imponerade av deras budgetutveckling som inte är riktigt on track, men vi var imponerade framför allt av den långa listan på strukturella reformer som man arbetar med.

Vi hade i förra veckan Tysklands finansminister Schäuble här. Han sade två saker beträffande en bankunion. Det ena var att när kommissionen säger att detta ska vara klart till den 1 januari 2013, väcker man förväntningar som man inte kan infria och bäddar för besvikelse. Min fråga till kommissionären är naturligtvis: Har Schäuble rätt?

Schäuble sa också att det är orimligt att denna tillsynsmyndighet skulle övervaka 6 000 banker. När jag hörde Olli Rehn här tidigare föreföll det närmast som att Schäuble hade missuppfattat det hela och inte fattat att man gör en del på nationell nivå och en del på ECB-nivå. Min fråga är då: Har Schäuble missuppfattat det hela?

EU-kommisionär Olli Rehn: När det gäller långsiktiga frågor, till exempel klimatförändringarna och den ekonomiska politiken, anser jag att vi verkligen måste sammankoppla det som gäller på kort sikt och det som gäller på lång sikt. Det är orsaken till att vi har engagerat oss mycket starkt i att göra verklighet av de förslag och beslut som gäller politiken

för att kämpa emot klimatförändringarna. Jag anser att vi verkligen måste arbeta för att reformera våra ekonomier genom sådana incitament som hjälper till med en sådan förändring av en ekologisk och ekonomisk reformering av våra ekonomier i Europa. Det är syftet med den energi- och klimatpolitik som kommissionen har drivit sedan 2007–2008 och som är på gång, och vi fortsätter denna politik.

Jag hoppas att ni hade en intressant resa till Portugal som Carl B Hamilton talade om. Då vet ni egentligen mer om Portugal än vad jag gör för tillfället. Men jag anser att strukturella reformer i Portugal slutligen är viktigare än finanspolitik. Men man måste också nå finanspolitiska mål.

Även om Portugals export har växt ganska bra har man haft och har ganska djupa strukturella problem som landet måste lösa. Vi stöder Portugal för att man ska nå sina mål på detta fält.

Carl B Hamilton refererade till Wolfgang Schäuble. Men jag kan inte kommentera vad min vän Wolfgang Schäuble har sagt eller inte sagt. Jag kan bara säga att när kommissionen har satt målet att lagstiftningen gällande bankunionen ska vara färdig före den 1 januari nästa år tillämpar man egentligen bara beslutet från Europeiska rådet i juni. Det är ett viktigt mål, och vi anser att det är en del av hur man kan förstärka förtroendet i den europeiska ekonomin.

När det gäller hur många banker som den blivande tillsynsmekanismen för euroområdet banker tillsammans med ECB ska syna är det inte lätt att ange någon exakt siffra, och jag ska inte gå in på denna diskussion. Men från vår synvinkel är det viktigt att Europeiska centralbanken eller den blivande tillsynsmekanismen knuten till ECB ska ha ansvar för tillsyn av i princip alla banker även om det i praktiken ska koncentreras till ett mycket mindre antal av större banker och bankkonglomerat.

Den dagliga tillsynen av europeiska banker, tusentals banker, som arbetar mest i det nationella sammanhanget ska göras av nationella myndigheter såsom tidigare.

Målet är inte att ECB ska eller ens kan vara ansvarig för den dagliga tillsynen av alla 6 000 banker i Europa utan att man ska koncentrera sig på de största. Men man ska ha det slutliga ansvaret för att hela detta tillsynssystem i Europa fungerar. Jag anser att en mycket viktig sak som vi har lärt oss av finanskrisen är att vi måste ha ett pålitligt system för tillsyn av bankerna. Det är mycket viktigt för hela Europa och för europeiska medborgare.

Ordföranden: Vi tackar för det. Därmed är det tyvärr, precis när det börjar bli riktigt intressant, dags att avsluta denna utfrågning. Jag tycker att den har varit spännande och matnyttig. Den väcker naturligtvis också ett antal frågor som vi kommer att återkomma till, både när det gäller kommissionen och diskussionen, i utskott, EU-nämnd med mera här i riksdagen.

Jag vill även tacka statssekreterare Susanne Ackum och övriga här. Jag vill också tacka för den historiska referens som Olli Rehn gjorde. Just Assar Lindbeck är inte här, men jag vill apropå svensk historia passa på

att nämna och särskilt hälsa finansutskottets ordförande 1974–1976, om jag är korrekt informerad, Nils G Åsling extra välkommen hit. Jag tackar även er som har följt detta utifrån. Jag tackar även alla diplomater som har följt detta.

Jag vill även ge medierna en upplysning. Ni som vill ställa frågor till Olli Rehn är välkomna att följa med till riksdagens presscenter där frågor kan besvaras om en liten stund.

Härmed avslutar jag denna utfrågning.

BILAGA 18

Presentationsbilder från finansutskottets öppna utfrågning om den europeiska terminen.

Den europeiska terminen i Sverige

Susanne Ackum

Finansutskottet 17 september 2012

Finansdepartementet

Regeringens utgångspunkter

- Parlamenten i respektive medlemsland beslutar om den nationella ekonomiska politiken
- Rekommendationerna inom ramen för terminen är således inte bindande
- Terminen är ett hjälpmedel för att bedriva ansvarsfull ekonomisk politik och nå måluppfyllelse i den ekonomisk-politiska samordningen i EU

Finansdepartementet

Den europeiska terminen 2012

23 november 2011

- KOM:s årliga tillväxtöversikt (Annual Growth Survey)

14 februari 2012

- KOM:s rapport om obalanser (Alert Mechanism Report)
 - Tröskelvärden för tio makroekonomiska variabler
 - Fördjupad granskning av MS med potentiella obalanser

1-2 mars 2012

- Ekonomiskt vårtoppmöte antar slutsatser från tillväxtöversikten

Finansdepartementet

Den europeiska terminen 2012 (forts.)

19-20 april 2012

- 19 april presenteras konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet i FiU och skickas till KOM den 20 april
 - Baseras på redovisad politik i BP12, VåP12 och andra propositioner

Maj/juni 2012

- 30 maj publiceras de landspecifika rekommendationerna och den fördjupade granskningen av ev makroekonomiska obalanser
 - Samråd med EU-nämnden den 15 juni och behandling i rådsstrukturen under juni

Hösten 2012

- Regeringens syn och vidtagna åtgärder redovisas i BP13 den 20 september
- Partssamråd på tjänstemanna- och politisk nivå

Finansdepartementet

Europa 2020 - lägesbeskrivning

Mål	EU mål	Nationella mål för SE	Dagsläget SE
Sysselsättning (20-64 år)	75%	Väl över 80%	80% (2011)
Utbildning drop-outs andel eftergymnasial \geq 2 år	10%/ 40%	10% 40-45%	(2011) 6,6% 47,5%
FoU (andel av BNP)	3%	4%	3,4% (2010)
Klimat utsläppsminskning (-90) förnybar energi (som andel) minskad energintensitet (-08)	20 / 20 / 20	40 50 20	Prognos för 2020: 40 50 17
Social delaktighet	20 milj färre fattiga	Andelen 20-64 år utanför arbetskraften, långtidsarbetslösa och långtids-sjukskrivna väl under 14%	13% (2011)

Finansdepartementet

Övervakning av makroekonomiska obalanser

- **Sverige överskred fyra tröskelvärden**
 - Bytesbalansöverskott 7,5% av BNP (tröskelvärde + 6%)
 - Exportmarknadsandelar minskat med 11% (tröskelvärde - 6%)
 - Privat skuldsättning 237% av BNP (tröskelvärde + 160%)
 - Huspriser ökat med 6,3% (tröskelvärde + 6%)
- **KOM:s fördjupade granskning av Sverige**
 - Överskottet i bytesbalansen tyder inte på några risker
 - Konkurrenskraften och exportutvecklingen gynnsamma
 - Hushållens skuldsättning bör följas upp
 - Bostadsmarknaden ett område där obalanser kan uppkomma

Finansdepartementet

Rekommendationer till Sverige

- **Fyra rekommendationer**
 - Bibehåll långsiktigt hållbara offentliga finanser
 - Vidta ytterligare förebyggande åtgärder för att öka stabiliteten på bostads- och bolånemarknaden
 - Förbättra arbetsmarknadssituationen för ungdomar och andra utsatta grupper
 - Förbättra spetsforskningen & kommersialiseringen av forskningen
- **Förslag under 2012 och i BP13 som korresponderar mot rekommendationerna**